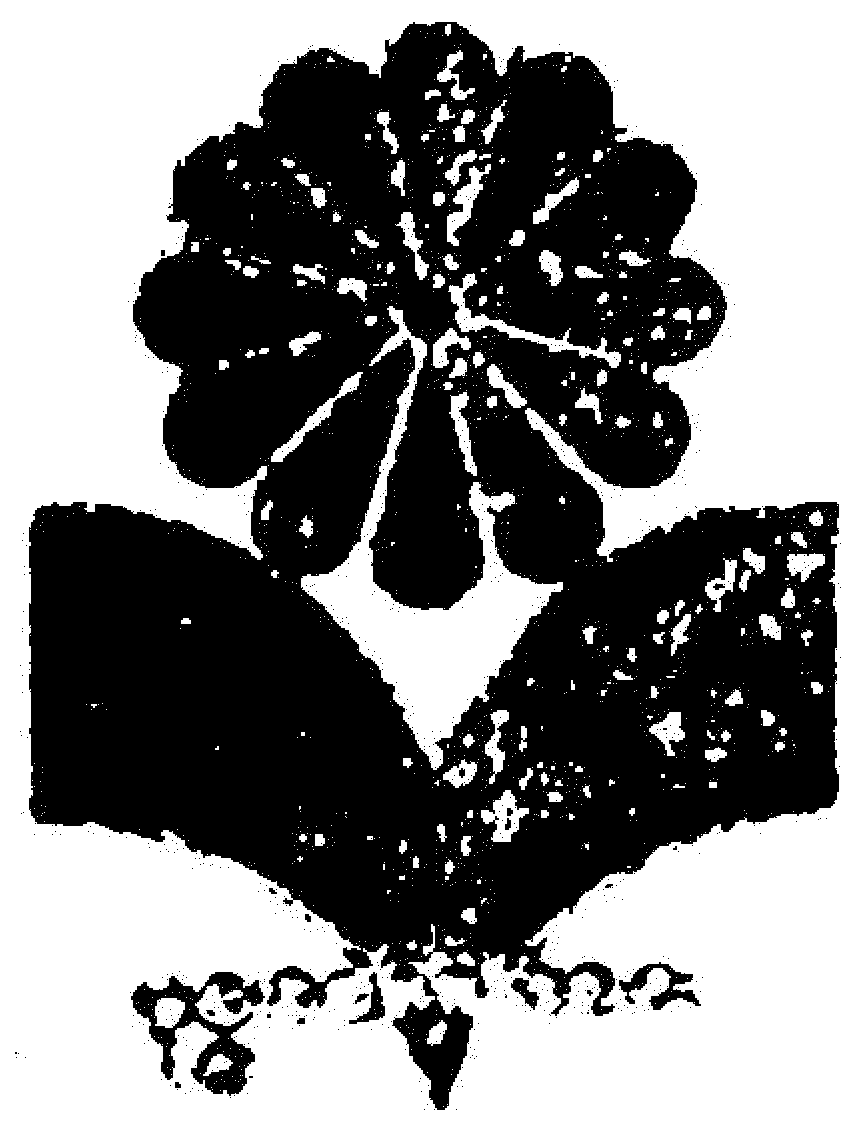

ဝိသုဒ္ဓိ

ဝိသုဒ္ဓိစရိယာဦးဌေးလှိုင်

ပန်းချီတို

သူတော်ကောင်းခတ် တရားမြတ်
လွမ်းပတ်ကမ္ဘာ တည်ရမည်။

● ဣစ္စာ သယ ဣပ္ပ မင်္ဂလာ
သင်္ဂဟိန္ဒြိ ဂါလာ တော်ကြီး

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

- * ပုံနှိပ်ခြင်း ပထမအကြိမ်၊
၁၉၈၅၊ ဒီဇင်ဘာလ
- * အုပ်စု ၃၀၀၀
- * တန်ဖိုး သုံးဆယ့်ငါးထောင်
- * စာအုပ်စာတမ်း
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်ပြုအမှတ် (၆၀၅)
- * မျက်နှာဖုံးပုံနှိပ်
ခွင့်ပြုအမှတ် (၄၆၇)
- * ထုတ်ဝေသူ ဒေါ်ကြင်မြင့် (မြ-၀၂၀၀၉)
ဗုဒ္ဓအသံစာပေ
အမှတ် ၁၉ (စ)၊ မြစပယ်လမ်း
၈-ရပ်ကွက်၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- * ပုံနှိပ်သူ ဒေါ်သန္တာအောင်
သတင်းဂျာနယ်ပုံနှိပ်တိုက် (၀၂၈၈၃)
အမှတ် ၈၉၊ ၃၉-လမ်း
ရန်ကုန်မြို့။
- * မျက်နှာဖုံးဂိုက် သီတာဦး
- * မျက်နှာဖုံးနှင့် ခန်းဖွင့်ပန်းချီ စံတိုး
- * အတွင်းသရုပ်ဖော်ပန်းချီ ပန်းချီ-ကိုဇော်ဝင်း၊ ကျော်ဖြူစံ
- * ဘလောက် 'အဝင်း'
- * စာအုပ်ချုပ် 'ကျေးဇူးဟော်' စာအုပ်ချုပ်လုပ်ငန်း

၂၀၄၄၀

ဗုဒ္ဓအသံစာစဉ် အမှတ်-၆

ဓမ္မဒူတ

ဓမ္မစရိယာဦးဌေးသိင်္ဂီ

ရေးသားစီစဉ်သည်။

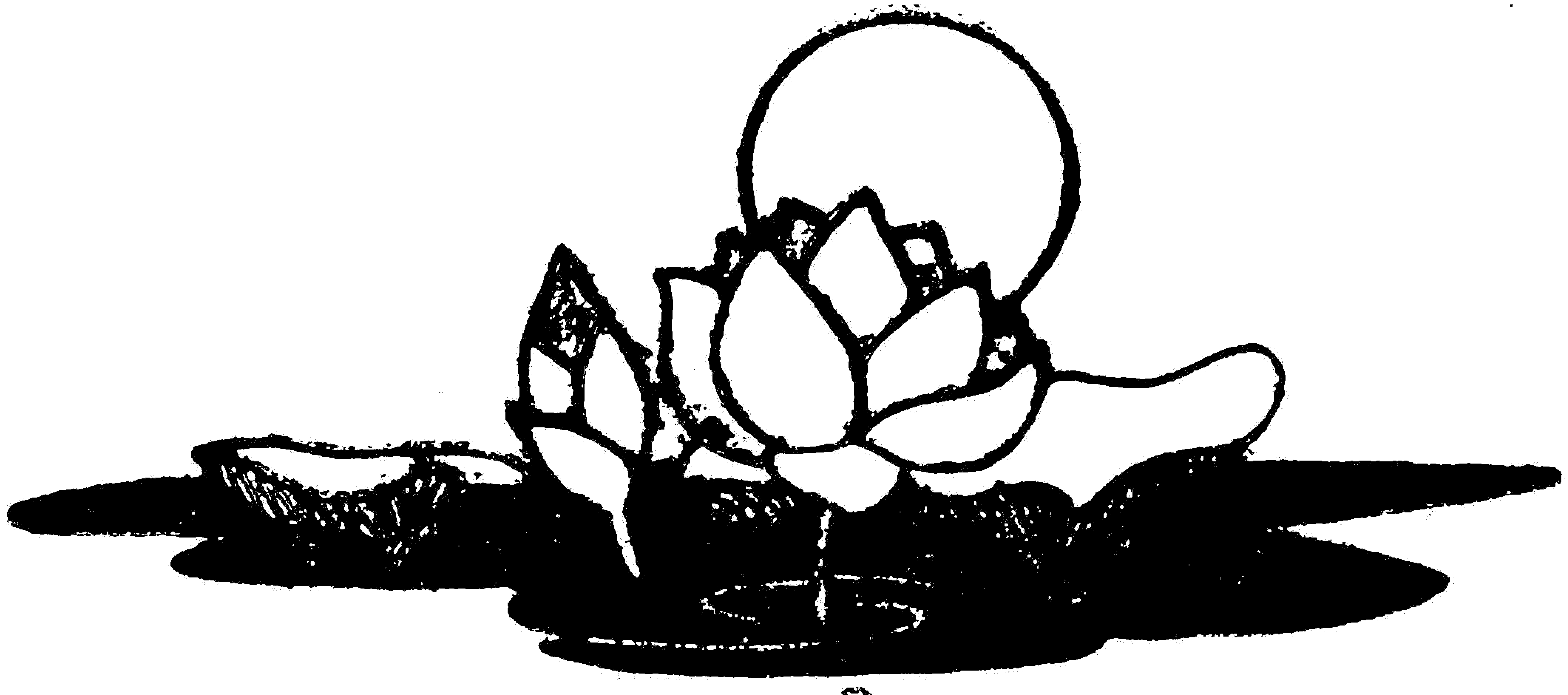

ဖြန့်ချိရေး

ဗုဒ္ဓအသံစာစာပေ

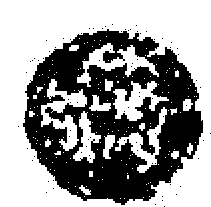
စာတိုက်ပူးအမှတ် ၁၃၂၃
ဗဟိုစာတိုက်ကြီး၊ ရန်ကင်းမြို့။

မာ တိ ကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
(က)	ဂြိုဟ်တူပူပူ၊ မပူပူ၊ ကြောက်ရမှောက် ဘေးရန်မဟုတ် (အဘိဓဇ စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး)	
(ခ)	၃၆-သန်းတွင်မှ တစ်သန်း (မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး)	
နိဒါန်းစကား		၁-၁၅
(၁)	စာမရေးသော ငါးနှစ်ခရီး	၁
(၂)	အဆန်းမကုန်သော လောကကြီး	၃
(၃)	၁၅-နှစ်သားကကြွေး ပေးဆပ်ရခြင်း	၈
(၄)	စာရေးဆရာထက် စာရွေးဆရာခက်	၁၀
(၅)	သမိုင်းဝင် လုပ်အားမှတ်တမ်း	၁၃
၁။ ဒါနကထာ		
(ဂ)	ဆရာနှင့်ဒကာ သံသရာမှာ ကသိကအောက် (တိပိဋကဓရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)	
၁။	ချက်ချင်းအကျိုးပေးသော တဘက်အလှ	၁၇
၂။	မဟာသုတတောဂဘွဲ့ခံ မြဲတောင်သူဌေးမင်းဦးစီ	၂၃
၃။	နောင်ချိုမြို့ညံတောရွာ ဦးဖုန်း၏ဒါန	၃၀
၄။	မော်လမြိုင်သူဌေး ဦးဇိန	၃၈
၅။	မောင်းထောင်သူဌေး ဦးဆုရ	၄၁
၆။	ကတိုးကော့နုပိသူဌေး ဦးနာအောက်	၄၄
၇။	ပဲခူးသူဌေး ဦးစိန်ဝင်း ကိုယ်အားကိုယ်ကိုး ရိုးသားခြင်း	၄၉ ၅၂
၈။	ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓနှင့် နန်းမတော်မယ်နု ကျောင်းအလှ	၅၄
၉။	ဘုရားမခံချင်သူ၊ ဘုရားကိုနားပူနားဆာတိုက်	၅၅
၁၀။	သူဌေးမဟုတ်သော ဒါနသူရဲကောင်းသုံးယောက်	၅၈

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁။	ဆင်းရဲသားအနာထပိဏ်	၆၃
	ယုံကြည်မှု၏နောက်မှာ	၆၆
၁၂။	ကုသိုလ်အရေး၊ ဗေဒင်မေး၊ ရက်ရွေးမနေနှင့်	၆၉
	သီဟိုဠ်ကျန်း ဝသဘမင်းဇာတာ	၆၉
၁၃။	စံကင်းဆရာတော်နှင့် ဗေဒင်	၇၁
၁၄။	မင်းတို့ထွက် ရက်ရာဇာ	၇၂
၁၅။	သိကြားဗေဒင်သော်မှ	၇၃
၁၆။	ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရနှင့် ဗေဒင်	၇၄
၁၇။	စွန့်လွှတ်ခြင်း၏ တုံ့ပြန်အား	၇၅

၂။ သီလကထာ

(ဆ)	ပြုသူ စေသူ အလိုတူ (မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး)	
၁၈။	သူ့ လိုအရာရှိ	၈၅
၁၉။	သူ့ လိုဆင်းရဲသူမ	၉၃
၂၀။	ဒုစရိုက်နောင်တ	၉၇
၂၁။	ကိုယ်ကာယကံ ကိုယ်ထံပြန်	၁၀၅
၂၂။	ကံကြီးထိုက်ခြင်း	၁၁၁
၂၃။	တန်ပြန်သက်ရောက်မှု	၁၁၄
၂၄။	ငွေ ၂၀၀-မြေပါ၍ ဘုရားဒကာတစ်လှည့် နှားတစ်လှည့်	၁၁၈
၂၅။	လုပ်အားခအပြည့်မပေး၍ ကျွဲဝင်စားဖြစ်ရသူ ဒေဝီငွေ	၁၂၁
၂၆။	ဈေးချိုနားက ပြိတ္တာများ	၁၂၂
	နေ့စံညံ့ မိဿကကံ	၁၂၃
၂၇။	မော်လမြိုင်က တံငါသုံးယောက်	၁၂၅
၂၈။	အမရပူရ ရေချမ်းအစ်မကြီး	၁၂၇
	သရဲမီးလော ငရဲမီးလော	၁၂၈

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အင်ဒိုနီးရှားသံသရာသမိုင်းတစ်ကျော့	၁၃၀
	မေ့ရာကျန်းက မီးတွင်းကလေး	၁၃၂
၂၉။	အသုရာငရဲပြန် ဝတ္ထု	၁၃၄
၃၀။	နတ်ပြည်နှင့် ငရဲကပြန်လာသူများ	၁၃၄
၃၁။	ပြိတ္တာကြီး ဦးဘိုးဟန်နှင့် နန္ဒဝန်ဆရာတော်	၁၃၉
၃၂။	တိုင်းပြုပြည်ပြု သံသရာပြု ၂၀-ရာစု ဓမ္မိက ဥပါသကာကြီး	၁၄၉

● ၃။ သက္ကထာ

(င)	ဖြစ်ခဲ့သောလူ၊ လူနှင့်တူမှုချမ်းသာရာ (မာန်လည်)	
၃၃။	ခတ်တော်နှင့်စပ်သော ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်ရပ်ဆန်းများ (တိပိဋကဓရ ဆရာတော်၏) မိုးမိတ်ကုန်းမြေ	၁၈၅
	မြေကြီးနှစ်ကောင်	၁၈၆
၃၄။	စက်တော်ရာရွှေ့ ပြောင်း၍ မျက်စိကွယ်ရသူ	၁၉၁
၃၅။	ခတ်တော်တန်ခိုး မှုဆလင်ဒကာကြီးသဒ္ဓါတိုး	၁၉၂
၃၆။	ဟန်လင်းပြည်မှ အိပ်မက်ရခတ်တော်များ	၁၉၃
၃၇။	ဦးအောင်ဇေယျရုပ်ပွားနှင့် ဂဠုန်ဦးစော	၁၉၇
၃၈။	အိန္ဒိယပြန်ဆင်းတုတော်	၂၀၁
၃၉။	ဦးစံရွှေ့ ဘုရားစင်	၂၀၃
၄၀။	ကမ္ဘာလှည့်၍ ကြိုက်မေ့နေသော ပုဂံဘုရားကစိန်ကြီး	၂၀၆
၄၁။	နိုင်ငံခြားသင်္ဘောအလံထိပ်က ဗုဒ္ဓရုပ်ပွား ရုပ်ပွားဆင်းတုပုစ္ဆာအဖြေ (လယ်တီဆရာတော်) စံကင်းရွှေချက်သို့ မေတ္တာကျောက်တိုင်	၂၁၂ ၂၁၈ ၂၂၆
၄၂။	တစ်ထောင်တန်ဂါသာ	၂၃၁
၄၃။	ဘီလူးကြီးကိုအနိုင်ရလိုက်သော ဆရာတော်	၂၃၃
၄၄။	ကိုယ်တွေ့မိုးကြိုးလွဲဂါသာ	၂၄၀

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၅။	ပဋ္ဌာန်းကျေးဇူး	၂၄၅
၄၆။	သမ္ဗုဒ္ဓေတစ်ဂါထာနှင့် တစ်ရွာလုံးဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်	၂၅၃

၄။ မဂ္ဂကထာ

(စ) အများနှင့်ဆန့်ကျင်သော အမြင်မှန် (သီဟိုဠ်မဟာစည် ယောဂီတစ်ဦး)

၄၇။	ကမ္မဋ္ဌာန်းရှူးမ မိနှင်းမြ	၂၆၁
	တရားမှတ်ရင်း ရောဂါကင်း	၂၆၇
၄၈။	သတိပဋ္ဌာန်နှင့် ကမ္ဘာ့စစ်ပြန်ကြီး	၂၆၇
၄၉။	ဝမ်းတွင်းအလုံးကြီးပျောက်သူ ဒေဝါခင်ထွေး	၂၆၉
၅၀။	ဒူးကိုက်နာပျောက်သူ ကိုမြဆောင်	၂၇၃
၅၁။	ပန်းနာပျောက်သူ ဦးအောင်မြင့်	၂၇၄
၅၂။	ခရုသင်းယားနာပျောက်သူ မောင်ဝင်းမြင့်	၂၇၅
၅၃။	မြန်မာအင်္ဂုလိမာလ သို့မဟုတ် ဝါးခယ်မ	
	သခင်အောင်သင်း	၂၇၉
၅၄။	ကမ္ဘာပတ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြနေသော မီလျံနာသူဌေးကြီး	၂၈၉

၅။ သာသနာဝံသကထာ

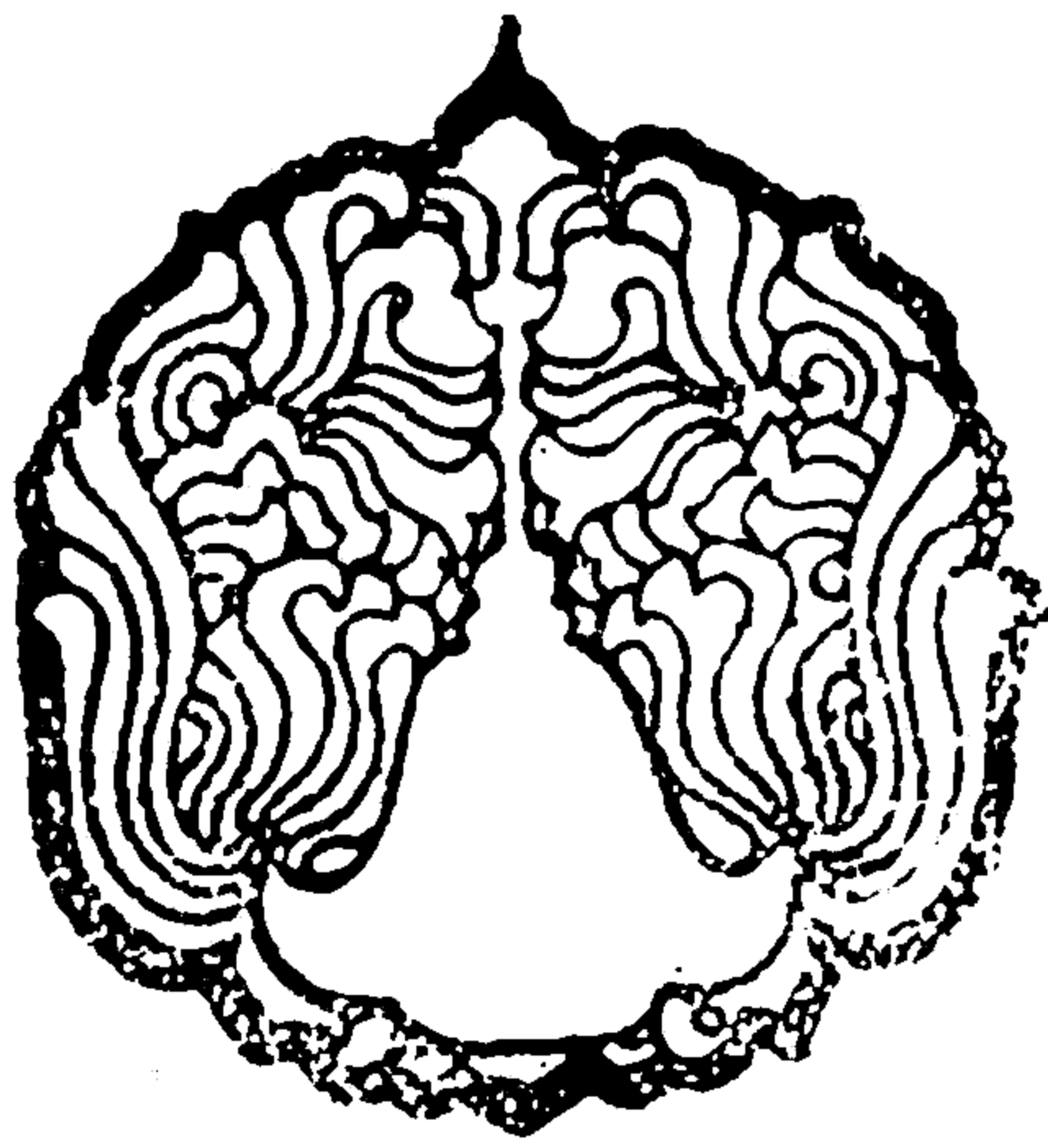
(ဆ) အိန္ဒိယမှာ ဘာကြောင့် သာသနာကွယ် (ရာဟုလာသံကိစ္စည်း)

၅၅။	မဏိပူရအာသံပြည် သာသနာဝင်နှင့် မြဟ္မပုတြမြစ်ရေပြင်မှာ	
	ခြေလျင်ကြွနင်းခဲ့သော အာသံသာသနာပြုရာဇဂူရု ပယင်းတွင်း	
	ဆရာတော်	၃၂၃
၅၆။	အနောက်ကမ္ဘာက အရေးတကြီးတောင်းခံနေသော	
	မြန်မာ့အကူအညီ	၃၆၅

အနုစာယုတ်ကြည့်စို့

- ၁။ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၊ အနှစ်ရှာ၊ ပြောပါ 'ဒါန' မှတ်။
- ၂။ မိမိခန္ဓာ၊ အနှစ်ရှာ၊ စောင့်ပါ 'သီလ' မှတ်။
- ၃။ အသက်ဇီဝါ၊ အနှစ်ရှာ 'ဘာဝနာ' ဟု မှတ်။
- ၄။ လှူပါ စောင့်ပါ၊ ပွားများပါ၊ သုံးဖြာ 'အနှစ်' မှတ်။

ထိပိဋကဓရဆရာတော်ဘုရားကြီး

နမော ကဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓဿ။

နိဒါန်းစကား

(၁)

စာမရေးသော ငါးနှစ်ခရီး

ကျွန်ုပ် စာမရေးဖြစ်သည်မှာ ငါးနှစ်ရာသီပင် ရှိသွားပြီ။ စာရေးခြင်း ကိုလည်း နှစ်သက်လှသည် မကုတ်။ ဤခေတ်တွင် စာရေးခြင်း၊ စာအုပ် ထုတ်ခြင်း၏ အခက်အခဲတွေကလည်း များလှပါတိ။

ရေးပြန်လျှင်လည်း သာမန် ဗဟုသုတဖြစ်ရုံ ဟောကောင်း ပြော ကောင်းစာမျိုးကိုလည်း မရေးလို။ ကျွန်ုပ်ကအစ ကျပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်း စွာ ရုန်းကန် နေရရှာသူများအတွက် အချိန်တိုတိုနှင့် လိုရင်းထိမိသော နေ့စဉ် လက်တွေ့အသုံးချလို့ရသည့် စာမျိုးသာ ဖြစ်စေချင်ပါသည်။

အမှန်ဆိုရသော် ကျွန်ုပ်တို့ ရေးခဲ့သမျှတွင်လည်း အမှန်တကယ် ရေး နိုင်သော အင်အား၏ ဆယ်ပုံတစ်ပုံမျှသာ ရေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ် ရေးမည်ဟု ဆုံးဖြတ် ထားသော အကြောင်းအရာ တစ်ခုကိုလည်း အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးက ရေးနေသည်ဟု သိလျှင်၊ ရေးပြီးဖြစ်နေလျှင်၊ စံလည်း မီနေလျှင် ကျွန်ုပ် အလွန် ဝမ်းသာရပါသည်။ ကျွန်ုပ် တာဝန်ပေးသွား သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ (ဥပမာ- ဓမ္မာစရိယ သိရောမဏိ၊ ဘီအေ ဦးမောင်မောင်လေး ရေးသားသော နိကာယ်ပါဠိတော် ဘုရားဟောမှုရင်း အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန်ကျမ်းများ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအား (လက်လှမ်းမီသူ ဖြစ်လျှင်) ထပ်ဆင့်၍လည်း အားပေးခဲ့ပါသည်။

ခက်သည်ကား...ယင်းသို့ တန်ဖိုးရှိသော စာအုပ်ကောင်းမျိုး ကျပြန်
တော့ ထုတ်လုပ်ပြန်ချိပုံကပင် ဟန်မကျ၍လော မသိ၊ ဖတ်ရှုသူများ မျက်စိ
လျှံနေကြပြန်သည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ စာဝါရပ်နား၍

ကျွန်ုပ် စာမရေးဘဲ နေခဲ့သော ၅-နှစ်ကာလ တွင်လည်း သာမူ
နာမူ မသွား၊ သတင်းစာ ရေဒီယိုပင် မရှိ။ ကိုယ့်အား ကိုယ်ဖြည့်ရင်း
တိုင်းပြည် နှင့် သာသနာအတွက် ကိုယ်ဝင်နိုင်မည့် ကွက်လပ်ကိုသာ ငံ့လင့်
လျက် နေခဲ့၏။ ထိုအတွင်း စာနှင့်လည်း မကင်းနိုင်ရကား ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌ
ကထာကို ပို့ချပေးသည်။ (စာမေးပွဲအတွက် မဟုတ်) ဦးဖေမောင်တင်၊
ဉာဏမောလိ တို့၏ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်များကိုလည်း ဖတ်ရှုသည်။ မိမိက
အစ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စာသင်သားအားလုံး ပါဠိ၊ မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ် ဝေါဟာရ
ကြယ်ဝစေရန်နှင့် ရှုမှတ်မှုအတွက်လည်း 'တုန်းအား' ရရှိစေရန် ရည်ရွယ်သည်။

ထိုအင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်များလည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အတွက် မလုံလောက်
လှသေး။ မလုံလောက်ရုံသာမက အချို့နေရာများတွင် ပါဠိဘာသာကိုသာ
တတ်၍ ပိဋက မကျမ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မထွန်းကားသေးသောခေတ်က ဖြစ်၍
မရှိတာနှင့်စာလျှင် တော်သေးသည်ဟုသာ အောက်မေ့ရတော့သည်။

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဘာသာ
ပြန်မှာ အလွန်အားထားရပါ၏။ သို့ရာတွင်လည်း စာတတ်သူ၊ စာဖတ်အား
ကောင်းသူများသာ အရသာခံနိုင်ကြသေးသည်။ ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာ
ပဏ္ဍိတ စစ်ကိုင်းရွှေစေတီ ဆရာတော် ဘုရားကြီးကလည်း အလွယ်ကူဆုံး
နိဿယသစ်တစ်ခု ပြုစုပြန်သည်။ မပြီးသေး။ မည်သို့ဖြစ်စေ သာမန် စာဖတ်သူ
များ အထဲသို့ ပိဋက အဆိုညွှတ်၍ အနှစ်ထုတ်ထားသော အလွန် မှုရင်း
ကျသည့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကြီး ရောက်ရှိစေချင် ပါသေးသည်။ ဆရာတော်များက
လည်း အချအပို မရှိသလောက် နည်းပါးလှသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာကို (အစ အဆုံး လုံးစေ့ ပါဠိစေ့ ကြည့်ရှုဖြစ်
အောင်) ကျွန်ုပ်တို့ သင်တန်းပို့ချခဲ့ရာ၌ ထိုရည်ရွယ်ချက်လည်း ပါ၏။
သို့သော် စွမ်းဆောင်နိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ပေါ်ခဲ့သော် ကျွန်ုပ် တစ်ခါ
ဝမ်းသာရပါဦးမည်။

ဤစကားရပ်များမှာ ယခု ကျွန်ုပ်တင်ပြသော ဤစာအုပ်နှင့်ကား မဆီလျော်လှပါ။ ဤစာအုပ်၏ နိဒါန်း စကား မဟုတ်တတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်၏ စာဖတ်သူ၊ မေတ္တာညွတ်သူ၊ ဓမ္မမိတ်ဆွေ တော်တော် များများ၏ “ဘာ စာတွေ ရေးနေသလဲ။ မရေးတော့ဘူးလား၊ ဘာလုပ်နေသလဲ” မေးခွန်း များအတွက် ၅-နှစ်တာအတွင်း သတင်းတုံ့ပြန်ချက် သို့မဟုတ် ကိုယ်ရေး အစီရင်ခံလွှာမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

လူများစုခမျာ စာပင် ကောင်းသော်လည်း စာကြီး ပေကြီးများ ကြည့်ချိန် မရ၊ စဉ်းစားနေချိန် မရှိ၊ ခေါင်းလေး ခေါင်းပူ မခံနိုင်။ တထိုင် တစ်ခဏ အချိန်တိုတိုနှင့် လိုရင်း ထိမိ၍ ချက်ချင်း လက်တွေ့ သိ၊ ကျင့်၍ ရသော၊ တကယ်လည်း စိတ်ချရသည့် စာမျိုးကိုသာ ငုံ့လင့်နေရှာကြပါသည်။ ထို့ကြောင့်....။

(၂)

အဆန်းမကုန်သော လောကကြီး

ယခု ကျွန်ုပ် စာရေးပါပြီ။ ဓမ္မမိတ်ဆွေများအတွက် ဓမ္မလက်ဆောင် ကောင်း တစ်ခု ပါးလိုက်ပါသည်။

ရောမ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကြီး အကြောင်း ပြောပြီး ထွက်လာတော့ ကလေးကလား ဟု ထင်လျှင်လည်း ခံရပါမည်။ ဒုစရိုက်တွေ ပွားစီး၍ အဘက်ဘက်က ကျပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်းလှသော ယခုအခါတွင် လူတိုင်း လူတိုင်း အချိန်မဆိုင်းဘဲ အရိုးခံသီလ၊ သမာဓိ၊ ပဲညာ အလုပ်များကို အရ အမိ ထူထောင်ဖြစ်အောင် ထူထောင်ကြရန် အလွန်အရေးကြီးနေကြောင်း ကျွန်ုပ်၏ စာဖတ်ပရိသတ်များ အားလုံး သဘောတူ လက်ခံထားကြပြီး ဖြစ် ပါသည်။

လုပ်ရန် နည်းလမ်းများကလည်း အလွန် လွယ်ကူနေပြီကို သိနေကြ ပါသည်။ စီးပွား၊ ဥစ္စာ၊ အာဏာ၊ ရာထူး စသော လောကီ နယ်ပယ်တွင် အထွတ်အထိပ် ရောက်လိုသူ၊ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ဟူသော လောကုတ္တရာ နယ်ပယ် တွင်လည်း အထွတ်အထိပ် ရောက်လိုသူများ ကိုယ့်ပန်းတိုင်နှင့်ကိုယ် အသီးသီး ရှိနေကြရာ ပန်းတိုင် ပင် ကွဲပြားသော်လည်း ‘အရိုးခံ ငယ်နိုင်နည်း’ မှာ လုပ်ရမည့် အလုပ်မှာ တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒါကိုလည်း ကြည်ကြည်လင်လင် သိမြင် သဘောပေါက် နေကြပြီဟု ယုံကြည်ပါသည်။

တဝမ်း တခါး ဝရံ လှရံ ရှာဖွေနေရသော သူတို့၏ နည်းသည် ခက်ခဲ
၍၊ ပူးလောင်၍၊ အရာရာ၌ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်နေသူတို့၏ နည်းကား
အလွန် လွယ်ကူနေတတ်ပါသည်။ အလွန်လည်း စိတ်ချမ်းသာရပါသည်။

ယခုအခါ တစ်ကမ္ဘာလုံး ကျပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်းမှုက လူသားတို့
အား ဗုဒ္ဓဝါဒ ဆိုင်းဘုတ်အောက်သို့ တွန်းပို့နေသည်ကို အများ အသိပင်
ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ အထွတ်အထိပ် ကောင်းနေကြပေပြီ၊
ချမ်းသာရာ ရနေကြပေပြီ။ သို့သော် ထိုဆိုင်းဘုတ်အောက်ဝင်လာသူရာခိုင်နှုန်း
၇၀ ခန့်မှာ ‘အရိုးခံ ငယ်နိုင်နည်း’ကို မရရှာကြ၊ မယုံကြည်နိုင်ရှာကြသဖြင့်
ဖြတ်လမ်းနည်း၊ သိဒ္ဓိပြီး၊ ဆေးမြီးတို၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျှော်၊ အမျိုးမျိုး လမ်းချော်
နေကြရရှာ၏။ ယင်းသို့ လမ်းချော်နေတာကိုပင်လျှင်...

“ငါ့မှာ သဒ္ဓါကြည်လင် ပါရမီရှင်မို့၊ ပဋ္ဌာန်းဆက် ရှိပေလို့၊ သူတို့
ငါ့လို မတွေ့ဖူးသေးလို့” စသည်ဖြင့် အထင်၊ အမြင်၊ အကြားတွေဝင်ကာ
တက်တက်စင် နစ်မွန်းကြရရှာလေပြီ။

နိုင်ငံတော် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ ကျေးဇူး

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူအစွဲဟူသည် အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်မှု ရှိ-မရှိနှင့်
လည်း မဆိုင်၊ ခေတ်ပညာတွေ များစွာ တတ်သိမှုနှင့်လည်း မပတ်သက်။
ယူချင်လို့ ယူ၊ စွဲချင်လို့ စွဲခြင်းသာ ဖြစ်၏။

ကံနည်းသော တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးကို ထိုးနှက်လာသော ဘေးကြီးဟု
ကြပ်ကြပ် ရှုမြင် ကြ ရမည်။ ၁၆ ရာစု၊ ၁၇ ရာစု တခိုက အိန္ဒိယပြည်
‘ဆောဂါးကျွန်း’တွင် လူအများ နတ်ကွန်းရှေ့ သွားကာ ဆိုင်းသံ ဗုံသံတွေ
ကြားက ဘုရားအာရုံယူပြီးနောက် ပင်လယ်ထဲခုန်ချလျက် အစုလိုက် အပြုံ
လိုက် ငမန်းစားခံကြသည်။ ငမန်းများက ဝ၊ အီခေန်ရှ် မစားနိုင်တော့ဘဲ
နှုတ်သီးဖြင့်သာ ထိုးလွတ်လျှင် ... “ဘုရားသခင် ငါ့ကို ခေါ်တော်မမူ” ဟု
ဝမ်းနည်းစွာ ငိုကြွေးကြသည်။

တစ်ဖန်- သြရိဿနယ်၌လည်း အိမ်လောက်မက ကြီး မား သော
‘ဂျဂါနာသ’ နတ်ကွန်းယာဉ်ကြီးကို လူပေါင်းရာချီ၍ တွန်းဆွဲလာစဉ် ဘီး
ရှေ့၌ အလျားမောက်ကာ အသေခံခြင်း၊ ၎င်းယာဉ်ရှိ သံဆူး ချိတ်ကြီး
များဖြင့် လည်ပတ်လျက်ရှိသော ဘီးကြီး၌ ကျောက် အစူးခံ၍ ချာလပတ်
လည်ကျအောင် သွေးသံရဲရဲ အသေခံခြင်းဖြင့် ဘုရားသခင်ထံ သွားသူများ
အကြောင်း ပေါ်တူဂီဘုန်းကြီး ‘ဆီဘာရီမန်ရစ်’ ဆိုသူ ရေးခဲ့ဖူး၏။

အိန္ဒိယပြည် ကောသမ္မိ နယ်၌လည်း ၁၇ ရာစုက ကောင်း ကင် (ထာဝရ၊ ဗြဟ္မာပြည်) ဘုံ သို့ တက်သော သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင် (Tree of Death) ရှိခဲ့ဖူးရာ... လူများ ကျိတ် ကျိတ် တိုး တက် ရှိ ခုန်ချကြသည်။ ကောင်းကင်ဘုံ သွားသတို့၏ အရိုးတွေ သစ်ပင်ကြီးအောက်၌ စုပုံနေကြောင်း တရုတ်ရဟန်းတော် 'ဟိယုန်ဆင်' ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် ရေးခဲ့ဖူး၏။ အယူအစွဲ ကား ကြောက်ဖွယ်ကောင်းလေစွာ။

မကြာမီက အရှေ့တောင်အာရှတွင်... စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး ရှုပ် ထွေးနေသော နိုင်ငံတစ်ခု၌ ကမ္ဘာကျော် တန်ခိုးရှင်ကြီး တစ်ဦးကို ပင့်ကာ ကုစားသည်။ ယခု ဘာဖြစ်နေသည်ကို လေ့ လာ ကြ ကုန်။ ကျွန်ုပ်တို့ လူ မျိုးကား ကိုယ့် 'ဖိလော်ဆဖီ' နှင့် ကိုယ် အခိုင်အမာ ရပ်တည်နေကြပါသည်။

သို့ရာတွင်...လေထဲက လာသော အဆိပ်များဖြစ်၍ သိနိုင်၊ မြင်နိုင်ခဲ့ သည်။ ထိုမိစ္ဆာပိညာဉ် ဘီလူးသည် အာဏာ၊ စီးပွားနှင့် အတတ်ပညာ တစ်စုံတစ်ခု ထူးချွန်သူများ၌ ဝင်ပူးလေ့ ရှိသည်။ မြန်မာပြည်၌ကား... သီလ အားနည်း၊ ဆရာကြီးလုပ်လို၊ သတ္တဝါကို ကယ်တင်ချင်လှသော ဘုန်းကြီး များလောက၌ အများဆုံး ဝင်ရောက်သည်။ ထိုကိစ္စ အတွက် နိုင်ငံတော် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ ကျေးဇူးကား အလွန်အလွန် ကြီးမားလှ ပါပေ သည်။ ၁၉၇၈-ခု၊ နိုဝင်ဘာလက အမေရိကန်၊ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့၊ ဂျင်မ် ဂျိုး ဂိုဏ်း ဝင်ပေါင်း ကိုးရာတို့ တစ်ပြိုင်နက် အဆိပ်သောက် သေကြသော သတင်းနှင့် စပ်၍ မြန်မာပြည်၌ နေရာအနှံ့အပြား တာစားနေသော 'ရွှေ မှင်ကျော်ဂိုဏ်း' ကို ဟန့်တားခဲ့၏။ အမိန့် အာဏာ၊ ရာထူး အဆင့် တို့သည် ကန်တော့ပဲရွှေ တွင် တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ ... သာသနာတွင်လည်း သန်လျင်ဘက်၌... ဓာတ်စီးသော အမျိုးသမီးကို ဘုန်းကြီးများက ရှိခိုး၍ အမိန့်နာခံရသော အဖြစ်များအထိ အတင့်ရဲလာလေသည်။

ဒုတိယမို့ ထပ်ဆင့်၍ တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများအား ကျေးဇူး တင်ရမည်မှာ... ထီးဖြူဆောင်းချင်း မင်းတကာတို့ လုပ်နိုင်ခဲ့သော သာ သနာတော် သန်ရှင်းရေး ကိစ္စကြီးပင်တည်း။ ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာနအားလည်း များစွာ ကျေးဇူးတင်ရပါသည်။

တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးကို ပျက်ပြုန်းအောင် လေထဲကလာသော မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိ အဆိပ်ဘေးကြီး၏ ဆိုးရွားပုံကို သိမှ အဆိုပါ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီး တို့၏ အမြော်အမြင်၊ သတ္တိနှင့် ကျေးဇူးကို ပို၍ သိနိုင်ပါသည်။ ယခုလည်း

အယောင်ဆောင် ပုန်းကွယ် နေကြသဖြင့် အရပ်စကားဖြင့် ပြောရသော် ...
“ခါးတောင်းကျိုက် မဖြုတ်ကြပါနှင့်ဦး”။

ပါရမီရှင်တို့ တီထွင်သော သိဒ္ဓိဘုရား

ဝေဘူဆရာတော်၊ မဟာစည်ဆရာတော် စသော သက်ရှိ ဘုရားများ နှစ်ပေါင်းများစွာ ပွင့်ပေါ်နေပါသော်လည်း... ဖူးမြော်ရကောင်းမွန်း မသိ။ ကမ်းသွေး တံတွေး ထွေးပေးသော ဆရာမျိုးကို အလှအယက် တိုးဝှေ့နေ ကြ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင် မောဂ္ဂလာန် ဓာတ် တော်၊ ပက်သျှဝါ ဓာတ်တော်များ လှည့်လည် အပူဇော်ခံနေသည်ကိုလည်း ဖူးမြော်ရကောင်း မွန်းမသိ။ ရေဆန်သစ် ဘုရား၊ ဆင်ခံဘုရား၊ မင်းသား (.....) ဘုရား၊ လာပြန်ပြီ... သို့သာရဘုရား၊ ထို့ထက် ကြောက်မနန်းလိလိ ဘုရားဟော ပိဋကကိုပင် မီးရှို့ ပြာချပြီ လုပ်သော သိဒ္ဓိပေါင်းချုပ် ဘုရား မျိုးကို ကျိတ်ကျိတ်တိုး လက်သိပ်ထိုး ကိုးကွယ်နေကြပြန်၏။

ထိုလူမျိုးတို့အတွက် ပို၍ ကံဆိုးချင်တော့ နိဗ္ဗာန်ပြည်သို့ ပို့ဆောင် မည့် စာထက် အလုံပြည်သို့ ပို့ဆောင် မည့် စာအုပ်ကြီးများက တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး၊ လက်သိပ်ထိုးတစ်ဖုံ စုပြုံ၍ ထွက်ပေါ်လာကြပြန်သည်။ အလုံပြည် သို့ရောက်လျှင် ထွက်ပေါက် မရှိသည်ကိုမူ မသိရှာကြပေ။ မိမိ ကိုယ်ကို အားမကိုး၊ မိမိကိုယ်ကို မကယ်မ၊ မသနား၊ အသက်ရှည်စွာ မသေဘဲ နေ ပြီးမှ (သူတို့အသင်) အရိယမေတ္တယုအထိ ပန်းတိုင် ချ၍ ပုတီး ကြိုးရှည်ကြီး အစွပ်ခံရကာ သတ္တဝါတွေ ကယ်တင်ချင်လှန်းလှသည့် ကရုဏာ လောဘကို မောဟ မျက်လုံးနှင့် အဘူ ပျော်ပျော်ကြီး အတပ်ခံ နေကြပေသည်။ ထို သူတို့ လောက၌ ဓာတ်စီးခြင်းကို သို့သိပ်ထား၍ ဂိုဏ်း ဆိုင်းဘုတ်များကို လည်း အခြေအနေအရ ဖြုတ်ထားကြ၏။ အလုပ်ကား ကျိတ်၍ လုပ်ကြမ့်။ ‘ထိုကူး’သော ရုပ်ရှင်ကားများကိုပင် ပြသနေကြ၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဆန်းသည်ကိုလည်း သိကြပါ၏။ စွမ်းသည် ကို လည်း သိကြပါ၏။ “သူတို့ ငါတို့လို ကိုယ်တွေ့ မရှိလို့၊ မသိလို့” ဟူ၍တော့ မမှတ်ဆင်ကြပါကုန်လင့်။ ထို့ထက် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများကို သိမ်သိမ်မေ့ မေ့ ချည်ထားသော ကြီး၊ ထိုကြီးကိုကိုင်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ အထက်က ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဆန်းသည် ကိုလည်း သိကြပါ၏။ စွမ်းသည်ကိုလည်း သိ

ကြပါ၏။ အလွန်တရာ ကြံကြိက်ခဲလှသော မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် ကြီးနှင့် ကြံရဆုံရာ၊ တို့တောင်းလှသော ဘဝသက်တမ်းမှာ လမ်းလွဲမလိုက်မိ ကြပါကုန်လင့်။

ဗုဒ္ဓက 'အဆန်း မလိုက်နှင့်' တဲ့

ဤ သတ္တလောကကြီးကား... အတိုင်းမသိ ဆန်းကြယ်လှပါသည်။ သူတော်ကောင်းကြီးများ သိတော်၊ မြင်တော်မူကြပါ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ဟိုအဆန်း ဒီအဆန်းတွေကို ပြည်ဖုံးကားချကာ လိုရင်းကိုသာ ဖိ၍ဟောပြော သွားကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယခုအခါ အရိုးကို မလိုက်၊ အဆန်းကိုမှ ကြိုက်ကြသဖြင့်... ဂိုဏ်း ဘုန်းကြီး ပုဂ္ဂိုလ်ဆန်းများ၊ ရသေ့ ပရမိုဇ်ဆန်းများ၊ အရပ်သား သာမန် လူတို့၏ ဖြစ်ရပ်ဆန်းများအကြောင်း ဟိုမှ သည်မှ ပြောကြ၊ စည်းရုံးကြ၊ ရေးလာကြသည်ကိုလည်း တွေ့ကြရ၏။ ကိုယ်ပိုင် သာသနာ၊ ကိုယ်ပိုင်အဆန်း များမဟုတ်၍ အသာငန်းငန်းနှင့် အဆန်းအမျှ မငြိမ်းနိုင်ကြကုန်။

ထူးဆန်းတိုင်း အကျိုးရှိသည် မဟုတ်ချေ။ ထူးဆန်းလွန်းလျှင် တစ်သံသရာလုံးပင် နစ်မွန်းစေနိုင်လေသည်။ တစ်စုံတစ်ခုသော ထူးဆန်းမှု ဖြစ်ရပ်ဆန်းတစ်ခု တွေ့ကြုံရသော် ပုံ၍ယုံလိုက်ကြ၏။ မည်သို့သော ထူးဆန်းမှု မျိုး ဖြစ်သည်ကိုမူ ခွဲခြားသိမြင်နိုင်စွမ်း မရှိကြချေ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည်ပင်လျှင် အကျိုးမရှိ၍ သိလျက် မဟောသော တရားက ပို၍ များကြောင်း မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် သီသပါဝနသုတ်၌ အတည် အလင်း ဟောတော်မူထားလေသည်။ လောကကြီးက ဆန်းလွန်း၍လည်း မကြံစည် မစဉ်းစား မလိုက်မှားမိ ကြစေရန် ယင်း မဟာဝဂ္ဂ၊ လောကစိန္တာ သုတ်နှင့် အစိန္တယျလေးပါး ကို ဟောကြား မြစ်တားတော်မူခဲ့ရလေပြီ။ ကြပ်ကြပ်သတိမူကြပါကုန်။

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်က သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ တို့ကလည်း အစိန္တယျတရားဖြစ်၍ အတိုင်းမသိ ထူးဆန်း၊ အံ့မခန်း ရှိလှပါပေသည်။ 'မာရအင်ပါရာ' အမျိုးမဆုံးသော လောကီ ပညာရပ်ဆန်းများတွင်လည်း... အတွေ့အကြုံမရှိ၊ သတိမမူ၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကိုလည်း မထူထောင်၊ ထို သို့သော သူများအမြင်၌ ဒွေးရောယှက်တင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုပင်လျှင်လည်း အဆန်း တွေ့ရေးနေသည်ဟု ထင်ကြပေမည်။ ထင်သော်လည်း မတတ်နိုင်။

ကိုယ်ပိုင်သာသနာ၊ ကိုယ်ပိုင်အသိဖြင့် ဓာတ်ခွဲကြည့်မြင်နိုင်ကြပါစေ
ဟုသာ မျှော်လင့်ရပါသည်။ လောကကြီးကား ဘယ်တော့မှ အဆန်းမကုန်။
ကိုယ်ပိုင် သာသနာရှိထားသူအတွက် ထိုအကုန်လုံးပင်လျှင်လည်း မဆန်းပါ။

(၃)

၁၅ နှစ်သားကကြွေး ပေးဆပ်ရခြင်း

အဆန်းတွေကို (အပြစ်ပြောသည်ဟု ထင်လျှင်) အပြစ်ပြောရင်း
အဆန်းတွေကြားက အဆန်းတစ်မျိုးကို ရေးသားဖြစ်ပြန်၏။ အသိအမြင်
မကြည်လင်သေးသူများ နားယောင်ခြင်း၊ အပြစ်တင်ခြင်းလည်းဖြစ်နိုင်ရာ၏။
ဖြစ်စေ့တော့....။

မည်သို့ဖြစ်စေ၊ အသိအမြင်ရှင်းသောအခါ ရှင်းသူများက အကြွင်းမဲ့
ကျေးဇူးတင် ဝမ်းမြောက်ကြမည်ကို (၀၂) အမှန်တကယ် အကျိုးရှိသည်ကို
ယုံကြည်ပါသဖြင့် ရဲရဲပင်တင်ပြပါသည်။

‘ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ’မှ အစ ဤယခုတင်ပြမည့် ဖြစ်ရပ်ဆန်းများ
အထိ ရေးသားလိုသည့် စိတ်မှာ ခေတ်အခါအလိုက် လူအများစုအကြိုက်
ပေး၍ ယခုမှ ရေးလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ် ၁၅-နှစ်သားကပင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့
ပါသည်။

ရှေးကသိဟိန္ဒူ ပါဠိဝတ္ထုများ

ဆိုပါအံ့....။ ကျွန်ုပ် ၁၅-နှစ်သားတွင် ပါဠိကို အလွန်ဝါသနာကြီး၏။
ကောင်းကောင်းကား မဖတ်တတ်သေး။ ပါဠိလိုရေးလည်း ရေးတတ်ချင်၏။
ပြောလည်းပြောတတ်ချင်၏။ တိတိကျကျ သင်ပြသူလည်းမရရှိခဲ့။ ထိုအရွယ်
ထိုအချိန်မျိုးမှာမှ ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာက ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ အဆက်
ဆက် ဘုရားရှင်မရှိသည့်နောက် အိန္ဒိယ၊ သိဟိန္ဒူတို့၌ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော ဝတ္ထု
များကို ပါဠိလို ဟောပြောရေးသားထားသော ကျမ်းစာငယ်တစ်ခုကို စွဲလမ်း
ခဲ့မိ၏။ ထိုသိဟိန္ဒူဝတ္ထုများမှာ—

- ၁။ သဟဿဝတ္ထု (သိဟိန္ဒူအက္ခရာနှင့်၊ ဝတ္ထု ၉၅-ပုဒ်)
- ၂။ ရသဝါဟိနီ (အိန္ဒိယဝတ္ထု-၄၀)
- ၃။ မဓုရ ရသဝါဟိနီ (သိဟိန္ဒူဝတ္ထု-၆၀) စသည်။

ထို ပါဠိဝတ္ထု ကျမ်းများတွင် နံပါတ်-၂ ရသဝါဟိနီ ပါဠိအုပ်ကလေးတစ်အုပ် ကျွန်ုပ် အမြဲဖတ်နေ၏။ အကုန် ဘာသာမပြန်တတ်သေးသော်လည်း အရသာခံလို့ ရရုံတော့ နားလည်နေ၏။ ၁၇-နှစ်သားတွင် မုံရွာမြို့၊ မဟာဇောတိကရာမတိုက်သို့ စာသင်သွားရ၏။ ထိုစာအုပ် ပါလာသည်။ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်းတို့၌ နေ၏။ ရန်ကုန်၌ နေ၏။ ထိုစာအုပ်ကလေးကား ကျွန်ုပ် အိပ်ရာဘေးမှာ အမြဲရှိနေ၏။ မြန်မာပြန်ကား မတွေ့ဖူးသေး။

ပထမငယ် မဖြေရခင် ၁၇-နှစ်သားတွင် ဟိုမေးသည်မေး ပါဠိလို ရေးတတ် ပြောတတ်စ ပြုလာ၏။ ထိုစာအုပ်ကလေးကျေးဇူးပင်။ အသက် ၂၀-တွင် ပညာရှိများလက်ခံနိုင်အောင် ပါဠိကို ဖတ်တတ်ရုံမျှမက အဆင့်အတန်းမီ ရေးလည်း ရေးတတ်၏။ ပရိသတ်ထဲမှာ စကားပြောနိုင်သည် အထိ ပါဠိစကားကိုလည်း ကမ္ဘာသုံး အသံထွက်နှင့် ပြောတတ်လာ၏။ ကိုရင်ကတည်းက ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဥက္ကဋ္ဌတင်၍ ပါဠိစကားပြော အသင်းများကို မုံရွာ၊ မန္တလေးတို့၌ တည်ထောင်ခဲ့၏။ စကားရည်လှပဲ့များကိုပင် လုပ်ခဲ့သည်။

ယခုမှ ပြန်၍ကြည့်သော် အတော် တဇာတ်ထိုး လုပ်သော ကိုရင် ဦးပဉ္စင်းကလေး ဖြစ်၏။ ထိုတဇာတ်ထိုး မောင်ရင်ဦးပဉ္စင်းကလေးကို သည်းခံစောင့်ရှောက်တော်မူခဲ့ကြသော မုံရွာမြို့ ဇောတိကာရုံဆရာတော် (ဦးစန္ဒာ သီရိ) နှင့် မန္တလေး မစိုးရိမ်ဆရာတော်များအား ကျေးဇူးတင် မဆုံးရတော့ပါ။

“ငါတို့ မြန်မာပြည်မှာလဲ ဒီလို ဝတ္ထုကြောင်းတွေ အများကြီး ရှိမှာပဲ။ ငါ ပါဠိတတ်တဲ့တစ်နေ့ ဒီလိုဝတ္ထုမျိုး ပါဠိလိုရေးမယ်”

မဟာစည်ဆရာတော်က ထပ်၍ အားပေး

ကျွန်ုပ် ၁၅-နှစ်သားက မတန်မရာ ဝင်လာသော ထိုစိတ်ကူးကပင် ကိုယ့်အရွယ်နှင့် တန်သလား၊ မတန်သလား၊ သံဃာသုံးလေးရာကြားတွင် ဆရာသမားတွေကို ခွင့်ပန်ရမည်၊ မပန်ရမည်ကိုပင် သတိမထားမိ။ ပါဠိတတ်ချင်၊ ရေးချင်၊ ပြောချင်သည့်စိတ်တွေမှာ ကိုယ်တိုင် ဆိုင်းဘုတ်ရေးကာ ပါဠိအသင်းတွေ တည်ထောင်သည်အထိ အလွန် ပြင်းထန်လာခဲ့ပါသည်။

၁၈-နှစ်သားတွင် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ ထေရုပတ္တိ အကျဉ်းကလေးကို ငှား၍ဖတ်ရာ လွန်စွာမြန်ခဲ့၏။ သူတော်ကောင်းတွေအကြောင်း ကြားဖူး၊ ဖတ်ဖူးလျှင် ဘယ်တော့မျှမမေ့။ အမြဲကြားလိုခဲ့၏။

“ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ” မှ အစ ဤယခု ‘ဓမ္မဒူတ (တရားတမန် တော်)’ အထိ ဤစာမျိုးကိုမှရှေး၍ ရေးဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း (အဇ္ဈတ္တိက) နိဒါန်းမှာ ဖော်ပြပါ ၁၅-နှစ်သားက မတတ်တတ် ဖတ်ခဲ့ရသော ‘ရသဝါ ဟိနိ’ ပါဠိဝတ္ထုကျမ်းကလေး၏ သွေးထိုးမှုပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။ ကြီးကျယ် အောင် လည်ဆယ်ရေးသားနေခြင်း မဟုတ်ပါ။

ကျမ်းကြီးကျမ်းငယ်မဟုတ် ဝတ္ထုကောင်းတစ်ပုဒ်၊ စာကောင်းတစ်အုပ်သည် လူတို့အားမည်သည့်အတိုင်းအတာအထိ အကျိုးရှိစေနိုင်သည်ကိုလည်း သင်ခန်း စာတစ်ခု ဖြစ်စေပါသည်။ အလုပ်ခွင်က ကြည့်လျှင်လည်း သတ္တဝါတို့၌ အာရုံ တစ်ခု လက်ခံမိလျှင်၊ ညွတ်မိလျှင်၊ ငြိလျှင် လွတ်ထွက်နိုင်ခဲ့ပုံ သာဓကလည်း ဖြစ်ပါ၏။ ၁၅-နှစ်သားက နှလုံးသား၌ သန္ဓေတည်လာ၍ တဖြည်းဖြည်း ရင့်မာလာသော ထိုကြေးကို ပေးဆပ်ရခြင်းပါတကား။

‘ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးကလည်း စပ်ရာတရားပွဲ အချို့၌ မြန်မာပြည်ဖြစ် ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထုကြောင်းများကို အထူးတလည်ထည့်သွင်း ဟောပြောတော် မူလေ ။ ရှိသည့်အပြင်—

“ဒီလို မြန်မာပြည်က သာသနာနှင့်စပ်တဲ့ ဖြစ်ရပ်မှန်တွေ၊ ဝတ္ထု တွေကို ရှေးတုန်းက သီဟိုဠ်မှာလို ပါဠိလိုရေးထားကြလျှင် နောင် အခါ အင်မတန် အကျိုးများမှာပဲ” ဟုလည်း မိန့်တော်မူလေ ။ ရှိသည် ကို နားထဲက မထွက်ပါ။

အနည်းဆုံး တိကျခိုင်မာသည့် ဝတ္ထုတစ်ရာခန့်ကို ပါဠိလိုလည်းရေး မည်၊ အင်္ဂလိပ်လိုလည်းရေးမည် ဟူသော ဆန္ဒကား ယခုတိုင် မပြေအျောက် သေး။ အခွင့်မသာ၍ မရေးဖြစ်သည့်တိုင်အောင် ‘မူတစ်ခု’ ဖြစ်ရစ်စေချင်၏။ ဤ“ဓမ္မဒူတ” သည် ပတမဆင့်အဖြစ် ထိုအတွက် စာမူကြမ်းစုဆောင်းခြင်း မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

(၄)

စာရေးဆရာထက် စာရွေးဆရာခက်

ဤ ယခုရေးသည့်အကြောင်းအရာများကား လွယ်ယောင်နှင့်ခက်လှပါ သည်။ စာတတ်ခြင်း၊ စာရေးကောင်းခြင်းသည် ဤကိစ္စ၌ အဓိကအကြောင်း မဟုတ်တော့ပေ။

စာကြီးပေကြီးများ၌လည်း တွေ့ရခဲ့သဖြင့် တိုတိုထွာထွာ စာအုပ် ကလေးများကအစ တွေ့ကရရှစ်သောင်း စာများကို ကြည့်ရန် တာဝန်ဟက်

လာ၏။ တစ်ဖန် စာကိုပင် မရေးဖွဲ့တတ်သော်လည်း ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်
များကို မှတ်သားလေ့ရှိသော သက်ကြီးရွယ်ကြီး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများကို အများ
ဆုံး မှီခိုအားထားရပေမည်။

ဤအကြောင်းအရာမှာ ယခုအချိန်အရွယ်၌ စာဖတ်အား ဖိပေးရန်
မစွမ်းသန်သည်မှအပ ကျွန်ုပ်နှင့် အတော်ပင် ဖက်စပ်နေ၏။ အဘယ်ကြောင့်
ဆိုသော် စာရေးခြင်းထက် စာရှေးခြင်းကို ဦးစားပေးရမည်ဖြစ်သောကြောင့်
တည်း။ မှန်၏။ ကျွန်ုပ်သည် စာအုပ်ထူထူကြီးများကို ရေးထုတ်နေ၍ အများက
'စာရေးဆရာ'ဟု အသိအမှတ် ပြုထားကောင်း ပြုထားကြမည်တင်၏။ စင်စစ်
ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်ကမူ စာရေးဆရာမဟုတ်၊ 'စာရေးဆရာ'ဟုသာလျှင် ခံယူထား
ပါသည်။

တကယ်တော့ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘယ်ဘက်မှာမှ စွမ်းသန်လှသည်မဟုတ်။
လောကုတ္တရာရေးရာတွင် ခြေမှုန်မျှ မမီနိုင်သော ဆရာတော်ကြီးများရေးကား
သည့် စာကောင်းတွေ များစွာရှိနေပြီ။ လောကီရေးရာတွင်လည်း ဆိုဖွယ်
မရှိ။ အရေးလည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ အလှမ်းမမီသည့် အကြောင်းအရာ
တွေလည်း များစွာသိရှိ ရေးသားနေသော စာရေးဆရာကြီးတွေ ဒုန့်ဒေး
န့်နေ၏။

အလျဉ်းသင့်၍ ပြောပရစေဦး ။ အကယ်ဒမီ ၆-ထပ်ကွမ်းနိုင်ငံကျော်
ဒါရိုက်တာ (ယခု ဘာသာရေး) စာရေးဆရာကြီး ဦးသုခ ၇၅-နှစ် ငမူးဒန့်
ဆွမ်းကျွေးပွဲ၌ ကမ္ဘာအေး ဝိဇ္ဇောတာရုံ ဆရာတော်က တကယ်စာရေးဆရာ
ကြီးများရှေ့တွင် ကျွန်ုပ်အား—

“ဆရာဦးဌေးလှိုင်...ခုခေတ် ကလေးလူငယ်တွေ တယ်ရိုင်းကြတယ်၊
ဘာသာရေးနှင့် ကင်းကွာနေကြရှာတယ်၊ သူတို့လေးတွေ နားလည်အောင်
ရေးစမ်းပါဦး” တဲ့။

“ဆရာတော်...တပည့်တော်တို့ဟာ ဘုန်းကြီးလဲ မဖြစ်နိုင်တော့သလို
တကယ်လူလဲ မဖြစ်တော့ဘူးဘုရား။ တပည့်တော်တို့ ငေးရင် အလွန်ဆုံး
အိမ်တွေမှာ ဘုရားခန်းလောက်ပဲ ရောက်ချင် ရောက်မယ်၊ ပိဋကတော်
ဘာသာပြန် ဥက္ကဋ္ဌကြီးဦးနုတို့ ဒီက ဆရာဦးသုခတို့လို မီးဖိုချောင် အထိ၊
ကလပ်တွေ ဆိုက်ကားဂိတ်တွေအထိ မရောက်နိုင်ဘူး” ဟု ကိုယ့်ခံယူချက်
အမှန်အတိုင်းပင် ဝန်ခံ လျှောက်ထားရတော့သည်။

ယခု ဤ 'ဓမ္မဒူတ'မှာ ယခင်ကျမ်းများနှင့်စာလျှင် ဘုရားခန်း၊ ဘုရား
စာအုပ်စင်၏ ဟိုမှာဘက်သို့ အထိုက်အလျောက် ရောက် တန် သလောက်
ရောက်လေမည်လား မပြောနိုင်ပါ။

လပိုင်းလောက်နှင့် စာကောင်းတွေ မပျောက်သင့်

လောကုတ္တရာအတွက် ဆရာ့ ဆရာတော်ကြီးများရေးသော စာများကို ကြည့်ရာမှ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ 'တွန်းအား' ပေးသော စာများကို ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် တဝခံစား၏။ မှတ်သား၏။ လောကီရေးရာတွင်လည်း ဆရာ့ဆရာ ကြီးများမှစ၍ မထင်ရှားသော စာရေးဆရာများ၏ စာများအထိ 'ခိုက်' သော စာမျိုးကို ခံစား၏။ တစ်ဆင့်လည်းပြောကြား၏။ လောကီလောကုတ္တရာ အမျိုးဘာသာ သာသနာနှင့်စပ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ဖတ်မိသမျှ တွန်းအား ပေးသော၊ ခိုက်သော၊ မြှင့်သောစာမျိုးကို အခြားသူများအားလည်း ခံစား စေချင်၏။ အားဖြစ်စေချင်၏။

လောလောဆယ်အားဖြင့်ဉာဏ်လင်းဓမ္မစာပဒေသာ၊ ရတနာမွန်မဂ္ဂဇင်း၊ ဓမ္မဗျူဟာ၊ သာသနာ့ရောင်ခြည်နှင့် ထိုအကြောင်းအရာမျိုးကို အစဉ်အလာ ကပင် ဦးစားပေးဖော်ပြလေ့ ရှိသော သင့်ဘဝမဂ္ဂဇင်းစသည်များကို ပဲ့ဦးထွက် အားထားရပါသည်။ စာစောင်နှင့် စာရေးဆရာများကို အထူးကျေးဇူးတင် ရပါသည်။ ခွင့်ပြုကျေနပ်ရန်လည်း တောင်းပန်ပါကုန်၏။

တချို့ စာအုပ်ကလေးများမှာ ရေးလည်း မရေးတတ်၊ ဖြစ်ကတတ် ဆန်း စာအုပ်မမည်၊ တည်တည်ခံ့ခံ့၊ ကျယ်ပြန့်ခြင်းလည်း မရှိ၊ သို့သော် အလွန်တန်ဖိုးကြီးသော ဖြစ်ရပ်ကလေးများ ပါနေတတ်သည်။ လစဉ်မဂ္ဂဇင်း ဘာသာရေး စာစောင်များတွင်ကား ထိုစာကောင်းများ မကြာခဏ တွေ့ ရတတ်သည်။ လစဉ်ထုတ်များဖြစ်၍ စာကောင်း ပေကောင်းများ လပိုင်း လောက်နှင့် ကွယ် ပျောက် သွား ကြ ရသည်ကိုလည်း အလွန် နှမြောစရာ ကောင်းလှသည်။ အနှစ်ရာထောင် သင်ခန်းစာဖြစ် ရှိနေစေသင့်သော စာ ကောင်းများကို ကတုတ်ပေါက်က ငါးစောင်သလို သမိုင်းတင်ဖို့ စောင့်ကြို နေရန်လည်း တာဝန်လေးလှတိသည်။

သာသနာသမိုင်း ဝိုင်းဝန်းကူညီပါ

ထိုအတွက် စာရေးဆရာများနှင့် စာဖတ်သူ ဓမ္မမိတ်ဆွေများကိုပင် အသိပေးကာ လေးစားစွာ အကူအညီတောင်းခံ ဖိတ်မန်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အကြောင်းအရာ ခိုင်မာတိကျမှုသည် အလွန်အရေးကြီးလှပါသည်။

တစ်ဖန် စာရွေးရခြင်းသည် စာရေးရတာထက်ပင် များစွာ ခက်ခဲလှ သည်။ ထို့ထက် ထူးဆန်းသော အဖြစ်အပျက်မျိုးတွေလျှင် ပို၍ ခက်၏။ တကယ် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကြောင့်ဖြစ်သော ကိုယ်ပိုင်သာသနာ အစွမ်း

လော၊ အဆန်းလော။ သူတို့ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ သို့မဟုတ် လူများစုမသိနိုင်သော လောကမာယာ၏ အစွမ်းလော၊ အဆန်းလော။ အသိအမြင် ရှင်းသူများအတွက်ကား အလွန် ထင်ရှားလှပါသည်။ ထူးသော် လည်း မဆန်း၊ ဆန်းသော်လည်း အကျိုးမရှိတတ်။

ယခုအခါ ဘာသာရေး လိုက်စားသည်ဆိုသော လူတော်တော် များများမှာ အရိုးခံသီလ၊ သမာဓိကို အားမကိုး၊ အမျိုးမဆုံးသော ကိုးကွယ်မှု အဆွယ်အပွား ဒုတိယဆရာ၊ တတိယဆရာများ ထားလေ့ရှိကြရာ ထိုသူများ၌ ‘ဆန်းကြယ်မြင့်မားသော အသိအမြင်များ ရနေပြီ’ ဟု ထင်နေတတ်လေသည်။ အဆန်းများမဟုတ်ဘဲ အရှုပ်တော့ဖြစ်နေတတ်၏။ နေမြင့်လျှင် ရှင်း၍မရတတ်။

“လောကထဲမှာနေရာတိုတော့ လောကီကြီးပွားရေးတွေက ရှိနေ သေးတယ်၊ ဘာသာရေးကတော့ နောက်ဘဝ လောကုတ္တရာအတွက်” ဟုပင် ဟုတ်သဒ္ဓယာင် ပြောဆိုနေကြတုံသေး၏။ ဗုဒ္ဓ တရားတော်များ အားလုံး ပိဋကသုံးပုံ အကုန်စလုံးသည် လောကုတ္တရာ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် မဟုတ်။ လောကကြီးထဲမှာ ကြီးပွားချမ်းသာချင်ကြသော လူထဲက လူများ အတွက် သက်သက်ဟောကြားညွှန်ပြထားသော တရားချည်းဖြစ်သည်ဟုသော အဓိကအချက်ကြီးကို ကြောင်ကြောင်ကြီး ကွယ်နေကြ၏။ ကြီးပွားလိုစိတ်က စောနေကြသည်။ ဗုဒ္ဓဝါဒတွင် လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် လူသားတို့ လိုချင်သော အရာတွေ ဘာမဆို ပေးနိုင်သောနည်းများ အပြည့်ရှိ၏။ ဘာကလေးတစ်ခုမျှ မလို။ ဖြည့်စွက်ပယ်နုတ်ရန်လည်း မရှိ။

(၅)

သမိုင်းဝင် လုပ်အားမှတ်တမ်း

မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာ့သမိုင်းတွင် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ မြန်မာ တို့၏ ကျင့်စဉ်ဖြစ်ရပ် အတ္ထုပ္ပတ္တိထူးများ များစွာ ရှိခဲ့ကြ၏။ ရှိနေကြ၏။ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း အလေ့အထ နည်းခဲ့ကြသဖြင့် သမိုင်း ကောင်းများ ပျောက်ကွယ်ခဲ့ရလှပြီ။

ဤ ‘ဓမ္မဒူတ’ လည်း ထိုကွက်လပ်တစ်ခုအတွက် စာမူကြမ်းစုဆောင်းရုံ ပထမအဆင့်မျှသာရှိသေးရာ ရရှိသမျှတွင်လည်း ပါဠိလို၊ အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာ ပြန်ရန်အတွက်ကား အရေအတွက် နည်းပါးလှပါသေးသည်။ ဆက်လက် စုဆောင်းရပါဦးမည်။

စာမူ စုဆောင်းရင်း သွားရင်းဟန်လဲ့ ကျွဲကူးရေပါ စာဖတ်သူများ အတွက် လတ်တလော ရှောင်ဖွယ်၊ ဆောင်ဖွယ်၊ သတိပြုဖွယ်များနှင့်တကွ ပြည်တွင်းပြည်ပ သာသနာ့ အရေးအခင်း အားကျကြည်ညိုဖွယ် သတင်းကောင်းများကိုလည်း ကြီးကြားကြီးကြား ဖော်ပြ ပေးထားပါသည်။ အချိန်အခါ အခြေအနေပေးလျှင် ‘ဓမ္မဒူတ’ သတင်းစာစောင်ကို ဆက်လက် ထုတ်ဝေပေးရန်လည်း ရည်မျှော်ထားပါသည်။

ဤသာသနာဝင် သမိုင်းတင်ဝတ္ထုကျမ်းကို စီစဉ်ရာ၌ အခန်းကဏ္ဍကို အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ခဲ့ခြားထားပါသည်။ ဒုတိယအုပ်၊ တတိယအုပ် များကိုလည်း ဆက်လက်စီစဉ်နေပါသည်။

- ၁။ ဒါနကထာ၊
- ၂။ သီလကထာ၊
- ၃။ သဂ္ဂကထာ၊
- ၄။ မဂ္ဂကထာနှင့်
- ၅။ သာသနဝံသကထာတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထို့တွင် “သာသနဝံသကထာ” မှာ မျက်မှောက်ခေတ် အပါအဝင် သာသနာ့သမိုင်းနှင့်စပ်၍ ထူးခြားသတ်မှတ်ဖွယ်များကို မော်ကွန်းတင်ဖော်ပြ ရန်နှင့် အထူးအားဖြင့် “ရဟန္တာနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ” ရေးစဉ်က အချိန်အခါ အခြေအနေမပေး၍ ခြွင်းချန်ခဲ့ရသော၊ ရေးစဉ်က မသိ၍ ကြွင်းကျန်နေခဲ့ သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးများအကြောင်းကို စာမျက်နှာ ရသလောက် (တစ်ခန်းစီ လီ၍ဖြစ်စေ) ရေးသားထားနှင့်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

အကြောင်းမှာ.... ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ (ဖြည့်စွက်တဲ့) တစ်အုပ် ဆက်လက် ထုတ်ပေးရန် တာဝန် ကျန်ရှိနေသေးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအတွက် အချက်အလက်များလည်း အတော်အတန် စုစည်းပြီး ရှိနေပါပြီ။

ဤမျှ တာဝန် ကြီးလေးလှသော ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်မှာ ကျွန်ုပ် စွမ်းအားမျှဖြင့် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ကျွန်ုပ်၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စာသင်သားများ ဖြစ်ကြသော ဒေါ်စရိတထေရီ၊ ဦးမြသိုက် (ဓာတု သမဆေးတိုက်)၊ ရှေ့တောင် ဦးဘချစ် (လေကြောင်း ရေဒီယိုအော်ပရေတာ)၊ ဦးတင်ရွှေ (ဆက် သွယ်ရေး အရာရှိ)၊ ဦးစောလွင် (စာရေးဆရာ ရှေ့တို စောလွင်)၊ ဗိုလ်ကြီး မျိုးတင့်ကြည် (တပ်မတော်မှတ်တမ်းရုံး) နှင့် ညီဖြစ်သူ ဦးထွန်းရွှေ (ခေင်)၊ ဦးထွန်းလင်း (ဓမ္မာစရိယ၊ ဘီ-အေ) တို့၏ လုပ်အားများကို အများဆုံး ရယူ ရပါသည်။

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်စာရေးတိုင်းပင် လိုအပ်သော စာအုပ်စာတမ်းများ
ဖြင့် အားဖြည့်ပေးလေ့ရှိသူ သာသနာ့အကျိုးဆောင်၊ သာသနာ့ခြေမြှန်တော်
ဦးဘော်စံ၊ ဓမ္မရောင်ခြည် အင်္ဂလိပ်စာစောင်အယ်ဒီတာ ဦးချစ်တင်နှင့် 'စာဖတ်
ချင်၍ စာအုပ်ရောင်းသော' ကမ္ဘာအေး ဓနသိဒ္ဓိဦးလှခိုင်၊ ဦးစိန်လှအောင်တို့
ညီအစ်ကိုတို့မှာလည်း ကျွန်ုပ်၏သာသနာပြု ရဲဘက်တော်များပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ် စ၍ စာရေးစဉ်ကပင် ရေးပုံရေးနည်း၊ ထားသို့နည်းမှစ၍
ခြေဆုံးခေါင်းပိုက် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးလေ့ရှိသော မြဝတီတိုက်
ဒုတိယအယ်ဒီတာချုပ် ဦးလေးမြိုင်၏ လမ်းညွှန်မှုအရ ဦးထွန်းလင်းနှင့် ဦးစော
လွင်တို့က စာအုပ်စာမူ ပြင်ဆင်ဖတ်ရှု မှမ်းမံမှုများကို တာဝန်ယူ၍ မန်နေဂျာ
ဦးလှဝင်းစိန်၊ ဖိုမင်၊ စာစီဆရာ လုပ်အားရှင်များနှင့် ဦးချစ်ရှိန်၊ စက်ဆရာ
ဆရာအေးတို့က ပုံနှိပ်ဖြန့်ဖြူးသည့်အပိုင်းကို အသီးသီးတာဝန်ယူ ကူညီအား
ဖြည့်ပေးကြသဖြင့် အထူးကျေးဇူးတင်ရပါသည်။

တစ်ဖန် ထိုသို့တာဝန်ကြီးလေးလှသောအမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာရေး
ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် အမြဲစမ်း ကျန်းမာရေးအတွက်လိုလေသေး
မရှိ အထောက်အကူပေးလေ့ရှိသော ဒေါက်တာသုတ (စိတ်ရောဂါအထူးကု
ဆေးရုံကြီး) အားလည်း အထူးကျေးဇူးတင်ရပါကြောင်း။

ထိုမှတစ်ပါး ဤကျမ်းစာ ရေးသားစီစဉ်ခိုက်နှင့် တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်
ကျွန်ုပ်၏ မျက်စိကျန်းမာရေးကို အထူးကုသပေးသူ ဒေါက်တာအေးထွန်းနှင့်
လက်ထောက် ဒေါက်တာကံညွန့်၊ (မ၊န၊န၊လ၊ဆေးရုံကြီး) တို့အားလည်း
သာသနာပြုရာ၌ အထောက်အကူပေးသော ကျေးဇူးရှင်များအဖြစ် အထူး
ဝမ်းမြောက်စွာ မှတ်တမ်းတင်ရပါကြောင်း။

● သူတော်ကောင်းဓာတ် တရားမြတ် လွှမ်းမတ်ကမ္ဘာတည်ရမည်။

အသိမှန်ရ၍ ချမ်းသာကြပါစေ...

ဌေးလှိုင်
(ဓမ္မာစရိယ ဦးဌေးလှိုင်)

၁၃၄၇-ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလပြည့်။
(၂/၇/၁၉၈၅)

ယုံကြည်မှုမှားသည့်ဒဏ်

လူ ၇၀ အစုလိုက်အပြုံလိုက်သေဆုံးရ

မနီလာ စက်တင်ဘာ ၂၀

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ တောင်ပိုင်း တောင်ပေါ်ကျေးရွာတွင် ဘုရားသခင်ကိုတွေ့မြင်ရမည်ဟုဒေသခံလူမျိုးစု အကြီးအကဲ တစ်ဦး၏ အာမခံချက်အရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုထဲမှ လူ ၇၀ တို့သည် အစုလိုက်အပြုံလိုက် သေပွဲဝင်ခဲ့ကြရာ ထိုဒေသသို့ ဆေးကုသရေးအဖွဲ့ များအား တပ်မတော် ရဟတ်ယာဉ်များဖြင့် ယနေ့ ပို့ပေးလိုက်ရသည်။

ဆေးကုသရေးအဖွဲ့များသည် မနီလာမြို့ အရှေ့ တောင်ဘက် မိုင် ၆၀ ဝန်းအကွာဒါဗိုပြည်နယ် ဝုမိတန်ကျေးရွာ၌ ယမန်နေ့ကမှ တွေ့ရှိခဲ့ရသော အလောင်းများကို ခွဲစိတ် စစ်ဆေးကြမည် ဖြစ်ကြောင်း ဒါဗိုပြည်နယ် ဒုတိယကျန်းမာရေးအရာရှိပီဒရိုကီကာလာက ပြောကြားသည်။

အလောင်းအချို့မှာပုပ်နေပြီ ဟုယူဆရကြောင်းအဆိုပါကျေးရွာသည် လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှုခက်ခဲပြီး တောင်ကြားလမ်းများ

မှနေ၍ တောင် အထပ်ထပ် ကိုတက်ပြီးမှသာ ရောက်နိုင်သည့် အစွန်အများ ကျေးရွာ ဖြစ်နေသောကြောင့် အလောင်းများကို ယူမလာနိုင်တော့ဘဲ ထိုနေရာ၌ပင် မြှုပ်နှံသင်္ဂြိုဟ်ကြလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့်လည်းကောင်းကာပြောကြားသည်။

သေပွဲဝင်ကြသူများသည်ဒါဗိုတောတောင်များတွင် နေထိုင်သည့် အာဟာလူမျိုးစု အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသည်ဟု စစ်ဘက်က ပြောကြောင်းမနီလာသတင်းစာများက ဖော်ပြသည်။

ဘုရားသခင်နှင့်တွေ့ကိုတွေ့ရမည်ဟုသော အာမခံချက်ဖြင့် လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်နှင့် ဘာသာရေး အကြီးအကဲ ဖြစ်သူက ပိုးသတ်ဆေးခတ်ထားသည့် ယာဂကို ကျွေးရာမှ ယင်းကဲ့သို့ အစုလိုက် အပြုံလိုက် အတုံးအရုံး သေဆုံးကြခြင်းဖြစ်သည်။ လူမျိုးစု အကြီးအကဲလည်း သေပွဲဝင်သူများတွင် တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်သည်။

(အင်အေဘီ/ရိုက်ကား)

(၂၂-၉-၀၅ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ)

အိန္ဒိယ

၀၆၆

ဆရာနှင့် ဒကာ
သံသရာမှာ ကသိကအောက်

ဘုရားလက်ထက်ဟုန်းက ကပိပေငတ်ပြည်က ဂေါပိ
ကာ ဆိုတဲ့ သာကီဝင် အမျိုးသမီးကလေး သေသွားတော့
သိကြားမင်းကြီးရဲ့သား အလွန်တန်ခိုးကြီးတဲ့ ပေါပကနတ်
သား သွားဖြစ်တယ်။ သူ့အိမ်မှာ ဆွမ်းခံနေတဲ့ ကိုယ်တော်
ကြီးသုံးပါးက က, ဟဲ့ ဆိုဟဲ့ ဆိုတဲ့ ဂန္ဓဗ္ဗနတ် ကချေသည်တွေ
သွားဖြစ်တယ်။ ဒါ.... တတ္ထပဉ္စသုတ်မှာ။

ဒီ.... ဟေမဝတသုတ်က ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်ကြီး
နှစ်ပါးလဲ ဒီအတိုင်းဖြစ်ကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ ပစ္စည်းလေးပါး
ဒါယကာ ဒါယိကစသော အထက်အထက် နတ်ပြည်မှာ။
သူတို့ကတော့ နတ်ဘိလူကြီးတွေ။ ဒါ့ကြောင့် 'ဝတ်ချက်
မင်းကျောင်း ဆရာတော်ကြီး' က အလှူအစီအစဉ်မှာ ဖောတယ်။

“အခု မင်းတို့က အောက်ကနေပြီးတော့ ဖောနာ
သုံးတန် ယက်သန်စွာနဲ့ ငွေသင်္ဘောသင်္ဘောတွေ ထီးတွေ ဖိနပ်
တွေ နိဗ္ဗာန်လက်ဆောင်တွေကွ။ မင်းတို့က ဝမ်းပန်းတသာ
လှူလိုက်တော့ အခု မင်းတို့က အောက်မှာထိုင်ရပေမယ်လို့
နေခက်ဘဝကျရင် အထက် အထက် ဖြစ်တဲ့ တာဝတိံသာ
ယာမာအရပ်မှာ သေချာတယ်။ အေး-အခုသံဃာစင်ပေါ်မှာ
အမြင့်ပိုနေကြတဲ့ တို့ကတွေကတော့ မင်းတို့လှူလိုက်တဲ့
ပစ္စည်းလေးပါးကို စွဲရင်၊ အခု အပေါ်ကနေပေမယ်လို့....
အင်း.... စွဲလမ်းတပ်မက်လို့ရှိရင်တော့ အောက်ရောက်ဖို့ သေ
ချာတယ်”

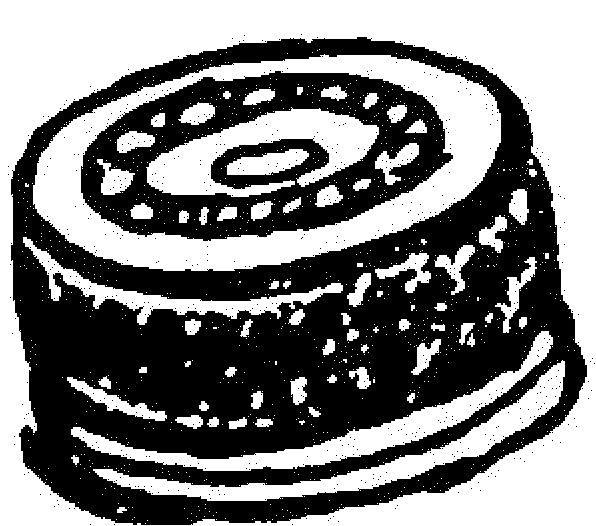
ဝတ်ချက်မင်းကျောင်းဆရာတော်ကြီးက ဒီလို ဟော
တာ။ သံဃာစင်ပေါ်က ပုဂ္ဂိုလ်က အောက်ရောက်လို့ ကျွတ်
ဘူးဆိုရင် ဂမ္ဘဝါပေမယ့်လဲ ရေဘူးပရိတ်ချ်လဲ သူက အရင်
ရွတ်ဖယ်ကြားဖူးပြီမှာပေါ့။ တယ်မှာ-တယ်မှာ... ဆိုတာ။

တိပိဋကဓရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး

(အရှင် ဝိစိတ္တသမ္ဘရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ် တရားတော်
များ၊ ပ-ဇွဲ၊ ၂၂၁-၂-၅။)

ကျွန်ုပ်တို့

ချက်ခြင်းအကျိုးပေးသော

မဟာမာရီအာဇာ

စစ်ကိုင်းတံတားကြီးပေါ်မှ အနောက်တောင်ဘက်သို့ လှမ်းမျှော်ကြည့် လိုက်လျှင် အင်းဝမြို့ဟောင်းကို မြင်ရသည်။ ပထမဆုံး မြင်သာသည့် အထူး ခြားဆုံး မြင်ကွင်းမှာ အုတ်ကျောင်းတော်ကြီးပင် ဖြစ်၏။ ကျောင်းအမည်က မဟာအောင်မြေဘုံစံ၊ အုတ်က သစ်သားပုံစံကို ယူထားသဖြင့် ထူးခြား၏။ ကုန်းဘောင်ခေတ် (၁၁၈၆-ခု) မြန်မာ့ဗိသုကာလက်ရာ၊ ပန်းဆွဲပန်းတောင် များဖြင့် ကြော့မော့လှဘိသည်။

ကျောင်းဒကာကား ဘကြီးတော် ဖန်နန်းရှင်နှင့် နန်းမတော်မယ်နဲ့။ သီတင်းသုံးသည့် ဆရာတော်ကား ညောင်ကန်ဆရာတော် ဦးဗုဓ်။

ဆရာတော်ဦးဗုဓ် (၁၁၄၉-၁၂၀၄)ကား ၅၅-နှစ်မျှသာ သက်တော် ရှည်၏။ အနှစ် ၂၀-ကျော်အတွင်းမှာ ကျမ်းပေါင်း ၆၀-ကျော် ပြုစုတော် မူသွားသည်။ နိဿယ-ဘာသာပြန်ကျမ်းများ အများဆုံးဖြစ်ရာ မင်္ဂလသုတ်၊ ပရိတ်ကြီး၊ ဓမ္မစကြာပါဌ်နိဿယ စသော ဆရာတော်၏ကျေးဇူးကား ကလေး သူငယ်များမှအစ ပိဋကသုံးပုံဆောင် ဆရာတော်ကြီးများအထိ ပျံ့နှံ့နေဆဲပင် ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ပေးခဲ့သော သင်ခန်းစာတို့လည်း မကုန်မခန်းနိုင်အောင် ရှိတော့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာဝင်၌ ဤမျှလောက် စာပေပရိယတ္တိမှာ ချည်း စောက်ချ စူးစိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်မှာ အလွန်ရှားလှပေသည်။

ဆရာတော်ဘဝကား စာကြည့်၊ စာရေးခြင်းအလုပ်သာလျှင် ဖြစ်၏။ စာသာကြည့်နေရလျှင် ပြီးတော့သည်။ စာကိုသာကြည့်နေလျှင် ဆွေမျိုးမိဘ မေ့ရုံမျှမက မည်သည့်သာသနာပိုင်၊ မည်သည့်ရှင်ဘုရင်ဆိုသည်ကိုမျှ မတွေ့ဆုံ မပြောကြားလိုတော့ပေ။ သာသနာပိုင်ကအစ၊ ရှင်ဘုရင်ကအစ၊ ခန့်ညားကြ ရလေသည်။

ဆရာတော်ဦးဗုဓ် ‘စာကြည့်သောအခါ မှီ၍ထိုင်သော ကျောင်းတိုင် ကြီးပင်လျှင် ခွက်နေသည်’ ဟု ပြောဆိုကြလေသည်။ ခုဒ္ဒသိက္ခာခေါ်ဝိနည်း ပေါင်းချုပ်ကျမ်းကို နိဿယရေးစဉ်က ဆရာတော်မှာ ဒုလ္လာသွေးဝမ်း ဖြစ် နေ၏။ ကုဋီနှင့်ကျောင်း၊ ကျောင်းနှင့်ကုဋီ သွားချီပြန်လှည့် မသွားနိုင်တော့ သဖြင့် ကုဋီထဲမှာပင် နေရာပြင်ပေးကြရ၏။ ကုဋီနံရံမှာပင် မီးသွေးနှင့်ထမင်း စေး ဖျော်သုတ်၍ပေးရသည်။ သစ်သားသင်ပုန်းပမာ ကန့်ကူဆံ့ဖြင့် စာရေး ရန်ဖြစ်သည်။

ထိုကျမ်းနိဂုံး၌-

“ငါသည် ကိုယ်စိတ်မသာ ကြင်နာခြင်းရှိလျက်လည်း ထို ရောဂါကို မငဲ့မူ၍သာလျှင် ခုဒ္ဒသိက္ခာနိဿယကို ရေးသားပြုစု အပ်၏။ ထို့ကြောင့် စာသင်သားတို့သည် ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ ကွက်ဘဲ ဤ ခုဒ္ဒသိက္ခာကျမ်းကို (၀၇) ဤကျမ်းလာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးကို ကိစ္စတစ်ပါး စွန့်ပစ်ထား၍၊ ဖန်များ ကြိမ်ခါ၊ လွန်စွာကြိုးကုတ်၊ အားထုတ်မြဲပင်၊ ယှဉ်စေကုန်သတည်း” ဟု အထူးမှာထားတော်မူခဲ့၏။

ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓိကား ပရိယတ္တိအလုပ်ကို ထိုမျှလောက် မဆုတ်မနစ် အားသစ်ကြီးပမ်း၏။ လူတို့၏သက်တမ်းကား လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက်မျှပင်စေ့ ငအောင် ဆောင်ရွက်ချိန် မရ၊ တိုတောင်းလှ၏။ တိုတောင်းလှသော ဘဝ တစ်သက်တာတွင် အလုပ်သုံးလေးမျိုး လုပ်ချင်၍ မရနိုင်သည်ကို သင်ခန်းစာ ပေးတော်မူခဲ့၏။ အလုပ်တစ်ခု၌ပင်လျှင် ဇွဲလုံ့လကို မည်မျှလောက် သုံးစွဲ သင့်သည်ကို လမ်းညွှန်ပြတော်မူလေသည်။ တုယူအားကျဖွယ်ကောင်းစွာ။

ဤသို့ ဘဝကို အပြတ်မြင်ထားပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၌ ကျေးဇူးကြီးလှ မိနှင့်ဖက်ပင်လျှင် လက်ခံစကားပြောရန် အချိန်မရှိပြီ။ သာသနာနှင့်ကြုံရခိုက်၊ ကျန်းမာခိုက်၊ နည်းနည်းကလေးလုပ်လျှင်ပင် မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံး အတွက် အကျိုးတွေ များစွာဖြစ်ထွန်းရစ်မည်ကို မြင်နေကြ၏။ ဟီးလေး ဟားလား ရည်ရွယ်ချက်မဲ့ ကြုံသလိုသွား၍ အလုပ်လေးငါးမျိုး လုပ်သူတို့ နားလည်နိုင်သော အရာမဟုတ်ချေ။ နားမလည်ကြသောကြောင့်လည်း ထိုသို့ သော အာဇာနည်မျိုးကို 'တယူသန်သူ၊ လောကအကြောင်း နားမလည်သူ၊ မျှမျှတတ မရှုမြင်တတ်သူ' စသည်ဖြင့် မဆုံးနိုင်အောင် စွဲချက်တင်တတ်ကြ လေသည်။ ဤကား လောကဓမ္မတာပင်။

ဤ၌ ညောင်ကန်ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ၏ အထုပုတ္တိသမိုင်းစဉ်မှ မယ်တော် ကြီး ဒေါ်မေးနှင့်စပ်လျဉ်းသော အကြောင်း (ဦးဗုဒ္ဓိတို့သားအမိ)ကို ဖော်ပြ လို၏။

ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိသည် မိမိဆရာ ဦးပိုး(ဦးပုညာဘိ)ပုံလွန်တော်မူသဖြင့် ၁၁၉၂-ခုနှစ်တွင် နန်းမတော်မယ်နု၏ အုတ်ကျောင်းကြီး၌ ကြွရောက် သီတင်းသုံးရသည်။ ဆရာတော် အင်းဝနေပြည်တော် ရောက်၍ တစ်နှစ်ခန့် အကြာ ညောင်ကန်ရွာမှ မယ်တော်ကြီး သားကို ဖူးမြော်ရန် လိုက်လာသည်။ ခမ်းနားသော အုတ်ကျောင်းကြီးကိုကြည့်ကာ မယ်တော်ကြီးမှာ ပီတိတွေ့ဖြစ် နေ၏။ ဝမ်းသာ၍မဆုံး။ ချက်ချင်း သားဇောနှင့် အုတ်ကျောင်းကြီးပေါ် ခပ်သုတ်သုတ် တက်သွား၏။

သားဆရာတော် အနီးသို့သွား၍ ဦးချရာ ဆရာတော်မှာ စာကြည့် နေသဖြင့် မယ်တော်ကြီးကို နှုတ်မဆက်အား၊ အတန်ကြာ သွားသောအခါ မယ်တော်ကြီး ဒေါ်မေးမှာ ဟိုကြည့်ဒီကြည့် နှုတ်ဆက်မည့်သူ အသိအကျမ်း လည်းမမြင်၊ အလိုလိုပင် အားငယ်ကာ ချုံးပွဲချ ငိုလေတော့သည်။
ဆရာတော်ဗုဒ္ဓိ။ ။(ကြည့်နေဆဲ ပေစာကိုကိုင်လျက်) ခင်ဗျားကြီးက ဒီမှာ လာပြီး ဘာလို့ ငိုနေရသတန်း။

မယ်တော်ကြီး။ ။တပည့်တော်မ... မောင်ပဉ္စင်းကို တွေ့မြင် ဖူးမြော်ချင်လွန်းလို့ အဆင်းရဲအပင်ပန်းခံကာ နေပြည်တော်ကို လိုက်လာပါတယ်။ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာတွေ့ရမယ် အောက်မေ့ပါ။ ခြေတော်ရင်း လာရောက်ဦးချုတ်တာတောင်မှ ‘ဒကာမကြီး’လို့ တောင်မှ နှုတ်ဆက်ဖော်မရ။ တပည့်တော်မ ဝမ်းနည်းလွန်းလို့...။

ဆရာတော်ဗုဒ္ဓိ။ ။ဒကာမကြီး ဒီလိုငိုခွဲရတဲ့ဘဝတွေ မရေမတွက်နိုင်တော့ဘူး။ (အနီးသို့ ရောက်လာသော ကပ္ပိယကြီးအား) ‘ဤဒကာမကြီးက ငါ့မယ်တော်ကြီး ဖြစ်သည်။ သင့်တော်ရာ ခေါ်ယူစောင့်ရှောက် ထားလိုက်’ဟု မိန့်ဆိုကာ စာကို ကြည့်မြဲကြည့်တော်မူလေ၏။

မယ်တော်ကြီးအား ကပ္ပိယကြီးက သင့်တော်သောနေရာ၌နေရာပေး၍ ရက်အနည်းငယ်ပြုစုကျွေးမွေးထား၏။ နန်းမတော်ကြီးထံ အကြောင်းကြားလိုက်သောအခါ နန်းတော်သို့ ခေါ်ယူစောင့်ရှောက်ကြသည်။

မယ်တော်ကြီး နေရပ်သို့ပြန်မည်ရှိစဉ် နန်းမတော်ကြီးက ထူးမြတ်ကောင်းမွန်ရာ အဝတ်အစား အသုံးအဆောင်များကို ငွေတော်ငါးပိဿာနှင့် တကွ ကန်တော့၍ မယ်တော်ကြီးအား ဆရာတော်ထံ ဝန်စာရေးများကို ပို့လွှတ်ဖူးမြော်စေ၏။ ညောင်ကန်ရွာအထိ လိုက်ပါပို့ဆောင်ကြမည့် မင်းမှုထမ်းများပါ အထုပ်အပိုးကိုယ်စီထမ်း၍ အဖူးအမြော်ဝင်ကြရာ ဆရာတော်က ပစ္စည်းများကို ကြည့်လျက်....

“အင်း...ဒကာမကြီး ဒီပစ္စည်းတွေစားသုံးပြီးကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို ကြိုးစားအားထုတ်နေ၊ ကိုင်း...ပြန်တော့ဗျာ စာကြည့်ပျက်တယ်”ဟု နှုတ်ဆက်တော်မူ၏။

မယ်တော်ကြီးသည် ၂-နှစ်၊ ၃-နှစ်ခန့် တောမှာနေပြီးနောက် နေပြည်တော်သို့ တစ်ဖန်ပြန်ရောက်လာ၏။ နန်းမတော်ကြီးက နန်းတော်ရွှေရပ်ကွက် သင့်တော်သောနေရာ၌ အိမ်တစ်လုံး ဆောက်၍ပေး၏။ လခရိက္ခာ အလုံအလောက် ထောက်ပံ့ထားလေသည်။

တစ်နေ့သောအခါ နန်းရွှေရပ်ကွက် မီးလောင်လေရာ မယ်တော်ကြီး အိမ်လည်း မီးထဲပါသွား၏။ မီးလောင်စဉ်က မယ်တော်ကြီးမှာ ရေချိုးနေခိုက် ဖြစ်၍ မည်သည့်ပစ္စည်းမျှ မရလိုက်။ ရေချိုးပြီးလဲလှယ်ရန် ခါးဝတ်တစ်ထည်နှင့် မျက်နှာသုတ်တဘက် တစ်ထည်သာ ကျန်တော့၏။

မယ်တော်ကြီးမှာ ရုတ်တရက် သောကမီးတောက်၍ ကမန်းကတန်း ကြံရာမရ သားဟူသော အားကိုးရာတစ်ခု အာရုံပြု၍ ထဘီရင်လျားနှင့် တဘက်ကလေးပခုံးတင်ကာ ကျောင်းသို့ပြေးလာ၏။

မယ်တော်ကြီး။ ။မောင်ပဉ္စင်းရေ... တပည့်တော်မအိမ် မီးလောင်သွားပြီ၊ ဘာပစ္စည်းမှ မရလိုက်တော့ဘူးဟုဆိုကာ ငိုလေတော့၏။

ဆရာတော်ဗုဒ္ဓ။ ။ဒကာမကြီး...တစ်သံသရာလုံး လောင်လာတဲ့မီး၊ ကျုပ် မတားဆီးနိုင်ဘူး၊ ကုသိုလ်ကံကသာလျှင် အေးငြိမ်းအောင် တားဆီးနိုင်တယ်၊ ဒကာမကြီး... မီးလောင်လို့ ဆင်းရဲ သလား။

မယ်တော်ကြီး။ ။တပည့်တော်မ...တသက်နှင့်တကိုယ်ဒီလိုမဆင်းရဲဖူးပါဘူး မောင်ပဉ္စင်း။

ဆရာတော်ဗုဒ္ဓ။ ။(မရှိဆင်းရဲ၍ သူများပေးကျွေးထားသည့် အထဲကပင် မီးဘေးသင့်ခံရသော မယ်တော်ကြီး၏ ကံကိုကြည့်ကာ) ဒကာမကြီး တသံသရာလုံး ဆင်းရဲခဲ့ရပြီ၊ ချမ်းသာချင် ရင် ခင်ဗျားပခုံးပေါ်က တဘက်ကလေး ကျုပ်လှူခဲ့။

မယ်တော်ကြီးမှာ ကြံရာမရ သားဟူသော အားကိုးတကြီးနှင့်သွား၍ လျှောက်ခါမှ ဘာပစ္စည်းတစ်ခုမျှ မချီးမြှင့်လိုက်သည့်အပြင် တဘက်ကလေး တစ်ထည်ကိုပင် လှူခဲ့ရရှာလေ၏။

ထိုသတင်းမှာ နန်းတွင်းနန်းပြင် ရုတ်တရက်ပြန်ပွားသွားလေရာ ကျောင်း အမကြီး နန်းမတော်မယ်နုကအစ၊ ဝိုင်းဝန်းပေးကမ်းကြ၏။ အသုံးအဆောင် များမှာ ရှေ့ကထက်အဆများစွာ သာလွန်ပေပါများသွား၏။ နန်းမတော်ကြီး ကလည်း ခေတ္တမျှ နန်းတွင်း၌ နေရာချထားပြီး အလျင်အမြန် အိမ်သစ်တစ် ဆောင် ဆောက်လုပ်ပေးလေသည်။ ဆရာတော်ချီးမြှင့်လိုက်သော ဒါန တန်ခိုးကား ချက်ခြင်းအကျိုးပေးလေတော့၏။

ထိုအိမ်သစ်၌ နှစ်နှစ်ကျော်ခန့်နေပြီး မယ်တော်ကြီးကွယ်လွန်ရာ၊ ဆရာ တော်အား သွား၍ အကြောင်းကြားကြလျှင် “သေလျှင် သင်္ဂြိုဟ်လိုက်ကြ တာပ”ဟုသာ မိန့်တော်မူလိုက်၏။

မယ်တော်ကြီးရုပ်ကလာပ် သင်္ဂြိုဟ်မည့်ရက်တွင် ဆရာတော်ကြွလာလိမ့် မည်ဟု မယူဆသော်လည်း ကြွလို့ကြွငြား အုတ်ကျောင်းအနီးလမ်းက ထုတ် ဆောင် သင်္ဂြိုဟ်ရန် စီမံကြ၏။ “အသုဘရှုကြပါ...ဒီနေ့ သင်္ဂြိုဟ်ပါမည်” ဟု လည်း မလျှောက်ထားဝံ့ကြ။ မယ်တော်ကြီးရုပ်ကလာပ်ကို ခမ်းနားသိုက်မြိုက်

စွာ ပို့ဆောင်ကြ၍ ကျောင်းအနီးရောက်လျှင် ခေတ္တရပ်တန့်ကာ စည်မောင်း
များကို အသံမစဲတီးခတ်ရန် အမိန့်ပေးထား၏။

စည်သံမောင်းသံများ ဆူညံစွာ တီးမှုတ်နေကြသော်လည်း ဆရာ
တော်ကား ကျောင်းပေါ်၌ စာကြည့်မပျက်၊ အတန်ကြာလျှင် တပည့်ကြီး
များဖြစ်သော တိုက်အုပ်တိုက်ကြပ်များက....

“ဆရာတော်ဘုရား၏ မယ်တော်ကြီးဈာပန သင်္ဂြိုဟ်ရန် အလောင်း
တော်ကျောင်းနားပင် ရောက်ရှိနေပါပြီဘုရား” ဟု လျှောက်ကြလေရာ ဆရာ
တော်သည် ကြည့်လက်စပေစာကို လက်မှာကိုင်ရင်းက ပြတင်းပေါက်အနီးသို့
သွားကာ လူအုပ်ကြီးဆီသို့ တစ်ချက် လှမ်းမျှော်ကြည့်တည့်ပြီး....

“အင်း .. ဒကာမကြီးက တို့အလျင်ကျသကိုး၊ သွားနှင့်ပေဦးတော့”
ဟု ဆိုကာ နေရာ၌ထိုင်၍ စာကြည့်မြဲ ကြည့်တော်မူလေ၏။

(မန္တလေး ပြည်လုံးချမ်းသာကျောင်း၊ ညောင်ကန် သာသနာဝင်
ကျမ်းပြု၊ ညောင်ကန်ဇာတိ ဆရာတော်ဦးသုဒဿန၏ ညောင်ကန်သာသနာ
ဝင်မှ။)

မဟာသုတဘောဂ ဘွဲ့ခံ

မြတောင်သူဌေးမင်း ဦးစီ

မြတောင်မြို့ ဖောင်တော်ဦးစေတီတော်၏ ရင်ပြင်၌ ကျောက်စာနှစ်ချပ် စိုက်ထူလျက်ရှိ၏။ အရှေ့ဘက်ကျောက်စာမှာ ဘုရားဒါယကာကြီး သူဌေးမင်း ဦးစီ၏ ကုသိုလ်တော်ကျောက်စာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကျောက်စာ၌—

မြတောင်မြို့ရပ်ဌာနတွင်၊ ပဉ္စင်အဋ္ဌဂီကျင့်ဝသီဘာဂကို၊ ခါနိစ္စမရွေ့ စာရိတ္တအလေ့ဖြင့်၊ တစ်နေ့မပြတ်၊ သူတော်မြတ်တို့ ကွပ်ညှပ်ဆုံးမ ဩဝါဒသင်းကြူ၊ ချိုရနံ့ မညူကို၊ ခံယူကျင့်သုံး၍၊ နေလေ့ရှိပါသော ဘုရားဒါယကာ ဦးစီ၊ ဘုရားအမဒေဝါချို၊ သားမောင်ကံ သမီးမငွေတို့သည် သံသရာဘေးဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ကြရန် ရည်သန်သော သဒ္ဓါတရားဖြင့် မြေစိုက်စေတီတော်တစ်ဆူ၊ ရပ်တော်မူသုံးဆူ၊ တင်ပျဉ်ခွေနှစ်ဆူ၊ ရဟန်းတော် ၁၀-ပါး၊ သာမဏေ ၅-ပါး၊ တံတားကြီးနှစ်စင်း၊ သိမ်ပြာသာဒ်တစ်ဆောင်၊ ဇရပ်ကြီးသုံးဆောင်၊ ကျောင်းကြီးလေးဆောင်၊ မှန်စီရွှေချ တံခွန်တိုင်နှစ်ခု၊ ရေတွင်းတစ်တွင်း၊ ဘုရားရွှေသင်္ကန်းကပ်ရန် ရွှေဆိုင်း ၃၃၈၇-ဆိုင်း၊ ကထိန်အတွက် ဒွီစီတိုက်သင်္ကန်း ၃၃၃-စုံ၊ တိစီတိုက်သင်္ကန်း ၁၅၆ စုံ၊ ကထိန်မှတစ်ပါးသံသိကသင်္ကန်းပေါင်း ၁၇၀၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာရွှေစာပေအင်္ဂါပေါင်း ၁၄၁၆-အင်္ဂါ၊ ကတ္တီပါသင်္ကန်းတစ်ထည်၊ သက္ကသပ်သင်္ကန်း ၇-ထည်၊ ကြေးစည်ကြီးနှစ်လုံး၊ ရွှေပိန်းချသားရိုးကမ္မဝါ ၇-ဆူ၊ ခေါင်းလောင်းကြီး ၁၊ သံသပိတ် ၇-လုံး၊

အားလုံးကုန်ကျငွေပေါင်း နှစ်သောင်းခုနစ်ထောင် သုံးရာရှစ်ဆယ့်သုံးကျပ်တို့ကို နန်းအမတနိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်ပြဋ္ဌာန်း၍ လှူဒါန်းပူဇော်ခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။

ထိုစဉ်က ဆန်တစ်တင်းလျှင် ငွေတမတ်မျှ မကျသောကြောင့် ထိုစဉ်က ကုန်ကျသော ငွေနှစ်သောင်းကျော်ကို ယခုခေတ်ငွေနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သင့်သည်။

ဦးစီ အဘယ်ကဲ့သို့ ကြွယ်ဝချမ်းသာလာကြောင်း ဤ၌ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်ကို ဖော်ထုတ်ပြပါဦးမည်။

ဦးစီသည် မိုင်းတိုင်မြို့ အနီး၌ရှိသော ဥသျှစ်ကုန်းကျေးရွာဇာတိဖြစ်သည်။ အရွယ်မတိုင်မီ မိဘနှစ်ပါးကွယ်လွန်သဖြင့် မိုင်းတိုင်ခရိုင်အုပ်မင်း၏ အထံတွင် လယ်သူရင်းငှားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရရှာသည်။ တစ်နှစ်လျှင် စပါးအတင်း ၃၀၀၀ ထွက်သောလယ်ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ရလေရာ အသက် ၂၇-နှစ်တိုင်အောင် လယ်တော မှ မထွက်ခဲ့ရရှာပေ။

အသက် ၂၇-နှစ်အရွယ်တွင် မိုင်းတိုင်သူ မချိုနှင့် အကြောင်းပါသဖြင့် ခရိုင်အုပ်မင်းက စပါးတင်း ၃၀၀-ထွက်သောလယ်ကို ခွဲဝေပေးလေသည်။ ရိုးရိုးသားသားနှင့် ကြိုးကြိုးစားစား လုပ်ကိုင်ခြင်းကြောင့်စပါး ၃၀၀-ထွက် သောလယ်သည် မောင်စီ၏ လက်ထက်တွင် စပါး ၇၀၀-ထွက်ခဲ့လေသည်။

တစ်ရက်သောနံနက်ခင်းတွင် မောင်စီသည် လယ်ထွန်ဖြုတ်၍ ထမင်းစား အံ့ကု ကြံဆဲတွင် ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါး တကောင်းလမ်းမကြီးအတိုင်း ကြွလာ နေသည်ကို မြင်တွေ့ရလေ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးသည် လမ်းမကြီးအတိုင်းကြွလာရာ လယ်ကန်သင်း၌ ထိုင်နေသော မောင်စီကို မြင်သောအခါ မောင်စီရှိရာလယ် ထဲသို့ ကြွလာ၍ သောက်ရေအလှူခံလေ၏။ အချိန်မှာ အတော်နေမြင့်လေပြီ။

မောင်စီသည် ဘုန်းတော်ကြီးအား သောက်ရေကပ်လှူပြီးနောက်ဦးချ၍ “အဘယ်အရပ်မှ အဘယ်အရပ်သို့ ကြွလာပါသလဲ” ဟု လျှောက်ထားရာ ဘုန်းတော်ကြီးက တကောင်းမှမိုင်းတိုင်မြို့သို့ ဘုရားဖူးကြွလာခြင်းဖြစ်ကြောင်း မိန့်တော်မူ၏။

“ဆွမ်းကိစ္စ ပြီးပါပြီလား အရှင်ဘုရား” ဟု မောင်စီက လျှောက်ရာ ဘုန်းတော်ကြီးက—

“အချိန်ရှိပါသေးတယ်” ဟုသာ မိန့်တော်မူ၏။ မောင်စီသည် မှန်းတည့် လှပြီဖြစ်သောနေ့ကို မော်ကြည့်ရင်း ဆွမ်းမဘုဉ်းပေးရသေးကြောင်း သိသည် နှင့် မိမိစားရန် ပြင်ဆင်နေသော ထမင်းကို ဘုန်းတော်ကြီးအား ဆက်ကပ် လှူဒါန်းလိုက်လေ၏။

ဘုန်းတော်ကြီးကလည်း မငြင်းမဆန် လက်ခံကာ ဣန္ဒြေတည်ငြိမ်စွာ ဘုဉ်းပေးနေစဉ် မောင်စီမှာ အနားကထိုင်၍ ကြည့်ရင်း ကြည့်ရင်း ဝမ်းသာ ပီတိဖြစ်လျက် မိမိဆာလောင် မောပန်းနေသည်ကိုပင် မေ့သွားတော့၏။

ညနေအချိန်သို့ရောက်လျှင် ဇနီးမချို လယ်တောသို့လာရာ မောင်စီသည် မချိုလာနေသည်ကို မြင်လျှင်မြင်ခြင်း ထွန်ကိုရပ်ပြီး မချိုဆီသွားတည့်၍—

“ဟေ့—မချိုရေ၊ မင်း... သာဓုသာ ခေါ်ပေတော့”

“ဘာလဲ ကိုစီရဲ့၊ အကျိုးအကြောင်းလဲ ပြောပါဦး”

မောင်စီက သူ့ ဇနီးအား အကျိုးအကြောင်းအကျဉ်းချုံး ပြောပြလေလျှင်... မချိုလည်း သူ့ကိုသို့ပင်ထူးထူးခြားခြား ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိသောမနုဿ များဖြစ်ကာ သာဓုခေါ်လေ၏။

“အေးပါဟာ၊ ငါတို့လဲ ကိုယ်နဲ့တန်သလောက်တော့ အလှူတွေလုပ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီနေ့ ကိုယ်စားမယ့်ထမင်းလှူရတာလောက် တစ်ခါမှ ဝမ်းမမြောက်ခဲ့ဖူးဘူးကွာ၊ မင်းလဲချက်ပြုတ်ရတဲ့ ကုသိုလ်အာရုံပြုပေါ့ကွာ” ဟု ဝမ်းသာအားရ ပြောဆိုနေကြလေ၏။

မောင်စီမှာ တစ်နေ့ကုန် ထိုကုသိုလ်အာရုံဖြင့် တစ်မိမိနှစ်သိမ့်ရင်း ထွန်ယက်လေရာ ခါတိုင်းကဲ့သို့ လယ်ကန်သင်းတင်ခြင်း၊ ကတုတ်ပေါက်ပိတ်ခြင်း၊ အထူးသဖြင့် လယ်ကွက်အလယ်၌ နေ့စဉ် ထွန်နားရင်း တူးမြို့နေကျ ကိုလို့ ကန်လန်ဖြစ်နေသော တောင်ပို့တောင်ပူစာကမူကြီးကိုပင် မတူးမြို့မိတော့ချေ။

“တော့မယ် ဟိုတောင်ပူစာကြီးကလည်း မနေ့ကအတိုင်းပဲရှိပါသေးကလား” မချိုက လယ်ကွင်းအလယ်ရှိ တောင်ပို့ကြီးကိုကြည့်၍ ပြောလိုက်၏။

“ဟုတ်တယ်ရှင်မရေ... ကနေ့ဘာမှ တူးမြို့မိတော့ဘူး၊ ဝမ်းသာနေတာနဲ့၊ နက်ဖြန်သဘက်နှစ်ရက်လောက်ဆိုရင် ပြီးသွားမှာပါဟာ” ဟုပြောပြောဆိုဆို ဇနီးမောင်နှံ အိမ်သို့ပြန်ခဲ့ကြလေ၏။

ဓမ္မဒ္ဓအဋ္ဌကထာ၊ ဥတ္တရာ ဥပါသိကာဝတ္ထုတွင် ဥတ္တရာ၏ ဖခင်မောင်ပုဏ္ဏသည် နိရောဓသမာပတ်မှထတော်မူသောအရှင်သာရိပုတြာအားဆွမ်းလှူရသောကောင်းမှုကြောင့် ထွန်ယက်သော လယ်ကွက်အတွင်းမှ လယ်ထွန်စာ (ထွန်ချေးတုံး) မြေစိုင်းမြေခဲများအားလုံး ရှေ့ဖြစ်သည်ဟု လာရှိ၏။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယ လက်ငင်းအကျိုးပေးသောကံဟု ကျမ်းဂန်၌ဆိုသည်။

ယခင် မောင်ပုဏ္ဏနှင့် ယခုမောင်စီ၏ဖြစ်ရပ်မှာ အလွန်တူနေ၏။ သို့သော် မောင်စီ၏ လယ်ထွန်စာများ ရှေ့ဖြစ်လာသည်တော့ကား မဟုတ်ချေ။

နောက်တစ်နေ့ မောင်စီ လယ်ထွန် သွားသောအခါ နွားများလည်း အမောပြေနားနေစေရန် ထွန်နားခိုက် လယ်ကွက်အလယ်ရှိ တောင်ပို့ကြီးကို

တစ်စတစ်စ နေ့စဉ်ပင် တူးဖြိုလျက် လယ်ကွက်ကို ချဲ့ထွင်ခဲ့လေရာ တောင်ပို့ ကမ္ဘကြီးမှာ ပြေသလောက်ရှိသွား၏။ ထိုနေ့တွင် ဖြိုရင်းဖြိုရင်းနဲ့ လူပါကျ ကျသွားရာ ရတနာသိုက်ကြီး ဖြစ်နေလေတော့၏။

မြေကိုယက်၍ သေသေချာချာ ကြည့်သောအခါ ရွှေငွေကျောက်သံ ပတ္တမြားများ အပြည့်အနှက်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလေ၏။ သို့သော် မောင်စီမှာ ရိုးသားသူပီပီ ရတနာသိုက်ကြီးကို လက်ရာမပျက် ဖုံးဖိပြီးနောက် အိမ်သို့ပြန် လာကာ ဇနီးမချိုနှင့်တိုင်ပင်၏။ မချိုလည်း မိမိခင်ပွန်း၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း လိုက်လျောကာ မူလလယ်ပိုင်ရှင် ခရိုင်အုပ်မင်းထံ အကြောင်းကြားလေ၏။ လက်တွေ့တွင် ထိုစိတ်မျိုး ထားနိုင်ခဲ့စွာ။

ခရိုင်အုပ်မင်းလည်း ရင်းနှီးရာလူများအား ဆင့်ခေါ်၍ ရတနာသိုက် ကြီးကို တူးဖော်ကြရာ လှည်းခုနစ်စီးပြည့်မျှ တိုက်ယူရလေ၏။

ထိုသတင်းမှာ ရုတ်တရက် ပြန်သွားရာ မိုင်းတိုင်နယ်သူနယ်သားများမှာ ဆင်းရဲသားမောင်စီထံမှ ခရိုင်အုပ်မင်းက ရတနာများသိမ်းယူခြင်းမှာ လွန်စွာ မတရားကြောင်း ပြောဆိုကြရာ နောက်ဆုံး မြတောင်မင်းထံတိုင်ကြားကြသည် အထိ ရောက်လေ၏။

မြတောင်မင်းလည်း သမာသမတ်စဉ်းစားလေရာ မူလလယ်မြေ ခွဲဝေ ပေးစဉ်ကပင် ပြန်ပြန်ဖြူးဖြူးရှိသော လယ်ကွက်မဟုတ်။ လယ်ကွက်အလယ်၌ တောင်ပူစာ တောင်ပို့ကြီးနှင့် ကိုးလို့ ကန့်လန့်အကွက်ကိုပေးခြင်းဖြစ်ရာ မူလ စေတနာသည်ပင် အားနည်းနေကြောင်း စဉ်းစားမိလေ၏။ မည်သို့ဖြစ်စေ၊ လက်ရှိအခြေအနေအရမောင်စီသာလျှင် ရတနာအားလုံးပိုင်ဆိုင်ထိုက်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ကာ ခရိုင်အုပ်မင်းအား မောင်စီထံပြန်ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ပေးလိုက်သည်။

မောင်စီတို့ဇနီးမောင်နှံသည်ဒါနတန်ခိုးကြောင့် နေ့ချင်းညချင်းသူဌေး ဖြစ်လာကာ ပထမဆုံး မိုင်းတိုင်မြို့တွင် အုတ်လှေကား နှစ်စင်းတပ်သော ရွှေကျောင်းကြီးကို စတင်ဆောက်လှူကြ၏။ (ယခု ထိုကျောင်းကြီး ထိုခေတ် သူပုန်ကြောင့် မီးလောင်လေပြီ။)

‘မိုင်းတိုင် ၁၂-ပြင်’သည် ထိုခေတ်ပြည်တွင်းရေး မငြိမ်းအေးသဖြင့် ဦးစီသည် မိုင်းတိုင်မြို့မှ မြတောင်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေခဲ့၏။ မြတောင်သို့ရောက် လျှင်လည်း အလှူကြီးပေးကာ ကမ္မည်းထိုး ကျေညာခဲ့၏။ ရွှေ့နားကပြခဲ့သော ကောင်းမှုစာရင်းများမှာ ၁၂၄၀-ပြည့်နှစ်မြတောင်သို့ ရောက်စကပြုလုပ်သော ဒါနစာရင်းမျှသာတည်း။

ဦးစီသည် ၁၂၄၃-ခုနှစ်တွင် ရွှေငွေကျောက်သံပတ္တမြားအချို့နှင့်အတူ သမီးမငွေကို သီပေါမင်းထံ သွားရောက်ဆက်သ၏။ သီပေါမင်းက ပစ္စည်းများကိုသာ လက်ခံ၍ ‘မဟာသုတဘောဂ’ ဘွဲ့ဖြင့် သူဌေးအရာ ခန့်ထား၏။ သမီးကညာ မငွေကိုမူ ရွှေထီးတစ်လက် ချီးမြှောက်ကာ ‘အဝေးရောက် အပျိုတော်’ အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလေသည်။ ထိုခေတ် မြန်မာ့ဓလေ့ပင်။

တစ်ရံရောအခါ မြဲတောင်သူဌေးဦးစီအိမ်သို့ ဓားပြများ ဝင်ရောက်စီးနင်းကြ၏။ သို့သော် ဦးစီမှာ ကြိုတင်သတင်းရထား၍ ဓားပြများ မလာမီကပင် မိမိကိုးကွယ်သော သုံးထပ်ကျောင်းဆရာတော်ထံ သွားရောက်ခိုလှုံနှင့်၏။ ဆန်အိုးကြီးတစ်လုံးထဲ ဝင်၍ ပုန်းအောင်းနေ၏။

ဓားပြများမှာ ဦးစီအား အိမ်မှာမတွေ့သဖြင့် ကျောင်းသို့ လိုက်လာကြရာ ဆရာတော်ဦးညဏအား ဦးစီကို ထုတ်ပေးရန် တောင်းဆိုကြသည်။ ဆရာတော်က....

“မင်းတို့ သဘောရှိသလို တစ်ကျောင်းလုံးရှာကြပါ” ဟုသာ ခွင့်ပြု၍ တစ်ကျောင်းလုံး လိုက်လံရှာဖွေရာ မတွေ့ရသဖြင့် ဆရာတော်ကို မချေမငံကြိမ်းမောင်းမြည်တုန်ကြ၏။ စိတ်လိုက်မာန်ပါ ကြိမ်းမောင်းပြောဆို၍ ပြန်ကြမည်ရှိသောအခါ ဓားပြများက....

“တပည့်တော်များ ဂိဇ္ဈာကုဋ်ကို ပြန်ပါဦးမယ်” ဟု နှုတ်ဆက်ကြရာ ဆရာတော်မှာ မေတ္တာပို့ရင်း ပြုံးလျက်သာ နေတော်မူခဲ့ရလေသတတ်။

ထိုသို့သော စေတနာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပစ္စည်းများ ရန်သူမျိုးငါးပါးကြောင့် ဆုံးပါးပျက်စီးမှု မရှိနိုင်သည်ကိုလည်း သင်ခန်းစာယူဖွယ်ဖြစ်၏။

[မှတ်ချက်။ သူဌေးဦးစီ၏အကြောင်း ကလောင်သုံးချောင်းဖြင့် အမျိုးဘာသာ သာသနာပြုစာပေများကို လူငယ်များလိုက်မမီအောင် ရေးသားတော်မူလျက် ရာဇ၊ ဓမ္မ၊ လောကရေးရာ များစွာတတ်ပွန်သော သက်တော် ၇၀ ကျော် ထီးချိုင့်မြို့ တည်တော ဆရာတော်ဘုရားကြီးရေး၊ ထီးချိုင့်မြို့နယ် သမိုင်းစာအုပ်မှ ရရှိပါသည်။]

ဤ၌ မမြင်ရသော အတိတ်ကံကိုထား၍ ပစ္စုပ္ပန် အမြင်အားဖြင့်ပင် ခရိုင်အုပ်မင်းနှင့် ဦးစီတို့၏ သဘောထားခံယူချက်နှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များသည် မတူကြ။ အကြောင်း(ကံ) မတူ၍ အကျိုးပေးလည်း ခြားနားသွားတော့၏။

ခရိုင်အုပ်မင်းသည် မောင်စီအားမလဲမကင်းသာ တာဝန်ကျေရုံအလယ် ခေါင်တွင်တောင်ပို့ကမူရှိသော အညံ့ဆုံးလယ်ကိုပေး၏။ မိမိနှင့်မဆိုင်တော့သော ရတနာအားလုံး သိမ်းယူပြန်သည်။

မောင်စီကား ရတနာများကို မိမိနှင့်မဆိုင်သလို ရက်ရောစွာပေးနိုင် သည့်အပြင် မိမိပိုင်ဆိုင်သော အခါတွင်လည်း စည်းစိမ်မခံ၊ သာသနာအတွက် ပဓာနထား၍ သုံးစွဲ၏။ သာသနာဟူသည် သတ္တဝါအများ ချမ်းသာအောင် ထွန်းဆောင်လမ်းပြသော အရာမဟုတ်လော။ ထို့ပြင် လောလောဆယ် တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်သော တိုင်းပြည်မိဘအား မိမိပစ္စည်းကို ခွဲဝေ ဆက်သ၏။

သူဌေးဟူသည် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ရတနာ (၀၇) တိုင်းပြည်အင်္ဂါရပ် တစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်သူတို့၏ကိုယ်စား (စာသင် ကျောင်း၊ ဆေးရုံစသည်) ပြည်သူ့ ကောင်းကျိုးပြုလုပ်ငန်းများကို တထောင့် တငန်းမှ ကူညီထမ်းဆောင်ရသည်မှာ တာဝန်သိသော သူဌေးတို့၏ ဓမ္မတာ ပင်။ လူသာမန်တို့ပင်လျှင် ‘ရာဇဗလီ’ခေါ် အခါအားလျော်စွာ အခွန်ပဏ္ဏာ ဆက်သပူဇော်မှု (၀၇) ပံ့ပိုးမှုပေးကြရလေသည်။ မင်းသူဌေးကုန်သည် ပြည်သူ့ အချင်းချင်း ရိုင်းပင်းစေ စပ်သင့်မြတ်သောအခါ သတ္တဝါတို့ ချမ်းသာကြ၏။ တိုင်းပြည် သယံဇာတပြော၏။

လယ်ကူလီဆင်းရဲသား မောင်စီမှ နေ့ချင်းညချင်း သူဌေးဦးစီဖြစ်ရ ခြင်း၌ မြတ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ကြုံကြိုက်၍ လိုအပ်ခိုက်၊ လိုအပ်သည်ကို ပကာသန အတ္တစိတ်အမျှော်မပါ၊ စေတနာသန့်သန့်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဆွမ်းလှူရခြင်းသည် အထူးခြားဆုံးဖြစ်၏။ ထိုသို့သော လှူဒါန်းခွင့်မရပါလျှင် လည်း ထိုရတနာသိုက်ကြီး ပေါ်ကောင်းမှ ပေါ်လေဦးမည်။

မောင်စီလှူရသော ဆွမ်းတစ်ထပ်သည် ဆင်းရဲသားလယ်သမားထမ်း ဖြစ်ရာ မြန်မြတ်ကောင်းမွန်လှသည်ကားမဟုတ်၊ တန်ဖိုးကြီးမားခြင်းလည်းမရှိ။ သို့သော် ထိုဆွမ်းတစ်နပ်အတွက် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရသော စေတနာအင်အားကား တန်ဖိုးဖြစ်၍ မရပါချေ။

ကုဋေတစ်ထောင်အလှူနှင့် ဆွမ်းနှစ်ထပ်အလှူ။

ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီးသည် လူမှန်းသိတတ်ခါစအရွယ်မှစ၍ ခမည်းတော် ကာကဝဏ္ဏတိဿ မင်းကြီးက “သံသာတော်အား အဦးမလှူဘဲမစားရ၊ စား လျှင် စားသမျှအစာ အဆိပ်ဖြစ်ပါစေ” ဟု ထမင်းကို သစ္စာဆိုစေ၍ စားခဲ့သူ ဖြစ်၏။

ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး နတ်ရွာစံခါနီး ကုသိုလ်တော်စာရင်း (ပုညဝစုန စာကမ်း) ကို ဖတ်လျှောက်ကြရာ စုစုပေါင်း ကုဋေတစ်ထောင်ကျော်၏။ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ရတနာများမပါ။ အသပြာငွေတော်ချည်းသက်သက် ဖြစ်သည်။ ကောင်းမှုကုသိုလ်တော် စာရင်းများကို နာကြားရသောအခါ ကုဋေတစ်ထောင်ကျော် ကုသိုလ်တော်ကြီးများမှာ ကြီးကျယ်ခမ်းနား အကုန် အကျများသော်လည်း မင်းကြီးစိတ်ထဲ၌ အားရလှသည်မရှိလှ။

ညီတော်တိဿ (သဒ္ဓါတိဿ)နှင့် စစ်ဖြစ်၍ စစ်ပြေးရစဉ်က တောထဲ၌ ၂-ရက်တိုင်တိုင် ပွဲတော်မတည်ရသဖြင့် ဒုတိယနေ့တွင်ပါလာသော အစာကို စားမည်ရှိသောအခါ မျှိုမကျ။ သံဃာတော်အား ဆွမ်းဦးမလှူရသေးသော ကြောင့်ဖြစ်၏။ သို့နှင့် အတူပါလာသ တိဿအမတ်က မင်းကြီးဆန္ဒအရ ကောကြီးထဲ၌ “အလှူခံကြွတော်မူပါ” ဟု သုံးကြိမ်တိုင် ကြွေးကြော်ရ၏။ ဗောဓိမာတုမဟာတိဿမထေရ်ကြီးသည် ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်ဖြင့် အလှူခံ ပင့်လျှောက်သံကြား၍ လာရောက်အလှူခံရာ အကုန်လုံးလှူလိုက်၏။

ထိုမှတစ်ပါး သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ၁၂-နှစ်ကျော်မျှ စဏ္ဍာလတိဿသုပုန်ကြီး ထသည့်အပြင် မိုးလေဝသမမှန် ဒုဗ္ဗိက္ခန္ဓရကမ်ကြီး ဆိုက်လေရာ ရဟန်းရှင်လူ အများ သစ်ဥသစ်ဖု သစ်ရွက်များကိုသာစား၍ များစွာသေကျခဲ့ကြရဖူး၏။ ရဟန္တာနှစ်သောင်းပင် တစ်ပြိုင်နက် ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူခဲ့ကြရသည်။

ထိုစဉ်က ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီးသည် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော နန်းစဉ် နားတောင်းကို ရသမျှနှင့်ရောင်းချ၍ ဆပ်ဆန်အနည်းငယ်ကို ဝယ်ယူရရှိကာ သံဃာတော်ငါးပါးအား ဆွမ်းလှူခဲ့ဖူး၏။

မင်းကြီးနတ်ရွာစံခါနီး ကုသိုလ်တော်စာရင်းများ ဖတ်ကြားလျှောက် တင်ကြရာ ကြီးကျယ်ခမ်းနား အကုန်အကျများသော အခြားကုဋေတစ်ထောင် ကျော် ကုသိုလ်တော်ကြီးများထက် အထက်ပါ စစ်ပြေးရင်း လှူရသော အညံ့စား ဆွမ်းနှစ်ထပ်ကားမေ့၍မရ၊ ဝမ်းအမြောက်ဆုံးဖြစ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် လည်း ကြီးကျယ်ခမ်းနား အကုန်အကျ များသလောက် ထိုဒါနများမှာ အင်အားမပါ။ အသာနေောက်ဆုတ်နေရ၏။ သူတော်ကောင်းများ အတွက် အမှန်တကယ်လိုအပ်ချိန်၌ တကယ့်ကို ပြတ်သားသောစိတ်ဖြင့် လှူရသောဆွမ်း နှစ်လုပ်ကပင် ရှေ့တန်းထွက်လာကာ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီးအား ဦးစွာတုသိတာ နတ်ပြည်သို့ တင်ပို့ ပေးခဲ့လေသည်။ (“သီဟိုဠ်ခေတ်စံတော်ဝင်အရိယာများ” စာအုပ်၌ အပြည့်အစုံ ရေးခဲ့ပြီး။)

လူအများကား ရက်ရောစွာ အလှူဒါနပြုနေသူများအား “ရှိလို့လှူနေ ကြတာပဲ” ဟု ဆိုကာ လှူတာကိုပင် အပြည့်အဝ မုဒိတာ (ဝမ်းမြောက်မှု)

မဖြစ်တတ်၊ အမျှမယူတတ်၊ ရံခါ ချီးမွမ်းခြေကျောက်သံကလေး ပါသေး၏။ အချို့လည်း.... သူများနည်းတူ လှူလိုလှသဖြင့် (ရိုမ္မလှူရသည်ထင်ကာ) လှူမှတ် က နောက်မှ၊ ရှိဖို့ကို အလျင်ကြိုးစားရှာဖွေကြ၏။ ရလေလိုလေ အိုတစ္ဆေ ဖြစ်ကာ လောဘ မသတ်နိုင်ကြသဖြင့် လှူရတဲ့ဆီသို့မရောက်၊ ရှာဖွေရင်း အသက် ပျောက်ကြ၏။

သူဌေးအလှူထက်ဆင်းရဲသားအလှူက ရံခါ ပို၍ ပင်အင်အားပါကြောင်း အလားတူ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို ပြဆိုပါဦးအံ့။

နောင်ချိုမြို့ ညံတောရွာ ဦးဖုန်း၏ဒါန

နောင်ချိုမြို့အနီး ညံတောရွာ၌ ဦးဖုန်းဆိုသူရှိ၏။ ဦးစီကဲ့သို့ ဆင်းရဲ သား လယ်သမားတစ်ဦးပင် ဖြစ်သည်။

ဦးဖုန်းသည် တစ်နေ့တွင် လယ်ထွန်သွား၍ နေ့မှန်းတည့်ခါနီးတွင် ထမင်းစားရန် ထွန်ဖြုတ်လိုက်၏။ လယ်ကန်သင်းရှိ သစ်ပင်တစ်ပင်အောက်တွင် ထမင်းစားရန် ပြင်ဆင်ခိုက် ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါး ကြွလာသည်။ အကျိုး အကြောင်း လျှောက်ထားရာ ဆွမ်းမဘုဦးပေးရသေးကြောင်း သိသည်နှင့် နေ့မှန်းမတည့်မီ ပါလာသောထမင်းထုပ်ကိုကပ်လိုက်၏။ ထိုနေ့ကပါလာသော ထမင်းထုပ်မှာ မျှင်ငါးပိဖုတ်မျှသာဖြစ်သည်။

ဦးဖုန်းသည် ဘုန်းတော်ကြီး မြိန်ရေရွက်ရေ ဘုဦးပေးနေသည်ကို ဝမ်းသာအားရ အနားက ကြည်ညိုနေ၏။ ပြီးလျှင် ရေဘူးထဲမှ ရေတစ်ခွက် ကပ်လိုက်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးလည်း နှုတ်ဆက်ပြီး ပြန်ကြွသွားသည်။

ထူးခြားသည်မှာ ထိုအချိန်မှစ၍ ဦးဖုန်းတွင် စီးပွားဥစ္စာများ တစ်နေ့ တခြား သိသိသာသာ တိုးပွားလာ၏။

များမကြာမီ တစ်နေ့တွင် ထိုဘုန်းတော်ကြီး အိမ်သို့ ကြွလာကာ တစ်ညကျိန်းစက်၏။ တရားစကား များများမပြောဟော။ စိတ်ကိုနှိုင်းအောင် ထိန်းသိမ်းရန်ကိုသာ ဆုံးမသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးမှာ ညအခါ ငိုတိုတုတ်တရား ထိုင်လျက်သာ နေတော်မူသည်ကို ရေနံဆီမီးရောင်ဖြင့် ဖူးတွေ့ရ၏။ ဦးဖုန်းနှင့် အိမ်သားများလည်း အနားကကြည်ညိုကာ လိုအပ်သော ဝေယျာဝစ္စများ ကိုသာ ဆောင်ကြရလေသည်။

ထူးခြားသည်မှာ ညံတောရွာမှ တရားဘာဝနာ ဘာသာရေးဝါသနာ ပါသူ မိတ်ဆွေများသည် ညစဉ်လိုပင် ဦးဖုန်းအိမ်သို့ လာရောက်လည်ပတ်လေ့

ရှိကြ၏။ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းသောက်ရင်း တိုင်းရေးပြည်ရေး ဘာသာရေး ဆွေးနွေးပြောဆိုကြမြဲဖြစ်ရာ ဘုန်းတော်ကြီးကြွလာသောနေ့တွင် တစ်ယောက် တလေမျှ ပေါ်မလာချေ။

နောက်တစ်ရက်နံနက်တွင် ဦးဖုန်းသည် သမီးငယ်ကို လက်ကဆဲလျက် ဘုန်းတော်ကြီးအား ရွာပေါက်အထွက်လွန်အောင် လိုက်လံပို့ကြ၏။ “ကဲ... နေခဲ့ကြတော့” ဟု အမိန့်ရှိ၍ ဘုန်းတော်ကြီးအား သားအဖ ကုန်း၍ဝတ်ချ နေကြသည်။ ဝတ်ချပြီး၍ကြည့်လိုက်သောအခါ ဘုန်းတော်ကြီးမှာထန်းနှစ်ရပ် ခန့်အမြင့် ကောင်းကင်မှကြွလေရာ တခေါ်လောက်အကွာသို့ပင် ရောက်နေပြီ ကို ဖူးတွေ့ကြရ၏။ နေထွက်တပြုချိန်ဖြစ်၍ ဘုန်းတော်ကြီးဆောင်းလာသော ထီးမှာ နေရောင်ကြောင့် ပြောင်ပြောင်လက်လက် ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ အနီးရှိ သမီးငယ်က....

“ဖေဖေ...ဟိုမှာ .. ဟိုမှာ....ဘုန်းကြီးထီးကြီးက ဝင်းလို့” ဟု လက်ခုပ် လက်ဝါးတီး၍ အားရပါးရ ပြောဆိုအော်ဟစ်လေသည်။

ထူးခြားသည်ကား ဘုန်းတော်ကြီးအား အိမ်မှထွက်၍ ရွာရိုးလျှောက် ဖြတ်ကာ ပို့ဆောင်ရာတွင်လည်း ရွာသူရွာသားများ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ လမ်းမှာမတွေ့ရ။ နောင်အခါ ဦးဖုန်းက ပြန်ပြောမှသာ အားလုံး အံ့အား သင့်နေကြလေသည်။

ဦးဖုန်းလည်း စီးပွားဥစ္စာများ တစ်နေ့တခြား တိုးတက်လာကာ ဘဒ္ဒ ကမ္ဘာတွင် ဘုရားငါးဆူပွင့်သော အထိမ်းအမှတ်အရ သူ့တစ်သက်တာတွင် ရဟန်းငါးပါးဒကာအဖြစ် ခံယူလှူဒါန်းသွား၏။ ထိုတွင် ပဉ္စမမြောက် ရဟန်း မှာ မုံရွာခရိုင် အလုံမြို့ ကောရဗျရွာဇာတိ ဦးအာစရဖြစ်သည်။ ဤစာရေးသူ နှင့် စစ်ပြီးခေတ် မန္တလေး မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ စာအတူသင်ဖက်ဖြစ် ၏။ ယခု ဦးအာစရ ၆၀-ကျော်ပြီဖြစ်၍ ထိုအဖြစ်အပျက်မှာ အနှစ် ၄၀- ကျော် ကာလက ဖြစ်ပေသည်။

ဦးဖုန်း၏သားငယ်များကိုပင် စာရေးသူ တွေ့မြင်ဖူး၏။ ထိုအကြောင်း ဦးအာစရမှတစ်ဆင့် မှတ်သားရပါသည်။ ထူးဆန်းသည့် အချက်တစ်ခုလည်းရှိ ပါသေးသည်။ အဆိုပါ ဦးဖုန်းကွယ်လွန်သည့်အချိန်မှစ၍ စီးပွားဥစ္စာများ တစ်နေ့တခြား ဆုံးပါးပျက်စီးကုန်သည်ဟု ဆိုလေသည်။

သူဌေးဦးစီနှင့် ညံ့တော့ဦးဖုန်းတို့အကြောင်းကို ဖတ်ကြသိကြရသော အခါ ‘တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာ သူတော်ကောင်းများအား လှူရ၍ ကြီးပွားချမ်းသာရသည်’ ဟုသာ ယူဆ၍ ‘ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ ယခုအခါ ရှိပါရဲ့လား’ ဟုလည်း မေးကောင်းမေးချင်ကြလိမ့်မည်။

အဖြေကား...အချိန်မရွေး ရှိပါ၏။

ဤ၌ တောင်တန်းသာသနာပြု ဆရာတော် အရှင်ဦးဥတ္တမသာရ အကြောင်း အနည်းငယ် ဖော်ပြလိုပါသည်။ ထိုအရှင်မြတ်ကား... ယခုအခါ ခန္တိန်တောင်ကြီး၌ သီတင်းသုံးကာ သက်တော် ၇၅-နှစ်ရှိပြီဖြစ်၏။ ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် မြေပြန့်သို့မဆင်းသည်မှာ ၁၀-နှစ်ခန့် ကြာပြီးနောက်၊ ပြီးခဲ့သော ဆောင်းအကုန်နှောအကူး မန္တလေးတိုင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ရောဝတီမြစ်ရိုး တစ်လျှောက်မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မြို့များနှင့် ရေး၊ မြိတ်၊ ထားဝယ်မြို့များသို့မေတ္တာ ဓမ္မဒေသနာခရီး လှည့်လည်ကြွတော်မူခဲ့၏။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ၁၉၇၅-ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း တစ်ပတ်ခန့် တန့်နားကား မင်္ဂလာဗျူဟာဓမ္မာရုံ၊ ရေကျော်ဓမ္မာနုရက္ခိတ ဓမ္မာရုံတို့၌ တရားဟောတော်မူခဲ့သည်။

“ဘုန်းကြီးယခုတစ်ခေါက်မန္တလေးတိုင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းကစပြီး ခရီးထွက်လာရာ ရောက်လေရာမြို့တိုင်းမှာ သာသနာအတွက် အားတက်စရာတွေ အများကြီး ကိုယ်တွေ့မြင်ခဲ့ရတယ်။ ဘုရားတန်ဆောင်း ကျောင်း ကန်အဆောက်အအုံတွေဟာ ရှေးကသေးငယ်ကလေးတွေ၊ အကြီးကြီးဖြစ်အောင်၊ မခိုင်ခံ့ တာတွေ ခိုင်ခံ့ အောင် ဖိတ်ဖိတ်တောက် ပြုပြင်လှူဒါန်းထားလိုက်ကြတာ အလွန်အားရ စရာကောင်းတယ်”

အစချီကာ အမျိုးဘာသာ သာသနာနှင့်စပ်၍ အလွန် အားကျဖွယ်ကောင်းသော သြဝါဒစကားများကို ကိုယ်တွေ့ သာဓကများ ပြကာ ပြကာ ဟောကြားတော်မူခဲ့၏။ တရားပွဲအပြီး ဆင်းလာကြသော လူအုပ်ကြီးထဲမှ အသံတစ်သံက....

“ဆရာတော်ကြီးတရားနာရတာ အားကို ရှိသွားတာပဲဗျာ” ဟူ၏။ အားတက်ဖွယ် တရားစကားအမြောက်မှာ....

“ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ သာသနာ ရှိနေလို့ အခြားနိုင်ငံတွေနဲ့ စာရင် အများကြီး ချမ်းသာခွင့် ရနေ ကြ ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရှေးကလဲ ဈာန်အဘိညာဉ်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေ အဆက်မပြတ်ရှိခဲ့တယ်။ ယခုလဲရှိနေတယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ ကိုယ်တွေ့ပဲ။ ဘယ်တုန်းကမှ အဆက်မပြတ်ဘူး၊ နောင်လဲ ရှိနေဦးမှာပဲ၊ ဘုန်းကြီး ရဲရဲပြောရဲတယ်” ဟု... အမိန့်ရှိကာ ယခုအခါ ရွှေဘိုနယ်နှင့်တောတောင်တို့၌ ရှိနေကြသော တန်ခိုးအဘိညာဉ်ရပုဂ္ဂိုလ်များ၏အကြောင်းကို ဆက်လက် မိန့်ကြားတော်မူ၏။

“ဘယ်သူ့ မျက်နှာမှ မလိုက်ဘဲ ပြောရမယ်ဆိုရင် ဓမ္မာစရိယ ဦးဌေးလှိုင်ရေးတဲ့ ရဟန္တာနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးစာအုပ်ကြီးဟာ အင်မတန် ဖတ်သင့်တယ်။ ဒီခေတ်မှာ ပေါ်သင့်လို့ပေါ်လာတဲ့စာအုပ်ကြီးပဲ”

ဟုလည်းတရားပဲ့၌အမိန့်ရှိသွား၏။ မြင်းခြံမြို့သာသနာ့ဇောတိကာရုံစာသင်တိုက် ရွှေရတုစာစောင်တွင်လည်း ဆရာတော်ကြီးက “ရဟန္တာနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးစာအုပ် ကြီး ထွက်လာတာ ဝမ်းသာစရာကောင်းကြောင်း၊ ဒါပေမယ့် ဘုန်းကြီးတို့ သိမှတ်ထားတာနဲ့စာရင် အများကြီး လိုနေသေးကြောင်း၊ ကျန်နေသေး ကြောင်း” ရေးသားသည်ကိုလည်း ဖတ်ရှုရသည်။

ကိုယ့်ဂုဏ်ကိုယ်ဖော်၍ ကြော်ငြာနေခြင်း မဟုတ်ပါ။ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပုဂ္ဂိုလ် မြတ်ကြီးများ အဆက်မပြတ်ရှိနေကြောင်း၊ ပြဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါ၏။ ထိုမှ တစ်ပါး အမြင်ရှိသော အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ မည်သည်မှာလည်း ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီးမို့ မျက်နှာလိုက်ပြီး တောထဲကြွရောက် အလှူခံခြင်းမဟုတ်။ ချီးမြှောက်ရမည့် သတ္တဝါကို တမင်ကလာရှာဖွေကြည့်ရှုဆင်ခြင်တော်မူကြမိ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအရှင်မြတ်များ မြင်သာသည့်နေရာသို့ သင်ကသာ ထွက်၍ လာပါလေ။

ယခုအခါ ယေဘုယျလူများသည် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများကို စနည်းနာ၍ အလှူအယက် သူ့ထက်ငါ ကြိတ်ကြိတ်တိုး ကိုးကွယ်လိုကြ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကို ရှာနေကြ၏။ မိမိကိုယ်ကို ယခင်ကထက် ထူးခြားအောင် မလေ့ကျင့် မထူ ထောင်နိုင်ဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကိုသာ ရှာနေသူများအတွက် မတောက်တခေါက် ထူးသော ဝိဇ္ဇာပုဂ္ဂိုလ်ထူးများနှင့် တိုးတတ်ပေသည်။

‘သက်ရှိဘုရား’ ဟု ဆိုရလောက်သော ကျေးဇူးရှင် ဝေဘူဆရာတော်၊ မဟာစည်ဆရာတော်စသော အရှင်မြတ်ကြီးများ နှစ်ပေါင်း ၃၀-ကျော် ၄၀- မက ကာလအတန်ကြာ ပွင့်ပေါ်ခဲ့ကြ၏။ အသင်-ဘာများရလိုက်ပါသနည်း။ ယနေ့ ရန်ကုန်မှာ ဘုရားပွင့်နေသော်လည်း ကားထောင်ကားဆွဲလို့ ကောင်း နေသူများ၊ ဒတ်ဆန်း၊ ဟီးနိုး တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး တိုးချဲ့ရန် ဇောကပ်နေကြ မည်သာဖြစ်၏။ ရောင်းဝယ်ကောင်းနေသူများက တစ်ဆိုင်ပြီးတစ်ဆိုင် တိုးချဲ့ လုပ်ကိုင်နေကြမည်သာဖြစ်၏။ ရာထူးဂုဏ်သိန် အရှိန်တက်နေသူများ ဖြစ်ပါ လျှင်လည်း အပေါ်ကလူ ခြံ့ထောက်ဆွဲ၊ အောက်ကလူ ခေါင်းပေါ်နင်း ကာ ‘ပရိုမိုးရှင်း’နှင့် အချိန်ကုန်နေမည်သာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ဘုရားတွေကား.... တစ်ဆူပြီးတစ်ဆူ ပွင့်ပေါ်ကာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၍ စံ၍ သာ သွားကြကုန်၏။ ကာလနဂါးတို့ကား အိပ်ကောင်းတုန်း။

သံချေးအထုပ်ထုပ် ကပ်နေသော သံတိုသံစတို့သည် မည်မျှ ဆွဲအား ကောင်းသော သံလိုက်တုံးကြီးများအနီး၌ ရောက်နေရစေကာမူ မည်သည့် အခါမျှ ပူးကပ်ခွင့်ရမည် မဟုတ်ချေ။ ကိုယ်ဟုတ်လျှင် ဟုတ်တာကို တွေ့ရ တတ်ပါ၏။ ကိုယ်မဟုတ်လျှင် ဟုတ်တာကို တွေ့ရသော်လည်း ဟုတ်လာလိမ့် မည် မဟုတ်။

မေတ္တာဖြူရောင်ချောမွေ့စွာ

‘ဈာန်အဘိညာဉ်ရ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးများအား ထူးထူးခြားခြား လှူရမှသာ ကြီးပွားချမ်းသာကြရမည်’ဟု ယူဆလျှင် ထိုအမြင်သည် အလွန်ပင် ကျဉ်းမြောင်းလှပါ၏။

မိမိအိမ်၌ ကိုးကွယ်ထားသော ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်ကိုပင် သက်တော် ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးအဖြစ် နှစ်နှစ်ကာကာ အာရုံကျရောက် ပါလျှင် သက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးများထက်ပင် အားကိုးရပါလိမ့်မည်။ ချီးမြှောက် မှုစတော်မူပါလိမ့်မည်။ မယုံလျှင်လည်း လျှောက်ထားကြည့်နိုင်ပါသည်။

အိမ်မှာ နေ့စဉ်ဆွမ်းခံစား၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးအား အသက်ဆက်နေကြသော စာသင်သားကိုရင် ဦးပဉ္စင်းငယ်ကလေးများကိုပင် ‘သူတို့ရှိနေပေလို့ သာ’ဟု တကယ့်ကျေးဇူး အမှန်ကိရူမြင်၍၊ အရိယာသံဃာ တော်ဂုဏ်ကိုသာ ရည်မှတ်၍ လောင်းလှူရသော ဆွမ်းတစ်ဇွန်း ဟင်းတစ်ခွက် သည် အထက်ပါ ဦးစီ၊ ဦးဖုန်းတို့လှူရသော ဆွမ်းနှင့် တစ်တန်းတည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ အနည်းငယ်မျှ မယိုမဆုတ်၊ မယုတ်မလျော့ပါ။

ဆွမ်းခံကိုရင် ဦးပဉ္စင်းငယ်လေးများက သင်တို့အား သူဌေးကြီးဖြစ် အောင်လည်း ချီးမြှောက်မ၊ စနိုင်သည်ကို မယုံကြည် မရှိပါလင့်။

ထိုမှတစ်ပါး သူတော်ကောင်းတို့မည်သည် သူယုတ်မာအား သနား ရွံ့မုန်း ကြပါသည်။ ဤလောက၌ သူတော်ကောင်းဦးရေတိုးပွား၍ သူတော်ကောင်း တရား ထွန်းကားရန်သာ အစဉ်ကြောင့်ကြတော်မူကြ၏။ ကယ်မတော်မူကြ၏။

တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်ရှိသော လူအရိယာတို့သာမဟုတ်၊ နတ်ဗြဟ္မာအရိယာ သူတော်ကောင်းများကလည်း ကြောင့်ကြမဲ့မနေ၊ စွမ်းအားရှိသမျှ အားထုတ် နေကြလေသည်။။ ရိုင်းပင်းကူညီရန် အသင့်ရှိနေကြ၏။ လက်ကိုဆွဲ၍ မှတင် ခြင်းခံရအောင် သင့်လက်ကိုသာ ပြောင်စင်အောင် ဆေးကြောထားဖို့ လိုအပ် ပါသည်။

အင်္ဂလိပ်များ အထက်မြန်မာနိုင်ငံကို မသိမ်းပိုက်နိုင်မီ အောက်မြန်မာ နိုင်ငံနှင့် မြေလတ်ပိုင်းတို့အတွက် ရန်ကုန်၊ စစ်တွေ၊ မော်လမြိုင်နှင့် သရက်မြို့ များကို အခြေခံ ၄-ဌာနအဖြစ် စစ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးစသည် အတွက် အခိုင်အမာ တပ်စွဲထားကြ၏။

အထူးသဖြင့် မော်လမြိုင်မြို့သည် အင်္ဂလိပ်အုပ်ချုပ်ရေး အောက်တွင် မှန်၊ မြန်မာတို့ အလုပ်အကိုင်ပေါ်ကြ၏။ အရောင်းအဝယ်တွင် ကျယ်၏။ ထို့ ကြောင့် အထက်အညာမှ ရဟန်းရှင်လူတို့သည်လည်း ‘ရေကြည်ရာ၊ မြက်နုရာ’ ပြောင်းရွှေ့လာကြသည်။ ထိုအထဲတွင် ရုပ်ချော၍ အပြောအဟောကောင်းသူ ဦးဇိနခေါ် အညာသား ပဉ္စင်းငယ်တစ်ပါးလည်း မော်လမြိုင်သို့ ကြွလာ၏။

ဦးဇိနသည် အဟောအပြောကောင်း၍ လူအများ ကြည်ညိုကြသော် လည်း ရဟန်းဘဝ၌နေရန် ကံ ပါရမီကုန်၍ လူဝတ်ကြောင့်ဘဝသို့ စုန်ခဲ့ရ၏။ အလုပ်အကိုင်ပေါ်များ၍ နေရေးစားရေး အခက်အခဲမရှိလှချေ။ အလုပ်များ လုပ်ကိုင်၍ အတန်ငယ် ငွေကြေးစုဆောင်းမိသောအခါ အိမ်ထောင်ပြုလျက် ကြက်တန်းမန္တလေးအရပ်၌ နေထိုင်လေ၏။

ဦးဇိနအား လူဝတ်ကြောင် ဘဝတွင်လည်း ဦးဇိနဟူ၍ပင် ခေါ်ကြသည်။ စီးပွားရေးမှာ အထိုက်အလျောက် နေသာ ထိုင်သာ ရှိသော်လည်း ဦးဇိနကား သူ့ဘဝတွင် နှစ်ခြိုက်လှသည်မရှိ၊ နေ့ရှိသမျှ အချိန်မှန် ဘုရားဝတ်တက်၊ ပရိတ်ရွတ်၊ မေတ္တာပို့၊ မြို့စောင့်နတ်၊ တောင်စောင့်နတ် စသည်တို့အား အမျှဝေ၊ ရတနာသုံးပါးလည်း မပြတ်ပေ၊ တစ်ဖက်က စားဝတ်နေရေးကိုလည်း ရုန်းကန် လှုပ်ရှားရလေ၏။

ထိုအချိန်က အားမတန်မာန်လျော့ကာ အင်္ဂလိပ်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ လူမျိုးတို့၏ လက်အောက်တွင် နေကြရရာ၌ မှန်မြန်မာ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်တို့သည် ပို၍ စိတ်ဆင်းရဲခဲ့ကြ၏။ ထိုအကြောင်း ကျိုက်သလ္လံစေတီ ရင်ပြင်တော်ရှိ စစ်ကဲကြီးကျောက်စာနှင့် အချိန် ၆၀၀ ရှိကြေးခေါင်းလောင်းကြီးကသက်သေ ထူလျက်ရှိနေ၏။ ‘လူရိုင်းနိုင်ငံများကို ယဉ်ကျေးမှုပေးရန် နယ်ချဲ့ရပါသည်’ ဆိုသော အင်္ဂလိပ်တို့သည် မြန်မာပြည်ရှိ ရတနာအမျိုးမျိုးကို သယ်ဆောင်၍ အားမရနိုင်ကြ၊ နောက်ဆုံး ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးမှစ၍ သိုက်တူးကြရာ မခံရပ်နိုင်သဖြင့် မော်လမြိုင်မြို့ စစ်ကဲကြီး မောင်ထော်လေးက ဝိတိုရိယဘုရင်မကြီးထံ ရောက်အောင်ပင် တိုင်ကြား ဟန့်တားရကြောင်း ကျောက်စာကဆို၏။ (ရွှေတိဂုံသိုက်တူးသမားများမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကင်းဘဲလ်နှင့် ဗိုလ်မှူးဖရေဇာတို့ဖြစ်သည်။ ဘာမျှရမသွားကြ။) နောက်ဆုံး ၂၄ တန်ရှိ ရွှေတိဂုံကုန်းတော်မှ စဉ့်ကူးမင်း ခေါင်းလောင်းကြီးကိုပင် အင်္ဂလန်သို့ ကျည်ဆန်အတွက် ခက်ခက်ခဲခဲ ခိုးယူကြရာ လှိုင်မြစ်ထဲမှာပင် ကျခဲ့၍ ပထမကမ္ဘာစစ်အပြီး မြန်မာတို့ ပြန်လည် ဆယ်ယူထားရသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ၁၃၊ ၃၊ ၁၈၅၅-နေ့စွဲပါ ကြေးခေါင်းလောင်းကြီးတွင် ထူးထူးခြားခြား အင်္ဂလိပ်ကျိန်စာ ရေးထိုး လှူထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

“ဤခေါင်းလောင်းကို မည်သူမျှ မဖျက်ဆီးရ၊ ဖျက်ဆီးသူသည် မဟာ အဝိစိင်ရဲ၌ မကျွတ်တမ်း ခံရစေသတည်း။”

စစ်ကဲကြီး ဦးထော်လေးကဲ့သို့ပင် ဘုန်းကြီးလူထွက် ဦးဇိန စသော သာသနာရေးခေါင်းဆောင်တို့သည် မှန်မြန်မာတို့ ပထမဆုံး ရင်ဆိုင်နေရသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘေးကြီးအတွက်လည်း အမြဲတမ်းရင်လေး၍ သာသနာသွေးသာသနာ စိတ်ဓာတ်များ ထက်သန်ပြင်းပြနေခဲ့ကြရပေလိမ့်မည်။

ထိုမှတစ်ပါး မော်လမြိုင်မြို့တွင် ခရစ်ယာန် ပုံနှိပ်တိုက်ကြီးများ အထူး ထင်ရှား၍ ခရစ်ယာန်ကျမ်းစာများ ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ဝေခြင်း၊ သာသနာပြုကျောင်းများ ထွန်းကားပြန့်ပွားနေခြင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းကန်များမှာ (ယခုအခါ

ကဲ့သို့ မရှိသေးဘဲ) အလွန်အားနည်းနေခြင်းများကိုလည်း မြင်နေရရာ ဦးဇိန၏ နှလုံးသားတွင် သာသနာစိတ်က နှိုးဆွလျက်ရှိနေခဲ့၏။

သာသနာစိတ်က နှိုးဆွလေ၊ လူမှုရေးလည်း မချွတ်စေရ၊ ရတနာ သုံးပါးဝတ်လည်း ပို၍စွဲမြဲအောင် လုပ်ရလေ နေလာခဲ့ပေသည်။ တစ်ခုသော ညတွင် ဦးဇိနမှာ ထူးဆန်းသော အိပ်မက်တစ်ခုကို မက်၏။

အိပ်မက်မှာ အိပ်မက်မဟုတ်ဘဲ အမှန်တကယ် ဖြစ်နေသလားဟုပင် ထင်ရ၏။

ဦးဇိနကောင်ရိုးတစ်ခုပေါ်သို့ ရောက်သွား၏။ တဖြည်းဖြည်းတက်သွား ရာ အမြင့်ဆုံး တောင်ထိပ်တစ်နေရာသို့ ရောက်သွား၏။ တောင်ထိပ်ပေါ်ရပ်၍ အမော့ဖြူနေခိုက် ရုတ်တရက် ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်နှင့် လူတစ်ဦးက မိမိအားလာ၍ စကားပြော၏။

“အမောင်...ချမ်းသာကြီးပွား၍ ဘုရားကျေးဇူးဆပ်ချင်ရင် ဒီနေရာမှာ ဘုရားတည်ပါ။ မုချ ချမ်းသာ ကြီးပွားပါလိမ့်မယ်”

ဦးဇိနက ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား....

“ကောင်းပါတယ်...ဦး၊ ကျွန်တော်လဲ ဘုရားတည်ကျောင်းဆောက်ရန် ဆန္ဒရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်မှာ စားရုံသောက်ရုံပဲ ငွေကရှိတာ၊ အပို အလှူ မရှိတော့ ခက်တယ်” ဟု ပြောရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်က....

“အို...အမောင် ကြားဖူးတယ်မဟုတ်လား၊ ‘မရှိလို့မလှ၊ မလှလို့မရှိ၊ လှလေရလေ၊ ရလေ တိုးလှရလေ’....ဆိုတာလေ”

ထိုစကားကိုမူ ဦးဇိန မငြင်းနိုင်၊ ထိုအခိုက် အိပ်ရာမှ လန့်၍နိုး၏။ မိန်းမအား နှိုး၍ပြောရာ မိန်းမက သူပြောသည့် အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း “မဖြစ်နိုင် ပါဘူး တော်ရယ်” ဟု နိဂုံးချုပ်ကာ ပြန်၍အိပ်ကြလေ၏။

ဦးဇိနကား ရတနာသုံးပါးဝတ်ကို တိုး၍လုပ်လာ၏။ နှစ်ရက်အကြာ ထိုအတိုင်းပင် ထပ်၍ မက်ပြန်သည်။ မည်သို့မျှ အိပ်မက်အတိုင်း လုပ်ဆောင် နိုင်အားမရှိကြ။ ထိုအတိုင်းပင် နောက်ထပ် နှစ်ရက်အကြာ တတိယအကြိမ် မြင်မက်သောအခါ....

“ရှင်မခရ... ဒီလောက်တောင် နှိုးဆော်နေမှတော့... ဘာမှ စဉ်းစား မနေနဲ့၊ ဘုရားတည်ကြရအောင်ကွာ၊ အဲဒီအိပ်မက်ထဲက ပြတ်နေရာလဲ ငါ့မျက်စိ ထဲမှာ အခုတောင်မြင်နေတယ်”

“တော့...ဘယ်မှာလဲ ပိုက်ဆံက၊ အနည်းဆုံး သောင်းကိုးထောင်ရှိမှ ရမှာတော်ရဲ့”

“ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်ကွာ၊ ခု... လက်ထဲမှာ စစ်စစ်ပေါက်ပေါက် နှစ်ရာကျော် သုံးရာတော့ရှိမယ်၊ ဒီငွေကိုအရင်းထားပြီး ကိုယ့်လုပ်အားများများနဲ့ ငွေရှိ သလောက်ပဲ တည်ကြည့်မယ်။ နောက် တိုးပြီးရှိလာတော့လဲ ခပ်ကြီးကြီး တိုးပြီး ငုံ့တည်လို့ရပါတယ်”

ဤသို့ ပြောဆို ဆုံးဖြတ်ကြပြီးနောက် လင်ကိုယ်မယား တူရှင်းပြား၊ တောင်း၊ ဓားမ စသည် ယူဆောင်ကာ မိုးမလင်းမီ အိပ်မက်ထဲက ခရီးစဉ် အတိုင်း မော်လမြိုင်တောင်ရိုးပေါ်သို့ တက်လာခဲ့ကြ၏။ ကျိုက်သလ္လံ ဘုရား ရောက်လျှင် ထိုမှ တောင်ဘက်သို့ ဆင်ခြေလျှောဆင်းကာ တစ်ဖန် တောင် ကမူထိပ်သို့ရောက်အောင် နှစ်ယောက်သား ဆက်၍တက်ကြ၏။

ထိုနေ့အတွက် အရောင်းအဝယ်အလုပ်များ လုံးဝ ရပ်ဆိုင်းကာ တစ်နေ့ ကုန် နေရာရှင်းလင်းရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြ၏။ နံနက်မိုးလင်းစ နေရောင်ပင် ကောင်းစွာ မရသေးသဖြင့် တောင်ထိပ်ပေါ်ရပ်လျက် အမောဖြေကာ....

“ရှင်မခေ...ဒီနေရာမှ ဒီနေရာပါပဲ... ငါ့အိပ်မက်ထဲမှာ” ဟု ပြောဆို ရင်း မိမိ၏ နေ့စဉ်ပြုလုပ်ခဲ့သော ရတနာသုံးပါးဝတ် ကုသိုလ်များကိုပင် မြို့စောင့်နတ် တောင်စောင့်နတ်များအား အမျှဝေလိုက်၏။

နေကောင်းစွာ ထွက်ပြုလာသဖြင့် နေရာသတ်မှတ်ပြီး ချုံနွယ် မြက် များ ရှင်းလင်းကြရာ နာရီဝက်ခန့်ကြာလျှင် မြေကြီးကို ပေါက်လိုက်သော ပေါက်ပြားမှ ‘ချင်’ ကနဲဟူသော အသံထွက်ပေါ်လာ၍ ကြည့်လိုက်ရာမြေအိုး နှစ်ခမ်းပဲ သွားသည်ကို တွေ့ကြရလေသည်။

ထိုအခါ ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦး တစ်ယောက်မျက်နှာတစ်ယောက် အံ့အား သင့်သော အကြည့်ဖြင့် အကြည့်ချင်းဆုံသွား၏။ ပေါက်ပြားပေါက်သော နေရာကို သေသေချာချာ ကြည့်ကြသောအခါ ရှေ့အိုးကြီးဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ရှေ့မန်ကျည်းသီးတောင်များ အပြည့်အနှက်ပါရှိ၏။ ဆက်၍ တူးကြရာ ရှေ့အိုးကြီး ၇-လုံးပင် ရရှိကြလေ၏။

မကြာမီ တောင်ထိပ်တစ်ခုလုံး လူအားဖြင့်တူးဖို့၍ စည်မျက်နှာပြင်ကဲ့သို့ ဖြစ်အောင် မြေကိုညှိစေ၏။ တောင်ထိပ်တစ်ခုလုံးကိုပတ်မီအောင် အုတ်တံတိုင်း ခတ်၍ စောင်းတန်းလေးသွယ် တန်းလိုက်သည်။ စေတီတော် ဖိနပ်မြေ အတောင် ၆၀-ကျော်ကျော် အုတ်အပြည့်ခင်းလျက် သံတောင် ၇၀-ကျော်

မြင့်သော စေတီကြီးတစ်ဆူ တည်ကြလေသည်။ ပြီးလျှင် ရွှေအပြည့်ချ၍ပူဇော် ၏။ တံတိုင်းအတွင်း ပတ်ပတ်လည်၌ ဇရပ်တန်ဆောင်းများ ဆောက်လုပ်ကာ ဥပုသ်သည်များအား ကျွေးမွေး လှူဒါန်းခြင်း၊ နိုင်ငံကျော်ဓမ္မကထိကများ ပင့်ဖိတ်ကာ အခါအားလျော်စွာ တရားပွဲများကျင်းပခြင်း၊ ဆွမ်းကြီးလောင်း လှူပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ခရစ်ယာန်တို့ကြီးစိုးလာသော မော်လမြိုင် မြို့တွင် သာသနာ့ရောင်ခြည် တစ်စတစ်စ ထွန်းပြောင်လာလေတော့၏။

ညအခါ သံလွင်မြစ်ထဲမှ ကြည့်လိုက်လျှင် မြောက်မှတောင်သို့ မြို့ အလယ်ခေါင်မှ ဖြတ်သန်းနေသော တောင်တန်းတစ်ကြောတွင် မြောက်ဘက် ဆုံးမှ ဒေါ်ရွှေပွင့်ကောင်းမှ မဟာမြတ်မုနိစေတီတော်၊ အလယ်၌ ကျိုက်သလ္လံ စေတီတော်၊ တောင်ဘက်၌ ဦးဇိနစေတီ၊ ရွှေရောင်မီးရောင်တဖိတ်ဖိတ်တောက် ပြောင်လျက် တောင်အောက်ဘက်၌ရှိသော အင်္ဂလိပ်ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီး များကို ငုံ့၍ကြည့်နေကြသကဲ့သို့ ရှိပေတော့၏။

ဦးဇိန၏ သားမြေးအဆက်များ ယခုအခါ မရှိတော့ပြီ။ မော်လမြိုင် သူဌေး ဦးမိုးကြီးသည် ၆-ဆက်မြောက်ဖြစ်၏။ ဦးမိုးကြီးလည်း သားသမီး မထွန်းကား၍ ဇနီးဘက်မှ တူ မောင်မောင်ကိုမွေးစားရာ ဘိန်းစား၊ အရက် သောက်၊ ဇာတ်ထောင်၊ နောက်ဆုံး သံလွင်မြစ်ထဲ၌ ပိုက်ဆံ ငါးများသည် အထိ ပျက်စီးနေသဖြင့် ပိုက်ဆံပေး၍ စွန့်ပစ်လိုက်ရ၏။ ပထမဇနီးကွယ်လွန်၍ ဒုတိယဆက်ပြန်ရာ အသက်ငယ်လွန်း ပစ္စည်းပွန်းသဖြင့် ငွေပေး ကွာရှင်းလိုက် ပြန်၏။ နောက်ဆုံး သူဌေးဦးမိုးကြီးသည် ငွေ ၁၅-သိန်းကို ဂေါပကဖွဲ့လျက် အပ်နှံ လှူဒါန်းခဲ့သည် ဆို၏။

“ငါတို့လဲ သူ့လို ရွှေအိုး ကောက်ရရင် လှူစမ်းချင်ပါရဲ့၊ လှူနိုင် တာပေါ့” ဟု ခပ်ပေါ့ပေါ့ ပြောကောင်း ပြောကြပေလိမ့်မည်။

“ကံမဲ့ ဉာဏ်နုနဲ့၊ မလုံ့မလ နတ်မမဘူး” (မဆဒေဝ) ဟူသကဲ့သို့ အတိတ်ကံကိုထား၍ ယခု ပစ္စုပ္ပန်မှာပင် သာမည ကံဉာဏ်၊ တော်တော် လုံ့လနှင့် သူဌေးစသည် ဖြစ်ကြသည်မဟုတ်။ ဖြစ်စေကာမူ အများချမ်းသာ ၍ သာသနာထွန်းကားအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြသည် မဟုတ်ပေ။ ပေါက်ပြား တစ်ချက်မျှ မပေါက်ရ၊ မြက်တစ်ပင်မျှမနှုတ်ရဘဲ ရွှေပုံပေါ် ချက်ချင်းတက် ရောက်လာသော ဦးမိုးကြီး၏ ဇနီးငယ်သည် ခနိတ်သို့ပင် ပြန်ဝင်ရကာ မွေးစားခံရသော သူဌေးသား မောင်မောင်လည်း လမ်းဘေးမှာပင် သေခဲ့ရပြီ မဟုတ်လော။

မောင်းထောင်သူဌေး ဦးဆုရ

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီက တိုးတက်ရေးကျေနပ် စသည်တို့၌ ‘ဘားမား ဒီလျံနာ’ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် မြန်မာ့သူဌေးများ (စစ်ကိုင်း မန်ကျည်းစဉ် သူဌေး စသည်) အကြောင်း ရေးသားကြသည်ဟု သိရ၏။ တစ်ပိုင်းတစ်စမျှသာ ဖတ်ဖူးခဲ့သည်။

ရှေးအခါ ပုဂံ၊ အင်းဝခေတ်များတွင် တောရွာကြီးများ၌ပင် အလွန်ကြွယ်ဝချမ်းသာသူများရှိခဲ့ကြောင်း ထိုရွာကြီးများ၏ စေတီပုထိုး ကျောင်း ကန်ဟောင်းများကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သိနိုင်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ဇာတိဒေသဖြစ်သော မောင်းထောင်၊ ညောင်ကန်တစ်ဝိုက်၌ ထိုသို့သော စေတီကျောင်းရာများ လွန်စွာပေါများရုံမျှမက ပျူခေတ်သုံး ရှေ့ထည်၊ ပျူဒင်္ဂါးများကိုလည်း ယနေ့ထိ မကြာခဏ တူးဖော်ရရှိကြ၏။ ပုဂံခေတ်တွင် မောင်းထောင်သူဌေး ဦးမွဲဒင်အိမ်၌ ‘ကျောက်စုန်း’ ခေါ်သော ကျောက်၏ အလင်းရောင်ဖြင့်ပင် ဗိုင်းငင်ခြင်း၊ အရုဏ်ဆွမ်းချက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြရာ သမီးငယ် မယ်ညိုနှင့်အတူ ထိုကျောက်ကြီးကို ဘုရင်ကသိမ်းဆည်း သွားဖူး၏။

ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် မောင်းထောင်ရွာ၏မြောက်ဘက် ချင်းတွင်းရွာ မုဆိုးငမောက်ထံမှ ကျောက်တစ်လုံးကိုလည်း ဘုရင်ကသိမ်းယူဖူး၏။ နန်းစဉ် ငမောက်ကျောက်ကြီးပင်တည်း။ ထိုကျောက်နှင့်အတူ ကျမ်းတတ်အကျော် အရှင်ဂုဏဂန္ဓ ဆရာတော်ကိုပါ ပင်၍ မှန်စီကျောင်းကိုတင်လှူရာ ပထမ မှန်စီ ဆရာတော်ခေါ်၏။ ‘မောင်းထောင်ချင်းတွင်းရွာမှ ကျောက်ကောင်းနှစ်လုံး ရသည်’ ဟု၊ ဥဒါန်းတွင်လေသည်။ (ချင်းတွင်းရွာအနီး မောက်တက်ရွာကား မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ ဖခင် ဦးပေါက်ကျော် ဇာတိရွာဖြစ်၍ မောင်းထောင် အရှေ့ဘက် ၆-မိုင်အကွာ ငပုရင်းရွာကား မဟာဗန္ဓုလ၏ ဇာတိရွာဖြစ်၏။)

လွန်ခဲ့သော အနှစ် နှစ်ရာကျော်က အိမ်ခြေတစ်ထောင်ခန့် ရှိသော မောင်းထောင်ရွာကြီး၏ ရွာဦးထိပ် ယခု (ဘလ္လာတိယပျို့ကိုရေး၍ ရသော ဆုတော်ငွေဖြင့် တွင်းသင်းမင်းကြီး ဦးထွန်းညို တူးခဲ့သော ငါးကေကျော်ရှိ) ဘလ္လာတိယ ကန်တော်ကြီး၏ အနောက်ဘက်တွင် ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ရွှေကျောင်းကြီးနှင့် ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်ခုရှိခဲ့၏။ ရွှေကျောင်းတော်ကြီး၏ အရှေ့ဘက်တွင်လည်း သံတောင် ၇၀-ကျော် စေတီကြီးများနှင့် ရုပ်ပွားကိုယ်

တော်ကြီးများကား ယခုတိုင် ဖူးမြင်နိုင်ကြ၏။ သင်္ခါရသဘော ရှေ့လျှောက်စီးနေကြလေပြီ။

သို့သော် စေတီဟောင်းကြီးများကား ဒါနသမိုင်းကြောင်းကို ပြန်ပြောင်း ဟောပြောတော်မူနေကြ၏။

ထိုရှေ့ကျောင်းကြီးနှင့် စေတီကြီးများကား မောင်းထောင်သူဌေး ဦးဆုရမိသားစုက မတည် သာသနာပြုခဲ့သော ဌာနကြီးဖြစ်ပေသည်။

မောင်းထောင်သူဌေး ဦးဆုရအကြောင်းကို အင်္ဂလိပ်ခေတ်က ‘စီနီယာ ကင်းဘရေချီ’ စာမေးပွဲတွင်ပင် မေးခွန်းထုတ်ခဲ့ဖူး၏။ ‘သာသနာဝံသပုဒ်ပိကာ ခေ’ ပါဠိဘာသာဖြင့် ရေးထားသော သာသနာဝင်စာအုပ်၌လည်း ဦးဆု သားမက်ဆိုသူ လူလိမ်လူညာတစ်ဦးအကြောင်း ဖတ်ရှုနိုင်ပေသည်။

ရှေးက နေပြည်တော်မပြန်လာသော လူတစ်ယောက်သည် ခရီးစရိတ် ပြတ်လပ်၍ လမ်းတစ်လျှောက်ရှိ မြို့ရွာတို့၌ အိမ်ကြီး အိမ်ကောင်းများချည်း ရွေးချယ်ဝင်ရောက်ကာ “ကျွန်တော် မောင်းထောင်သူဌေး ဦးဆုရသားမက် မောင်မောင်ပွားပါ” ဟု ဆို၍ တည်းခိုလေ၏။ မောင်ထောင်သူဌေး ဦးဆုရနှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်လိုကြသဖြင့် မောင်မောင်ပွားတည်းခိုသမျှအိမ်ရှင်တိုင်းက ကောင်းမွန်စွာ ပြုစုကျွေးမွေးကြသည်။ နောက်ဆုံး မောင်းထောင်သူ ခုနစ်ဆောင်ပြိုင် အိမ်ကြီးတစ်အိမ်သို့ မောင်မောင်ပွားဝင်လေရာ အိမ်ရှင်က အကျိုးအကြောင်း မေးလျှင် ယခင်နည်းပြောပြန်၏။ ထိုအခါ အိမ်ရှင်အဘိုးကြီးက....

“ဟဲ့...ဟဲ့...မောင်ရင် ဘယ်လိုပြောတာလဲ၊ အခု ဒီရွာဟာ မောင် ထောင်ရွာပဲ၊ မောင်ပြောတဲ့ မောင်းထောင်သူဌေး ဦးဆုရဆိုတာ တခြာ မဟုတ်ဘူး ဦးပဲ” ဟု ဆိုလေလျှင် လူညာမောင်မောင်ပွားလည်း သူဌေးကြီး အား ရှိခိုးတောင်းပန်ကာ ထွက်ပြေးလေတော့၏။

ထိုခေတ်က မောင်းထောင်သူဌေး ဦးဆုရသည် ထိုမျှနာမည်ကြီးလေ သည်။ ဦးဆုရ သူဌေးဖြစ်လာပုံမှာလည်း အလွန်ထူးဆန်း၏။ သူဌေးဦးဇိ ကဲ့သို့ နတ်မသည်ဟုပင် ဆိုရမည်လားမသိ။

ဦးဆုရကား ရတနာသုံးပါးဦးထိပ်ထားလျက် တရားသဖြင့် ရောင်းဝယ် အသက်မွေးသူဖြစ်၏။ တစ်ခုသောညနေတွင် လှည်းကုန်သည်တစ်ယောက်သည် လှည်း ၁၅-စီးခန့် ကုန်များအပြည့်နှင့် ရောက်လာ၏။ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ဦးဆုရအိမ်ဝင်းကြီးထဲသို့ဝင်၍ လှည်းများချွတ်ကာ....

“ဦး .. ကျွန်တော့်ရဲ့ လက်ဖက်ခြင်းများ ဦးအိမ်မှာ ခဏထားပါရစေ’ ဟု ခွင့်တောင်း၏။ ထိုကုန်သည်ကို ဦးဆုရ မမြင်ဖူးသော်လည်း မိတ်ဆွေရင် ပမာ မိုးလုံလေလုံရာ၌ သိမ်းဆည်းပေးထားလိုက်သည်။ ကုန်သည်က....

“ကျေးဇူးကြီးလှပါတယ် ခင်ဗျား၊ ကျွန်တော် ကိစ္စရှိ၍ ခရီးဆက်ပါရစေ၊ ၁၅-ရက်လောက် ကြာပါလိမ့်မယ်။ အကယ်၍ ၁၅-ရက်နှင့်မှ ကျွန်တော်ပြန်မရောက်လျှင်လဲ ဒီလက်ဖက်ခြင်းတွေ ဦးသဘောအတိုင်း သုံးစွဲရစ်ပါတော့” ဟု ပြောပြောဆိုဆို နှုတ်ဆက်ထွက်သွား၏။

ထိုကုန်သည်ကား ၁၅-ရက်ကြာလည်း ပေါ်မလာ။ တစ်လကြာသော်လည်း မလာမရောက်။ ဦးဆုရကား ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ထားရုံမှအပ တစ်လကြာသော်လည်း ခြင်းများကိုမကြည့်မိ။ နှစ်လလောက်ကြာမှ ပျက်စီးမည်စိုး၍ ကြည့်လိုက်ရာ လက်ဖက်ခြင်းများအားလုံး ရှေ့ခြင်းများဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလေ၏။

ထိုအခါမှစ၍ ရပ်ချာသာသနာရေးမျက်နှာဖုံး တစ်နိုင်ငံလုံး ကျော်ကြားသော သူဌေးကြီး ဖြစ်လာလေသည်။

သို့ရာတွင် သူဌေးကြီးဦးဆုရသည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုများစွာ လုပ်ခဲ့သော်လည်း ကုသိုလ်လုပ်တိုင်းပင် ဆုတ်ဆိုင်းဆိုင်း တုန်တိုမှုဖြစ်လေ့ရှိ၏။ ချမ်းသာ ကြွယ်ဝသလောက်လည်း လှုပ်မရ။ နှုတ်ခမ်းလည်း အနည်းငယ် တိုပြတ်နေသဖြင့် ယခုတိုင် မောင်းထောင်၌ လူအများ၏နှုတ်ဖျားတွင် ...

“ပစ္စည်းရှိလို့ မလှလို့ ဆုရနှုတ်ခမ်းတို” ဟု ဥဒါန်းတွင်လျက်ရှိ၏။ ထိုအချက်ကား ဦးဆုရ၏သမိုင်းတွင် ပယ်ဖျက်၍မရ၊ အမည်းစက်တစ်ခုအဖြစ် ထင်ကျန်လျက် ရှိနေတော့သည်။ (ဆရာတော်ဦးသုဒဿန၏ ‘မောင်းထောင် ရုပ်လုံးဖော် ဋီကာ’ မှ။)

‘ကျားသေလျှင် အရေကျန်ရစ်သည်’၊ ‘လူသေလျှင် နာမည်ကျန်ရစ်သည်’ ဟူသကဲ့သို့ လူတိုင်းပင် မိမိတို့၏ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုကို အကြောင်းပြု၍ ကောင်းသတင်း ဆိုးသတင်းတို့သည် သင်ခန်းစာပေးရန် ကျန်ခဲ့ရစ်စမြဲဖြစ်၏။ မိမိဖြစ်စေချင်သလို ဖြစ်ကောင်းမှ ဖြစ်ရစ်မည်။

မင်း၊ သူဌေး၊ ကုန်သည်၊ လယ်လုပ် လူတန်းစား အသီးသီးတို့သည် မိမိတို့၏လုပ်ဆောင်ချက်နှင့်စပ်၍ လက်လှမ်းတမီအတွင်း အသက်ဝိညာဉ်အထင်အလင်းရှိစဉ် ကောင်းသတင်းကိုသာလျှင် ဖြစ်စေလိုကြ၏။ အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးရာ သမိုင်းရေးရာ၌လည်း အကောင်းတွေချည်းသာ ရေးလိုကြ၏။ ဖော်ပြကြ၏။ အချို့ကား အကောင်းသမိုင်းစဉ်ကို ဇွတ်ရေး၍ပင် တင်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ထိုလူ ထိုလူနှင့် စပ်သူများ ရှိနေစဉ် အနှစ် ၄-၅-ဆယ်အတွင်း သာတည်း။ ထိုသူအရိုးမဆွေးမိပင် ထိုသူ၏ မူလစေတနာ အရင်းခံအတိုင်း သမိုင်းစာလုံးတို့လည်း ပြောင်းလဲသွားတတ်လေသည်။

ကျေးဇူးရှင် ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤအကြောင်းနှင့် စပ်၍ ဤသို့ မိန့်ဆို ဟောပြောဖူးပါ၏။—

“ဘုရားကျောင်းဒကာ အနာထပိဏ်တို့ ဝိသာခါတို့ သူတို့နာမည် တွေဟာ ဘုရားလက်ထက်တုန်းကတည်းက ပြောခဲ့ကြတာ၊ ချီးကျူး ခဲ့ကြတာ၊ ခုလဲ ပြောဆို ချီးမွမ်းကြတုန်းဗျာ။ သူတို့ နာမည်တွေက ကြိုင်လို့ လှိုင်လို့ ဗျာ။ နောက်လဲ တအံ့တဩ ပြောဆို ချီးမွမ်းရပ်ကြ ဦးမှာဗျာ။ ကိုယ်ဟုတ်မှ ဟုတ်တာဗျာ၊ ကိုယ်က မဟုတ်ဘဲနဲ့ အချီးမွမ်း ခံချင်လို့ မရပေဘူးဗျာ”

ဤ၌ သူဌေးဦးဆုရ၏ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို ထောက်ထား၍ ‘ပစ္စည်းရှိလို့ မလှူလို့’ ဆိုသော စာချိုးကလေးကို ပယ်ဖျက်၍ ထားခဲ့ချင်ပါ၏။ သို့ရာတွင် သူကောင်းမှုပြုစဉ်က ဟန်တားလေ့ရှိခဲ့သော သူ၏ ဝန်တိုမှု မစ္ဆရိယ စေတနာအင်အားသည် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ကူးကိုပင် ဖယ်ရှားခဲ့ကြ၏။

ရှေးက တိုင်းပြည်ဘစ်ပြည်၌ အုပ်ချုပ်သော အန္ဓဘုရင်ကြီးသည် ဦးချို နှစ်ခွပေါက်နေ၍ မှန်စီရွှေချ ဥသျှောင်ကြီးကို အမြဲ ဆောင်းထားရသတတ်။ ခေါင်းယားလို့ ကုတ်စဉ် လူတစ်ယောက်မြင်သွားရာ လူအများကို ပြောချင်လှ သော်လည်း မပြောရဲ။ ‘ပြောလိုစိတ်ကို အောင်ထားဖန်များသဖြင့် မအီမသာ ဖြစ်၍၊ နေ့စဉ် သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်သို့သွား၍ အားရပါးရ “အန္ဓဘုရင်ချိုနှစ်ခွ နှင့်” ဟု ပြောမှ နေသာထိုင်သာရှိသွား၏။ ဆိုင်းသမား ဗုံသမားတစ်ဦးသည် မင်းပဲ့သဘင်တွင် တီးရန်ဗုံမရှိ၍ ထိုသစ်ပင်ကို လှဲပြီး ဗုံလုပ်၏။ မင်းပဲ့သဘင်၌ တီးမှုတ်ဖျော်ဖြေလေရာ ဗုံများက “အန္ဓဘုရင် ချိုနှစ်ခွနှင့်” ဟုသာ မြည်ပါ သတဲ့။

ကတိုး ကော့နှပ် သူဌေး ဦးနာအောက်

- “မောင်နာအောက်၊ မင်းပိုက်ဆံဘယ်လောက်ရှိသလဲ”
- “တစ်ရာလောက်တော့ ရှိပါတယ် သူဌေးမင်း”
- “အခု လက်ထဲမှာ ရှိတာကိုသာ ပြောပါလေ”

သူဌေးမင်းက မောင်နာအောက် သဘောကို သိ၍ မေးခြင်းဖြစ်၏။ မောင်နာအောက်သတင်းကိုလည်း ကြားသိပြီးဖြစ်၍ ပိုပြီးသေချာအောင် မေး စစ်နေခြင်းဖြစ်သည်။

“ကျွန်တော် လက်ထဲမှာတော့ ၁၅ ကျပ်လောက်ပဲရှိတယ် သူဌေးမင်း၊ ဟိုသူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ကလဲ သူ့ မိန်းမ မီးဖွားလို့ တစ်ယောက်ကလဲ....”

“တော်တော့...တော်တော့... မင်းမှာလဲ ယခု အိမ်ထောင်ရှိလာပြီ။ မင်း အလုပ်ကို ကြီးစားတယ်။ အရာရာ စိတ်ချလောက်အောင် ရိုးသားတယ်။ ငါ့အလုပ်သမားတွေထဲမှာ မင်းဟာ သစ်လုပ်ငန်းခွင်မှာတင်မဟုတ်ဘဲ အားတဲ့ အခါ ငါ့အိမ်လာပြီး ထင်းခွဲရေခပ်လုပ်သလို တခြားသူငယ်ချင်းတွေ အိမ်လဲ လိုက်ပြီး လုပ်တဲ့အပြင် မင်းဟာက အိတ်ထဲက ပိုက်ဆံပါဆိုတော့... လွန်ပြီ။ အိမ်က မိန်းမ သူကလဲ ဘာမှမပြောဘူး။ တစ်နေ့ မင်းလဲ သူတို့လိုပဲ ကလေး တွေနဲ့ဘာနဲ့၊ ဖျားတာနာတာ ရှိမလာပေဘူးလား။ ခုဆို သူ့ခမြာ ကိုယ်ဝန် ကြီးနဲ့၊

“ကဲပါလေ...မင်းဟာမင်း ပိုက်ဆံခချေးချင်လဲ့ချေး။ သွားလုပ်ပေးချင် လဲပေး...မင်းသဘော၊ ငါမတားမြစ်လိုဘူး။ အခု...မင်းကို ဦးက...သက်သက် ဆုချမယ် ငွေတစ်ထောင်၊ ဒီငွေကိုတော့ မင်းဘယ်သူ မှမချေးရဘူး၊ မင်းကိုယ် ပိုင် သစ်လုပ်ငန်းစမ်းပြီး လုပ်ဖို့ပေးတာ။ ငါ့အလုပ်တွေနားတုန်း မင်းဟာမင်း သစ်ရွာ၊ ရှုံးလဲ မင်းကံနဲ့မင်း၊ မြတ်လဲ မင်းကံနဲ့မင်း”

မောင်နာအောက်မှာ သူဌေးက မာန်မဲမည်လားဟု မျက်နှာငယ်ဖြင့် နားထောင်နေရာ ဆုငွေတစ်ထောင်ရသဖြင့် အလွန်ဝမ်းသာသွား၏။

မောင်နာအောက်သည် ရက်များမကြာမီပင် သူငယ်ချင်း လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်များကိုပင် ငှားရမ်းကာ သစ်ခုတ်ထွက်လေ၏။ ထိုစဉ်က ကျွန်းပင်ကြီး တစ်ပင်မှ ခုတ်လှဲခ တစ်ကျပ်သာပေးရသည်။

သူ ကူညီခဲ့ဖူးသော သူငယ်ချင်းများကလည်း လုပ်ခဟူ၍ သဘော မထား၊ မိုင်းဝန်းလုပ်ကိုင်ပေးကြလေသည်။

မောင်နာအောက်သည် သူ့လက်ထဲရှိသမျှ ငွေများကို သူငယ်ချင်း များအား ခွဲဝေမျှတပေးကာ တောင်တစ်ခုပေါ်သို့ သစ်ခုတ်ထွက်လာခဲ့ကြ၏။

အများအားဖြင့် သစ်ခုတ်ကြသည်မှာ ချောင်းမြစ်နီးရာ တောင်ခြေ၌ ခုတ်လေ့ခုတ်ထရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း တောင်ပေါ်က ကျွန်းပင်ကြီးများ မှာ ယခင်ခုတ်နေကျ သစ်များထက် တစ်ဆ တစ်ဆခွဲ ကြီးမား၏။ ယောက်ျား ကြီး နှစ်ဖက်ကျော်လေသည်။ ကျွန်းပင်ကြီးများမှာ အားရဖွယ် ကောင်းလှ သဖြင့် ထိုအပင်မျိုးကိုမှ မောင်နာအောက် ကြိုက်၏။ လုပ်ခမှာလည်း ခါတိုင်း ထက် တစ်ဆ၊ တစ်ဆခွဲပေးမှသာ ခုတ်သူက ခုတ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

“ဟေ့ မောင်နာအောက် တို့ကို ဘာမှ အားနာမနေနဲ့၊ တို့သူဌေး အလုပ်နားတဲ့ လ,ကလေး ရသလောက် ခုတ်လိုက်ကြမယ်။ တစ်ဆနှစ်ဆ ပိုပြီး မပေးနိုင်လို့လဲ မင်းဘာမှ စိတ်ညစ်မနေနဲ့၊ မင်းက ဒါမှ ကြိုက်တာဆိုတော့ ဒါခုတ်ရုံပဲ”

ကျေးဇူးသိသော သူငယ်ချင်းများပီပီ ဝိုင်းဝန်း ခုတ်လိုက်ကြရာ အပင်တစ်ထောင်ခန့် ရရှိလေ၏။ ထုံးစံအတိုင်း သစ်တုံးနဖား ဖောက်ပြီး တောင်ပေါ်မှ ပြန်ဆင်းလာကြသည်။

ကတိုးရွာတွင်းသို့ ဝင်လာသည့်နှင့် အခြား သူငယ်ချင်းများက ခရီး ရောက်မဆိုက် မေး၍ အကျိုးအကြောင်း ပြောပြလေလျှင်--

“ဟ-နာအောက်၊ မင်း ရူးများနေသလား။ မင်းလဲ တစ်သက်လုံး သစ်လုပ်ငန်း လုပ်လာတာ၊ မင်းသစ်တွေ ဘယ်ဆင်နဲ့ တက်ပြီး ဆွဲမှာတုန်း၊ သိကြားမင်းရဲ့ ရော့ဝဏ်ဆင်နဲ့ဆွဲရင်ဖြင့် ရကောင်းရလိမ့်မယ်။ ခူး...သူဌေး ကြားရင် မင်းတော့ အဆူခံရဦးတော့မှာပဲ”-ဟု ဆိုကြ၏။ မောင်နာအောက် ရင်ထဲတွင် ဆို့သွား၏။

ဟုတ်ပေသည်။ ဒါကို မောင်နာအောက် လုံးလုံးမစဉ်းစားမိ၊ သူငယ် ချင်းများကလည်း ဒီအကြောင်း မည်သူမျှ သတိမပေးမိကြ။ သို့နှင့် မောင်နာ အောက်သည် ရွာရောက်၍ ရက်ပိုင်းမျှနားနေပြီး သူဌေးအိမ်မသွားဝံ့ဘဲ စိတ် ပျက်ပျက်နှင့် သစ်ခုတ်သောတောင်သို့ ပြန်သွား၏။

မောင်နာအောက် ကိုယ့်မျက်စိကိုယ်ပင် မယုံနိုင်အောင် တစ်သက်နှင့် တစ်ကိုယ် ကြုံရလေ၏။

သစ်ခုတ်ပြီးမကြာမီ မိုးကြီးလေကြီးကျ၍ သစ်များအားလုံးတောင်ခြေ ချောင်းထဲသို့ မျောတဲ့သစ်ကမျော၊ တင်တဲ့သစ်ကတင် ဖြစ်နေကြလေပြီ။

မောင်နာအောက်သည် အတန်ကြာ အံ့ဩမိန်းမောကာ မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်နေရာမှ သတိရ၍ ချက်ချင်းပြန်လာကာ ချောင်းလက်တက်မှ မျော လာသော သစ်များကို သံလွင်မြစ်ဝမှဆီးကြို၍ လူအားနှင့် နဖားတို့ ဖောင် ဖွဲ့ကြရလေသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ မောင်နာအောက်သည် အလုပ်ကြမ်းသမား ဘဝမှ လွတ်မြောက်ကာ မကြာမီပင် သစ်လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့၏။ နောက် သမာသမတ်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်တတ်သဖြင့် ကတိုးရွာသူကြီးဖြစ်လာ သည်။

မောင်နာအောက်မှ ဦးနာအောက် ဖြစ်လာသည့်အချိန်မှစ၍ နံနက် အိပ်ရာထလျှင် ရွာရိုးတစ်ခေါက် အမြဲလျှောက်လေ့ရှိ၏။ အိမ်ပေါက်စေ့ တစေ့ တစောင်းကြည့်ကာ လမ်းလျှောက်ရင်း ချက်ပြုတ်ချိန်တန့်လျက် မီးခိုး မမြင်သောအိမ်တွေလျှင် ထိုအိမ်ရှေ့၌ရပ်၍-

“ဟဲ့ .. မိဘသူတို့၊ မထကြသေးဘူးလား၊ တကတည်း ဝီရိယနည်း လိုက်ကြတာ၊ ချက်တာပြုတ်တာ မမြင်ပါလား” ဟု မေးလေ့ရှိ၏။

“နေမကောင်းလို့ဦးရေ့” ဟု ဖြေလျှင် အကျိုးအကြောင်း မေးကာ ကလေးတစ်ယောက်အလွတ်ခိုင်း၍ သင့်တော်ရာ ဆေးဝါးကိုပေးလှူလေ့ ရှိ၏။

“ဆန်မဖွပ်ရသေးလို့ ဦးရေ့” ဟု ဆိုလျှင်လည်း....

“သွား... သွား... ကလေးတစ်ယောက်လွတ်လိုက်၊ ငါတို့အိမ် သွားယူ ချေ၊ ဆီမရှိလဲ ယဉ်းစရာယူသွား၊ တကတည်း ဆွမ်းတော်မမိဘဲ နေတော့ မယ်” ဟုဆိုကာ ရွာရိုးဆက်၍လျှောက်၏။

သူဌေးကြီးဦးနာအောက်ဟုထင်ရှားလာသောအခါတွင်ကား ရောဝတီ သင်္ဘောကုမ္ပဏီသည် ရောဝတီ၊ ချင်းတွင်းမြစ်လှိုင်းကိုသာမက သံလွင်မြစ် ကြောင်းကိုပါ နယ်ချဲ့လာသဖြင့် အမြတ်အစွန်းကို ပခာနမထား၊ စခကာ တလန်မှ သင်္ဘောကိုးစင်းမှာကာ အပြိုင်ပြေးဆွဲလေ၏။ ရပ်ရေး ရွာရေး ဘာသာရေးကိစ္စများကိုလည်း တစ်ဖက်က ဆောင်ရွက်၏။

ဦးနာအောက်သင်္ဘောများတွင် ရဟန်းသာမဏများ အခမဲ့စီးခွင့် လှူ၏။ လူအများအတွက်လည်း ဈေးလျော့ ပြေးဆွဲသည်။

ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်သူတို့သည် ကျွန်သက်၊ သခင်သက်ရှည်စေရန် တိုင်းရင်း သား အထူးသဖြင့် မွန်မြန်မာသူဌေးများ၊ ပညာရှင်များကို အတတ်နိုင်ဆုံး ဖိနှိပ်ပိုင်းပယ်၍ ထားလေ့ရှိရာ ထိုလုပ်ငန်းမှာကား ဇာတိမာန်ကို ပြခွင့်ရရုံမှ အပ အကျိုးအမြတ်မရှိ၊ ရပ်ဆိုင်းခဲ့ရသည်။ ဦးနာအောက် ကွယ်လွန်သော အခါ ရောဝတီကုမ္ပဏီကိုပင် ငွေ ၆-သိန်းနှင့် ထိုးအပ်ခဲ့ရလေ၏။

ကတိုးကော့နွပ်တွင် ဦးနာအောက် တည်ထောင်ခဲ့သော ကျောင်းကန် ဘုရားများကို ယခုတိုင် ကြည့်ညှိနိုင်ပါသေး၏။

ဘုရားတကာ သူဌေးကြီးဦးနာအောက် အကြောင်းကို စာရေးဆရာ ဦးသိန်းဖေမြင့်က “ကျွန်ုပ်တို့ မွန်မြန်မာ” စာအုပ်တွင် ရေးသား ဖော်ပြထား ချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါ၏။

ဦးနာအောက်ဟု မြန်မာသံနှင့် ခေါ်ကြသော ဦးနိုင်အော့(ဂ်)သည် နွားကျောင်းသားဘဝမှ စခဲ့ပြီးနောက် သစ်လုပ်ငန်းနှင့် သူဌေးကြီးဖြစ်သွားသည်။ ကရင်မိတ်ဆွေ ရှမ်းမိတ်ဆွေများကို စည်းရုံးပြီး သံလွင်အလယ်ပိုင်း ခက်ခဲလှသော သစ်တောကြီးများမှာ သစ်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ပြီးနောက် ကျောက်ဆောင် ပေါ်လှသော သံလွင်မြစ်ကြောင်းတွင် သစ်ဖောင်များကို မျောချနိုင်သူဖြစ်သည်။ အခြား သစ်ကုန်သည်တွေထက် သစ်အရောင်းအဝယ် လုပ်(လာဘ်)မြင်သူဖြစ်သည်။ သူဌေးကြီး ဖြစ်လာသည်အထိ မာန်မာနမရှိ။ အဝတ်အစား၊ အနေအထိုင်၊ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံပုံ ယခင် ဆင်းရဲစဉ်က အတိုင်း ဖြစ်သည်ဆို၏။

တစ်ခါသော် အင်္ဂလိပ်အရာရှိကြီးတစ်ယောက်သည် ကတိုးသို့ရောက်စဉ် နာမည်ကျော်ကြားလှသော သူဌေးကြီးဦးနာအောက်ကို ကြည့်လိုသဖြင့် သူ့အိမ်သို့ သွားလေသည်။ အိမ်ပေါ်သို့ မကက်သေးဘဲ အိမ်ရှေ့ကွပ်ပျစ်ပေါ်၌ အင်္ကျီမပါဘဲ နီးဖြာနေသော လူတစ်ယောက်ကို “ဦးနာအောက်ကို တွေ့ချင်ပါတယ်၊ ရှိပါသလား” ဟု မေးလိုက်သည်။ ထိုလူက နီးဖြာရင်းကပင် “ရှိပါတယ် ခင်ဗျာ၊ ထိုင်ပါ၊ ဦးနာအောက်ဆိုတာ ကျွန်တော်ပါပဲ” ဟု ပြောကာ ကွပ်ပျစ်ပေါ်မှာပင် ထိုင်စေသည်ဟူ၏။

အင်္ဂလိပ်အရာရှိသည် အံ့အားသင့်သွားပြီး အနေအထိုင် ရိုးသားမှု အတွက် သူဌေးကြီးကို လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ချီးကျူးခဲ့သည်ဆို၏။

ဦးနာအောက်သည် သိန်း ၄၀-ကျော် ကြွယ်ဝသော သူဌေးကြီးဖြစ်သည်ဟု သိရ၏။ (ထိုစဉ်က ဆန်တစ်တင်းတစ်ကျပ်ဈေး၊ မင်းစေပြာတာ လခ ၆-ကျပ်နှင့် ရာဇဝတ်နှင့် တရားမ တရားသူကြီးလစာ ၁၂၅-ကျပ်ဖြစ်လေရာ ငွေသိန်း ၄၀-ကြွယ်ဝမှုကို ခန့်မှန်းကြည့်ရန် ဖြစ်ပါ၏။)

ဦးနာအောက်သည် ကတိုးရွာတွင် ငွေ ၃-သိန်း အကုန်အကျခံ၍ တန်ဆောင်း၊ ကျောင်းနှင့်သိမ်များကိုဆောက်လုပ်လှူဒါန်းထား၏။ (ထိုကျောင်းသည် သံသာ ၁၀၀-ကျော်ရှိ၍ ထိုခေတ်က နာမည်ကြီး စာသင်တိုက်တစ်ခု ဖြစ်ပြီး ဂျာမန် ဂျပန် စသော နိုင်ငံခြားသား ရဟန်းတော်များပင် လာရောက် စာသင်ကြသည်ဟု မှတ်သားဖူးပါ၏။ စာတည်းသူ။)

ဦးနာအောက်သည် ၁၁၉၄-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လတွင်မွေးပြီး ၁၂၇၅-ခုနှစ်၊ နယုန်လ အသက် (၈၁) နှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးခေတ်အထိ ကတိုးရွာတွင် သံလုံးဝမသုံးဘဲ သစ်သားနှင့်ချည်း ဆောက်ထားသော ဦးနာအောက်အိမ် ရှိပါ၏။ ယခု မရှိတော့ပြီ။ အမွေဆက်ခံသူများက

ဖျက်ဆီးပြီး သစ်သားတွေ ရောင်းစားလိုက်ကြပြီဆိုပါ၏။ ကော့နှုပ်ဘုန်းကြီး ကျောင်းဝင်း အတွင်းတွင်မူ ဦးနာအောက်၏ ရုပ်တု ကျောက်ဖြူသားဖြင့် ထုလုပ်ထားသည်ကို ယနေ့တိုင် တွေ့နိုင်ပါသေး၏။ ကျောက်ဆစ်ရုပ် ထုခ အဖြစ် ကျောက်ဆစ်ဆရာအား ထိုခေတ်က ငွေတန်ဖိုး ငါးထောင်ကျပ်ဆုချ သည်ဟု သိရှိရပါ၏။

ပဲခူးသူဌေး ဦးစိန်ဝင်း

လောက၌ သူဌေးဖြစ်ချင်သူ၊ သူဌေးဖြစ်မှ လှူမည့်သူများ ပေါ်၍ သူဌေးအကြောင်း (သူဌေးဖြစ်နည်း)ကို ဆက်၍ရေးရပါဦးမည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီ ပဲခူးမြို့၌ လှူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဘာသာ သာသနာရေးမှန်သမျှတွင် ပဲခူးသူဌေး ဦးစိန်ဝင်းမပါသော ကိစ္စဟူ၍ မရှိ သလောက် ဖြစ်၏။

ဦးစိန်ဝင်း သူဌေးဖြစ်လာပုံကို ပြောရလျှင် ဦးစိန်ဝင်းလည်း ရှေ့၌ ပြခဲ့သော သူဌေးများနည်းတူ ဆင်းရဲသား လယ်ကူလီ လယ်သမားဘဝမှ ချမ်းသာကြွယ်ဝလာသူဖြစ်၏။ သူဌေးကမ္မေးသော သူဌေး မဟုတ်ပါချေ။ သို့ရာတွင် သူဌေးဖြစ်လာပုံမှာ တန်ခိုးကြီးသော ရဟန္တာ အရှင်မြတ်များကို လည်း မလှူရ၊ နတ်များမ၊ စသည်ဟုဆိုရန်လည်းမရှိ၊ လယ်ထွန်ရင်း ထွန်သွား၌ ရှေ့ပြားများ ငြိပြီးပါလာရာမှ သူဌေးဖြစ်လာရခြင်းဖြစ်၏။

အနည်းငယ် ဆိုပါဦးအံ့။ မောင်စိန်ဝင်းသည် ဆင်းရဲသားဘဝ၌ လယ်မြေများစွာပိုင်ဆိုင်သော သူဌေးတစ်ဦးထံ၌ လယ်ကူလီအခစားလုပ်ရ၏။ သူ၏ ရိုးသားမှု၊ ကြိုးစားမှု၊ လုပ်ငန်းခွင်တွင် စည်းကမ်းရှိ၍ ကျေးဇူးသိတတ် မှု၊ ရဟန်းသံဃာ လူကြီးသမတို့အပေါ် ရိုသေကျိုးနွဲ့မှုနှင့် အရွယ်နှင့်မလိုက် အောင် ဝတ်တက်မြဲတို့ကြောင့် လယ်ပိုင်ရှင် သူဌေးလင်မယားတို့၏ အား ထား ယုံကြည်ခြင်းခံရသည်။

မောင်စိန်ဝင်း အိမ်ထောင်ပြုသောအခါ တစ်မိသားစု လုပ်ကိုင်စား သောက်လောက်အောင် လယ်များခွဲဝေ၍ အပိုင်ပေးလိုက်၏။ ထိုလယ်ကို ထွန်ရင်း ထွန်သွား၌ ပြတ်ပါလာသော အရာဝတ္ထုကို သေချာစွာ ရေဆေး ကြည့်သောအခါ ရှေ့ပြားဖြစ်နေသည်ကို သိရလျှင်သိခြင်း မိမိကျေးဇူးရှင် မူလပိုင်ရှင်ထံ သွား၍ပေး၏။

“ဦး...လိုက်ကြည့်ပါဦး၊ မြေကြီးထဲမှာ တော်တော်များများ ရှိဦးမယ် ထင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တော့ လောဘတပ်မိနေမှာစိုးလို့ အဲဒီနေရာကို စမ်းတောင်မကြည့်ခဲ့သေးဘူး။ ကျွန်တော် ထွန်ကြီး သည်အတိုင်း ရပ်ထားခဲ့တယ်။ အမြန်လိုက်ခဲ့ပါ”

“နေပါဦး...မောင်စိန်ဝင်းရဲ့။ ရော့...ရော့...မင်းရွှေ၊ မင်းယုထား၊ ငါနဲ့မဆိုင်ဘူး၊ မင်းထိုက်လို့ မင်းရတာ၊ အဲဒီလယ်ကို ဦးက မင်းကို အပိုင်လွှဲပေးပြီးသား မင်းလယ်၊ မင်းလယ်ထဲကရတဲ့ရွှေပဲ၊ မင်းရွှေပဲ။ အေး...မင်းလယ်ကိုလဲ ဦး... မလိုက်ပါရစေနဲ့၊ မင်းလိုပဲ ဟိုရောက်လို့ ရွှေတွေအများကြီး မြင်နေရင်လဲ ဦးလဲ စိတ်ပြောင်းပြီး မတော် လောဘဖြစ်နေဦးမယ်၊ ကဲ... ကဲ...သွားတော့...”

မောင်စိန်ဝင်းမှာ ဝမ်းလည်းသာ၏။ ပြန်၍လည်းမပြောဘတ်၊ အိုးတိုးအမ်းတမ်း အားနာသလိုလိုဖြစ်နေ၏။

“ဒီမှာ...မောင်စိန်ဝင်း၊ ဦးစိတ်ထဲမှာ မင်း ပြောလိုက်ကတည်းက ရထိုက်လို့ ရတယ်ဆိုတာကို ချက်ချင်းသဘောပေါက်သွားတယ်။ ဘာမှ ငါတို့ကို အားတုံအားနာ ဖြစ်မနေနဲ့၊ ဟိုတုန်းက မင်း မကြာခဏ ပြောဖူးတယ် မဟုတ်လား၊ ကျွန်တော်ဖြင့် လယ်ထွန်ရ စပါးရိတ်ရတာ မောတယ်ပန်းတယ်လို့ မရှိဘူး။ ရွှေရောင်တဝင်းဝင်းနဲ့ ရွှေမော်ခေမော်ကြီးကို လယ်ကွင်းထဲက လှမ်းပြီးဖူးလိုက်ရရင် အမောကိုပြေသွားတာပဲ...ဆို။ ဆင်းရဲသားတွေ အမြဲတမ်း ကုသိုလ်ရအောင် လုပ်သွားကြတဲ့ ရှင်ဘုရင်တွေ သူဌေးတွေကို သိပ်ကျေးဇူးတင်ဖို့ကောင်းတယ်၊ မင်းပြောနေကျစကား”

“ဟုတ်ပါတယ်...ဦး၊ ခုလဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ”

“အေး... ရွှေမော်ခေမော်ကြီးကို မင်းက ဦးတို့ထက် ပိုဖူးရတော့ မင်းမှာ ပိုကုသိုလ်ရပြီး ယခုလိုဖြစ်တာ၊ ဦး...ဘာမှ သဝန်တို့စရာ မရှိဘူး။ သွား...သွား...”

ရွှေတွေစဉ်ကပြောကြသော စကားများဖြစ်၏။ ထိုစိတ်ဓာတ်များကိုက နှစ်ဦးနှစ်ဝပင် ရတနာနှင့်ထိုက်တန်သော စိတ်ထားများဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေ၏။ အတုယူဖွယ်ပင်။ မောင်စိန်ဝင်း လယ်ထဲပြန်ရောက်၍ ထိုနေရာကို တူးဆွဖော်ကြည့်ရာ ဝမ်းသာလုံးဆို့ပြီး သေလောက်အောင် ကြီးမားသော မင်းသုံးရွှေလှေကြီး ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့မူလေ၏။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီကနှင့် စစ်ပြီးနောက်ကာလတွင် သူဌေးဟူသော ဝေါဟာရနှင့်စပ်၍ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုပုံ၊ လူတို့နားလည်ပုံ များစွာကွဲလွဲလာခဲ့

သည်။ သူဌေးများကိုယ်၌က သူဌေးဖြစ်လာကြပုံ၊ သူဌေးအဖြစ် ရပ်တည်ပုံ မတူသောကြောင့်လောမသိ။

‘ကြိုးစားရှာဖွေ၊ ချွေတာသုံးစွဲခြင်း၊ ဒါနအကျိုးပေး၊ ရှေးဘုန်း ရှေးကံ’ ဟူသော အသုံးအနှုန်းများနေရာ၌ ‘ခေါင်းပုံဖြတ်၊ အမြတ်ကြီးစား၊ သွေးစုပ် ဘူဇဝါ’ ဟူသော ဝေါဟာရများ ဝင်လာကြသည်။

အထူးသဖြင့် ကုန်မြူနစ်ဝါဒကြီးသည် ကမ္ဘာ့လူများစုအကြိုက် လူ့ဿာ မစ္ဆေရများကို ရိုက်သွင်း၍ ပေးလိုက်ရာ ဆင်းရဲသားတို့သည် လက်သီးလက်ရုန်း တန်းကာ အသံကုန် အော်ဟစ်ခဲ့ကြရရှာ၏။ ပဲ့ပြီးလျှင် အသံပြာလျှာထွက်၍ ဆင်းရဲသား ဆင်းရဲသားပင်တည်း။ ကုန်မြူနစ်ဆရာကြီးတို့သာ သူဌေး ကုလား ထိုင်၍ အမြိန်သားထိုင်ကြလေ၏။

ပဲခူးသူဌေး ဦးစိန်ဝင်း၏ ရတနာ လက်ကျန်များမှာလည်း ထိုခေတ် ပြောင်းကာလကြီးနှင့် ကြုံလေရာ သူဌေးကုလားထိုင်၍ ကုန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင် ကြီးတစ်ဦး ထိုင်သွားခဲ့သည်ဆို၏။ သည်မျှမက ‘မြန်မာပြည်မှာ သူဌေးကြီးနှစ်ဦး ရှိသည်’ ဟု ဆိုကာ ရှေ့တိုစေတီတော်ကြီးကိုပင် မျက်စောင်းထိုးနေခဲ့သူ ဖြစ် သည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်ရာဇပလ္လင်ကိုပါ ဆက်၍ ထိုင်ချင်နေသဖြင့် ထိုင်ခုံ လွတ်ကာတစ်နေရာပြီးတစ်နေရာ၊ တစ်တောပြီးတစ်တော၊ တောပြောင်းနန်းစိုက် ရင်း တပည့် ကျွန်ယုံတော်တစ်ဦး ဆက်သလိုက်သော ကျည်ဆန်ဖြင့်ပင် အီးအီး ပါရင်း နတ်ရွာမှစံဘဲ ကံကုန်ခဲ့ရရှာလေပြီ။

ပဲခူးသူဌေးဦးစိန်ဝင်း၏ရတနာလက်ကျန်များလည်းအခြားထိုက်တန်ရာ တစ်နေရာ၌ သိုက်ပြောင်းရွှေ့ကြပြန်လေပြီ။

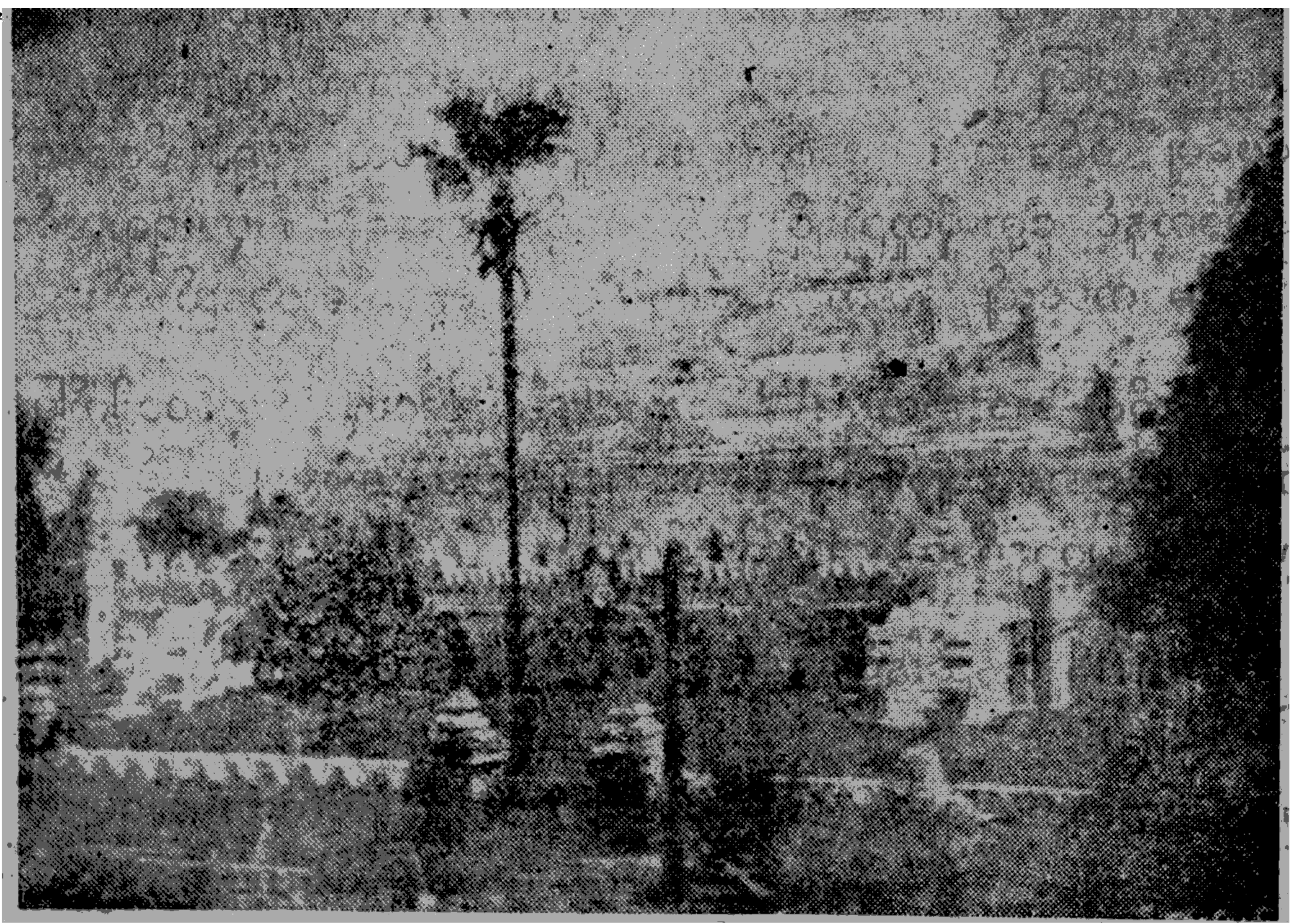
မြေနှင့် ရွှေငွေတို့က ပြက်ရယ်ပြုခြင်း

“ငါ့လယ်၊ ငါ့ယာ၊ ငါ့မြေတာဟု၊ ဥစ္စာခင်မင်၊ ဆိုပြန်လျှင်လည်း၊ အရှင်မဲ့ပါ၊ ငါတို့မှာကား၊ ကမ္ဘာမကျေ၊ မခြင်းနေ၏၊ ဖောက်သွေ ယှင်းယို၊ သင်းတို့ကိုယ်မှ၊ လိုမပိုင်ဘဲ၊ ဖုတ်သရဲဟု၊ ကျိန်ဆဲသော့နှယ်၊ မြေကရယ်၏။”

“ငါ့ဝယ် ငါ့ရွှေ၊ ငါ့ကြေးငွေဟု၊ စိတ်စေကြည်သာ၊ ဆိုပြန်ပါ လည်း၊ ကြမ္မာဆော်တိုက်၊ ကောင်းတော်ခိုက်ကို၊ ဧည့်ဆိုက်မျှသာ၊ တည်းခိုပါရှင့်၊ ငါးဖြာရန်သူ၊ ယူလှည့်တို့ပါ၊ သေမင်းခွာလည်း၊ သင့်ရာအလျောက်၊ တို့ရောက်သည်ပင်၊ တို့အရှင်လျှင်၊ ဖြစ်ချင်လွန်းလှ၊ လွန်မင်းစွာဟု၊ ဒေါသချီချယ်၊ ရွှေငွေရယ်၏။”

(စိန္တကျော်သူ-သြဝါဒထူးပျို့)

ထိုသဘောတရားကား အလွန် သိမ်မွေ့လှ၏။ ထို ပင်ကိုယ်စိတ်နေ စိတ်ထား (စေတနာ) ရိုးသားမှု၊ မရိုးသားမှုကိုရည်ညွှန်း၍ ဒါနအရာ၌ ပြောထ ပြောလေ့ရှိသော “ညောင်စေ့လောက် လှ၍ ညောင်ပင်ကြီးလောက်ရ၊ ညောင်ပင်ကြီးလောက် လှသော်လည်း ညောင်စေ့လောက်ရ” စကားမှာ အလွန်သဘာဝကျလေ၏။ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး ရိုးသားခြင်းကို အဓိပ္ပာယ် ထပ်ဆင့် ဖွင့်ဆိုခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓနှင့် နန်းမတော်မယ်နု ကျောင်းအလှူ

တစ်ခါက ဘကြီးတော်မင်းလက်ထက် (၁၁၈၁-၁၁၉၉) စာတတ် အကျော် ညောင်ကန်ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ၏ အုတ်ကျောင်းအပ်မိဖုရားခေါင်ကြီး နန်းမတော်မယ်နုသည် မိမိအလှူဒါနများနှင့်စပ်၍ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓအား ဤသို့ လျှောက်ဖူး၏။

မယ်နု။ ။ တပည့်တော်မသည် (အင်းဝမြို့ရှိ) ဤ အုတ်ကျောင်းကြီးကို သုံးသိန်းကျော် အကုန်အကျခံ၍ ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းပါသည်။ ဇာတိရွာ ဖလံခုံ၌လည်း တစ်သိန်းကျော်မျှ အကုန်အကျခံ၍ ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းပါသည်။

ထိုသို့ လူပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ကောင်းမှုတရားတို့၌ အားရ တင်း
တိမ်ခြင်း မရှိနိုင်ဖြစ်ပါ၍ အခါခပ်သိမ်း ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ထီး၊ ဖိနပ်
စသော ဝတ္ထုများကိုလည်း လှူဒါန်းလျက်ရှိပါသည်။ ထိုကုသိုလ်
ဒါနများ၏ အကျိုးတရားတို့ကို ဟောကြားတော်မူပါဘုရား။

ဦးဗုဒ္ဓိ။ ။ (နန်းမတော်မယ်နုအား ရှေ့ဖလားနှင့် ရေအပြည့် ခပ်ယူစေ၍
တစ်စက်မကျန် သွန်ပစ်စေပြီးနောက်) အင်း...နှင့်အလှူမှာ ယခု
သွန်ပစ်လိုက်သော ရေနှင့် လှူလိုက်သောပစ္စည်းနှင့်တူ၏။ ဖလား၌
ကပ်ကျန်ရစ်ခဲ့သော ရေနှင့် အကျိုးရသည်နှင့်တူ၏။ (ဘဝသမ္ပတ္တိ၊
ဘောဂသမ္ပတ္တိကို မျှော်၍လှူသော ကုသိုလ်သည် ယုတ်ညံ့သည်ဟု
ဆိုလို၏။ ထိုသို့ ဟောလိုက်သည်ကို မကျေနပ်၍ စစ်ကိုင်း တောင်
ဘီလူး ဆရာတော်ကြီးအား သွား၍လျှောက်ပြန်ရာ)

တောင်ဘီလူး။ ။ တကတည်းဗျာ... ငါတို့သာသနာမှာ စတုတော်သုနည်းပါး
၍ အားမဲ့နေရာ တောင်ဘက်ကမ်းသ ဦးဗုဒ္ဓိတစ်ပါးဖြင့်
ရှိသေးရဲ့...လို့ အားကိုးနေပါတယ်... တယ် မျက်နှာလိုက်
သကိုး...ဟု မိန့်တော်မူလိုက်လေသည်။

ဘုရား မှ ခံချင်သူ၊ ဘုရားကို နားပူနားဆာတိုက်

ဒါနစသော သာသနာရေး၊ လူမှုရေးအလုပ်များကို လုပ်ကြရာ၌ (ဝိဇ္ဇာ
အကူ၊ နတ်အကူမအစ၊ လက်ဖွဲ့ငွေ၊ ကုဋေအထိ) အပြင်ပမ္မ အကူအညီ အမ၊
အစကိုမဆိုထားဘိ၊ အပုန်တကပ်ရနိုင်သော အကျိုးများကိုပင် မမျှော်ရ။
အကျိုးရလိုမှုကို ရှေ့တန်းမတင်ရ။ “ဤရတနာသုံးပါးဝတ်ကို ငါ အဘယ့်
ကြောင့် လုပ်သင့်သနည်း” ဆိုသည်ကိုသာ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် စဉ်းစား
သင့်၏။ ကျေနပ်အောင် လေ့လာသင့်၏။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မေးစစ်သင့်၏။

“လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကိုယ်တော်တိုင် ဘဝများစွာ အနစ်
နာခံပြီးမှ ရရှိသိမြင်သောတရား၊ တစ်စွန်းတစ်စသိရုံမျှဖြင့် ငါ့မှာ သက်
သာရာ ချမ်းသာခွင့်ရပေ၏။ ထိုတရားတော်များကို မပျောက်မပျက်အောင်
အစဉ်အဆက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်၍ သတ္တဝါအများချမ်းသာအောင်
ဆောင်ရွက်တော်မူနေကြသော သံဃာတော်များ...”

“ငါ့မှာ ဆပ်၍မကုန်နိုင်သော ကျေးဇူးတွေများလှပါတကား။ ငါ
လှူတာ သူဌေးဖြစ်ချင်လို့လား၊ နတ်ပြည်ရောက်ချင်လို့လား၊ ကျေးဇူးဆပ်
ပူဇော်တာလား။ သည်တရားတွေ တည်တံ့ပြန်ပွားအောင် ထောက်ကူတာ
လား...”

သင်ရှာဖွေထားသော ပစ္စည်းကသာ ရိုးသားမှန်ကန်ပါစေ၊ ဓမ္မိယ
လဒ္ဓိဖြစ်ပါစေ၊ ဤလောက၌ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးထက် ထူးသော
ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိနိုင်ပါတော့အံ့နည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထူး
ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးကို ကျွန်ုပ်တို့ အမြဲတမ်းရရှိနေပါ၏။

ဤကမ္ဘာမြေထူကြီးကပင် နှစ်ပါးပြိုင်၍ ထမ်းဆောင်ရန် မစွမ်းနိုင်
လောက်အောင် ဂုဏ်ကျေးဇူးထူထပ်ကြီးမြတ် လေးလံတော်မူလှသော ဤသို့
သော အတုမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးအား ပေးလှူပူဇော်ရသော သင့်
ကုသိုလ်ကား သူဌေးဖြစ်လိုလျှင်လည်း မုချဖြစ်လာစေမည်ကို အကြွင်းမဲ့
ယုံကြည်ပါလေ။ သို့သော် ဘာကြောင့် သင် ဒီအလုပ်လုပ်သည်ဆိုတာကိုတော့
သင်သိဖို့လို၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သင့်အသိကသာ သင့်အားမြင့်တင်
ကယ်မ၍ ဘုရားရှင်က ကယ်မည် မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။

ဤ၌ အမျိုးသမီးနှစ်ယောက်၏ ဗုဒ္ဓအပေါ် သဘောထားပုံ တကယ်
အဖြစ်အပျက် နှစ်ခုကို ဖော်ပြလို၏။

တစ်ဦးက တစ်ယောက်တည်းသောသား သေလုမျောပါးဖြစ်နေ၏။
တစ်ဦးမှာ စိတ်မပြည့်သောသားနှင့် မိမိလင်ယောက်ျား ရာထူးတက်ရန်ပြင်းပြ
နေသူဖြစ်သည်။ ဘုရားကို ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆွမ်း တစ်ခုပြီးတစ်ခု သွားလှူလိုက်၊
အပူတပြင်း အငန်းမငု၊ ရသမျှ တတုတ်တုတ် ရွတ်လိုက်ဖတ်လိုက်၊ ဘုရားကို
နားပူနားဆာတိုက်ကြသည်။ သာသနာစောင့် နတ်ကြီးများကိုလည်း နား
ညည်းလောက်အောင် အခေါက်ခေါက် ပင့်ခေါ် တိုင်လောလိုက်ကြသေး၏။
ခဏခဏ ပန်းရေချမ်းကပ်၊ ဆင်းလိုက်တက်လိုက် ရွတ်ဖတ်နေသည့်ကြားကပင်
တစ်ဦးမှာ သားကွယ်လွန်၍ တစ်ဦးမှာ လင်အရာရှိကြီး ရာထူးကျ၏။ သြဇာ
သီးနှင့် ကြာဆံ ဓာတ်ဆင်သော အလှူကလည်း မကယ်တော့ပေ။

ထိုအခါ ဘုရားရှေ့သွား၍ ဘုရားကိုလက်ညှိုးထိုးပြီးလျှင် နှင်နှင်ငါနှင့်
အပြတ် ပြောဆိုမိကြရှာလေတော့၏။ ဂိုဏ်းလမ်းစဉ်၌ သက်ဝင်ကြီးပြင်းခဲ့ရသူ
များပီပီ ဘုရားရှင်က မလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားကြဟန်တူလေသည်။

‘တုမေဟိ ကိစ္စ’ မာတပုံ၊
အက္ခရာတရော တထာဂတာ။ (ဓမ္မပဒ)
ဘုရားရှင်တို့မည်သည် ဟောကြားညွှန်ပြရုံသာ ပြနိုင်ကြကုန်၏။
ကြီးစားအားထုတ်မှုကား “သင်တို့ကိုယ်တိုင် လုပ်ကြရပေမည်”

ထိုမျှ ကိုယ်ပိုင်သာသနာအင်အား နည်းသူများကား မစတတ်သော
နတ်သိကြားများပင် မရှိရမည်မဟုတ်။ သွားတုံ့လမ်းရှေ့က ရှေ့အိုးကြီးချပေး

လျှင် မော်၍ ကျော်၍ သွားလိမ့်မည်။ တစ်ဖန် သွားလမ်းသစ်ပင်ကိုင်း၌ ချိတ် ဆွဲပေးထားလျှင်လည်း ငို၍ သွားလိမ့်မည်။ “မဖြစ်ချေဘူး လက်ထဲကိုထည့် ပေးမှပဲ” ဟု အောက်မေ့ကာ လမ်းသွားခိုက် လိုက်၍ ပေးလျှင်လည်း တစ္ဆေ ခြောက်သည်၊ ဓားပြတိုက်သည်ထင်ကာ ထွက်ပြေးလိမ့်မည်။ ရတနာရုံရာကိုမှ ရတနာလာတတ်သည် မဟုတ်ပါလား။

ထိုမှတစ်ပါး ယခုပြုလုပ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုအတွက် ယခုလက်ငင်း ဒိဋ္ဌအကျိုးကျေးဇူးကို မျှော်လင့်သည်မှာလည်း အလွန်မှားယွင်းသော မျှော် လင့်ချက်ဖြစ်၏။ (ထိုအကြောင်း ‘ဆင်းရဲသားအနာထပိဏ်’ ၌ ကြည့်ပါ။)

ဒါနကို ဘယ်လောက်ယုံသလဲ

အထူးသဖြင့် ဘာသာရေးကိစ္စအဖြာဖြာ၌ လုပ်ဆောင်သူ၏ ယုံကြည်မှု (သဒ္ဓါ) အတိုင်းအတာနှင့် စေတနာသည် အရင်းခံပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြ၏။ မရှိ မဖြစ်သော အရင်းအနှီးများဖြစ်ကြ၏။

‘ယုံကြည်၍ လုပ်နေပါသည်’ ဆိုရစေကာမူ အနုအရင့် ဒီဂရီကွာခြား မြဲဖြစ်၏။ စေတနာသည်ကား ကမ္မသတ္တိ ကမ္မနိယာမ၏ အရာဖြစ်ရာ သာ၍ ကျယ် ဝန်း၏။ လေးနက်၏။ တစ်ကျမ်းတစ်ဖွဲ့ရေးမှ အထိုက်အလျောက် ညဏ်ကျက် စားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ယုံကြည်ခြင်း(သဒ္ဓါ)ကိုသာ ဤ၌ သုံးသပ်ဖော်ပြ လို၏။ ယုံကြည်မှုတိုးပွားစေမည့် စာများကိုဖတ်ရ၏။ နာရ၏။ ကျက်ထား ရ၏။ အထူးသဖြင့် အထပ်ထပ် ရွတ်ဆိုကြည့်ရ၏။ ပရိတ်မွန်းဂါထာအနက် များ၊ ဂုဏ်တော်အနက်များ၊ ဆိုင်ရာလက်သံပေါက်များ၊ ဥပမာ—အရဟံ ဂုဏ်တော်တစ်ပုဒ်၏ အနက်ကိုကျက်ပြီး အထပ်ထပ် ရွတ်ကြည့်ပါ။ မကြာမီ နှုတ်မှ နားမှ နှလုံးသားသို့ ပြောင်းလဲစီးဝင်သွားကာ ကျေနပ်လာမည်။ စာထဲ မှာမပါသော အရဟံနှင့် စပ်သည့် အဓိပ္ပာယ်သဘောအနက်များမှာ ကွင်း ကွင်းကွက်ကွက် ပေါ်လာပါလိမ့်မည်။

‘အရဟံ’ ဟူသော စကားလုံးတစ်ခု၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် သဘောသဘာဝ ကို စဉ်းစားနေခြင်းသည်ပင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းမည်တော့သည်။

“ဒီစာကိုမရွတ်ပါနှင့်၊ စဉ်းစားမနေတော့နှင့်” ဟု တားသော်လည်း သဘောအမှန်၊ ချမ်းသာအမှန်ကို ကိုယ်တိုင်သိသွားပြီဖြစ်သဖြင့် မရွတ်ဘဲ၊ မစဉ်းစားဘဲ မနေနိုင်ပြီ။ ရွတ်တိုင်း စဉ်းစားတိုင်း ချမ်းသာအတိပြီသည်ကို ကိုယ်သာသိလေသည်။ အမျိုးမျိုးသော ကောင်းကျိုးရပုံ၊ ဘေးရန်ကင်းပုံ စသည်တို့မှာ ‘ယုံပါသည်’ ဆိုသူများပင် မယုံနိုင်အောင် ဖြစ်ရလေတော့၏။

အထူးသဖြင့် ဤကဲ့သို့ သဒ္ဓါကိုထူထောင်နေသောအခါ သဒ္ဓါနည်းသူများကို ကြပ်ကြပ်ရှောင်ကွင်းရမည်။

မည်သည့် ဘာသာရေးကိစ္စမဟူ သဒ္ဓါမှပညာသို့မကူးပြောင်းသေးသမျှလည်း မခိုင်မြဲ၊ အင်အားလည်း နည်း၏။ အကျိုးသက်ရောက်မှုလည်း မထက်သန်ချေ။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သာသနာသုံးရပ်၏ အခြေအမြစ်ဖြစ်သော ဒါနလုပ်ငန်းမှာပင် သဒ္ဓါလောက်နှင့်မလုံလောက်။ ခရီးမရောက်။ ပညာ(ကိုယ်ပိုင်အသိ၊ ကိုယ်တွေ့အသိ)သို့ရောက်မှ 'ဒါန'၏အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်နိုင်၏။ ဒါနအလုပ်တွင် သိကြား၊ မာရ်နတ်တို့ ခြိမ်းခြောက်တားမြစ်၊ သတ်ညှစ်မည်လုပ်သော်လည်း နောက်မဆုတ်သောစိတ်မှာ သဒ္ဓါမှပညာသို့သက်ဝင်ပြီးသော ဒါနရှင်တို့၏ အင်အားသတ္တိဖြစ်သည်။ (ခဒိရင်္ဂါရဇာတ်၊ ယုန်မင်းဇာတ်။)

သူဌေးမဟုတ်သော ဒါနသူရဲကောင်း သုံးယောက်

ကျွန်ုပ် အလွန်အားကျ၍ ကြည်ညိုသော အလှူရှင်သုံးယောက်ရှိသည်။ အတုယူစရာကောင်းသည်။

ဆီဝေသော ဒါနရှင်

၁။ သားသည်မှ ဟံဇားမြို့သို့ မီးရထားခုတ်ရာတွင် ဟံဇားမြို့အရှေ့ တောင်ဘက် သုံးမိုင်အရပ်တွင် သာဂရခေင်္ဂါ ရွာကြီးတစ်ရွာရှိသည်။ ရှေးမြန်မာမင်းများလက်ထက်က မြို့စားရွာစားများနေသော မြို့တစ်မြို့ဖြစ်၍ အုတ်ရိုးတံတိုင်းနှင့် ကျုံးများပင်ရှိသည်။ ယင်းရွာကြီးတွင် အရောင်းအဝယ်လုပ်၍ စိုက်ပျိုးခြင်းကိုပါလုပ်ကိုင်နေသော ဦးကျော်ဇံ + ဒေါ်ဦးဆိုးသောဇနီးမောင်နှံရှိသည်။ (ဒေါ်ဦးမှာ ဖ-ဆ-ပ-လ-ခေတ်ကဝန်ကြီးဖြစ်ခဲ့သောဗိုလ်မှူးအောင်၏ အစ်မအရင်းဖြစ်သည်။) ထိုဦးကျော်ဇံ + ဒေါ်ဦးတို့သည် အလွန်ပင်ဘုရားတရားကြည်ညို၍ သဒ္ဓါတရားကောင်းသည်။ သူတစ်ပါးကဲ့သို့ ဘုရားတွေ ကျောင်းတွေ မဆောက်လုပ် မလှူဒါန်းနိုင်သော်လည်း သူတို့အတတ်နိုင်ဆုံး ဒါနပြုသည်။

ရွာအတွင်းရှိ မည်သူမဆို မီးဖိုဆောင်တွင် သုံးရန်ဖြစ်သော ဆန်၊ ဆီ၊ ဆား၊ ပဲ စသည် အလှူရှိတိုင်း အခက်အခဲရှိတိုင်း သူတို့အိမ်သို့သွား၍ ယူနိုင်

သည်။ တစ်ရွာလုံးကိုကြေငြာ၍ ပေးကမ်းသည်။ ထို့ကြောင့် ဆန်ပြတ်သူ တိုင်း၊ ဒုက္ခရောက်သူတိုင်း မိဘမကျန်းမာသောအခါ စားရေးခက်သော သား သမီးများမှစ၍ သူတို့ စေတနာကို ယုံကြည်သည့်အတိုင်း ဆန်လိုလျှင်ဆန်၊ ဆီလိုလျှင်ဆီ စသည်ဖြင့် သူတို့ထံမှလာ၍ယူသည်။ သူတို့သည် အလွန် ဝမ်းသာ စွာဖြင့် ဒါနပြုနေသည်။ မည်သည့်ဆုကိုတောင်းသည်မသိ၊ စေတနာကောင်း သည်ကိုသာ ကျွန်ုပ်သိခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ ၁၅-နှစ်ကျော် သောအခါ တစ်နေ့သောနေ့လယ်တွင် သူတို့အိမ်ရှေ့တွင်ထား၍ အများအတွက် လှူရန်ထားသော ဆီအိုးကြီးမှာ ပွက်၍လာပြီးလျှင် ဆီတွေ့ဖိတ်လျှာ ကျလာ သည်။

ပေါင်သားကြော်

ရှေးကလည်း ဤကဲ့သို့ ထုံတမ်းတစ်ခုရှိခဲ့သည်။ မဟာဝင်္ဂတ္ထုကိုကြည့် ပါ။

ပြာဟ္မဏတိဿဆိုသော ခိုးသူကြီးသည်တဖြည်းဖြည်းလူစု၍ သူခိုးဘဝမှ ဓားပြ၊ ဓားပြဘဝမှ သူပုန်ဖြစ်၍ နောက်လိုက်အင်အား များလာသောအခါ ရှင်ဘုရင်ကိုတိုက်ခိုက်၍ ကိုယ်တိုင် ရှင်ဘုရင်လုပ်သည်။ သူ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်၍ လူ အများ တရားမစောင့်သောအခါ... မိုးလေဝသ ခေါင်းပါးပြီးလျှင် လူတွေ့ ငတ်မှုတ်ခြင်းဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဆန်ရေစပါးရှားပါးသည်။ မိုးလေဝသခေါင်းပါး ၍ ဆန်ရေစပါး ရှားပါးသောကြောင့် ကံအားလျော်စွာ ရဟန္တာ နှစ်သောင်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူခဲ့သည်။ များစွာကုန်သောရဟန်းတို့သည် သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ အိန္ဒိယပြည်သို့ ကူးပြောင်းသွားကြသည်။ တောထဲတောင်ထဲတွင် ဟင်းရွက် ပြုတ်ကိုစား၍ တချို့ တလေသော သံဃာတော်များသာကျန်ခဲ့သည်။ ထိုမင်း သည် ကိုးနှစ်တိတိ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရာ တိုင်းပြည်တွင် အလွန်ငတ်မှုတ် ခေါင်း ပါး၍ လူတွေ့သေကြသည်။ ထို့နောက် လူများက မခံနိုင်တော့၍ ထိုဘုရင်ကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ပြီးလျှင် သတ်ပစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် မိုးလေဝသလည်း မကောင်းသေး၊ ဆန်ရေစပါးလည်း ချက်ချင်းပေါမလာသေးချေ။

ထိုအခါ မြို့စွန်အဖျားတွင်နေသော ဆင်းရဲသားလင်မယားနှစ်ယောက် ရှိသည်။ တစ်နေ့သောအခါ ရဟန်းတော်တစ်ပါး သူတို့၏အိမ်ရှေ့ကို ဆွမ်းခံကြ တော်မူသည်။ ထိုလင်မယားမှာလည်း စားစရာမရှိသောကြောင့် အာဟာရပြတ် ၍ ထမင်းငတ်နေသည်မှာ (၉)ရက်လောက်ရှိပြီး၊ လူစရာဟူ၍ စားကောင်း သော ပစ္စည်း အိမ်ထဲတွင် လုံးဝမရှိချေ။

ထိုအခါ မိန်းမဖြစ်သူက ဤသို့တောင်းတောသည်။ “ငါတို့သည် စားစရာ မရှိသည်မှာ (၉) ရက်ရှိပြီ၊ နောက် လေးငါးရက်နေလျှင် သေရတော့မည်၊ သေရမည့်အတူတူ၊ ဤရဟန်းတော် သာသနာပြုနိုင်စေရန်၊ အသက်ရှည်စေရန် ငါ၏ပေါင်သားကို ဓားနှင့်လှီး၍ကြော်ပြီးလျှင် အမဲကြော်လုပ်၍လှူလိုက်မည်” ဟု ဆင်ခြင်ပြီးလျှင် မီးဖိုချောင်မှဓားကိုယူ၍ နောက်ဖေးဘက်ရှိခြံထဲသို့ ထွက်သွားသည်။ ပေါင်သားလှီးရန်ဖြစ်သည်။ ယောက်ျားဖြစ်သူကလည်း သူ့မိန်းမကဲ့သို့ပင် “ငါလည်းသေတော့မည်၊ ထူးသည်မဟုတ်၊ ရဟန်းတော်အား သာသနာဆက်၍ပြုနိုင်စေရန်၊ အသက်ရှည်စေရန် ငါ၏ပေါင်သားကို ဓားနှင့်လှီးဖြတ်၍ အမဲကြော်လုပ်ပြီးလှူမည်” ဟု အိမ်၏ အခြားဘက်ရှိ ခြံထဲသို့ ဓားတစ်ချောင်းနှင့် ထွက်သွားသည်။

သူတို့၏သဒ္ဓါတရား ထူးခြားစွာ ပြင်းထန်လှသောကြောင့် သိကြားမင်း၏ ပဏ္ဍိတကမ္မလာတင်းသည်။ အလွန်နူးညံ့သော ပဏ္ဍိတကမ္မလာမှာ ကျောက်ကဲ့သို့ မာ၍နေသည်။ ထို့ကြောင့် သိကြားမင်းသည် လူ့ပြည်သို့ ကြည့်လိုက်ရာ ဤလင်မယားကိုသွား၍တွေ့သည်။

ချက်ချင်းပင် သိကြားမင်းသည် သူတို့၏အိမ်ရှေ့၌ ပေါ်လာသည်။ အဘိုးကြီးယောင်ဆောင်၍လာသည်။ ထို့နောက် အိမ်ရှေ့မှနေ၍ “သားတို့၊ သမီးတို့” ဟု လှမ်း၍ခေါ်သည်။ ထိုအခါ သိကြားမင်းအသံကြား၍ လင်မယားနှစ်ယောက်သည် ဓားကိုချပြီးလျှင် အိမ်ရှေ့သို့ ပြေးထွက်လာကြသည်။ ထိုအခါ လူသံတော်ယောင်ဆောင်ထားသော သိကြားမင်းသည် သူ၏လက်ထဲတွင် တစ်ပြည်ချက်နိုင်သော ထမင်းအိုးတစ်လုံးပါလာ၍ “သားတို့၊ သမီးတို့၊ ဤထမင်းအိုးကိုယူ၍ သံဃာတော်ကိုလည်းလောင်းပါ၊ သင်တို့လည်း စားကြပါ၊ အိမ်နီးနားချင်းများကိုလည်း ဝေငှပါ” ဟု ပြော၍ထွက်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ရှင်လင်မယားသည် ဆွမ်းကိုချွဲ၍ ဆွမ်းခံသံဃာတော်၏ သပိတ်ထဲသို့ထည့်ရာ ထမင်းသည် ပြန်၍ပြည့်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် သပိတ်ပြည့်အောင် အားရပါးရ လှူဒါန်းသည်။ သူတို့လည်း စားသောက်သည်။ အိမ်နီးချင်းများကိုလည်း ပေးသည်။ ထမင်းအိုးမှာ သိကြားမင်း၏ အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် သုံးလခန့်ပြန်၍ ပြည့်လာသည်။

ထိုအခါ လူအများသည် ‘ငါးပါးသီလအကျိုးကြောင့်’ ဟု ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းကြသည်။ ဒါနသီလပြုကြသည်။ ထို့ကြောင့် သီးနှံများ ရှေးကထက်ဖြစ်ထွန်းပြီး မိုးလေဝသ ကောင်းလာသောကြောင့် လူတွေလည်း ကျန်းမာပျော်ရွှင်ကြသည်။ အိန္ဒိယပြည်သို့ ထွက်သွားသော ရဟန်းများ

လည်း ပြန်လာကြသည်။ ထို့နောက် သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် စတုတ္ထ သံဂါယနာ တင်ခဲ့သည်။

ဤမှာ လက်တွေ့သင်ခန်းစာဖြစ်သည်။ ပစ္စည်းရှာရာတွင် ‘ငါစားဖို့ရှာမည်’ ဆိုသည်ထက် ‘လူမည် တန်းမည်၊ ငါ့သားလေးစာတတ်ဖို့’ စသည်ဖြင့် သူတစ်ပါးအပေါ် မေတ္တာစေတနာထား၍ ရှာက ပို၍ အောင်မြင်တတ်သည်။ သဒ္ဓါတရား ကောင်းလေလေ၊ ကြီးပွားလေလေ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဒီဘဝတွင် မဟုတ်ပါ။ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့်တိုင်အောင် ချမ်းသာလိမ့်မည်။

ထမင်းတစ်ထပ် အငတ်ခံ၍လှူ။

၂။ အခြားတစ်ဦးမှာ ဟင်္သာတမြို့ ဘောဂလမ်း၊ စိန်ဗဟိုရ်စဉ့်အိုးခြံ လုပ်ငန်းပိုင်ရှင် ဒေါ်အေးကြည်ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော ၁၉၇၆-ခုနှစ်လောက်က မိုးလေဝသဖောက်ပြန်၍ ဆန်အလွန်ရှားသွားသည်။ လူတွေ တော်တော် ဒုက္ခရောက်ကြသည်။

ထိုအခါ ဒေါ်အေးကြည်သည် သူစားမည့်ညစာကိုလုံးဝမစားတော့ဘဲ ညစာအတွက် ဆန်များကိုစုထား၍ သီလရှင်ကျောင်းများသို့ ပေးလှူသည်။ ယနေ့အထိဖြစ်သည်။ ညစာမစားတော့ဘဲ ယနေ့အထိလှူနေသည်။ ကျောင်းလည်း ဆောက်သည်။ ရဟန်းအစ်မလည်း ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် ကျောင်းဆောက်ခြင်း၊ ရဟန်းအစ်မပြုခြင်းထက် မိမိကိုယ်ကို အငတ်ခံပြီး သဒ္ဓါတရားအားကြီးစွာဖြင့် မိမိစားမည့်ဆန်ကို လှူဒါန်းသည်မှာ သာမန်သဒ္ဓါမျိုးမဟုတ်၊ အလွန်အားကြီးသော သဒ္ဓါမျိုးဖြစ်သည်။ အံ့ဩလောက်သော၊ ထူးခြားသော စေတနာရှင်ဖြစ်သည်။ အလွန် ကြည်ညိုစရာ ကောင်းလေသည်။

နေ့စဉ် ဆွမ်းကြီးလောင်းရန်

၃။ ကချင်ပြည်နယ်၊ ဟိုပင်မြို့ရှိ ဆေးအမျိုးမျိုးရောင်းသော ‘မြသီတာ ဆေးတိုက်ပိုင်ရှင်’ ဦးကံဆက်နှင့် ဇနီးဒေါ်စောခင်တို့ဖြစ်သည်။ မန္တလေးမြို့သို့ ပြောင်းလာသည်မှာ (၁၀)နှစ်ကျော်ပြီ။ စစ်ကြီးပြီးသောအခါ သူတို့သည် မိဘများလက်ထက်က ဆေးကျမ်းများကိုကြည့်ပြီးလျှင် ဆီး၊ ဝမ်း၊ လေဆေး၊ မချစ်ညှင့်ဖော်သော မချစ်ဆေးခေါ် မသေဆေး၊ ပန်းနာပျောက်ဆေး၊ တောင်ဆိတ်ဆီမှစ၍ ဆေးအမျိုးမျိုးရောင်းခဲ့သည်။ အလွန်စီးပွားဖြစ်ခဲ့သည်။ ဆေးများလည်း ပြောသည့်အတိုင်း ရောဂါများကို ပျောက်စေသောကြောင့်

ရောင်းမလောက်အောင် ဖြစ်သည်။ ပုလင်းမလောက်သောကြောင့် ကြော်ငြာ
 ကိုပင် များများမထည့်ချေ။ သူတို့ရသော ငွေများကို ဘုရား တည်သည်။
 ကျောင်းဆောက်သည်။ ယခုဆိုလျှင် လေးငါးသိန်းဖိုး ရှိသည်။ ဤကဲ့သို့
 လှူဒါန်းနိုင်သော်လည်း ကားဝယ်၍မစီးချေ။ ရိုးရိုးအေးအေးပင် နေသည်။
 အလွန် သဒ္ဒါတရား ပြင်းထန်သည်။

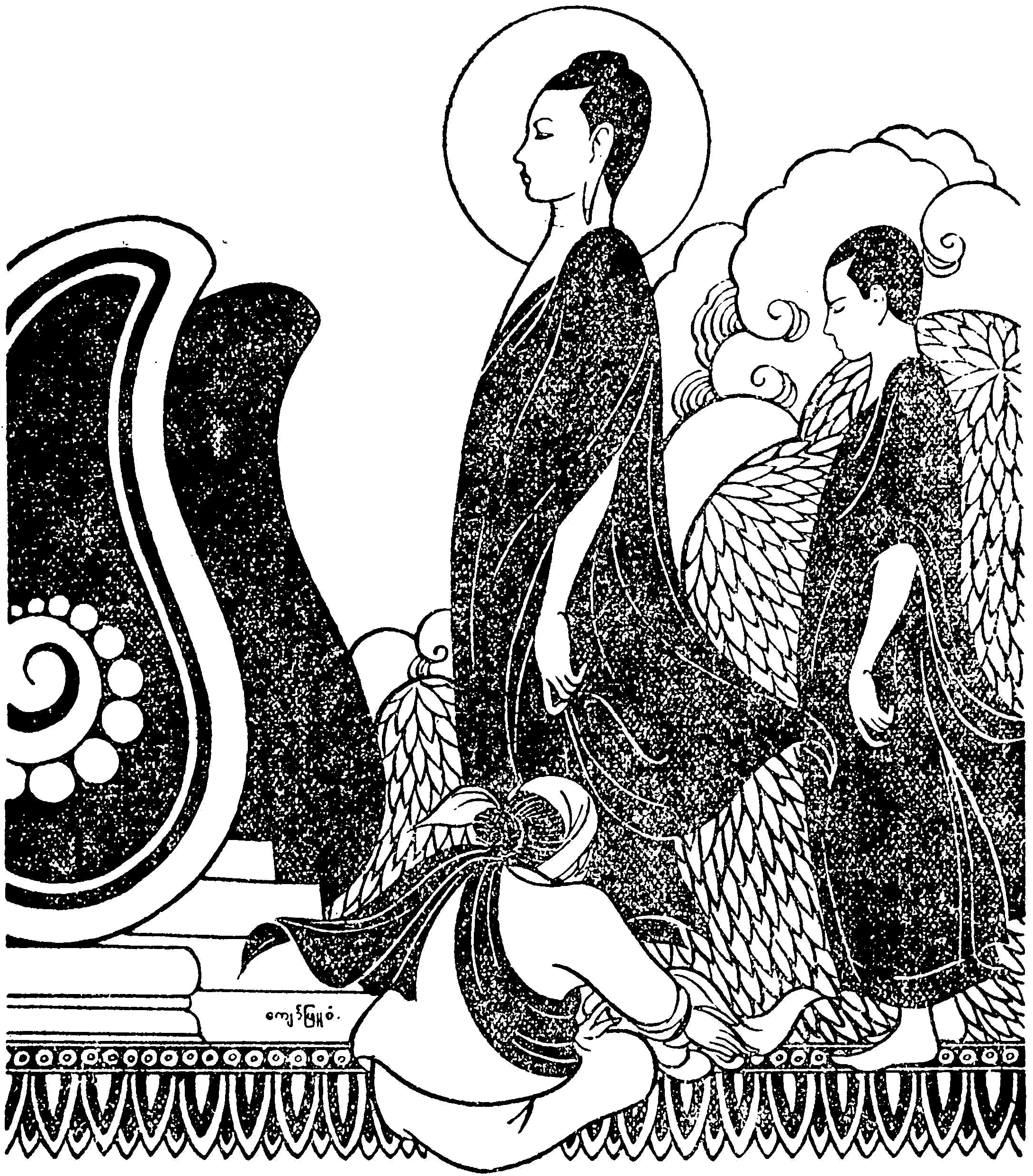
အထက်ပါ ဆန်ရှားသောနှစ်တုန်းက မန္တလေးမြို့တွင်သံဃာတော်များ
 များပြားသောကြောင့် သံဃာတော်များတွင် ဆွမ်းမပြည့်စုံဖြစ်သည်။ ထိုအခါ
 အချို့ သံဃာတော်များသည် သူတို့၏တိုက်ထဲသို့ဝင်၍ “ဒကာကြီး၊ ဒကာမကြီး
 တို့ ဆွမ်းကလေးရလျှင် တော်ပါပြီ” ဟု ဆွမ်းခံကြကြသည်။ ဤကဲ့သို့ အလှူခံ
 လာသောအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သည့်အတိုင်း တတ်နိုင်သမျှလှူခဲ့ရာက တစ်နေ့
 ထက်တစ်နေ့ သံဃာတော်တွေများလာသဖြင့် သံဃာ ၄၇၀-အထိ ဆန်များကို
 မရ ရအောင်ဝယ်၍ ဆွမ်းလည်းလောင်းသည်။ ဟင်းလည်း လှူသည်။ နံနက်
 ၂-နာရီကစ၍ တစ်အိမ်လုံးတ၍ ချက်ကြပြုတ်ကြရသည်။

နောက်ဆုံး လုံးဝ ဆန်များဝယ်ယူ၍ မရသောအခါမှသာ မလှူဘဲ
 နေရတော့သည်။ မလှူရသဖြင့် သူတို့ အလွန်စိတ်မကောင်း ဖြစ်ကြသည်။
 ဤကဲ့သို့ သဒ္ဒါတရားမျိုးလည်း အလွန်ရှားသည်။

ဤကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အတွက် ဦးစားမပေးဘဲ သာသနာ
 တော်ကို ဦးစားပေး၍ သဒ္ဒါတရားထက်သန်သော ဤ ပုဂ္ဂိုလ် သုံးဦးတို့မှာ
 ကျွန်ုပ် လွန်စွာအားရ၍ ကြည်ညိုလှသည်။ နမူနာယူထိုက်ပါသည်။ (ဆရာ
 စန္ဒ၏ ‘ဘဝခရီးနှင့် အတွေ့အကြုံများ’ စာအုပ် ၃၉၇-၄၀၁-မှ။ ယခုအခါ
 ၁၀-သိန်းကျော် ဒါနပြုပြီးပြီ။ ကံအားလျော်စွာ မိမေ့မေ့များ မမျှော်လင့်ဘဲ
 ရလာရန်ရှိနေရာ အထက်အညာတစ်ခွင်ရှိ ဘုရားအို ကျောင်းပျက်များကို
 တည်တောဆရာတော်နှင့် တိုင်ပင်၍ ဆက်လက်ပြင်ဆင်ရန် တာစူနေကြောင်း
 ကြားသိ ကြည်ညိုရပါသည်။)

ဆင်းရဲသား အနာထပိဏ

ဒါနအပေါ် ယုံကြည်ချက်၊ ထိုယုံကြည်ချက် အားလျော်စွာဖြစ်ပေါ်
လာသော ဒါနစေတနာကမ္မသတ္တိနှင့်စပ်၍ အနာထပိဏ်သုဋ္ဌေးကြီးအကြောင်း
မှာ အလွန်မှတ်သားဖွယ်ကောင်း၏။

သုဋ္ဌေးကြီးသည် ၅၄-ကုဋေကုန် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးဆောက်
လုပ်ပြီးနောက် ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာများအားပင်တိုင်ဆွမ်းလှူ၏။ တစ်နေ့
၃-ကြိမ် အနည်းဆုံးသွားရောက်ဖူးမြော်၏။ ဘယ်တော့မျှ လက်ချည်းမသွား။

ထိုသို့ ဒါနစေတနာအင်အားများ ကြီးထွားနေခိုက် နေ့ချင်းညချင်း ဆင်းရဲသွား၏။ ဘဏ္ဍာကျိကြများ အခေါင်းချည်း ဟောင်းလောင်းဖြစ်သွား၏။ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ကုန်သည်ကြီးများကလည်း ချေးယူသားသော ၁၈-ကုဋေကို ပြန်မပေးကြ၊ အစီရဝတီမြစ်ကမ်း၌ကြေးအိုးကြီးများနှင့်ထည့်ပိတ်၍ တံဆိပ်ခတ်မြှုပ်နှံထားသော ၁၈-ကုဋေလည်း ကမ်းပြို၍ ပင်လယ်ထဲပျော်ပါကုန်၏။ နေ့စဉ် သံသာ ၅၀၀ အား ဆွမ်းကပ်ဝတ်ကား မပျက်၊ သို့သော် ဆန်ကဲ့ပုန်းရည်တစ်ခွက်မျှသာ ကပ်လှူနိုင်တော့၍ စိတ်မကောင်း၊ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က....

“ဒကာကြီး...ဆန်ပုန်းရည်ဟင်းပင် ဖြစ်စေကားမူ ဘုရားအမှူးရှိသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့အား လှူရသောဒါနဖြစ်၍ ယုတ်ညံ့သောဒါန မဆိုရ။ မှန်မြတ်သောအလှူပင်ဖြစ်သည်” ဟု နှစ်သိမ့်တော်မူရ၏။

မိမိသည် ဝေလာမသုဋ္ဌေးကြီးဖြစ်စဉ်က ဇမ္ဗူဒိပ်တစ်ကျွန်းလုံး ၇-နှစ် ၇-လတိုင်တိုင် ထမင်းရေချောင်းစီး အလှူကြီးပေးခဲ့ရာ သရဏဂုံတည်သူ၊ ငါးပါးသီလမျှတည်သူ အလှူခံတစ်ဦးကိုမျှမရခဲ့။ မြတ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ရခဲ့ကြောင်း၊ ဝေလာမသုတ်(အံ၊ ၃၊ ၁၉၅) ကိုလည်း ဟောကြား အားပေးတော်မူသည်။

ထိုအချိန်မျိုးကိုမှ အခွင့်ကောင်းယူကာ အနှောင့်အယှက်တစ်ခုဝင်လာ၏။ ဘုံ ၇-ဆင့်၊ တံခါးမုခ် ၇-ခုရှိသော သူဌေးကြီးအိမ်တွင် တံခါးမုခ်တစ်ခု၌ နေသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနတ်သည် ဘုရားအမှူးရှိသော သံသာတော်များ အမြဲတစေ ဝင်ထွက်ခတ်မှုနေကြသဖြင့် ကလေးများကိုချီပိုးကာ ဗိမာန်မှ ခဏခဏဆင်းပေးနေခဲ့ရ၏။ သူဌေးကြီး အရှိန်အဝါကျဆင်းခိုက် သူ့အကြံကို ပြောလျှင် လက်ခံမည်အထင်ဖြင့် သူဌေးကြီး၏ အလုပ်သမားအကြီးအကဲတစ်ဦးနှင့် သားအကြီးအား ဦးစွာပြောကြည့်၏။ လက်မခံကြ၊ မာန်မလွတ်၏။ သို့နှင့် ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါများ လင်းထိန်တောက်ပစွာဖြင့် သူဌေးကြီးအိပ်ခန်းသို့ သွား၍ ပြောလေ၏။

“သူဌေးကြီး သင်ဟာ အိုစားမင်းစာလဲ ထည့်မခွေး၊ သားသမီး နောင်ရေးလဲမပူ၊ ရှိသမျှဥစ္စာ ဂေါတမ သာသနာမှာပဲ အကုန်လှူပစ်တယ်၊ အခု ဂေါတမရဟန်းကြီးကြောင့် မွဲပြီမဟုတ်လား၊ ဒါတောင် အလှူမရပ်သေးဘူး၊ အရောင်းအဝယ်လဲမလုပ်၊ ကျောင်းချည်းပဲသွား၊ တော်ကြာ စားစရာမရှိ ဖြစ်တော့မယ်၊ သူဌေးကြီး...သူတို့ကို အိမ်အဝင်မခံဘဲ ရပ်ဆိုင်းထား

တဲ့ အရောင်းအဝယ်အလုပ်ကိုလဲ လုပ်မြဲဆက်လုပ်ပါ။ ချမ်းသာမြဲ ချမ်းသာ
လာပါလိမ့်မယ်”

“ဟဲ့... နတ်ယုတ်၊ သင့်လိုနတ်ယုတ် တစ်ရာတစ်ထောင် တစ်သိန်း
တစ်သန်းလာပြောလဲ ငါမတုန်လှုပ်ဘူး၊ ငါ့ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရားဟာ
မြင်းမိုရ်တောင်လို ခိုင်မာတယ်၊ သင်ဟာ မတော်မကရား သာသနာစော်ကား
တဲ့ ဓမ္မန္တရာယ်နတ်ယုတ်ပဲ၊ ကျက်သရေယုတ်တယ်၊ ခုချက်ချင်း ဆင်းသွား၊
ငါ့အိမ်မှာ မနေနှင့်....”

တံခါးမုခ်စောင့်နတ်လည်း လွန်ခါမှ နောင်တဖြစ်ကာ ကလေးငယ်
များကို ချီပိုးဆွဲငင်လျက် သူဌေးကြီးအိမ်မှ ထွက်ခွာပေးရလေ၏။ နေစရာ
မရှိ။

သူဌေးကြီးအား တောင်းပန်ပေးရန် မြို့စောင့်နတ်မင်းကြီးထံသွား၍
အသနားခံလျှင် အကျိုးအကြောင်း မေးမြန်း သိရှိသွားသောအခါ နတ်မင်း
ကြီးက....

“သင်....တယ်မိုက်ပါကလား၊ သာသနာစော်ကားတဲ့ အကောင်၊ ဒီ
အတိုင်းဆိုရင် သူဌေးကြီးထံ ငါလဲလိုက်ပြီး တောင်းပန်မပေးဝံ့ဘူး” ဟု
ဆိုသဖြင့် စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးလေးယောက်ထံ အသနားခံပြန်၏။
သူတို့လည်း လိုက်၍ပြောမပေးဝံ့ကြ။ သိကြားမင်းထံဆက်သွား၍ သားသမီး
များနှင့်အတူ နေစရာ ခိုကိုးစရာမရှိ၊ ဆင်းရဲလှသဖြင့် နေရာအသနားခံရာ
အကြောင်းစုံသိလျှင် သိကြားမင်းကလည်း မာန်မဲငေါက်ငမ်းပြန်၏။

သိကြားမင်းသည် ခဏမျှစဉ်းစားပြီးနောက် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနတ်အား ဒဏ်
ပေးလိုက်၏။

၁။ ဆိုးရှုံးသွားသော ချေးငွေ ၁၀-ကုဋေကို နတ်လုလင်များ အကူ
အညီယူ၍ စာရင်းအင်းပြုစုပြီး နတ်တန်ခိုးဖြင့် ငွေချေးယူကားသူများထံ အိမ်
တိုင်ယာရောက်သွား၍ အသီးသီး ပြန်လည်အဆပ်ခိုင်းရန်။

၂။ ပင်လယ်ထဲမျောပါသွားသော ၁၀-ကုဋေရှိ ငွေအိုးများကို နတ်
တန်ခိုးဖြင့် သူဌေးကြီးဘဏ္ဍာကျိုကြွယ် ပြန်ထည့်ပေးရန်။

၃။ ထို့ပြင် (မည်သည့်နေရာ၌ရှိသော)ပိုင်ရှင်မဲ့ ၁၀-ကုဋေကိုလည်း
ယူဆောင်၍ ဘဏ္ဍာကျိုကြွယ် သွားထည့်ပေးရန်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနတ်လည်း သိကြားမင်းညွှန်ပြသည့်အတိုင်း ဒဏ်တမ်းလေရာ
သူဌေးကြီးမှာ ၅၄-ကုဋေ ချက်ချင်းပြန်ရလာ၏။

ထိုနတ်သားသည် သူဌေးကြီးအား မြတ်စွာဘုရားရှေ့မှပင် ဝန်ချ
တောင်းပန်ရာ ဘုရားရှင်က နှစ်ဦးစလုံးကို ရည်ရွယ်ဟောသော နှစ်ဂါထာ
မှာ မှတ်သားဖွယ် အလွန်ကောင်း၏။ ယခုလူတို့ မေးတတ်မေးလေ့ရှိသော
မေးခွန်း၏အဖြေပင် ဖြစ်လေ၏။ အချုပ်ကား...

“လူမိုက်သည် သူလုပ်နေသော ယခုအကုသိုလ် အကျိုးမပေး
သေးခင် ရှေးကုသိုလ်ကံအရကြီးပွားချမ်းသာနေ၏။ ထိုအကုသိုလ်
အကျိုးပေးသောအခါ လွန်စွာဆင်းရဲရ၏။

“သူတော်ကောင်းသည်လည်း ယခုပြုသောကုသိုလ်ကံ အကျိုး
မပေးသေးမီ ရှေးအကုသိုလ်ကြောင့် ဆင်းရဲနေရ၏။ ထိုကုသိုလ်
အကျိုးပေးသောအခါ များစွာချမ်းသာရသည်။

(ဓမ္မပဒ-အနာထပိဏ်ဝတ္ထုနှင့် ခဒိရဂ်ါရဇာတ်။)

ကုဋေများစွာချမ်းသာရာမှ အထွတ်အထိပ်ကုသိုလ်ကြီး လုပ်နေသည့်
ကြားကပင် ကုန်းကောက်စရာမရှိအောင် ဆင်းရဲသွား၏။ ကံတို့ကား ဆန်း
ကြယ်လှပေသည်။

သီလကွန်အဋ္ဌကထာ၊ ကုဋဒန္တသုတ်အဖွင့် (၂၇၀)၌ အနာထပိဏ်
သူဌေးကြီးအိမ်၌ နေ့စဉ် သံဃာ ၅၀၀-တို့အား စာရေးတံဆွမ်းနိဗဒ္ဓလှူကြောင်း
ပါရှိ၏။ သူဌေးကြီးကွယ်လွန်သည့်နောက် သူဌေးကြီးအမျိုးအနွယ်၌ အမျိုး
သမီးလေးတစ်ဦးသာမျိုးဆက်ကျန်ရှိတော့ရာ ထိုအမျိုးသမီးကလေးမှာအလွန်
ဆင်းရဲနေရှာ၏။ တစ်ရပ်တကျေးသို့သွားရောက်၍ စပါးကောက်သင်းကောက်
၍ စားသောက်နေထိုင်ရရှာ၏။ သို့ရာတွင် သားမြေးမြစ်တို့သည် မိဘဘိုးဘွား
တို့၏ အရိုးအစဉ်ကို မပျက်စေရာ ‘စောင့်လေမျိုးနွယ်’ ဟူသည့်အတိုင်း ထို
ဆင်းရဲသူမ၏အိမ်၌ နေ့စဉ် ဆွမ်းအလှူခံရန် စာရေးတံမဲတစ်ခု (တစ်ပါးစာ)
ကိုမူ တာဝန်ယူလျက် ရှိခဲ့ပေသည်။ ထိုအကြောင်းကို (မထေရ်တစ်ပါး အမိန့်
ရှိ၍) မင်းကြီးကြားသိရလေရာ ထိုသူဆင်းရဲမအား မိဖုရားတင်မြောက်ခြင်း
ခံယူရလေတော့သည်။

ယုံကြည်မှု၏ နောက်မှာ

ဆင်းရဲသား ဆင်းရဲတာထက် သူဌေးကြီးဆင်းရဲရတဲ့ ဆင်းရဲက ပိုပြီး
ဆင်းရဲ၏။ အနာထပိဏ် သူဌေးကြီးသည် မည်မျှ ဆင်းရဲသွားသော်လည်း

တာဝန်ကိုမဖျက်၊ ယုံကြည်ချက်မစွန့်၊ လောက၌ မည်သည့်ကိစ္စမဆို ဤစိတ် ထားသည် လူသာမန်တို့အတွက် အခက်ခဲဆုံးဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်ရှိသူအတွက် ကား မိမိစိတ်ကလေးကို ယောနိသောမနသိကာရနှင့် ကမ္မနိယာမအပေါ် လွှဲပြောင်းတင်ပေးလိုက်ရုံနှင့် ထိုအခက်အခဲ အကျပ်အတည်းများ လျော့ပါး၍ သွားတတ်ပါ၏။

ထိုခံနိုင်ရည်စိတ်ထားသည် မည်မျှပင် ခက်ခဲသည်ဟုဆိုစေ၊ ငွေသောင်း ကိုးထောင်ရအောင် ရှာဖွေလုပ်ကိုင်ရသလောက် မခက်ခဲပါ။ အခက်ခဲချင်း တူစေကာမူ မြင့်မြတ်ပုံချင်း အင်အားပါပုံချင်း မတူပါ။ ထို့ကြောင့်လည်း အနာထပိဏ်သုဋ္ဌေးကြီးသည် ကြီးစားပမ်းစား တစ်သက်လုံး ကြီး၍ရှာဖွေလုပ် ကိုင်သော်လည်း ရရှိစုဆောင်းမိနိုင်ရန် မလွယ်ကူသော ၅၄-ကုဋေ အသပြာ ငွေထုပ်ကြီးကိုထိုမြင့်မြတ်ပြတ်သားသော ခံနိုင်ရည်စိတ်ကလေးတစ်ချက်က ချက် ချင်း ယူဆောင်ပေးလိုက်၏။

ခံနိုင်ရည်စိတ်ဓာတ်၏ အင်အားသတ္တိ၊ ပြတ်သားမှု၏ အာနိသင်တို့ကား ပြောမယုံနိုင်လောက်အောင် ကြီးမား ဆန်းကြယ်လှပါပေသည်။

ငါတို့ဂေါတမ ဗုဒ္ဓအလောင်း ဝေဿန္တရာမင်းကြီး သားသမီးအလှူ ပြုစဉ် အလှူခံပုဏ္ဏားက ရိုက်နှက်ညှဉ်းဆဲ၍ သားတော်သမီးတော်များ ဆင်းရဲ စွာ ငိုယိုပုန်းလျှိုးသည်ကို မြင်ရသောအခါ သံလျက်ကို ထ၍ဆွဲယူမိ၏။ အတန် ငယ် စဉ်းစားပြီး ငိုယိုလျက် စွန့်လှူလိုက်ရသည်။

မင်္ဂလဘုရားလောင်းကား အလှူခံဘီလူးက သူ့ ရင်သွေးကို သူ့ ရှေ့ မှာ ပင် ဝါးစားစဉ် ပါးစောင်တစ်ဖက်တစ်ချက်မှ သွေးများ တောက်တောက်ကျ သည်ကိုကြည့်၍ “ငါ့ဒါန အောင်မြင်ပြီ” ဟု ပီတိဖြစ်လေ၏။ ဘုရားဖြစ်တော်မူ သောအခါ ရောင်ခြည်တော်မှာ လောကဓာတ်တစ်ခုလုံး နေ့ညမပြတ် လမ်း ထိန်၍၊ နေ့ လများ ပျောက်ကွယ်နေ၏။ ငါတို့ဂေါတမဗုဒ္ဓကား တစ်လံလောက် မျှသာ ထွန်းပသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်ထိုက်၏။ “ငါသည် စွမ်းအား ရှိသမျှ သတ္တဝါအများ ကောင်းစားချမ်းသာရေးအတွက်၊ သာသနာတော် အတွက် လုပ်မည်” ဟုသာ ဆုံးဖြတ်ပါ။ သင့်စိတ်ကို စင်ကြယ်သည်ထက် စင် ကြယ်အောင် အကြိမ်ကြိမ် တိုက်ချွတ်ပါ။ ဆုံးဖြတ်ထားသောနေရာ၌ အခိုင် အမာ ရပ်တည်ပါ။ မရွေ့ပါစေနှင့်။

သင်အလိုရှိသော ရတနာတို့သည် တစ်နေရာရာ၌ အမှန်တကယ် ရှိနေ ကြ၏။ သင် ရည်ရွယ်မှန်းထားတာထက် အဆပေါင်းများစွာ သာလွန်အောင်

ရှိနေကြ၏။ ထိုရတနာများက ထိုက်ထိုက်တန်တန် အသုံးပြုမည့်သူကို မျှော်နေကြသည်။

သင့်စိတ်စင်ကြယ်၍ အခိုင်အမာ ရပ်တည်နိုင်သောနေ့တွင် ထိုရတနာများ သင်လိုသလောက် သင့်လက်ထဲရောက်လာမည်မှာ မလွဲပါချေ။ ခြင်္သေ့ဆီ လိုချင်လျှင် ရွှေခွက်ကို အရင်ရှာထားရ၏။ ခံစရာ ရွှေခွက် ရှိထားသော်လည်း သင့်ခွက်ကငယ်နေလျှင် သင် နည်းနည်းသာရမည်။ ဟုတ်မည်သူသည် စိတ်ကူးတာကအစ ဘယ်တော့မှ သေးသေးကလေးကို စိတ်မကူး။

ထိုကမ္မသတ္တိ စိတ်ဓာတ်အင်အားကို ခြင်းချက်မရှိ ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်ထိုက်၏။

ဒုဋ္ဌဂါမဏိ မင်းကြီးကိုကြည့်ပါ။ နှစ်နှစ်တိုင်တိုင် ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ခဲ့၍ တိုင်းပြည်ဆင်းရဲနေချိန်မှာပင် ၉-ထပ်၊ လူနေလို့ရသည့် ကြေးပြားမိုးပြာသစ်ကျောင်းတော်ကြီး ဆောက်လှူရာ ငွေတော်ချည်းသက်သက် ကုဋေ ၃၀-ကုန်ကျ၏။ ထိုမျှနှင့်လည်း အားမရ။ သံတောင် ၁၂၀-ရှိ ရောမ မဟာစေတီကြီးကို တည်လိုသည့်စိတ်က မျှီသိပ်၍မရ။ ရှိတဲ့ငွေ၊ ဖြစ်တဲ့နည်းနှင့် ပနွက်ချ၏။ ယင်ကမ္ဘာလုံးရှိ အရိယာသူတော်ကောင်းကြီးများ ဝိုင်းကူ၍ ကြွလာ ချီးမြှောက်ကြသည်။ နတ်များကလည်း ရတနာများကို လှည်းအစီးပေါင်း များစွာဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်တိုက် လာပို့ဆက်ကြသည်။ နားကင်းကြီးနှင့် လာမသည်ကား မဟုတ်။

ဤနည်းဖြင့် နန်းစံ ၂၄-နှစ်အတွင်း သာသနာအတွက် ကုဋေတစ်ထောင်နှင့် ၄၉-ကုဋေ စွန့်လှူနိုင်ခဲ့လေသည်။

မင်းတုန်းမင်းကြီးသည်ပင် ဓမ္မစကြာ၊ သတိပဋ္ဌာန် ရွတ်အံရင်း 'သံပြောသာစံ' လုပ်ကာ 'ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး စာအုပ်ကြီး' ဟု ခေါ်ဆိုကြသော ပဉ္စမသံဂါယနာ ကျောက်စာများနှင့်တကွ ၂၂-ကုဋေကျော် (ကိုယ်ပိုင်) ငွေတော်များကို လှူသွားနိုင်၏။

ခမည်းတော်ထက် စာပေကျမ်းဂန် များစွာတတ်သော သားတော် သီပေါမင်းကား သာသနာတော်ချီးမြှောက်ဖို့ကိုထား၍ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရေးအတွက်မျှလောက်ကိုပင် ဘဏ္ဍာရေး ကျပ်တည်းမှုနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရရှာ၏။ နောက်ဆုံး ပါတော်မူရသည်။ ဤတိုင်းပြည် ဤလူမျိုးနှင့် ဤသာသနာလည်း သူ့စက်ကွင်းမိကာ ပါတော်မူရသည်မှာ နစ်နာလှပေသည်။

ပိဋကသုံးပုံ ရဖို့မခက်၊ ပိဋကသုံးပုံထဲက တစ်ကြောင်းတစ်ပါး အတိုင်း လိုက်နာနေထိုင်ဖို့က ခက်၏။ ကမ္မသတ္တိနှင့် စိတ်ဓာတ်အင်အား ချို့တဲ့သူတို့ကား ကြောက်ဖွယ် ကောင်းလေစွာ။

အသိဉာဏ်နည်းသတို့၏ ဒါနကား ရည်ရွယ်ချက်စိတ်ကူး၊ အသိဉာဏ် ပြတ်သားမှုများပင်ကိုယ်နှိုက်က ကျဉ်းမြောင်း သေးသိမ်သည့်အတွက် ဒါန လည်း မကြီး၊ အကျိုးပေးလည်း မဖွံ့ထွား။

လူမိုက်အလှူ၊ ပေးပါမှုလည်း၊ ရွယ်ချူဖိုလ်မဂ်၊ မပန်နက်တည့်။
(ပါရမီခန်းပျို့။)

ကုသိုလ်အရေး ဗေဒင်မေး ရက်ရွေးမနေနှင့်

ပို၍ဆိုးသည်ကား အချို့ သူဌေးများ၊ ချမ်းသာ ကြွယ်ဝသူများသည် ထီးကျိုးပျက်ကျနေသော စေတီအား ထီးတင်လှူလို၏။ ဗေဒင်ဆရာက ‘ထီး လှူလျှင် စီးပွားပျက်ကိန်းမြင်သည်’ဟု ဟောထား၍ မလှူဝံ့။

မန္တလေးမှ သူဌေးတစ်ဦးမှာ ပီအေအနတ်ဗေဒင်ဆရာမကြီး အကြံပြုသည့် အတိုင်းသာ အဆောက်အအုံများလှူဒါန်းရ၏။ သူ့ကောင်းမှုများကို ကြည့် လိုက်လျှင် ဂိုဏ်းဘုန်းကြီးကျောင်းများမှာချည်း တွေ့ရသည်။ ဝမ်းနည်းဖွယ် ကောင်းလေစွာ။ မန္တလေးမှ အခြား သူဌေးတစ်ဦးကား မိဘလက်ငုတ် စစ်ကိုင်းဘက်မှ တိုက်ကျောင်းကြီးကို ပြုပြင်ရန်စီမံနေစဉ် “ဘုရားအိုကျောင်းအို ပြုပြင်လျှင် ခြေနှစ်ချောင်း ထွက်ကိန်းမြင်သည်” ဆို၍ မပြင်ဖြစ်။

ပုဂံရာဇဝင်၌ နရသီဟပတေ့ခေတ် တရုတ်ပြေးမင်းလည်း “ဘုရားလည်း ပြီး၊ ပြည်ကြီးလည်းပျက်” တဘောင်ပေါ်၍ ဆက်ပြီးမတည်ရဲ၊ ၆-နှစ်ကြာ၏။ နောက် ပံသုကုမထေရ်က ဟောပြော သမိုင်းတွင် အုတ်ပုံကြီးက စကားပြော ရစ်မည်စိုး၍ ထပ်မံ တည်လေ၏။

သီဟိုဠ်ကျွန်း ဝသဘမင်း၏ဇာတာ

သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ဝသဘမင်းသည် ဗေဒင်ဆရာတို့က ၁၂-နှစ်သာ နန်းစံ ရမည်ဟော၍ လူများမသိအောင် ဗေဒင်ဆရာများအား ဆုငွေတစ်ထောင်စီ နှုတ်ပိတ်ခပေးလိုက်၏။ မထေရ်များကို အသက်ရှည်ကြောင်းတရား လျှောက် ထားရာ မထေရ်တို့က အသက်ရှည်စေရန်—

- ၁။ ရေစစ်အလှူ၊
- ၂။ အဆောက်အအုံအလှူ၊
- ၃။ ဂီလာနအလှူ၊

၄။ အဆောက်အအုံအဟောင်း ပြုပြင်ခြင်း၊

၅။ ငါးပါးသီလမြဲ၍၊

၆။ သီတင်းဥပုသ်စောင့်သုံးရန်

ညွှန်ပြတော်မူကြရာ ၄၄-နှစ်ပင် နန်းစံရဖူးလေသည်။

● “ရေစစ်ဆေး၊ ကျောင်း၊ အဟောင်းပြုပြင်၊ ပဉ္စင်အဋ္ဌ၊ ဤငါး
ဝကား၊ လောကလူပေါင်း၊ သက်ရှည်ကြောင်းတည်း”

(မဟာဝံသ၊ မဆဒေဝ)

စင်စစ် ဥပါသကာဟူသည် ကောတူဟလခေါ်သော ဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊ မုတ
မင်္ဂလာများကို မယုံကြည်ရချေ၊ ကောတူဟလ မင်္ဂလာဟူသည် မြန်မာတို့အသိ
အားဖြင့် အတိတ်နိမိတ် ကိန်းခန်းတဘောင် ဘဝေါနက္ခတ် ဗေဒင်ယတြာ
လက္ခဏာ အိပ်မက်တိတ္ထု ရက်ရာဇာ ပြဿဒါး စသည်တို့ပင်တည်း။

ယင်း လောကီမင်္ဂလာတို့ကို ယုံကြည် လိုက်နာသော ဥပါသကာကို
“ဥပါသကာအညံ့စား ဒွန်းစဏ္ဍားဥပါသကာ” ခေါ်၏။ (ပဉ္စက အင်္ဂုတ္တရ
စဏ္ဍာလသုတ်)။

“ပညာရှိမြတ်၊ ဗောဓိသတ်တို့၊ နက္ခတ်ယှဉ်ရာ၊ အခါ
ဖင့်နှေး၊ ဓနုမရွေးဘူး၊ အရေးလက်ရောက်၊ မျက်မှောက်ကျိုး
ထင်၊ ရခြင်းပင်သာ၊ ဤလျှင်သင့်မြတ်၊ ကောင်းနက္ခတ်တည်း”
(နက္ခတ္တဇာတ်၊ မဆဒေဝ)

“လောကီဟောကိန်းများမှာအသိဉာဏ်ရှိသူများပင်လက်ခံနိုင်လောက်
အောင် အချို့ မှန်နေပါလျက် အဘယ်ကြောင့် မယုံကြည်ရဟု တားမြစ်တော်
မူပါသနည်း” -မေး။

အတိုဆုံးအချုပ် ဖြေပါမည်။ လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားပါ။ ယခု
ဟောနေသူများကို မဆိုထားဘိ၊ ထိုပညာရပ်များကို ရှေးဦးတီထွင်ထားသူ
များ ကိုယ်တိုင်ပင် အသိစင်ကြယ်သူများ မဟုတ်၊ လောကီအတတ်သည်
လောကုတ္တရာနှင့်မတည့်၊ ရံခါ လှည့်စား၍ ချောက်ချတ်တတ်သည်။ လောင်း
ကစားဝိဇ္ဇာသည် ထိုးသားအား နှစ်လှည့်သုံးလှည့် အနိုင်ပေးလိုက်၏။ ‘ပုံအော’
သောအလှည့်တွင်မှ သူက အကုန်စားလိုက်သည်။ (ယောဂီတို့ ကြပ်ကြပ်
သတိပြု)။ သုံးဦး သုံးနေရာစလုံးက ဟောချက်ညီနေလျှင် ပို၍ သက်သာ။

တစ်နေရာစီက ဆရာသုံးဦးဖြစ်နေသော်လည်း ချည်ထားသောကြိုးကို မမြင်နိုင်။ ကြိုးတစ်ချောင်းတည်း ဖြစ်နေတတ်သည်။

‘သွေးထွက်အောင် မှန်လိုက်တာ’ ဆိုရလောက်သော ဆရာမျိုးကို တွေ့လျှင် အထူးပို၍ ကြပ်ကြပ်ကြီးသတိပြု။

ပွဲတော်များ၌ ဗေဒင်ဟောသည့် အရုပ်ကြီးကို သင် တွေ့ဖူးသလော၊ မလွဲတမ်းမှန်အောင် ဟောပေးနိုင်၏။ ဟောပေးနိုင်ပါသကော။ သို့မှသာ ချည်ထားသော ဝါယာကြိုးတစ်ချောင်းမှ တစ်ဆင့် မျက်မြင် လူတစ်ယောက်က နောက်ကွယ်မှနေ၍ အတပ်ဟောပေးနေခြင်း ဖြစ်သည်။ စက်ရုပ်ကြီးကား မသိရှာပါ။ သို့ရာတွင် ကြိုးကိုိုင်ထားသော ထိုအမှောင်ထဲကလူလည်း မျက်မြင်မှတစ်ပါး၊ လူတစ်ဦး၏ ရှေ့နောက်ကြမ္မာကံကို အဘယ်မှာ သိနိုင်ပါအံ့နည်း။

ဗေဒင်နှင့်စပ်၍ ကျွန်ုပ်၌ ခံယူချက်တစ်ခုရှိသည်။ ‘တစ်သိန်းရမည်’ ဟု ဟောအံ့။ သူမြင်သလောက်သာ ဟောသည်။ ငါ့ကုသိုလ်ကံအားကို အပြည့်အစုံ မသိ၍သာ ဟု ယူဆ၏။ ‘ဘေးကြီးတွေမည်’ ဟု ဆိုအံ့။ မဖြစ်စေရ။ ထိုဘေးကို ပယ်ဖျက်နိုင်သောအင်အား ငါ့မှာရှိသည်ကို မမြင်၍သာ ဟု ထင်မှတ်ထား၏။

စံကင်းဆရာတော်နှင့် ဗေဒင်

ဤ၌ ရွှေကျင်သာသနာပိုင် သက်တော်ရှည် စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ဟောသော ဗေဒင်ဟောကိန်းများနှင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဗေဒင်အပေါ် သဘောထားပုံကို မှတ်သားသင့်၏။

နိုင်ငံကျော် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးများထံ ဗေဒင်ဆရာ၊ လက္ခဏာဆရာများကလည်း အထူးချဉ်းကပ်လေ့လာကြမြဲ ဖြစ်သည်။ အစွမ်းကုန်လည်း ကြိုးစားတုတ်ချက်ကြမြဲ ဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့် သက်တော်ရှည် စံကင်းဆရာတော်အားလည်း ဗေဒင်ကျော်တို့သည် ‘ဆရာတော် အသက်မည်မျှရှည်မည်’ ကို တွက်စစ်ကြည့်ကြသည်။ ယင်းအသက်ဖြတ် ဝေဒပညာရပ်ကို ‘အာယုဒသာ’ ဟု ခေါ်၏။

ဆရာတော်ကြီး၏ ဇာတာကို အာယုဒသာ ဖြတ်ကြရာ....

- ၁။ ညောင်ကန်နည်းအရ ၉၇-နှစ်၊ ၅ လ၊ ၂၅-ရက်၊ ၉-နာရီ။
- ၂။ ဝေးချိုနည်းအရ ၉၇-နှစ်၊ ၇-လ၊ ၁၃-ရက်၊ ၈-နာရီ။

၃။ အပရေဝါဒအရ ၁၀၅-နှစ်၊ ၅-လ၊ ၂၅-ရက်၊ ၉-နာရီ-ဟု တွက်နည်းသုံးနည်းဖြင့်ကြိုတင်၍ဟောကိန်းထုတ်ထားကြ၏။

တစ်ခုခုကော့ မှန်ကောင်းရာသည်။ သို့ရာတွင် ဆရာတော်ကြီး အသက်တစ်ရာသို့ ပင် ရောက်လာသောအခါ ပ-ဒု နည်း နှစ်နည်းလုံး မှားယွင်းခဲ့သည်။

ထိုအခါ ကြိုးစားပမ်းစား တွက်ချက်ထားသော မန္တလေးအရှေ့ပြင်မှ ဗေဒင်အကျော် တိုက်အုပ်ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးက ...

“အင်း...နှစ်နည်းကော့ မှားသွားပြီဟေ့ ၊ နောက်တစ်နည်း အပရေဝါဒ (အချို့ ဆရာတို့အယူ) အဆိုကိုပဲ စောင့်ကြည့်ရတော့မယ်။ ဆရာတော်ကြီးကို အာယုဒသာဖြတ်ဖို့ မလွယ်ဘူး” ဟုပင် အားလျော့စိတ်ပျက်သံ ထွက်လာ၏။ ထိုအကြောင်းကို စံကင် ဆရာတော်ကြီးအား လျှောက်ထားကြရာ—

“သူတို့က ငယ်ငယ်တုန်းက ဇာတာကိုကြည့်ပြီး ဟောကြတာကိုး။ တို့က ငယ်ငယ်တုန်းကလိုမှ မဟုတ်ဘဲနဲ့။ အခုလုပ်နေတဲ့ အလုပ်ကိုကြည့်ပြီး ဟောမှ မှန်တော့မပေါ့” ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးကား သက်တော် ၁၀၂-နှစ်တွင် ပြန်လွန်တော်မူလေရာ ဟောကိန်းသုံးနည်းစလုံး တစ်ခုမျှ မမှန်ရုံသာမက၊ နီးစပ်မှုပင် မရှိခဲ့ချေ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကပင် ဗေဒင်ကို ပမာဏမပြုရစ်ကြစေရန် ကိုယ်တော်တိုင် တမင်ကြားချ၍ အာယုဖြတ်သွားတော် မူလေသလောမသိ။

(စံကင်ဆရာတော် ဂုရုပုတ္တိကထာ—၄၆၄ ၌ ရှုပါ။

မင်းတို့ထွက် ရက်ရာဇာ

အောက်ပါ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်ကိုမူ အနည်းငယ်ပြည့်စုံအောင် တင်ပြမှ ဖြစ်မည်ထင်၏။

လွန်ခဲ့သော ၅-နှစ်ခန့်က ဖြစ်ပါသည်။ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး စာချ အကျော် သဗ္ဗနောဒယ ဆရာတော်သည် ဗဟုသုတဖြစ်ဟု အောက်မေ့လျက် အဆင့်အတန်းမြင့်လှသော နက္ခတ်ဗေဒင်ကိန်းခန်းများကို လေ့လာတွက်ချက် နေခဲ့၏။ ထိုအခိုက် မိမိနှင့်လည်းစပ်သော ဒကာများ၏ အလှူအတုက် မိတ္တီလာမှ ဗေဒင်အကျော် ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါး တစ်ညတာ လာရောက်တည်းခို၏။ ဗေဒင်ကျမ်းကြီးများကို မြင်သွားသောအခါ မိတ္တီလာ ဆရာတော်ကြီးက တအံ့တဩ ဝမ်းပမ်းတနည်း တောင်းပန်ရှာ၏။

“နက္ခတ်ဗေဒင်များ မလိုက်စားချင်ပါနှင့် ကိုယ်တော်၊ ကိုယ်တော်တို့ အင်မတန်ကံကောင်းလို့ ကောင်းကျိုးမင်္ဂလာ သိဒ္ဓိအဖြာဖြာပြီးတဲ့ ပိဋကနှင့် စပြီး ပိဋကနဲ့ပဲနေကြတာ ဝမ်းသာလွန်းလို့၊ တပည့်တော်မှာ ကိုယ်တော်တို့ အသိပဲ “ဗေဒင်တတ်ဘယ်” ဆိုတဲ့ နာမည်ကြီးဖျောက်မရလို့ ဒုက္ခရောက်နေရတဲ့ အထဲ ပိဋကနှင့်စ၊ ပိဋကနှင့်နေ၊ ပိဋကနှင့်ပဲ သေကြပါကိုယ်တော်။”

တစ်ချိန်က ထိုဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် အထွတ်အထိပ် လေ့လာစူးစမ်း၍ အသိအမြင် ပြောင်းလဲသွားပုံကိုလည်း ဆက်၍ပြောပြ၏။

တိုင်းပြည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးစအချိန်က တိုင်းပြည်အကြီးအကဲတစ်ဦး၏ လှုပ်ရှားသွားလာ လုပ်ကိုင်သမျှ ပြည်တွင်းပြည်ပ အရေးအခင်းများအားလုံးကို လိုက်လံမှတ်သားလျက် ဗေဒင်နက္ခတ်အမြင်ဖြင့် စိစစ်ကြည့်ရာ လုပ်ဆောင်သမျှ အချိန်တိုင်း လိုလိုပင် ဗေဒင်နက္ခတ်အမြင်အရ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် အကောင်းဆုံးအချိန်ချည်း ဖြစ်နေကြောင်း ကြုံတွေ့ရဖူးသည်ဟု ဆိုပါသည်။

အချို့ ကိစ္စမှာ အခါပေးသူရှိစေဦး၊ အခါပေးရက်ရှေးနေဖို့ပင် အခြေအနေမပေးတဲ့ ကိစ္စကများကြောင်း၊ ထိုခေါင်းဆောင်ကြီးလုပ်သမျှမှာ အခါပေးရက်ရှေးတာထက်ပင် နက္ခတ်ကောင်းမိ၍ တိကျကောင်းမွန်ကြောင်းကိုလည်း မိန့်တော်၏။

“မင်းတို့ထွက် ရက်ရာဇာ—ရှေးဆရာတို့ မှတ်ချက်ဟာ အမှန်ဆုံးပဲ ကိုယ်တော်၊ အရှင်ဘုရားတို့လို ကောင်းတာလုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်ဘာမှ မလိုပါဘူး” ဟူ၏။

ရှေးယခင်ကပင် မြန်မာပြည် ဘုန်းတော်ကြီးများလောက၌ ဗေဒင်သည် တော်တော် ထိုးနှက်ခဲ့၏။ ဗေဒင်တတ်တာကိုပင် တစ်ဂုဏ်ထင်ကြ၏။ ထေရုပ္ပတ္တိရေးလျှင်ဇာတာခွင်မပါလို့မပြီး။ ပိဋကနှင့်ဗေဒင်၊ ရေမှုတ်တစ်ဖက် မီးစတစ်ဖက် ကမ္မဿကတာ ဉာဏ်နှင့်ဝီရိယစွမ်းအားကို မည်မျှ ဟန့်တားဖျက်ဆီးကြောင်း သတိမူကြရာ၏။ ဖွားဖက်တော်များအားလုံး ဘုရားမဖြစ်ကြချေ။

သိကြားဗေဒင်သော်မှ

ဤ၌ ဗေဒင်နတ်ဟောနှင့်စပ်၍ ဘုရားဟောဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို နောက်ဆုံး ဖော်ပြလိုပါ၏။

ရှေးအခါက ကလိင်္ဂမင်းနှင့် အဿကမင်းတို့ စစ်ဖြစ်ကြရာ စစ်ပွဲအနီးရှိ ဘုရားလောင်းရဒသ ကြီးထံ ကလိင်္ဂမင်းက အရှုံးအနိုင် သွားမေး၏။ ရသေ့ကြီး

က မိမိမှာ မသိကြောင်း၊ မိမိထံ ခစားဆည်းကပ်လာသော သိကြားမင်းကို မေးပြီးမှ ပြောမည်ဟုဆိုကာ နောက်တစ်ရက်တွင် ကလိဂ်မင်းနိုင်မည်ဟု ဟော လိုက်၏။

ကလိဂ်မင်းမှာ နိုင်မည်ဆိုသည်နှင့် ဝမ်းသာအားရဖြစ်ကာ ကျေနပ် နေ၏။ ကြံစည်အားထုတ်မှုကို လျော့ချလိုက်သည်။ ထိုဟောကိန်းကို အထွတ်အမြတ် မင်းဘက်ကလည်း ကြားသိရသဖြင့် အနိုင်မခံ အရှုံးမပေး၊ ဇွဲလုံ့လကြီးကြီး နှင့် ဖိဖိစီးစီးတိုက်ခိုက်၏။ ဟောကိန်းအားကိုးနေသော ကလိဂ်မင်းမှာ စစ်ရှုံး ၍ ရသေ့ကြီးအား ဆဲရေးရင်း ထွက်ပြေးလေ၏။

နောက်တစ်ရက် ခစားလာသော သိကြားမင်းအား ရသေ့ကြီးက “လိမ်ရမည်လား” ဟု ပြစ်တင်ပြောဆိုလေရာ သိကြားမင်းက—

“ဒေဝါ န ဣဿန္တိ ပုရိသပရက္ကမဿ — ယောကျ်ားတို့လုံ့လ နတ် သိကြား ပြုဟောတွေကပင် အထင်သေးလို့ မရဘူးဆိုတာ ကြားဖူးတယ်မဟုတ် ပါလား ဘုရား” ဟုသာ လျှောက်ထားချေပနိုင်တော့သည်။ (စတုက္ကနိပါတ်၊ စူဠကာလိဂ်ဇာတ်။)

ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ ပဓာနအခြေခံ ကမ္မဿကတာ ပထဝီကြောကြီးကိုပင် နှုတ် ပစ်၍ ယောကျ်ားတို့၏ ဇွဲလုံ့လကိုပင် ဆုတ်နစ်စေနိုင်သော အဟောအပြော တို့ကား လောကုတ္တရာမှာသာမက လောကရေးရာမှာပင် အဘယ်မျှ နစ်နာ ဆုံးရှုံးစေနိုင်သည်ကို ရှုလော့။

နတ်တို့ဘုရင် သိကြားဗေဒင်ထက် အဘယ်ဗေဒင်သည် သာလွန်မွန်ကန် နိုင်ပါသေးအံ့နည်း။

(ဤစာရေးသူက သက်သက်ရှုတ်ချနေခြင်း မဟုတ်ပါ။ ထိုပညာရပ် သည် သာသနာတော်အား အနံ့နည်းဖြင့် ပြုဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရံခါဒုက္ခပေး သည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် ဤသို့ပြောရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အမြင်နက္ခတ် နှင့် လက္ခဏာဗေဒင်များကို များစွာလေ့လာသင်ကြားဖူးပါသည်။ စာရေးသူ ၉-နှစ်သားကပင် သံဒိဋ္ဌမကြည့်ဘဲ ဇာတာများ ဖွဲ့နိုင်ခဲ့ပါ၏။)

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရနှင့် ဗေဒင်

ဝဏ္ဏဂန္ဓ၊ ရသမကင်း၊ ကြာပင်ရင်း၌၊ စင်းလျင်းဝပ်လျား၊
နေလှည့်ငြားလည်း၊ နံ့ရှားတကြိုင်၊ ဇေးလှိုင်ချိုမြိန်၊ ပန်း
အရက်ကို၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၊ ငါ့ဖို့ရောက်ဟု၊ မသောက်
တတ်အား၊ ငမိုက်ဖားသို့၊ မပြားဝမ်းတွင်း၊ ကြမ္မာနှင်း၍၊

သားချင်းဖြစ်ပြီး၊ ငါနှင့်နီးလျက်၊ မော်မီးမော်မန်း၊ နှလုံးဆန်းဖြင့်၊ သူကန်းအလား၊ အမြင်မှား၍၊ တရာလေးဖင်၊ နားမဝင်တည့်၊ တဖျင်ကြံတွေး၊ ပညာဆွေးသည်၊ မောင်ထွေး ကဏိဋ္ဌ၊ ညီ အရိဋ္ဌ....။

ကုဒိဋ္ဌိမျိုး၊ ပုဏ္ဏားဆိုးတို့၊ ကြိုးကြိုးပမ်းပမ်း၊ သင်သောကျမ်း၌၊ ငြိမ်းချမ်းမဂ်ဖိုလ်၊ ရောက်စိမ့်ဆိုလည်း၊ အလိုမရှိ၊ ဖြစ်ဘိရကား၊ တရားခေမာ၊ နိဗ္ဗာန်ရှာသည်၊ ပညာရှိများ၊ ယုံမှားပေကာ၊ လူ မိစ္ဆာမူ၊ အောင်ရာလည်းဖြစ်၊ သဘောစစ်ဖြင့်၊ မပစ်လျှင်းပဲ၊ ဆောင် ဆောင်သုံးစွဲ၏။

စဲစဲရိပ်ထင်၊ တံလှုပ်မြင်သော်၊ ဤလျှင်စတေ၊ အကယ်ရေဟု၊ မှတ်လေတောသား၊ စဉ်တလျားတည့်၊ ရိရှားပမ်းဟိုက်၊ သောက်အံ့ လိုက်သို့၊ အမြိုက်သာရာ၊ စူးစမ်းကြ၍၊ အတ္တ (အကျိုး) မမြင်၊ ထို ဗေဒင်ကို၊ ဆင်ခြင်မဲ့မို့၊ သူမိုက်တို့သာ၊ ယုံကြည်ရှာလိမ့်၊ အတ္တာ နတ္တ (ကျိုးရှိ+မဲ့)၊ နားပါးဝသည်၊ တွက်ဆစိပ်ပြား၊ သူမြတ်အားကား၊ စီးပွားဟုတ်ယောင်၊ လှည့်ပတ်ဆောင်လည်း၊ လည်အောင် မတတ် နိုင်စွမ်းတည်း။

(ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရာ၊ ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်းပျို့၊ ပုဒ်ရေ-၅၉။
၉-ခန်းပျို့၊ ပုဒ်ရေ-၃၃-ကိုလည်းရှု။)

စွန့်လွှတ်ခြင်း၏ တုံ့ပြန်အား

မြန်မာလူမျိုးများ၏ အစဉ်အလာ ထုံးစံများ၊ ယဉ်ကျေးမှုများကို အင်အားစွာထိန်းသိမ်းပေးရန်အတွက် ဆောင်းပါးဝတ္ထုများ သရုပ်ဖော်ရေးသားလာခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) နီးပါးရှိခဲ့ပါပြီ။ ထိုဝတ္ထု ဆောင်းပါးများကို လုံးချင်း စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေရာ မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်၊ အင်းလျားကန်ဟိုတယ် အစ ရှိသော နေရာများမှတို့၍ ဝယ်သွားကြသော ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည်များ၊ အချို့ကလည်း စာအုပ်တွင်ပါသော လိပ်စာနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ စာရေးကြသည်။ မြန်မာပြည်တွင် နေထိုင်ကြ၍ သံတမန်အလုပ်၊ စီးပွားရေးအလုပ် လုပ်နေကြ သော အနောက်နိုင်ငံသားများကလည်း လာရောက်မိတ်ဆွေဖွဲ့ကြသည်။ သူတို့ အသိုင်းအဝိုင်းစုဝေးရာသို့ ဖိတ်ခေါ်၍ မြန်မာပြည်အကြောင်း ဟောပြော ခိုင်းသည်။ မကြာမကြာ လက်ဖက်ရည်ဝိုင်းများတွင် ဆွေးနွေးကြသည်။

ကျွန်မလည်း တတ်သရွေ့ မှတ်သရွေ့ ပြောပြရသည်။ သူတို့၏မေးခွန်း တွေက ကျွန်မ၏စိတ်ကို နှိုးဆွပေးသည်။ အမြင်သစ်များရသည်။

တစ်ခါက ရွှေတံဂုံဘုရားကြီး ထီးတော်နှင့် ငှက်မြတ်နားတော်ကို မြေ လျှော်ခ၊ သဖြင့် ပြန်လည်ပြုပြင်သောအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးများက ရှိစဉ်မှာ ရွှေ ကျောက်မျက်ရတနာ လက်ဝတ်လက်စားများ လှူဒါန်းကြသည်။

တစ်နေ့သော် အမေရိကန်စင်တာခေါ် အမေရိကန် အမျိုးသား အမျိုး သမီးများနှင့် အနောက်နိုင်ငံသားများ စုဝေးကြရာနေ့ရာ၌ ရွှေတံဂုံထီးတော် ကြီးနှင့် ငှက်မြတ်နားတော်ကြီးကို အနီးကပ်ရိုက်ယူထားသော ဆေးရောင်စုံ ဆလိုက်များကို မီးထိုးပြသကြသည်။ ကျွန်မကို ဆလိုက်များပေါ်၌ မြင်ရ သော ပစ္စည်းများအကြောင်းပြောရန် အထူးညွှန်ပြသည်အဖြစ်ဖိတ်ကြားသည်။

ဆလိုက်များပြသ၍ ပဟာပြောပြီးသောအခါ ပရိသတ်ထဲက သိလိုသော အချက်များကို မေးကြပါသည်။ ကျွန်မက ပြန်ဖြေရသည်။

မေးခွန်း။ ဒီလိုအဖိုးတန်တဲ့ ရတနာတွေကို လှူတာဘာအကျိုးရမှာမို့ လှူကြ တာလဲ။

ဖြေ။ အဲဒီမေးခွန်းကို ဖြေရမယ်ဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာ အတုအခေါ် အရ လှူဒါန်းစွန့်ကြဲကြတဲ့အမှု၊ ဒါနအမှုဆိုတာ ဘာလဲဆိုတာကို ရှင်းပြဖို့လိုပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာအဆုံးအမရဲ့ အခြေခံက ‘စွန့်လွှတ်ခြင်း’ ဖြစ် ပါတယ်။ နောက်ဆုံးပန်းတိုင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘဝကိုရော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ကိုရော အပြီးအပိုင် စွန့်ရမှာပါ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်မတို့တတွေဟာ အဲဒီပန်းတိုင် ကို မရောက်နိုင်သေးဘူးလေ။ ရောက်နိုင်ဖို့ ကိုယ့်ကိုကိုယ် လေ့ ကျင့်ပေးရတယ်။ ‘စွန့်လွှတ်ခြင်း’ ဆိုတဲ့ အမှုကိစ္စကို ကြိုးစားပြီးလုပ်ရတယ်။ တတ်နိုင်တဲ့ပိုက်ဆံ တစ်ပြားနှစ်ပြား၊ ဆန်လေးတစ်ဇွန်းကစပြီး ‘စွန့်လွှတ်’ ရတယ်။ တဖြည်းဖြည်း ဒါထက် အဖိုးတန်တာတွေကို စွန့်လွှတ်နိုင်လာတာပေါ့။ နောက်ဆုံးကျတော့ ဘဝနဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို စွန့်နိုင်သည်အထိပေါ့ရှင်။

ဒီတော့ အဲဒီလို စွန့်လွှတ်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ စိတ်အင်အား ဘယ်လောက် ကြီးမားတယ်ဆိုတာ ရှင်းတို့ တွေးဆကြည့်နိုင်ပါတယ်။ ဒီစိတ်အင်အားတွေ ဟာ အဟောသိကံ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။ ပြုလုပ်တဲ့ အမှုကိစ္စတိုင်းမှာပဲ သူ့ရဲ့ အင်အားကို တန်ပြန်တဲ့အရှိန်အဝါ ရှိတယ်ဆိုတာ ရှင်းတို့ လက်ခံတယ် မဟုတ် လား။ ဒီတော့ အခုလို ရက်ရက်ရောရော စွန့်ကြဲတဲ့ စိတ်ဓာတ် အင်အားဟာ ကောင်းကျိုးတုံ့ပြန်မှုမရှိပဲ ဘယ်နေပါ့မလဲ။ ဘယ်လိုအကျိုးတွေ ရချင်ပါ တယ်လို့လဲ ဆုတောင်းနေဖို့ မလိုပါဘူး။ သူ့ သဘောသူ့ဆောင်ပြီး တန်ပြန်မှု

အကျိုးက ပေးရမှာပါ။ ဒီတော့ စွန့်လွှတ်မှုကို ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ ‘ရက်ရောမ’ ဆိုတဲ့ အမှုကိစ္စဟာ အစစပြည့်စုံချမ်းသာတဲ့အကျိုးပြန်လာမှာပဲလို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ များက ယုံကြည်ပါတယ်။

သူတို့၏မေးခွန်းများကိုပြန်ဖြေသောအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာအတွေးအခေါ် များနှင့် စပ်ဆိုင်သော ‘ကုသိုလ်’ ‘စေတနာ’ အစရှိသော စကားလုံးများကို ကျွန်မ တမင်ရှောင်လိုက်ပါသည်။ သူတို့နားလည်၍ သုံးသွ်သော ဝေါဟာရ များကို ရှာ၍ သုံးလိုက်ပါသည်။

ထိုသို့မေးမြန်းဆွေးနွေးပြီးကြသောအခါ လက်ဖက်ရည်သောက်မုန့်စား ကြပါသည်။ ထိုသို့ စားသောက်ကြရာတွင် တစ်နေရာတည်းမှာ ထိုင်၍မနေ ကြဘဲ စားပွဲကြီးပေါ်မှာ တင်ထားသော စားသောက်စရာများကို ကိုယ်စီ ပန်းကန်ထဲထည့်ပြီး မိုးတိုးမတ်တပ် ‘ဘူဖေး’ သဘော စားကြသည်။ သို့မှသာ လူပရိသတ်ကို စေ့ငှအောင် နှုတ်ဆက်နိုင်၊ စကားပြောနိုင်သည်။ ကျွန်မထံကို တစ်ယောက်ချင်း၊ နှစ်ယောက်သုံးယောက်တို့ လာ၍နှုတ်ဆက်ကြသည်။ ထပ်၍ မေးမြန်းဆွေးနွေးကြပြန်ပါသည်။ သူတို့ထဲတွင် အမေရိကန် အမျိုးသမီးကြီး တစ်ယောက်က စကားတံရှည်ရှည် ပလ္လင်ခံပြီး ဤသို့ပြောပါသည်။

“ကျွန်မ တစ်ခုမေးချင်တာရှိတယ်၊ လူဘုံအလယ်မှာ မေးဖို့မသင့်ဘူး ထင်လို့ အခုမေးတာပါ။ ဒီမေးခွန်းမေးလို့ ရှင်တို့လူမျိုး၊ ရှင်တို့ကိုးကွယ်တဲ့ ဘာသာအပေါ်မှာ ရှိုင်းရှိုင်းစိုင်းစိုင်း ပြောသလိုဖြစ်တယ်လို့ ယူဆလျှင်လဲ ကျွန်မ တောင်းပန်ပါတယ်၊ ဒီမေးခွန်းကိုလဲ ပြန်ရုပ်သိမ်းပါ့မယ်”

သူက ခဏမျှ ကျွန်မမျက်နှာကို အကဲခတ်ကြည့်နေသည်။ ကျွန်မက “မေးပါ...မေးပါ ရပါတယ်၊ ကျွန်မ မသိလို့ မဖြေတတ်လဲ မသိဘူးပြောရမှာ ကျွန်မ မခဲယဉ်းပါဘူး” ဟု ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။ ထိုအခါမှ သူက ပြန် ဆက်၍ပြောပါသည်။

“ဒီလိုပါ၊ ကျွန်မ ရှင်တို့တိုင်းပြည်ကို ရောက်တတည်းက ရှင်တို့မြန်မာ လူမျိုးတွေကို ချစ်ခင်ပါတယ်၊ ချစ်ခင်မှာပေါ့၊ ရှင်တို့လူမျိုးတွေက ဖော်ရွေ တယ်၊ စိတ်သဘော ဖြောင့်တယ်၊ လူတစ်ဖက်သားကို ကူညီတတ်တယ်၊ အခု ဒီဘုရားကြီးရဲ့ထိပ်ဆုံး လူသူမမြင်နိုင်တဲ့နေရာမှာ သိန်းသန်းကုဋေတန်တဲ့ ရတနာ တွေ ချိတ်ဆွဲကြတယ်၊ ကျွန်မမြင်ရပါတယ်၊ ဒီလိုလူကြတာ သုံးမကုန်စွဲမကုန် ကြတဲ့ သူဌေးတွေချည်းမဟုတ်ပါဘူး၊ ရုံးစာရေးမကလေးတွေကလဲ သူ့ရှေ့ ကြယ်သီးလေး လှူတာပဲ၊ ဈေးသည်မကလဲ ကလေးလည်ပင်းက ဆွဲကြိုးလေး သူ့တာပဲ၊ ဒီတော့ ကျွန်မတွေးမိတယ်၊ ပြောရမှာလဲ ခက်ပါရဲ့၊ စိတ်မဆိုးနဲ့

နော်၊ ကျွန်မ မေတ္တာရှိလွန်းလို့ ပြောတာပါ။ ရှင်တို့လို ဖွံ့ဖြိုးစ တိုင်းပြည်မှာ ဆေးရုံတွေ၊ ဆေးတော့၊ ခေတ်မီ ဆေးပစ္စည်းတွေလိုတယ်၊ ကျောင်းဆရာတွေ လိုတယ်၊ ပညာသင် အထောက်အကူပစ္စည်းတွေလိုတယ်၊ အဲသလို ရတနာ ပစ္စည်းတွေရဲ့ တန်ဖိုးနဲ့ဆိုရင် တိုင်းပြည်မှာ အလွန်ကိုလိုနေတဲ့ ပစ္စည်းတွေ မရနိုင်ပေဘူးလားရှင်၊ အဲဒီလိုနေရာတွေမှာ သုံးပါတော့လားရှင်”

ထိုသို့ အမျိုး သမီးကြီးက ပြောလိုက်သောအခါ အခြားသော အနောက် နိုင်ငံသူများက ကျွန်မမျက်နှာကို စိုးရိမ်မကင်းသော အမူအရာနှင့်စိုက်ကြည့် ကြပါသည်။ အချို့ကလည်း မေးခွန်းမေးသော အမျိုးသမီးကြီးကို အပြစ် တင်လိုသော မျက်နှာနှင့် ကြည့်ကြသည်။

မှတ်ချက်။ ထိုအမျိုးသမီးကြီး ရည်ညွှန်းပြောဆိုသော ရွှေတိဂုံစေတီ တော်မြတ်ကြီး၏ စိန်ဖူးငှက်မြတ်နားနှင့် ဆပ်သွားဖူးကလပ်တို့၏ ဘဏ္ဍာတော် စာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

“စိန်ကျောက်ရတနာ အမျိုးမျိုးတို့၏ ရတီချိန်၊ နှစ်ထောင်နှစ်ရာ့ ရှစ်ဆယ် ကိုးရာစီနှင့် ဆယ်ဗီဇာ၊ တစ်ဖြာပိုင်းခြား၊ ရွှေသားပိဿာချိန် နှစ်ရာ့ ခုက် သုံးဆယ်ခုနှစ်ဆယ်တစ်ကျပ် သုံးမူးတပဲနှစ်ရွေး၊ စစ်ဆေးသီးခြားငွေဒင်္ဂါး ချိန် သုံးသောင်းလေးထောင် ငါးဆယ်နှစ်ကျပ်ခြောက်ပဲ၊ အံ့အဲစဖွယ်၊ သွယ် သွယ် စုရုံး အားလုံး ငွေသင့်တန်ဖိုးတစ်သန်းတစ်သောင်း ခုနှစ်ထောင်နှစ်ရာ့ ခုနှစ်ဆယ် ခုနှစ်ကျပ် ခုနှစ်ပဲဖြစ်သတည်း”

အထက်ပါစာရင်းမှာ ၁၉၂၄-ခုနှစ်က အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဒေါက်တာ ဦးလင်းခရားသားပူဇော်သော “စိန်ဖူးငှက်မြတ်နားတင် မော်ကွန်း” တွင်ဖော်ပြ ပါရှိသော စာရင်းဖြစ်၏။

၁၉၁၉-ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၉-ရက် အင်္ဂါနေ့ နံနက် ၁၀-နာရီ မိနစ် ၂၀-တွင် ရန်ကုန်မြို့နယ်အတွင်း၌ အပြင်းအထန် မြေငလျင်လှုပ်သည်။ ငလျင် ဒဏ်ကြောင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး၏ ပိန္နဲတိုင်သည် အနောက်မြောက် ထောင့်သို့ ယိမ်းယိုင်းလေ၏။ ထိုသို့ယိမ်းယိုင်သည်ကို ခံနိုင်အောင် ပြင်ဆင်ရန် အတွက် စိန်ဖူးနှင့်ငှက်မြတ်နားကိုချယူပြီးလျှင် အဖိုးတန် စိန်ကျောက်ရတနာတို့ ထပ်မံလှူဒါန်းကာ ၁၉၂၁-ခု မတ်လ ၁၆-ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နံနက် ၉-နာရီ တွင် ထီးတော်သစ် တင်လှူကြလေသည်။ ဤစာရင်းသည် ထိုစဉ်က ဂေါပက လူကြီးများနှင့် ဂုဏ်သရေရှိ လူကြီးလူကောင်းတို့ တွက်ချက် မှတ်သားပြုစု ထားခြင်းဖြစ်၏။

တန်ဖိုးတစ်သန်းကျော်ဆိုသည်မှာ ထိုခေတ်ကရွှေတစ်ကျပ်သား ၃၅ ကျပ်
ဈေးနှုန်းဖြင့် သတ်မှတ်တွက်ချက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုကာလတန်ဖိုးအား
ဖြင့်ဆိုသော် သိန်းပေါင်း တစ်ထောင်ငါးရာကျော် ဖြစ်ပေမည်။ ဤကား စိန်ဖူး
ငှက်မြတ်နားတော်၏ တန်ဖိုးမျှသာ ဖြစ်၏။

၎င်းအပြင် ၁၉၀၀-ပြည့်နှစ်မှ စတင်ပြီး ငှက်ပျောဖူးတော်မှ စတင်၍
ရွှေပြား သင်္ကန်းတော် ကပ်လှူခဲ့ရာ ယခုအခါ (၁၉၈၅) တွင် သပိတ်မှောက်
တော်အထိ ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ အားလုံး စုစုပေါင်း ရွှေပြားသင်္ကန်း
တော် ၁၈၃၅၀ (ရွှေစင်ပိဿာချိန် ၁၁၀၀) ခန့် ကပ်လှူပြီး ဖြစ်ပါသည်။
ဆက်လက်ပြီး ၁၉၈၅-၈၆ ခုနှစ်အတွင်းတွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား
ရွှေစင်ရွှေသား ရွှေပြားသင်္ကန်းတော် ရွှေပိဿာချိန် ၈၀-ကျော်၊ တန်ဖိုးငွေ
သိန်း ၃၂၀-ကျော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပူဇော်ရန် ဆောင်ရွက်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။
ဂေါပကထုတ်ပြန်ချက်အရ၊ စာတည်းသူ။]

ကျွန်မက ထိုအမျိုးသမီးကြီး၏ လက်ကို အားပါးတရ ဆုပ်ကိုင်ပြီး
ပြောလိုက်ပါသည်။

“ကျေးဇူးတင်လိုက်တာရှင်၊ ဒီမေးခွန်းကိုမေးလို့ သိပ်ကျေးဇူးတင်
တာပါပဲ၊ အလွန်ကို မေးသင့်တဲ့ မေးခွန်းဖြစ်ပါတယ်၊ ကျွန်မ ဖြေခွင့်ရတာ
အလွန် ဝမ်းမြောက်လှပါတယ်”

“ကျွန်မလည်း ခပ်ငယ်ငယ်တုန်းက အဲဒီလိုအတွေးမျိုးတွေ တွေးဖူး
လှချည့်ပေါ့ရှင်၊ အဲဒီတုန်းက ကျွန်မတို့တိုင်းပြည်ကလဲ ပြိတိသျှလက်အောက်ခံ
ဖြစ်နေတယ်၊ လွတ်လပ်ချင်တယ်၊ အဲဒီတုန်းကများ အခုလို ဘုရားပုထိုးတွေ
မှာ ရွှေငွေ ရတနာပစ္စည်းတွေ လှူတာ မြင်ရတယ်၊ ဘုရားသမိုင်းစာအုပ်တွေ
ဖတ်ကြည့်ရင်လဲ ဓာတ်တော်တိုက်ထဲမှာ ဌာပနာတဲ့ ပစ္စည်းစာရင်းတွေဖတ်ပြီး
စိတ်ကူးကြည့်ရုံနဲ့တောင် ရူးချင်သွားတယ်၊ ဒီတော့ ကျွန်မတို့ကလဲ လူငယ်
တွေဆိုတော့ ဒီလိုမျိုးပစ္စည်းတွေကို တိုင်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက်၊ စည်ပင်
ဝပြောရေးအတွက်၊ လုပ်လိုက်ရရင် ဘယ်လောက်ကောင်းမလဲ စသည်ဖြင့်
ပေါ့လေ စိတ်ကူးတယ်၊ နှုတ်ကလဲပဲ ပြောမိတယ်၊ အခုတော့လေ ကျွန်မ
အဲသလိုတွေးခဲ့ ပြောခဲ့မိတာတွေ ဘယ်လောက် မှာတယ်ဆိုတာ သဘော
ပေါက်ပါပြီ”

“ရှင် တစ်ခုစဉ်းစားကြည့်ပါ၊ ကျွန်မတို့ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာလူမျိုးတွေ
ဟာ ရှိစဉ်းစု ရွှေတိုရွှေစလေးတွေ၊ ကလေးလည်ပင်းက ဘယ်ကလေးကအစ
ဖြုတ်ပြီး ဘုရားကြီးရဲ့ ထီးတော်မှာ လှူကြတယ်၊ ကျွန်မ ခုတင်ကပဲ ပြောခဲ့

တယ်လေ၊ အဲသလို စွန့်လွှတ်တဲ့စိတ်၊ ရက်ရောတဲ့ စိတ်ဓာတ်ရဲ့ အင်အားဟာ ဘယ်လောက် ကြီးမားပြင်းထန်မလဲဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ရင် သဘောပေါက် ပါလိမ့်မယ်။ ကဲလေ...အခု ကမ္ဘာကြီးထဲမှာ ဘာတွေဖြစ်နေသလဲ၊ လူလူချင်း သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲ၊ သူတစ်ပါး ဥစ္စာပစ္စည်းကို လုယက်၊ လိမ်လည်ကောက်ကျစ်မှု တွေကိုလုပ်တာ အပြစ်မရှိဘူး၊ လုပ်နိုင်ရင် လုပ်ကြ၊ နောက်ဘဝ၊ ယခင်ဘဝ ဆိုတာ မရှိဘူးဆိုတဲ့ ဝါဒအတွေးအခေါ်တွေ၊ ပြီးတော့ ကောင်းမှုကိစ္စလှူဒါန်း တာတွေ၊ အကျင့်သိက္ခာ စောင့်စည်းတာတွေဟာလဲ အလကားပဲ၊ ဘာမှ ကောင်းကျိုးမပေးဘူးဆိုတဲ့ အယူအဆတွေ၊ ဘာသာတရားဆိုတာ လူဖျင်း လူပျင်း လူညံ့တွေရဲ့ အလုပ်၊ အလကားအလုပ်ပိုပဲဆိုတဲ့ အယူအဆတွေ။ အဲ သလို ဝါဒတွေ လွှမ်းမိုးနေတဲ့ တိုင်းပြည်တွေ အခုရှိနေကြတာ ရှင်တို့တွေတယ် မဟုတ်လား။”

“ကျွန်မတို့တိုင်းပြည်၊ ကျွန်မတို့ လူမျိုးတွေကို အဲသလို ဝါဒဆိုးတွေ မလွှမ်းမိုးအောင် တားဆီးစရာ ဘာလက်နက်ရှိလို့လဲ၊ လက်နက်နဲ့ တားဆီး လို့ကော ရလို့လား၊ ကျွန်မတို့လူမျိုးတွေဟာ ခုတင်ကပြောတဲ့ စွန့်လွှတ်ခြင်း ရက်ရောခြင်းဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်အင်အားသာလျှင် ခံတပ်ကြီးသဖွယ် ကာကွယ် ပေးနိုင်မယ်လို့ ကျွန်မ ယုံကြည်ပါတယ်။ ကျွန်မတို့ လူမျိုးတွေဟာလေ မရှိရင် ဝမ်းစာ ရှိရင်တန်ဆာ၊ ခြစ်ခြုတ်စုထားတဲ့ ရွှေရတနာ ပစ္စည်းလေးတွေကို ခုလို ရက်ရက်ရောရော လှူနိုင်တဲ့စိတ်ဓာတ် ရှိနေသရွေ့ ဘယ်တော့မှ ဝါဒဆိုး တွေ မလွှမ်းမိုးနိုင်ဘူး၊ ကျွန်မတို့မှာ အဲဒီစိတ်ဓာတ်သာ အားထားစရာပဲ၊ ဒါ့ပြင် ဘာမှအားကိုးစရာမရှိပါဘူး၊ အဲသလို ကျွန်မလဲ ယုံကြည်ပါတယ်”

ထိုသို့ ပြန်ဖြေလိုက်သောအခါ အမျိုးသမီးကြီးသည် မျက်ရည်တွေတွေ ကျပြီး ကျွန်မကို သိမ်းကျုံးဖက်၊ ပါးနှစ်ဖက်ကို ဘယ်ပြန်ညာပြန် နမ်းပါတော့ သည်။ သူ့ပါးစပ်ကလည်း “ကျွန်မ ဒီလိုတစ်ခါမှ မတွေးဖူးပါလား၊ အဲသလို မတွေးမိလေခြင်း”ဟု ဗလုံးဗထွေး ပြောရှာပါသည်။ အခြား အမျိုးသမီး များကလည်း....

“အင်မတန် သစ်ဆန်းတဲ့ အတွေးအခေါ်တစ်ခုပါလား အဲဒီလိုတစ်ခါ မှလဲ မတွေးမိဘူး၊ ကြားလဲ မကြားမိဘူး” စသည်ဖြင့် ဝမ်းပန်းတသာ ပြောကြ ပါသည်။ ထိုအခါ ကျွန်မက....

“ဒီစကားနဲ့ ဒီအတွေးအခေါ်ဟာ အသစ်အဆန်း မဟုတ်ပါဘူး။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်က ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ် ဆုံးမသင်ကြားတဲ့ တရား ဖြစ်ပါတယ်”ဟု ပြန်ပြောရပါသည်။ ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမတရား ဖြစ်သောကြောင့်

သာလျှင် 'အဗ္ဘတံ-အဗ္ဘရိယံ အံကြဗ္ဗယံ ကောင်းလေစွ၊ ဆန်းကြယ်လေစွ' အစရှိသော အာမေဋ္ဌိတ်စကားတွေ ထွက်သာခြင်းဖြစ်ပေသည်ဟု အဖန်ဖန် အောက်မေ့ပြီး ကြည်နူးမိပါသည်။

ကျွန်မ၏ အတွေ့အကြုံများကို ပြန်ကြည့်လျှင် သူတို့ မေးကြသော မေးခွန်းများမှာ ဘာမှမထူးဆန်းလှဟု ဆိုနိုင်သည်။ ကျွန်မကလည်း ကျမ်းကြီး ကျမ်းငယ်ကို၍ ပြောနိုင် ပြောတတ်သူလည်း မဟုတ်ပါချေ။ မိမိကိုယ်တိုင် ယုံကြည်မြတ်နိုးစွာနှင့် ဆည်းကပ်ခဲ့သော ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး ကြောင့်သာလျှင် လူပုံအလယ်မှာ အရှက်မကွဲဘဲ ရပ်တည်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ၏ နှလုံးသားအတွင်း၌ ကိန်းအောင်းနေသော ဗုဒ္ဓ၏ တရားတော်ကို အခြေခံ၍ ပြောသောစကားသည် သူတို့၏ နှလုံးသားအတွင်းသို့ ထိရောက် စွာ စူးဝင်သွားခဲ့သည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

တစ်ခါတလေမှာလည်း သူတို့မေးသော မေးခွန်းကို ဘယ်လိုဖြေမုန်း မသိ၊ ကြောင်စီစီ ဖြစ်တတ်ပါသေးသည်။ သို့သော် ထိုအတွေ့အကြုံများသည် ကျွန်မအဖို့ အမြင်သစ် အကြားသစ် ပညာတော့ ရလိုက်ပါသေးသည်။

တစ်ခါက သြစတေးလျနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်များမှ ဆရာမကြီးတစ်ဦး မြန်မာပြည်သို့ အလည်အပတ် ရောက်လာကြသည်။ သူတို့အတွက် ဧည့်ခံ သော လက်ဖက်ရည်ပွဲသို့ ကျွန်မ သွားရောက်ခဲ့ရပါသည်။

သူတို့နှင့် နှုတ်ဆက်စကား မေတ္တာစကားများပြောကြရာတွင် ကျွန်မက မေးပါသည်။

“ဒီနေ့ ဘယ်တွေ့လျှောက်လည်ကြသလဲ၊ စိတ်ဝင်စားစရာတွေ တွေ့ ရဲ့လား”

ထိုအခါ အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးနှင့် စကားလက်ဆုံ ကျသွားပါသည်။

“ဟုတ်ကဲ့... ကျွန်မတို့အဖို့ ဒီတစ်ခါပဲ ရောက်ဖူးတာဆိုတော့ တွေ့သမျှ မြင်သမျှတွေဟာ အဆန်းချည်းပေါ့၊ ဒါထက် ဒီနေ့ တနင်္ဂနွေနေ့လဲ မဟုတ် ပါဘူး၊ ရုံးပိတ်ရက်နေ့များလား”

“မဟုတ်ပါဘူး၊ ဘာပြုလို့လဲ”

“ဟင်... ဒါဖြင့် ဘယ်လိုလဲ၊ ကျွန်မတို့ ဘုရားတွေရောက်တယ်၊ ဘုရား တိုင်းမှာလဲ လူတွေစည်လိုက်တာ၊ အသုံးအို့ အဘွားအိုချည်းပဲ မဟုတ်ပါဘူး၊ အရွယ်ကောင်းတွေပါ၊ သူတို့ဟာ ဘုရားပေါ်လာပြီး ဝတ်ပြုတဲ့ လူတွေပဲ၊ တချို့ကလဲ ပန်းတကောင်းတွေ ရေလဲ၊ တံမြက်စည်းလို့၊ ကိုယ်စီ အလုပ်ကို လေးလေးစားစား လုပ်နေကြတယ်၊ နေ့တိုင်း ဒီလိုပဲလား”

“ဟုတ်ကဲ့...”

“ဟင်...ဟုတ်လား၊ ဒီလူတွေ ဒီကိုလာအောင် ဘယ်သူကများ နှိုးဆော် စည်းရုံးပေးနေသလဲ”

သည်တစ်ခါဖြင့် ကျွန်မမှာ နှုတ်ဆိတ်နေရပါတော့သည်။ အဖြေတော့ ပေးလိုက်ပါသည်။ သို့ပေမယ့် ဉာဏ်မရှိသောအဖြေ၊ တုံးတံသောအဖြေ ဖြစ်ပါသည်။

“ဘယ်သူကမျှ မစည်းရုံးပါဘူး၊ သူတို့ဘာသာသူတို့ လာကြတာပဲ”

ထိုအခါ အမျိုးသမီးက “ဟင်...အံ့ဩစရာကြီးပါလား၊ ယုံနိုင်စရာ တောင် မရှိပါဘူး၊ ဒီလိုပြောတော့ ရှင်နားလည်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ကျွန်မက ရပ်ကွက်ဆိုင်ရာ သာသနာပြုအဖွဲ့မှာ စေတနာ့ဝန်ထမ်း လုပ်အားပေးနေတယ်၊ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကို လူတွေလာအောင် လိုက်ဆော်ဩရတယ်၊ ဘယ်ကျောင်းမှာ ဘယ်သင်းအုပ်ဆရာကြီးက ဘာတရားဟောပါလိမ့်မယ်... စသည်ဖြင့်ပေါ့၊ စာရွက်စာတမ်းတွေလဲ ဝေရတယ်၊ ဒါတောင်ရှင်၊ ဘုရားကျောင်းတွေမှာ လူသိပ်ပါးတာပဲ၊ ရှင်တို့ဆီမှာ ဘယ်သူမှ မဆော်ဩဘဲ ဒီလို ဘုရားစေတီတွေကို နေ့တိုင်းလာနေကြတာဆိုတော့ တိုင်းပြည် ပြန်ရောက်လို့ ကျွန်မ ပြန်ပြောပြရင် သူတို့ ယုံကြည်မှာတောင် ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်”

ထိုအခါ ကျွန်မမှာလည်း တအံ့တဩပင် နားထောင်ပြီး အထူးတလည် စကားမတုံ့ပြန်တော့ပါ။ “ဟုတ်ကဲ့... ဒါတော့ရှင် တစ်နေရာနှင့် တစ်နေရာ မတူကြဘူးပေါ့၊ ဟောဒီ မြေပဲဆားလှော်လေး မြည်းကြည့်ပါဦး၊ ရှင်တို့ဆီမှာကော မြေပဲစိုက်သလား၊ ဩစတေးလျပြည်ကြီးက သိပ်ကြီးတယ်နော်၊ ရာသီဥတုတွေကလည်း အမျိုးမျိုးဆိုတော့ သီးနှံတွေကလဲ စုံမှာပဲ ဟု စကားတံပြောင်းပြီး ပြောရပါတော့သည်။

ကျွန်မအဖို့ ဘာမျှမထူးဆန်းသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို သူတို့က တအံ့တဩ ဖြစ်နေကြပြန်သည်။ သူတို့ သို့ကလိဖြစ်သည်ကို တဖန် ကျွန်မက ပြန်အံ့ဩရပါသည်။

အနောက်တိုင်းသား အနောက်တိုင်းသူများနှင့်တွေ့လျှင် သူတို့မေးလေ့ရှိသော မေးခွန်းမှာ “Are you a good Buddhist ? ဗုဒ္ဓဘာသာသူတော်စင်တစ်ဦး ဟုတ်ရဲ့လား” ဟု မေးသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် ကျွန်မက ရယ်သွမ်းသွေးပြီး....

“I think I am, I try to be one. ကျွန်မကိုယ် ကျွန်မတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်စင်လို့ တော့ ထင်တာပါပဲ၊ အဲသလို ဖြစ်အောင်တော့ ကြိုးစားနေတာပါပဲ” ဟု ဖြေလိုက်ပါသည်။

ထိုအဖြေကို အသိ မိတ်ဆွေ တစ်ဦးက ဘဝင်မကျနိုင်သဖြင့် ပြောပါသည်။

“အစ်မကြီးကလဲဗျာ၊ ဘယ်လို ဖြေလိုက်တာလဲ၊ ကိုယ်တိုင်ဝိပဿနာ တရားတွေ ဘယ်လိုအားထုတ်တာတွေ၊ ဘယ်လိုအလှူဒါနတွေ လုပ်တာတွေကို ပြောပြလိုက်ပါလား။”

ဘယ်လိုပဲဖြစ်စေ၊ ကျွန်မကဖြင့် “ကိုယ့်ကိုကိုယ်တော့ ထင်တာပဲလေ၊ တကယ်ဖြစ်အောင်တော့ ကြိုးစားရတာပါပဲ” ဟူသော အဖြေမျိုးကိုသာ ပေးပါသည်။ သူတို့တတွေ ကျွန်မနှင့် အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ အကြောင်း ဆွေးနွေးကြသည်။ ခင်မင်ရင်းနှီးကြသည်။ ထိုအခါ သူတို့က “You are a good Buddhist” ဟု ထောမနာပြုကြပါသည်။ ဤကိစ္စမှာ ကိုယ်က မဆုံးဖြတ်ဘဲ သူတစ်ပါးက ဆုံးဖြတ်မှသာ သင့်တော်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ သူတို့က ကျွန်မကို ‘ခွေ’ဖို့ကြိုးစားတတ်ကြပါသေးသည်။ တစ်ခါက လက်ဖက်ရည်သောက်ရင်း စကားဝိုင်းတစ်ခုတွင် အမျိုးသမီးတွေ ချည်းဖြစ်၍ အမျိုးသမီးတို့၏ ပြဿနာကပ်စုံကို ဆွေးနွေးကြပါသည်။ ထိုကိစ္စမှာ (စာဖတ်သူ ရဟန်းရှင်လူများကို ဦးဆံဖြင့် ကန်တော့ပါရဲ့၊ နားနှင့်မနာ၊ ဖဝါးနှင့် နာကြပါ) အမျိုးသမီးများသည် သူတို့မှာရရှိလာသော သန္ဓေကို အလိုမရှိပါက ဖျက်ချပိုင်ခွင့် ဥပဒေအကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဥပဒေမှာ ယခုအခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဆိုဗီယက်ရုရှားတို့တွင် အတည်ဖြစ်နေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

သားသန္ဓေဖျက်ခြင်းကို တရားဝင်ပြုသင့်မပြုသင့် ဆွေးနွေးကြသည်။ အနောက်တိုင်းသူအချို့က အမျိုးသမီးတစ်ဦး၌ ရရှိသောသန္ဓေကို အလိုမရှိနိုင် အလိုမရှိအပ်သော အခြေအနေမျိုးတွေကို တင်ပြပါသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် ဆရာဝန်များက တရားဝင် ဖျက်ချပေးနိုင်သည်။ ထိုကိစ္စ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည် မဟုတ်ပါလောဟု ဆိုကြသည်။

“ဒီလိုဟိုလို ဒီနယ်ဟိုနယ် အခြေအနေမျိုးကြုံလာလျှင် အမျိုးသမီး တစ်ယောက်ဟာ သန္ဓေကို မဖျက်သင့်ပေဘူးလား” ဟု အမျိုးမျိုးပြောကြပါသည်။ သူတို့ပြောသော အခြေအနေတွေကိုတော့ဖြင့် ရေးသားမဖော်ပြချင်တော့ပါ။ တွေးသာကြည့်ကြပါဟု ဆိုချင်ပါတော့သည်။

ကျွန်မကို သူတို့က ဘယ်လိုပင်ခွေသော်လည်း ကျွန်မက ထိုကိစ္စသည် (ဘယ်လိုအခြေအနေမျိုးပဲ ဖြစ်နေနေ) လုံးဝ မလုပ်သင့်ဟူ၍ မရွှေ့မရှားဘဲ ရပ်တည်ထားလိုက်ပါသည်။ ထိုအခါ သူတို့က ကျွန်မကို “ဘာသာရေးအယူ

သည်းလွန်းသည်။ အိမ်ကိစ္စမဆို အခြေအနေအရ ပြဿနာပြေလည်အောင် ရှင်းရမည်မဟုတ်ပါလား” ဟု ဆိုကြသည်။

နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်မက ခပ်အေးအေးပင်ပြောလိုက်ပါသည်။ “ရှင်တို့ ဥစ္စာက ပြဿနာတစ်ခုကို လူ့ အသက်သတ်ပြီး ဖြေရှင်းချင်နေကြတာကိုး၊ ဒါပြင် နည်းများ မရှာကြတော့ဘူးလား၊ အခု လောကကြီးမှာ ကိစ္စတစ်ခုဖြစ်လာ ရင် အလွယ်ဆုံးလိုက်ပြီး၊ လူသတ်ပြီး ဖြေရှင်းနေကြတာချည်းပဲ မဟုတ်လား၊ ဗုဒ္ဓဘာသာတစ်ယောက် အနေနဲ့ ဘယ်လိုပြဿနာပဲဖြစ်ဖြစ် လူသတ်ပြီး ဖြေရှင်း တာတော့ သက်မခံ နိုင်ဘူး”

ထို့နောက် ဆက်၍ သန္ဓေဖျက်ပေးခြင်းကို သူတို့ဆီမှာ တရားဝင် ပြုထားသော်လည်း အများစုဖြစ်သော ဆရာဝန်များက ထိုကိစ္စကိုလုံးဝရှောင် ကြဉ်သော ဆရာဝန်များရှိကြောင်း သတင်းစာ ဂျာနယ်များ၌ တွေ့ရသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့က သိ၍ ပြောလိုက်ပါသည်။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် သန္ဓေဖျက်ချ ပြီးမှ ပြန်နှမြော၍ စိတ္တဇဝေဒနာဖြစ်ကြသော အမျိုးသမီးများအကြောင်း ကိုလည်း မဂ္ဂဇင်းများ၌ ဖတ်ရှုရသည်။ ထိုကိစ္စမှာ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သည်ဟု တစ်သစ်ချ ယူဆကြသည်မဟုတ်ချေ။ တိုင်းပြည်မှာလည်း အငြင်းပွားနေကြပုံ၊ သဘောမတူ သူတွေ ရှိနေပုံတွေကို ပြောပြလိုက်ပါသည်။

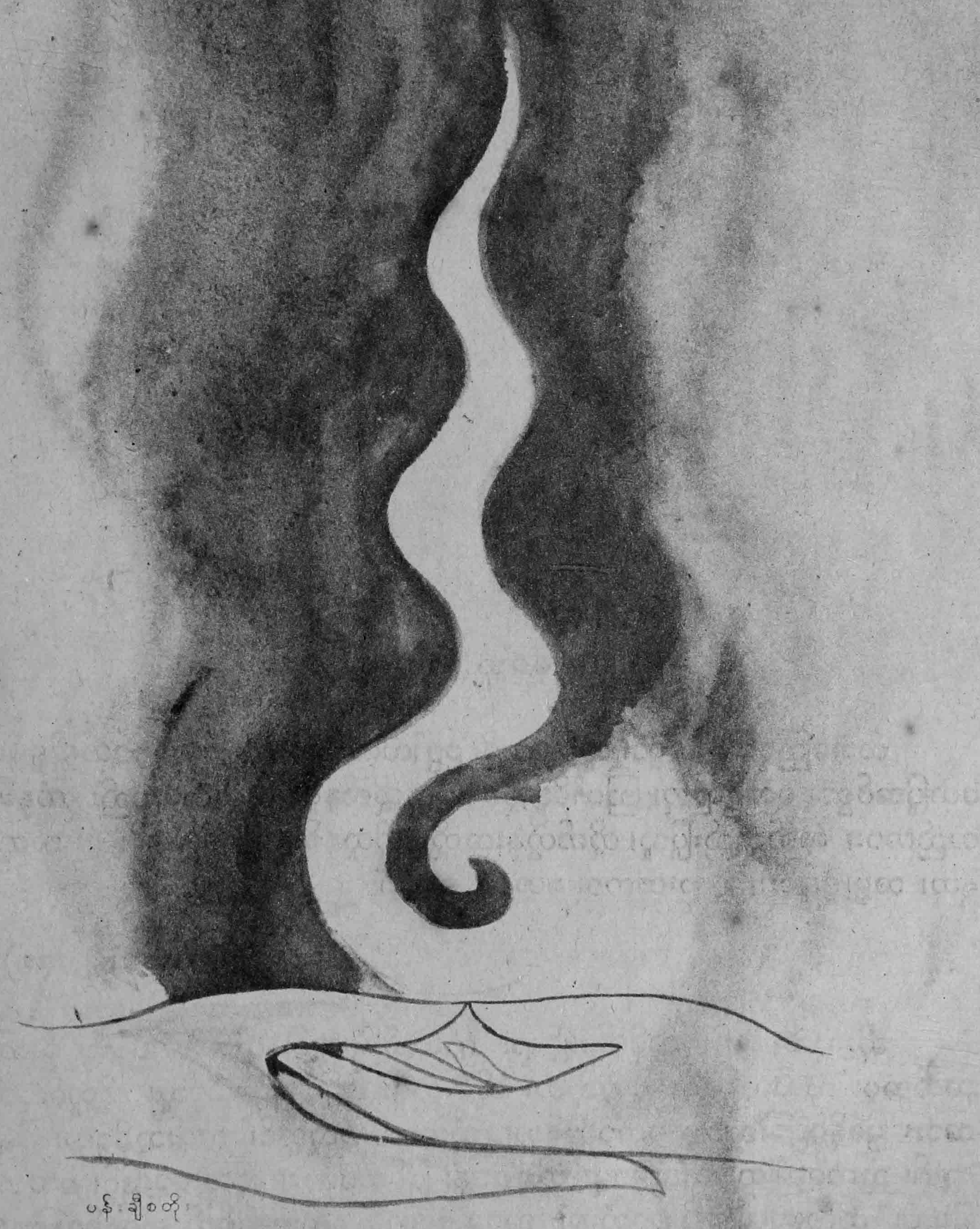
ဤသို့ အပြန်အလှန်ပြောရ ဆွေးနွေးရသည်မှာ ပညာမဟုတ်သလည်း ရသည်။ ‘ပျော်စရာ စိတ်ဝင်စားစရာလည်း ကောင်းပါသည်။’ “ရှင်တို့ဘာသာ အရ လူ့သတ္တဝါဆိုတာ ဘုရားသခင်နဲ့ ပုံတူဖန်ဆင်းထားတာ မဟုတ်လား၊ ဘုရားသခင်နဲ့ပုံတူဖြစ်တဲ့ လူတစ်ယောက်ဖြစ်လာမယ့် မျိုးစေ့ကို ဖျက်ဆီးလို့ တော်နိုင်ပါ့မလား” ဟု ကျွန်မက မေးလိုက်ပါသည်။

အစဦးက သူတို့က ကျွန်မကိုခွေကြသည်။ ယခု ကျွန်မကပြန်ပြီး ခွေ လိုက်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်မနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးဆုံးဖြစ်သော အမျိုး သမီးတစ်ဦးက “ဟောဒီအမျိုးသမီးကိုလေ ကမ္ဘာလူဦးရေပြဿနာနဲ့ပတ်သက် ပြီး ဆွေးနွေးရမယ့် အဖွဲ့တွေထဲများ သွားမထည့်ကြနဲ့၊ သူနဲ့တော့ဟန်မှာမဟုတ် ဘူး” ဟု ရယ်သမီးသွေး ပြောလိုက်ပါသည်။

အကြိတ်အနယ် အပြန်အလှန် ပြောကြ၊ ရယ်မောကြနှင့်ပင် တစ်နေ့ တာ ပြီးသွားပြန်ပါသည်။

(၁၉၈၄-ခု မတ်လထုတ် ဉာဏ်လင်းဓမ္မစာပဒေသာ၊ စာမျက်နှာ ၇၈-မှ စာ ရေးဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၏ “အနောက်နိုင်ငံသားတို့ စပ်စုကြပုံများ” ဆောင်းပါးကို မူရင်းအတိုင်း ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။)

သီလကထာ

ဝန်ချိတ်

ပြုသူ စေသူ အလိုတူ

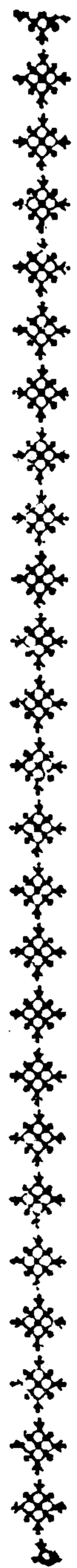
လားကြောင်းပါယ်ရွာ၊ ယူမိစ္ဆာကို၊ ဥဒ္ဒါလက၊ ဣသတကေတု၊ ဇာတ်ကိုရှု၍၊
ပယ်ပြုအပ်စွာ၊ မလစ်ရာဘု၊ ဩဝါမိန်ဆို၊ အကုသိုလ်နှင့်၊ ကုသိုလ်ဟုမည်၊ ကံနှစ်
တည်ကား၊ လက်သညးပြုသူ၊ တိုက်တွန်းသူတို့၊ ထိုသူနှစ်မျိုး၊ ပြစ်အကျိုးမျှ၊ အတူ
ရဟု၊ သမ္မုဒ္ဓဗျား၊ ဘုရားတကာ၊ ဟောကြံမှာရှင့်။

(မဃဒေဝ-၂၇၃။)

ဆိုယုတ်စရိုက်၊ သူမိုက်ကျင့်ရာ၊ ကံဆယ်ဖြာတွင်၊ ပါဏာတိပါတ်၊ သက်
သတ်အမှု၊ ကိုယ်လိုပြုနှင့်၊ ပြုဟုံသူက၊ တိုက်တွန်းကြ၍၊ ပြုရသောသူ၊ လိုတူသော
အား၊ မြစ်နိုင်ငြားလျက်၊ မတားမြစ်သူ၊ သုံးယောက်လူတွင်၊ သတ်သူနိရယ၊ ငရဲ
ကျ၏၊ သူကခေါ်ရာ၊ ပါသူမှာမူ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ဖြစ်ထမမှား၊ လိုတူအားဖြင့်၊ မတား
မြစ်သူ၊ ထိုလူမှာတုံး၊ ပြိအာဘုံဟု၊ အာရုံဖွင့်လှစ်၊ ထူးအပြစ်ကို၊ စင်စစ်မှန်စွာ၊
ကျမ်းရိုးလာ၏။

(မဃဒေဝ-၁၉၇။)

● ဆောင်ပုဒ်။ ပြုသူ စေသူ၊ အလိုတူ၊ မှတ်ယူ ကံသုံးဆယ်။

သို့
ထို
အ
ရာ
ရှိ

စစ်အတွင်း ဥပုသ်သည်

၁၉၄၅-ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်းက ဖြစ်ပါသည်။ ဂျပန် ဘုရင့် တပ်မတော်သည် ရန်ကုန်မြို့ကို သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်း မန္တလေးမြို့သို့ ဆက်လက်ချီတက်လာကြသည်။ ဂျပန်လေတပ်မတော်ကလည်း မန္တလေးတစ်မြို့လုံး မှုမကြေအောင် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်လျက်ရှိသည်။ ရန်ကုန် မန္တလေး မီးရထားလမ်းလည်း ပျက်ခဲ့လေပြီ။

ထိုအချိန်တွင် ဦးဘခင်သည် မန္တလေးဘူတာကြီးတွင် ငွေစာရင်းကိုင် အရာရှိဖြစ်၏။ မီးရထားဌာနမှ ရရှိသမျှသော ဝင်ငွေအားလုံးကို ကိုင်တွယ် ထိန်းသိမ်းရ၏။ ဟစ်နေ့... မန္တလေးဘူတာကြီးကို ဗုံးချခြင်း ခံရလေသည်။ လေကြောင်းရန်ရှင်းသည်နှင့် ဦးဘခင်သည် ဘာကိုမျှဂရုမစိုက်အား၊ တာဝန် ရှိရာ ဘူတာရုံဆီသို့သာ အသော့နှင်သွားခဲ့၏။ မန္တလေးဘူတာကား ဗုံးဒဏ်ချက်

ကြောင့် မရှုမလှပျက်စီးနေလေပြီ။ အပျက်အစီးများကိုရှောင်တိမ်းကျော်လွှားရင်း သူ့ရုံးခန်းသို့ ရောက်ခဲ့၏။ ငွေထည့်သော သံမီးခံသေတ္တာကြီးကား မပျက်မစီး မကတိအတိုင်းရှိနေသည်။ ဦးဘခင်သည် အသင့်ပါလာသော သော့ဖြင့် မီးခံသေတ္တာကိုဖွင့်ပြီး အထဲမှငွေများကို ထုတ်လိုက်လေသည်။

သူ့ဘဝတစ်သက်တာတွင် ပိုင်ဆိုင်ရန် အိပ်မက်ပင် မက်ခဲ့မည်မဟုတ်သော ငွေပုံကြီးကား သူ့ရှေ့မှာ ဖွေးဖွေးလှုပ်နေ၏။

သူ...ဘာလုပ်ရမည်နည်း...။

ဦးဘခင် ခဏမျှစော့သွား၏။ ပြိတိသျှအာဏာပိုင်တို့ကား ဂျပန်စစ်ဦးရောက်လာတည်းက ပြေးကြွလပြီ။ မန္တလေးသည် ထိုအချိန်က လူမရှိတော့သော မြို့ပျက်ကြီး။ ဂျပန်တပ်နှင့် အင်္ဂလိပ်တပ် ကြားလပ်ကာ အစိုးရလည်း မရှိတော့သဖြင့် ထိုငွေကို အစိုးရငွေဟု ဆိုနိုင်ပါမည်လား၊ ထိုငွေများကိုလည်း စစ်ပြေး ပြိတိသျှအစိုးရတို့ အမှန်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကော ရှိပါဦးမည်လား။

ထိုငွေများကို ဦးဘခင် ယူလိုက်မည်ဆိုလျှင်လည်း ဘယ်သူမျှမသိနိုင်၊ ဘယ်သူ့ကိုမှလည်း ဝေစုခံပေးရန်မလိုပါ။ ထို့ပြင် ထိုအချိန်က ဦးဘခင် အကြီးအကျယ် ငွေလိုရှိနေသည်။ သမီးငယ် အသည်းအသန် မကျန်းမာဖြစ်နေ၍ ငဆေးဝါးဓာတ်စာဖိုးကထွက်၊ အိမ်စရိတ်ကတက်နှင့် သာမန်အခြေအနေမှာထက် ပို၍ ကျပ်တည်းနေသည်။

သူ... ဘာလုပ်ခဲ့သနည်း...။

“အစိုးရ ဘယ်ကိုရောက်ရောက်... ဒီငွေတွေကို ငါ့အထက်အရာရှိလက်ရောက်အောင် လိုက်အပ်မယ်၊ ဒါ ငါ့တာဝန်ပဲ၊ ငါ့တာဝန်ကျေစေရမယ်”

မကရားရယူချင်စိတ် တစ်ချက်မျှပင်မဖြစ်၊ နှောင့်နှေးဖင့်လေးမှုမရှိ၊ ရဲဝံ့ပြတ်သားမှုအပြည့်ဖြင့် ခိုင်မာသောဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်လိုက်သည်။

မန္တလေးမှဆုတ်ခွာစဉ်က ပြိတိသျှတို့သည် အရပ်မျက်နှာအသီးသီးသို့ ဖြန့်ခွဲကာ ဆုတ်ကြသည်။ မီးရထားအရာရှိတို့ကမူ မေမြို့သို့ ပထမအဆင့်ဆုတ်၏။ ထိုမှတစ်ဆင့် တရုတ်အမျိုးသားတပ်မတော်နှင့် ဆက်သွယ်ပြီး လေကြောင်းဖြင့် အိန္ဒိယသို့ပြန်ရန် စီစဉ်ထားကြသည်။ ဦးဘခင် ထိုအဖွဲ့ကိုအုပ်မိနိုင်ဖို့ကား မသေချာ၊ သို့သော် တာဝန်ရှိသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဂျစ်ကားတစ်စီးငှားပြီး သုံးနာရီခရီးဖြစ်သော မေမြို့သို့ ငွေထုပ်ပိုက်ကာလိုက်ခဲ့လေသည်။

မေမြို့ရောက်သော် ပြိတိသျှတို့ကို ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက်တွေ့ရ၏။ ဆိုင်ရာ အရာရှိကို ရှာဖွေပြီး ငွေအားလုံးကို စာရင်းဇယားနှင့်တကွ အတိအကျ လှဲပြောင်းအပ်နှံလိုက်လေသည်။ ထိုတာဝန်ပြီးဆုံးကာမှ အောင်ထားသော သက်ပြင်းကို ဟင်းခနဲ ချနိုင်တော့၏။

ထိုသို့ တာဝန်ကျေပွန်မှုအတွက် ဦးဘခင် ကောင်းဆိုသည်မှာ တစ်ခု တော့ ရှိပါသတဲ့။

“ကျွန်တော့်အတွက် ဒီလ လစာနဲ့ ဒီကိုလာတဲ့ ခရီးစရိတ်ကလေးများ ရနိုင်ပါသလား ခင်ဗျာ”တဲ့။

သူကား... ဦးဘခင်ဖြစ်၏။ အရာရာ၌ စောင့်စည်းတတ်သော (၀၇) သီလစင်ကြယ်သော ဆရာကြီး ဦးဘခင်ဖြစ်၏။

သီလရနံ သင်းပျံ့လှိုင်စွာ

အရာရာ၌ စောင့်စည်းမှု (၀၇) သီလသည် အရာရာ၌ အထွတ်အထိတ် သို့ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်စွမ်းသော အင်အားကောင်းကြီး တစ်ခု ဖြစ်ပါ၏။

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရရှိသောအခါ ဦးဘခင်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးသော မြန်မာငွေစာရင်းမင်းကြီး ဖြစ်လာလေသည်။ နိုင်ငံတော် အတွက် အရေးပါသော အခြားရာထူးကြီး သုံးလေးခုကိုလည်း တစ်ချိန်တည်း မှာပင် ပူးတွဲ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရလေ၏။

ထိုရာထူးကြီးများတွင် နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌရာထူးလည်း တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော် အတွက် အဓိကဝင်ငွေရရှိသော ဆန်စပါး စသော သီးနှံများကို ပြည်တွင်း ပြည်ပ ရောင်းဝယ်ရေးကိစ္စရပ်များ၌ စီမံခန့်ခွဲရန်၊ အပြည့်အဝ အာဏာပိုင်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စပါးကုန်သည်၊ စက်ပိုင်တို့ထံမှ တံစိုးလက်ဆောင် များ မြူးမြူးမျက်မျက် ရတတ်လေ့ရှိပါ၏။ သို့သော်လည်း ဘယ်သို့သော တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရသည်ဖြစ်စေ၊ ဆရာကြီးကား အဂတိလိုက်စားမှုမရှိ၊ တည်ကြည်ဖြောင့်မတ်စွာ ဆောင်ရွက်မြဲဖြစ်၏။ မည်သည့် ကုန်သည်ပွဲစား စက်ပိုင်ကိုမျှ အိမ်တွင်လက်ခံ၍ မတွေ့ဆုံ။ အလုပ်ကိစ္စမှတစ်ပါး ရုံးတွင်လည်း လက်ခံတွေ့ဆုံခြင်းမပြု၊ ခေါင်းဆောင်ကောင်းပီသစွာ ကိုယ်ကျင့် သီလအရာ တွင် စံပြအဖြစ် ကျင့်သုံးနေထိုင်ခဲ့၏။

တစ်ခါက ဆရာကြီး၏ မွေးနေ့တစ်ခုတွင် လက်အောက် အရာရှိတစ်ဦးက ဆရာကြီးအိမ်သို့လာ၍ လုံချည်တစ်ထည် ကန်တော့ဖူး၏။ ဆရာကြီး မရှိခိုက်ဖြစ်၍ အိမ်တွင်ထားခဲ့သည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ဆရာကြီးသည် ထိုလုံချည်ကို ရုံးသို့ယူသွား၏။ ရုံးချိန်ပြီးသောအခါ အမှုထမ်းများကို အစည်းအဝေး ခေါ်သည်။ အကျိုးအကြောင်းပြောပြပြီး လုံချည်ကန်တော့သူ အရာရှိကို အများရှေ့မှောက်တွင်ပင် ဆူတော့၏။ ၎င်းလုံချည်ကိုလည်း ဝန်ထမ်း သက်သာချောင်ချိရေးရန်ပုံငွေသို့ လှူပြောင်းပေးလိုက်သည်။

သူကား...ဦးဘခင် ဖြစ်၏။

အောက်ပါဖြစ်ရပ် တစ်ခုသည်လည်း ဆရာကြီး၏ သီလသမာဓိဂုဏ်နှင့်စပ်၍ မေ့ဖျောက်၍မရနိုင်ကောင်းသော အဖြစ်အပျက်တစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။

အမှန်တကယ် ရှိခဲ့ဖူးပါသည်

နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆရာကြီး တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့စဉ် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ထိုရာထူးမှာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးကသာ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ပေါ်လစီရာထူးဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး၏သီလကို အတွင်းကျကျ သိရှိလေးစားသူ တာဝန်ရှိခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦးက ပေါ်လစီကိုပင်ကျော်လွှားကာ တစ်ချက်လှတ်တာဝန်ပေးခြင်းဖြစ်၍ ဆရာကြီး မငြင်းသာခဲ့။ တာဝန်ယူထမ်းဆောင်စတွင် ထိုဌာန၏ အရသာကို သိထားသူအချို့က ကပျက်ယပျက်၊ ကပ်ဖဲ့တိုက်သူ တိုက်၊ တာဝန်ပေးသူ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီးကိုပင် ဆန္ဒပြသည်အထိ တာဝန်ပေးသူ သို့သော် ဦးဘခင်ကား မသိကျိုးကျွံပြုကာ အမှုထမ်းများအား ရုံးနားချိန်တွင် ကမ္မဋ္ဌာန်းသိုင်စေခြင်းဖြင့် အနိုင်ယူခဲ့ပါသည်။

တစ်နေ့သောအခါ ကုန်သည်တစ်ယောက်သည် နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့သို့ ဂုန်နီအိတ် အမြောက်အမြား ရောင်းချရန် တင်ဒါ တင်သွင်းခဲ့၏။ အဖွဲ့သို့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအတိုင်း တင်ဒါပုံစံဖြင့် တင်ပြခြင်းလည်းပြု၏။ ထို့ပြင် သေချာပေါက်ရဖို့ရာအတွက် အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌကိုလည်း ချဉ်းကပ်ခဲ့၏။ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ဆရာကြီးအိမ်သို့ လာဘ်ထိုးရန် ငွေထုပ်ပိုက်ကာ ရောက်လာလေတော့သည်။

ဆရာကြီးနှင့် စကားစမြဲပြောဆိုရင်း ထိုကုန်သည်သည် လာဘ်ပေးရန် စကားသွယ်လေသည်။ ငွေစကားစသည်နှင့် ဆရာကြီး သိသိသာသာ မျက်နှာပျက်လေပြီ။ စက်ဆုတ်ရွံရှာမှုတို့အထင်းသားပေါ်လွင်လာ၏။ ရှစ်စပ်

က လည်သော ထိုကုန်သည်လည်း ငွေမှာ ဆရာကြီးအတွက်မဟုတ်ကြောင်း ဆရာကြီး၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနသို့ လှူဒါန်းခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း စကားတံပြောင်း၍ ဆိုပြန်သည်။ ဆရာကြီးက ယောဂီမဟုတ်သူများထံမှ ပဋိပတ္တိဌာနအတွက် အလှူငွေကို လက်မခံကြောင်း ရှင်းလင်းပြောပြပြီး ထိုသူကို အိမ်ထဲမှ မောင်းထုတ်လိုက်လေသည်။ အပဲပဲနဲ့ခဲသော ထိုကုန်သည်မှာ “ဘယ်လိုလူကြီးပါလိမ့်၊ လာဘ်ပေးတာများ မောင်းထုတ်တယ်လို့၊ အလိုက်ပုံများနယ်” စသည်ဖြင့် တွေးတောအံ့ဩရင်း မျက်စိမျက်နှာပျက်ပျက်ဖြင့် ခြံထဲမှထွက်ခွာသွားလေတော့၏။

စင်စစ် ထိုနေ့မှာပင် ထိုကုန်သည်၏တင်ဒါကို ဘုတ်အဖွဲ့က လက်ခံပြီး ဖြစ်ပါ၏။ သူပေးသွင်းသော ဈေးနှုန်းမှာ အနိမ့်ဆုံးဖြစ်၍ ဘုတ်အဖွဲ့က စည်းမျဉ်းနှင့်အညီ လက်ခံခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို ထုတ်ဖော် ကြေညာခြင်းမပြုရသေး။ ထို့ကြောင့် ထိုကုန်သည် ထိုးသောလာဘ်ကို ဆရာကြီးအနေနှင့် ဘာမျှလည်း အထူးတလည် လုပ်ပေးစရာမလို၊ အန္တရာယ်လည်းမရှိ၊ အစိုးရကိုလည်းမထိခိုက်ဘဲ မြှန်မြှန်ကြီးစားနိုင်ကြောင်း ထိုကုန်သည် သာ သိသွားခဲ့လျှင်မူ....

မည်သို့ဖြစ်စေ....
သူကား....ဦးဘခင်ဖြစ်၏။

အများစုဖောက်ပြန်သော်လည်း မိုးခါးရေမသောက်၊ နိုင်ငံတာဝန်ကို တာဝန်သိသိ သစ္စာရှိရှိ စံနမူနာပြု၍ ထမ်းဆောင်ခဲ့သော အရာရှိကြီး ဦးဘခင် ဖြစ်၏။ ဆရာကြီး၊ ဆရာကြီးနှင့်ဘဝတူ သီလရှိသူ အမှုထမ်းတို့၏ စွမ်းရည်ကြောင့် နိုင်ငံတော်၏ အသက်သွေးခဲဖြစ်သော ထိုဌာနလည်း ထိုအချိန်မှစ၍ သိသိသာသာ တိုးတက်သောစံချိန်သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပါတော့သည်။

ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြုံ သီလဂုဏ်

ဆရာကြီးတို့ခေတ်က မြန်မာပြည်တွင် အစိုးရအရာရှိကြီးသာ ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် ကျန်ဘဝတစ်လျှောက်လုံးမှာ သက်တောင့်သက်သာ နေနိုင်ပါ၏။ လစာကောင်းသည်သာမက ဘေးပန်းက တံစိုးလက်ဆောင်များ ရှင်ရှင်ကလေးရတတ်သောကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါ၏။

ဆရာကြီးသည် အစိုးရဌာနကြီးများ၌ ရာထူးကြီးလေးခုကို တစ်ပြိုင်တည်း တာဝန်ယူ ထမ်းဆောင်ခဲ့ရ၏။ သို့သော်လည်း လစာကိုမူ တစ်နေရာတည်းမှသာ ယူခဲ့၏။ မတရားသော လာဘ်လာဘမှန်သမျှ လုံးဝရှောင်ခဲ့၏။ ဆရာကြီး အလုပ်မှ အငြိမ်းစားယူသောအခါ အိုစာမင်းစာအတွက် ငွေကလေး

နှစ်သောင်းငါးထောင်မျှသာ လက်ထဲမှာ ရှိလေသည်။ ကိုယ်ပိုင်အိမ်လည်း မရှိသေး။ အမှုထမ်းကလေးတစ်ယောက်လုံး အစိုးရကပေးသော အိမ်မှာသာ နေခဲ့၏။

ဆရာကြီးပင်စင်ယူလိုက်သောအခါတွင် အစိုးရအိမ်၌ဆက်လက်နေထိုင် ရန် အခွင့်မရှိတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် မိသားစုနေထိုင်ရန်အိမ်ဆောက်ဖို့စီမံရ၏။ စုငွေကလေးဖြင့် အိမ်ဖြစ်အောင် ဆောက်ပေးဖို့ အတွင်းနေ တပည့်ကြီး ကျွန်တော် (ဦးဂိုအင်ကာ)ကိုစီမံစေပါသည်။ တကယ်တမ်း အိမ်ဆောက်သော အခါ ဆရာကြီး၏စုငွေနှင့် မလောက်ချေ။ အိမ်အပြီးသတ်ဖို့ ငွေဟစ်သောင်း ခန့် လိုနေ၏။

ထိုငွေကို ဆရာကြီး ဘယ်လိုရှာဖွေမည်နည်း။

စင်စစ် ငွေတစ်သောင်းဆိုသည်မှာ ကျွန်တော်အဖို့ ဘာမျှ ဝန်မလေး ပါ။ အလွယ်တကူပေးလှူနိုင်ပါ၏။ သို့သော် ကျွန်တော် ကန်တော့သည်ကို ဆရာကြီး လက်မခံခဲ့ပါ။

“တပည့်ယောဂီတစ်ယောက်ကလွဲဒါနိုးတာကို ဆရာကြီးကိုယ်ရေးကိုယ် ရေး ကိုယ်တာကိုစွဲအတွက် အသုံးမပြုပါရစေနဲ့၊ မွှေနှံပဲစပ်တဲ့ အခြား သင့် တော်မယ့် နေရာတွေကိုသာ လှူပါကွာ” တဲ့။

ဆရာကြီး အခက်အခဲတွေသည်ကိုဘယ်လိုနည်းဖြင့်မျှ ကျွန်တော်မကြည့် ရက်ပါ။ ထို့ကြောင့် “ချေးတာပါ” ဟု တစ်ဖက်လှည့်ပြီး ပြော၏။ “ချေးတယ်” ဆိုတော့ ဆရာကြီး မငြင်းသာချေ။ ကျွန်တော်ကတော့ “ချေး တယ် ပြောပေမယ့် ပြန်ဆပ်တော့ မယူဘဲနေလဲ ပြီးတာပဲ” ဟု စိတ်ထဲတွင် ကျိတ်ပြီး ကြံထားမိ၏။

သို့သော်....

လကုန်၍ ပင်စင်လစာထုတ်ချိန်ရောက်တိုင်း ပင်စင်လစာချက်လက်မှတ် ကို တစ်ပြားတစ်ချပ်မကျန် ဆရာကြီးက ကျွန်တော့်ကို ထိုးအပ်တော့၏။ ကျွန်တော် ရင်နာရပါပြီ။ ငွေတစ်သောင်းဆိုသည်မှာ ကျွန်တော် အတွက်မဖြစ် စလောက်ငွေပဲ။ သို့သော် ဖခင်သဖွယ် လေးစားချစ်ခင်ရသောဆရာအိုကြီးက သူ့ မိသားစုအတွက် တစ်ခုတည်းသောဝင်ငွေဖြစ်သော ပင်စင်လစာကလေးကို ထိုးအပ်၍ အကြွေးဆပ်နေလေပြီ။ ကျွန်တော် အဘယ်မှာ ယူရက်ပါမည်နည်း။ ချစ်ကြောက်ရိုသေရသော ဆရာကြီး၏စကားကိုလည်း ကျွန်တော် မပယ်ရှားဝံ့ ခဲ့ပါ။ ကျွန်တော် ဘာလုပ်ရမည်နည်း။

ဤသို့ဖြင့် ရင်နင့်ဖွယ်ကောင်းသော နေ့ရက်များကို ကျော်ဖြတ်လာ ခဲ့ရာ နောက်ဆုံး အကြွေးငါးထောင်သာ ကျန်သည့်အခြေအနေသို့ရောက်ခဲ့၏။

ထိုအတောအတွင်း ကျွန်တော်၏အဒေါ်လည်းတော်၍ မွေးစားမိခင်လည်းဖြစ်၊ ဆရာကြီးထံတွင် နည်းခံ၍ နှစ်ရှည်လများ တရားအားထုတ်ဖူးသူလည်းဖြစ်သော အမေကြီး ကွယ်လွန်လေသည်။ ဆရာကြီးထံတွင် ခုနစ်နှစ်ကာလမျှ တရားအားထုတ်ခဲ့ရာမှ ဓမ္မရသကို ခံစားခွင့်ရခဲ့သော အမေကြီးမှာ ဆရာကြီးနှင့်လည်း လွန်စွာရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သူ ဖြစ်ပါ၏။

မိခင်ကြီး သေအံ့မှူးမှူးအချိန်တွင် ကျွန်တော်က....

“အမေ အတွက် ကျွန်တော် ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေလုပ်မယ်၊ အမေလှူချင်တန်းချင်တဲ့ နေရာတွေကိုသာ ပြောပါ” ဟု မေးမြန်း၏။

“မင်း....ကောင်းမယ်ထင်တဲ့နေရာတွေကိုသာ လှူပါကယ်” ဟု မိခင်က ဆို၏။ ထို့ကြောင့် သင့်တော်မည့်ဆေးရုံများ၊ အလှူခံအဖွဲ့အစည်းများကို အဓည်တပ်ကာ ကျွန်တော် ရွတ်ပြု၏။ အမေကား ခေါင်းတညိတ်ညိတ်။

ထို့နောက် “အမေ....လှူချင်တဲ့တခြားနေရာတွေများ ရှိသေးလား” ဟု အမေ ဆန္ဒကို ထပ်မံ၍ စုံစမ်းပါ၏။

“အမေ....ဆရာကြီးကို ငွေငါးထောင်လှူချင်တယ်”

အမေ စကားကိုကြားရသောအခါ ကျွန်တော် ဝမ်းနည်းဝမ်းသာဖြစ်ရပါသည်။ ဤဆန္ဒသည် “မိခင်အတွက် ကျွန်တော် နောက်ဆုံးဖြည့်စွမ်းပေးရမည့် ကုသိုလ်ပါကလား” ဟု တွေးတောကာ ဝမ်းနည်းရသလို၊ ဤဆန္ဒကြောင့်ပင် ဖခင်သဖွယ်ဖြစ်သော ဆရာအိုကြီးထံမှ ရင်နှင့်ဖွယ်အကြွေးအပ်ခံနေရသော ဝဋ်က လွတ်ပေတော့မည်ဟု ဝမ်းသာရပြန်ပါ၏။

သေရာညောင်စောင်းတွင် လဲလျောင်းနေစဉ်က အမေ၏ဆန္ဒများကို ဆရာကြီးကြားရသောအခါ ဝမ်းမြောက်စွာ “သာဓု” ခေါ်လေ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတစ်ခုလုံးကို လှည့်ပတ်ကာ တွေ့သမျှလှူသို့အားလည်း အောက်ပါအတိုင်း ပြောလေတော့၏။

“ကြည့်စမ်းကွာ....သေပုံ နေရာကျလိုက်တာ.... သေခါနီးအထိ သတိမလွတ်ဘူး၊ ဓမ္မကိုလဲ နှလုံးသွင်းရင်းသေသတဲ့၊ ဓမ္မအတွက် ငွေငွေလှူသတဲ့၊ ငါ့ကိုခေါင်းတပ်ပြီးလှူတာပေါ့၊ ဒါ ပေမယ့် ဓမ္မကိုဦးတိုက်လှူတာမို့ ငါ့ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ မသုံးပါဘူး၊ အလှူရှင် ပိုပြီးလဲအကျိုးများအောင် ဓမ္မနဲ့စပ်တဲ့နေရာတွေကိုသာ လှူရမယ်ဟေ့”

ပြောရင်းဆိုရင်းမှာပင် ဟိုဟိုသည်သည်ရှိ ဓမ္မနှင့်ပတ်သက်သော ကိစ္စများအတွက် ၎င်းငွေများအားလုံးကို ခွဲဝေလှူဒါန်းတော့သည်။ ကျွန်တော်

မျှော်မှန်းတော့ဆချက်တို့ ပျက်စီးရလေပြီ၊ ဘာစကားတစ်ခွန်းမျှ ထပ်မံ၍မဆိုနိုင်၊ ငိုငံ၍သာ ကြည့်နေမိပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် လကုန်ရက်ရောက်တိုင်း ဆရာကြီး၏ ပင်စင်ချက်လက်မှတ်ကို ကျွန်တော် လက်ခံရသည်မှာ နောက်ဆုံး ငွေပြေသည်အထိပင်။

သူကား... ဦးဘခင်ဖြစ်သည်။

အခွင့်အာဏာတွေ လက်ကိုင်ရခဲ့သော်လည်း အဂတိ လိုက်စားကာ မတရားချမ်းသာနိုင်သော်လည်း သေသည်အထိ သိလမပျက်၊ ဓမ္မကိုဖက်ကာ အနစ်နာခံခဲ့သည့် ဗီဇသတ္တိ ထူးခြားသော ဆရာကြီးဦးဘခင် ဖြစ်ပါ၏။

မမေ့တဲနိုင်

ဆရာကြီးဦးဘခင်၏ အောက်မေ့ဖွယ် သီလဂုဏ်တို့ကို သိရှိကြည်ညိုခွင့် ရသည်မှာ ဆရာကြီး၏ အတွင်းနေတပည့် ‘ဒေါက်တာဂိုအင်ကာ’ ၏ ကျေးဇူးပင်ဖြစ်ပါ၏။

သူကား ဆရာကြီးထံတွင် နည်းခံပြီး နှစ်ရှည်လများ တရားအား ထုတ်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကြီး၏ ဝါရင့်ကျမ်းကျင်သော လက်ထောက်ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယတစ်ဦးအဖြစ်လည်းနှစ်ရှည်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဆရာကြီးကွယ်လွန်ပြီးသည့်နောက် ဆရာကြီး၏ အရိုက်အရာခံ၍ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ကိုလှည့်ပတ်ကာ တရားပြနေလေပြီ။

ဆရာကြီးကွယ်လွန်သည့်နောက်(၁၂)နှစ် ပြည့်မြောက်သည့် နေ့တွင် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် သူထုတ်ဝေသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာ “ဝိပဿနာဂျာနယ်” ကို အထူးထုတ်အဖြစ် ထုတ်ဝေ၍ ဆရာကြီးအား ပူဇော်ခဲ့၏။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် အိန္ဒိယ၌ ၁၉၈၃-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၉-ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အထက်ပါဖြစ်ရပ်များမှာ ထိုစာအုပ်ပါ ဒေါက်တာဂိုအင်ကာ၏ “မမေ့စကောင်းသောဖြစ်ရပ်များ” ဟူသော ဆောင်းပါးမှရရှိသောအချက်အလက်များကို သင့်လျော်အောင် ဘာသာပြန်၍ တင်ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဆရာကြီးဦးဘခင်၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော ဆုံးဖြတ်လှုပ်ဆောင်ချက်တို့ကား ဒေါက်တာဂိုအင်ကာကဲ့သို့သော တပည့်များသာမက သီလဟူသော ဘဝအောင်မြင်ချမ်းသာရေးကျင့်စဉ်ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးသူတိုင်းက အစဉ်အောက်မေ့စံပြု၍ နေကြမည်သာဖြစ်ပါသည်။

(ဒေါက်တာဂိုအင်ကာအကြောင်း မဂ္ဂကထာ၌ ဆက်၍ ဖတ်ရှုပါလေဦး)
ဘာသာပြန် ရေးသားသူ-ဂါမဏိ

ပန်ချိုကိုဇော်ဝင်း

သူတို့ဆင်းရဲသူမ

အချိန်ကား နံနက်ခုနစ်နာရီခန့် ရှိချေပြီ။ တဖွဲဖွဲကျနေသော နှင်းမှုန် တို့ကြောင့် နေမင်းကို မမြင်ကြရသေးပေ။ ထိုအချိန်တွင် ထီးချိုင့်မြို့ နံနက် ဈေးသည် ဈေးရောင်း ဈေးဝယ်တို့ဖြင့် စည်ကားစပြုနေချေပြီ။

ဈေးရုံတစ်နေရာတွင် ရှက်ကြီးတင် ငိုယိုလျက်ရှိသော အမျိုးသမီး တစ်ဦးကို လူအများ ဝိုင်းအုံကြည့်နေကြသည်။ မိန်းမဝဝကြီးတစ်ယောက်က လူအုပ်ထဲ တိုးဝင်ပြီး ကြည့်လိုက်သည်။

“အလို...မိခင်ဌေးပါလား၊ ဟဲ့...မိခင်ဌေး ဘာဖြစ်တာတုန်း...ဟင်”

“ကျွန်မ မပြောလိုက်ချင်ဘူး ကြီးကြီးမြ၊ သေသာသေလိုက်ချင်တယ်၊ အဟင့်...ဟင့်... ဟင့်”

“မသေချင်ပါနဲ့ဦး၊ ဘာဖြစ်တာလဲ ပြောစမ်းပါဦး၊ နင် မြောက်ပြင် မှာ ဈေးရောင်းနေတယ်ဆို၊ ဘယ်တော့တုန်းက ပြန်ရောက်လာတာတုန်း”

“ယခုပဲ ရောက်တာပါ ကြီးကြီးမြရဲ့၊ မြောက်ပြင်ဈေးရောင်းရင်းက ကုန်ပစ္စည်း ထပ်ဖြည့်ဝယ်ဖို့ ပြန်လာတာ ယခု ဒီရောက်လို့ကြည့်လိုက်တော့ ကျွန်မငွေအိတ် မပါလာတော့ဘူး။ အဟင့်...ဟင့်...ဘယ်မှာ ကျရစ်မှန်းလဲ မသိဘူး”

“ဟေ...ငွေက ဘယ်လောက်ပါသလဲဟဲ့”

“ငွေက သုံးထောင်ကျော်လောက်ပါတယ်။ ကျွန်မတော့ ခက်တော့ တာပဲ၊ သူများဆီက အရင်းအနှီးယူထားတာ၊ ခုတော့ ဘယ်လိုလုပ်ရမှန်းမသိ တော့ဘူး၊ အဟင့်...အဟင့်...ဟင့်”

“ဟယ်...နင့်ဟာ ငိုနေလို့ကော ဘာဖြစ်တတ်မှာတုန်း၊ ဘယ်မှာကျ ကျန်ရစ်တယ် ထင်သလဲ၊ ပြန်ရှာဦးမှပေါ့”

“ကျွန်မလာတာက လှည့်နဲ့လာတာ ကြီးကြီးမြရဲ့၊ လမ်းမှာပဲ ကျခဲ သလား၊ ဒီရောက်မှပဲ အလစ်သွတ်ခံရသလား မသိဘူး၊ ကိုကိုအုန်း သိရင် တော့ ကျွန်မကို ရိုက်တော့နာပဲ”

“ဟယ်...မတော်လို့ ကျရစ်တာပဲ၊ ကိုအုန်းက ရိုက်မှာမဟုတ်ပါဘူး၊ စိတ်အေးအေးထားပြီး ပြန်ရှာမှပေါ့”

“ပြန်ရှာလို့ ရမယ်မထင်ပါဘူး ကြီးကြီးမြရယ်၊ ကျွန်မ သေသာ သေလိုက်ချင်ပါတယ်၊ အဟီး...ဟီး...ဟီး”

မခင်ဌေးသည် ကျကျန်ရစ်သော ငွေအတွက် တရိုက်မက်မက် ငိုမဆုံး ဖြစ်နေရှာသည်။ မခင်ဌေးငိုယိုနေသည်ကို မင်းသမီးငိုချင်းချသည်များထင်ကြ သလားမသိ၊ ရှေ့ဈေးလာပရိသတ်များ ကြိတ်ကြိတ်တိုးမျှ စိုင်းအုံကြည့်နေ ကြသည်။ ထိုအခိုက် နှမ်းနယ်သော အဝတ်အစားဖြင့်၊ ဈေးဝယ်အမျိုးသမီး တစ်ဦး ပရိသတ်အတွင်းသို့ တိုးဝင်လာသည်။ ထိုအမျိုးသမီးကား စီးချိုင့်မြို့ မြောက်ပြင် သခွတ်ချောင်းရွာမှ ဈေးဝယ်လာသူ မတင်မေဆိုသူဖြစ်လေသည်။ မတင်မေသည် တရိုက်ရုံ ငိုနေသော မခင်ဌေးထံ ချဉ်းကပ်လာပြီး “ဘာလို့ ငိုတာလဲရှင်” ဟု မေးလိုက်သည်။

“လမ်းမှာ ငွေအိတ် ကျရစ်ခဲ့တယ်ရှင်။ ငွေက ကျွန်မ ကိုယ်ပိုင်ငွေ မဟုတ်ဘူး။ သူများဆီက ခဏချေးလာခဲ့တာ။ ခုတော့ ဘယ်လိုလုပ်ရမှန်းမသိ တော့ဘူး၊ ဟီး...ဟီး”

“ကျရစ်တဲ့ငွေအိတ်က ဘယ်လိုအိတ်လဲ”

“လက်ပွေ့အိတ်ပါရှင်”

“လက်ပွေ့အိတ်ဆိုရင် ဒီအိတ်ကလေးများလား”

မတင်မေသည် ဤသို့ပြောရင်း သူ့ခေါင်းထက် ရွက်လာသော တောင်းတောင်းမှ အိတ်တစ်လုံးကို ထုတ်ပြုလေသည်။ အိတ်ကိုမြင်သောအခါ မခင်ဌေး၏ မျက်လုံးများ ဝင်းလက်လာပြီး....

“ဟုတ်...ဟုတ်ပါတယ်ရှင် ...ဟုတ်ပါတယ်။ အဲဒါ ကျွန်မ ကျရစ်တဲ့ အိတ်ပါပဲ၊ ဘယ်က ကောက်ရခဲ့ပါသလဲရှင်”

“တောင်စွန်းနားက လှည်းလမ်းကြောင်းမှာ တွေ့လို့ ကျွန်မ ကောက် ထည့်ခဲ့တာပါ။ ရှင့်အိတ်ဆိုရင် ပြန်ယူပါ။ ကျွန်မ ဖွင့်လို့တောင် မကြည့်ခဲ့ ပါဘူး”

“အမယ်လေး ကျေးဇူးရှင်မကြီး...ကျေးဇူးတင်လိုက်တာရှင်။ ဘယ်လို ကျေးဇူးတင်မှန်း မသိတော့ဘူး။ ရှင့်ကို ကျွန်မ ရှိခိုးဆိုရှိခိုးမပါရဲ့၊ ရေအဆုံး ကုန်းတစ်ဝက်ဆိုတာလို့ ရှင့်ကို တစ်ဝက်တော့ ပေးသင့်တာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီငွေတွေက ကျွန်မ ပိုင်တာမဟုတ်လို့”

“အို ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ရလိုတဲ့စိတ်လဲ ကျွန်မမှာ မရှိပါဘူး။ ပစ္စည်း ရှင်ကို ခုလိုပြန်ပေးရတာပဲ ကျွန်မ ဝမ်းသာလှပါပြီ”

“အမယ်လေး သူတော်ကောင်းမကြီး၊ ရှင့်စေတနာကို ကျွန်မ ရှိခိုး ပူဇော်ပါရဲ့”

“အို...အို...ကျွန်မကို ရှိမခိုးပါနဲ့၊ ကျွန်မ ရှိခိုးမခံရဲပါဘူးရှင့်”

“ရှင့်ကို ရှိခိုးတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ရှင့်စေတနာကို ရှိခိုးတာပါ။ အားရ အောင် ရှိခိုးပါရစေ”

အမျိုးသမီးနှစ်ဦးကိုကြည့်ကာ လူတွေ ဝိုင်းအုံလာကြသည်။

“ကောက်ရတဲ့ ငွေတွေကို ပြန်ပေးတာတဲ့”

“ငွေတွေသာ ပြန်ပေးတယ်၊ ပြန်ပေးတဲ့ အမျိုးသမီးကလဲ ဆင်းရဲသူ ဆိုပါလား”

“တကယ်တော်တဲ့ အမျိုးသမီးပါပဲ၊ သိပ်ချီးကျူးသင့်တယ်”

“ချီးကျူးရုံနဲ့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ သူ့ရဲ့ ရိုးသားတဲ့ဂုဏ်ကို ပုလဲပူဇော်သင့် တယ်”

တစ်ခဏအတွင်း၌ပင် ဈေးတွင်းရှိလူထု၏ စိတ်ဓာတ်များ တက်ကြွ၍ လာကြသည်။ ထို့ကြောင့် မတင်မေထံ လူထုကြီးဝိုင်းအုံလာကြပြီး ၁-ကျပ်တန်၊ ၅-ကျပ်တန်၊ ၁၀-ကျပ်တန် ငွေစက္ကူများ ပစ်ချပေးကမ်းကြလေသည်။ တစ်ခဏချင်းပင် မတင်မေ၏ရှေ့တွင် ငွေစက္ကူပုံကြီးဖြစ်လာသည်။ မတင်မေ သည် ထိုငွေစက္ကူပုံကြီးကိုကြည့်ရှု၍ ရှိကံကံရှိကံကံ ငိုချလိုက်တော့သည်။

“ဟဲ့...တင်မေ...ဘာဖြစ်လို့ငိုတာလဲ၊ ဒီငွေတွေကို နှင့်ကိုပေးကြတာဟဲ့၊ ယူလိုက်ပါတော့လား”

အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးက မတင်မေကိုပြောလိုက်သည်။ မတင်မေသည် ရှိကံကံရှိကံကံ ငိုရာမှ...

“ကျွန်မ ဝမ်းသာလွန်းလို့ ငိုတာပါရှင်၊ တခြားကြောင့် ငိုတာမဟုတ် ပါဘူး၊ ဝမ်းသာတယ်ဆိုလို့ ဒီငွေတွေရလို့ ကျွန်မ ဝမ်းသာတာ မဟုတ်ပါ ဘူး။ ကျွန်မရဲ့စိတ်ကို ကျွန်မ ကျေးဇူးတင်လွန်းလို့ ဝမ်းသာတာပါ”

“ဟဲ့...နှင့်စကားက ရှုပ်လိုက်တာ၊ နင်က ဘယ်လိုကြောင့် နှင့်စိတ်ကို ကျေးဇူးတင်နေရတာလဲ”

“ငွေအိတ်ကိုကောက်ရတော့ ကျွန်မ ဝမ်းသာသွားပါတယ်။ ဝမ်းသာ တာက ငါ ငွေအိတ်ရပြီဆိုတဲ့ အသိကြောင့်ပေါ့ရှင်။ အဲဒီနောက်တော့ ငါဝမ်း သာပေမယ့် ငွေအိတ်ရှင်ကတော့ ဝမ်းနည်းရှာတော့မှပဲ။ ဒီတော့ ငါဟာ ငွေအိတ်ကို ဖွင့်ကြည့်ဖို့မတော်ဘူး၊ ဖွင့်ကြည့်လို့ ငွေတွေမြင်ရင် ငါ့စိတ်ဟာ ဖောက်ပြန်လိမ့်မယ်၊ ငါ့ရဲ့စိတ် မဖောက်ပြန်စေရဘူး၊ ငွေအိတ်ရှင်ကို ငါပြန် ပေးမယ်။ ဝမ်းနည်းနေတဲ့ ငွေအိတ်ရှင်ကို တွေ့အောင်ရှာပြီး ဝမ်းသာသွား စေရမယ်လို့ ကျွန်မ စိတ်ပိုင်းဖြတ်လိုက်တယ်။ ကျွန်မ စိတ်ပိုင်းဖြတ်တဲ့အတိုင်း ယခုငွေအိတ်ကို ပြန်ပေးလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်မရဲ့ သန့်ရှင်းတဲ့စေတနာကြောင့် ငိုနေတဲ့ငွေအိတ်ရှင်ဟာ ပြုံးရယ်လာပါတယ်။ မျက်စိအောက်မှာ ဖခင်ငွေစက္ကူ တွေလဲ ရောက်လာပါတယ်။

“စောစောကသာ ကျွန်မ စိတ်ဖောက်ပြန်ရင် ငါဟာ သူ့ပစ္စည်းကို အချောင်ယူချင်တဲ့ အယုတ်စားမ အရယ်လို့ ကျွန်မကို ကျွန်မစွပ်စွဲမိလျက်ဖြစ်နေ မှာ မလဲပါဘူး၊ ခုတော့ စိတ်ဓာတ်သန့်သန့်ရှင်းရှင်းထားမိတဲ့အတွက် ငါဟာ အောင်နိုင်ခဲ့တဲ့လောဘကို အောင်နိုင်သူဖြစ်ပြီလို့ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ကျေနပ်မိတဲ့ အပြစ် အများရဲ့ချီးမြှောက်မှုကိုလဲ ခံယူရတဲ့အတွက် အလွန် ဝမ်းသာသွားပါ တယ်၊ ဒါကြောင့် မအောင်နိုင်ဘဲ ငိုမိသွားတာပါ၊ ကျွန်မဟာ အင်မတန် ဆင်းရဲပါတယ်၊ မိဘနှစ်ပါးနဲ့ ကျွန်မရဲ့ဝမ်းရေးအတွက် အပြင်းထန်ရုန်းကန် နေရသူပါ၊ ဒါပေမယ့် အများကချီးမြှောက်တဲ့ ဒီငွေတွေကို မသုံးစားရက်ပါ ဘူး၊ သံသာတော်တွေ အသုံးအဆောင်အတွက် ကျွန်မလူဒါန်းပါတယ်” ဟု ပြောဆိုကာ အများက ချီးမြှောက်ပေးကမ်းကြသော ကျပ်ငွေ ၅၀၀-ကျော် ကို လှူဒါန်းပူဇော်ခဲ့လေသည်။

ဤအဖြစ်အပျက်သည် လွန်ခဲ့သော ၁၀-နှစ်ကျော်က ဖြစ်ခဲ့သော တကယ်အဖြစ်အပျက် ဖြစ်ပါသည်။

ကောက်ရသောငွေကျပ် ၃၀၀၀-ကျော်နှင့် အများကချီးမြှောက်ကြ သော ငွေ ၅၀၀-ကျော်တို့ကို မမက်မောမတုန်တိုဘဲ စွန့်လွှတ်လှူဒါန်းခဲ့သော သခွတ်ချောင်ရွာသူ မတင်မေကား မကြာမီကပင်လျှင် မီးယပ်ရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့လေပြီ။

(၁၉၈၃-ခု၊ မတ်လထုတ် သင့်ဘဝမဂ္ဂဇင်းမှ ထီးချိုင့်နတ်စိုး၏ ဆောင်းပါးကို ကူးယူဖော်ပြပါသည်။)

ဒုစရိုက်နောင်တ

ယနေ့နက်ဖြန် ကြီးပေးခြင်းမခံရသေးသော်လည်း “သေစားသေစေ” ဟူ၍ ကြီးမိန့်ပေးခြင်းခံရပြီးသူ၏ ကိုယ်စားတွေးကြည့်လျှင် ဘယ်လိုနေမည် ထင်သနည်း။

တစ်နှစ်တစ်ခါ ကျမြဲထုံးစံအတိုင်း သင်္ကြန် ကျလာပေဦးတော့မည်။ သင်္ကြန်ပဲ့ကား ပျော်ပဲ့ရှင်ပဲ့အသွင်ကို ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် သရုပ်ဖော်သော ရေသဘင်ပဲ့တော်ကြီး ဖြစ်သောကြောင့် အစွမ်းကုန် ပျော်ကြ၊ ရှင်ကြကုန် လတ္တံ့။ အော်ကြ၊ ဟစ်ကြကုန်လတ္တံ့။

အကယ်၍ ငါ့အသက် တစ်နှစ်ကြီးလာပြီဟူ၍ သတိပြုမိလျှင် အသက် ၁၆-နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ပျိုရွယ်သူ ကျား၊ မများအနေဖြင့် ဝမ်းသာကောင်း

ဝမ်းသာကြပေမည်။ ထိုအရှယ်တုန်းက ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ဝမ်းမြောက်ခဲ့ဖူး ပါသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပညာရေးအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အလုပ် အကိုင် စီးပွားရေးအားဖြင့်လည်းကောင်း ရှေ့သို့တစ်ဆင့် မြင့်မားတိုးတက်မှုကို ရှေးရှုမိသည်ကတစ်ကြောင်း၊ အရှယ်အားဖြင့် အပျိုဖော် လူပျိုဖော်ဝင်စ ချစ် ရေး ကြိုက်ရေး လူနှင့်မကင်းတရားများကို တွေးမိသည်က တစ်ကြောင်း၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင်းတို့ကြောင့် ဘဝ၏ သာယာမှုများကို မြော် ခေါ်၍ တော်တော်ကြီး ပျော်ကြပေလိမ့်မည်။

အသက်ငါးဆယ်မှ ခြောက်ဆယ်ကျော်၊ ခုနစ်ဆယ်အတွင်း ခြေတစ်ဖက် နင်းလာကြသူ လူအိုများ၏အနေဖြင့်ကား “ငါ သေဘက်သို့ တစ်ရက်ထက် တစ်ရက် နီးလာပါကလား” ဟူ၍ ရှင်နိုင်၊ ပျော်နိုင်ကြရှာမည်မဟုတ်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် “သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ၊ သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော” ဘုရားဟော ဒေသနာတော်အတိုင်း—

“သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည်။ ဒဏ္ဍဿ၊ ထောင် ဒဏ် ငွေဒဏ်စသော ဒဏ်အမျိုးမျိုးမှ။ တသန္တိ၊ လန့်ထိတ်ကြ ကုန်မြဲတည်း။ သဗ္ဗေ၊ သူခပ်သိမ်းတို့သည်။ မစ္စုနော၊ သေရ မည့်ဘေးမှ။ ဘာယန္တိ၊ ဖိန့်ဖိန့်တုန်အောင် ကြောက်ရွံ့ကြကုန် သတည်း။

ထို့ကြောင့် “မရဏံ မေ ဓုဝံ=မချွတ်ကေန် ငါ သေရမည့် သူပါ တကား” ဟူ၍ သေခြင်းတရားကိုတွေးနေမိလျှင်ကား အဘယ်မှာလျှင်ပျော်ရှင် နိုင်ပါမည်နည်း။

ကျွန်ုပ်သည် အသက် ၆၀-အထိ ဘာသိဘာသာဖြင့် ဘဝကို သယ် ဆောင်လာခဲ့သည်။ သေမည့်အရေးကို စိတ်ကူးထဲမှပင်ထည့်၍ မတွေးခဲ့။ မစဉ်း စားခဲ့။ အသက် ၆၀-က သီသီစွန်းလာသည့်အချိန်ကစ၍ “ငါလဲ သေရမယ့် အကောင်ပါလား” ဟူသော အတွေးသည် မည်သူကမျှ သွေးထိုးလို့ ဆော် ခြင်း မပြုလေဘဲ ဘဝပေးတေးတစ်ပုဒ်အသွင်ဖြင့် ဦးနှောက်ထဲဝယ် အမြဲထင် ဟပ်လာသည်။

ထိုအခါ လန့်လာ၏။ မိမိ ဖြတ်သန်းခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၆၀-ဘဝကို ပြန်၍ မည်သူကမျှတိုက်တွန်းခြင်းမပြုရဘဲ အလိုအလျောက်သုံးသပ်လာမိသည်။

“ငါမကောင်းတာ ဘာတွေလုပ်ခဲ့မိသလဲ၊ ကောင်းတာဘာတွေလုပ်ခဲ့ မိသလဲ၊ မိမိအတွက်၊ မိဘအတွက်၊ ဆရာသမားများအတွက်၊ ဆွေမျိုး မိတ် သက်ဟများအတွက်၊ တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးအတွက် အကျိုးရှိရာရှိကြောင်းများကို အရာနှင့်ထင်ထင် လုပ်ခဲ့မိပါရဲ့လား၊ လူပင်သေသွားသော်ငြားလည်း နာမည် ရှင်သန်၍ ကျန်ခဲ့အောင် ဘာတွေများ မင်းလုပ်ခဲ့တာရှိသလဲ” ဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်၍ မေးကြည့်သောအခါ ပို၍ လန့်လာသည်။ ကြက်သီးထလာသည်။

အလွန် ရအပ်ခဲ့လှစွာသော လူ့အဖြစ်၊ အဖိုးတန်လူ့ဘဝကို လှလှပပ ရထားသူဖြစ်ပါလျက်၊ ကံငါးပါးကို လုံခြုံအောင် စောင့်စည်းနိုင်ရုံလောက်မျှ ဖြင့် မကျေနပ်ထိုက်။ သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် နာမည်ရှင်၍ ကျန်ရစ်ခဲ့အောင် အရာနှင့်ကြောင်းကြောင်း၊ ကောင်းတာကလေးတစ်ခုခုကို လုပ်ထားခဲ့ချင် သည်။

သို့သော် ကျွန်ုပ်ဘဝကား ထိုမျှအထိ မစွမ်းသန်လှသဖြင့် အားမလို အားမရ ဖြစ်သည့်ပြင်၊ ကျွန်ုပ်၏တစ်သက်တွင် ဖျက်၍မရသော အမည်းစက် နှစ်ခုကြောင့် “နှင်တော်တော်မိုက်တဲ့အကောင်” ဟူ၍ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အပြစ် တင်၍မဆုံး ဖြစ်နေသည်။

ထိုအမည်းစက်နှစ်ခုကား—ဖျက်၍မရရုံသာမက၊ ကြာလေ ကြာလေ ထင်ထင်လာလေ။ ကျွန်ုပ်သေလျှင် ထိုအမည်းစက်များက ကျွန်ုပ်အား ဆွဲခေါ် ချေတော့အံ့။ သေခါနီးဇောသည် ထိုအမည်းစက်ကို ကျော်လွှားနိုင်အံ့ မဆင်။

ကျွန်ုပ်၏ဘဝ အမည်းစက်နှစ်ခုအနက်၊ တစ်ခုသော အမည်းစက်ကား.... အသက်ဆယ်နှစ် ကျောင်းသားအရွယ်၌ စွန်းထင်းခဲ့သည်။

ကျွန်ုပ်သည် မွေးချင်းပေါက်ဖော် ကိုးယောက်အနက် အကြီးဆုံးဖြစ်ပါ သည်။ ကျွန်ုပ် ဆယ်နှစ်သားအရွယ်၌ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်မှာ အသက်သုံးဆယ်ခန့်ရှိ လေပြီ။ အဖေနှင့်အမေသည် ကျွန်ုပ်အား သားဦးဖြစ်၍ ရူးအောင်ချစ်ကြသည်။ ချစ်စနိုးပီပီ အလွန်လည်း အလိုလိုက်ကြသည်။

သေသည်အထိ ကျွန်ုပ်မှတ်မိနေမည်။ တစ်ခါသ၌ ရာသီမှာ မိန်ရာသီ တပေါင်းလ၊ အချိန်ကား နံနက်အချိန်။

ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်အဖေသည် အိမ်ရှေ့က ဘူးစင်အောက်၌ တဒေါက် ဒေါက်နှင့် နွားစာပြောင်းရိုးများ စဉ်းလျက်ရှိနေစဉ် ကျွန်ုပ် ဘာလုပ်ခဲ့သည် ထင်သနည်း။

ပုံဆိုးကွင်းသိုင်း၊ ဆွမ်းဝတ်ခြင်းထမ်းကာ ကျောင်းမှအိမ်သို့ ထမ်းစား ပြန်လာသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ဘိုးဘွားများလက်ထက်က ဆောက်လုပ်ထားသော

နှစ်ဆောင်ပြိုင်အိမ်ကြီးအောက်၌ 'ကြက်မိသအုပ်' တစ်စု အစာရွာနေကြသည်ကို မြင်လျှင် ကြက်ထောင်ချင်လာသည်။ အဖေဆီမှစားစားသောကြောင့် လှမ်းကြည့် လိုက်သောအခါ အဖေသည် ဓားချက်မှန်မှန်နှင့် ပြောင်းရိုးစဉ်းနေသည်ကို မြင်လျှင် ဆွမ်းဝတ်ခြင်းကို ပျာကရာအိမ်ပေါ်တက်၍ ချိတ်ထားခဲ့ပြီး ကြက်မိ သအုပ်ကို “ကပ်ပိထောင်” ခဲ့ပါသည်။

ကပ်ပိထောင်ခြင်းသရုပ်ကိုကား-ရုပ်ရှင်ရိုက်ပြုပုဒ် အမြင်ရှင်းချေမည်။ အချုပ်ကိုဆိုသော် ထိုကပ်ပိထောင်ခြင်းအလုပ်မှာ ကြက်ထောင်ပုန်းဆန်ဆန် လည်း မဟုတ်ပါ။ မြေတွင် တစ်ပေသာသာလောက် ငုတ်တစ်ခုရိုက်၊ တိုင်ငုတ် ဖျားတွင် ကြိုးစ၊ ကလေး တစ်ချောင်းချည်၊ ယင်းကြိုးအဖျားဖြင့် တုတ်ချောင်း ကလေးတစ်ခုကို ချည်ထားဦး၊ ၎င်းနောက် ပျဉ်ပြားနှစ်ချပ်ကို အထက် အောက် တစ်ချပ်စီထား၊ အောက်ပျဉ်ပြားပေါ်မှာ ကြက်စာများကြဲဖြန့်ထား၊ အပေါ်က ပျဉ်ပြားပေါ်တွင် ကျောက်ပြားကြီးတစ်ခုတင်၊ ကြက်ကလေးများ ပျဉ်ပြားပေါ်တက်စားကြသော် ကိုယ်အလေးချိန်ကြောင့် ခလုတ်ဒေါက်ပြုတ် သွား၊ အပေါ်က ကျောက်ပြားကြီးက ကြက်ကလေးများကို ဖိပြီးသားဖြစ်၍ မိလေသတည်း။

ဤအကုသိုလ်အလုပ်ကို ကြိုးကြိုးကုတ်ကုတ် ကျွန်ုပ်အားထုတ်နေ သည်ကို ပြောင်းရိုးခတ်နေယင်း အဖေကမြင်၍ လှမ်းပြီးသတိပေးသည်။

“လူကလေး...မလုပ်နဲ့၊ ငရဲကြီးတတ်တယ်” တဲ့။

အဖေ၏ သြဝါဒစကားကြောင့် ကျွန်ုပ်လက်များ ရုတ်တရက် တန့် သွားသည်။ သို့သော် မိုက်တုန်း...မဲတုန်း မိုက်မဆုံးအရွယ် ဖြစ်သောကြောင့် အဖေမို့သာ ခံလိုက်ရသည်။ စိတ်ထဲကမူ နည်းနည်းကလေးမျှ မကျေနပ်။

“ဟော...အဖေသွားပြီ” ကျွန်ုပ် မချင့်မရဲဖြစ်နေဆဲမှာပင် ကံဆိုးချင် တော့ အဖေသည် ပြောင်းရိုးများကုန်သွားသဖြင့် ဓားကိုချပြီး ပြောင်းရိုးယူ ရန် ထသွားပါလေ၏။

ထိုအခါ အဖေ့ ကိုကြည့်နေရာမှ ကြက်မိသအုပ်ဆီသို့ လှမ်းကာကြည့် လိုက်ရာ ထိုကြက်မိသအုပ်ကား အိမ်အောက်ကပ် မထွက်လေသေး။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် အဖေမလာခင် ပျာကရာကပ်ပိထောင်သည်။ ဒေါက်ကို အလောတော် ပြုတ်အောင် လုပ်ကြည့်သည်။ သေချာလောက်သော အခါ အောက်ကပျဉ်ပြားပေါ်တွင် ကြက်စာများတင်ပြီး ကြက်မိသအုပ်ကို ဘေးကနေ၍ ထောင်ချောက်ဆီရောက်အောင် ချောက်ပေးသည်။

အစူးစိုက်ဆုံး ကိုယ်ရောစိတ်ပါ တက်တက်ကြွကြွ အပြည့်အဝအရှိဆုံး မျက်လုံးဖြင့် ကြက်မိသအုပ်ကိုသုံးသပ်နေသည်။ ထောင်ချောက်ဆီသို့ ကြက်မိ သအုပ်လည်း မရောက်သေး။ အဖေလည်း ပြန်မလာသေး။

ခဏကြာသော် ထိုကြက်မိသအုပ်သည် ထောင်ချောက်ဆီသို့ ရောက် လာပြီး ဆော့သော ကြက်ပေါက်စလေးတစ်ကောင်က အစာတင်ထားသော ပျဉ်ပြားပေါ်သို့ တက်တော့အံ့ဆဲဆဲတွင် အဖေက ပြန်ရောက်လာသည်။ ပြောင်းရိုးထုံးကို ဖြုန်းကန်ပစ်ချလိုက်သည်။ ထိုခဏ ကြက်ပေါက်စကလေးက ပျဉ်ပြားပေါ်အရောက် ဝုန်းခနဲ ဒေါက်ပြုတ်ကျလေသောကြောင့် ကြက် ကလေးခမျာ ကျောက်တုံးကြီးအောက်တွင် ငါးခြောက်ပြား ပြားရှာပါလေ တော့၏။

ဒေါက်ခနဲအသံကြောင့် အဖေက လှမ်းကြည့်သည်။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ် မှာ ကျောက်ပြားအောက်ပိနေသော ကြက်ကလေးကိုဆွဲယူနေဆဲဖြစ်ရာ အဖေ မှာ တော်တော်စိတ်ဆိုးနေပုံရသည်။ နီးရာချဉ်ပေါင်ရိုးကလေးဆွဲပြီး “ဖေ ကောင်” ဟု လှမ်းအော်ရင်းက ကျွန်ုပ်အား “လာခွဲ” ဟု လက်ယပ်၍ ခေါ် နေပါသည်။

ကျွန်ုပ်သည် အဖေ့ဆီသို့ အဘယ်မှာ သွားဝံ့ချေတော့မည်နည်း။ ကြောက်ကြောက်နှင့် ကြက်သေကလေးထားခဲ့ပြီး ထွက်ပြေးသော အဖေမှတစ် ပို၍ ဒေါသထွက်လာလေဖြစ်ပြီး ကျွန်ုပ်နောက်သို့ တုတ်ကိုင်၍ လိုက်ပါလေတော့ သည်။ ကျွန်ုပ် အိမ်ကိုပတ်ချာလှည့်၍ ပြေးနေသေး၏။

သို့သော်... မိပါလေပြီ။ ကျွန်ုပ်ကို အဖေမိလာပါလေပြီ။ ယူလာသော ချဉ်ပေါင်ရိုးနှင့် ကျွန်ုပ်၏ကျောက် နှစ်ချက်မျှ ခပ်ဆာဆာရိုက်ပါချေ၏။

ကျွန်ုပ်ကိုရိုက်သော ချဉ်ပေါင်ရိုးမှာ သက်ငယ်ချောင်း သာသာမျှသာ ရှိသဖြင့် ရိုက်ချက်မှာ မနာသော်လည်း ရိုက်ဖို့ကိုဝေးစွာ တစ်ခါဖူးမျှ နာနာ ကျည်းကျည်း မခအင်မငေါက်ခဲဖူးသော အဖေကမရိုက်စဖူး ရိုက်ပုံယူသော ကြောင့် လူးလှိမ်ပြီး တက်မတတ် ကျွန်ုပ်ငိုခဲ့သည်။ သည်ဘော့လည်း အဖေမှာ များစွာ စိတ်မကောင်းဖြစ်သွားပုံ ရနေပါသည်။

ဤသည့်အဖြစ်အပျက် အမည်းစက်ကား ကျွန်ုပ်တစ်သက် ပျောက်တော့ မည် မဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်သေလျှင် အလျင်ဆုံး ဤအမည်းစက်က နှုတ်ဆက် လာပေတော့မည်။ အဖေ၏ ဆုံးမဩဝါဒကို မနာခံမိသောအပြစ်၊ (၀၇) မိဘကို အာဏာဖီဆန်ခဲ့မိသောထိုအပြစ်နှင့် ယင်းနားမထောင်မှုကို အကြောင်း ပြု၍ ဖြစ်ပွားလာသော ကြက်ပေါက်စကလေးကိုစတားခဲ့မှု အမည်းစက်ကား အရိပ်ပမာကျွန်ုပ်သွားရာနေ့နောက်သို့ တကောက်ကောက်လိုက်နေချေပြီတကား။

နောက်အမည်းစက်တစ်ခုကား ညောင်ဦးမြို့တွင် ပညာသင်နေချိန် အသက် ၁၆-နှစ်သားအရွယ်က ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းတွင် ကြောင်မကြီး တစ်ကောင်ရှိ၏။ ဂွမ်းပုံဟု အမည်ပေးထား၏။

ထိုဂွမ်းပုံသည် ဘယ်ချောင်တွင် ဘယ်အကောင်နှင့် အိမ်ထောင်ကျလိုက် သည်မသိ၊ တစ်ရံရောအခါတွင် သားရတနာနှစ်ပါး ထွန်းကားလာပါသည်။ သူ့သားနှစ်ကောင်ကိုမျိုးမလောက်ပင် ကျွန်ုပ်တို့က ဝိုင်းချစ်ကြသည်။ ချစ်၍ ကစားကြသည်။ သို့သော် ထိုကစားခြင်းကား အကြင်နာတရား ကင်းမဲ့သော ကစားနည်းဖြစ်သဖြင့် ချစ်ရာမရောက်ဘဲ ကြောင်ကလေးနှစ်ကောင်ကို ညှဉ်းဆဲ ရာ ရောက်လေသည့်အတွက် နောင်သောအခါတွင် ယင်းအတွက် ဆွေး တသက်သက် ဖြစ်ရသည်။

ကစားနည်းကား ကြောင်ကလေးများအပေါ်၌ အဘယ်မျှ ကိုယ်ချင်း စာတရား ထားပါသနည်းဆိုလျှင် ဖယောင်းတိုင်ကို မီးထွန်းသည်။ ကြောင် ကလေးနှစ်ကောင်ကိုဖမ်း၍ ခေါင်းပေါ်၌ ဖယောင်းစက်ချသည်။ ဤနည်းကို အသုံးပြုခြင်းမှာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်များထက်ပင် ကျွန်ုပ်က အပိုကြီးစေလေ သည်။

ဤသို့ ခေါင်းပေါ်မှာ ဖရောင်းစက်များချလိုက်သောအခါ ပုလွန်း လှ၍ထင်ရှား၊ ကြောင်ကလေးနှစ်ကောင်သည် ကျွမ်းပြန်မတတ် တဆတ်ဆတ်နှင့် မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ဖြစ်သွားလေသည်။ ဤသည်ကိုကြည့်ကာ စေတနာအပြည့်နှင့် ရှုန်းပီတိဖြစ်ခဲ့မိပေသည်။

ထိုစဉ်က ဘာသိဘာသာနေလာခဲ့သော်လည်း အသက်ကလေးအတော် အတန် ထောက်လာသောအခါ ထိုသည့်မိုက်ကန်းချက်မှာအမည်းစက်ထင်လာ တော့သည်။ ကျွန်ုပ်သေခါနီးတွင် ထိုကြောင်ကလေးနှစ်ကောင်က တညောင် ညောင်နှင့် ဆီးကြိုနေကြလေမည်လား။

ထိုအာရုံများကို ပျောက်အောင် ဖျောက်၍မရသည့်အပြင် ကြောင်ကို အလွန်ချစ်ကြရှာသော တူမလေးနှစ်ယောက် (မခင်ဝင်းကြည်နှင့် မလှရွှေ) ကြောင့် ပို၍ပင် မပျောက်နိုင်ဘဲ အသစ်အသစ်သာ ဖြစ်ဖြစ်လာသည်။

သူတို့မှာ အဝါဆိုသော ကြောင်တစ်ကောင် ရှိသည်။ အဝါကို ခင်ဝင်းကြည်က ပိုချစ်သည်။ အစာကို ဂရုတစိုက်ကျွေးသည်။ သူတို့ဆီရောက် တိုင်း အဝါကိုတွေ့ရလေလေ အတိတ်ကကြောင်ကလေးနှစ်ကောင်က အဝါ၏ အနားတွင် တညောင်ညောင်နှင့် အော်နေသယောင်ယောင် ထင်လာလေလေ ဖြစ်နေသည်။ သေရာပါမည့် အမည်းစက်ပေတကား။

‘မီးများလျှင်မီးနိုင်၊ ရေများလျှင်ရေနိုင်’ ဆိုသကဲ့သို့ ထိုအကုသိုလ် အမည်းစက် မျိုးပြုတ်အောင် အစားထိုးဖြေဖျောက်စရာကုသိုလ်များ အထိုက် အလျောက် ရှိတန်သလောက်တော့ ရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုပ်အသက် ၂၀ အရွယ် လောက်မှစ၍ ရာပေါင်း များစွာသော စာသင်သားတို့အား ခြောက်နှစ်တိုင် တိုင် တစ်နေ့ လေးကြိမ် ပညာအလှူကြီး ပေးလှူခဲ့ဖူးပါသည်။

သို့ရာတွင် စေတနာမသန့်၍မဟုတ်သော်လည်း စာပေပို့ချရာ၌ ကရုဏာ ဒေါသအလျောက် အော်မီ၊ ငေါက်မိသည်များကြောင့် စေတနာ ပျံ့လွင့်၍၊ ကုသိုလ်မသန့်၍လေလား မပြောတတ်ပါ။ ထိုကုသိုလ်အဟုန်များက ကြောင် ကလေးနှစ်ကောင်နှင့် ကြက်ပေါက်စကလေး တစ်ကောင်၏ အာရုံကို ပျောက် အောင် မခဖျောက်နိုင်ကြပါကုန်။

ထို့ကြောင့် ယခုလို တစ်နှစ်သစ်ဆန်း၍ သက္ကရာဇ်ဂဏန်း တိုးတိုး လာသောအခါများတွင် ကြောင်နှင့်ကြက် အမည်းစက်နှစ်စက်က ပို၍ပင် ထင်ထင်လာပါသည်။ ထိုအခါ ‘မိုက်နောင်တ’ ဆိုသည်မှာ ငါ့အတွက် ဖြစ် နေပါပြီကော ဟူ၍ နောင်တ ရ၍မဆုံး၊ ယူကျုံးမရ ဖြစ်နေရပါသည်။

ကျွန်ုပ်သည် သေရမည်ကို မကြောက်။ ကြောက်သည်ဆို၍ မသေဘဲ နေရမည်လည်း မဟုတ်။ သေမင်းကိုကြောက်နေသဖြင့် အကျိုးမထူး။ သေမင်း ကို အပြုံးနှင့် ရင်ဆိုင်နိုင်ရေးအတွက် ကုသိုလ်ကိုသာ နာနာ ဆည်းပူး ပေးဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် သေရမည်ကိုမကြောက်ပါ။ ကျွန်ုပ် ကြောက် သည်ကား၊ ကျွန်ုပ် လန့်နေသည်ကား ကျွန်ုပ် စောခါနီးကာလတွင် အမည်းစက် ကြက်ပေါက်စကလေးနှင့် ကြောင်ကလေးနှစ်ကောင်တို့၏ တကျိုကျို တညောင် ညောင် အသံများက ကျွန်ုပ်ကို ဆီးကြိုနေမည်ကိုသာ ကြောက်ပါသတည်း။

(၁၉၇၂-ခုနှစ် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ နှစ်သစ်ကူးအထူးထုတ် စုတ်ပြီနေ၍ အတွဲအမှတ်မသိရ။ ဆရာကြီး ဒဂုံစန်းငွေရေး ‘ခါသကြိန်တိုင်လေတိုင်း’ ဆောင်းပါးကို ကူးယူဖော်ပြပါသည်။)

ဆရာကြီးသည် ပညာဗဟုသုတကြီးမားသော ပညာရှင်ကြီးဖြစ်၍ မိမိ အပြစ်ကို ဝန်ခံကာ နောင်လာနောက်သား သူငယ်များအား မိမိကဲ့သို့ အပြစ်မကင်းသော အမှုမျိုး မလုပ်မိကြစေရန် သင်ခန်းစာပေး ရေးသား ခြင်း ဖြစ်သည်။

ပညာ၊ သတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်၍သာ ဤမျှ သေးငယ်သော အပြစ်ကိုပင်လျှင် ရောမ ဒုစရိုက်မှုကြီးအလား စဉ်းစားဆင်ခြင်မိသည်ကိုလည်း သတိပြုကြရာ၏။ စင်စစ် မကောင်းမှု အကုသိုလ် ဆိုသည်မှာလည်း သေးငယ်

သည်။ နည်းပါးသည်။ အပြစ်မဖြစ်လောက်ဟု အထင်မသေးရကြောင်း ဘုရားဟောတော်မူသည်ကို ဆင်ခြင်မိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ဆရာကြီးကား ဆင်ခြင်ရုံမျှမက ထိုအပြစ်ကို ဖြေဖျောက်ရန် ကုသိုလ်နှလုံး သွင်းခြင်းများဖြင့်လည်း ကြိုးစားဖြေဖျောက်၏။

ထိုသို့ ပညာ၊ သတိရှိသူ ဆရာကြီးလိုပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ထိုအပြစ်မျိုးကို ဖျက်ချိုးလွှမ်းမိုးနိုင်သော ကုသိုလ်အင်အားများကို အစားထိုးထူထောင်နိုင်ပြီဟုလည်း ယုံကြည်ထိုက်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဗုဒ္ဓတရားတော်၌ အဆိုးတွေကို ချေဖျက်၍ အကောင်းတွေ တိုးတက်ရန် ကျင့်စဉ်နည်းလမ်းများ ပေးထားပြီး၊ သိနေပြီး၊ ကျင့်နေပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ လူတိုင်းဆိုးခဲ့သူတွေသာ များကုန်၏။ ဗုဒ္ဓသာ မပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါလျှင် လူဆိုးတွေ ဆိုးသည်ထက် ဆိုးကာ ငရဲချိုးကပ်ရန်သာ ရှိတော့သည်။

ပညာ၊ သတိမရှိသူ လူများစုကား ဤကိစ္စမျိုး၌ “ငရဲကြီးသည်၊ အပြစ်ရှိသည်” ဟုပင် မထင်မှတ်၊ နောင်တဟူ၍လည်း မဖြစ်၊ နောင်တမျှမဖြစ်ရကား ကုစားရန်မှာ သာ၍ဝေးတော့သည်။

သို့သော် ကာယကံရှင်က မေ့နေသော်လည်း၊ တမင်ကို မေ့ဖျောက်ထားသော်လည်း အကုသိုလ်ကမနေ၊ ဝဋ်လိုက်မည် ငရဲချမည်က နောက်မှာ မိမိလုပ်ခဲ့သော ကံက (စိတ်ပါလက်ပါ ကျူးလွန်လျှင် စိတ်ပါလက်ပါပင်) လေခါနီးလျှင် ထိုမကောင်းမှုစာရင်းကြီး ဒုစရိုက်အမှုတုံကြီးကို ကာယကံရှင်အား အထင်အရှားတင်ပြလာမည်မှာ မလွဲချေ။ ယမမင်းထံ လွှဲပြောင်းပို့ရန် ထိုစွဲချက်တင် စာရင်းအမှုတုံကို အဘိဓမ္မာက ‘ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်’ ဟု ခေါ်လေသည်။ မိမိလုပ်ခဲ့သမျှ သေခါနီးမှာ တိုင်စကုပ်ပြုသလို မြင်ကြရမည်ပင်တည်း။

နောင်တဆယ်ပါး။ ငယ်ခါကလျှင်၊ မသင်ပညာ၊ ဥစ္စာမစု၊ သူ့ကိုချစ်ဖျက်၊ သူ့သက်သတ်စား၊ သူ့မယား၌၊ ပြစ်မှားတုံတိ၊ ပစ္စည်းရှိလျက်၊ စိုးစိမလှ၊ မွေးမြူမိဘ၊ မပြုရနှင့်၊ ဆုံးမမနာ၊ ပညာရှိထံ၊ နည်းခံမမှတ်၊ အမြတ်မကျင့်၊ ဤဆယ်ဆင့်ကား၊ ကြီးရင့်ဇရာ၊ အိုသောခါလျှင်၊ ပူဆာနောင်တ၊ ရတတ်စွာတည်း။

(ဇနသန္ဓမင်း တိုင်းပြုပြည်ပြု ဥပဒေဆယ်ပါး၊ ဇနသန္ဓဇာတ် မေဃဒေဝ ပိုဒ်ဇရ ၃၂၀။)

ကိုယ့်အာပာပာကို
ကိုယ့်ထံပြန်

ပန်ချီကိုဇော်ဝင်း

စာရေးသူသည် အသက်ရှည်ခြင်း၊ အသက်တိုခြင်း၊ အကြောင်းရင်းများကို ထေရ်ကြီး ဝါကြီး ဆရာတော်များအား မေးလျှောက်သောအခါ “သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်သောသူ၊ သူတစ်ပါးကို နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသော သူသည် အသက်တို၏။ အကုသိုလ်ဟူသည် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသည်။ ဘယ်သူမပြု-မိမိမူ ဆိုသလို ကောင်းသောအမှုကိုပြုလျှင် ကောင်းစွာခံစားရ၍ မကောင်းသောအမှုကိုပြုလျှင် မကောင်းစွာခံစားရသည်” ဟု မိန့်ဆိုကြသည်ကို ကြားရတိုင်း ဤဖြစ်ရပ်ကလေးကို ပြေး၍ အမှတ်ရမိပါသည်။

ကျွန်တော် ရင်တွေ တဒိတ်ဒိတ်ခန့်နေသည်။ ကျွန်တော် မကြည့်ဝံ့တော့၊ မကြည့်ရက်တော့ပေ။ သို့သော် မကြည့်ဝံ့ မကြည့်ရက်သည်ကိုမူ ကြည့်မြင် နေမိလျက်သား။ ကျွန်တော် ရင် နှလုံးသွေး ရပ်သွားဘိအလား ရင်ထဲမှာ ဖိုးနပါသည်။ ခေါင်းထဲမှာ နောက်ကျိကျိ။

ကျွန်တော် ကြည့်မြင်နေရသည်မှာ လူတစ်ယောက်ကို အရှင်လတ်လတ် ရင်ကိုခွဲနေခြင်းလည်း မဟုတ်ပါ။ ရင်ဝကို လှံဖျားမြဲမြဲနှင့် ထိုးဆွဲနေခြင်းလည်း မဟုတ်။ ဓားသွားထက်ထက်နှင့် လည်ပြတ်အောင် ခုတ်သတ်နေခြင်းမျိုးလည်း မဟုတ်ပါ။

ကျွန်တော် မမြင်ရက်၊ မကြည့်ရက်ဖြစ်နေရသည့်အရာမှာ စာကလေး တစ်ကောင်ကို တွယ်အပ်တစ်ချောင်းနှင့် မျက်လုံးနှစ်ဘက်ကို ထိုးဖောက်နေ သော မြင်ကွင်းကြောင့်ပင်တည်း။

စာကလေးမှာ နာရှာလွန်း၍ ဆတ်ဆတ်လူးနေပါသည်။ မျက်လုံး ကလေးနှစ်ဘက်မှ သွေးစသွေးနု အရည်ကြည်များ ထွက်လာပါသည်။ ထိုး ဖောက်သူကတော့ သဘောကျလျက် အားရပါးရ ရယ်မောနေပါသည်။

ကျွန်တော်က သည်လိမလုပ်ရန်တားသည်။ မရ။ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း သည် ဤမျှ အသိဉာဏ်မိုက်မဲ၍ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ် လိမ့်မည်ဟုလည်း မထင်။ သူသည် စာကလေးကို လေးခုနှင့်ပစ်သည်။ ချက်ကောင်းကိုမမှန်။ သို့သော် စာကလေးမှာ မူးသွား၍ သူဖမ်းမိသွားသည်။ သူသည် သူ့ အင်္ကျီတွင် အသင့် ပါလာသော တွယ်ချိပ်နှင့်ဖောက်တော့မှ ကျွန်တော် အလန့်တကြားတားသည့် ကြားမှ သွေးအေးအေးနှင့် ဖောက်ပစ်ပါတော့သည်။

နေရာကား မကွေးမြို့အရှေ့ဘက် ပြည်တော်သာ တိုက်တန်းလျားများ ၏ အရှေ့ဘက်ယာကွင်းထဲမှာဖြစ်၏။ ယင်းယာမှာ ဆက်ရက်၊ ချိုး၊ ငှက်ပေါ၏။ နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်၊ သူက ဇွတ်အတင်း အဖော်ခေါ်၍ လေးခုကိုယ်စီနှင့် ဇိုက်သွားခြင်းဖြစ်၏။

သူသည် စာကလေး၏ မျက်စိနှစ်လုံးဖောက်ပြီးသည်နှင့် လက်က လွတ် လိုက်ပါသည်။ စာကလေးသည် နာကျင်မှု ကြောက်လန့်မှုဖြင့် တဟုန်ထိုးပျံ၏။ ဝေးဝေးမပျံနိုင်ရှာပါပေ။ ဟိုသစ်ပင်တိုး၊ သည်သစ်ပင်တိုက်နှင့် သူ့ အဖို့ ဒုက္ခပင်လယ်ဝေနေရှာပါသည်။

“ကြည့်စမ်းဟေ့၊ ဝင်းမြင့်... စာကလေး၊ ဟား... ဟား... တိုးပြန်ပြီ။ ဟား... တိုက်ပြန်ပြီ။ ဟ... ဟား... ဟား... ဟား”

ကျွန်တော် သူငယ်ချင်းသည် အပျော်ကြီးပျော်နေပါသည်။ ကျွန်တော် မပျော်နိုင်ပါ။ မကြည့်ရက် မမြင်ရက်။ မျက်စိ မျက်နှာပျက်လျက် စိတ်မကောင်း စွာဖြင့် အိမ်သို့ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း ပြန်လာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော် သူငယ်ချင်းသည်သာ တဝါးဝါးတဟားဟား သဘောကျ
စွာ စာမျက်ကန်းကလေးတစ်ကောင်နှင့် ပျော်၍ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။

သူသည် အသက် ၁၃-နှစ် ရှိပါပြီ။ သူ့နာမည်က “မိုက်ကျော်”။
နာမည်နှင့်လိုက်အောင်မိုက်သည့် မိုက်ကျော်ပါတည်း။

ကျွန်တော်သည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် တက္ကသိုလ်ပညာကို
ဆုံးခန်းတိုင်းအောင် မသင်ရဘဲ တဝက်တပျက်နှင့် ထွက်ခဲ့ရပါသည်။ တစ်ဝမ်း
တစ်ခါးအတွက် စာအုပ်ဆိုင်ထောင်သည်။

ကျွန်တော် ကျောင်းကထွက်ခဲ့သည့်နည်းတူ ကျွန်တော် သူငယ်ချင်း
မိုက်ကျော်သည်လည်း ကျောင်းကထွက်ရသည်။

သူသည် ငယ်ငယ်ကအကျင့်ဆိုးတွေ မဖျောက်။ ပွေသည်။ ရှုပ်သည်။
ကျောင်းသူကလေးတစ်ဦးကို ကားတင်သည်။ သည်လိုနှင့် ကျောင်းသူကလေး
မိစ်နှင့် မိုက်ကျော်တို့ ညားခဲ့ကြသည်။

မိုက်ကျော်၏အသက် ၂၄-နှစ်ရှိပါပြီ။

အလုပ်ကတော့ မိဘက ပန်းထိမ်လုပ်ငန်းဖြစ်၍ တစ်ဦးတည်းသော
သားဖြစ်သူ မိုက်ကျော်သည် သူ့ဦးစီးဦးကိုင်လုပ်သည်။ လုပ်သည်ဆိုရာ၌ သူ
ကိုယ်တိုင် ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် တတ်သူမဟုတ်။ တပည့်လက်သားခြောက်ဦး
လောက်နှင့် သူက ငွေသိမ်းပြေစာဖွင့် လက်ခံရုံသာဖြစ်သည်။

ငွေကြေးချမ်းသာ၍ အထည်အမျိုးမျိုးဝယ်လိုက်၊ ရောင်းလိုက်လုပ်နိုင်
သဖြင့် သူ့ပန်းထိမ်ဖိုသည် အမြဲလူစည်ကားသည်။

ကျွန်တော်ရောက်သည့်အခါတိုင်း အေးအေးလူလူ စကားမပြောဖြစ်၊
အရောင်းအဝယ်ကိစ္စများကြားထဲမှ တခွန်းစနှစ်ခွန်းစပြောရင်း ပြန်ခဲ့ရသည်။

သီးနှံပေါ်သောအခါ မိုက်ကျော်၏ ပန်းထိမ်ဖိုတွင် ပို၍လူစည်သည်။
အဲဒီအခါ ရွှေဈေးကလည်းတက်သည်။ ဟောကဦးကြီးတွေ ငွေခန်းစပြုသော်
ရွှေဈေးလည်း တအိအိကျ၏။ ငွေလို၍ ဝယ်ထားသည့် ရွှေကလေး ပြန်ရောင်း
ရသည်။ ပေါင်သူက ပေါင်သည်။ မိုက်ကျော်တို့ ပန်းထိမ်ဖိုမှာပင် ရောင်းကြ
ပေါင်ကြသည်။ တစ်ခါ တောင်သူဦးကြီးများ သီးနှံပေါ်၍ ငွေရွှင်ပြန်တော့
မိုက်ကျော်တို့ ပန်းထိမ်ဖိုပင် ဝယ်ကြ၊ ရွှေကြရပြန်သည်။ တောင်သူဦးကြီးများ
ရွှေလိုက်ပေါင်လိုက်၊ ပေါင်လိုက် ရွှေလိုက် စသည်ဖြင့် ဝိုင်းကြီးပတ်ပတ်
ဒူဝေဝေဖြစ်လေ မိုက်ကျော်တို့ ဝင်ငွေတိုးလေ ဖြစ်နေလေသည်။

ထို့ကြောင့် မိုက်ကျော်သည် အစီခံဒူးယားစီးကရက်ကို လက်ကမချ။
အရက်ကလေးတမြဲမြဲ။ ညနေတိုင်း မော်တော်ကားကလေး တဝိုဝိုနှင့်။

တစ်နေ့ မိုက်ကျော်တစ်ယောက် ငရဲမီးလောင်၍ ဆေးရုံရောက်သည်။
ဖြစ်ဖြစ်ချင်း ကျွန်တော် လိုက်သွားသည်။

ဆေးရုံရောက်တော့ မိုက်ကျော်၏အဖေနှင့်အမေကို တွေ့ရ၏။ မိုက်
ကျော်၏ဇနီး မိစံကိုလည်း တွေ့ရ၏။ သူတို့ မျက်စိမျက်နှာ ပျက်နေကြ၏။

“ဘာဖြစ်တာလဲ မိစံ”

“သူ...သူ...သူ မျက်နှာ ငရဲမီးလောင်လို့”

“ဟင်...ဖြစ်မှဖြစ်ရလေ၊ ကိုယ်လဲ ခု ကြားကြားချင်း လာခဲ့တာပဲ”

ကျွန်တော်လည်း မိုက်ကျော်ဖြစ်ရပုံကို ထိတ်ထိတ်ပျာပျာ ဖြစ်သွားမိ
ပါသည်။

ပန်းထိမ်လုပ်ငန်းဆိုသည်မှာလည်း ငရဲမီးနှင့်မကင်း။ ငရဲမီးဆိုတာက
လည်း ပြင်းထန်ပါတိခြင်း။ မထိလိုက်နှင့် ထိလိုက်တာနှင့်တစ်ပြိုင်နက် အဝတ်
ထိအဝတ်၊ အသားထိက အသားနီလန့်သွားမည် ဖြစ်သည်။

မိစံသည် ကိုယ်လေးလက်ဝန်ကြီးနှင့် ဖြစ်၏။ မွေးကားနီး ဖွားကားနီး
ဘုရားသိကြားမလို့ မိုက်ကျော် ဘာမှမဖြစ်ပါစေနှင့်ဟု ကျွန်တော်ဆုတောင်း
မိသည်။

ကျွန်တော့်ရင်ထဲလည်း လှုပ်ရှားနေပါသည်။

မိုက်ကျော်၏ မိဘနှစ်ပါးကတော့ ဆိုဖွယ်မရှိပြီ။ မိုက်ကျော်၏အမေ
သည် ပရိတ်တော်ကိုပင် မှန်အောင် မရွတ်ဆိုနိုင်ရှာတော့ပေ။

ဆရာဝန်တစ်ယောက် အရေးပေါ် လူနာခန်းထဲမှ ထွက်လာသည်။
သူ့မျက်နှာသည် ဆရာဝန်ပီပီ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ပင်။ ကရုဏာလွှမ်းသည့်
မျက်နှာဖြင့် မိုက်ကျော်၏ဖခင်ကို တိုးတိုးညှင်းညှင်းကလေး ဤသို့ပြော၏။

“လက်ဝဲဘက်ပါးကို အပူတော်စော် လောင်သွားပါတယ်၊ တခြား
ဘာမှ မထိခိုက်၊ မဖြစ်လောက်ပါဘူး၊ ဒါပေမယ့်...ဒါပေမယ့် မျက်စိတော့
ကွယ်လိမ့်မယ်ထင်ပါတယ်”

မိုက်ကျော်၏အဖေသည် ငိုကျသွား၏။ မိုက်ကျော်အမေက ရှိုက်ကြီး
တင်ငို၏။ မိစံလည်း ငိုသည်။ ကျွန်တော်လည်း ‘တောက်... ဖြစ်ရလေ မိုး
ကျော်ရယ်’ဟု ညည်းမိရင်း တက်ပြင်းပြင်းတစ်ချက် ခေါက်မိပါသည်။

မိုက်ကျော်၏ မျက်စိနှစ်ဘက်စလုံး ကွယ်ရှာသည်။ မိုက်ကျော်အဖေက
အမျိုးမျိုးကုသေး၏ မရ။ ငွေလည်းသောက်သောက်လဲ ကုန်သည်၊ မထူးခြား။
သည်လိုနှင့် တစ်နှစ်နီးပါး ကြာလာ၏။ မိုက်ကျော်တို့ ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး
သွားရောက်ကုသနေတုန်း မိစံ ကလေးမျက်နှာမြင်သည်။ သားဦးလေး။ သူ့
ကို ပြည်ကျော်ဟု မှည့်သည်ဆို၏။

မိုက်ကျော်အနေနှင့်ကတော့ မျက်စိအလင်းပြန်ရရန် ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မဖြစ်ပါပေ။ သူတို့ ငွေကြေးတတ်နိုင်၍ လုပ်နေကြခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတော့ လက်လျော့၍ မကွေးပြန်ရောက်လာ၏။

တစ်နေ့ မိုက်ကျော်အိမ် ကျွန်တော်ရောက်သွားသည်။ မိုက်ကျော်၏ မျက်နှာတစ်ခုလုံး ခရုသင်းစွဲနေသည့်အလား ရဲချိတ်နေသည်။ မျက်မှန်အမည်းကြီးကို တပ်ထား၏။ သူသည် ပက်လက်ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ ထိုင်နေသည်။

“သူငယ်ချင်းမိုက်ကျော်...နေကောင်းရဲ့လားဟေ့”

“ဘယ်သူလဲ”

“ငါပါကွ...မိုက်ကျော်ရ”

“ကိုဝင်းမြင့်လေ....ကိုကျော်ရဲ့”

မိစ္ဆာ ကလေးနှိုတိုက်ရင်းက ပြော၏။

“ဪ...သူငယ်ချင်း၊ ထိုင်ကွာ ထိုင်၊ ကိုယ်တော့ ဘဝဆုံးပြီ”

မိုက်ကျော်၏အသံက တိမ်ဝင်သွားသည်။ ကျွန်တော် ရင်ထဲလည်း နှင့်ခနဲ ခံစားလိုက်ရပါသည်။

“အားမလျော့ပါနဲ့ကွာ၊ ဘဝဆိုတာ ဒီလိုပဲပေါ့”

“အင်း ”

“ဒါနဲ့ သူငယ်ချင်း၊ မင်းစဖြစ်တုန်းက ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ မိုက်ကျော်”

“ဖြစ်ရတာက ဒီလိုကွာ၊ အဲဒီနေ့က ရွှေထည်တစ်ခုကို မသင်္ကာဘာနဲ့ ရွှေစစ်မစစ် စမ်းသပ်ဖို့ မှတ်ကျောက်တင်ပြီး ငရဲမီးစားမယ်လုပ်တုန်း ငရဲမီးပုလင်းကိုလဲ စားပွဲပေါ်မှာတင်ထားတာ၊ ကိုယ့်အိမ်မှာမို့ထားတဲ့ ကြောင်က ဖြုန်းခနဲ ခုန်ချတော့တာပဲ၊ ငရဲမီးခွက်ရော ပုလင်းရော ဖိတ်စင်ကွဲကျကုန်ပြီး ကိုယ့်မျက်နှာနဲ့ လက်မောင်း ငရဲမီးလောင်တော့တာပဲ”

“တောက် အသည်းအနာဆုံးက ကိုယ့်ရှင်သွေးကလေး သားကလေး မမြင်ရတဲ့ ဘဝကွာ၊ မိစ္ဆာရေ သားကလေးကို ကိုယ့်လက်ထဲ ပေးပါဦးကွာ။ သူငယ်ချင်း ကိုယ့်သားကလေး ချောရဲ့လားကွာ၊ ဟင် ကြည့်စမ်းပါဦး၊ ကိုယ့်လဲ ပြောပါဦး”

မိုက်ကျော်သည် သူ့ သားကလေးနီတာထွေးကို ဟိုစမ်းသည်စမ်း စမ်းသည်။ ကလေးက ဝတုတ်တုတ်ကလေး ဖြစ်သည်။

“သူငယ်ချင်း မိုက်ကျော် မင်းသား ချောပါတယ်ကွ၊ မင်းနဲ့လဲ တူတယ်”

ကျွန်တော်က သည်လိုပြန်ပြောလိုက်တော့ မိုက်ကျော်မျက်နှာ ဝင်းထိန် သွားသည်။ သူ့ဘွားကြီးများ ပေါ်အောင်ပြုံးကာ လက်ထဲမှ သူ့သားကလေးကို နမ်းရှုတ်နေ၏။

“ကဲ သူငယ်ချင်း အားမငယ်ပါနဲ့ကွာ၊ စိတ်ကောင်းကောင်းထား၊ ကိုယ်ပြန်ဦးမယ်၊ နောက်လဲ မကြာမကြာ ကိုယ်လာခွဲပါ့မယ်”

“အေးကွာ ပြန်တော့၊ ကဲဟေ့ သားသားက ဦးဦးကို တာ့တာလုပ်လိုက်ဦးလေ”

အခါလည်မျှသာရှိသော ကလေးငယ်ကို မိုက်ကျော်က လက်နှင့်စမ်းရင်း “တာ့တာ” လုပ်ခိုင်းနေပြန်လေသည်။ ကလေးငယ်က ဘာမျှမသိ။ ကြာစော့ စိတ်ညစ်ပြီး အော်ငိုသည်။ သည်တော့မှ အနားက မိစံက ကလေးကိုယူ၍ ချောမြူနို့တိုက်လိုက်ရသည်။

မိုက်ကျော်တို့ကို နှုတ်ဆက်ပြီး ကျွန်တော် အိမ်ပြန်လာတော့ လမ်းမီးများပင် လင်းနေလေပြီ။

စိတ်ထဲမှာတော့ မျက်မှန်မည်းကြီးကိုထပ်ကာ မိုက်မှောင်ကျနေသော သူငယ်ချင်း မိုက်ကျော်မျက်နှာကို မြင်ယောင်ထင်ယောင် နေမိပါသည်။

“ကာလဝိပါက် နောက်ပိုးတက်ဆိုတာ ဒါပဲဖြစ်မှာပဲ၊ အင်း...”

သည်လို ကျွန်တော်က ချော့တယ်မိသည်။ ငယ်ငယ်တုန်းက စာကလေးတစ်ကောင်ကို မျက်လုံးဖောက်ကာ အားရပါးရ ကစားခဲ့သော မိုက်ကျော်၏ မျက်နှာကိုလည်း မြင်ယောင်မိလာသည်။

ကျွန်တော် ဘဝင်လှိုက်လှိုက်ဆူနေသည်။ မိုက်ကျော်နှင့်အတူစဉ်က မပြောရက်၊ ပြောမထွက်ခဲ့သော စကားကိုလည်း တစ်ယောက်တည်း ညည်းမိပါသည်။

“သူငယ်ချင်း မိုက်ကျော် မင်းပြုခဲ့တဲ့ မကောင်းမှု၊ ခု မင်းကို တူသော အကျိုးပေးတာ၊ အကုသိုလ်ဆိုတာ ကြောက်စရာကောင်းတယ် သူငယ်ချင်း၊ ဝဋ်မှာအမြဲ ငရဲမှာအပ တဲ့၊ ဒီဘဝ ဒီမျှနဲ့ပဲ မင်းတစ်ယောက် ခံရပါစေလို့ ကိုယ် ဆုတောင်းပါတယ် သူငယ်ချင်း” ဟူ၍။

မကွေးဝင်းမြို့၏ “အသက်ကလေးရယ်တဲ့ ရှည်စေလို” ဆောင်းပါးကို ကူးယူ ဖော်ပြပါသည်။)

ကံကြီးထိုက်ခြင်း

လွန်ခဲ့သော (၁၀)ခန့်က ဖြစ်သည်။ မြင်းခြံထောင်သို့ အကျဉ်းသား ထောင်ကျလူသစ် အေးသောင်ဆိုသူ ရောက်ရှိလာသည်။ ထိုအခါ အကျဉ်း ထောင်၏ဥပဒေအရ လူသစ်များအား ထောင်မှတ်ပုံတင်လေသည်။

“မင်းနာမည် ဘယ်လိုခေါ်သလဲ”

“အေးသောင်လို့ ခေါ်ပါတယ်”

“မင်း ဘာပြစ်မှုလဲ”

“လှသတ်မှုပါ”

“ဘယ်သူ့ သတ်လို့လဲ”

“ကျုပ်အဖေကိုပါ”

“ဟာ နေပါဦးကွ၊ အဖေဆိုတာက အရင်းလား ပထွေးလား၊ မွေးစားလား”

“ပထွေးမဟုတ်ပါဘူး၊ အဖေအရင်းပါ”

“မသိပါဘူးကွာ၊ ဖအေဆိုတော့ ပထွေးတို့ မွေးစားဖအေတို့ထင်လို့ပါ။ နေစမ်းပါဦးကွ၊ ဒီလောက်အထိ ဖြစ်ရအောင် မင်းအဖေက သောက်စားရမ်းကားပြီး မင်းကို နှိပ်စက်လို့လား”

“မဟုတ်ပါဘူးဗျာ၊ ကျုပ်အဖေဟာ အရက်ဆို မွေးကတည်းက တစ်ခါမှ မသောက်ဖူးပါဘူး၊ ဖဲတို့ မိန်းမတို့ဆိုတာ ဝေလာဝေးပါ။ ဒါ့ကြောင့် ရပ်ရွာထဲကလူတွေက ချစ်ခင်လေးစားကြပါတယ်။ ရပ်ရွာမှာ ကိစ္စတစ်ခုခုဖြစ်လို့ အဖေဆုံးဖြတ်လိုက်ရင် ပြီးသွားတာပါပဲ”

“မိဘဆိုတာ ကုရားနဲ့တစ်ဂိုဏ်းထဲ ပြထားတာပဲ၊ သားသမီးတွေကိုလဲ ငယ်စဉ်ကတည်းက ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်ခဲ့ကြတယ်။ နေပူမိုးရွာ မသွားရအောင် ဖျားနာမှာစိုးလို့ တားမြစ်ခဲ့ကြတယ်။ ကိုယ့်မှာရှိတဲ့ အင်အားနဲ့ အညီ အဝတ်အစားမှအစ ပညာလဲ သင်ပေးကြတယ်။ မင်းဟာ ပဉ္စာနန္ဒရိယကံ ထိုက်မှာ မကြောက်ဘူးလား”

အကျဉ်းသား အေးသောင်သည် ထိုစကားကိုကြားသောအခါ ဘာမျှ မပြောတော့ဘဲ ငိုငိုသော နေတော့သည်။

အေးသောင်သည် မြိုင်နယ်မှဖြစ်သည်။ ဓမ္မးချင်း ၆-ယောက်ရှိသည့် အနက် တတိယမြောက်သား ဖြစ်သည်။ ၎င်းအထက်တွင် အစ်ကိုတစ်ယောက် နှင့် အစ်မတစ်ယောက် ရှိသည်။ ကျန် ဓမ္မးချင်းများမှာ ၎င်းအောက် အငယ် များသာ ဖြစ်လေသည်။

အေးသောင်၏အဖေသည် ရပ်ရွာတွင် သီလ သမာဓိ ရှိသူဖြစ်သည်။ သီလ သမာဓိရှိခြင်းကြောင့် ရပ်ရွာမှ လေ စားချစ်ခင်ခြင်း ကြည်ညိုခြင်းခံ ရသူ ဖြစ်သည်။ အေးသောင်သည် အိမ်ထောင်ကျပြီး ဖြစ်သော်လည်း အိမ်ခွဲ မနေဘဲ မိဘများနှင့်အတူ နေထိုင်ခဲ့သည်။

တစ်နေ့တွင် အေးသောင်သည် အပေါင်းအသင်းများနှင့် အရက် သောက်သည်။ လူမှန်းမသိအောင် မူးလာသောအခါ အိမ်သို့ ပြန်ခဲ့သည်။ အိမ်သို့ရောက်လျှင် ဆူဆူပူပူလုပ်သည်။ ဤတွင် အဖေဖြစ်သူက မဆူရန် ဆုံးမ စကားပြောကြားပြီး အေးသောင်နေရာသို့သွားရာ အနီးရောက်လျှင် အေး သောင်သည် ဓားဖြင့်ယမ်းလိုက်သည်။ အေးသောင်၏အဖေသည် ဓားထိကာ နေရာတွင်ပင် လဲကျသွားသည်။ ထိုအခါ အဖေလဲကျသွားသည်ကို တွေ့ရ သော အေးသောင်မှာ အမူးပြေကာ ယူကျုံးမရ ဖြစ်မိတော့သည်။ အေး သောင်၏အစ်ကိုလည်း စိတ်ဆိုးကာ ညီအား ရိုက်တော့သည်။

အေးသောင်သည် အဖေသတ်မှုအတွက် ရေစကြိုမြို့ တရားရုံးတွင် အမှုဆိုင်ရသည်။ တရားရုံးမှ ပြစ်မှုထင်ရှားသဖြင့် ထောင်ဒဏ် (၁၀)နှစ် ချ မှတ်ကာ မြင်းခြံထောင်သို့ ပို့လိုက်လေသည်။

သေရည်သေရက် သောက်စားခြင်းသည် အကျိုးကိုလည်း မသိတတ်။ အကြောင်းကိုလည်း မသိတတ်။ အကျဉ်းသား အေးသောင်သည် မြင်းခြံ ထောင်သို့ ရောက်ခဲ့သည်မှာ လပိုင်းအချိန်သို့ပင် ရောက်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ထိုနေ့ က တနင်္ဂနွေနေ့ ဖြစ်သည်။ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း အကျဉ်းသားအားလုံး အလုပ် နားကြရသည်။ အလုပ်အားရက်တွင် ထောင်မှ ထမင်းချက်သော မိုးပြဲဒယ် ကြီးဖြင့်ပင် ရေးနှေးကျို၍ လက်ဖက်ခြောက်များခတ်ကာ တိုက်ကြရသည်။ တစ်ပတ်လျှင်တစ်ကြိမ် ရေးနှေးကြမ်းတိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

မြင်းခြံထောင်၏ ထမင်းချက်ဖိုကြီးယဲတွင် ရေးနှေးအိုး မိုးပြဲဒယ်ကြီး သည် ပွက်ပွက်ဆူလျက် ရှိနေပေပြီ။ လက်ဖက်ခြောက်ခတ်ပြီးနောက် အကျဉ်း သားများအား ဝေငှရန်သာ ရှိတော့သည်။ ထိုအချိန်တွင် အကျဉ်းသား အေးသောင်သည် ခုံဖိနပ်ကိုစီးကာ ပွက်ပွက်ဆူနေသော မိုးပြဲဒယ်အိုးကြီး အနီးသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ခုံဖိနပ်ဖြင့် ဒယ်အိုးကြီးကို ရှောင်လိုက်ရာမှ မည်သို့

မည်ပုံ ဖြစ်သွားသည်ကို မသိရ။ အကျဉ်းသားသည် ရေနှေးဒယ်အိုးကြီး အတွင်းသို့ ထိုးကျသွားတော့သည်။

“ဟာ...လုပ်ကြပါဦး၊ အကျဉ်းသား တစ်ယောက် ရေနှေးအိုးထဲ ကျလို့” အနီးရှိ အခြားအကျဉ်းသားများသည် ရေနှေးအိုးကြီးထဲကျနေသော အကျဉ်းသားအား ဝိုင်းဝန်း ဆွဲတင်ကြသည်။ အကျဉ်းသား အေးသောင် တစ်ယောက် ရေနှေးအိုးထဲကျသည့် သတင်းသည် ထောင်တစ်ခုလုံး ပျံ့နှံ့ သွားတော့သည်။

အကျဉ်းသားအား မြင်းခြံထောင်အတွင်းရှိ ဆေးရုံသို့ပို့ကာ ဆေးများ ကုသပေးသည်။ ထို့နောက် မြင်းခြံပြည်သို့ ဆေးရုံသို့ တင်ပို့လေသည်။

“ကျုပ်တော့ နေရတော့မှာမဟုတ်ပါဘူးဗျာ၊ ဆေးကုနေလို့လဲ အပို့ ပါပဲ”

အေးသောင်သည် ပြင်းပြသော ဝေဒနာကို ခံစားရင်း လူ့ဘဝတွင် နေရတော့မည်မဟုတ်ကြောင်း၊ အဖေသတ်မိသည့်အတွက် ကံကြီးထိုက်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းများကို ညည်းညူ၍ ပြောဆိုနေတော့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ပြင်းပြသော ဝေဒနာကို ခံစားရင်း သေဆုံးသွားတော့သည်။

(၁၉၇၉၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ပြစ်မှုမဂ္ဂဇင်း၊ စာမျက်နှာ ၂၉-မှ မှူးထွန်း ဣအောင်၏ ‘ကံထိုက်ခြင်း’ ဖြစ်ရပ်မှန်ဝတ္ထုကို ကူးယူဖော်ပြသည်။)

တန်ပြန်သက်ရောက်မှု

ကျွန်တော့်အနေဖြင့် မေတ္တာကို အေးမြခြင်းဟု သဘောပေါက်မိပါသည်။ ငယ်ရွယ်နုနယ်စဉ် ကလေးဘဝက မေတ္တာ၏ ကြီးမားသော အာနိသင်ကို မစဉ်းစားမီ မသိရှိခဲ့မိပါ။ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လာမှ 'မေတ္တာ' သဘောကို စောကြောမိလာပြီး အထူးအလေးအနက် တန်ဖိုးထားခဲ့မိပါသည်။ စစ်မှန်သော မေတ္တာတွင် ဖော်ပြနိုင်သည့် အစွမ်းသတ္တိများ ကိန်းအောင်းတည်ရှိနေသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

မေတ္တာတွင် ရောင်ပြန်ဟပ်တတ်ပါသည်။ အေးမြသော နူးညံ့သော မေတ္တာထားသူအပေါ် ပတ်ဝန်းကျင်ကလည်း တူညီသောမေတ္တာ ပြန်ထားလာပါသည်။ အများသူငါ သတ္တဝါအပေါ် မေတ္တာမထားတတ်သူတွင်လည်း တူညီသော တုံ့ပြန်မှု ပြန်လာတတ်သည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ကျွန်တော်၏ ဘဝတစ်လျှောက်တွင် တွေ့ရှိခဲ့ရသည့် များစွာသော ကိုယ်တွေ့အဖြစ် အပျက်များမှ မေတ္တာနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါ ကိုယ်တွေ့ အဖြစ်အပျက်လေးကို စာဖတ်သူတို့အား တင်ပြပါရစေ။

ကျွန်တော် ဒုတိယတန်းကျောင်းသား ကိုးနှစ်သားအရွယ်တွင် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေ့ မနက်စာကို ငါးသလောက်ပေါင်းဖြင့် စားရမည်ကိုသိရသောကြောင့် ကျွန်တော့်အဖို့ ထမင်းစားခိုင်း ဝင်စဉ်ကတည်းက ရှင်မြူး နေပါသည်။ ထိုနေ့ချက်သည့် ငါးသလောက်ပေါင်းမှာ အရိုးများပါ နူးအောင်ချက်ထားသည့်ဟင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်ထမင်းပန်းကန်ရှိ ငါးသလောက်တုံး တစ်တုံးကို လက်ဖြင့်ဖဲ့ယူ၍ ကလေးပီပီ အားပါးတရ စားလိုက်သောအခါ အရိုးမှာ အတွင်းပိုင်းအခေါင်တွင် စူး၍နေပါသည်။

ကျွန်တော့်မှာ များစွာအခံရခက်၍ ကလေးပီပီငိုပါတော့သည်။ အော်ငို၍ ရတော့မရပါ။ အော်ငိုသောအခါ စူးနေသည့် အရိုးမှာ ပို၍နာပါသည်။ ကျွန်တော်၏ အဖြစ်အပျက်ကြောင့် ထမင်းခိုင်းလည်း ပျက်သွားပါသည်။ ကျွန်တော်၏အမေသည် အရိုးအားလုံးနူးအောင် မချက်ကောင်းလား

တန်ပန် သက်ရောက်မှု

ဆိုပြီး ကျွန်တော့်အစ်မကို ရိုက်ပါတော့သည်။ ကျွန်တော့်ကိုလည်းဆေးခန်းသို့
ခေါ်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်ရှေ့ခြံမှာနေသော သားဖွားဆရာမက အမေ
နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသောကြောင့် ကျွန်တော့် ရောဂါကို လာကြည့်ပါသည်။
ပြီးတော့ ကျွန်တော့်အမေအား “ကလေးကို ဆေးခန်းခေါ်မသွားပါနဲ့၊ အပို
ပါပဲ၊ ဆရာဝန်က ငါ့ရိုးစူးတာကို ထွင်တတ်မှာမဟုတ်ဘူး” ဟု ပြောပါသည်။
ထိုအခါ အမေသည် ခေတ္တမျှတော့ဝေသွားပြီး ကျွန်တော်ကို ထမင်းစား
ခန်းမှ ဘုရားခန်းသို့ လက်ဆွဲခေါ်သွားပါသည်။

သောက်ရေအိုးစင်မှ ရေတစ်ခွက်ယူပြီး ဘုရားစင်ရွှေတွင် နှုတ်မှ တလှုပ်လှုပ် ရွတ်ဆိုပြီး ထိုရေကို ကျွန်တော်အား တိုက်ပါသည်။ ရေသောက်ပြီး သည်နှင့် ငါးရိုးစူးသည့်ရောဂါမှာ ယူပစ်သလိုပျောက်သွားပါသည်။ နောက်မှ သိရသည်မှာ မေမေရွတ်သည့် ဂါထာကား....

“ကျန်မသားကလေးငါးရိုးစူးသည့်ရောဂါကို ကျန်မ မကြည့်ရက်ပါ။ ကျန်မသားကလေး ခံစားရသလို ကျန်မ ခံစားနေရပါသည်။ ဤမှန်ကန်သော မေတ္တာသစ္စာတို့ကြောင့် ကျန်မသားကလေး၏ ရောဂါ ပျောက်ကင်းပါစေသတည်း”

မိဘ၏ အေးမြသည့်မေတ္တာသည် သားသမီးပေါ်၌ မည်မျှအစွမ်းထက် ထိရောက်ကြောင်း စာဖတ်သူတို့ကို တင်ပြရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နောက်...အတွေ့အကြုံတစ်ခုမှာကား မေတ္တာတရား ခေါင်းပါးသူကို တိရစ္ဆာန်ငယ်လေးဖြစ်သည့် ကြက်တို့က ပညာပေးတုံ့ပြန်ခြင်းကို တင်ပြပါရစေ။ ကျန်တော်သည် ဗမာ့တပ်မတော်၌ အရာရှိငယ်ဘဝဖြင့် တပ်ခွဲမှူးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ရှေ့တန်းရှမ်းပြည်၊ ကျိုင်းတုံဒေသစခန်းတစ်ခုတွင် ကျန်တော်ဦးစီးသည့် တပ်ခွဲဟစ်ခွဲသည် နေရာယူ စခန်းချနေကြပါသည်။

ကျန်တော်၏တပ်ခွဲ၌ အသတ်အဖြတ် အထိုးအကြိတ်တို့တွင် သာမန်ရဲဘော်တွေထက် ထူးကဲစွာဝါသနာပါသည့် ရဲဘော်မောင်သိန်းဆိုသူ စစ်သည်တစ်ယောက်ရှိပါသည်။ တစ်ရက်တွင် မောင်သိန်းသည် အတန်ငယ်ကြီးသည့် ကြက်တစ်ကောင်ကို အရှင် လက်ဖုတ်မီးမိခဲ့ပါသည်။

ထိုကြက်ကို ကျည်ဆန်ပုံးတစ်ခုကို ဖွင့်၍ထည့်ပြီး အဖုံးကို ဝါးဖြင့်ရက်ထားသည့် သံစကပ်ပုံစံ ဝါးထရုံဖြင့် အုပ်ထားပါသည်။ ကြက်မှာ ဆံပုံး (ကျည်ဆန်ပုံး)ထဲတွင် ပြေးလွှားနေသည်ကို အပေါ်၌အုပ်ထားသည့် ဝါးထရုံကွက်မှ အတိုင်းသားတွေ့နေရပါသည်။ ထိုအခါ မောင်သိန်းသည် ဝါးခြမ်းငယ်လေးများကို တစ်ချောင်းစီ တစ်ချောင်းစီ ထိပ်တွင် မီးရှို့၍ထိုး၏။ ဝါးခြမ်းငယ်ဖြင့် လုပ်ထားသည့် မီးစမှာ လေးငါးချောင်းဖြစ်၍ ကြက်မှာ ထိုမီးစအားလုံးကို လွှတ်အောင်မရှောင်နိုင်ပါ။ တချို့ မီးစမှာ ကြက်၏အမြီးကို ထိုးမိ၍ ညောင်နံ့ပင် ထွက်နေပါသည်။

မောင်သိန်းမှာတော့ သူ၏လုပ်ရပ်ကို ကျေနပ်ပီတိဖြစ်၍ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဂရုမစိုက်တော့ပါ။ တပ်ခွဲမှူးဖြစ်သော ကျန်တော် သူ့အနားတွင် လာရပ်

နေသည်ကိုလည်း သတ်မထားမိတော့ဘဲ သူ့လုပ်ငန်းမှာ စိတ်ပါဝင်စားစွာ ဆက်၍လုပ်နေပါသည်။

“ဟေ့ ကောင်...မောင်သိန်း”

“ဗျာ...ဗိုလ်ကြီး”

“မင်း အဲဒီကြွက်ကို သတ်မှာဖြင့်သတ်၊ လွှတ်မှာဖြင့် လွှတ်၊ ဒီလိုညှဉ်း ဆဲတာ မကောင်းဘူး၊ ကြားလား”

“ဟုတ်ကဲ့...ဗိုလ်ကြီး”

မောင်သိန်းတစ်ယောက် ကျွန်တော့်ရှေ့ မလှမ်းမကမ်း၌ပင် မီးလောင် ဒဏ်ရာနှင့်ကြွက်ကို ဝါးထရံကွက်ဖွင့်၍ ကျည်ဆန်ပုံးထဲမှ လွှတ်လိုက်ပါသည်။ စခန်းထဲတွင် မောင်သိန်းတို့အပါအဝင် စစ်သည်များသည် ခေါင်ကတုတ် ကျင်းဖြင့် နေကြရပါသည်။ မောင်သိန်းနေသည့် ကျင်းထဲတွင် ဝါးခုတ်ဖြင့် စစ်သည်လေးယောက်နှင့် အတူနေကြ၊ အိပ်ကြသည်။ ခြေရင်းဝါးတန်းတစ်ခု တွင် သူတို့၏ကျောပိုးအိတ်များ၊ တိုလီမိုလီပစ္စည်းများ ချိတ်ဆွဲထားကြသည်။

ကြွက်ကိုလွှတ်ပြီး နောက်တစ်ရက်မနက်တွင် ရဲဘော်မောင်သိန်း တစ်ယောက် တဖျစ်တောက်တောက် မကျေမနပ်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန် ရဲဘော်များကတော့ ပြုံးစိစိဖြစ်နေ၍ ကျွန်တော်လည်း သိချင်၍မေးကြည့်ရာ မောင်သိန်းမှာ ကျွန်တော် ကို ဘာမှ ထေ့ထေ့ထူးထူးမပြောဘဲ သူတို့နေသည့် ခေါင်ကတုတ်ကျင်းထဲသို့ ခေါ်သွားပါသည်။

မြင်လိုက်ရသည့် မြင်ကွင်းကြောင့် တော်တော် ကို အံ့ဩသွားမိသည်။ ခြေရင်းတွင်ချိတ်ထားသည့် ကျောပိုးအိတ်လေးလုံးအနက် အလယ်ရှိ မောင်သိန်း ကျောပိုးအိတ်မှာ သုံး၍မရအောင် ကြွက်ကိုက်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဒါတွင်မကသေးပါ၊ မောင်သိန်းပိုင်သည့် တောစီးဖိနပ်၊ ခြေညှပ်ဖိနပ်၊ ရေစိုသေး၍ လှမ်းထားသည့်ယူနီဖောင်း၊ ခေါင်းရင်းတွင် တင်ထားသည့် ဒိုင်ယာရီစာအုပ်၊ နောက်တန်းမှလာသည့် စာများကိုလည်း ရုစရာမရှိအောင် ကိုက်ဖြတ်ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကြွက်တစ်ကောင်တည်း မဟုတ်၊ အနည်းဆုံး ဆယ်ကောင်ခန့်ရှိမည်ဟု ထင်မိသည်။ ထူးဆန်းသည်ကား ကျန်အတူနေကြသည့် ရဲဘော်သုံးယောက်၏ ပစ္စည်းများကို လုံးဝမကိုက်ဖြတ်ခြင်းပေတည်း။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် မောင်သိန်းတစ်ယောက် သတ္တုပါတစ်ကောင်ကို စိတ်ညစ်အောင် လုပ်ခဲ့မိ၍ တစ်ရက်အတွင်း ပြန်ပြီး စိတ်ညစ်စရာ တွေ့နေရသည်မှာ

လောကနိယာမပင်တည်း။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ဆယ်တန်းမှာ ရှုပဗေဒ သင်စဉ်တုန်းက “သက်ရောက်မှုတိုင်းတွင် ၎င်းနှင့်ညီမျှသော တပြန်သက်ရောက်မှုတစ်ခုစီရှိသည်” ဟူသော “သီအိုရီ” လေးတစ်ခု ခေါင်းထဲတွင် ဖြတ်သန်းဝင်ရောက်လာခဲ့ပါသည်။

“မေတ္တာထားသူသည် ကောင်းစွာအိပ်ရသည်။ ကောင်းစွာ နိုးကြားရသည်။ ကောင်းစွာအိပ်မက် တွေ့ရသည်။ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့၏ ချစ်ခင်နှစ်သက်ခြင်းကို ခံရ၏။”

“မေတ္တာထားရားခေါင်းပါးသူကား ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ခံစားရမည်သာ တည်း။”

[၁၉၅၅]-ခု နိုဝင်ဘာလထုတ် ရတနာမွန်မဂ္ဂဇင်းမှ ဗိုလ်ကံထွန်း၏စာမူကို ကူးယူဖော်ပြပါသည်။]

ဌေး ၂၀၀ မြေပါ၍ ဘုရားဒကာတစ်လှည့် နွားတစ်လှည့်

ဒိုက်စီးမြို့နယ် ဖားအောင်းစုကျေးရွာမှ အသက် (၈၀) ကျော်ရှိ မိတ်ဆွေတစ်ဦးဖြစ်သူ ဦးဘသော်က ကျွန်တော်၏နေအိမ်သို့ (၁၂-၅-၁၉၇၈) ရက်နေ့ နံနက်ကလေးရောက်လည်ပတ်စဉ် ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ သူဌေးကြီးအမည်၊ နေရပ်လိပ်စာနှင့် ဖြစ်ရပ်အကြောင်းအရာတို့ကို မိမိကိုယ်တိုင်သိသည့်အတိုင်း ခိုင်မာစွာ ထုတ်ဆိုသွားပါသည်။

ဤကိစ္စကို ကျွန်တော် ဆက်လက်၍စုံစမ်းရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် စစ်မဖြစ်မီကာလ ၁၉၂၀-ခုနှစ်လောက်က ဖြစ်ခဲ့သည့်ကိစ္စဖြစ်၍ ယခုအခါ ကိုယ်တွေ့သက်သေများလွန်စွာနည်းပါးနေမည်ဖြစ်သဖြင့် လွယ်ကူတော့မည်မဟုတ်ပါ။ သူဌေးကြီး၏ မျိုးရိုးစဉ်ဆက်တို့သည် ယခုတိုင် ဆက်လက်ရှိနေဦးမည်ဖြစ်၍ ယင်းတို့အား အနှောင့်အယှက်မဖြစ်စေရန် ဤစာတမ်းတွင် ထုံးစံအတိုင်း အမည်များ နေရပ်လိပ်စာများကို ပြောင်းလဲထားပါသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးမဖြစ်မီ နှစ်ပေါင်း (၂၀) ကျော်က ပျော်ဘွယ် မြို့နယ်တွင် ဦးတာတေအမည်ရှိသော သူဌေးကြီးတစ်ဦးရှိပါသည်။ ထိုသူဌေးကြီးသည် ဘုရားတရားအလွန်ကြည်ညိုပြီး အလှူအတန်းများစွာတို့ကို ရက်ရက် ရော့ရော့ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲလေ့ ရှိ၏။ မြို့ပေါ်ရှိ တန်ခိုးကြီးစေတီ၏ ဂေါပက အဖွဲ့တွင်လည်း ဘုရားလှူကြီးတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူ၏ အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ တောင်သူလယ်သမားများအား သင့်တင့်မျှတသော အတိုးနှုန်းများဖြင့် ငွေချေးငှား၏။ မိမိတို့ လယ်ယာအများအပြားတို့ကို လူငှားများဖြင့် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်သည်။ ဦးတာတေအား ရပ်ရွာတောင်သူလယ်သမား စာရင်းငှားများမကျန် အားလုံးတို့က ချစ်ခင်ရိုသေလေးစားကြ၏။

တစ်နေ့သောအခါ တောင်သူတစ်ဦးဖြစ်သူ မောင်ချစ်တင်သည် ယခင်က သူချေးယူထားသော ငွေနှစ်ရာကို သူဌေးကြီးအား ပြန်ဆပ်သည်။ သူဌေးကြီးလည်း ကျင်းပနေဆဲ ဘုရားပွဲတော်ကိစ္စတွင် နေ့ရောညပါ စီမံခန့်ခွဲအလုပ်များနေသဖြင့် အော်ဒီမံ (on demand) ငွေချေးစာချုပ်ကို ပြန်မပေးလိုက်နိုင်သေး၍ ...

“မောင်ချစ်တင်ရာ၊ မင်းစာချုပ်ကို နောက်မှလာယူပါ။ ငါ့အလုပ်များနေတာ မင်းတွေ့သားပဲ၊ မင်းနဲ့ငါ အချင်းချင်း ဘာမှမယုံစရာမှမရှိပဲ” ဟု ဆို၍ ပြန်လွှတ်လိုက်၏။ မောင်ချစ်တင်သည်လည်း ဦးတာတေအား ယုံကြည်စိတ်ချသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အကြောင်းကိစ္စ မညီညွတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း သူဌေးကြီးနှင့် နောက်ထပ် လာရောက် မတွေ့ဆုံမိတော့ချေ။

ထို့နောက် လပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်သောအခါ သူဌေးကြီးက မောင်ချစ်တင်အား ခေါ်ယူ၍ အကြေးနှစ်ရာ ပြန်ဆပ်ရန် ဆောင်ဆို၏။ မောင်ချစ်တင်က မိမိ ယင်းအကြေးကို ပေးဆပ်ပြီး၍ မပေးနိုင်ကြောင်း၊ ငြင်းဆို၏။ အမှန်မှာ သူဌေးကြီးက ဤကိစ္စကို လုံးဝ မေ့လျော့နေဟန် တူသည်။ ဦးတာတေက မိမိထံ အော်ဒီမံ စာချုပ်ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး အကြေးမကျသေးဟူ၍ ဆို၏။ နောက်ဆုံး မောင်ချစ်တင်က စိတ်ဆိုးဆိုးနှင့် ဤသို့ဆိုပြီး နောက်ထပ် ငွေနှစ်ရာပေး၏။

“ကျုပ်ကတော့ ခင်ဗျားငွေနှစ်ရာကိုပေးပြီးတာ အမှန်ပဲ၊ ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားက မရသေးဘူးလို့ အတင်းငြင်းရင်လဲ ရော့...ငွေနှစ်ရာ၊ ကျုပ်အကြေး ကျေပျိုးလို့ ခင်ဗျား ကျေနပ်ရောပေါ့၊ တကယ်လို့ ကျုပ်ပြောသလို အရင်က ငွေနှစ်ရာဆပ်ပြီးရင်လဲ ခင်ဗျားတော့ ကျုပ်အိမ်မှာ လူဖြစ်ဖြစ်၊ ခွေးဖြစ်ဖြစ်၊ နွားဖြစ်ဖြစ် ကျွန်လားခံရမှာတော့ သေချာတယ်”

နောက်များမကြာမီ သူဌေးကြီးဦးတာတေ သေဆုံးသွား၏။

ညတစ်ညတွင် မောင်ချစ်တင်သည် အိပ်မက်ရ၏။ ထိုအိပ်မက်ထဲတွင် ဦးတာတေက မင်းတို့နဲ့ငါ လာနေမလို့ဟူ၍ ပြောသည်။ တစ်ချိန်တည်းလောက် တွင် မောင်ချစ်တင်၏နေအိမ်တွင် နွားထီးကလေးတစ်ကောင် မွေး၏။ နွားကလေးသည် ထိန်းမရသိမ်းမရအောင် ဆော့၏။ ဆိုး၏။ နောင်အခါ၌ အိပ်မက်ကို သတိရပြီး မောင်ချစ်တင်က နွားကလေးကို “မင်း ဘုရားတကာကြီးလား” လို့ မေး၏။ နွားကလေးက “ဘောဘော” ဟူ၍ အော်ပြီး ငြိမ်သွား၏။ မောင်ချစ်တင်ကလည်း မိမိ၏ဒေါသအလျောက် ပြောမိဆိုမိ ကျိန်ဆဲမိသည်ကို နောင်တရပြီး နွားကလေးအား အထူးဂရုပြု၏။ အလေးချိန် တစ်ဆယ်သား ငွေလေးရာကျပ်တန် ရွှေခလောက်ကို တပ်ဆင်ပေး၏။ လုံးဝမခိုင်းဘဲ အစားကောင်းကောင်းကျွေး၏။ (ယခင်ဘဝက ဒါနအကျိုးကို သတိပြုပါ။)

ဤအကြောင်းကို တစ်ဆင့်စကားဖြင့် ဦးတာတေ၏ သားသမီးများ၏ နားသို့ရောက်သွားရာ ရှက်လည်းချက်၊ ဒေါသလည်းထွက်သဖြင့် နာမည်ပျက် ဥပဒေပုဒ်မနှင့် ရုံးတင်၍ တရားစွဲတော့သည်။ လူချမ်းသာနှင့် လူမဲ့တို့၏ တရားတိုက်ပွဲဖြစ်၍ ရုံးမင်းသည်လည်း သက်သေသက္ကာရအားလုံးတို့ကို စေ့စေ့ငှု့ စုံစုံလင်လင် သေသေချာချာ စစ်ဆေး၏။ သို့ရာတွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် စလုံးတို့က အမျိုးမျိုး ထွက်ဆိုကြသဖြင့် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန် အတော်ပင် ခက်ခဲနေတော့သည်။ နောက်ဆုံး အကြံရပြီး မဟောသဓသုခမိန်၏ နည်းကို ထုံးယူပြီး ရုံးတော်၏ရှေ့ဖတ်စာရေးကြီးအား အဓိကသက်သေခွားထီးကလေးအား ဤသို့ ဆင့်ခေါ်စေ၏။ “ဘုရားတကာကြီးဦးတာတေ ကြပါ...ကြပါ”

နွားထီးကလေးသည် ဤစကားကို ကြားလျှင်ကြားချင်း မိခင်နွားမကြီး၏ဘေးမှ ထွက်ခွာလာပြီး ရုံးမင်းရှေ့မှောက်သို့ ရောက်လာသည်။

(မူရင်းစာအုပ်၌ နွားဘဝပြောင်းသွားသော သူဌေးကြီးဦးတာတေ)

လုပ်အားခ အပြည့်မပေး၍

ကျွဲဝင်စားဖြစ်ရသူ ဒေါ်ဌေး

ကျွဲဝင်စား ဒေါ်ဌေး

တပ် ကုန်း မြို့ နယ်၊ အင် ပင် ရွာ တွင် အသက် (၆၀) အရွယ်ရှိ ဒေါ်ဌေးသည် ယခင် နှစ်ဘဝအကြောင်းကို ပြန်ပြောနိုင် ၏။ ပထမဘဝတွင် ညောင်ပင်ကြီးရွာ၌ ဦးသက်ထား၏ဇနီး၊ ကလေး(၄)ယောက် ၏ အမေ ဒေါ်မြဖြစ်ခဲ့သည်။ ဒေါ်မြသည် စာရင်းငှားများဖြင့် တောင်ယာ များကို လုပ်ကိုင်စားသောက်သည်။ ထိုစာရင်းငှား လယ်လုပ်သမားများထဲတွင်အသက်(၁၃) နှစ် အရွယ်သာရှိသေးသော မိန်းကလေး မသိန်းတင် ပါရှိသည်။

မသိန်းတင်သည် မိမိထက် အသက်ကြီးသော လုပ်သားများနှင့်အတူ မခိုမကပ် ကြီးစား၍ စံချိန်မီအောင် အလုပ်လုပ်၏။

တစ်နေ့သောအခါ မသိန်းတင်အား ဒေါ်မြက “ညည်းက ငယ်တော့ လူကြီးတွေလောက် အလုပ်မလုပ်နိုင်ဘူး” ဆို၍ လုပ်ခမှ ဆန်တစ်တင်းလျှော့၍ ပေး၏။ မသိန်းတင်ကလည်း အခြားသူများကဲ့သို့ တာဝန်ကျေခဲ့ကြောင်း၊ သူတို့နည်းတူ လုပ်ခရသင့်ကြောင်း အရေးဆိုသော်လည်း မရ။ အရှုံးပေးခဲ့ ရ၏။ အမေဖြစ်သူက “အေးကွယ်၊ သူ့အခုမပေးလဲ တို့မြေပါရင် နောက် တော့ တို့ရမှာပေါ့လို့” သမီးကို ဖျောင်းဖျရ၏။

ဒေါ်မြသေပြီး နောက်တစ်နှစ် နှစ်နှစ်ကြာသောအခါ မသိန်းတင် လည်း မောင်ထွန်းလှနှင့် အိမ်ထောင်ကျသည်။ ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်မြက မသိန်း တင်အား “မင်းတို့နှင့် ငါလာနေမည်” ဟူ၍ အိပ်မက်ပေးသော်လည်း မသိန်း တင်က ဂရုမစိုက်၊ ပြန်မပြော၍ ခြံတွင်းရှိ ကျွဲမကြီးတစ်ကောင်၏ ဝမ်း တွင်းသို့ ဝင်စားရကြောင်း၊ ကျွဲမကလေး၏အမည်မှာ ‘ယိုင်းမ’ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒေါ်ဌေးက ဤဘဝတွင် ပြန်ပြော၏။ ကျွဲယိုင်းမသည် ကျွဲကလေး (၄) ကောင် မွေးပြီးမှ သေဆုံးသွားသည်ဆို၏။

နောက်မကြာမီတစ်ညတွင် အိပ်မက်ထဲ၌ ‘ယိုင်းမ’က မသိန်းတင်အား မိမိအသားကို ယူပါဟူ၍ ပေး၏။ ထိုအချိန်လောက်ကစ၍ မဌေးကို ကိုယ်ဝန် ရှိလာသည်။ အသက် (၁၂)နှစ်ခန့်ရှိသောအခါ မဌေးသည် တစ်ညနေ ကျွဲ များ ဆိန်းကျောင်းနေစဉ် ရုတ်တရက် ထိုင်၍ ငိုလေတော့သည်။ အမေဖြစ်သူ ဒေါ်သိန်းတင်က ‘မြေကိုက်သလား၊ ဆူးစူးသလား’ဟူ၍ စိုးရိမ်ကြီးစွာ မေး သည့်အခါ မဌေးက “ကျွန်မ ကျွဲခလောက်သံကြားရတော့ ကျွန်မသား ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကလေးတွေ သတိရလာလို့ပါ”ဟူ၍ ပြန်ပြောသည်။ ယခုဘဝတွင် မဌေးနှင့် ဒေါ်သိန်းတင်တို့သည် သားအမိဖြစ်သော်လည်း ခင်ခင်မင်မင်မရှိ၊ ခပ်တန်းတန်း နေတတ်ကြသည်ဟူ၍ ဆို၏။ ဒေါ်ဌေးက မိမိ၏ဦးခေါင်းတွင် ရှိသော ကျွဲချိုပေါက်သည့် နေရာများ၌ ဖုဖောင်းနေကြောင်းကို ကျွန်တော့် အား ပြ၍ တွေ့ခဲ့ရ၏။

(အမေရိကန် ဗာဂျီးနီးယားတက္ကသိုလ် ပရစိတ္တဗေဒဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါက်တာဂတီးဗင်ဆင်နှင့် ပူးတွဲ၍ မြန်မာနိုင်ငံ လူဝင်စားပြဿနာကို သိပ္ပံနည်းကျ လေ့လာဖော်ထုတ်သူ ဦးဝင်းမောင်၏ ဘဝအိုးအိမ်အကြိမ်ကြိမ်မှ ကူးယူဖော်ပြ ပါသည်။)

ဈေးချိန်းက ပြိတ္တာများ

မန္တလေး ဈေးချိုအနောက်ဘက်၌ ဒကာမတစ်ယောက် သေပြီးနောက် ဆယ်လကျော်မှ ထိုအမျိုးအိမ်၌ မိန်းမ ပြန်၍ဖြစ်လာ၏။ စကားပြောတတ် သောအခါ “ဒီအဝတ်လဲ ငါ့ဟာ၊ ဟိုအဝတ်လဲ ငါ့ဟာ၊ ဒီပစ္စည်းလဲ ငါ့ဟာ” ဟု ရှေးဘဝတုန်းက သူ့ဥစ္စာများကို ပြောသဖြင့်—

“ညည်း- ဒီအိမ်မဝင်စားခင်က ဘယ်မှာ ဘာဖြစ်နေသလဲ”ဟု မေး ကြသောအခါ....

“ဒီလမ်းထဲမှာပဲ ဖြစ်နေတယ်”ဟု ပြော၏။

“ညည်း-လူတွေကို မကြောက်ဘူးလား”ဟု မေးသောအခါ

“လူကြီးတွေကို မကြောက်ပါဘူး၊ ကလေးတွေကတော့ ဟိုဟိုဒီဒီ တုတ်နဲ့ခဲနဲ့ ပစ်တဲ့အခါ ထိမှန်တတ်လို့ ကလေးတွေကိုတော့ ကြောက်တယ်” ဟု ပြော၏။

“ညည်း... မပျင်းဘူးလား”

“မပျင်းပါဘူး၊ ဒီလမ်းထဲမှာ အဖော်ပြိတ္တာတွေ အများကြီးပဲ”

“ညည်းတို့ ဘာစားနေကြတုန်း”

“လူတွေပစ်တဲ့ ထမင်းလုံး ဟင်းဖတ်နဲ့ သလိပ်ချွဲတွေကို စားနေကြတယ်၊ အမေ ဆွမ်းတော်တင်ပြီး အမျှဝေတဲ့အခါ သာဓုမခေါ်ပါဘူး၊ ဆွမ်းတော်စွန့်တော့ လုံပြီး စားကြတာပဲ ပျော်လိုက်တာ” ဟု ပြောသတဲ့။

[ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသရေး “အနာဂတ် သာသနာရေး” စာအုပ် ၂၇၄-မှ အခြေပြုပြဋ္ဌာန်းတရားတော် ၂၂၇-၌ ဦးဖူးစိန် ဒေါ်တင်တို့၏ မိတ်ဆွေ ဒကာမတစ်ဦးဟု ပါရှိ၏။]

“မန္တလေးမြို့မှာ ပေပင်ဆရာတော်ကြီးဆိုတာရှိတယ်၊ တရားလဲ ဟောတော်မူတယ်၊ တစ်ခါတော့ သုသာန်သွား တရားထိုင်တယ်၊ သူထိုင်တဲ့ နေရာနားက တွင်းကလေးတစ်ခုကနေပြီးတော့ အကောင်နှစ်ကောင် ထွက်လာသတဲ့။ တွင်းကလေးက ပရုန်ဆိတ် တွင်းကလေးလောက်ပဲ ရှိတယ်။ ထွက်လာတဲ့ အကောင်က ခပ်ကြီးကြီး၊ တစ်ကောင်က တောင်ဘက်၊ တကောင်က မြောက်ဘက် အစာရှာထွက်၊ အချိန်ကျပြန်လာ၊ ဒီတွင်းကလေးထဲ ဝင်သွားတာပဲ၊ ‘ကြပ်တွင်း’ ခေါ်တာပေါ့၊ ပြိတ္တာကလေးတွေ ဘယ်လောက်ဆန်းကြယ်လိုက်သတုန်း၊ ဘဝသံသရာဟာ အလွန်ကြောက်စရာကောင်းတယ်။

ဒုစရိုက်ကံပစ်ချမှုကြောင့်လဲ ဖြစ်ကြရတယ်။ စွဲလမ်းမှုကြောင့်လဲ ဖြစ်ကြရတယ်” (ပဋ္ဌာန်းတရားတော်။)

နေ့စံ ညံ့ မိသကကံ

သတ္တဝါတို့သည် တိုတောင်းလှသော သက်တမ်းကာလကလေးအတွင်း ဘာမဟုတ်သည့် ကိစ္စကလေးများအတွက် ဒေါသ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ အလိုရမ္မက်ကြီးခြင်း၊ မနာလို ဝန်တိုခြင်း၊ လူကြီးမိခင် ဆရာသမားတို့အား မလေးမစား မရိုမသေပြုခြင်း ရတနာသုံးပါးအား ပြစ်မှားခြင်းများကို ပြုလုပ်မိတတ်ကြ၏။

မဖြစ်စလောက်သော ပြောဆိုလုပ်ကိုင်မှုဟု ထင်တတ်ကြစေကာမူ၊ သာသနာနှင့် စပ်သောကိစ္စ ဖြစ်ပါမူ မဟာအဝီစိင်ရဲသို့ပင် ရောက်စေနိုင်၏။

ကမ္ဘာနှင့်ချီ၍ ရှည်ကြာ ငတ်မုတ်သော ပြိတ္တာအမျိုးမျိုး၊ ကြီးနိုင်ငယ်ညှဉ်း လွတ်ကင်းခွင့် မရနိုင်သော တိရစ္ဆာန်သံသရာ၊ တစ်ချက် တိမ်းသွားတာနှင့် ပြန်၍တက်ရန် မလွယ်တော့သော အပါယ်လေးပါး ဘေးကြီးကား ကျွန်ုပ်တို့ အနီးမှာပင် အသင့်ရှိနေချေပြီ။

အကုသိုလ် ဒုစရိုက်ကြောင့် အပါယ်လေးပါးသို့ လားရောက်ရလျှင် သော် လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်သုစရိုက်ကြောင့် အသက်ရှည်သော နတ်ဗြဟ္မာ ဖြစ်ရလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ထိုဘုံဘဝတို့မှတစ်ဆင့် လူ့ဘုံသို့ တကျော့ပြန် လာရသော် ဤလူ့ပြည်၌ ဤသာသနာတော်ကြီးကို ပြန်၍ မတွေ့နိုင်တော့ပြီ။ ငရဲသက်တမ်း နတ်သက်တမ်းတို့ကား ကမ္ဘာနှင့်ချီ၍ပင် ရှည်လျားလှပေ၏။

‘လူ့ဘဝကို ရရှိခြင်း သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရခြင်းကား ဒုလ္လဘ တရားကြီးပင်တည်း’ ဆိုသည်ကို လွန်ခါမှ နောင်တမဖြစ်ကြရာ။ လူ့ဘဝကို ရခြင်းသည် သတ္တဝါအရည်အသွေး တက်စေရန် လေ့ကျင့်ခန်း ဝင်ရခြင်းပင် တည်း။ ကွင်းဆင်း စမ်းသပ်ရခြင်းပင်တည်း။ အရင်းမပြုတ်စေသင့်၊ သီလ သမာဓိ ပညာ၊ ကိုယ်ပိုင် သာသနာအင်အားတို့ကို ရမယ်ရှာ အချိန်မဆိုင်းဘဲ အခွင့်သင့်တိုင်း လှထောင်ဆင့်ကြ၏။

ပြီးခဲ့သော သံသရာဘဝများကိုထား၍ ယခုဘဝမှာပင် အကောင်းက နည်း၍ အဆိုးကသာ များနေကြ၏။ အကောင်းသည် ကောင်းကျိုးပေး၍ အဆိုးသည် ဆိုးကျိုးကို ဖြစ်စေသည်မှာ ကမ္မနိယာမပင်တည်း။ အကောင်း အဆိုး နှစ်မျိုးရောသောကံကို “မိဿကကံ-ရောထွေးကံ” ဟု ခေါ်ရလေရာ အကျိုးပေးသောအခါတွင်လည်း အဆိုးနှင့် အကောင်း သောင်းပြောင်း ရောထွေး၍ ပေးမြဲဖြစ်၏။

သံသရာက လုပ်ခဲ့မိသော ကံဆိုးများ ပြစ်ဒဏ်လျော့စေ၊ ပေါ့စေ၊ ပျောက်စေရန်မှာ ကိုယ်ပိုင် သာသနာသာလျှင် အားကိုးဖွယ် ရှိ၏။ သီလက တား၍ ပေးထားနိုင်၏။ မေတ္တာဘာဝနာ စသည်က ဆိုင်းငံ့၍ ထားနိုင်၏။ ဝိပဿနာကသာ ကံဆိုးကံကောင်းများကို လျော်ပစ်နိုင်၏။ အမြစ်ပြတ် ရှင်း ပစ်နိုင်၏။

ဝိပဿနာသာလျှင် သာသနာနှင့် တွေ့ကြုံရသည်မည်၏။ ရှုမှတ်မှု များများဖြစ်အောင် ကိုယ့်ကိုကိုယ် အပါယ်ဘေးကြီးကိုပြု၍ တိုက်တွန်းကြ ရာ၏။ ငါးပါးသီလမျှ မလုံခြုံသောသူအတွက် ယခုဘဝမှာလည်း မချမ်းသာ၊ သံသရာကိုထား၍ နောင်ဘဝအတွက်ပင် အပါယ်ကျဖို့ သေချာလှ၏။

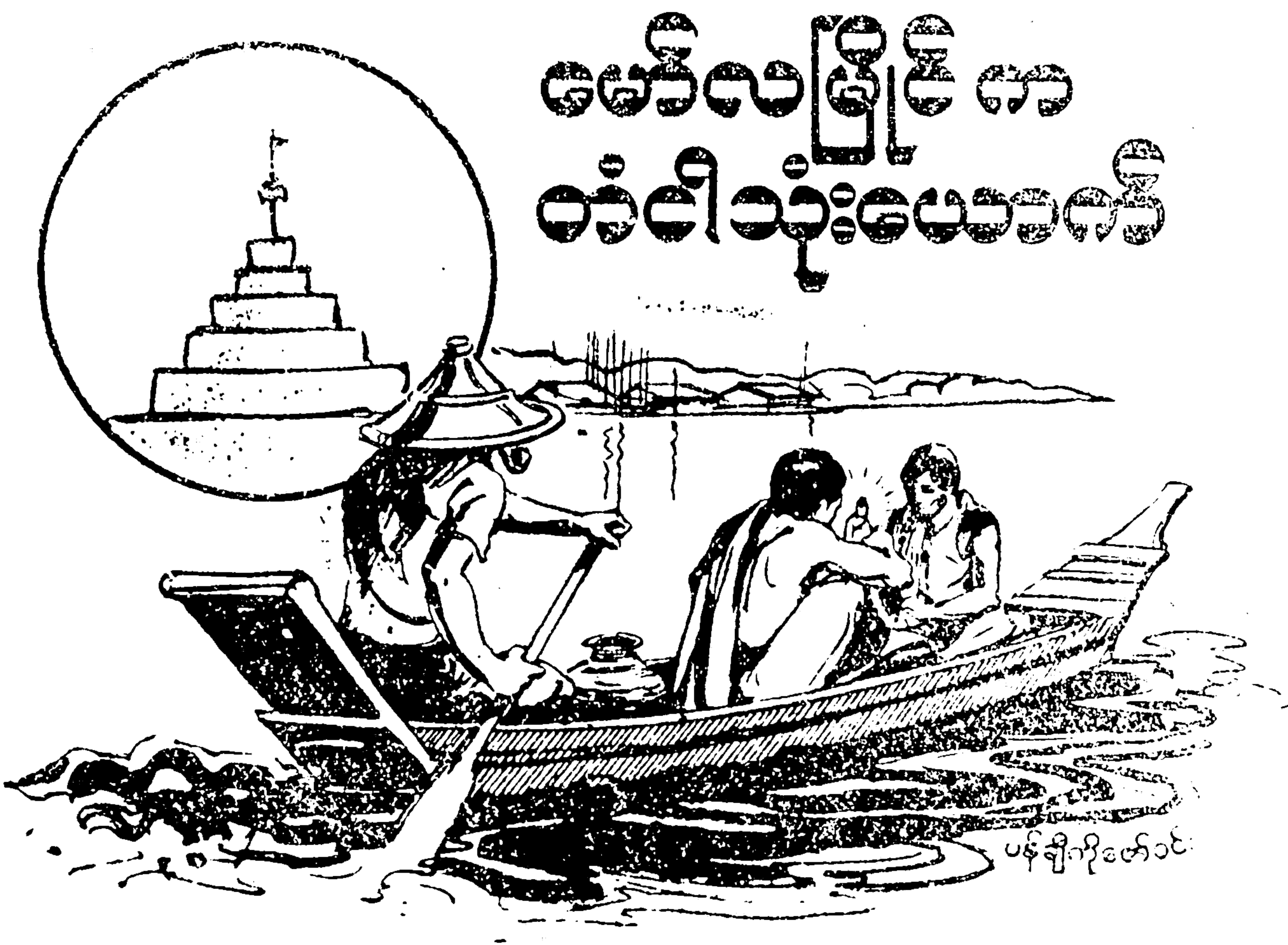
ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ရောက်လျှင် ကျန်ရစ်သူတို့က ကုသိုလ်ဒါနပြု၍ အမျှဝေ ကူညီပေးခွင့် မရှိတော့ပြီ။ ပြိတ္တာဘဝသို့ ရောက်သော်လည်း မိမိ

လူ့တဝက ကုသိုလ်မှုနည်းခွဲလျှင် လူ့ဘဝက ကိုယ်ပိုင်သာသနာ ချိုင့်ခွဲလျှင် ကုသိုလ်ဒါနပြု၍ အမျှဝေရန် ကျန်ရစ်သူတို့ကပင် သတိမရ၊ မေ့၍ပင် နေ တတ်ကြသည်ဟု ကျမ်းဂန်၌ဆို၏။ မိမိကံမှတစ်ပါး ဘယ်သူ့ကံမှ အားကိုးလို့ မရ။

ရက်၊ လ၊ နှစ်ပိုင်းမျှဖြင့် အမျှဝေ သာဓုခေါ်ရ၍ ကျွတ်လွတ် သွားကြ သော ပြိတ္တာများအကြောင်းကို ဖတ်ရှုကြားသိရ၍ ပြိတ္တာဘဝကို ပေါ့ပေါ့ ဆဆမအောက်မေ့ကြရာ၊ ကမ္ဘာနှင့်ချီ၍ ရှည်ကြာသော ပြိတ္တာတွေကသာများ ကြသည်။

လူတို့သည် 'ကုသိုလ်တစ်ပဲ ငရဲ ဘဒ္ဒိပိဿာ' ဆိုသကဲ့သို့များသောအားဖြင့် အကောင်းအဆိုး နှစ်မျိုးရောလျက်လုပ်မိကြရာ အကျိုးပေးသော အခါမှာ လည်း ရောထွေး၍ ရရှိတတ်၏။ ယင်းမိသကံကြောင့် နေ့အခါ နတ်ကဲ့သို့ စံရ၍၊ ညအခါ ငရဲကဲ့သို့ခံရသော အပါယ်ဘုံသားများလည်း ကျွန်ုပ်တို့အနား မှာပင် များချေ၏။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ပဋ္ဌာန်း တရားတော် (၂၄၆) မှ တံငါသုံးယောက်အကြောင်းသည်လည်း သံဝေဂဖြစ်ဖွယ် ကောင်း လှတီသည်။

တစ်ခါတုန်းကပေါ့လေ၊ မော်လမြိုင်မြို့အနီး မြစ်ထဲမှာ တံငါ သုံး ယောက် အတူတူ လုပ်နေကြတယ်။ နှစ်ယောက်က ပုဒ္ဓဘာသာမဟုတ်ဘူး။

တစ်နေ့တော့ ကမ်းစပ်မှာ ရှေ့ဆင်းတုတော်ကလေး တွေ့ကြရော။ ဆင်းတု
တော်ကလေး တွေ့တယ်ဆိုရင်ပဲ “တို့ ဒီဆင်းတုတော်ကလေး လာ...ဝေ
ကြစို့” ဆိုပြီးတော့၊ ဟာ... မလုပ်ပါနဲ့ဆိုရင်ပဲ တစ်ခါတည်း သုံးပိုင်းသုံးခြမ်း
ခြမ်းလိုက်တယ်။

နှစ်ယောက်ကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်လို့ သူတို့ဟာ သူတို့ ယူသွား
ရော၊ တစ်ယောက်က ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်တော့ ဆင်းတုတော်အခြမ်းလေးကို ဘယ်
နှယ်မှ မသုံးရက်ဘူး၊ ဒါနဲ့ ကြံရာမရ သဲပုံစေတီကလေးလုပ်ပြီး သဲပုံစေတီထဲ
မှာ ဌာပနာထည့် ရှိခဲ့ပြီး အိမ်ပြန်သွားတယ်။

“ဒီလိုနဲ့ သုံးယောက်သား အတူတူလုပ်ကိုင် စားသောက်ကြရင်း တစ်
နေ့တော့ မြစ်ထဲမှာ လေမုန်တိုင်းမိလို့ သုံးယောက်သား ရေထဲပျော်ပါသွား
တယ်၊ လေကလေးလဲ နောက်ဆုံး ပျက်ဟန်တူပါရဲ့၊ ဟိုလူနှစ်ယောက်တော့
ဘယ်ရောက်သွားတယ် မသိဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာလူကတော့ ကမ်းနားတစ်ခုရောက်
သွားတယ်၊ တောကြီးထဲမှာ ဘာမှ လူစလူခြေ မတွေ့ရဘူး။

“အဲဒီရောက်သွားတော့ ဆာလွန်းလို့ အစာများရလိုရငြား လှည့်လည်
သွားတယ်ဆိုရင်ပဲ ဒီဘဝက သူ့မယားနဲ့ သွားတွေ့တယ်၊ သူ့အရင် သေ
သွားတဲ့ မယား၊ ဒါနဲ့...ဟာ...ဘယ်က လာတုန်း၊ မင်း...ဒီမှာ ရောက်
နေသလား၊ ဟုတ်တယ်၊ ဘယ်က လာတယ်၊ လာ...လာ... ဆိုပြီးတော့
သူ့မယားဟောင်းက သူ့နေရာခေါ်သွားတယ်၊ ထမင်းတွေဟင်းတွေကျွေးလို့
ကောင်းကောင်းမွန်မွန် စားရသတဲ့။

“ညနေ မိုးကြီးချုပ်လို့ မှောင်ချိတော့ ‘လာကြဟေ့’ လို့ အော်ပြီး
တစ်ရွာလုံး တောင်တစ်ခုပေါ် တက်သွားလိုက်ကြတာ ရွာထဲမှာ သူတစ်
ယောက်တည်း ကျန်နေရစ်တယ်၊ ကြောက်လိုက်တာ ဘယ်သူမှလဲ အဖော်
မရှိ၊ ဘယ်မှလဲ မသွားဝံ့။

“မနက်ကျတော့လဲ ‘လာကြဟေ့’ ဆိုပြီး ဆူဆူညီညီနဲ့တောင်ပေါ်က
ပြန်ဆင်းလာကြပြန်ရော၊ ဒါနဲ့ သူ့မယားကို ဖွင့်ပြီး မေးကြည့်တယ်”

“မင်းတို့က ဘာတွေတုန်း၊ ဘယ်လိုဖြစ်ကြတာလဲ”

“ကျုပ်တို့က ဒီလိုပဲ နေ့လယ်တော့ ချမ်းချမ်းသာသာ နေရတယ်၊
ညကျတော့ တောင်ပေါ်က ခွေးကြီးကေ့ဆီ သွားပြီး ခွေးစားခံကြရတာ”

“နေ့တိုင်း ဒီလိုပဲလား”

“ဟုတ်တယ်”

“အာ...ငါကြောက်တယ်ကွာ၊ မနေဝံ့ဘူး”

“ကြောက်ရင်လဲ ရှင်ပြန်သွားလေ၊ ကျုပ်တို့တော့ ဒီလိုပဲဖြစ်နေရတယ်၊ ကိုယ်ရယ်...ဟိုကျရင် ကုသိုလ်လုပ်ပြီး ကျုပ်ကို အမျှပေပါနော်” လို့ သွားခါနီး မှာလိုက်ရှာသတဲ့”

အမရပူရ ရေချမ်းအမကြီး

တစ်ခုခုပြောရဦးမယ်၊ ဘုန်းကြီးပြောနေကျ၊ ဒီတောင်မြို့မှာ ဒကာမကြီးတစ်ယောက်၊ ကျောင်းအမကြီး၊ ဟို...တောင်သမန်ဘက်က ကျောင်းတိုက်ကြီးရဲ့ ကျောင်းအမကြီး။

နွေအခါကျလို့ရှိရင် အားလုံး ရေဆင်းရဲကြလွန်းလို့ သူက ရေချမ်းအိုးစင်ကြီးတွေ တည်၊ ရေတွေလောင်းလို့၊ သူနဲ့ဝေးတဲ့ နေရာတွေမှာ သူများတွေအလောင်းခိုင်းလို့ပေါ့လေ၊ ဒီလိုနဲ့ ‘ရေချမ်းအမကြီး’ ဆိုတဲ့နာမည်က ပိုပြီး သိကြတယ်။

ဒကာမကြီး အသက်အရွယ်ကြီးတော့ ကွယ်လွန်သွား၊ ကွယ်လွန်သွားတော့ သင်္ချိုင်းမှာ လှူကြ တန်းကြ။ နောက် ရက်လည်ဆွမ်းဆိုပြီး ထုံးစံအတိုင်း အိမ်မှာ လုပ်တော့ ကျောင်းအမကြီးရဲ့ ဆရာတော် (တောင်သမန်ဆရာတော်) ကိုပင့်ပြီး တရားနာ၊ ရေစက်ချ။ သားသမီးတွေက အမျှပေ။

ဆရာတော် ပြန်ကြသွားလို့ ဒီ ဦးပိန်တံတားထိပ်က နည်းနည်းကလေး လွန်ရင်ပဲ တံတားထိပ်လောက်ကနေပြီး....

“ဆရာတော်ဘုရား...ဆရာတော်ဘုရား”

လို့ နောက်က ခေါ်သံကြားလို့ လှည့်ကြည့်တာ၊ လူမတွေ့တော့။

“ဟဲ့...ကမ္ပိယ၊ ဒီအသံဟာ တို့ကျောင်းအမကြီးရဲ့ အသံပါလား။

“ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား” နည်းနည်း ဆရာတော် စိတ်မကောင်းဖြစ်သွားမှာပေါ့လေ။

“ကျောင်းအမကြီး... ဘာဖြစ်နေတုန်း” ဒီတော့... ကျောင်းအမကြီးက....’

“တပည့်တော်မ လျှောက်ရမှာ ရှက်တော့ ရှက်ပါတယ် ဘုရား၊ တပည့်တော်မ ပြိတ္တာဖြစ်နေရပါတယ်၊ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ တပည့်တော်မ သေခါ

နီးတုန်းက သားတေ့သမီးတေ့ ငိုကြွလို့ သူတို့ကို စွဲလမ်းပြီး သေသွားခဲ့တာနဲ့ ပြိတ္တာဖြစ်နေပါတယ်။ သင်္ချိုင်းမှာ လူကြ တန်းကြတုန်းကတော့ တပည့်တော်မ ဘာမှမသိလိုက်ရဘူး။ “ဟိုအရှေ့ဘက်က ရေတံခွန်တောင်မှာ ပျော်စရာကောင်းတယ်” ဆိုပြီး အဖော်တေ့က ဆွဲခေါ် ပြေးကြလို့ ဘာမှ မသိလိုက်ရဘူး။ ဒီနေ့တော့ ဆရာတော် ဟောတဲ့ တရားလဲ နာရပါတယ်။ အမျှဝေတာလဲ ရပါတယ်။ တပည့်တော်မ ဒီဘဝကကျွတ်တော့မှာပါလို့ ပြောပြီး အသံလဲ ပျောက်သွားတယ်” (ပဋ္ဌာန်းတရားတော် ၂၂၄)။

မျက်နှာကြီးပြိတ္တာ သာ၍ကျွတ်ခဲ့

စစ်ကိုင်း ရွှေဟင်္သာအဘိဓဇဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ငယ်ဆရာမန္တလေးငါးဆူဆရာတော်ကြီး၏ မိန့်ဆိုချက် ဖြစ်သည်။ ထိုဆရာတော်ကြီးကား ရှေးဖြစ်ဟောင်းများကို အလွန် အမှတ်အသားကောင်း၍ ပြန်ပြောင်းမိန့်ဆိုလေ့ရှိသည်။ မဟာစည်ဆရာတော်လည်း ဤဝတ္ထုကိုပင် ဆွမ်းသွတ်ပွဲတစ်ခု၌ ဟောဖူး၏။ ထိုဝတ္ထု၌ မျက်နှာကြီး ပြိတ္တာဖြစ်၍ ကျွတ်သွားလျှင် အဖော်များမှာ နောင် စားရ သောက်ရတော့မည် မဟုတ်၍ အမျှဝေခါနီးလျှင် သာဓု မခေါ်နိုင်အောင် အဝေးသို့ ဆွဲခေါ်ပြေးကြသည်ဟုလည်း မှတ်သားရဖူးပါသည်။ ရေချမ်းအမကြီးမှာ အလွန် ကုသိုလ်ဒါနကံ အားကြီးခဲ့သော ကြောင့်သာ လျင်မြန်စွာ ကျွတ်လွတ်ခွင့် ရခဲ့လေသည်။

ထိုကိစ္စမျိုးတွင် သီလစင်ကြယ်သော ဆရာတော်မျိုးကို အထူး ရွေးချယ်၍ ပင့်လှူပြီး အမျှပေးဝေသင့်ကြောင်း ဆရာတော်ကြီးများက ဆုံးမတော်မူလေ့ ရှိကြပါသည်။ အထူးသတိပြုကြကုန်။ ဆရာတော်များကလည်း ထိုကိစ္စမျိုးကြရာတွင် မကြမီ သီလဆေးကြောပြီးမှ ချီးမြှောက်တော်မူသင့်ကြပါသည်။

သရဲမီးလော၊ ငရဲမီးလော

ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်ဟုအပါယ်လေးဘုံရှိရာ တိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုးရှိသကဲ့သို့ ပြိတ္တာလည်း အမျိုးမျိုးရှိသည်။ ကာလကဉ္စိကခေါ်သော အသုရကာယ်ပြိတ္တာကြီးများမှာ ခန္ဓာကိုယ် သုံးဂါဝုတ်ရှိ၍ ပါးစပ်မှာ အပ်

နဖားပေါက်မျှသာ ရှိ၏။ (၇ တောင်— ၁ တာ၊ ၂၀ တာ— ၁ ဥသဘ၊ ဥသဘ ၈၀— ၁ ဂါဝုတ်) ဘုရား ၂-ဆူ၊ ၃-ဆူ ကြာသော်လည်း အာခေါင် စပ်စိုရုံမျှ ရေမသောက်ရ၊ ရေဆာလှ၍ မြစ်ထဲဆင်းလျှင် မြစ်ရေပင် သောင် ပြင်ဖြစ်၍ ပင်လယ်ထဲဆင်းလျှင် ပင်လယ်ပြင်က ကျောက်ပြင်ဖြစ်၏။

အသုရာမှာလည်း နတ်အသုရာ၊ ပြိတ္တာအသုရာ၊ လောကန္တရိုက်ငရဲသား အသုရာဟု ရှိလေရာ ပြိတ္တာအသုရာတို့မှာ ပင်လယ်၊ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်း၊ အိုင်တို့အနီး၌ နေကြရသည်ဆို၏။ ငရဲဘုံကား ဤမြေကြီး၏အောက် ယူဇနာ တစ်သောင်း ငါးထောင် အရပ်၌ ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ငရဲမီးလောင်မြိုက်ခြင်းခံရ သကဲ့သို့ ခံရသော ပြိတ္တာမျိုးတို့လည်း ရှိကြ၏။ မိမိတို့ ကံအားလျော်စွာ အမျိုးမျိုး နှိပ်စက်ခြင်းခံရသော ပြိတ္တာမျိုးတို့လည်း လူတို့အနားမှာပင် ရှိနေ ကြကုန်၏။ ငရဲသားအသုရာများဟုပင် ဆိုရမည် ထင်၏။

စာရေးသူတို့ ကျောင်းသား ကိုရင်ငယ်ဘဝက ညအခါ မန်ကျည်းပင် ကြီးများအောက်ရှိ ကွပ်ပျစ်ပေ၍ ခြံလည်းကောင်း၊ လသာသာ လမ်းလျှောက် ရှိလည်းကောင်း ရပြီးစာများကို အလွတ်ရွတ်အံ ပြန်ဆိုနေကြစဉ် ကျောင်း ဝင်းအပြင် မန်ကျည်းတန်းမှလည်းကောင်း၊ ယာခင်းများထဲမှလည်းကောင်း မီးလုံးနီနီကြီးများ တလိမ့်လိမ့် ဝဲလည်ခတ်နေခြင်း၊ ပြေးသွားခြင်းများကို ကြိမ်ဖန်များစွာ မြင်ရဖူး၏။ ကလေးတို့ဘဝ လန့်အော်ပြီး ထွက်ပြေးကြရ သည်မှာ အကြိမ်မနည်းပေ။ လူကြီးများထံမှ ‘မီးသရဲ၊ စုန်းတောက်စားသည်’ ဟုသာ အလွယ်တကူ နားလည်ထားကြသည်။ သရဲခြောက်သည်ဟုလည်း ထင်မှတ်ခဲ့ကြသည်။

လွန်ခဲ့သော သုံးနှစ်လောက်ကမှစ၍ ထိုမီးလုံးကြီးများ အကြောင်း တစ်မျိုးနားလည်မှု တိုးခဲ့ရသည်။ လွန်ခဲ့သော သုံးနှစ်လောက်က နိုင်ငံတော် အစိုးရက ကုန်သည်ပွဲစားများအား မတရား ကုန်သိုလှောင် ချုပ်ကိုင်မှုဖြင့် ‘ဇူဇကာစစ်ဆင်ရေး’ဟု အမည်တပ်ကာ အရေးယူခဲ့၏။ မောင်းထောင်ရှာ အရှေ့တောင်ဘက်ရှိ ဆည်ကုန်းရွာမှ ကျွန်ုပ်၏ ဦးလေးတော်စပ်သူ ဦးစံဘဆိုသူ လည်း ဘုတလင်မြို့မှ ခေါ်ယူစစ်ဆေးခံရသူများတွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ အပြစ် မရှိကြောင်း ထင်ရှား၍ ပြန်လွတ်လိုက်သောအခါ ညအချိန်မဲ့ဖြစ်၍ မပြန်ရ ခက်၊ ပြန်ရခက် ဖြစ်နေရာ ကျန်ရစ်သူများ စိတ်ပူနေမည်စိုးသဖြင့် ညကြီး မင်းကြီး တစ်ယောက်တည်း ရွာသို့ပြန်ရသည်။ ဘုတလင်မှ မြောက်ဆည်ဝရွာ အထိ ကားလမ်းအတိုင်း ငါးမိုင်ကျော်ကျော်ဝေး၏။ ထိုဒေသကား မိုးအခါ ချောင်းရေကြီးသောအရပ် ဖြစ်သည်။

ဦးလေး ဦးစံဘလည်း ဘာကိုမျှ မကြောက်နိုင်တော့ဘဲ ပြန်လာလေရာ ကားလမ်းဘေး၌ မီးလုံးကြီးများ ပြေးသွားနေသည်ကို တွေ့ရသောအခါ သရဲခြောက်သည်ထင်ကာ လန့်ဖျပ်သွား၏။ သေသေချာချာ ကြည့်သော အခါ ခြောက်လှန့်ခြင်းမဟုတ်။ လိုသတ္တဝါများ တစ်ကိုယ်လုံး မီးဟုန်းဟုန်း တောက်ကာ မခံမရပ်နိုင်သဖြင့် အရပ်အနားမရှိ ပြေးလွှားနေရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ သတိပြုမိလေတော့သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ငယ်ငယ်က နားလည်လက်ခံထားသော မီးသရဲကား မီးသရဲ မဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်တို့ အနားမှာရှိသော ‘မီးငရဲ’ ဖြစ်ချေမည်။ အကုသိုလ် ဒုစရိုက်တို့၏ အကျိုးကား အမျိုးမျိုးအသွယ်သွယ် ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းလေစွာ။

အင်ဒိုနီးရှား သာသနာ သင်္ဃန်းတစ်ကျော့

အထက်ပါ အကြောင်းနှင့်စပ်၍ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် တရားကြီး၏ “အင်ဒိုနီးရှားသာသနာပြုမှတ်တမ်း” တွင် ဆက်စပ်သိမှတ်ဖွယ် ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းတစ်ခု ဖတ်ရှုရသည်။

ယင်းမှတ်တမ်းကို မဖော်ပြမီ မဟာစည်ဆရာတော်တရားကြီး အဘယ်ကြောင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသို့ ကြွရကြောင်း အနည်းငယ်ဖော်ပြသင့်၏။ ထိုမှတ်တမ်းစာအုပ်လည်း ယခုအခါ လုံးဝ ဝယ်ယူ၍ မရနိုင်တော့သဖြင့် စာဖတ်သူများ ကွင်းဆက်မိမိ သိရှိကြည်ညိုနိုင်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဆက်တည်း အင်ဒိုနီးရှား သာသနာသမိုင်းကိုလည်း သိစေချင်၏။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည် ကျွန်းပေါင်း သုံးထောင်ကျော်၊ လူဦးရေ သန်းတစ်ရာကျော်ရှိ မူဆလင်နိုင်ငံကြီးဖြစ်၏။ မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဦးရေမှာ ၁၀-ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ကျွန်းကြီးဖြစ်သော ဂျာဝါးကျွန်းတွင် ကမ္ဘာကျော် ဗောဓေပုဗ္ဗ စေတီကြီး (အမြင့် ၁၃၈၊ လျားနံ ဖိနပ် ၃၉၅-ပေစီ) တစ်ဆူရှိ၏။ ၈-ရာစုနှစ်က တည်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ၇-၈-၉ ရာစုနှစ်များက ဗုဒ္ဓဘာသာ နိုင်ငံဖြစ်ခဲ့ကြောင်း သမိုင်းမှတ်တိုင်ကြီးပင်တည်း။ ထိုမှနောက် ၁၃-ရာစုအတွင်း ဟိန္ဒူများလည်း ကြီးစိုးလာကာ၊ ထိုမှနောက် ယခုအချိန်အထိ မူဆလင်နိုင်ငံဖြစ်လာ၏။

ဒေသခံ ဘာသာဝင်တို့၏ ကိုယ်ပိုင်သာသနာအင်အားအလိုက် ရာစုနှစ် အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် အဖြူမှ အမည်း လုံးဝ ကွဲပြားသော အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်မှာ သင်ခန်းစာယူဖွယ်ပင်။

အင်ဒိုနီးရှားတွင် လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၇၀၀-ခန့် (ခရစ် ၁၃-ရာစု) အထိ ထေရဝါဒသာသနာ ထွန်းကားလျက်ရှိကြောင်း အထောက်အထား တစ်ခု ကျွန်ုပ်တို့မှာ ရှိခဲ့၏။ ယင်းကား နရပတိစည်သူမင်း (၅၃၆-၅၇၃) လက်ထက် သီဟိုဠ်မှ အရှင်ဆပဒနှင့် အတူပါလာသော သီဟိုဠ်ရဟန်းတော် အရှင် ရာဟုလာသည် ပုဂံမှ မလ္လာယုကြွကာ ရှင်ဘုရင်အား ခုဒ္ဒသိက္ခာ (ဝိနည်း) သင်ပေးရကြောင်း မှတ်တမ်းရှိပေသည်။ ထိုကျွန်းစု၌ ဗုဒ္ဓဘာသာ ‘သီရိဝိဇယနိုင်ငံတော်ကြီး’ အဖြစ် ထိုအချိန်က တည်ရှိနေကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။

နှစ်ပေါင်း ၇၀၀-ကျော် သာသနာဆက်ပြတ်ခဲ့သော အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၌ သာသနာ ၂၅၀၀-ကာလတွင် သမိုင်းတစ်ကျော့ ပြန်လည်လာသည်ကို တွေ့ကြရ၏။

ဆဋ္ဌ သံဂါယနာ တင်ခါနီး ၁၃၁၅-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလကွယ်နေ့ (၅-၄-၅၄)က အင်ဒိုနီးရှား ဂျာဝါးကျွန်းမှ အသက် ၃၀-ရှိ ‘မစ္စတာ ဘွန်အန်’သည် ရန်ကုန် သာသနာ့ရိပ်သာ၌ တရားအားထုတ်၍ ကျေနပ်လှသည်နှင့် ဇိနရက္ခိတအမည်ဖြင့် ရဟန်းပြုခဲ့သည်။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ပထမသန္နိပတိတ၌ပင် ကိုယ်တိုင် သံဂါယနာတင် ဝင်ရောက်ကာ သဝဏ်လွှာ ဘွင်းပေးခဲ့ပေသေး၏။

အရှင်ဇိနရက္ခိတသည် ဂျာဝါး၌ ခက်ခဲစွာ အခြေပြန်ချရလေရာ ၅-နှစ်အတွင်း လူပေါင်း ၆၀၀-ကျော် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်လာကြ၏။ ရှစ်ပါးသီလ အမြဲစောင့်ထိန်း၍ တရားအားထုတ်သူများပင် များပြားလာခဲ့၏။ ၁၈-နှစ်အတွင်း တရားဌာနပေါင်း ၇၀-ကျော်၊ အင်ဒိုနီးရှားသား ရဟန်းတော်ပေါင်း ၂၀-အထိ တိုးတက်လာခဲ့လေသည်။ ၁၃၃၃-ခုနှစ်ကပင် အရှင်ဇိနရက္ခိတ၏ တူတစ်ယောက် ရန်ကုန် မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ရဟန်းခံသွားခဲ့၏။

ဂျာဝါးကျွန်း ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များက ရဟန်းခံ ရှင်ပြုသိမ်သမုတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် ထေရဝါဒ ၅-နိုင်ငံမှ သံဃာတော် ၁၄-ပါးကို ပင့်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးတစ်ပါးသာ ကြွရောက်ခဲ့၏။

၁၃၂၁-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၈-ရက် (၁၄-၅-၅၉) ကြွ၍ နယုန်လပြည့်ကျော် ၁၀-ရက် (၃၀-၆-၅၉)နေ့ ပြန်ကြွတော်မူလာ၏။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၌ သာသနာရေးကိစ္စ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ဒေသန္တရ ဗဟုသုတများကို စာတစ်အုပ် ရေးသား တော်မူခဲ့၏။ ထိုစာအုပ်တစ်နေရာ၌ မရုရာကျန်းသို့ ကြွရောက်သောအခါ တွေ့ ကြုံခဲ့ရသော “မီးတိုင်းကလေး” အကြောင်းသည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်း၏။

ထိုမီးတိုင်းကလေးရှိရာ ဌာနသို့ သွားပုံ၊ တွေ့မြင်သောအခါ ဆရာ တော်၏စိတ်၌ ထင်မြင်ပုံများကို အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက် ဖတ်ရှုရန် ဖြစ်ပါသည်။

မရုရာကျန်းသို့ ကြွခြင်း

(၇-၆-၅၉) နယုန်လဆန်း ၂-ရက်နေ့ နံနက် ၈-နာရီမှာ မရုရာကျန်း သို့ သွားရန် တည်းခိုခန်းမှ ကားသုံးစီးဖြင့် ထွက်ခဲ့ကြသည်။ ၈-နာရီ ၄၅-မိနစ် မှာပဲ ချိတ်မော်တော်သမ္မန်ကလေး ထွက်သည်။ ၅-မိနစ်လောက်အကြာတွင် စက်ရပ်သွားသည်။ စက်ကိုစက်မောင်းသမားက ပြင်သည်။ မိနစ် ၂၀-လောက် ကြာသော်လည်း စက်မှာမကောင်းသေး။ အခြား မော်တော်များကလည်း အကူအညီမပေးကြ၊ ထိုစက်ပျက်သော နေရာမှာ ပေ ၁၅၀-လောက် ကျယ် သော တူးမြောင်းအတွင်းမှာ ဖြစ်သည်။ “ပင်လယ်ထဲမရောက်ခင် ပျက်လို့ တော်ပေသေးသည်” ဟု အောက်မေ့ ကြသည်။ “ဒီမော်တော်နှင့်တော့ ပင်လယ် ရေလက်ကြားကိုဖြတ်ပြီး မရုရာဘက်သို့ သွားဖို့ မသင့်တော့ဘူး၊ တည်းခိုခန်းကိုပဲ ပြန်သွားကြဖို့ သင့်သည်” ဟု အရှင်နာရဒက ပြောဆိုသည်။ ထို့နောက် ထိုး ဝါးနှင့်ထိုး၍ တဖြည်းဖြည်းချင်း မူလဆိပ်ကမ်းသို့ ပြန်သွားသည်။ နာရီဝက် လောက်ကြာမှရောက်သည်။ ထိုအရပ်၌ သွားလာနေသော မော်တော်များ မှာ ကုမ္ပဏီဘဏ်ဦးတည်းပိုင်ချည်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ သို့ဖြစ်ပါလျက် အခြား မော်တော်များက အကူအညီမပေးကြသည်မှာ အံ့ဩစရာ ကောင်းလှသည်။ ထိုမော်တော်သမားများမှာတော်တော် ကြမ်းတမ်းသည်ဟုလည်းပြောကြ၏။

မူလဆိပ်ကမ်းသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ အခြားမော်တော်တစ်စင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ စီးကြရသည်။ ၉-နာရီ မိနစ် ၄၀-မှာ ထိုမော်တော်ထွက်သည်။ ပင်လယ်ထဲမရောက်သောအခါ လှိုင်းများတော်တော်ကြမ်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုနေရာမျိုးမှာ စက်ပျက်မည်ဆိုလျှင် နစ်မြုပ်ဖို့ရန်မှာ သေချာပါ၏။ ထို့ ကြောင့် ထိုပင်လယ်ထဲမရောက်ခင်က ပထမမော်တော် စက်ပျက်ခဲ့သည်မှာ သာသနာပြု ဆရာတော်များ ကံကောင်းလို့ ဟု အောက်မေ့ကြရပေတော့မည်။ ၁၀-နာရီ မိနစ် ၂၀-မှာ မရုရာဘက်သို့ ချောမောစွာ ရောက်သည်။ အသင့်

ကြိုနေသော ကားများဖြင့် ထွက်လာကြပြီလျှင် ၁၁-နာရီမှာ ဘုံကာလန် မြို့က တရုတ်အိမ်၌ဝင်၍ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြရသည်။ ၁၂-နာရီမှာ တစ်ဖန် ထွက်လာကြရာ ၂-နာရီမှာ မီးတိုင်းဌာနသို့ ရောက်သည်။ (ထိုဌာန၏ အမည်ကို မေးမရ၍ မဖော်ပြနိုင်ပါ။)

မီးတိုင်းကလေး

ကားမှဆင်း၍ လက်ဝဲဘက် မြောက်အရပ်သို့ သွားရသည်။ လမ်းမှာ လယ်ခြား လှည်းလမ်းဖြစ်သည်။ အချို့နေရာ၌ ရှံဗွန်များရှိ၍ ဖိနပ်ချွတ် သွားရသည်။ လမ်းထဲ၌ မြက်ပင် ဆူးပင်များရှိ၍ ဆူးမစူးအောင်လည်း ဂရု စိုက်ရသည်။ ချော်မလဲအောင်လည်း သတိပြုရသည်။ ဘန်ဂျာတောကျောင်း က လမ်းကလေးကို ပြန်၍ သတိရမိသည်။ ညွှန်ပြမည့် သူငယ်ကလေးတွေက လည်း သူတို့အလိုလိုပင် လိုက်ပါလာကြသည်။ သူတို့က ညွှန်သည်များကို ပြနေကျ ဖြစ်ဟန်တူသည်။ ငါးဖာလုံလောက် သွားမိသောအခါ သူငယ်များ က ဒါပါပဲဟု လက်ညှိုးညွှန်၍ ပြကြသည်။

၃-ပေ ပတ်လည်လောက်ရှိသော မြေကွက်ကလေးထဲမှ မီးတောက်နေ သည်ကို တွေ့ရသည်။ 'မိုးရွာထားသဖြင့် ဘေးပတ်လည်မှာ ရေကွက်ကလေး များလည်း ရှိနေသည်။ မီးတောက်နေရာ မြေကြီးထဲမှလည်း ရေပွက်ကလေး များ တက်တက်လာသည်။ မီးလျှံမှာ ဘစ်ထွာသာသာလောက် မြင့်တက်သည်။ ညဉ့်အခါမှာဆိုလျှင် ၃-ပေလောက် တက်နေသည်ကို မြင်ရသည်ဟု ပြောကြ ၏။ ဘေးက ရေကွက်ကလေးထဲမှ ရေနှင့် ပက်လည်လိုက်သော်လည်း မီးတောက် မှာ အခြေပျက်ခြင်းမရှိ၊ ကလေးတစ်ယောက်က ပလောပိန်ကိုင်းစိုတစ်ခုကို ချိုး ၍ ထည့်လိုက်ရာ မကြာမီပင် လောင်ကျွမ်းသွားသည်။ ယမ်းနံ့ ကနံနံ့ ရေနံနံ့ လည်းမရ၊ ပင်လယ်ကမ်းခြေနှင့်လည်း မဝေးလှ၊ ၂-မိုင်လောက်သာ ဝေး သည်။ တောင်လည်းမဟုတ်၊ ပင်လယ်ရေပြင်မှ ပေ-၂၀-ထက် မြင့်မည်မထင်၊ ကုန်းစောင်းမြေပြင်မှာပင် ဖြစ်သည်။ အနီးပတ်ဝန်းကျင်၌ မြက်သစ်ပင်များ လည်း ပေါက်လျက်ရှိသည်။ ဂျပန်ပြည်က "အဆို"ခေါ်သည့် မီးတောင်မျိုး လည်းမဟုတ်၊ မြေပြင်တွင် တစ်နေရာတစ်ကွက်ကလေးမှ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် ကလေး မီးတောက်လောင်နေသည်မှာ အံ့စရာပင်၊ ထိုမီးသည် ရေနံဓာတ်စသည် လောင်စရာရှိ၍သာ လောင်နေသည်မှာ ယုံမှားဖွယ်မရှိပေ။ သို့သော်လည်း ၎င်းမီးတိုင်းကို မြင်ရသောအခါ မဟာစည်ဆရာ တော်မှာ ရှေးနှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်က ကြားရဖူးသော အောက်ပါဝတ္ထုကို ပြန်လည်၍ သတိရမိသည်။

အသုရာငရဲပြန် ဝတ္ထု

ရှေးမြန်မာမင်းများလက်ထက်က မြန်မာစစ်သည်တစ်ယောက် စစ်တိုက် သွားရာမှာ တပ်ပျက်၍ ပြန်လာသောအခါ ပင်လယ်ကမ်းခြေ၌ တစ်ခုသော ရွာသို့ ရောက်သွားလေသည်။ ထိုရွာ၌ သူ၏ မယားဟောင်းနှင့်တူသော မိန်းမ တစ်ယောက်ကို တွေ့ရ၍ ၎င်းနှင့်ပင် သင်္ဃာလျက် နေထိုင်သည်။ ညနေတိုင်း မှောင်ချိန်သို့ရောက်လျှင် 'ပွဲကြည့်ထွက်ကြဟေ့' ဟု ကြွေးကြော်သောအသံကို ကြားရပြီးနောက် ထိုရွာကလူများမှာ ရွာအပြင်သို့ ပွဲကြည့်ရန် ထွက်သွားကြ သည်။ ထိုစစ်သားကို သူ၏မိန်းမက "ပွဲကြည့်လိုက်မလား" ဟု မေးသောအခါ "လိုက်မည်" ဟု ပြောလျှင် ထိုစစ်သားမှာ ချက်ချင်းပင် အိပ်မောကျသွား သည်။ "မလိုက်ဘူး" ဟု ပြောလျှင်တော့ ဘာမျှမဖြစ်ဘဲ ပကတိအတိုင်းပင် ရှိ သည်။ နေ့ရက်ပေါင်း များလာသောအခါ ထိုစစ်သားမှာ "ပွဲကလည်း ကြည့်ကြလှပါတကား" ဟု မယုံသင်္ကာ ဖြစ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် နောက် တစ်နေ့မှာ "ပွဲကြည့်လိုက်မည်လား" ဟုမေးသောအခါ ထိုစစ်သားက "မလိုက် ပါဘူး" ဟု လိမ်လည်ပြောပြီးလျှင် ပွဲကြည့်သွားကြသော သူများကို နောက်မှ တိတ်တဆိတ်လိုက်ပြီး ကြည့်ရှုစုံစမ်းသည်။ ထိုအခါ ပွဲကြည့်သွားကြသူများမှာ မီးပုံကြီးထဲသို့ ခုန်ခုန်ချပြီး ဒုက္ခခံနေရသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ထိုနေရာကို မှတ်သား၍ ပြန်လာခဲ့သည်။ နောက်တစ်နေ့ နေ့လယ်မှာ ထိုနေရာသို့သွား ကြည့်သောအခါ မီးတောက်ကိုတော့ မတွေ့ရ၊ တွင်းထဲမှ မီးခိုးထွက်နေသည် ကိုသာ တွေ့ရသည်။ ထိုအခါ "ငါဟာ အသုရာကယ် ငရဲဘုံကို ရောက်နေပြီ" ဟု ယူဆပြီးလျှင် ထိုစစ်သားမှာ ထိုရွာမှ ထွက်ပြေးလာခဲ့သည်။

အထက်ပါ ဝတ္ထုကို မော်လမြိုင်မြို့ တောင်ဝိုင်းကြီး ပုဗ္ဗာရုံဆရာတော် ကြီးထံမှ ကြားရသည်။ ၎င်းဆရာတော်ကြီးမှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ပျံလွန်တော် မူသွားလေပြီ။

[ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ "အင်ဒိုနီးရှား သာသ နာပြုမှတ်တမ်း" (၁၉၅၉၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်ကတ်ပုံနှိပ်တိုက်) စာမျက်နှာ-၈၇ မှ]

နတ်ပြည်နှင့် ငရဲက ပြန်လာသူများ

လွန်ခဲ့သော (၁၃၁၉-ခု) သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့ည၌ ဦးက ကျွန်တော်နေထိုင်သော စမ်းချောင်းရပ် သီရိလမ်းထဲတွင် အသုဘတစ်ခု

ရှိ၍ “ရပ်ကွက်တူနေ သူသေငါပို့” ဆိုသော စကားအရ လောကဝတ္တရား အလျောက် အသုဘအိမ်သို့ သွားရောက် သတင်းမေးပါသည်။

နတ်မင်းက ခေါ်နေပြီ

အသုဘမှာ ရသေ့ဝတ်ဖြင့် တရားအားထုတ်နေသည့် ဒေါ်မိဆိုသူ ဖြစ်လျက် သူ၏သားဖြစ်သူ ကိုကျော်လှက....

“အမေဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ ငါးရက်လောက်မှာ မေ့ပြီး မျောသွားရာက အတော်ကြာလို့ ပြန်ပြီးသတိရလာတော့ “ငါ နတ်ပြည်ကိုရောက်ခဲ့ပြီ၊ နတ် မင်းကြီးက ငါ့အတွက် ဘုံဆောက်နေတာ မပြီးသေးပါ။ ငါးရက်လောက် ကြာလျှင် ပြီးစီးမယ်လို့ ပြောလိုက်တယ်။ ယခုအခေါ်ခိုင်းတာက ငါ့ကို မဟုတ်၊ စကားဝါပင်လမ်းက မရှိကို အခေါ်ခိုင်းတာ၊ မှားပြီး ခေါ်သွား ကြတယ်။ ပြန်ပို့ကြလို့ ငါပြန်လာရတယ်။ ငါးရက်ကြာတော့ ငါ့သွားစု မယ်လို့ ပြောတယ်။ တကယ်ပင် ငါးရက်အကြာမှာ အမေဟာ အနိစ္စရောက် သွားပါတယ်” ဟု ဝမ်းနည်းသံနှင့် ပြောပြ၏။

အသုရကဘယ်ဆိုတာ

နားထောင်၍ နေသူများထဲတွင် တိုက်ကောင်းကောင်း၊ မော်တော် ကားကောင်းကောင်းတို့နှင့် ကျောက်အလုပ် သင်္ကန်းအလုပ်ဘက်၌ ကြီးပွား တိုးတက်နေသူ စောအောင်ဘုရားသားပိုင်ရှင် အသက်ငါးဆယ်ကျော်အရွယ်ရှိ ဦးအောင်လည်းပါရှိရာ ဦးအောင်က....

“မင်းတို့ မယုံမရှိကြနဲ့၊ ငါက ကိုယ်တွေ့၊ ငါလဲ ဒီလိုဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ မင်းတို့ကိုပြောရဦးမယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာက ငါ့ဟာ အသည်း အသန် လူမွန်းမသိ သတိမရအောင် မမာခဲ့တယ်။ မမာခိုက် တစ်ခါတော့ မေ့မျောသွားလိုက်တာ ငါ့စိတ်အကင်တော့ အသုရကဘယ်ဘုံလို့ ထင်တဲ့ နေရာကို ရောက်သွားတယ်။

အဲဒီနေရာမှာ တွေ့ရတဲ့ လူတွေဟာ တစ်မျိုးချည်းပဲ။ လူတွေက ရုပ်တော့ မဆိုးကြဘူး။ သူတို့ရဲ့မျက်နှာတွေဟာ မသာမယာ မကြည်မလင် မရှင်မပျနဲ့၊ ရဲ့စောင်းပြီး အလွန်စိတ်မချမ်းသာတဲ့ ဝေဒနာကို ခံစားနေရတဲ့ မျက်နှာမျိုးတွေပဲ။ အဲဒီမှာ ရေကန်ကြီးတစ်ခုလဲရှိတယ်။ ငါလဲကြောက်လွန်း လန့်လန့်လို့ ရေကန်ထဲကို လှိမ့်လှိမ့်ချတာ အနားမှာရှိတဲ့ အစောင့်တွေက ငါ့ကို ရေကန်ထဲမကျအောင် ဝိုင်းဆွဲထားကြတယ်။

“ငါ သတိရလာတဲ့ အခါကျတော့ ငါဟာ မမာနေရင်း ခုတင်ပေါ်က လှိမ့်လှိမ့်ချလှိမ့် ဝိုင်းဆွဲထားရကြောင်း ပြောကြတယ်။ ငရဲမင်းရှိတယ်ဆိုတာလဲ အဟုတ်ပဲ။ ငရဲမင်းကြီးက သူ့ရဲ့ငယ်သားများကို မင်းကို လူမှားပြီး ခေါ်လာကြတယ်။ ငါအခေါ်ခိုင်းတာက သူ့ကိုမဟုတ်ဘူး။ သူက အလွန်လှတဲ့ လူတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။ သူ့ကို တို့မခေါ်ရဘူး၊ သူ့ကို ပြန်ပို့ပြီး အင်းစိန်တန်းက မြင်းလှည်းမောင်းတဲ့ မောင်အောင်ကိုခေါ်ခဲ့ကြလို့ခိုင်းတယ်။

မြင်းလှည်းသမား ခေါ်သွားပြီ

“ငါ ကျန်းမာလို့ အင်းစိန်တန်းကိုသွားမေးတော့ မြင်းလှည်းမောင်းတဲ့ မောင်အောင် သေကြောင်းသိရတယ်။ ငါလဲ မြင်းလှည်းမောင်းတဲ့ မောင်အောင်တော့ ငါရောက်ခဲ့တဲ့ အသူရကာယ်ဘုံကို ရောက်သွားပြီဆိုပြီး စိတ်မကောင်းဖြစ်မိ သနားမိတယ်။

“ငါလဲ ကျန်းမာလာတဲ့နေ့ကစပြီး မကောင်းမှု အကုသိုလ် ဒုစရိုက် တရားတွေကို တစ်ခါတည်း ကြောက်သွားလို့ မလုပ်ဝံ့ဘူး၊ မလုပ်ရဲဘူး၊ လုပ်လိုတဲ့စိတ်ဟာ လုံးဝ မရှိတော့ဘဲ ဖြစ်သွားတယ်။ ကုသိုလ် ကောင်းမှုသုစရိုက် တရားတို့ကိုသာ တတ်နိုင်သမျှ အားထုတ် ဆောင်ရွက်လာခဲ့တာဟာ ယခုတိုင် အောင်ပဲ။ နောင်လဲ မသေမချင်း အားထုတ်သွားမှာပဲ။

“မင်းတို့လဲ မကောင်းမှု အကုသိုလ် ဒုစရိုက်တရားတွေကို ကြီးစားပြီး ရှောင်ကြဉ်ကြ။ ကောင်းမှုကုသိုလ် သုစရိုက်တရားကို ကြီးစားပြီး အားထုတ် ပွားများကြ။ မင်းတို့ စေတနာကောင်းထားပြီး လုပ်ကိုင်ကြလျှင် တစ်နေ့ ကြီးပွား ချမ်းသာကြမှာပဲ။ စေတနာဟာ အကျိုးပေးပါတယ်။ ငါဟာ အတော်ကြာအောင် မမာနေလို့ ရောဂါဝေဒနာ သက်သာ ပျောက်ကင်း လာတော့ ရင်းစရာနီးစရာ မရှိတော့လို့ အတော်ကို စိတ်မကောင်းဖြစ်ပြီး စိတ်အားငယ်မိတယ်။ ဒါပေမယ့် ယခုအခါမှာ မင်းတို့သိတဲ့ မြင်တဲ့အတိုင်း စေတနာအရင်းခံနဲ့ တိုးတက်ကြီးပွားလာခဲ့တယ်” ဟု ဆုံးမစကားများကိုပါ ပြောကြားပါသည်။

အယူပြောင်းအောင် ဆွဲအားကောင်းသော သီလ

ဦးအောင် ပြောဆိုပြီးသောအခါ အဒေါ်ကြီးတစ်ယောက်က—

“ဟိုနားက တိုင်းမင်းကြီးအိမ်မှာ တိုင်းမင်းကြီးက ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်သူမဟုတ်၊ မင်းကတော်က ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်တယ်။ မင်းကတော်က

ဥပုသ်စောင့်၊ သံဃာတော်များ ဆွမ်းကျွေး၊ အလှူအတန်းပြုလုပ်၊ သက်သတ်
လွတ်စား၊ ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်။ မင်းကြီး၏ ဝေယျာဝစ္စ
ကိုလဲ မင်းကတော်က ကျေကျေပွန်ပွန် ဆောင်ရွက်။ သားသမီးများကလဲ
မိဘစကားနားထောင် ပျော်ပါး၊ မော်ကြွား ထောင်လွှားမှုမရှိ အေးအေး
ချမ်းချမ်းနေလေ့ ရှိကြတယ်။

“တစ်နေ့တော့ မင်းကတော်နဲ့တကွ သားသမီးများအားလုံး ဥပုသ်
စောင့်၊ သက်သတ်လွတ်စားကြတယ်။ မင်းကြီးအတွက် ဝတ္တရားမပျက်ရလေ
အောင် ကြိုတင်ပြီး မင်းကတော်က ဘဲတစ်ကောင် ဝယ်ပေါင်းထားတယ်။
ဒီလိုနဲ့ပဲ မင်းကြီး ထမင်းစားရအောင် ခူးကြခပ်ကြတဲ့အခါ မင်းကြီး အတွက်
ပေါင်းထားတဲ့ ဘဲအကောင်ဟာ အကောင်လိုက် ပျောက်နေတယ်။

“ကြောင်ချီသွားသလား၊ လူ့ခိုးသွားသလားနဲ့၊ နောက်တစ်ခါ ဆိတ်
သားဝယ်နဲ့ပဲ၊ ကော်ပြီး လုံခြုံစွာ သိမ်းတယ်၊ စားချိန်ကျလို့ ကြည့်တော့ တစ်
ခါပျောက်နေပြန်တယ်၊ ဒီလိုပဲဆက်ပြီး လေးခါ ငါးခါလောက် ထားလိုက်
ပျောက်လိုက်ဖြစ်နေတော့ တိုင်းမင်းကြီးက စဉ်းစားလာတော့တယ်။

“တစ်အိမ်သားလုံးသက်သတ်လွတ်စားနေကြပါလျက် ငါတစ်ယောက်
တည်း အသက်သတ်စားနေတာဟာ မလျော်လို့ မစားသင့်လို့၊ မစားထိုက်လို့
မစားအပ်လို့ ဒီလိုပျောက်ပြီးနေတာပဲ၊ တော်ပြီ ငါလဲ မင်းတို့သက်သတ်လွတ်
စားလျှင် သက်သတ်လွတ်ကိုပဲ စားတော့မယ်၊ ငါ့အတွက် တာဝန်မခံကြနဲ့လို့
ပြောပြီး မင်းကြီးလဲ သက်သတ်လွတ်ပဲ စားတော့တယ်။

“ဖိုးသူတော် ဖြစ်မှန်းမသိအောင် ပိတ်ဖြူကလေးစည်း၊ ပုတီးကလေး
ကိုင်ဆို့တဲ့ပုံလို တိုင်းမင်းကြီးဟာလဲ သက်သတ်လွတ်စားရာကနေပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်နေပါပြီ၊ မင်းကတော်က စေတနာအလွန်ထက်သန် ကောင်း
မှုနဲ့တာကိုး၊ ဦးအောင်ပြောသလို စေတနာဟာ အကျိုးပေးတယ်ဆိုတဲ့ အတိုင်း
မင်းကတော်ရဲ့စေတနာဟာ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံ ယခုဘဝလက်ငင်းပြတာပဲထင်
ပါရဲ့တော်” ဟု စိတ်ပါလက်ပါ ထောက်ခံပြောဆိုပါသည်။

(၁၉၅၇-ခု၊ ဒီဇင်ဘာလထုတ် သင့်ဘဝမဂ္ဂဇင်းမှ သီရိမောင်၏ စာမူကို
ကူးယူဖော်ပြပါသည်။)

ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် ပုထုဇဉ်ဒုက္ခ

အကယ်၍သာ သောတာပတ္တိမဂ်ကိုမရသေးရင် နောက်
အခါကာလမှာ ဘဝပေါင်းမည်မျှ ဖြစ်ရလိမ့်မယ်လို့ အကန့်
အသတ် မရှိဘူး။

တစ်ဘဝမှ သေရင် နောက်တစ်ဘဝဖြစ်၊ တစ်ဘဝမှ
သေရင် နောက်တစ်ဘဝဖြစ်နဲ့ အဆုံး အကန့်အသတ် မရှိ
ဖြစ်ဖြစ်ဘူးမယ်။ အဲဒီ ဆင်းရဲတွေကို သမုဒ္ဒရာ၊ ပင်လယ်ထဲက
ရေထွေန်၊ ဥပမာပြုပြီး ပြထားတယ်။

အမှန်ကတော့.... သမုဒ္ဒရာရှေ့တွေက အပိုင်းအခြား
အကန့်အသတ် ရှိပါသေးတယ်။

ဘဝတစ်ခုကို သမုဒ္ဒရာရေ တစ်စက်ထဲထိုးပြီး တွက်ဦး
ဟော့ သမုဒ္ဒရာ ရေကကုန်သွားပေမယ့် ပုထုဇဉ်ဘဝတွေ
ကတော့ မကုန်နိုင်ဘူး။ အဲဒီလောက်များပြားတဲ့ ဘဝဆင်းရဲ
တွေကို သောတာပတ္တိမဂ်က ကုန်ခန်းသွားစေနိုင်ပါတယ်တဲ့။

- မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
(၁၃၃၇-ခုနှစ်)

ပြိတ္တာဦးဘိုးဟန်နိ နန္ဒဝန်ဆရာတော်

ပြိတ္တာဦးဘိုးဟန်အကြောင်း မဖတ်ရှုမီ ဦးဘိုးဟန်အား သီလ သပာဓိ ပညာဖြင့် ကယ်မတော်မူခဲ့သော ပြည်မြို့ နန္ဒဝန်ဆရာတော်၏ အကြောင်းကို ဦးစွာ ကြည်ညိုမှတ်သားသင့်၏။

ဆရာတော်သည် ပြည်မြို့ ရှေ့ဆံတော်စေတီကြီး၏ တောင်ဘက် နှစ်မိုင်ခန့်အကွာ သန္ဓေပင်ရပ် သန္ဓေပင်ရိပ်သာ၌ သီတင်းသုံးလျက် ဝိပဿနာတရား ပြုသတော်မူခဲ့၏။ ဘွဲ့တော်မှာ ဦးဝိသုဒ္ဓါစာရ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်သည် နိုင်ငံအဝန်း ကျော်ကြားတော်မူခဲ့သော်လည်း သက်ဆိုင်ရာ ဒကာ ဒကာမ တို့၏ လောက၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ အရိယာ အရှင်မြတ်ကြီးအဖြစ် သိမှတ် ကိုးကွယ်ခဲ့ကြသည်။

ပြည်မြို့နယ်ဆရာတော်

တော်ကုန်းအရပ်၊ ဦးဘိုးကြူ-ဒေါ်ရွှေအိတို့၏ ဒုတိယသားရတနာ ဖြစ်သည်။
၁၂၆၀-ပြည့်နှစ်၊ ပြာသိုလဆန်း ၁၅-ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ဖွားမြင်တော်မူခဲ့၏။
၅-နှစ်သား ရှင်ပြု၊ ၉-နှစ်သား ရှင်လူထွက်၊ ၁၅-နှစ်တွင် ဖခင်ကြီးဆုံးသည်။

အသက် ၂၀-တွင် မပိုး ဆိုသူနှင့် မိဘတို့ပေးစား၍ သားသမီး
နှစ်ယောက် ရ၏။ အိမ်ထောင်ကျစကပင် ရဟန်းပြုလိုသောစိတ်ကို မျှီသိပ်
မရသဖြင့် ဇနီးမိဘရပ်ထံ ပြန်ခိုက်၊ စာဖြင့် အကြောင်းကြား၍ ၁၂၉၀-ပြည့်
နှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့တွင် ရဟန်းပြုလိုက်သည်။

ဦးဝိသုဒ္ဓါစာရသည် ဇနီးအန္တရာယ်ကြောင့် ရပ်ရွာမှ ဖယ်ခွာ၍ စလေ
မြို့နှင့် နှစ်မိုင်အကွာ ဥမင်ဂူဆရာတော်ကြီးထံတွင် ခိုလှုံ၏။ ဇနီးလိုက်လာပြန်၍

ဆရာတော်၏ အကြောင်းကိုဟင်္သာ
တခရိုင်၊ လေးမျက်နှာမြို့ လေးထပ်
ကျောင်းဆရာတော်ဦးကုဉ္ဇရက ၁၃၁၄
ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆုတ် ၁၀-ရက်နေ့တွင်
ရေးသားတော်မူခဲ့၍ ပြည်မြို့ ပြည်သူ့
မေတ္တာ ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်သည်။
၁၆-ချိုး၊ စာမျက်နှာ ၂၀၀-ကျော်
“လူစွမ်းကောင်း” ဟု အမည်တပ်ထား
၏။ သက်ဆိုင်ရာ ပရိသတ်အတွက်သာ
ရည်မှန်းဟန် ရှိ၏။ လူသိ များသော
ကျမ်းကား မဟုတ်ပေ။

သို့ရာတွင် ဆရာတော်၏ အကြောင်း
သည် ကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းသ ကဲ့ သို့
ပြိတ္တာဦးဘိုးဟန်၏အကြောင်းမှာလည်း
ငမ်းနည်း ဝမ်းသာ သံဝေဂ ယူစရာ
ကောင်းလှပေသည်။

ဆရာတော်၏ ဇာတိမည်ရည်စသည်
ကား ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။

ဆရာတော်လောင်းလျှာ မောင်သင်
သည် ခန့်ဖြူမြို့ တောင်ဘက် နှစ်ဖာလုံ
ခန့်အကွာ သာ ယာ ကုန်းခေါ် နန်း

အနီးရှိ ဒကာဒကာမတို့က ဝိုင်း၍ ချော့မော့ မေတ္တာရပ် လှတ်လိုက်ကြ ရသည်။

ဦးဝိသုဒ္ဓါစာရလည်း ပုဂံ၊ ညောင်ဦး၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်းမြို့များသို့ ခရီးရှည်ထွက်ကာ ဘုရားဖူးပြီးနောက် ခြေရာဖျောက်လျက် ပြည်မြို့သို့ရောက် ကာ ဆေးရိုးချောင်တောင်၊ ဖုတ်လည်တောင်တို့၌ ၁၂၉၅-ခုနှစ်မှစ၍ ရုက္ခမူ ဓုတင်၊ ပိဏ္ဍပါတ်စုံတင်များကို ဆောင်ကာ ကေစာ ကျင့်သုံးတော်မူ၏။ ဒကာဒကာမများက သစ်ရွက်မျိုးကျောင်း ဆောက်လှူကြသည်။ ပစ္စည်းအသုံး အဆောင်ကောင်းများ မထား၊ ကျောနာသက်သာစေရန် ကော်ဇောလှူလိုသူ အား ဂုန်နီအိတ်လေးလုံးလှူစေ၍ ၇-နှစ်ခန့် သုံးစွဲတော်မူသည်။

နောက် ယနေ့ပင်ရွာ၌ ကျောင်းအရံမြေများပါ လှူကြွယ်ဖြင့် နန္ဒဝန် ကျောင်းသစ်တည်ကာ အတည်တကျ သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့၏။ ဂျပန်ခေတ်တွင် မြို့ပျက်၍ ဒကာ ဒကာမများ တောအရပ် အသီးသီးသို့ ပြောင်းရွှေ့သွား ကြသော်လည်း ဆရာတော်မှာ ရသမျှနှင့် မျှတရောင့်ရဲကာ ဖြစ်သလို ကေစာ ကျင့်သုံးတော်မူ၏။

ပြိတ္တာဦးဘိုးဟန်၏ ဖြစ်ရပ်မှာလည်း ထိုသို့ ကေစာ၊ ဝိပဿနာစုရဖြင့် မျှတ၍နေစဉ် ဂျပန်ခေတ် ၁၃၀၅-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လ အတွင်းက တွေ့ကြုံရ သော အဖြစ်အပျက် တစ်ခုဖြစ်သည်။

ထေရုပ္ပတ္တိစာအုပ်ငယ်တွင် ဆရာတော် ငယ်စဉ်ကစ၍ (၇) ကြိမ်တိုင် တိုင် ရက်ပေါင်းများစွာ သေခါနီးဝေဒနာ ကြောင့် သတိမေ့ခြေခံခဲ့ပုံ၊ ငယ်ခါ မှစ၍ ဗီဇသတ္တိထူးခြားပုံ၊ ခေါင်းပါးစွာ တစ်ကိုယ်တော် လှည့်လည် တရား ကျင့်ပုံစသော ကြည်ညိုဖွယ်ရာများကိုလည်း ဖတ်ရှုကြည်ညိုရပါသည်။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ဝညာရှိသော ရဟန်းတော်တစ်ပါး၏ ကျေးဇူးဂုဏ်သည် ပင်လျှင်ဆပ်၍မကုန်နိုင်ပါချေ။ သုဂတိဘုံသား နတ်လူများသာမက ဒုက္ခိစာ အပါယ်ဘုံသားတို့လည်း များစွာ အားထားမှီခိုရာဖြစ်ပါတော့သည်။ မြတ်စွာ ဘုရားရှင်၏သာသနာတော်သာမရှိလျှင် သို့မဟုတ် ထိုသို့သော သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ် မျိုးကိုသာ မရရှိလျှင် သတ္တဝါတို့၏ ဆင်းရဲသံသရာသည် အဘယ်မျှကြော့ရှည် မည်ကို ခန့်မှန်းကြရာ၏။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ ဆွေမျိုးပြိတ္တာတို့သည် (၉၁) ကမ္ဘာပင် ကြာခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော။

ပြိတ္တာဦးဘိုးဟန်နှင့် နန္ဒဝန်ဆရာတော်

“အရှင်ဘုရား၊ ယနေ့ တပည့်တော်အား ချီးမြှောက် မှစစော အားဖြင့် ဆိုင်းငံ့တော်မူပါ။ တပည့်တော်မှာ လူ့ဘဝက နားလေးခဲ့ပါသည်။”

အသံကျယ်ကျယ် အမိန့်ရှိတော်မူပါ။ ယခုလက်ရှိပြုတ္တာဘဝမှ မြင့်မြတ်သော သုဂတိဘဝ အဆင့်အတန်းသို့ မျှော်မှန်း ကောင့်တပါသောကြောင့် အရှင် ဘုရားအား ယခု သမီးအကြီး ချက်ပြုတ် ကြော်လှော်ထားသော ဆွမ်းဟင်း လျာများကို အလှူခံတော်မူ၍ ဤအိမ်မှာပင် ဘုဦးပေးတော်မူပါ။ တပည့် တော်ဟာ အခြားသူ မဟုတ်ပါ။ မူရာပင်ရပ်မှ မောင်ဘိုးဟန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆွမ်းလှူရင်း တပည့်တော်၏ ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပုံ အကြောင်းစုံကို လျှောက် ထားပါရစေဘုရား၊ သည်းခံ ဆိုင်းငံ့တော်မူပါ။”

အထက်ပါ စကားတို့ကို လျှောက်ထားခြင်း အကြောင်းရင်းမှာ ဤသို့ တည်း။ ပြည်မြို့ မူရာပင်ရပ်၊ နတ္ထလင်းလမ်းနေ ဦးဘိုးဟန်၊ ဒေါ်ယက်ဖောက် တို့၌ သားသမီး သုံးယောက် ထွန်းကားခဲ့ရာ အငယ်ဆုံးသမီးကလေး ဆယ်လ အရွယ်၊ ၁၂၆၉ ခုနှစ် ရောက်သောအခါ ဦးဘိုးဟန်သည် ရောဂါ ဝေဒနာ ဖိစီးနှိပ်စက်သောကြောင့် စုတိချုပ်ကြွ သေလွန်ခဲ့လေသည်။

ဦးဘိုးဟန်ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ၁၃၀၅ ခုနှစ်ရောက်သောအခါ ဂျပန် တို့သည် မြန်မာ့မြေကို ခြေတင်ကာ လိပ်ကန်တို့နှင့် စစ်ပွဲခင်းခိုက် ဖြစ်သဖြင့် ပြည်မြို့မှာ ဗုံးအမျိုးမျိုးတို့၏ အန္တရာယ်ကို အလူးအလဲခံရသောကြောင့် မြို့သူ၊ မြို့သားတို့ ဘေးကင်းရာသို့ ရှောင်တိမ်းပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ကြရာ ဦးဘိုးဟန်၏ သမီးအကြီးသည် အသက် ၂၀ အရွယ်ရှိ သားငယ်နှင့်အတူ မြို့၏တောင်ဘက် အစွန်းရှိ (ပေါက်ပင်စခန်း) မည်သော ရွာကလေးသို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ကြ လေ၏။

၎င်းပေါက်ပင်စခန်းရွာကလေးသို့ ရောက်သောအခါ သားငယ်မှာ တော်သလင်းလဆန်း ၁၂ ရက်လောက်ကစ၍ အမူးရောဂါ စွဲကပ်ပြီး အိပ်ရာ ပေါ်မှာသာ အိပ်စက်နေလျက် ထမင်းစားချိန်ရောက်လျှင် တစ်လုတ်၊ နှစ်လုတ် မျှသာ စားပြီး ပြန်၍သာ အိပ်နေလေ့ ရှိ၏။ ရောဂါမှာ မတိုးမလျော့ပင်။

ထိုအချိန်အခါ နန္ဒဝန်ဆရာတော်သည် နေမြဲ ကျောင်းမှ မပြောင်း မရွှေ့ဘဲ မြို့ကြီးပျက်စီးသော်လည်း ဆွမ်းခံရန်အတွက် အသင့်ဖြစ်ပေါ်လာ သော ကျောင်း၏အနီးရှိ တဲအိမ်များနှင့် ပေါက်ပင်စခန်းကို ဆွမ်းခံပြုနေ ခိုက်ဖြစ်သဖြင့် ဦးဘိုးဟန်၏ သမီးအကြီးအိမ်သို့ နေ့စဉ်ဆွမ်းခံရောက်သော် လည်း ရောဂါရှင်သူငယ်ကို အမှတ်မထား၊ သတိမမူမိပေ။

ရောဂါရှင်သူငယ် ရောဂါနှိပ်စက်နေခဲ့သည်မှာ ရက်ပေါင်း ၂၄ ရက် မြောက် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅ ရက်နေ့ နံနက် (၉) နာရီ အချိန်သည်ကား

ရောဂါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းနှင့် နောင် ဥဒါန်းတွင်ရစ်ရန် စကားအထူး ကြားရသော နေ့ထူး အချိန်ထူး ဖြစ်ပေ၏။ အသက် ၂၁ အချိန်သို့ ရောက်သော အခါ နန္ဒဝန်ဆရာတော်သည် ပြုမြဲသော ဝတ်အတိုင်း ဆွမ်းခံကြွလာရာ ထို အိမ်ရှေ့သို့ရောက်လျှင် ရက်ပေါင်း ၂၀-ကျော်မျှ မစားတစ်ချက်စားတစ်ချက် နှင့် အမူးရောဂါ စွဲကပ်နေသော သူငယ်သည် လူ့ကောင်း ပုကတိကဲ့သို့ ထလာပြီး နန္ဒဝန်ဆရာတော်အား လျှောက်ထံ သည်မှာ—

“အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်အား ချီးမြှောက် မှစသောအားဖြင့် သည်းခံ ဆိုင်းငံ့တော်မူပါ” စသည်ဖြင့် အစဉ် ပြဆိုခဲ့သော စကားများကို လျှောက်ထားလျက် ကိုယ်တိုင် ဆွမ်းများ ခပ်ခူးနေသဖြင့် အမိဖြစ်သူမှာ အံ့အားသင့်ကာ သားဖြစ်သူ ရောဂါမရှိ၊ ပုကတိ လူ့ကောင်းကဲ့သို့ ပြောဆို နေထိုင်သည်ကို လည်းကောင်း၊ ၃၅-နှစ်ကျော်က ကွယ်လွန်သွားသည့် ဖခင် သည် သားဖြစ်သူ သူ၏ မြေး၌ ပူးကပ် ပြောဆိုနေပုံမှာ လူကိုယ်တိုင် တွေ့ရ သလို ဖြစ်နေသည်ကိုလည်းကောင်း တွေးတော စဉ်းစားရင်း ဝမ်းသာ ဝမ်း နည်း ဖြစ်နေသော်လည်း ဖြစ်သမျှအကြောင်း အကောင်းချည်းပဲ သဘော ထားပြီး ရှင်ပျသော မျက်နှာထားနှင့် နန္ဒဝန်ဆရာတော်အား လျှောက်ထား သည်မှာ “အဘဦးဘိုးဟန်လျှောက်ထားသည့်အတိုင်း အိမ်မှာပင် ဆွမ်းဘုဉ်း ပေးတော်မူပါ” ဟု ထပ်မံ လျှောက်ထားသောကြောင့် ၁၃၀၅-ခု၊ သီတင်း ကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့၊ နေ့ဆွမ်းကို ထိုအိမ်မှာပင်ဘုဉ်းပေးတော်မူရလေ၏။

ယင်းသို့ ဘုဉ်းပေးပြီးနောက် ဤသို့ယုတ်ညံ့သော ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ် မြောက်နိုင်ခြင်း၊ သုဂတိဘုံအမျိုးမျိုး၌ခံစားခြင်း၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း စသော သံသရာရန်စွယ် အန္တရာယ်ဟူသမျှတို့၏ အစပျောက် ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ရောက်စေနိုင်သော ကောင်းမှုစေတနာကို နိဗ္ဗာန်တစ်ခု တည်းကိုသာ အာရုံပြုရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ပြီးလျှင် ထိုပြိတ္တာဦးဘိုးဟန်နှင့် သားသမီးများကို ငါးပါးသီလခံယူစေ၍ မေတ္တသုတ် ပရိတ်တော်ကို နာယူ စေပြီး ရေစက်သွန်းချ အမျှပေးဝေရန် ဆုံးမတော်မူသည်။ ထိုဆုံးမသည့် အစီအစဉ်အတိုင်း မြေးဖြစ်သူ၌ ပူးကပ်နေသော ဦးဘိုးဟန်သည် သူကိုယ်တိုင် သာဟတ္ထိကအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီးလျှင် အမျှသုံးကြိမ်ဝေကာ သာဓုသုံးကြိမ် ခေါ်ပြီးနောက် ဆရာတော်အား လျှောက်ထားသည်မှာ—

“အရှင်ဘုရား ချီးမြှောက်တော်မူသဖြင့် တပည့်တော်သည် ရှေးဇာတိ မဟုတ်တော့ဘဲ မြင့်မြတ်သောဘဝတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာကိုရပြီး ချမ်းသာစွာနေရ ပါပြီ။ ဘောဇဉ်အာဟာရတို့လည်း ပြည့်စုံပါပြီ။ သူတစ်ပါးတို့အားလည်း

ချီးမြှောက်နိုင်ပါပြီဘုရား။ သို့ပါသော်လည်း တပည့်တော်နှင့် အတူပါလာသော ပြိတ္တာကြီး၊ ပြိတ္တာငယ်၊ အသွယ်သွယ်အဝဝ၊ မောင်ဒုက္ခ မယ်ဒုက္ခတို့မှာ ၎င်းတို့ ခံစားဆဲဘဝမှလည်း မလွတ်နိုင်၊ အရှင်ဘုရား၏ တရားတော်ကိုနာရန်လည်း အနီးသို့မကပ်ဝံ့၊ ခြံစည်းရိုးအပြင်ဘက်မှ ငတ်မတ် ဆာလောင်ခြင်း ဝေဒနာ နှိပ်စက်သည်နှင့် တအော်အော်ဖြစ်နေကြပါသည်ဘုရား။ ဆရာတော်က ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကို ချီးမြှောက်တော်မူပါဘုရား” ဟု တောင်းပန်ပြန်၏။ ထိုအခါ ဆရာတော်က....

“၎င်းဒုက္ခသည်များကို ဘယ်ကဲ့သို့ ချီးမြှောက်ရမည်နည်း” ဟု အမိန့်ရှိသောအခါ....

“အရှင်ဘုရား လက်ဖြင့်ကိုင်၍ ဆွမ်းတော်ပွဲကို စွန့်ပါဘုရား” ဟု တောင်းပန်ပြန်လေသည်။ ထိုဆွမ်းတော်တင်ကို ပေးစွန့်ပြီး ...

“သင်၏ အဖော်ဟောင်းဖြစ်ကြသော ပြိတ္တာတို့အား ငါတို့မမြင်နိုင်၊ သင်ကိုယ်တိုင် သူတို့ရှိရာသို့သွား၍ ကျွေးမွေးပါလေ” ဟု မိန့်တော်မူလေလျှင် ဦးဘိုးဟန်ပူးကပ်နေသော သူငယ်သည် ဆွမ်းတော်ပွဲကို ယူပြီးလျှင် စည်းရိုးနားသို့သွားကာ ဆွမ်းများကိုစွန့်ကြဲပြီး....

“သူငယ်ချင်းတို့ရေ...စားကြသောက်ကြဟေ့၊ မင်းတို့နှင့်ငါဘဝချင်း မတူ အမှုချင်းခြားနားခဲ့ပြီကွာ၊ ငါလူဒါန်းသောကောင်းမှုကိုသာ သာဓုခေါ်ကြပေတော့” ဟု နှုတ်ဆက်စကား ပြောကြားပြီး ပြန်လာကာ ဆွမ်းတော်ပန်းကန်ပြားကိုဆေးကြော၍ အိမ်ထဲပြန်အိပ်လေ၏။

ထိုအခါ ဆရာတော်သည် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်သဖြင့် ကျောင်းသို့ပြန်ကြမည် ပြုသောအခါ အိမ်သူအိမ်သားတို့ ဦးချကန်တော့ကြလျှင် အိပ်ရာ၌အိပ်နေသော ဦးဘိုးဟန်ပူးကပ်နေသော သူငယ်သည် ရုတ်တရက် ထလာပြီး....

“ဆရာတော်ဘုရား၏ ကျေးဇူးကြီးမားပါပေသည်။ ဆရာတော်ကိုမှီ၍ တပည့်တော်သည် မြင့်မြတ်သောကိုယ်ခန္ဓာကိုရပါသော်လည်းလူ့ ဘုံနှင့်နီးကပ်နေသော ခန္ဓာကိုယ်ရနေပါသောကြောင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်းမရှိပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ တာဝတိံသာနတ်တို့ရွာကို ရောက်လို ရလိုသောဆန္ဒ ပြင်းပြလှပါသဖြင့် ဆရာတော်အလိုရှိသော သံဃာတော်ဆယ်ပါးကို ပင့်ဖိတ်၍ ဤအိမ်သို့ပင် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၃-ရက်နေ့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးအမိ ကြံရောက်တော်မူပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားပြီး သားသမီးတို့ကိုလည်း “ငါနှင့်လူ့ ဘဝကဆွေမျိုး

ဉာဏကော မိတ်သဟာဖြစ်ကြသော (ဘယ်သူဘယ်ဝါ) တို့ကို ဇိတ်ကြားပါ”
ဟု အမည်ကိုဖော်ပြ၍ ထပ်မံပြောပြန်လေ၏။

ယင်းသို့ လျှောက်ထားသောအခါ စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကြောင့် ပစ္စည်း
ဥစ္စာ လျော့ပါးနေသော သားသမီးတို့ကို နေ့စဉ် တွေ့မြင်ကြားသိရသည့်
ဆရာတော်က ဤသို့ ပြန်၍ အမိန့်ရှိလေသည်။

“ဒါယကာကြီး...ယခုနေအခါ သားသမီးများမှာ လက္ခဏာပါးရှား
ချိန် ဖြစ်နေသည်နှင့် သံဃာတော်ဆယ်ပါး ဆွမ်းကျွေးရန်တာဝန်ကို ထမ်း
ဆောင်ရန်အတွက် မလွယ်ကူလှဘူး ဒကာကြီး”ဟု အမိန့်ရှိလေလျှင် ဦးဘိုး
ဟန် ပူးကပ်နေသော သူငယ်က ထပ်မံလျှောက်ထားသည်မှာ....

“သံဃာပင့်ရန် ဆရာတော်က တာဝန်ယူတော်မူပါ၊ ချက်ပြုတ်ကြော်
လှော်ရန်အတွက် သားသမီးတို့ ကာဝန်ရှိပါစေ၊ ငွေကြေးဖွဲ့အတွက် တပည့်
တော်က တာဝန်ယူပါ့မယ်”ဟု ရဲရဲဝံ့ဝံ့လျှောက်ထားလေရာ....

ဒီလိုဆိုက ယခု သီတင်းကျွတ်လဆန်း (၁၀) ရက်နေ့လောက် ငွေရရှိမှ
(၁၁) ရက်၊ (၁၂) ရက်နေ့များတွင် ချက်ပြုတ်ကြော်လှော်ပြီး ဒကာကြီး
အလိုဆန္ဒရှိသော (၁၃) ရက်နေ့၌ ကိစ္စပြီးမြောက်နိုင်လိမ့်မည်”ဟု ဆရာတော်
က အမိန့်ရှိသောအခါ....

“တပည့်တော်မှာ အသက်ကြီးမား၊ နားကလဲလေး၊ သတိမဲ့တက်ပါ
တယ်၊ သို့ဖြစ်၍ လဆန်း ၈၊ ၉၊ ၁၀-ရက်နေ့များတွင် ဆွမ်းခံကြွလာရင်း
ဒကာကြီး ဤနေ့ (၈) ရက်နေ့ရှိပြီ၊ (၉)ရက်နေ့ရှိပြီ၊ (၁၀)ရက်ရှိပြီ၊ ယခု၏
ပြုဖွယ်ကိစ္စ ပြည့်စုံပြီလောဟူ၍ သတိပေးစကား မိန့်ကြားတော်မူပါ” ဟု
တောင်းပန်စကား လျှောက်ထားသဖြင့် သတ္တဝါတစ်ဦး၏ ကောင်းစားရင်းကို
မျှော်တွေးတာဝန်ခံခဲ့ပြီးနောက် လဆန်း (၅) ရက်နေ့မှစ၍ ဆွမ်းခံသွားရင်း....

“ဒကာကြီး...ယနေ့ကား ဤနေ့ဤရက်ရှိပြီ၊ ဆောင်ရွက်ရန်ကိစ္စ ပြီးပြီ
လော” ဟု ဆရာတော်က မေးလေလျှင်....

“ကိစ္စမရှိပါ၊ ရပါလိမ့်မည်ဘုရား” ဟူသော စကား ကိုသာ လျှင်
လျှောက်ထားလာခဲ့ရာ လဆန်း (၁၀)ရက်နေ့၌ မေးမြန်းသောအခါ အိပ်ရာမှ
ထလာကာ....

“တပည့်တော်၏ တာဝန် ပြီးပါပြီဘုရား၊ သံဃာပင့်ရန် ဆရာတော်၏
တာဝန်သာ လိုနေပါသည်ဘုရား”ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

ထိုအချိန်၌ သားသမီးများမရှိကြသဖြင့် မေးမြန်းခြင်းမပြုရဘဲကျောင်း သို့ ပြန်လာခဲ့၍ နောက်တစ်နေ့ကြာအသွားသားသမီးများကို တွေ့ရသောကြောင့် ငွေရမရ စုံစမ်းကြည့်ရာ ဂျပန်ငွေ (၅၀၀) တန် ပစ္စည်းကိုရောင်းရာ ဝယ်သူက ငွေ (၅၀၀) ကျပ် ရော့ဟု ဆိုပြီး အထုပ်ထားခဲ့သည်နှင့် ဖြေကြည့်ရာ ငွေ (၅၀၀) ကျပ်အပြင် (၇၅၀) ကျပ် အပိုကိုပါ တွေ့ရှိရပုံကို လျှောက်ထားပြီး

“တပည့်တော်များလဲ အဘဦးဘိုးဟန်၏ ဆွေမျိုး ဉာတကာ မိတ် သဟာများကို ဖိတ်ကြားပါတော့မည်” ဟု လျှောက်မှ ဆရာတော်လည်း သံသာပင့်ရန် အားထုတ်ဝံ့ပေတော့သည်။

သီတင်းကျွတ်လဆန်း (၅) ရက်နေ့မှစ၍ ဦးဘိုးဟန်အကြောင်း ကြား သိရသော အနီးအနားရပ်ရွာရှိ လူအပေါင်းတို့သည် ကြည့်ရှုနားထောင်ရန် အားခဲနေကြရာ လဆန်း (၁၃) ရက်နေ့ ရောက်သောအခါ ကြည့်ရှုနားထောင် သူ လူပရိသတ်နှင့် ဦးဘိုးဟန်၏ ဆွေမျိုးသားချင်း၊ အပေါင်းအသင်းမိတ်ဆွေ သင်္ဂဟတို့ စုံညီလာကြသဖြင့် စည်ကားသော ဆွမ်းကျွေးအလှူပွဲကြီးတစ်ခု ဖြစ်နေလေ၏။

ထိုအချိန်တွင် ပူးကပ်နေသောသူငယ်သည် ကောင်းမွန်စွာထိုင်ပြီး ကြ ရောက်လာသည့် သံသာတော်များအား ဖူးမြော်ဦးချလျက်—

“ဟောဒါက တပည့်တော်၏ သမီးအကြီး၊ ဒါက သားအလတ်၊ ဟို ဟာက သမီးအငယ်၊ တပည့်တော် ပူးကပ်နေတာက မြေးဖြစ်ပါသည်” စသည် ဖြင့် လျှောက်ထားခြင်း၊ ကြရောက်လာသော ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေ များ ၏ အမည်များကို ခေါ်ငင်ကာ “သည်ကြပါ၊ သည်ထိုင်ပါ” စသည်ဖြင့် နှုတ်ဆက် ခရီးဦးကြိုစကား ပြောကြား၍—

“ငါ၏သမီးများနှင့် ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟအပေါင်းတို့ကို သည်နေ့သည် ရက်၌ တွေ့မြင်ရခြင်း၊ စကားပြောရခြင်းစသော အမှုကိစ္စတို့သည် သင်တို့နှင့် ကျွန်ုပ် နှုတ်ဆက်ပွဲအနေအားဖြင့် တွေ့ကြုံဆုံဆည်းရခြင်းဖြစ်ပေတယ်။ သို့ဖြစ် သောကြောင့် အားရအောင် ကြည့်ကြ၊ ပြောဆိုကြ၊ ရယ်မောကြပေတော့။ အနေ အလှအနာများကို ရေစက်သွန်းချ အမျှပေးဝေ၊ သာဓုအတူ ခေါ်ကြ ပြီးသည်နှင့် သင်တို့နှင့် ကျွန်ုပ် ယခုလို အတူတူပြီး အလှူပွဲကြီး နောက်ပိုင်း ပြုရတော့မည် ဆုံရတော့မည်မဟုတ်ဘူးနော်၊ ယခုပြုရသော ကုသိုလ်၏အကျိုး ဟန်ကြောင့် တာဝတိံသာနတ်ဘုံသို့ သွားရလိမ့်မည်။ ငါ့သား ငါ့သမီးနှင့် ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေ အပေါင်းတို့” ဟု ပြောကြားလေ၏။ ထိုအခါ နန္ဒာန် ဆရာတော်က—

“ဒါယကာကြီး တာဝတိံသာဘုံသို့ သွားမည်ဆိုတာကိုတော့ အလွန် ဝမ်းမြောက်လှပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ဒါယကာကြီး ပူးကပ်နေသောမြေးငယ် ပက်လက်အိပ်နေရသည်မှာ ဝေဒနာဖြစ်သည့်ရက်ကစ၍ ရေတွက် ကြည့်လျှင် (၂၉) ရက်နီးပါး ရှိနေပြီ” ဟု အမိန့်ရိုလေလျှင်—

“သည်အတွက်ကြောင့်တော့ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ ပူပင်တော်မမူပါနှင့် ဘုရား၊ တပည့်တော် နတ်ပြည်သို့ သွားသည်နှင့်ထပ်ပြိုင်နက် ပိန်းကြာရွက်တွင် ရေမတင်သကဲ့သို့ ရောဂါကင်းစင် ပကတိအသွင်အတိုင်းဖြစ်ပြီး စားသောက် နေထိုင် အလုပ်အကိုင် ပြုလုပ်နိုင်ပါလိမ့်မည်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

သို့နှင့် ဆွမ်းစားချိန်ရောက်လာသဖြင့် ဆွမ်းပွဲများကို ကိုယ်တိုင်ကပ်ပြီး သံဃာတော်များ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးသည်ကို ကြည့်ညှိရင်း မိတ်ဆွေ သင်္ဂဟ ဆွေမျိုးများနှင့် အားရဝမ်းသာစွာ စကားပြောနေလေသည်။

ယင်းသို့ သံဃာတော်များ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါ... သီလ ဆောက်တည်ခြင်း၊ ဟောညွှန်ပြသော တရားတော်ကို နာယူခြင်း၊ ရေစက် သွန်းချပြီးနောက် သားသမီး၊ ဆွေမျိုး ဉာတကာ မိတ်သဟာတို့နှင့် ရောက် လာကြသော ပရိသတ် အပေါင်းတို့ဘက်သို့ လှည့်ကာ—

“အို... ပရိသတ်အပေါင်းတို့၊ ကျွန်ုပ် မောင်ဘိုးဟန်သည် ရှေး လူ ဖြစ်စဉ်အခါက ဇနီးမယားနှင့် သားသမီးတို့အတွက် မည်ကဲ့သို့ အလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးမြူခဲ့သည်ကို သင်တို့အသိပင်။ ယင်းသို့ စီးပွားရှာစဉ်က ဒုစရိုက်မှု များ မကင်းခဲ့သဖြင့် ယုတ်နိမ့် အောက်ကျဆင်းရဲလှသော အပါယ်ဘုံသို့ (၃၅)နှစ်တိုင်တိုင် ကျရောက်ခဲ့သည်ကို သင်တို့ ကျွန်ုပ် ပြောပြသောကြောင့် ကြားရပေပြီ”

“လောဘဇော တိုက်တွန်းပြီး သံယောဇဉ်အတွက် ကောင်းသည်၊ မကောင်းသည်၊ တရားသည်၊ မတရားသည်ကို မစဉ်းစားနိုင်ဘဲ ပစ္စည်းရှာလို ရလာလျှင် သားမယားများနှင့် အတူတကွ ရှင်ပျံစွာ စားသောက်ကြသော် လည်း နှစ်မွန်းစရာရှိပါက ဇနီးမယားနှင့် သားသမီးတို့က ဆီးတားကာ မကူညီနိုင်ဘဲ ကိုယ့်တစ်ယောက်တည်း ဒုက္ခခံရသည်ကို တွေးကြည့်ကာ အသည်း နာစရာ၊ သံဝေဂ ရစရာ အလွန်ကောင်းလှပါတယ်။ သို့အတွက် ယနေ့မှစ၍ ကျွန်ုပ်ကို စံပြ အနေထားကာ မကောင်းမှုဒုစရိုက်များကိုလုပ်ကာ တစ်သက် လျှာ ဝမ်း ခါး ဝရံ လှရုံအတွက်နှင့်တော့ စီးပွားမရှာကြပါနှင့် အလွန် ကြောက်စရာ ကောင်းပါသည်”

“ကျွန်ုပ်သည် ကံအထူး ထောက်မ၍ ကျွတ်ခွင့် လွတ်ခွင့် ကြုံကြိုက် သည်နှင့် ယခုလိုဖြစ်ရပါသည်။ ကျွန်ုပ်နှင့် အသင်းအပင်း ဖြစ်ကြသည့် ပြိတ္တာ

အပေါင်းတို့မှာ အစားဆင်းရဲ အနေဆင်းရဲ ကျွတ်ဖို့အခွင့်အလမ်းလည်းမမြင်
သဖြင့် ဒုက္ခဝေဒနာ ခံစားနေရသည့် ဖြစ်အင်ကို ယခု ပြောရင်း ကြက်သီး
ထမိပါသည်။ အို... ပရိသတ်အပေါင်းတို့” ဟု ပြောဆို၏။ ပြီးလျှင်—

“ဆရာတော်ဘုရား များကလည်း ရောက်လေရာရာ မြို့ရွာဒေသတို့၌
တပည့်တော်၏ ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပုံ အကြောင်းစုံများကို သာဓကထားပြီး ဒါယကာ
ဒါယကာမများကို ဒုစရိုက်မပွားကြဘဲ သုစရိုက် ပွားများကြရန် တိုက်တွန်း
နှိုးဆော်တော်မူပါ” ဟု လျှောက်ထားပြီးနောက် သံဃာတော်များကို ဦး
သုံးကြိမ် ကန်တော့ပြီး—

“သားသမီးများနှင့် ဆွေမျိုး မိတ်သဟာ အပေါင်းတို့ရေ၊ ငါတော့
တာဝတိံသာ နတ်တို့ရွာသို့ သွားတော့မယ်နော်” ဟု နောက်ဆုံး နှုတ်ဆက်
စကားပြောဆို၍ အမျှသုံးကြိမ်ဝေကာ သာဓု သုံးကြိမ် ကျယ်စွာခေါ်ဆိုပြီး
နောက် တိတ်ဆိတ်သွားလေ၏။

ထိုအခါ သားသမီးများနှင့် ပရိသတ်အပေါင်းတို့မှာ မျက်ရည်စီးဖြာ
မကြည်သော မျက်နှာနှင့် အံ့ဩချီးမွမ်း အဖြစ်ဆန်း အကြောင်းကို ပြန်
ပြောင်း ပြောဆိုကာ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသော နေ့ကြီးပင် ဖြစ်ပေသတည်း။

[မှတ်ချက်။ ဤအကြောင်းအရာ၌ သားသမီးတို့၏ အမည်များကို ၁၁၁၄-
ခုနှစ်အထိ အသက်ရှိဆဲ ဖြစ်သောကြောင့် ငဲ့ညှာစွာ မဖော်ပြဘဲ ထိမ်ဝှက်ထား
ခဲ့ရပေကြောင်း၊ မူလ ကျမ်းပြုသူမှတ်ချက်၊ နန္ဒဝန်ဆရာတော်မှာ ၁၃၂၃-ခု၊
တပို့တွဲလဆန်း ၁၄-ရက်တွင် ပျံလွန်တော်မူ၍ ရုပ်ကလာပ် ယခုတိုင်ရှိကြောင်း
သိရပါသည်။ ကျမ်းပြု ဆရာတော်ထံ ဆက်လက် စုံစမ်းဆဲရှိပါသည်။]

သတိုးသီရိသူဓမ္မ အဂ္ဂမဟာဝသရေစည်သူ
မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးနှင့်
ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ (ဟောင်း)
နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် (ဟောင်း)
ဒေါက်တာ ဦးသိမ်းမောင်

တိုင်းပြည်ပြု သာသနာပြု

၂၀ ရာစု ဓမ္မိက ဥပါသကာကြီး

ဘဝသရုပ် အနှစ်ချုပ်

(၁)

ဗုဒ္ဓခေတ်တွင်ကား ရှိခဲ့ဖူးပါ၏။ ဓမ္မိကဥပါသကာ၊ စိတ္တသုကြယ် ဥပါသကာ။ စိတ္တသုကြယ်ကား တောဂဗလသက်သက်သာမဟုတ်၊ ဓမ္မဗလရှိသူ လည်း ဖြစ်သည်။ အမေးဘက်က နေရလျှင်လည်း ချက်ကျလက်ကျ မေးတတ် ၏။ အဖြေဘက်ကနေရလျှင်လည်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဖြေကြားနိုင်၏။ ဗုဒ္ဓသာ သနာတော်အား ပစ္စယ ဓမ္မ နှစ်ဌာနဖြင့် ဥပါသကာဝန်ကို ဘက်စုံထမ်းဆောင် နိုင်ခဲ့သူပေတည်း။

မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာ့သမိုင်းတွင်ကား ရှားပါးလှသည်။ ကုန်း တောင်ခေတ် အလောင်းမင်းတရားကြီးလက်ထက် ပဒိုမင်းသားဆရာ ဦးထွန်း ညို ဟူ၍ ရှိခဲ့ဖူး၏။ သူကား ဘိုးတော်လက်ထက် တွင်းသင်းတိုက်ဝန် မဟာ စည်သူဟု ထင်ရှားသည်။ လောကဓမ္မ ရာဇဇေးတွင် တည်ကြည်ဖြောင့်မန်၍ ရဟန်းရှင်လူအများက ခံ့ညားလေးစားရသည်ဟု သမိုင်းစဉ်ရှိသည်။ မပြီး ပြေသော ပြဿနာရှိနေလျှင် နောက်ဆုံး ဦးထွန်းညိုထံ ရောက်လာမြဲဖြစ်၏။

“တွင်းသင်းဝန် ဦးထွန်းညိုကား တော်တည့်မှန်ကန်လှသော၊ တစ်နေ့ ကို အမှုမဲ့ စကားတစ်ခွန်းနှစ်ခွန်းမျှ မပြောဆိုသော၊ လူသမ္မာကြီးဟူ၍ အလွန် ထင်ရှားသော” ဟု သမိုင်းတင်ခဲ့ကြ၏။ တွင်းသင်းမင်းကြီးကား ဇာတိမောင်း ထောင်ရွာဦး၌ ဘလ္လိတိယပျို ကိုရေး၍ ရသေ့ဆုငွေဖြင့် အများအကျိုးငှာ ၆-ကေခန့်ရှိ ဘလ္လိတိယမည်သော ကန်တော်ကြီးကို တူးလှူခဲ့သည်။ အမရပူရ နေပြည်တော်၌လည်း လေးထပ်ကျောင်းကြီးနှင့်တကွ တွင်းသင်းကျောင်းတိုက် ကြီးကိုလည်း ဆောက်လှူခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ဘိုးတော်နန်းတက်စတွင် မင်းပေါင်း ၉-ဆက်၊ နှစ်ပေါင်း ၈၆-နှစ်ကြာမျှ မပြီးမပြတ်ခဲ့သော အတင် အရံ သာသနာရေး အဓိကရုဏ်းကြီးမှာ နှစ်ဘက်သံဃာများနှင့် ဦးထွန်းညို တွေဆုံပြောဆို၍ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ငြိမ်းစဲခဲ့ဖူးလေသည်။

လောက ဓမ္မ ရာဇ အရေးသုံးပါးကျမ်းကျင်၍ ပစ္စယ-ဓမ္မနှစ်ဌာနဖြင့် တိုင်းပြုပြည်ပြု သာသနာပြုနိုင်သူ ဥပါသကာမျိုးကား အရေးကြီးသော တစ်ခေတ်တွင်မှ တစ်ယောက်သာ ပေါ်ထွန်းတတ်လေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ၂၀-ရာစု ပြုတိသျှခေတ်နှင့်လွတ်လပ်ရေးကာလ၊ ၂၅၀၀-သာသနာခေတ်တွင် လည်း ထိုသို့သော ဓမ္မိက ဥပါသကာမျိုး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ကား သတိုးသီရိသုဓမ္မ အဂ္ဂမဟာသရေစည်သူ၊ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓ ဘာသာ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးနှင့် နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဒေါက်တာဦးသိမ်းမောင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဦးသိမ်းမောင် မြင်သော ဘဝဟူသည်

ဦးသိမ်းမောင်၏အကြောင်း၊ ဦးသိမ်းမောင်၏လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ ကျယ်ဝန်းလေးနက်လှသဖြင့် ဘယ်အရာကစ၍ ရေးပြုရမည်ကိုပင် မလွယ်ကူ အောင်ရှိတော့သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် နောက်ပိုင်းအခြေအနေကိုသာကြည့် ၍ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်ကြီးဟူသာ သာမန်အားဖြင့် မြင်နေကြ၏။ စင်စစ် မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ဥပဒေဘောင်အတွင်းမှ ပထမဆုံး တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သူဖြစ်သည့်ပြင် ရှေးဦးလွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲဝင် 'ဗိသုကာကြီး တစ်ဦး'ပင် ဖြစ်သည်။

လူတို့သည် တိုတောင်းလှသော၊ အန္တရာယ်များလှသော ဘဝတစ်သက် တာ၌ မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်သော ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ အာဏာလုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ပညာနှင့် ခွန် အားများကို ထိုက်တန်အောင် သုံးစွဲတတ်သူ၊ အသုံးချတတ်သူက နည်း၏။ တိုင်းပြုပြည်ပြု သာသနာပြုလုပ်ငန်း အမြင့်အမြတ်ကြီးများကို ထား၍ ကိုယ် ကျိုးဇာတက်ပင်လျှင် အလွဲသုံးစားလုပ်၍ အလဟဿဖြစ်ရသူကများလေသည်။ ကိုယ်လည်းမစားရ၊ အများလည်းအကျိုးမရှိ။

ဦးသိမ်းမောင်နှင့်နိုင်ငံရေးလုပ်ဖက်၊ နိုင်ငံရေးဗိသုကာကြီးတစ်ဦးလည်း အတော်အတန် ကြွယ်ဝချမ်းသာစေကာမူ သားထောက်မြေးခံမရှိ၊ တူမ တစ်ယောက်ကို မွေးစား၍ ရတနာများ အပ်နှံ အမွေပေးထားပေရာ အိုနာ ဖြင့် ဆေးရုံတက်ခိုက်၊ တူမလည်း ဆေးရုံတက်နေရခိုက် မီးခံသေတ္တာကို အောက်မှ ဖျက်ဖောက်ခိုးယူသွားခြင်းခံရရှာ၏။ ထိုအမှုတန်းလန်း၊ ထိုသောက တန်းလန်းနှင့် ကွယ်လွန် ခဲ့ရရှာလေသည်။ ထိုဘဝတူများ၏ ဖြစ်ရပ်သည် လည်း ဦးသိမ်းမောင်အား နတ်တို့ပြုလှာသော "ပစ္စည်းသင်္ခါရ" နိမိတ်သဖွယ် ဖြစ်တော့သည်။

သုန္ဒရီအတူ ဘာသာသာသနာပြုဖက်ကြီး တစ်ဦးဖြစ်သူ ဆာဦးသွင်က လည်း တစ်ဖက်က ရှိသမျှလှူရေး တွန်းအားပေးနေသကဲ့သို့ ရှိခဲ့ပြန်သည်။

ဦးသိမ်းမောင်ကား ဘဝအမြင် ပြတ်သားလှပေ၏။ မိမိပိုင်ပစ္စည်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ၊ ပညာနှင့်ခွန်အား၊ ရှိသမျှအားများကို သွန်၍ လုပ်ပြသွား ၏။ လူများစုကား ‘လျော့ပါးသွားလေမလား၊ အိုစာ မင်းစာ ချန်ဦးမှ’ စသည်ဖြင့် တွန်းဆုတ်နေတတ်ကြရာ စီးပွားအာဏာ ပညာခွန်အား လျော့ မသွားသည့်အပြင် ပို၍ပင် တိုး၍တိုး၍လာသည်ကိုလည်း ဘဝနှင့်ရင်း၍ စွန့် စားကာ စံပြုသွားခဲ့ပေပြီ။ ထို့ကြောင့် ဦးသိမ်းမောင်အား ကျွန်ုပ်တို့ဆိုဝံ့ပါ ကုန်၏။ “တိုင်းပြုပြည်ပြု သာသနာပြု ၂၀-ရာစု ဓမ္မကဥပါသကာကြီး” ဟူ၍။

စာရေးသူသည် ဦးသိမ်းမောင်နှင့် သံဂါယနာတစ်ခေတ်လုံး ကြိမ်ဖန် များစွာ ဆုံစည်းခဲ့ရပါ၏။ လူသေလူဖြစ်ဝါဒကို ပထမဆုံး စာတစ်အုပ် ရေးသားချေပ၍ စာရေးသူအား ဝိုင်အမ်ဘီအေ အသင်းတိုက်၌ သီးခြား ဆွမ်းပင့်ကပ်ဖူးသည်။ သို့သော် တရင်းတနှီးမရှိခဲ့။ ဤအတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသော အခါ ၁၉၅၅-ခုနှစ်က ဒေါက်တာမောင်မောင်ရေးခဲ့သော သက်ရှိရာဇဝင်၊ ၁၉၇၀-ခုနှစ်က ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးဘသန်းရေးသား၍ ဦးသိမ်းမောင်ကိုယ် တိုင် စိစစ်အတည်ပြုပေးခဲ့သော အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် မောင်ရဲလွင်ရေးသော ဘဝမဂ္ဂဇင်း ဆောင်းပါးများကိုသာ အားထား၍ ရေးသားရပါသည်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိဟူသည် နိုင်ငံတော်၏ သမိုင်းတစ်ကဏ္ဍဖြစ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအား အထူးကျေးဇူးတင်ရ ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုစာများသည် အခိုင်အခံ ဖြစ်ရပ်များကိုသာ သမိုင်း မှတ်တိုင်အဖြစ် ရေးသားထားရာ ထိုစာအုပ်များ၌ ကျွန်ုပ်တို့ သိမိကြည်ညိုနေ သော အချက်များကိုကား မတွေ့ရပါ။ ထိုအချက်များမှာလည်း စာမဖွဲ့ လောက်သော အသေးအဖွဲ့များဖြစ်၍ မပါသော်လည်း အပြစ်မဆိုသာပါ။

တစ်နည်းဆိုရသော် ကျွန်ုပ်တို့သိသော ဦးသိမ်းမောင်မှာ အများစုနှင့် တူချင်မှုတူပါမည်။ တကယ်တော့ ကျွန်ုပ်တို့သိသည်မှာ အသေးအဖွဲ့မျှသာ ဖြစ်နေပါ၏။ ထိုအသေးအဖွဲ့ကလေးများဖြင့်ပင် ဦးသိမ်းမောင်ကို ကျွန်ုပ်တို့ သိပါသည်။ ကြည်ညို၍မဆုံးရတော့ပါ။ ၂၀-ရာစု ဓမ္မကဥပါသကာကြီးပါ တည်း။ ကျွန်ုပ်တို့တိုင်းပြည်တွင် ကျွန်ုပ်တို့သာသနာတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမျိုး ဘယ်နံ့ရောက်ကလေးတွင်မှ မြင်တွေ့ကြရပါမည်နည်း။

သု.ကဝ စာမျက်နှာထဲက အသေးအဖွဲ့များ

(၂)

၂၅၀၀-သံဂါယနာခေတ်က ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ကို ၂၆-၈-၁၉၅၀ နေ့က ဖွဲ့စည်းခဲ့၍ ၁၇-၅-၁၉၆၂ နှစ်က ဖျက်သိမ်းခဲ့ပါသည်။ ဆာဦးသွင်က ပထမဥက္ကဋ္ဌ၊ ဦးသိမ်းမောင်က ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ နောင် ဆာဦးသွင် အသက်ကြီးလာ၍ အရှေးမခံသဖြင့် ဦးသိမ်းမောင်သာလျှင် ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာ၏။ အကျိုးဆောင် စာချီ (၁) ကား တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း ဖြစ်၏။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာကား အခြား သံဂါယနာများနှင့် မတူ၊ ပြည်သူ့ သံဂါယနာ လူထုသံဂါယနာဖြစ်၏။ တစ်နိုင်ငံတည်းက ပြုလုပ်သော သံဂါယနာလည်း မဟုတ်ရကား ကမ္ဘာ့ သံဂါယနာဟူသော ဆိုရမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုလုပ်ငန်းကြီးအတွက် အစိုးရကဓရာ ပြည်သူ့လူထုကပါ ငွေကို ကုဋေချီ၍ စွန့်လှူသုံးစွဲခဲ့ကြရသည်။ အခြား ထေရဝါဒ နိုင်ငံများကလည်း စွမ်းအားရှိသမျှ ပါဝင်လှူဒါန်းခဲ့ကြသည်။ ၂၅၀၀-သံဃာတော်များအတွက် ကော်ဇော ကြီး၊ သေ၊ သင်ဖျာ ၂ ဘက်ချော တို့ ရှည်၊ ပန်းကန်ဖွန်းခက်ရင်း အသုံးအဆောင် ဘာမျှလှလေသေးမရှိ။

သူလိုချင်သော ဗုဒ္ဓစာပေနှင့် ဘာသာပြန်များ

ထို ကုဋေချီသုံးရသော သံဂါယနာပွဲကြီးကို ဦးစီးကျင်းပရသည်မှာ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ဖြစ်၍ ထိုအဖွဲ့ကို ဦးစီးသူမှာ ဦးသိမ်းမောင်ပင် ဖြစ်သည်။ ဦးသိမ်းမောင်အား အာဇာနည်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးဟူသော ခေါ်ခံကြ၏။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး အနားသို့ သွားရမည်ကို လူတိုင်းရှုံ့ကြသည်။ စာရေးစာချီများကိုမဆိုထားဘိ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိများပင် အကြောင်းရှိ၍ သွားရလျှင်သော်မှ ဆရာတော်ကြီးရှေ့မှာ ကိုရင် ကျောင်းသားပမာ ဖြစ်နေကြသည်။ အလွန်စည်းကမ်းကြီး၍ အရာရာ၌ သေချာတိကျသောကြောင့်ဟု ဆိုကြ၏။ မမြင်ရသော သီလ သမာဓိ ပညာ အရှိန်အစော်များပင်တည်း။

အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓစာပေထုတ်ဝေဖြန့်ချိရေးနှင့်စပ်၍ အမြော်အမြင်ကြီးသည်။ ကျမ်းစာများ ၁၀-နှစ်စာ ရိုက်ထား၏။ စက္ကူမင် စသော ပုံနှိပ်

ကိရိယာများ ၁၀-နှစ်စာ အဆင်သင့် ရှိထား၏။ ထေရဝါဒနှင့် မကိုက်ညီသော ကျမ်းစာမျိုးကို မဆိုထားဘိ၊ ပိဋကနှင့် တိုက်ရိုက် မပတ်သက်သော ကျမ်းစာမျိုးကိုပင် ရိုက်လေ့မရှိ။ ထို့ကြောင့် ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာနှင့် ပိဋက မြန်မာပြန်ကျမ်းစာများ အဆက်မပြတ် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ခဲ့သော အချိန်အခါ ဖြစ်သည်။

“သံဂါယနာတင်တဲကိစ္စမှာ ဆရာတော် သံဃာတော်များ စုပေါင်း ရွတ်ဆိုတာလဲ ရွတ်ဆိုတာပေါ့။ ဒီ ဘုရားဟော ပိဋကကျမ်းစာတွေ ကမ္ဘာ့စာကြည့်တိုက်တိုင်းမှာ ရောက်ရှိသွားရင် သံဂါယနာလုပ်ငန်း အောင်မြင်တာ ပါပဲ” ဟု ဦးသိမ်းမောင် ပြောလေ့ရှိ၏။

သူ့ကိုယ်တိုင်ပင် ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်းများကို ကြည့်ရှုနိုင်သဖြင့် ဘယ်ကျမ်းစာ ပို၍ အရေးကြီးသည်ကိုလည်း သိထား၏။ ဦးသိမ်းမောင် ကိုင်သော ပါဠိကျမ်းစာများမှာ အတေးအမှတ်နှင့်ချည်း ဖြစ်သည်။ ဘုန်းကြီးလူထွက် ပါဠိဆရာကြီးများပင် သူသိလိုသော အချက်ကို ပေါ့ပေါ့ဆဆ ပြော၍မရ။

ပါဠိဝေါဟာရတစ်ခုအတွက် ပါဠိ-အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်၌ ရှာဖွေကြည့်ရှုပြီး ပြောဆိုရေးသားခြင်းကို အထူးမနှစ်သက်ဆုံး ဖြစ်၏။

“အို ...ပါဠိတော်နှင့်မသိရင် အဋ္ဌကထာကြည့်၊ အဋ္ဌကထာနှင့်မသိရင် ဋီကာကြည့်၊ နိဿယကြည့်ပေါ့၊ ဒီမှာ အပြည့်အစုံရှိနေပြီကပဲ၊ ကျုပ်တို့ ဆရာတော်တွေထက် ဘယ်သူပိုတတ်လိမ့်မတုန်း” ဟု ပြောတတ်၏။

ပေမူ ကျမ်းစာအုပ်အဖြစ် မရောက်လှာသေးသော သံယုတ္တ၊ ပဏ္ဏာသ ဋီကာများနှင့် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော် နိဿယစသော ကျမ်းအိပ်များကိုလည်း ဦးသိမ်းမောင်ပင် ရဖတ်ထုတ်ခဲ့၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေါင်းချုပ် ကျမ်းကြီးဖြစ်ရာ သူ့ကိုယ်တိုင်ပင် အဖွဲ့အစည်း လေ့လာနေခဲ့သည်။ ၂၅-၁၂-၁၉၅၈ နေ့ ပါဠိတက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင်းသဘင်ပွဲကြီး၌ စာချတန်းသုံးကျမ်းစာအဖြစ် ထည့်သွင်းရန် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်နှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် လျှောက်ထား၍ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ပါဠိတော်များ ရှင်သန်ပြန်ပွားရေးတွင် အထူးကြောင့်ကြစိုက်၏။

ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှ သာသနာ့ရောင်ခြည်နှင့် ဓမ္မရောင်ခြည် မြန်မာအင်္ဂလိပ်စာစောင်များ ထုတ်ဝေခဲ့ရာ အယ်ဒီတာတစ်ဦးစီခန့်ထား၏။ သို့သော် တကယ်အယ်ဒီတာချုပ်ကား ဦးသိမ်းမောင်ပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာအယ်ဒီတာ

သည် အင်္ဂလိပ် ဟိန္ဒူစာပေများမှ အဆိုအမိန့်သစ်များဖြင့် စာဖတ်ပရိသတ် အား ဆွဲဆောင်လိုဟန်ရှိ၏။ ရံခါ ထိုစာမျိုး စာမူစည်းဝေးပွဲ၌ တင်ပြတတ်ရာ ဦးသိမ်းမောင်က “ဒါ...ထားပါဦးလေ” ဟုသာ ဆိုတတ်သည်။ ထိုစကားမှာ အပြင်းထန်ဆုံး ပယ်ချခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ထို့ထက်ကဲလာလျှင်....

“ကို...ရယ်၊ ဟိုစာတွေက ကျုပ်တို့ထမင်းစားဖို့ သင်ခဲ့ရတာ။ အဲဒီ စာအုပ်တွေထဲမှာ ကျုပ်တို့လိုချင်တဲ့ ချမ်းသာမပါ ပါဘူး” ဟုပင် နောက်ဆုံး စကားမျိုး ပြောကတ်သည်။ အဖွဲ့ဖျက်သိမ်း၍ ဦးသိမ်းမောင်မရှိသည့်နောက် (ဌာနဆိုင်ရာ စာစောင်များမပိတ်မီ) ၄-၅ကြိမ် ရောင်ခြည်စာအုပ်များထွက် လာရာ အစဉ်အလာ အဝါဖုံးရိုးရိုးမှ အနက်အပြာဒီဇိုင်းများဖြင့် ခေတ်မီ လာ၏။ အထဲ၌ပါသော ဆောင်းပါးများမှာလည်း တိဗက်ဗုဒ္ဓဘာသာက ဘယ်သို့၊ တရုတ်ပြည်မှာ ဘယ်လို၊ ရာဟုလာသံကိစ္စည်းက မည်သို့ဆိုသည်၊ သင်္ချာအဘိဓမ္မာခေါ် ဖီလော်ဆဖီက ဘယ်ပုံ.... စသည်ဖြင့် ခေတ်ရှေ့ကပြေး လေတော့သည်။ ယခင်က ထေရဝါဒသက်သက် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ မြန်မာ ပြန်များကိုချည်း ဦးစားပေးဖော်ပြခဲ့ရရာ ဦးသိမ်းမောင် မရှိတော့သောအခါ တွင်မှ တိုးတက်သစ်လွင်သော ဗုဒ္ဓဝါဒသဘောတရားအမြင်များကို အတိုးချ၍ တဝကြီး ဖတ်ရှုခွင့် ရကြလေတော့သည်။

ဦးသိမ်းမောင်သည် ပါဠိတော်ကို အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်၍လည်း ကမ္ဘာကိုဖြန့်ချိရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ လက်ရှိအင်္ဂလိပ်ပြန်များကိုမူ အားရခြင်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မရောင်ခြည်၌ အပတ်စဉ် ပါဠိအင်္ဂလိပ် အစွမ်းဘာသာ ပြန်များကို ဖော်ပြလာခဲ့သည်။

တစ်နေ့တွင် အကျိုးဆောင် စာချိုဦးချန်ထွန်းအိမ်၌ စာရေးသူ အပါ အဝင် သံဂါယနာအကျိုးဆောင် ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓနှင့်အတူ ဘုန်းကြီး ငါးပါး ဆွမ်းစားသွားကြရ၏။ ဂျာမန်ရဟန်းတော် ၃-ပါးလည်းရောက်လာ ၏။ ဆွမ်းစားပြီးကြသော်လည်း ဦးသိမ်းမောင် ရောက်မလာသေး၍ ပွဲမပြီး၊ ဆိုင်းငံ့နေကြရသည်။ ကိစ္စကား ဂျာမန်ရဟန်းတော်များက စေတနာ့ဝန်ထမ်း မဇ္ဈိမနိကာယ်ကို အင်္ဂလိပ်လိုပြန်ပေးမည့်ကိစ္စဖြစ်၏။ အကျိုးဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး နှစ်ဦးက ယာယီအားဖြင့် ပြောဆိုသဘောတူထားပြီးဖြစ်ဟန်ရှိသည်။ ဦးသိမ်း မောင် ရောက်လာသောအခါ ထိုကိစ္စကို ထောက်ခံတင်ပြကြရာ ဦးသိမ်းမောင် က အတန်ကြာပြီးပြီး စဉ်းစားနေ၏။

စဉ်းစားနေခြင်းကား အဖြူအမည်း အဖြေပေးရန် ဟုတ်ဟန်မရှိ။ ဗုဒ္ဓ စာပေနှင့်စပ်၍ ဦးသိမ်းမောင်၌ အမြဲတမ်းအဖြေထွက်ပြီး ဖြစ်ပေမည်။ အဘက်

ဘက်၌ခံသာ၍ ရုတ်တရက် လက်ခံနိုင်သော အကြောင်းပြုနှင့် စကားအသုံး အနှုန်းကို စဉ်းစားနေခြင်းဖြစ်ခဲ့ပေလိမ့်မည်။ အတန်ကြာလျှင် ‘ပါဠိကိုဘယ်မှာ ဘယ်လိုသင်ယူခဲ့သလဲ၊ လက်ရှိ မဇ္ဈိမနိကာယ် အင်္ဂလိပ်ပြန်၌ အားနည်းချက် ဘာတွေတွေ့ရသလဲ’ စသော မေးခွန်းများကို ဂျပန်မန်ရဟန်းတော်များအား မေးလျှောက်၏။ မဇ္ဈိမနိကာယ်၏ သိမ်မွေ့ခက်ခဲပုံများကိုလည်း လျှောက်၏။ နောက်ဆုံး ‘ကျေးဇူးတင်ပါတယ်၊ ဒါ... ထားပါဦးလေ’ နှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ရေး ဆွေးနွေးပွဲကြီး ပြီးသွား၏။

ထိုစဉ်က စာရေးသူမှာ အသက် ၂၀-ကျော်မျှသာရှိသေး၏။ ဦးသိမ်း မောင်၏ အေးစက်စက် ပြောပုံဆိုပုံများကို အားမရ၊ မကျေနပ်ခဲ့။ ယခု ၅၀ ကျော်လာသော အခါတွင်မူ ထိုစဉ်က မိမိစိတ်ထဲမှာ မကျေနပ်ခဲ့မိသည်ကိုပင် မကျေနပ်တော့ချေ။ ‘ခွကျသု၊ တယူသန်’ ဟု သုံးနှုန်းလေ့ ရှိသော စကားများ ကိုလည်း ယခုမှ သဘောပေါက်တော့သည်။

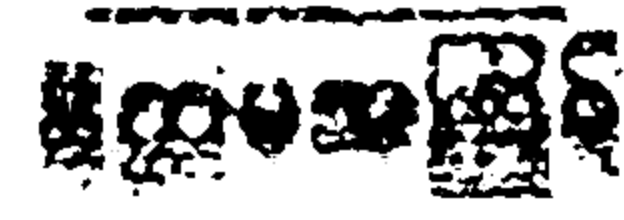
ဘုရားကျောပေးမှာစိုး

တစ်နေ့သောအခါ ဦးသိမ်းမောင်သည် ရုံးတက်မှကားဖြင့် လိုဏ်ဂူတော် ကြီးဘက်သို့လာရာ လိုဏ်ဂူတော်ကြီးအရှေ့ တောင်ဘက်ရှိသစ်ပင်ကြီးအောက်၌ အခိုင်အမာဝင်းခတ်၍ ညောင်ရေပန်းအိုးများပင် ဖာင်ထားသည်ကိုတွေ့ရသဖြင့် ရုတ်တရက် ကားပေါ်မှ ဆင်းလာ၏။ လိုဏ်ဂူတော်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးထွန်း ကျော်အား ခေါ်၍မေးသည်။

“ဒီသစ်ပင်မှာ ရုက္ခစိုးနတ်မင်းကြီးရှိလို့ ဝင်းခတ်ထားရမယ်လို့ မနေ့ ညနေက ဝန်ကြီးချုပ်က ခိုင်းသွားလို့ပါ” ဟုဆို၏။ စင်စစ် ဦးထွန်းကျော်က ဝန်ကြီးချုပ်လမ်းလျှောက်လာစဉ် နတ်ကြီးရှိကြောင်း ပိုပိုသာသာပြောဆို၍ ဝန်ကြီးချုပ်က လူအများ သစ်ပင်အောက်၌ အညစ်အကြေးမစွန့်စေလိုသဖြင့် ရုတ်တရက် ပြောဆိုသွားခြင်းသာဖြစ်သည်။

“ထားပါလေ... ဘယ်သူက ခိုင်းခိုင်း၊ သစ်ပင်ရှိ နတ်ရှိတာပေါ့၊ ဒီနား မှာ ပူဇော်ပုသစရာ လိုဏ်ဂူတော်ကြီး၊ ကမ္ဘာအေးစေတီကြီး ရှိနေပြီပဲဟာ၊ တော်ကြာ... ဘုရားကျောပေးပြီး နတ်ကန္ဓားပေးကုန်လိမ့်မယ်” ဟု ဆိုကာ ချက်ချင်း ဖျက်ပစ်ခိုင်းလေသည်။

ပြည်သူ့ ငွေနှင့် အလှူခံပုံး
အခြားအသေးအဖွဲ့များလည်း ရှိပါသေးသည်။

ကုဋေချီသုံးစွဲနေရသော ရုံးအဖွဲ့ကြီးတစ်ဖွဲ့၌ ဥက္ကဋ္ဌနှင့်အပ်ထားခြင်းခံရ သည်မှာ နည်းသောအခွင့်အရေးကြီး မဟုတ်ပါချေ။ သို့သော် တာဝန်သိသူ အတွက်ကား ကြီးလေးသော တာဝန်ကြီးတစ်ခုပါပေ။

ဦးသိမ်းမောင်သည် တစ်နေ့တွင် ရုံးသို့ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း စာ တစ်စောင်ကို ကောက်၍ရေးကာ ရုံးလုလင်အား ငွေစာရင်းကိုင်ချုပ်ထံ သွား ရောက် အပို့ခိုင်း၏။

စာရင်းကိုင်ချုပ်မှာ ဦးသိမ်းမောင်၏ စာကိုကြည့်ကာ လွန်စွာအံ့အား သင့်နေသည်။ ထိုအမှုတွဲကား တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မတွေ့ကြုံဖူးသော အမှုတွဲ ဖြစ်နေသောကြောင့်တည်း။ သို့နှင့် နီးစပ်ရာ စာရင်းကိုင်အရာရှိများကို ဖတ်ရှု စေ၏။ အားလုံး အံ့အားသင့်ကာ နှုတ်ဆွံ့နေကြ၏။ သို့သော် မည်သူမျှ သွား၍ စောဒကမတက်ရဲ။ နောက်ဆုံး ထူးဆန်းသော အမှုတွဲတစ်ခု အမြန် ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်၍ ငွေစာရင်းအရာရှိတစ်ဦး ကိုယ်တိုင်ပင် ဘေလ် စာရင်းတစ်ခုကို ကိုဇ်ဆောင်ကာ ဦးသိမ်းမောင်ထံ သွား၍ပြရသည်။

ဦးသိမ်းမောင်သည် ‘အေး အေး’ဟု ဆိုလျက် တိုက်ပုံအင်္ကျီအိတ်ထဲသို့ နှိုက်ကာ ငွေများကိုယူ၍ စားပွဲပေါ်၌ချပြီး ရေတွက်နေ၏။

အကြောင်းကား ပြီးခဲ့သော ရက်သတ္တတစ်ပတ်က သူ၏ဒရိုင်ဘာ နေ မကောင်း၍ ရုံးကားနှင့် ဒရိုင်ဘာကို စာဖြင့်တောင်းခံစီးခဲ့၏။ သူ့ ဒရိုင်ဘာ နေကောင်းသဖြင့် ထိုနေ့ကမူ ကိုယ့်ကားနှင့်ကိုယ် ရုံးတက်နိုင်ခြင်းဖြစ်ရာ....

- ၁။ ၇-ရက်တွက် ဒရိုင်ဘာမောင်းခ၊
- ၂။ ၇-ရက်တွက် အသွားအပြန် ဓာတ်ဆီဖိုးများကို ငွေစာရင်းဌာန၌ ပေးသွင်းခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဦးသိမ်းမောင်ကား ဤကဲ့သို့သောပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပေတည်း။ သူ့အုပ်ချုပ်ရာ၊ တာဝန်ယူရသည်မှာ ဘာသာ သာသနာရေးကိစ္စဖြစ်၍လည်း ပို၍တာဝန်ကြီး နေပုံရ၏။ ထိုငွေကို မပေးချေရသေးသမျှ ဘုရားအလှူခံပိုးထဲမှငွေကို နှိုက်ယူ သုံးရသကဲ့သို့ ‘ဒီငွေ မပေးချေရသေးဘဲနှင့် သေများသွားရရင်’ အထိ စဉ်းစား ခံယူထားသူ ဖြစ်ပေသည်။

“ငါ ဒီလုပ်ငန်းကြီးကိုလုပ်နေတာ လခလဲမယူ၊ ခရီးစရိတ်လဲ မထုတ်၊ ဒီကားစီးတာလောက်တော့ အရေးမကြီးပါဘူး” ဟု သဘောမထား၊ စီးသော် လည်း စီးထိုက်သည်ပင်ဖြစ်၏။ တစ်စုံတစ်ရာယုံကြည်၍ အပ်နှံခြင်း ခံရသူသည်

ယုံကြည်သူအရေအတွက်၊ အပ်နှံသည့် တာဝန်များအလိုက် ထိုက်သက်ရာစိတ်
 ထားလည်း မြင့်မားရသည်မှာ ဓမ္မတာပင်တည်း။ ဤအဆင့်မျိုးသို့ ရောက်ရန်
 မှာ လွန်စွာခဲယဉ်း၏။ ဤအဆင့်မျိုးသို့ ရောက်နေသူသည် ရှေ့ငွေကျောက်သံ
 ပတ္တမြားတို့ကို မီးရထားတုံကြီးနှင့်အပြည့် ရနိုင်သော်လည်း ရှောင်ကြဉ်ရ၏။
 ထိုရတနာတို့သည် ယုံကြည်ခံရခြင်းလောက် တန်ဖိုးမရှိချေ။ ယူတိုင်းလည်း
 ရသည် မဆိုရာ ရတိုင်းလည်း မချမ်းသာ။

ခဲတံကလေးတစ်ချောင်း၏ သင်ခန်းစာ

တစ်နေ့တွင်ကား ဦးသိမ်းမောင်သည် စည်းဝေးခန်းမ၌ ဒေသကိုယ်
 စားလှယ်များနှင့် အစည်းအဝေး ထိုင်ရ၏။ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့၏ ထုံးစံပင်
 ဖြစ်သည်။ သာသနာရေးကိစ္စ အရပ်ရပ်အတွက် တိုင်းအသီးသီးမှ ကိုယ်စား
 လှယ်များနှင့် လွတ်တော်ကဲ့သို့ ဆေးနှေးအကြံပြုချက်များ ရယူပြီးမှ ဆောင်
 ရွက်ရမိ ဖြစ်သည်။ စည်းဝေးပွဲပြီးသည်နှင့် စည်းဝေးခန်းမမှ ဦးသိမ်းမောင်
 စကားတပြောပြောနှင့် ထွက်လာ၏။ အိမ်သို့ပြန်ရန် ၎င်း၏ ကားအနီးသို့
 ရောက်လျှင် ကားတံခါးကို ကိုင်ပြီး တက်မည်အပြု တစ်စုံတစ်ခုကို သတိရ
 လာ၏။ ဒေသကိုယ်စားလှယ်အချို့နှင့် ရုံးဝန်ထမ်းအချို့ ကားမထွက်မချင်း
 ဂါရဝပြုလျက် နှုတ်ဆက်ကြည့်ရှုနေကြခိုက် ဦးသိမ်းမောင်က လူငယ်တစ်ဦး
 အား လက်ယပ်ခေါ်လိုက်ပြီး “ရော့-ရော့ မင်းတို့ပစ္စည်းကလေးတစ်ခု ပါ
 လာဇယ်” ဟု ဆိုကာ စကားတပြောပြောနှင့် လက်ထဲမှာကိုင်လာသော ခဲတံ
 ကလေး တစ်ချောင်းကို ပေးလိုက်သည်။

အစည်းအဝေးတိုင်းမှာပင် စည်းဝေးတက်သူတိုင်း၏ ရှေ့၌ ချန်ပြီး
 ခဲတံတစ်ချောင်းနှင့် ၅-၃ လက်မခန့်ရှိ ၁၀-ရွက်ခန့် စာရွက်ငယ်များကို ချုပ်
 စက်နှင့် တွဲချုပ်၍ တစ်အုပ်စီ ချထားရမိဖြစ်၏။ စည်းဝေးခိုက် တေးမှတ်ရန်
 ဖြစ်သည်။

ဦးသိမ်းမောင်သည် စကားတပြောပြောနှင့် ထွက်လာရာ အမှတ်တမဲ့
 လက်ထဲ၌ ပါလာသော ခဲတံတစ်ချောင်း အိမ်ပါလာမည်ကို စိုးရိမ်နေ၏။
 စည်းဝေးတက်သူအချို့ ထို ခဲတံ၊ စာရွက်ငယ်အုပ်ကလေးများကို စည်းဝေးပွဲ
 ပြီးလျှင် အိတ်ထဲမှာ ထည့်ယူသွားတတ်ကြ၏။ ရုံးအမှုထမ်းများမှာ နောက်
 တစ်ကြိမ် စည်းဝေးပြန်လျှင် ခဲတံနှင့် စာရွက်ငယ်များကို အဆင်သင့် လုပ်ပေး
 ထားကြရမိ ဖြစ်သည်။

နှုတ်ဆက်ဂါရဝပြုနေသူများမှာ ဦးသိမ်းမောင် ခေ:ပြီးပေးခဲ့သော ခဲတံတစ်ချောင်းကို အကြောင်းပြု၍ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ဗဟုသုတအဆုံး အမ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို အသီးသီး ရရှိလိုက်ကြရ၏။

သူတော်ကောင်းတို့၌ “အကျိုးမပေးလောက်ပါဘူး၊ မဖြစ်လောက် ပါဘူး၊ အသေးအဖွဲ့ကလေးပဲ” ဟူ၍ ကုသိုလ် အကုသိုလ်အရာ၌ မည်သည့် အခါမှ သဘောမထား။ သေးငယ်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဟူ၍ မရှိပေ။

အစာမိမှာ စိုးရိမ်သူ

တစ်ချိန်က တရားရေးကိစ္စတစ်ခုအတွက် ဦးသိမ်းမောင် မန္တလေးသို့ ၃-၄-ရက်ကြာမျှ သွားရောက်ရာ အစိုးရညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန၌ တည်းခို၏။ ရာသီဥတု မျှတသော နံနက်ပိုင်းတွင် အစောင့်မျှသာ ချန်ထား၍ ကျန်အဖွဲ့ဝင်များ ကုရားဖူး စသည် သွားလိုရာ သွားရန် ခွင့်ပြုထား၏။ ကိုယ်တိုင်လည်း ၁၁-နာရီလောက်အထိ ဘုရားဖူးခြင်း၊ ဆရာတော်များထံ သွားရောက် ဖူးမြော် ဆွေးနွေးခြင်း ပြုလုပ်လေ့ ရှိ၏။

၁၁-နာရီထိုးပြီး ကားပြန်ရောက်လျှင် အစောင့် အမှုထမ်းများမှာ အူယားဖားယား ပြေးလာကာ မည်သူမည်ဝါက အစားအသောက်များကို ချိုင့်ကြီးချိုင့်ငယ်များဖြင့် လာရောက်ပို့ထားကြောင်း အစီရင်ခံရင်း ထမင်းပွဲ ပြင်ရန် ပန်ကြား၏။ “အေး...အေး... မင်းတို့စားပြီး ချိုင့်ပြန်ပေးလိုက်ကြ။ နောက် မပို့နှင့်လို့ ပြောထား” ဟု ပြောလိုက်ရာ အမှုထမ်းငယ်များမှာ မနိုင် မကန် တဝတပြဲ စားသောက်ကြရလေ၏။ နောက် မပို့ရန် မှာထား၍သာ ပြောရသော်လည်း မပြောလိုကြ၊ ထမင်းပွဲ သူများကလည်း မနာယူ ပို့မြဲ ပို့ကြ၏။ လူငယ်များကား ပွဲတော်ကြီးနှင့် တိုးနေကြလေ၏။

ဦးသိမ်းမောင်ကား နေ့စဉ်ပင် ဘုရားကျောင်းကန်များမှ အပြန်တွင် သင့်တော်ရာ စားသောက်ခန်းတစ်ခုခု၌ စားသောက်ပြီးမှ ပြန်လာမြဲဖြစ်သည်။ မိမိအတွက် အခြားသူများအား တာဝန် မတက်စေလိုခြင်းလည်း ရှိပေမည်။ အဓိကအကြောင်းကား ရာထူးဌာနနှုတ်၊ အမှုကိစ္စနှင့်စပ်၍ လာဘ်လာဘ အငြိ အစွန်း မထင်စေလိုသောကြောင့်ဖြစ်၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် ‘အစာမိ မခံလို’ ခြင်းပင်တည်း။ အစာရှိရာ ငန်းငန်းတက်လိုက်၍ ဟပ်နေကြသော လောက တွင် ထိုသူမျိုးလည်း သမိုင်းတွင် အမှန်တကယ် ရှိခဲ့ဖူးပါ၏။

ဤကားကျွန်ုပ်တို့သိသော ဦးသိမ်းမောင်ဘဝစာမျက်နှာထဲက တစ်စုနီး
 တစ်စ အသေးအဖွဲ့များဖြစ်၏။ စာမဖွဲ့လောက်သော အကြောင်းအရာများဟု
 ထင်လိုက ထင်နိုင်၏။ စာမဖွဲ့လောက်ဟုထင်ရသော အသေးအဖွဲ့ကလေးများ
 ယဲမှ တစ်ခုတည်းသော အသေးအဖွဲ့ကလေးဖြင့်ပင် ဦးသိမ်းမောင်၏ နှလုံးသား
 သရုပ်သည် ပေါ်လွင်လှပါ၏။ ထိုအသေးအဖွဲ့တစ်ခုတည်းဖြင့်ပင်လျှင် တစ်
 မျိုးသားလုံး အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်စေနိုင်သဖြင့် ထာဝစဉ်ကြည်ညို၍မဆုံး
 ရပါချေ။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး သို့မဟုတ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဤလောကသို့ တစ်ခါ တစ်
 ခေါက် လာရောက်စေချင်ပါ၏။ တစ်ခါတစ်ခေတ် ဖြစ်ထွန်းစေချင်ပါ၏။

ဗြိတိသျှကို တော်လှန်သော ဖိနပ်
 (၃)

ဦးသိမ်းမောင်၏ဘဝတွင် အထူးခြားဆုံးမှတ်တိုင်ကား ဖိနပ်ကိစ္စဖြစ်၏။
 ထိုကိစ္စ ထိုပြဿနာသည် ဦးသိမ်းမောင်၏ ဘာသာရေးဗီဇကို နှိုးဆွရုံမျှမက
 နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်အဖြစ်နှင့် ရွှေတိဂုံဘဏ္ဍာတော်ထိန်းမှစ၍ ဘာသာရေး
 အသင်းအဖွဲ့များတွင်လည်း ခေါင်းဆောင်အဖြစ်သို့ ပို့တင်ခဲ့သည်။ သည်မျှ
 မက မြန်မာနိုင်ငံ၊ နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှုနှင့်အတူ ဗြိတိသျှတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ လက်
 လွတ်ထွက်ခွာသွားရရာ၌လည်း ယင်းဖိနပ်ပြဿနာသည်အခြေခံအကြောင်းရင်း
 တစ်ခုပင် ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်လေသည်။

ဆိုပါအံ့။ ဗြိတိသျှတို့ မြန်မာနိုင်ငံအလုံး သိမ်းပိုက်ပြီးစ ၅-နှစ်အကြာ
 ၁၂၅၁-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၂-ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့(၁၇၊ ၈၊ ၁၈၉၀)
 တွင် ပြည်ခရိုင် ပေါင်းတည်မြို့၊ ကျောင်းကုန်းရွာ တိုက်သွကြီး ဦးသိုးစံ-
 ဒေါ်သောင်တို့မှ သားဦး မောင်သိမ်းမောင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ညီနှစ်ယောက်
 မှာ မောင်ကျော်မြင့်၊ မောင်ကျော်ကဲတို့ ဖြစ်၏။

အားကျဖွယ်ကောင်းသော ပညာသင်ကာလ

ဗြိတိသျှတို့ သိမ်းပိုက်စ တိုင်းပြည်၌ ခိုးသားဓားပြ အလွန်ထူပြော၏။
 ပိုန်ကန်မှုများလည်း အရှိန်မလျော့သေး။ ထိုအချိန် ကျောင်းကုန်းရွာ ဓားပြ
 တိုက်ခံရသည်။ မောင်သိမ်းမောင်၏ မိဘများ ပေါင်းတည်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့

ကြရ၏။ မောင်သိမ်းမောင် အရွယ်ရောက်၍ အင်္ဂလိပ်ကျောင်း၌ ပညာသင်စေရာ ၁၂၆၆ (၁၉၀၄)ခုနှစ်၊ အသက် ၁၄ နှစ်တွင် သတ္တမတန်းနှင့် စကောလားရှစ် စာမေးပွဲ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ တန်းမြင့်ကျောင်းတက်ရန် ရန်ကုန်သို့ သွားရောက်ပညာသင်ရ၏။ ရန်ကုန်ရောက်ပြီး ၁-နှစ်ကျော်အကြာ အင်္ဂလိပ်လို စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲဝင်ရာ ပထမဆု ၇၅-ကျပ် ရရှိခဲ့သည်။ အကြောင်းအရာက တိရစ္ဆာန်များကို ညှာတာသနားသင့်ကြောင်း။ ကျင်းပသော အသင်းမှ အက်စ်၊ ပီ၊ စီ၊ အေ (တိရစ္ဆာန်များအပေါ် ရက်စက်မှု တားဆီးပိတ်ပင်ရေး) အသင်းဖြစ်သည်။

၁၉၀၆-ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင် စာမေးပွဲတွင်လည်း တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ပထမစွဲကာ အက်စ်အေတန်း၊ ဝိဇ္ဇာတန်း (ပါဠိဂုဏ်ထူး)များ တိုင်အောင် အဘန်းတိုင်းပညာသင်ဆရာက ဆက်တိုက် အောင်ပွဲဆင်နိုင်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်၌ ပညာသင်ယူရင်း တစ်ဖက်က တက္ကသိုလ် ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း၏ အကျိုးဆောင်တာဝန်ကိုလည်း ယူခဲ့၏။ ဥက္ကဋ္ဌကား ဦးခင် (နောင် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဆာမောင်ခင်) ဖြစ်၏။ ဘီအေ မအောင်မီပင် (၁၉၀၈ မတ်လ)ပြည်မြို့ဝန်ထောက်မင်း သမီးအကြီး မစောတင်နှင့် လက်ထပ်ခဲ့ရ၏။ ဘီအေဘွဲ့ကို ပါဠိဘာသာ ဂုဏ်ထူးဖြင့် ပထမရပြန်ရာ အမ်အေတန်းအတွက် ပညာသင်ဆရာက ကာလကတ္တားတက္ကသိုလ်က ပေးခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ထိုအခွင့်အရေးကို လက်လွှတ်ကာ ၁၉၁၀-ခု၊ အသက် ၂၀-အရွယ်တွင် ဥပဒေပညာသင်ယူရန် အင်္ဂလန်သို့ သွားရောက်သည်။

ထူးခြားသည်မှာ လန်ဒန်မြို့ လင်းကွန်း အင်းနစ်ဝတ်လုံတော်ရရှိပုံသာနှင့် ကိန်းဘရစ်ချ်တက္ကသိုလ်၊ ဒေါင်းနင်းကျောင်းတို့၌ ပညာသင်ခွင့်ရလေရာ ထုံးစံအရ ဘီအေဘီအယ်လ်၊ အယ်လ်အယ်လ်ဘီဘွဲ့အတွက် ၃ နှစ်၊ ဝတ်လုံတော်ရအတွက် ၃-နှစ်ဟု ပေါင်း ၆-နှစ်ဟု သတ်မှတ်ထားရာ မောင်သိမ်းမောင်ကား ၂-နှစ်နှင့် ၄-လမျှဖြင့် အောင်မြင်နိုင်ခဲ့၏။ သာမန်အောင်ရုံမျှမက ပထမဂုဏ်ထူးရသဖြင့် ရွှေဒဂါးပြား ၅၀ ဆုကိုပါ ရရှိခဲ့လေသည်။

၁၉၁၃-ခု၊ ၂၃ နှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လာပြီး ၁၉၁၅-ခုနှစ်တွင် ကိန်းဘရစ်ချ်တက္ကသိုလ်မှ အမ်အေဘွဲ့ကို ဆွတ်ခူးနိုင်ပြန်၏။ ထိုနှစ်မှာပင် ၃-နှစ်တစ်ကြိမ် ပညာထူးချွန်ဆုပေးလေ့ရှိသော မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးဆင်ဒီကိတ်၏ 'ဘီဂန်ဒက်' ရွှေတံဆိပ်ဆုကြီးကိုပါ ရရှိခဲ့လေသည်။

ဤကား ဦးသိမ်းမောင်၏ ငယ်စဉ်သံ ပညာသင်ကာလက ကြီးစားခဲ့ပုံဖြစ်၏။

မောင်သိမ်းမောင်သည် မိဘများကပေးစား၍ လက်ထပ်ခဲ့ရသော်လည်း သူ့စိတ်ကား ပညာရေး၌သာ ရှိနေခဲ့သည်။ မောင်သိမ်းမောင်ကား သူ့တကာထက်ပို၍ ဉာဏ်ကောင်းလှသောကြောင့် မဟုတ်ချေ။ ပညာသင်ရမည့် အရွယ်တွင် ပညာ၌ ဇွဲရှိရှိစောက်ချေ၍ အားကျမခံ ထက်သန်စူးစိုက်သော လုံ့လကြောင့်သာ အတန်းတိုင်း ထူးချွန်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကြီးသောအခါ ထိုပညာဖြင့် တိုင်းပြုပြည်ပြု သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို သူမတူ ထမ်းဆောင်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိကြရ၏။

ယနေ့ ခေတ်လူငယ်တို့ ပညာသင်ကာလတွင် မောင်သိမ်းမောင်ကဲ့သို့ စံနမူနာပြုနိုင်သော မြန်မာ့သားကောင်းများ ထွက်ပေါ်လာစေရန် ရည်ရွယ်၍ သူ၏ ပညာသင်ကာလကို စေ့ငအောင် ဖော်ပြလိုက်ရပေ၏။

ရှေ့နေလိုက်ရင်း ရှေ့ဆံတော်ဘဏ္ဍာထိန်း

မောင်သိမ်းမောင်သည် ပညာရေးလောကမှ စီးပွားရေးလောကသို့ ကူးပြောင်းစ တွေ့ရိုးတွေ့စဉ် အခက်အခဲများထက်ပို၍ တွေ့ရ၏။ အင်္ဂလန်က ရောက်၍ စီးပွားရေးလောက ခြေချစဉ် အရင်းအနှီးငွေများ လိုလာ၏။ မိဘနှင့် ယောက္ခမများကို မတောင်းရ၊ အင်္ဂလန်၌ ကျောင်းနေစဉ် မနာလိုသော စူငယ်ချင်းတစ်ယောက်၏ ပစ်စာကြောင့် မိဘနှင့် ယောက္ခမများက သူ့အား အကဲခတ်နေကြ၏။ ခပ်တန်းတန်းနေကြသည်။ ပစ်စာကား မိဘရပ်ထံ ပြန်စရိတ်လှမ်း၍ မှာကြားသည်ကို အင်္ဂလိပ်မတစ်ယောက်နှင့် လက်ထပ်တော့မည့်ဟန် ချောက်ကွန်းသော စာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ၁၉၁၃-ခုနှစ် လွတ်တော်ရှေ့နေ မှတ်ပုံတင်ဖို့အတွက်ပင် ငွေမရှိ၊ နောက်ဆုံး ချစ်တီးတစ်ယောက်ထံမှ အတိုးကြီးပေးကာ အကြေးယူခဲ့ရသည်။ ရန်ကုန်၌ ၃-လခန့်ရှိသော အခါ ဆက်လက်နေနိုင်ရန် အလားအလာမရှိသဖြင့် ပြည်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရသည်။

“မောင်သိမ်းမောင်၊ ပြည်မြို့သို့ရောက်လျှင် လူကြီးသူမ၊ မြို့မိမြို့ဖများထံ မောင်သိမ်းမောင်က စ၍သွားလေ၊ မြို့မိမြို့ဖများ ချီးမြှောက်ကြလျှင် မောင်သိမ်းမောင် ကြီးပွားလိမ့်မည်” ဤကား ပြည်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခါနီး ဝတ်ဆုံတော်ရ ဦးမေအောင်၏ ဆုံးမစကားဖြစ်၏။ ဦးခင်၏ သင်ကြားပြသမှုနှင့် ဦးမေအောင်၏ ဆုံးမစကားများအတွက် တစ်သက်ပန် ကျေးဇူးတင်မဆုံးပါဟု ဦးသိမ်းမောင် စပ်မိတိုင်း ပြောလေ့ရှိ၏။

ဝတ်ဆုံပေါက်စကလေး ‘မောင်သိမ်းမောင်သည် ခေတ်ပညာတတ် အင်္ဂလန်ပြန်လူငယ်တစ်ဦးပင် ဖြစ်သော်လည်း ပင်နီတိုက်ပုံ တောင်ရှည်ပုဆိုးနှင့်

မြန်မာပီပီ ဝတ်စားနေထိုင်၏။ ပြည်မြို့ပေါ်ရှိ ဆရာတော် သံဃာတော်များ နှင့် လူကြီးသူမများထံ ကျိုးနွံစွာချဉ်းကပ်၍ အဆုံးအမများကို နာခံ၏။ လူပင်ငယ်သော်လည်း မောင်သိမ်းမောင်၏ ဘာသာရေးအသိဉာဏ်နှင့် ချေငံ ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာရှိ၍ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းအဖြစ် ဟာဝန် ပေးအပ်ကြလေသည်။

တစ်ဘက်ကလည်း အမှုများကိုလိုက်၍ ဝမ်းကျောင်းရ၏။ ထူးခြားသည် မှာ အမှုကိုလက်ခံရာ၌ မှန်ကန်ရိုးဖြောင့်သော အမှုသည်ဘက်ကိုသာ ရွေးချယ် လက်ခံ၍ လုပ်ကိုင်ပေးနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ငွေရလျှင်ပြီးရော သဘောမထား။ ထို့ကြောင့်လည်း မြို့လူထု၏ လေးစားအားကိုးခြင်း ခံရ၏။

မြို့လုံးကျွတ် ဖိနပ်အစည်းအဝေးကြီး

မောင်သိမ်းမောင် ရှေ့ဆံတော်ဘုရား ကုန်းတော်ပေါ်သို့ ထက်တိုင်း စောင်းတန်းအဝင်၌ မျက်စိထဲတွင် ခိုးလိုးခုလုဖြစ်နေသော စာတမ်းတစ်ခုကို မကြည့်လိုဘဲ နေ့စဉ်မြင်နေရ၏။

“ဥရောပ်နှင့် အမေရိကန်လူမျိုးများမှတစ်ပါး မည်သူမျှ ဖိနပ်မစီးရ”

ထိုစာတမ်းကို ထိုခေတ်က ကျောင်းကန်ဘုရားတိုင်းတွင်တွေ့ရမြဲဖြစ်၏။ ထိုစာတမ်းနှင့်အတူ ရှိသေစွာထိုင်၍ ဝတ်ပြုနေသူများဘေးမှ နိုင်ငံခြားသားတို့ ဘွတ်ဖိနပ်ကြီးတစ်ခုနှင့် စေတီကျောင်းကန်များ၌ သွားလာနေကြသည် ကိုလည်း တွေ့မြင်နေကြရသည်။ ထိုစာတမ်းနှင့် ထိုအပြုအမူများကား ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်တို့၏ နှလုံးသားကို နာကျင်စေသော်လည်း မည်သူမျှ မတတ်သာ။ “ရိုင်းစိုင်းသူတို့အား ယဉ်ကျေးမှုပေးရန် ကျူးကျော်ရပါသည်” ဆိုသော လူ ယဉ်ကျေးတို့၏ မဖွယ်ရာ ပြုမူခြင်းကို ဘုရားသခင်တို့ပင် လျစ်လျူရှုတော်မူ နေကြရသော ခေတ်ဖြစ်ပေသည်။

မောင်သိမ်းမောင်ကား ဗုဒ္ဓကို မြတ်နိုးသော လူငယ်ပီပီ နှလုံးသားကို နေ့စဉ် ကျိန်းစပ်စေသော ထိုစာတမ်းကလေးကို ရေရှည် မကြည့်လိုတော့။ လူအများ ပို၍ ထင်ရှားမြင်သန့်အောင် ရဲဝံ့စွာ ပြင်ဆင်၍ထားလိုက်သည်။

‘မည်သူမျှ ဖိနပ်မစီးရ’

အမျိုးဘာသာဂုဏ်ကို မြှင့်တင်ပေးလိုက်သော ထိုစာတမ်းကလေးကား မောင်သိမ်းမောင်၏ အမြင်နှင့် ဇာတိမာန်သတ္တိကို ဖော်ပြရုံမက ဗြိတိသျှ တို့အား ရိုးရိုးနှင့် ပြတ်သားစွာ လူ့ဓလေ့ ယဉ်ကျေးမှုစစ် ကြေညာလိုက်ခြင်း ပင်ဖြစ်၏။ ဥပဒေဘောင်အတွင်းမှ တော်လှန်ရေး စလိုက်ခြင်းလည်း ဖြစ်တော့ သည်။

သို့သော် မကြာပါလေ။ ထိုဆိုင်းဘုတ် ဖြုတ်စေ အမိန့်ရောက်လာ၏။ အကြောင်းကား အိန္ဒိယဘုရင်ခံချုပ် လော့ဒ်ချယ်မ်းဆွီ မြန်မာပြည်သို့ မကြာမီ လာမည်။ ပြည် ရွှေဆံတော်ဘုရား ကုန်းတော်ပေါ်သို့ လက်မည်။ မြန်မာ ဘုရင်ခံ ‘ဆာ-ဟာကို တက္ကလာ’ ရွှေဘော်ပြေး လာမည်။ ထို့ကြောင့် ထို ဆိုင်းဘုတ် ဖြုတ်စေ ဟူ၏။ အင်္ဂလိပ်အရေးပိုင်၏ အမိန့်အရ မြန်မာ နယ်ပိုင် ဝန်ထောက်ကိုယ်တိုင် ရွှေဆံတော် တက္ကလာတော်ထိန်းအဖွဲ့သို့ လာရောက် အမိန့် ပေးရာ ‘လုံးဝ မဖြုတ်နိုင်ပါ’ ဟု ငြင်းဆိုလိုက်ကြသည်။ ဝန်ထောက်ကိုယ်တိုင် ဖြုတ်မည်ပြု၍ မောင်သိမ်းမောင်နှင်တက္ကလာတော်ထိန်းအဖွဲ့က ဆိုင်းဘုတ်နားသို့ မကပ်နိုင်အောင် အစောင့် ဒရပ်မ် ကုလားများအား တင်းတင်း ကြပ်ကြပ် ခိုင်းစေ ချောင်းလှိုက်ရာ ဝန်ထောက်လည်း လှည့်ပြန်သွားရလေသည်။

လို့အခါ မောင်သိမ်းမောင်၏သတင်းသည် တစ်နိုင်ငံလုံး ကျော်ကြား သွားကာ မောင်သိမ်းမောင်မှ ဦးသိမ်းမောင်ဖြစ်လာရုံမျှမက ‘ဖိနပ်သိမ်းမောင်’ ဟူသော ဘွဲ့တပ်ခံ တိုးလာလေ၏။ ‘တိရစ္ဆာန်ဆရာဝန်’ ဆိုသကဲ့သို့ ကြားရ သည်မှာ သူတို့ မသာသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေး ဘွဲ့တံဆိပ်ကြီးတစ်ခုပင် ဖြစ်တော့သည်။ ဖိနပ်ပြာသနာကား မငြိမ်းချေသေး။

နောက်ဆုတ်ပေးရသော ခြေတစ်လှမ်း

ဦးသိမ်းမောင်သည် အကြောင်းအားလျော်စွာ ၁၂၈၁-(၁၉၈၈)ခု နှစ်တွင် ရန်ကုန်သို့ ပြောင်းရွှေ့ရန် အခြေအနေပေးလာ၏။

ပြည်မြို့မှာနေရင်း ရန်ကုန် တရားလွှတ်တော်မှာလည်း ရွှေနေလိုက်ခဲ့ရ လေရာ တရားဝန်ကြီးချုပ် ‘အော်မောန်’ က “မောင်သိမ်းမောင် ရန်ကုန် ပြောင်းပြီး ရွှေနေလိုက်ဖို့ကောင်းတယ် ပြောလိုက်ပါ” ဟု ပြည်မြို့ ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီး ဦးဘိုးစမှတစ်ဆင့် မှာကြားလိုက်၏။ ဆရာဖြစ်သူ ဆာဦးခင်နှင့် တိုင်ပင်ကြည့်ရာ “ပြောင်းသာ ပြောင်းခဲ့၊ မစားလောက်လျှင် ငါ့တစ်လခ ပေးမည်” ဟုပင် တိုက်တွန်းသဖြင့် ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်။

ရန်ကုန် ရောက်ပြန်လျှင်လည်း မိမိ၏ ပင်ကိုဝါသနာအရ ဘာသာရေး အသင်းအဖွဲ့များနှင့် ဆက်သွယ်လေ့လာလျက် ရှိခဲ့သည်။ ထိုနှစ်မှာပင် ပဲခူး ရွှေမော်ခေမာ စေတီတော်ကြီး မြေလျင်ဒဏ်ကြောင့် ပြိုပျက်လေရာ ဘုရင်ခံ ‘ဆာ-ရယ်ဂျီနယ်ကရက်ဒေ က်’ နှင့်အဖွဲ့ တက်ရောက်ကြည့်ရှု၏။ စေတီ ယင် ပြင်၌ ဖိနပ်စီးသည်ကို မြို့ပေါ်ရှိ ရဟန်းရှင်လူများမှအစ မကျေနပ်ချက်သတင်း များ ပြန့်ကားလာ၏။ ပဲခူးမြို့ ဗုဒ္ဓ ဝရုဂါရဝအသင်းက ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ

စသော ဘာသာရေးအသင်းကြီးများသို့ အကြောင်းကြား တိုင်တန်းလိုက်ရာ ထိုအချိန်က ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေအကျိုးဆောင်မှာ ဖိနပ်သိမ်းမောင်ပင်ဖြစ်နေ၏။

ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အသင်းကြီးကဦးဆောင်၍ မေလ ၁၉-ရက်နေ့တွင် ဂျူဘလီဟော၌ မြို့လုံးကျွတ်ဖိနပ်ချွတ်ရေး အစည်းအဝေးကြီးကို တစ်ခဲနက် ကျင်းပကြသည်။ ထိုဆန္ဒပြပွဲကြီး၌ သဘာပတိ ဦးသိမ်းမောင်၏ စကားများ မှာ ရဲရင့်ပြတ်သား၍ ရဟန်းရှင်လူ ပရိသတ်ကြီးက အားတက်သရော ဩဘာ ပေးခဲ့ကြလေသည်။

‘မည်သူမျှ ဖိနပ်မစီးရ’ဟူသော ဦးသိမ်းမောင်ဆိုင်းဘုတ်ကို တစ်နိုင်ငံ လုံး အတိုင်းအတာ အထိ ၂၉-၁၀-၁၉ နေ့က ပြုတိသျှအစိုးရတို့ အညံ့ခံ လိုက်လျောကာ အမိန့်ထုတ်ပြန်ပေးခဲ့ရလေသည်။ စစ်ဦးကျိုးသွားသော ဤ အချက်ကပင် ပါတော်မူအချိန်က မြန်မာတို့ နှလုံးရည်အစား လက်ရုံးရည် အသုံးများခဲ့ကြသော်လည်း ဤတစ်ခေတ်တွင် နှလုံးရည်ဖြင့်သာ အောင်ပွဲခံရ မည်ကို ဖော်ပြနေပေသည်။

ဤ ဖိနပ်ပြဿနာမှာ ဘုရားကျောင်းကန် ပရိဝုဏ်အတွင်း၌ ဖိနပ်စီး သင့် မစီးသင့် ဟူသော သာမန်ပြဿနာမျှမဟုတ်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ လိမ်လည် သွေးခဲ့၍ သိမ်းပိုက်အုပ်စိုးခြင်းကို ဥပဒေဘောင်အတွင်းမှ ထွက်ပေါက်ရရာက တိုးဝင် တော်လှန်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဂျူဘလီ ဖိနပ် အစည်းအဝေးပွဲကြီး သည် မြန်မာနိုင်ငံ နိုင်ငံရေးမုခ်ဦးကို စတင်ဖွင့်လှစ်လိုက်ခြင်းဖြစ်၍ တစ်မျိုး သားလုံးအား “မြန်မာပြည်သူ ရဟန်းရှင်လူတို့၏ ဆန္ဒသည် တစ်နေ့ မုချ အောင်ပွဲခံရမည်” ဟူသော အသိကို မျိုးထောင်ပေးလိုက်ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအား ပြုတိသျှတို့ အပြီးအပိုင် လက်လွှတ်ထွက်ခွာသွားရရာ၌ ပထမ ဆုံး ဆုတ်ခွာပေးခဲ့ရသော ခြေလှမ်းတစ်လှမ်းပင်တည်း။

နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် ဦးသိမ်းမောင်

(၄)

ထိုအချိန်မှစ၍ ဦးသိမ်းမောင်၏ ခြေလှမ်းများသည် ဘာသာရေး အသင်းအဖွဲ့များ၌ ခြေစုံချရာမှ နိုင်ငံရေးလောကသို့ ခြေတစ်ဖက်လှမ်းခဲ့ရ၏။ အခြား လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကယ်ဆယ်ရေး၊ တရားဥပဒေရေး စသော နယ် ပယ်များဘက်သို့လည်း လှမ်းခဲ့ရပြန်၏။ မည်သို့ဖြစ်စေ၊ မိမိခြေကုတ်စခန်း

အဖြစ် ရပ်တည်ထားသော ပင်မ ဘာသာရေးနယ်ပယ်ကိုမူ လက်မလွှတ်ရုံမျှ မက ပို၍ပင် ကြံ့ကြံ့ ရပ်တည်ထားလေသည်။

ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ဘာသာရေး၌ အခိုင်အမာရပ်တည်သွားမှ အရေး ပေါင်း သောင်းခြောက်ထောင်ကိုလွယ်ကူစွာ အောင်မြင်နိုင်သည်ဟူသောငယ် နိုင်ကို ဦးသိမ်းမောင် ရရှိထားပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

‘နိုင်ငံရေးသမား ဦးသိမ်းမောင်’ ဆိုရာတွင် ယခုခေတ် လူတို့နား၌ အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်မှု တစ်မျိုးဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်။ နိုင်ငံရေးသမားဟူသော ဝေါဟာရကို အဓိပ္ပာယ်ရှင်းပြရန် လိုပေဦးမည်။

ဒေါက်တာမောင်မောင် (ယခုနိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင်) က “ထိုခေတ်က နိုင်ငံရေးမှာ အေးဆေးငြိမ်သက်၏။ ဒေါက်တာဘမော်၊ ဦးပု၊ ဆာပေ၊ ထွန်း စသော ပညာတတ်ဝတ်လုံများ၊ အလုပ်အကိုင်ဖြင့် စားသောက်နိုင်သူများ ဝင်ရောက် စခန်းသွားချိန်ဖြစ်၏” ဟု ဖော်ပြထားလေသည်။ အထူးသဖြင့် ဦးသိမ်းမောင်အဖို့ကား ရှေးကောက်ပွဲ၌နိုင်ရန် မိမိပိုက်ဆံအကုန်ခံခဲ့ရသည်မရှိ။ မဲဆွယ်၊ မဲဝယ်ခြင်း မရှိ၊ စင်စစ် မဲဆန္ဒရှင်များကသာလျှင် ဦးသိမ်းမောင်ပါဝင် အရွေးခံရန် တိုက်တိုက်တန်းတန်း ဆွယ်ခဲ့ကြရလေသည်။

၂၉-နှစ်မျှသာ ရှိသေးသော ဦးသိမ်းမောင်ကား ၁၉၂၀-ခုနှစ်တွင် ထိပ်သီး ဝံသာနုခေါင်းဆောင်ကြီး ၃-ဦးအနက် တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့၏။ အသက်အငယ်ဆုံး ရှေ့တိုက်စစ်တီ ရာသက်ပန် ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလည်း ဖြစ်၏။

၁၉၁၉-ခုနှစ်က ဖေပုရိန် (ဦးဘဖေ၊ ဦးပု၊ ဦးထွန်းရိန်) တို့ အဖွဲ့ အုပ် ချုပ်ရေး စည်းမျဉ်းသစ်များ တောင်းဆိုရန် ဘိလပ်သို့သွားကြ၏။ နောက်နှစ် တွင် ဦးထွန်းရိန်ကွယ်လွန်၍ ကိုနေရာ၌ ဦးသိမ်းမောင်အား ရွေးချယ်ခဲ့ကြ၏။ ထိုခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ကြိုးစားမှုကြောင့်ကျေနပ်လောက်သောတိုးတက်မှု မဟုတ်လှသေးစေကာမူ လက်ရှိထက် တစ်ဆင့် မြင့်တက်လာသော ဒိုင်အာကီ အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်သို့ တက်လာနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုစနစ်ကို စမ်းသပ်အသုံးပြုရင်း ထို့ထက်ကောင်းမွန်သော အခွင့်အရေးများကို ဆက်လက် တောင်းဆိုသွားကြ ရန် ရည်ရွယ်ကြလေသည်။ သို့ရာတွင် ဒိုင်အာကီကို လုံးဝမလိုလားသူ လှိုင်ပု ကျော်အဖွဲ့ ခဲ့ထွက်သွားသည်။

ဦးသိမ်းမောင်တို့ ဒိုင်အာကီတွင် ၂၁-ဦးရှိ၍ ၂၁-ဦးပါတီခေါင်း။ ဦးသိမ်းမောင်လည်း နိုင်ငံရေးသံသရာတွင် ရေစီးတစ်ခါ ရေသာတစ်လှည့် ကြည့်၍ လှော်ခတ်ခဲ့ရ၏။

၁၉၂၂-၃၁-ခု၊ ရန်ကုန်မြို့နယ်လှိုင်ကြီး၊ ၁၉၂၂-ခု၊ ၂၅ မြို့နယ်လှိုင် ပညာရေးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ၊ ၃၁-ခု၊ မြို့တော်ဝန် ရာထူးများကိုလည်း ထမ်းဆောင်

ခဲရ၏။ ၁၉၃၃-ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနှင့်မြန်မာ ခွဲရေးတွဲရေး ပြည်သနာပေါ်လာ၏။ ဦးသိမ်းမောင်တို့အဖွဲ့ ဘိလပ်သို့ သွားရောက်အရေးဆိုင်ကြရရာ ခွဲရေးဘက်၌ အခိုင်အမာရပ်တည်၍ အချက်အလက်များစွာဖြင့် တင်ပြပြောဆိုသူမှာ ဦးသိမ်းမောင်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ထို့နောက် အိန္ဒိယဗဟိုလွှတ်တော်တွင် ဦးဘစီ၊ ဒေါက်တာသိမ်းမောင်တို့နှင့်အတူ မြန်မာအမတ် ၃-ဦး တက်ရောက်ခဲ့ကြရ၏။ ထိုစဉ် ဟိန္ဒူမဟာနီကြီးတစ်ဦးတည်း ပိုင်ဆိုင်ချယ်လှယ်လျက်ရှိသော ဗုဒ္ဓပုဂံရာ မဟာဗောဓိစေတီတော် ပရိဝုဏ်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များလက်သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်အဆိုပြုကြရာ အိန္ဒိယနှင့် ခွဲရေးဖြစ်လာ၍ ထိုကိစ္စ တန်းလန်းကျန်ခဲ့၏။ ၁၂၉၆-ခု၊ တန်ခူးလ (၁၉၃၅၊ ပြီလ) သူရိယမဂ္ဂဇင်း၌ ထိုမဟာဗောဓိဥပဒေကြမ်း ပါရှိခဲ့သည်။ ၁၃၁၄-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း ၁၄-ရက် တနင်္လာနေ့ ဟံသာဝတီ၊ သဘင်းစာတွင် ဗုဒ္ဓဂါယာနယ်မြေကို မဟာနီဟာရီဟာဂါနှင့် အခြားပိုင်ရှင်များထံမှ အိန္ဒိယအစိုးရက သိမ်းပိုက်ကြောင်း သတင်းပါလာ၏။

၁၉၃၆-ခုနှစ်တွင် ပုသိမ်တောင်ပိုင်းအမတ်အဖြစ် ဝင်ရောက်အရွေးခံရာမှာ ပညာရေးဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာ၏။ ပထမပြန်စာမေးပွဲ စုံစမ်းရေးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းရန် စီမံခဲ့၏။ သို့ရာတွင် လွှတ်တော်၌ မြန်မာအမတ်များ အချင်းချင်း ကွဲပြား၊ ကုလားအင်္ဂလိပ်အမတ်တို့မှာ စုစည်းချယ်လှယ်၍ ခြေထိုးမှု၊ မဲရောင်းမဲဝယ်မှုစသော မသမာမှုများ လှမ်းမိုးလာရာ “နိုင်ငံရေးအလုပ်ဟာ ကုသိုလ်တစ်ပဲ၊ ငရဲတစ်ပိဿာအလုပ်ပဲ” ဟုဆိုကာ ထိုအချိန်မှစ၍ နိုင်ငံရေးအလုပ်ကို စွန့်ပယ်ခဲ့လေသည်။

နိုင်ငံရေးကို ငြီးငွေ့နေသူမှ ဂျပန်ခေတ်တွင် တရားဌာန ဝန်ကြီး၊ အိမ်စောင့် အစိုးရလက်ထက်တွင် ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် သာသနာရေး၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီး (၁၉၅၀-၅၉)အဖြစ် လေးလခန့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပေသေးသည်။

မုန်တိုင်းထန်သော သမိုင်းစာမျက်နှာများ

(၅)

ဦးသိမ်းမောင်သည် ၁၉၃၇-ခုနှစ်တွင် ရာထူးခန့်ထားရေး ကော်မရှင်အဖွဲ့တွင် ရာထူးဝန်အဖြစ်ခန့်ထားခြင်းခံရ၍ မိမိစီစဉ်ခဲ့သောပထမပြန်စာမေးပွဲ စုံစမ်းရေးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက် ရပြန်လေရာ ထိုဆောင်ရွက်ချက်ကား

မြန်မာနိုင်ငံ ပါဠိပထမပြန်သမိုင်းတွင် သမိုင်းမှတ်တိုင်တစ်ခု စိုက်နိုင်ခဲ့ပြန်၏။
 ယင်းကား ရှေးကပထမပြန်တွင် ငယ်လတ်ကြီး အဆင့် ၃-ဆင့်သာရှိခဲ့ရာ
 မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက်ဆရာတော် ဦးသူရိယ၊ ဦးဉာဏ၊ ဦးစန္ဒောဘာသတို့
 တိုက်တွန်း၍ စည်းမျဉ်းပါ တင်ပြချက်အရ ဓမ္မာစရိယ စာချတန်း စာမေးပွဲ
 ဟူ၍ အဆင့်မြင့် စာမေးပွဲတစ်ခု တိုးတက်လာခြင်းပင်တည်း။

ဗုဒ္ဓထူး ဌာနန္တရနှင့် လူမှုရေး ဆောင်ရွက်ချက်များတွင်လည်း ဦးသိမ်း
 မောင်၏ သမိုင်းသည် ထွန်းပြောင်လျက်ပင် ရှိနေပြန်၏။

ဦးသိမ်းမောင်သည် ၁၉၃၇ မှ ၄၆ ထိ ရန်ကုန်လူငယ်များ ဂေဟာ
 အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသောအခါ ဂေဟာရှိ လူငယ်များအား ရှင်ပြု
 ပေးရန် မူချ၍ ရှင်ပြုပေးခဲ့သည်။

၁၉၃၈-ခုနှစ်တွင်ကား မြန်မာလူမျိုးထဲမှ ပထမဆုံး ခန့်အပ်ခြင်း
 ခံယူရသော လွှတ်တော်ရွှေနေချုပ်ကြီး ဖြစ်လာ၏။ ထိုနှစ်မှာပင် အစိုးရက
 ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် တိုင်းရင်းဘာသာ ပညာသင်ကြားမှု စုံစမ်းရေး
 အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းရာ ဦးသိမ်းမောင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပြန်၏။ (၁၉၄၈-ခုနှစ်
 တွင်မှ အစီရင်ခံစာ ထွက်ပေါ်နိုင်ခဲ့၏။)

တစ်ဖန် ထိုနှစ်မှာပင် မြန်မာနိုင်ငံ ဘုရင်ခံကို ဥက္ကဋ္ဌထား၍ ဖွဲ့စည်း
 သော ကုဋ္ဌနန္ဒာနှင့် အဆုတ်ရောဂါပပျောက်ရေး အသင်းတွင်လည်း သဘာ
 ပတိအဖြစ် ၁၉၅၉-ခုနှစ်တိုင်အောင် နှစ်ပေါင်း ၂၀-ကျော် ငွေ ရှစ်သိန်းခွဲ
 ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ထိုအသင်းကပင် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးနှင့် မျက်နှာချင်း
 ဆိုင် လေးသိန်းကျော်တန် အဆုတ်ရောဂါကု ဆေးရုံကြီးကို ဆောက်လုပ်
 ပေးနိုင်ခဲ့လေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး ဂီလာနရဟန်းတော်များ ဝိနည်းဒေသနာတော်နှင့်အညီ
 ရက်ရှည် ဆေးဝါးကုသခံနိုင်စေရန် ဗဟန်းဇိဝိတဒါန သံဃဆေးရုံတည်ထောင်
 ဆောက်လုပ်ရာ၌ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်သည့်အပြင် မန္တလေး ဆေးရုံကြီး၌လည်း
 သီးခြား သံဃဆေးရုံအဆောက်အအုံတစ်ခု ဖြစ်စေရန် မှ တည်ငွေတစ်သောင်း
 ကျော် လှူဒါန်း၍ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ခဲ့၏။ အမြို့မြို့ သံဃဆေးရုံ
 များ၏ ရှေ့သွားစံပြု ဖြစ်ခဲ့သည်။ သာသနာအတွက် တကယ်လိုအပ်ချက်ကို
 မြင်၍ မြင်သည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သူကား ရှားပေစွာ။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီးကား ရန်ကုန်နှင့် နီးကပ်လာသောအချိန်သို့ ရောက်
 ခဲ့၏။ အုပ်ချုပ်သူများ ဟန်ကိုယ်ဖို့လုပ်နေချိန် ဦးသိမ်းမောင်ကား တစ်စုံတစ်ခုကို
 ရဲရင့်ပြတ်သားစွာ ဆုံးဖြတ်လျက် မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်းဘက်သို့ ထွက်ခွာခဲ့၏။

မိသားစုနှင့် ရုံးအမှုထမ်းအချို့ပါ ခေါ်ဆောင်ခဲ့သည်။ မြို့သူမြို့သားများလည်း အနယ်နယ်သို့ ပုန်းရှောင်နေကြလေပြီ။

ကျီးလန်စာစား နေကြရသော ထိုအချိန်မျိုးမှာပင်လျှင် ဦးသိမ်းမောင်၏ ရာထူးကို မျှော်လင့်နေသူများ ရှိနေပေသေး၏။ ဦးသိမ်းမောင်အားတာဝန်ရှောင်သူအဖြစ် စွဲချက်တင်ကာ ဘုရင်ခံအား ချောက်တုန်းသူများ ရှိခဲ့ချေသေးသည်။ ရာဇီမန္တဆယ်နေသော ဘုရင်ခံလည်း ရက်ပိုင်းအတွင်း အိန္ဒိယသို့ ဆုတ်ခွာရန် မန္တလေးသို့ ရောက်လာ၏။ ဆ.ပေါ်တုန်းလည်း ဘုရင်ခံနှင့်ပါ လာရာ ဦးသိမ်းမောင်နှင့် မန္တလေးမှာဆုံစည်း၍ အိန္ဒိယသို့ လေယာဉ်ပျံနှင့် လိုက်ခဲ့ရန် ခေါ်ကြသည်။ ပြိတိသျှကို ဤအထိ ကျီးန့ ရန်မလိုဟု ယူဆထားသော ဦးသိမ်းမောင်အဖို့ လွယ်လွယ်ပင် ငြင်းပယ်နိုင်ခဲ့၏။ ဤအချိန်အခါမျိုးတွင် သူ့ အတွက် အမြတ်ထွက်အောင်လုပ်မည်ဟုလည်း ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု ရှိထားခဲ့ရာ သူ့မြတ်နိုးသည်ကား စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးပင် ဖြစ်သည်။

ဦးသိမ်းမောင်၏ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်ဘဝကား ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို စိတ်တိုင်းကျလုပ်လို့ရသော ဘဝဖြစ်ခဲ့၏။ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးရှိ မထေရ်ကြီးများအား ဆွမ်းကွမ်းလည်း ကိုယ်တိုင်နေ့စဉ်လှူရ၏။ စာပေကျမ်းဂန်ဆွေးနွေးမေးလျှောက်ခွင့်ရ၏။ တရားဘာဝနာဖြင့် မွေ့လျော်ရ၏။ အရှုံးထဲကအမြတ်ထွက်အောင် ဆုံးဖြတ်ချက်မှန်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် နေ့စဉ်ပင် စစ်၏ အနိဋ္ဌာရုံသတင်းများက မကြားဝံ့အဆုံး ရှိတော့သည်။ အထူးသဖြင့် အနုပညာလက်ရာမြောက်၍ သားစဉ်မြေးဆက် ဂုဏ်ယူလောက်သော နန်းတော်ကြီးနှင့်တကွ ဘုရားတန်ဆောင်း ကျောင်းကန် စာပေများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးရသည့် သတင်းများက တစ်နေ့ပြီးတစ်နေ့ ရင်နှင့်စွာ ကြားနေရ၏။ တရားဥပဒေဘောင်အတွင်းမှ တစ်စတစ်စ တိုက်ပဲ့အရှိန် တိုးမြှင့်သွားလျှင် အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးကား တစ်နေ့တွင် ပြေးမလွတ်ဟု ယူဆထားသူ ဦးသိမ်းမောင်လိုပုဂ္ဂိုလ်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ကံကြမ္မာကို ရှေ့ဆက်မတွေးဝံ့အောင် ရိတော့သည်။ အချိန်အခါကိုမြင်သူပီပီ တရားနှင့်သာ မွေ့လျော်ရပေတော့၏။ သို့သော် မကြာပါချေ။ ၆-လခန့်ရှိလျှင် ပေါင်းတည်သို့ ပြောင်းရွှေ့ စစ်ခိုခဲ့သည်။ ထိုအချိန်ကား လွတ်လပ်ရေး လိုချင်လှသော မြန်မာတို့အတွက် ဂျပန်တို့က လွတ်လပ်ရေးပေးရန် စီစဉ်နေချိန်ဖြစ်၏။ လွတ်လပ်ရေး ပြင်ဆင်မှုကော်မတီ၊ အုပ်ချုပ်မှုအခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲရေးအတွက် ပေါင်းတည်မှ ရန်ကုန်သို့ လာရပြန်၏။ ဂျပန်တို့ပေးသော လွတ်လပ်ရေး အဓိပ္ပာယ်မရှိနိုင်သည်ကို ကြိုတင်သိထားသော ဦးသိမ်းမောင်က လွတ်လပ်စွာ ဆွေးနွေးခွင့် ရှိ-မရှိ မေးမြန်းပြီးနောက် ...

“သမ္မတနိုင်ငံ ထူထောင်မလား၊ ရှင်ဘုရင် တင်မြောက်မလား၊ သမ္မတ ဖြစ်လျှင် ဘယ်လို သမ္မတလဲ၊ ရှင်ဘုရင်ဆိုရင်လဲ ဘယ်လိုရှင်ဘုရင်လဲ” စသည် ဖြင့် တစ်ဆစ်ချင်း မေးမြန်းလေရာ ဂျပန်ဗိုလ်ချုပ်များ ချွေးပြန်ကြလေ၏။ ဦးသိမ်းမောင်ကား ထိုကော်မတီတွင် ဆင်ခြေဆင်လက် အတက်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။ ၁၄-ရက်ပင် ကြာသော်လည်း နိပုန်မာစတာတို့ တစ်စုံတစ်ရာမျှ ဆုံးဖြတ်ချက် မပေးနိုင်။ နောက်ဆုံး မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံး သူ့လက်ခုပ်ထဲက ရေဖြစ်နေ၍ ဂျပန်တို့ပေးသော လွတ်လပ်ရေး ယူကြရကာ ဦးသိမ်းမောင် တရားဌာန ဝန်ကြီးရာထူးကိုပါ လက်ခံရလေတော့၏။

“အရှုံးထဲက အမြတ်” ဟူ၍ပင်ပြောရဦးတော့မည်။ တရားဌာနဝန်ကြီး ဘဝ နှစ်ရက်တစ်မှန်းတည့်ပင် ဖြစ်စေကာမူ အမျိုးသားတို့အကျိုးကို ဥပဒေ ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့၏။ ဥပမာ-သာယာဝတီခရိုင်မှလူပေါင်း ၁၁၄၁ ယောက် တို့အား ဓားပြဟုဆိုကာ ထောင်ချခြင်း၊ ကသာမြို့ အချုပ်အတွင်းမှ လူ ၂၆ ယောက်အား ဂျပန်တို့၏ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံး အဓိပတိ ဒေါက်တာ ဘမော်ကိုပင် ဂျပန်တို့က သတ်ရန်ကြိုးစားခြင်းများအတွက် ဂျပန်စစ်ဘက် ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တို့နှင့် အပြင်းအထန် အရေးဆိုနိုင်ခဲ့လေသည်။

အပြောင်းအလွဲကား မြန်ဆန်လှပ၏။ ဂျပန်ကိုပင်ခေါ်၍ မဟန် သောအခါ အိန္ဒိယသို့လူလွတ်၍ အရှင်သခင်ဟောင်းကို လက်ပြောင်းကြိုဆို ရပြန်၏။ ဂျပန်အဝင်က ကျန်နေသေးသော အဆောက်အအုံတချို့ အင်္ဂလိပ် ပြန်အဝင်၌ ပြာကျရပြန်၏။ မြန်မာ့မြေပေါ်ရှိ လင်းတများအတွက် အလွန် ရခဲ ကြုံခဲ့သော ရတနာပုံဆွဲပုံကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဂျပန်များ ရန်ကုန်မှဆုတ်ခွာ မည်ရှိစဉ် ဂျပန်ဗိုလ်မှူး ‘ဟိရာအိုကာ’ က အကာအကွယ်ပေးလိုဟန်ဖြင့် မြန်မာ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများအား အတူလိုက်ပါရန် ခေါ်၏။ နောက်ဆုံး ကက်ဘိနက်အစည်းအဝေးတွင် ဓားစာခံအဖြစ် အခေါ်ခံရသည်ကို မြင်နေ သော ဦးသိမ်းမောင်က ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပင် ဝေဖန်ပြောဆို၏။ ဝန်ကြီးအား လုံး ကိုယ်လွတ်ရုန်းသွားလျှင် မြို့ပျက်ပြည်ပျက်မည်၊ ရာဇဝင်ရိုင်းမည်။ မြို့စောင့် ကျန်ရှိရစ်သင့်သည် စသည်ဖြင့် ပြောဆို၍ ဦးသိမ်းမောင်နှင့် ဝန်ကြီးအချို့ နေခဲ့၏။ ဒေါက်တာဘမော်နှင့် ဝန်ကြီးအချို့သာ လိုက်ပါသွားကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကဏ္ဍသည် မရှည်လျားလှသော်လည်း ဟိရို ရှီးမား အဏုမြူဗုံးချခံရသည်ထက်နစ်နာခဲ့၏။ မည်သည့်တော်လှန်ရေးမျှမလုပ်၊ အိမ်တစ်ဆောင်မျှ မီးလောင်မခံရသော အိန္ဒိယပြည်ကြီးထက် တစ်နှစ်စော၍ လွတ်လပ်ရေးလည်း ရခဲ့ကြပါ၏။ သမိုင်းဝင်အဆောက်အအုံနှင့် ပစ္စည်းများ အစားထိုး၍ မရနိုင်တော့စေကာမူ ယခင် ကျန်ဘဝ၌အတူနေခဲ့ရသော အိန္ဒိယ

ကဲ့သို့ကား လေယာဉ်၊ အကုမ္ပုမ္ပုများမထူထောင်နိုင်ကြသေးစေကာမူ အိုးအိမ်
တိုက်တာနှင့် တံတားကျိုးလမ်းပျက်များကို မကြာမကင် ပြန်လည်ထူထောင်
နိုင်ခဲ့ကြပါ၏။

သို့သော် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်၏အမှုဆိုးတစ်ခုဖြစ်သောစည်းလုံးချစ်ခင်မှု
နှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားရေးရာကား ဆောက်လုပ်ပြုလုပ် ပြန်လည်တည်ဆောက်
၍ပင် မရနိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ကြရ၏။ ထို့ပြင် သူ့ စာရိတ္တပိုင်းအတွက် ဦးသိမ်း
မောင် ဘာတွေလုပ်ခဲ့သည်ကို ဆက်လက် လေ့လာမှတ်သားအပ်ကုန်၏။

လွတ်လပ်ရေးအသီးအပွင့် ခူးပေးသူ

ဦးသိမ်းမောင်ကား ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးကာလတွင် အသက်အရွယ်
လည်း ၅၀ ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ အသိဉာဏ် အမြော်အမြင်တို့လည်း ပို၍ ရင့်ကျက်
လာ၏။ ဘဝပေး အမျိုးဘာသာ သာသနာစိတ်ဓာတ်လည်း ပို၍ တည့်မတ်
လာ၏။ အရာရာ၌ သူ၏ ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်များကား အများနှင့်မတူတက်၊
လက်တွေ့ခံစားခဲ့ရသော စစ်ဘေးဒုက္ခက ဘာသာရေးဘက်၌ အလေးတင်ပေး
လိုက်သည်။ ဝိပဿနာတရားကိုလည်း တစ်စတစ်စ ထူထောင်လာခဲ့ရာ သူ့
အမြင်တို့သည် ပို၍ကြည်လင်လာ၏။ လူထု၌နေရစေကာမူ လူများစုအသိနှင့်
ကွာဟမှုန်းမသိ ကွာဟလာလေတော့၏။

စစ်ကြီးပြီးသောအခါ ဟင်္ဂေင် တမ်းဆောင်မြို့ ဘာသာရေး၊ လူမှုရေး
တာဝန်များက ပခုံးပေါ် ရောက်မြဲရောက်လာ၏။ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဘဏ္ဍာ
တော်ထိန်း၊ ကလေးများဂေဟာဥက္ကဋ္ဌ၊ ကုဋ္ဌနန္ဒာနှင့် အဆုတ်ရောဂါပပျောက်
ရေးအဖွဲ့ သဘာပတိ၊ ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ် စသော ထိုထို့
ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့ကိစ္စများ။

ထိုမှတစ်ပါး အထူးအားဖြင့် ဖ-ဆ-ပ-လ အဖွဲ့ကြီး၏ တောင်းပန်ချက်
အရ လွတ်လပ်ရေးပြင်ဆင်မှု အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးတွင် ဦးစားပေး ပါဝင်
ဆောင်ရွက်ရပြန်၏။ ထိုကိစ္စတွင် ဖ-ဆ-ပ-လ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ပြည်နယ်များ
ခွဲထွက်ခွင့်အခန်း၌ ကြီးစွာ သဘောကွဲလွဲခဲ့ရပြန်၏။ သို့သော် ဦးသိမ်းမောင်
ကပင် အလျော့ပေးလိုက်ရသည်။ တစ်ဖန် အင်္ဂလိပ်ခေတ်က ဟိုက်ကုတ် တရား
ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သူ 'ဆာရိုင်းရပ်တလက်'က ခန့်အပ်သော 'ဗုဒ္ဓဘာသာသာ
ဥပဒေဖြတ်ထုံး စီရင်ပြုစုရေး ကော်မတီ'တွင် ဆောင်ရွက်ရရာ၌ကား ဦးသိမ်း
မောင်၏ အမျိုးသားရေး အမြော်အမြင်နှင့် ဥပဒေပညာသည် သားစဉ်မြေး
ဆက် အတွက် များစွာ အကျိုးသက်ရောက်စေခဲ့၏။

အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာအမျိုးသမီးများ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခြင်းကိစ္စ ဖြစ်သည်။ ထိုကိစ္စကား မြန်မာလူမျိုးတို့၏ အသက်သွေးကြောဖြစ်၏။ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးမေအောင် (နောင် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး၊ ၁၈၈၀-၁၉၂၄) စသော မြန်မာဥပဒေပညာရှင်များ အင်္ဂလိပ်ခေတ်ကပင် အထူးအလေးပေး၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရသည်။

အကြောင်းကား မည်သည့် နိုင်ငံခြားသား လူမျိုးခြားမဆို၊ သူတို့၌ အသီး အသီး သီးခြား လူမျိုးရေးဥပဒေများ ရှိနေကြ၏။ လူမှုရေးကို ဇောင်းပေးသော ဘာသာရေးဥပဒေများလည်း ရှိနေကြ၏။ အိမ်ထောင်ပြု လွယ်ကူလွန်းသော မြန်မာအမျိုးသမီးတို့မှာ သေကဲ့ရှင်ကဲ့ ကဲ့ကြသောအခါမှနှာခေါင်း ကျည်ပွေ့ တွေ့ကြလေတော့သည်။ တရားဥပဒေအရ အပျော်မယားနှင့် တိတ်တိတ်ပုန်း သားသမီးဖြစ်၍ မည်သည့် ရပိုင်ခွင့် အမွေဆက်ခံခွင့်မျှ မရရှိကြတော့ချေ။ လင့်အယူသို့ ကူးပြောင်း၍ လက်ထပ်ကြသော်လည်း မိမိသာလျှင် အမျိုးဘာသာ ပျောက်ရုံမျှမက ရင်သွေးများကိုပင် နှစ်ရာ ရောက်စေကြ၏။

ဝတ်လုံတော်ရ ဦးမေအောင်၏ ဗုဒ္ဓဘာသာဥပဒေဖြတ်ထုံးများတွင် ထိုအချက်ကို များစွာ ဆွေးနွေးခဲ့၏။ ဦးသိမ်းမောင်လည်း ထိုအချက်ကို မျက်တောင်မခတ် သုံးသပ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် “ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မိန်းမများ အထူး ထိမ်းမြားမှုနှင့် အမွေဆက်ခံမှု အက်ဥပဒေ” ကို အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်၍ ထိုဥပဒေအကျိုးခံစားခွင့် မရှိခဲ့။ ဦးသိမ်းမောင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဥပဒေဖြတ်ထုံး စီရင်ပြုစုရေး ကော်မတီ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်၍ လွတ်တော် တရားဝန်ကြီး (၁၉၄၅)၊ နောက် နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာခိုက် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၃ ရက်နေ့ လွတ်တော်တွင် (၁၉၃၉ ခုနှစ် ဥပဒေကို ပြန်လည် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ကာ) ထိုဥပဒေကို အတည်ပြုခဲ့ကြလေသည်။

ထိုဥပဒေကား အိမ်ထောင်ပြု လွယ်ကူလွန်းကြသော မြန်မာအမျိုးသမီးများအတွက်သာမက မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံးအတွက် “အသန္နိဋ္ဌိတောဝါ-အယူယုင်းဖောက် လူမျိုးပါပျောက်မည့် ဘေးကြီး” မှ တားဆီးပေးခဲ့သော လွတ်လပ်ရေး အသီးအပွင့်ကြီးတစ်ခုဖြစ်ပေတော့သည်။ ဦးသိမ်းမောင်စသော မျိုးချစ် ဥပဒေပညာရှင်တို့၏ အမြင်ကို ထာဝစဉ် ဦးခိုက်အပ်ပေစွာ။

ရှေ့ တန်းက ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်ကြီး

(၆)

ဦးသိန်းမောင်သည် အသက် ၂၉ နှစ် ရှေ့တိဂုံစေတီတော် ဘဏ္ဍာတော် ထိန်း၊ ၃၀ နှစ် အင်္ဂလန်သွား နိုင်ငံကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သည့်အချိန်မှစ၍ အမျိုး ဘာသာ သာသနာရေးကို ရှေ့ တန်းကချည်း ရာသက်ပန် လုပ်ဆောင်သွားနိုင် သည်မှာ အလွန်ထူးခြားလှပေ၏။ ဘာသာရေး အသင်းအဖွဲ့တိုင်း လိုလို၏ အကျိုးဆောင်၊ ဥက္ကဋ္ဌ၊ နာယက ကုလားထိုင်များသည် ဦးသိန်းမောင် လှည့် ပြောင်း ထိုင်သွားခဲ့သော ကုလားထိုင်များချည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

သူ၏ ဘာသာရေး လုပ်ဆောင်ချက်များကား များပြားလှ၏။ များ ပြားသလောက် ထိရောက်အောင်မြင်ခဲ့သည်ချည်းဖြစ်၏။ သူ့ လုပ်ဆောင်ချက် များကို အသေးစိတ် ဖော်ပြရန်မှာ မလွယ်ပါချေ။ သက်ဆိုင်ရာဌာနမှတ်တမ်း များလည်း ရှိနေပြီဖြစ်၍ ဤ၌ မာတိကာသဘောမျှလောက်ကိုသာ ညွှန်ပြရ ပေတော့မည်။

- (၁) ရှေ့တိဂုံစေတီတော်ကြီးကို အင်္ဂလိပ်တို့က ခံတပ် ပြုလုပ်၍ အနောက်မုခ်ကိုပိတ်ကာ စစ်တန်းလျား၊ ခဲယမ်းမီးကျောက် လက်နက်တိုက်ပြုလုပ်ထားမှုမှစ၍ ဘုရား ဝတ္တကမြေပေါ် ရှိ စစ်သင်္ချိုင်းများ ရှေ့ ပြောင်းရေးအလယ်၊ ဝတ္တကမြေ များ (သံပုံချိုင့်၊ ရေတာရှည်လမ်းအထိ အရှေ့ဘက်၊ တောင်ဘက် ဘုရားလမ်းဝဲယာ) ဘုရားကြီးဂရုဖြစ်မြောက် ရေး အဆုံး အားလုံး ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။
- (၂) အိန္ဒိယ မဟာဗောဓိနယ်မြေနှင့် အိန္ဒိယရှိ ဒေါ်ဒွေး ဓမ္မ သာလာ စသော မြန်မာပိုင် အဆောက်အအုံများ၊ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်များနှင့် မြန်မာတို့ လက်ဝယ် ရောက်ရှိရေး ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ ယိုးဒယားရှိ မြန်မာကျောင်းပေါင်း ၆၀ ကျော်ကိုလည်း မတိမ်ကော မပပျောက်အောင် ဆောင် ရွက် ပေးခဲ့၏။
- (၃) စစ်ပြီးခေတ် အင်္ဂလိပ်ဗုံးဒဏ်ကြောင့်ပြိုပျက်ခဲ့ရသော ဗိုလ် တထောင် ကျိုက်ဒေးအပ် ဆံတော်ဦးစေတီကို ၁၉၆၆ခု ဆာဦးသွင်နှင့် တိုင်ပင်၍ ဂေါပကဖွဲ့ကာ ပြန်လည် တည်

ဆောက်လျက် ၁၆ နှစ်တိုင် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ (ဘုရား ဝတ္ထုကမြေ ဂရံရရှိရေး၊ စပ် သင်္ချိုင်းနှင့် အထိမ်းအမှတ်ကျောက်တိုင်များ ရွှေ့ပြောင်း ရေးကိုင်လည်းရွှေတိဂုံကိစ္စနှင့်တစ်ဆက်တည်း ယင်းဂေါပက အား ကူညီဆောင်ရွက်ခဲ့၏။)

(၄) ဆာဦးသွင်စသော အဖွဲ့ဝင်များနှင့်အတူ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ ချုပ်ကြီးတည်ထောင်၍ တောင်တန်းသာသနာပြု၊ နိုင်ငံခြား သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ၊ ဓမ္မာရုံ ဆောက်လုပ်ခြင်း (၁၉၄၅-၆၀ မှ စေ့သည်အထိ)

(၅) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း ဓမ္မာရုံ ဖြစ်မြောက် ရေး၊ တက္ကသိုလ် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျမ်းစာအသင်း၊ ပါဠိ အသင်း ၁၇ နှစ်၊ ဥက္ကဋ္ဌ-နာယက။ (၁၉၄၅-၅၇)

(၆) တရားရုံးများ၌ မြန်မာလိုဝတ်ဆင်မှု၊ အမှုအခင်းများနှင့် စပ်၍ မြန်မာစာ မြန်မာစကားဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တရားရုံးများဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းများ တည်ထောင်၍ ခမ်းနားကြီးကျယ်စွာ ဘုရားခန်းများတားရှိရခြင်း၊ ဝါဆို ကထိန်သင်္ကန်းလှူပွဲ၊ ပထမပြန် ဆွမ်းကျွေးပွဲ စသော ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများ နှစ်စဉ်ပြုလုပ်ရခြင်း၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ် နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သည့်အချိန်မှစ၍ ၅၇ ခု အငြိမ်းစားယူသည်အထိ တရားရေးဆိုင်ရာ အကြီးအကဲများ အားလုံး ဝတ်လုံကိုယ်စီဖြင့် ရွှေတိဂုံ တောင်ဘက် စောင်းတန်းမုဘက်ကာ စေတီယဂံကအသင်းတိုက်၌ ဆရာတော်ကြီးများထံ သီလခံယူကြရ၏။ တရားမဏ္ဍိုင် မယိုင်လဲရအောင် အဂတိမလိုက်စားဘဲ စွမ်းအားရှိသမျှဆောင်ရွက်ရန် အဓိဋ္ဌာန်ရွတ်ဆိုပွဲနှစ်စဉ်ကျင်းပခြင်းတို့ဖြစ်ကုန်၏။

မြန်မာ့ရိုးရာသာသနာ ပညာရေးကဏ္ဍ

(၇) ဦးသိမ်းမောင်၏ ဘဝသမိုင်းတွင် သားစဉ် မြေးဆက်တို့ အတွက် ထို့ထက်ထိုရောက်သော ဘာသာရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ ရှိပေသေးသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ တိုင်းရင်းဘာသာ သင်ကြားရေးနှင့် ပါဠိပထမပြန် ရှင်သန်ကြီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်များ ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းဘာသာ သင်ကြားရေးကိစ္စကို ၁၉၃၉ ခုနှစ် လွှတ်တော်ရှေ့နေချုပ်ကြီးဘဝကပင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရလေရာ အစီရင်ခံစာကို ၁၉၄၈ ခုနှစ် အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်မှ ရိုက်နှိပ်ပြီးရှိ၏။

ပါဠိပထမပြန်နှင့်စပ်၍ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးသည်နှင့် စာမေးပွဲများ ပြန်လည် ကျင်းပပေးရန် အစိုးရအား တိုက်တွန်း၍ အစိုးရကလည်း သူ့ကိုပင် ပါဠိပညာရေး အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ငယ်-လတ်-ကြီး-ကျော်များအား စကောလားရှစ်ဆုများ ပေးရန်လည်း သူပင်နှိုးဆော်၍ (သူဌေးဦးအုန်းခင်၊ ချပ်သင်း ဦးဘတင်၊ သူဌေးဦးညွန့်) နှစ်စဉ်အလှူရှင်များပေါ်ထွက်ခဲ့ကြသည်။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း ငွေပင်စိုက်၍ နှစ်စဉ် သုံးဆုလှူခဲ့၏။ (ယခုတိုင် တည်မြဲနေ၏။ ရှေ့၌ပြုမည်။ စာချတန်းစာမေးပွဲ တစ်ဆင့်တိုးကျင်းပခြင်းနှင့် ပြဋ္ဌာန်းကျမ်းစာများပါ အကြံပြုဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း ပြခဲ့ပြီ။)

(၈) ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာရေးနှင့် ဘုန်းကြီးပရိယတ္တိ သာသနာ စာပေရေးရာမျှသာ မကသေး၊ လူဝတ်ကြောင်တို့ အတွက်လည်း မူလတန်းမှတစ်ဆင့်အထိ ဘာသာစာပေ၊ ပါဠိစာပေများ သင်ကြားလေ့လာနိုင်ရန် စစ်မဖြစ်မီကပင် အားသွန်ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ စစ်မဖြစ်မီ ဗြိတိသျှခေတ်က လူစာသင်ကျောင်းများတွင် မူလတန်းမှ ၉ တန်းအထိ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာများကို ကြည့်လျှင် လွန်စွာ အံ့အားသင့်ဖွယ်ကောင်း၏။ ထိုအဆင့်များမှာပင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မူရင်း ပါဠိတော်ကြီးများကို ပေးထား၏။ “သွားလျှင်သွားသည်ဟုသိရ၏” စသော သတိပဋ္ဌာန်ကိုလည်း မူရင်းကျကျ သင်ခန်းစာ ပေးထားရာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရတို့ ထုတ်ဝေသင်ကြားခဲ့သော ဘာသာရေး သင်ခန်းစာမှာ မှတ်တမ်းတင်လောက်ပါပေသည်။

သည်မှနောက် နိုင်ငံတော် သာသနာစီမံကိန်းကြီးအထိ တရစပ် မနားမနေ လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သူပါပေ။

ထိုလုပ်ငန်းအရပ်ရပ်တို့တွင် ပိုဋ္ဌက စာပေများသန့်စင်ရေး၊ အင်္ဂလိပ် မြန်မာ ဘာသာပြန်ရေး၊ ပါဠိအဘိဓာန် ပြုစုရေး စသော ပညာပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများသည် ကမ္ဘာ့အတိုင်းအတာအထိ ခရီးပါ၍ ဦးသိမ်းမောင် ကိုယ် တိုင်လည်း အင်အားအများဆုံး မြှုပ်နှံသွားခဲ့ရ၏။ အထူးသဖြင့် ယနေ့တိုင် အသက်ရှင်သန်လျက်ရှိသော အဘိဓမ္မာစာမေးပွဲ (၁၉၅၂) ဂုဏ်ထူးဆောင် အဘိဓမ္မာ (ဋီကာကျော်) စာမေးပွဲ (၁၉၅၅) နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာမေးပွဲ (၁၉၅၇) တို့မှာကား နောင်လာနောက်သား အမျိုးကောင်း သားသမီးများ အတွက် အမွေကောင်းကြီးများအဖြစ် တည်ရှိနေပေပြီ။

ပဋိပတ္တိသာသနာ ပြန်လည်ထွန်းသစ်လာသော ဤခေတ်တွင် ဘုန်း ဟော်ကြီးများပင် ကြည့်ဖြစ်ခဲ့သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကြီးနှင့် ပါဠိတော် မြန်မာ ပြန်ကျမ်းကြီးများကို လူထုလက်ထဲသို့အရောက်ပို့နိုင်ခဲ့သည်မှာ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ၏ အသီးအပွင့်တစ်ခုအဖြစ် ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာဒကာမတို့ ဓမ္မရသကို အချိန် တိုတိုဖြင့် ခံစားခွင့်ရရှိခြင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။ မူလတန်းမှ တက္ကသိုလ်အထိ ဗြိတိသျှခေတ်မှစ၍ သင်ကြားပေးခဲ့သော ဘာသာရေးသင်ခန်းစာများ ၁၇- နှစ်တာ ပြတ်လပ်ခဲ့သော်လည်း မကြာမီပင် မူလစံချိန်သို့ရောက်ဖွယ်ရှိနေပေပြီ။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တိုးတက်လိုသော ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတိုင်းပင် ခေတ် နောက်ကျမကျန်ရစ်စေရန် (ကျန်ရစ်လျှင်လည်း ဘယ်တော့မှ လိုက်၍မမီနိုင် တော့သည့်အတွက်) ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာများကို အလုအယက် သူ့ ထက်ငါ လေ့လာဆည်းပူးနေကြသကဲ့သို့ တကယ် သဘောတရားရေးပိုင်း တွင်လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ကြသည်အထိ အလစ်မပေးကြပေ။ သို့ရာတွင် ရုပ် ပိုင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာများ မည်မျှပင် တိုးတက်လာနေသော်လည်း နောက် ဆုံး အဆုံးအဖြတ် ပေးမည့်အရာကား တကယ် သဘောတရားရေးသာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ ဦးသိမ်းမောင်သည် ထိုအချက်ကို ကောင်းစွာ မြင်ခဲ့၏။ ယခု အခါ အင်္ဂလန်လို နိုင်ငံ၌ပင်လျှင် အစိုးရကိုယ်တိုင်က မူလတန်းကျောင်းများမှ အစ (ယုတ်စွအဆုံး တနင်္ဂနွေကျောင်းများမှအစ) အလယ်တန်း အထက်တန်း ကျောင်းများအထိ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန် လာစေရန် ဗုဒ္ဓတရား တော်များကို သင်ကြားပေးလျက် ရှိနေပေပြီ။ တက္ကသိုလ် ကောလိပ် များ၌ကား ဆိုဖွယ်မရှိ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မ လေ့လာဆည်းပူးသော အဖွဲ့အစည်းများ တက္ကသိုလ်တိုင်းမှာမင် ရှိနေကြလေပြီ။ အရာရာ၌ တိကျပြတ်သား၍ စွန့်စွန့်

စားစား လုပ်လေ့ရှိသော တရုတ်နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တို့ပင်လျှင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာများကို အပြင်ထွက်၍ မရအရ အပတ်တကုတ် လေ့လာနေသည့်ကြားက ဤမှာဘက်ခေတ်၌ ပထမဆုံးသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့တစ်ခုကို လွန်ခဲ့သော ၂-နှစ်ကပင် ဥရောပ အမေရိကသို့ ပို့လွှတ်ခဲ့ကြလေသည်။

မျက်မှောက်ခေတ် ကမ္ဘာ့အခြေနေ အရပ်ရပ်ကို ကြည့်လေ ဦးသိမ်းမောင်တို့ ခင်းပေးခဲ့သောလမ်းကို ပို၍ သဘောပေါက်ဖွယ် ကောင်းလေဖြစ်ပေတော့သည်။

လူသေသော်လည်း အလှူမသေစေရ
ဦးသိမ်းမောင်၏ ထာဝရကုသိုလ်များ

(၇)

ဦးသိမ်းမောင်သည် အမျိုးဘာသာ သာသနာအတွက် ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းကြီးများကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ လုပ်မဖက်ကိုင်ဖက် ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်များ၏ အကြံဉာဏ်ကိုလည်း ယူခဲ့၏။ ငွေကိုခင်း၍ သွားရမည့် လမ်းများအတွက် ဆာဦးသွင်စသော သူဌေးများ၏ အကူအပံ့ကိုလည်း ရအောင် နှိုးဆော်လေ့ရှိ၏။ စွမ်းအားရှိသမျှ မိမိအိတ်ထဲမှလည်းထုတ်၍ လှူဒါန်းလေ့ရှိ၏။ ဦးသိမ်းမောင် ဒေါ်စောတင်တို့၏ အမျိုးဘာသာအတွက် အလှူငွေမှာ လက်ဖျားခါလောက်အောင် မများလှသော်လည်း နည်းကား မနည်းပါချေ။

ဥပဒေပညာရှင်ပီပီ၊ မျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်ပီပီ၊ သူ့အလှူများနှင့်စပ်၍ အလွန်မှတ်သားဖွယ်ကောင်းသော နည်းစနစ်များကို တွေ့မြင်နိုင်၏။ တိုင်းပြည် လူမျိုးနှင့် သာသနာအတွက် အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက် ဖြစ်ရမည်ကို စေ့ငု၏။ ဗုန်းဗောလအော လုပ်လေ့ မရှိ။ ကုန်ကျသလောက် ထိ ရောက်စေရမည်။ အသံချဲ့စက် တကြော်ကြော်နှင့် ပွဲပြီးမီးသေသော ပကာသန အလှူမျိုးကိုမကြိုက်။ အကျိုးကြီးသော အလှူ၌ပင် သူ့အလှူသည် ယာယီ မဖြစ်စေရ၊ သားစဉ်မြေးဆက် ထာဝရ တည်နေရစ်စေရန် လိုလား၏။ ထို့ကြောင့် တတ်နိုင်သမျှ ချေးနဲ့စာထဲမှ စွန့်လှူနိုင်သမျှကို ဒီဗင်းချား စာအုပ်ဝယ်၍ ဘဏ်၌ ငွေစုထားသည်။ နှစ်စဉ် အတိုးငွေမျှဖြင့်ပင် ထာဝရဒါနကြီးများ ရှင်သန်လျက် ကျန်ရစ်ကုန်၏။ အလွန် တုယူ အားကျထိုက်ပါပေစွာ။

လေ့လာသိရှိရသမျှ ထာဝရကုသိုလ်များစာရင်းကို အကျဉ်းအားဖြင့် သာ ဖော်ပြနိုင်ပါ၏။

(၁) ဗဟန်း ဇီဝိတဒါန သံဃာ့ဆေးရုံ တည်ထောင်သူအဖြစ် ပါဝင်လျက် အင်္ဂလိပ်ငွေ ၁၀၀၀ လှူခဲ့၏။

(၂) မန္တလေးဆေးရုံကြီး သံဃာ့ဆေးရုံ ဖြစ်မြောက်အောင်စီမံ လျက် ပထမဆုံးအလှူရှင်အဖြစ်စစ်မဖြစ်မီက ၁၁၃၁ဝိလှူ။

(၃) ၅၂-လမ်း၊ မိခင်နှင့်ကလေးများဆေးရုံ ၁၂၅ဝိ။

(၄) လွတ်တော်ရုံး အပေါ်ဆုံးထပ်၌ ဘုရားခန်းပြုလုပ်၍ မ၊ တည်ငွေ ၁၅၀ဝိ။

(၅) ပထမပြန်စာမေးပွဲ ထာဝရငွေပင်အဖြစ် ရရှိသော ပင်စင် ငွေမှ ၁၉၅၇၊ စက်တင်ဘာလ ၁၅-ရက်နေ့ ၃၅၀ဝိ ထာဝရ ပဒေသာပင်စိုက်လှူ၊ ငယ်၊ လတ်၊ ကြီး အထူး အောင်ပုဂ္ဂိုလ် ၆-ပါးအား နှစ်စဉ်အလှူငွေ ၄၀၀၀ နီး ပါးဖြစ်၏။ ၁၉၇၀-ပြည့်နှစ် စာရင်းအရ တစ်နှစ်လှူငွေ ၃၉၆ဝိ ဖြစ်၏။ ထာဝရ ငွေပဒေသာပင်၌လည်း တိုးဖြည့် စိုက်လှူနိုင်ပြန်ရာ ယခုအခါ ဘက်၌ ၅ သောင်းကျော် ၆ သောင်းခန့် ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းရပေသည်။

(၆) ၂၆၊ ၈၊ ၁၉၆၀ တွင် အစိုးရ စာသင်ကျောင်းများတွင် ကျင်းပခဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာ သင်ခန်းစာအတွက် ၁၅၀ဝိ ဆုငွေပဒေသာပင် စိုက်လှူခဲ့၏။

(၇) ၂၄၊ ၂၊ ၆၁ နေ့ ရွှေတိဂုံစေတီ တောင်ဘက် ဓာတ်လှေ ကား တံတားခုနစ်ခန်းအတွက် ၂၈၇၀ဝိ။ ၂၀၊ ၉၊ ၆၄ နေ့ အနောက်ဘက် ဓာတ်လှေကား တံတားတစ်ခန်း အတွက် ၅၃၀ဝိ။

(၈) ၁၉၆၁-၆၂၊ ဘုရားလမ်းရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ် ဓမ္မာရုံ ၇၀ဝိ လီ၍ ပေးသွင်းလှူ။

(၉) ၁၉၊ ၁၂၊ ၆၅ ပြည်ရွှေဆံတော် ဓာတ်လှေကား တံတား တစ်ခန်း ၅၀ဝိ၊ ၂၄၊ ၄၊ ၆၇ အရွှေဘက်မုခ်နှင့် သံတံ

တား ၃၅၂၀။ ဆံတော်ကြို (အလံပြ) ဘုရား ဓာတ်မီး အလှူ ၅၀၀။

(၁၀) ရန်ကုန် ခြောက်ထပ်ကြီး ဘုရားကြီး ကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာတော် ငါးရာကျော်တို့အတွက် ၂၃-၇-၅၂ နေ့ ၁၅၀၀၀ တန် သံဃာ့ဆေးရုံ ဆောက်လှူ။ ထိုဆေးရုံ နတ်လမ်း ဆေးဖိုး စသည်အတွက် ၂၀၁၇-ကျပ် ထပ်လှူ။ ထိုတိုက် ပစ္စည်းလေးပါး ထောက်ပံ့ရေး အဖွဲ့ကို မိမိ ကိုယ်တိုင် ၆-၅-၆၄ နေ့က ဖွဲ့စည်း၍ ၁၂၀၀၀ ပဒေသာပင် စိုက်လှူ။

(၁၁) ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယုဝခေါ် ဝိုင်အမ်ဘီအေ အသင်း မင်္ဂလာစာမေးပွဲအတွက် ၆၂-ခုနှစ် ၂၁၀၀ ပဒေသာပင်။ ပဲခူးမဟာစေတီ ၆၂၅ ကျပ်။

(၁၂) ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ် သံဃုတ်စာမေးပွဲများအတွက် ၆၇-၆၉ နှစ် ၄၂၀၀ နှင့် အမှတ်(၆) ပဒေသာပင်မှ နှစ်စဉ် အတိုးငွေများ။

(၁၃) ပေါင်းတည်မြို့ သံဃာ့ဆေးရုံဆောက်လှူ၊ ၅-၄-၇၀ ခု ၅၈၂၄၈ ကျပ်။ ၎င်းမြို့ လူအိုရုံအတွက် ၁၂၀၀။

(၁၄) ၁၉၂၀ ကျောင်းသားသပိတ်ခေတ် ရန်ကုန်မြို့မကျောင်း ဆောက်ရာ တစ်ခန်းအတွက် ၂၅၀၀။ ဓမ္မာရုံ ၁၀၀၀။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဓမ္မာရုံ (၁၂၉၅) ၁၀၀၀။ ပြည်နှင့် ငါးသိုင်းချောင်း အမျိုးသား ကျောင်း ၂-ကျောင်း ၁၀၀၀။ (မန္တလေး သံဃာ့ဆေးရုံ ၁၀၀၀၀ အပါအဝင် စစ်မဖြစ်မီ အလှူများ)

ဤကား အစိုးရအမှုထမ်းတစ်ဦးဖြစ်သော ဦးသိမ်းမောင်၏ ချွေးနှံစာ အလှူများဖြစ်၏။ တွေ့ရှိရသမျှ စုစုပေါင်း ၂၁၆၉၇၀ ဖြစ်သည်။

ကာယ ဉာဏ အလှူ

ထိုမှတစ်ပါး မိမိ၏ သီလ, သမာဓိ, ပညာ ခန္ဓာကိုယ်ကိုအရင်းအနှီးပြု၍ ဆာဦးသွင်နှင့်အတူ ၈-၁၁-၁၉၄၃ နေ့က အင်္ဂလိပ်ဗုံးဒဏ်ကြောင့် ပြိုပျက်

ခဲရသော ဗိုလ်ကထောက် ကျိုက်ဒေးအပ် ဆံတော်ဦးစေတီကို ၁၉ သိန်းခန့် ကုန် ပြန်လည်တည်ဆောက်၍ ဂေါပကသစ်ဖွဲ့ကာ ၃-သိန်းခန့် လက်ကျန် အပ်နှံနိုင်ခဲ့၏။

ကုဋ္ဌရောဂါနှင့် အဆုတ်ရောဂါပပျောက်ရေးအဖွဲ့၌ အနှစ် ၂၀ ကျော် (၁၉၃၈-၁၉၅၉) သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ကာ ငွေ ၈၅၀၀၀၀ ကျော် ရှာပေးနိုင်ခဲ့၍ ၄-သိန်းကျော်တန် အဆုတ်ရောဂါကို အဆောက် အအုံကြီး ဆောက်ပေးနိုင်ခဲ့၏။

သီရိပျံချီ ဦးသန်းစိန်၊ သတိုးမဟာ သရေစည်သူ ဦးကြင်တို့နှင့်အတူ (၂၁-၅-၆၈ / ၂၈-၇-၆၈) ရခိုင်လေဘေးဒုက္ခသည်များ ထောက်ပံ့ရေး အဖွဲ့ကို ၁၆-သိန်းကျော်၊ ဆန်အတင်းရေ ၇-ထောင်ကျော်နှင့်အထည်အလိပ် စသော ပစ္စည်းမျိုးစုံ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးလှူနိုင်ခဲ့သည်။

ထိုမှတစ်ပါး ကုဋ္ဌပေါင်းများစွာ ထိုက်တန်ကုန်ကျသော ရွှေကိရိ ဓေတီတော် ဘဏ္ဍာများကိုစွန့်ခွဲ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ကိစ္စကြီးများတွင် အစိုးရ ဘဏ္ဍာ၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ၊ သာသနာ့ဘဏ္ဍာများကို အလေအလွင့် အပျောက် အရှု အပန်းအငြိမချိရာအောင် စောက်ချလုပ်ဆောင် သွားနိုင်ခြင်းမျိုးကား တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်အောင် မြင့်မြတ်သော ရာသက်ပန်ပညာအလှ၊ ခန္ဓာကိုယ် အလှကြီးပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။

ဦးသိမ်းမောင်ကား အမှုထမ်းတစ်ဦးဖြစ်လေရာ သူ့ကိုယ်တိုင် ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသော ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ် မွှေးရုံ ဆောက်ကြရာ၌ ငွေ ၇၀၀၀၀ အာမခံထားရာ ၂-နှစ်တိုင်တိုင် လီ၍လီ၍ ထည့် လှူခဲ့ရရှာသည်ကို တွေ့ရ၏။ သူ့ အိတ်ထဲက ချွေးနွံစာအလှူမှာ တစ်သက်လုံးမှ ၂-သိန်းကျော်မျှသာ လှူသွားနိုင်ရှာပါသည်။ သို့သော် သူ့ ၂-သိန်းကျော်မှာ အမြော်အမြင် စည်းစနစ်ကောင်းလှသဖြင့် သိန်း ၂၀၊ သိန်း ၂၀၀ မက အောင် အသက်ရှည်နေပါမည်။ “ဝိစေယုဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ=ရွေးချယ်လှူရမည်” ဟူသော ဒေသနာတော်အရ လှူရာဌာန၊ အလှူခံ ရွေးချယ်ပုံမှာလည်း အတု ယူဖွယ်ကောင်းသော်လည်းကောင်း “တကယ်လိုအပ်ချက်” မိလှုပ်ပါပေသည်။

သူလှူသော ငွေကြေးထက် သူ့ ပညာ သူ့ ခန္ဓာကိုယ်အား အမျိုးဘာ သာ သာသနာ့အတွက် ရာသက်ပန် စွန့်လှူသွားနိုင်သည်မှာ ဘဝါတခေတ်တွင် မှ ပေါ်ပေါက်လာတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးမျိုးသာလျှင် ဖြစ်ပေတော့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း နိုင်ငံတော်က ခေးသော လွတ်လပ်ရေး ဘွဲ့ထူးများနှင့် ၁၉၅၈-ခု၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဒေါက်တာ ဘွဲ့များသာမက ယိုးဒယား၊

တရုတ်၊ ယူဂိုဆလားဗီးယားနိုင်ငံတို့ကပင် ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးများဖြင့် ချီးကျူး
ဂုဏ်ပြုခဲ့ရလေသည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရက နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးသိမ်းမောင်
အား အသက်စေ့ သော်လည်း ဆက်လက်ပြီး ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် အက်ဥပဒေ
ကိုပင် ပြင်ဆင်ပေးခဲ့ရ၏။ ၆၇-နှစ် (၁၇၊ ၇၊ ၅၇) တွင် ပင် စင် ယူရာ
တရားဌာနဝန်ကြီးက ဆက်လက်လုပ်ရန် တောင်းပန်ပြန်ရာ ဦးသိမ်းမောင်က—

“အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပထမ မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရား တရားပွဲတစ်ခုမှာ
ဟောခဲ့ဖူးသလို ခါးတောင်းကျိုက်မဖြုတ်ဘဲ ခေါင်းထဲဝင်မည့်သူ မဖြစ်ပါရ
စေနှင့်” ဟု တောင်းပန်ခဲ့ရလေသည်။

အသက် ၆၇-နှစ်တွင် အစိုးရအလုပ်မှ ခါးတောင်းကျိုက်ဖြုတ်ခဲ့သော်
လည်း အများစု ဘာသာရေးအလုပ်တွင်ကား လုပ်၍ကောင်းတုန်း ရှိနေပေ
သေးသည်။ ဘာသာရေးအခမ်းအနားတိုင်းတွင် ပင်နီရင်ဖုံး တိုက်ပုံ၊ ရှေ့
လားရောင် ဘန်ကောက်တောင်ရှည်ပုဆိုးနှင့် ဦးသိမ်းမောင်အား အမြဲပင်
တွေ့နေကြရ၏။

တစ်နေ့တွင် ရဟန်းရှင်လူခေါင်းဆောင်များ စုံညီလှသော ဘာသာ
ရေး အခမ်းအနားတစ်ခုကို ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက်၌ ကျင်းပပြုလုပ်၏။
ကားဒရိုင်ဘာသည် သားထောက် သမီးခံမရှိသော အဘိုးကြီးတစ်ဦးအား
ကားအဆင်းမှ စ၍ တွဲယူလာကာ တိုက်ကျောင်းကြီးအပေါ်ထပ် အခမ်း
အနားအထိ အထောက်ထောက် တွဲယူနားနေကာ ပို့ရွာ၏။ အဘိုးကြီးကား
မျက်ခွံယားသူဖြစ်၍ မျက်မှန်ထူထူကြီးဖြင့် ပရိသတ်ထံသို့ ကတုန်ကယင်
ဝင်လာ၏။ တွဲခေါ်လာသူက နေရာ၌ ညင်သာစွာ တွဲယူချထားလေရာ ဆရာ
တော်များအား ကန်တော့ရန် ကျုံ့ကျုံ့ထိုင်ဖို့ပင် ခက်နေရှာ၏။ သူ့ခြေ
ထောက်များကို ကြည့်သောအခါ ခြေဖမိုးနှစ်ဖက်စလုံး ရောင်ရမ်းနေလေပြီ။
သာမန် ပရိသတ်များက ‘အိုကြီးအိုမ လူတောထဲလာချင်ရန်ကော’ ဟူသော
အကြည့်မျိုးဖြင့် ကြည့်နေကြ၏။

သူကား ဦးသိမ်းမောင်ပါတည်း။

ထိုအောင်ပွဲများကား သူ့ချွေးနှင့် သွေးနှင့် စိုက်ပျိုးခဲ့ရသော အသီး
အပွင့်များ မဟုတ်ပါလော။ တတ်နိုင်ပါမူ ကူညီမည့်သူရှိပါမူ သေရာညောင်
စောင်း၌ လျောင်းနေရချိန်မှာပင် ထိုအခမ်းအနားမျိုးကို တက်ချင်ရှာပေမည်။
တိုင်းပြု ပြည်ပြု သာသနာပြု ၂၀-ရာစု ဓမ္မက ဥပါသကာကြီးကား သက်တော်

(၈၅) (၁၁-၃-၇၅)က သူ၏နေထိုင်ရာ ကန်တော်ကြီးအရှေ့ဘက် ကနေဒီလမ်း တိုက်နံပါတ် (၂၀)၌ စံလွန်ခဲ့ရလေပြီ။

“မြန်မာပီပီ ဝတ်စားနေထိုင်၍ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၊ မြန်မာ့အတွေးအခေါ်ဖြင့်သာ ဘဝကိုရပ်တည်လျက် အမျိုးဘာသာ သာသနာရေးအလုပ်များကိုပင် ရာသက်ပန် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာအလုပ်ဟု ယူဆလုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် ထိပ်ဆုံးနေရာများသို့ လွယ်ကူစွာ ရောက်ရှိနိုင်သည်” ဟူသော သင်ခန်းစာကား ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ရာသက်ပန် နှစ်မြုပ်လုပ်ပေးသွားသော လုပ်ငန်းများ ထက်ပင် အကျိုးများလျက် ရှိနေရစ်ပါသည်။


~~~~~  
ပေသာလုပ်  
~~~~~  
အကုသိုလ်အလုပ်ဆိုတာ.... ဘယ်သူမဆို လုပ်ရမှာ ဖျင်းကြွတယ်။ မလုပ်ချင်ပေမယ့် ပေပြီးလုပ်ရတယ်။
အကုသိုလ်ကျတော့.... ဘယ်သူမဆို မတိုက်တွန်းရဘူး။ လုပ်ချင်နေကြတယ်။
အကုသိုလ် အလုပ် ဆိုတာ လုပ်ချင်ပေမယ့် ပေပြီး မလုပ်ဘဲ ခြောင်နေရမယ်။
~~~~~

-မစိုးရိမ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

သဂ္ဂကထာ

ပန်းချီစံတို

ဖြစ်ခဲ့သော လူ၊ လူနှင့်တူမှုချမ်းသာရ

အကြင်ယောက်ျား၊ အားကြီးသယံ၊ တစ်ဦးလူသည်၊
ခေါင်းဖြူခေါင်းမွဲ၊ သဲသဲဝှန်ဖြိုး၊ လှိုင်း တံ ပိုး ဖြင့်၊
ရိုက်ကြိုးထန်စွာ၊ ဖောသမုဒ္ဒ၊ မေ့မေ့၍၊ ကေဆိဂ္ဂဋ္ဌ၊
တစ်ပေါက်မျှရှိ၊ ကြီးဘိဖြိုးဖြိုး၊ လှည်းထမ်း ပိုး ကို၊
အားကြီးမာန်ပါ၊ ပစ်သော့ခါငယ်၊ ထင်ရာပိုးဝါး၊
အသွားတိမ်းပင်း၊ ချက်ယွင်းသွေဖည်၊ လိပ်ကန်းသည်
လျှင်၊ ရက်ရှည်များစွာ၊ တရာ တရာ၊ နှစ်လွန်ကြာမှ၊
တစ်ခါတစ်ခါ၊ ပေါ်၍ လာသော်၊ ကောဆိုဒ္ဒ၊ ထုံ
ယုဂငယ်၊ အန္တအင်္ဂါ၊ မျက်စိလှေ၊ ကစ္ဆပ၏၊ ဂိဝ
လည်မှာ၊ စွပ်မိရာ၏။

လူ့ရွေးတဆစ်၊ လူ့အဖြစ်ကား၊ စင်စစ်ထို့ထက်၊
ဆတက်ထောင်ရာ၊ မက စွာအောင်၊ ဖြစ်လာခဲ့လှ၊
ဒုလ္လဘတည့်၊ အရနတတ်ပြန်၊ လူ့ဖြစ်မှန်သော်၊ လက်မွန်
ဦးစွာ၊ ကင်းအနာနှင့်၊ နေရာဝါမစပ်၊ မြတ်သော
လပ်ကို၊ လိုအပ်သည်သာ၊ ထို့နောက်မှလျှင်၊ ငါး
ဖြာ ပဉ္စသီ၊ ထိန်းစောင့်ညီလျက်၊ ထုံပြီ နောက်တို၊
ပညာရှိထံ၊ နည်းခံဆုံးမ၊ နောက်မှဆစ်ပါး၊ မြင်ကြား
ရှာတွေ့၊ နောက်ပေသုစရိုက်၊ ကိုယ်နှိုက်မကွာ၊ တည်
စေရာ၏၊ တစ်ဖြာထိုမှ၊ ခုနရှာခြင်း၊ မပျင်းလို့လ၊ ဝီရိ
ယကို၊ ဖြစ်ထဖြစ်ရာ၊ ဤခြောက်ဖြာကား၊ လူ့ရှာ၍မှီ၊
လူတူပြီထို၊ လောကီလောကုတ်၊ ယုတ်အကျိုး၊ မညှိုး
စင်စစ်၊ ပွားကြောင်းဖြစ်၏၊ ချစ်သားဒါလီ၊ လမ်းရိုး
မှီသည်၊ ကျမ်းညီ ဖြောင့်တန်းစေပြီး၍။

(မဆ ၁၀၀-၃၂၅။)

ခေတ်တော်နှင့်စပ်သော

ကြည်ညိုဖွယ် ဖြစ်ရပ်ဆန်းများ

ကျေးဇူးရှင် တိပိဋကဓရ အဘိဓမ္မာရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဘုန်းသမ္ဘာ
တော်ကြောင့် နတ်သိကြားတို့ နှိုးဆော်၍ ၂၅၀.၀ သာသနာ တစ်ခေတ်တွင်
ပဓာန အချက်အခြာ သာသနာပြု ဌာနကြီးတစ်ခုအဖြစ် ပေါ်ထွန်းလာခဲ့
သော မင်းကုန်းတောင်ရိုး မိုးမိတ်ကုန်းမြေ....။

ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး၏ လွတ်တက် သားတော်ကြီး မိုးမိတ်မင်းသား
မင်းရဲရွှေတောင် (မိုးမိတ်စေတီတော်ကြီး ဒါယကာ)၊ ကြင်လျှာတော် သီရိသု
မလ္လာနန္ဒာဒေဝီဘွဲ့ခံ မင်းကင်းမင်းသမီး (စက်တော်ရာစေတီတော် ဒါယိကာမ)
မောင်နှံတို့က နိဗ္ဗာန်ဆိပ်ကူး ထန်းမြင့်ရှာဦး တောင်ကုန်းမြေအရပ်၌ စေတီ
ပုထိုး အမျိုးမျိုးသော သာသနိက အဆောက်အအုံတို့ကို မူလပကတူး ရှေးဦး
တည်ဖန်ခဲ့ကြသည်။

မိုးမိတ်ကုန်းမြေ စက်တော်ရာစေတီ

ဗုဒ္ဓအသံစာပေ

နှစ်ပေါင်း ၂၀၀-ခန့် ကြာညောင်းခဲ့ပြီဖြစ်ရာ၊ အဆောက်အအုံများ ပြိုပျက်၍ အုတ်ပုံမျှ ရှိနေရသည့်ကြား ၁၃၁၈-ခုနှစ်၊ စစ်ကိုင်း ငလျင်ကြီးကြောင့် ပို၍ ပျက်စီးကာ သစ်ပင်ချိုကြီးများ ဖုံးလွှမ်းနေတော့သည်။

မိုးမိတ်ကုန်းမြေ မြေကြီးနှစ်ကောင်

ဆရာတော်သည် မိမိ၏ငယ်ဆရာ ဓမ္မနာဒဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အရိုး ဓာတ်တော်အပေါ်၌ (ဘုရားရှင်အား လွန်မင်းစွာ ကြည်ညိုသော ကျေးဇူး ဂုဏ်ကို မြော်၍) စက်တော်ရာ အုပ်နှုတ် ပူဇော်လိုသောဆန္ဒကြောင့် ရှေးလက်ရာ စက်တော်ရာများကို မယ်တော်ကြီး ဒေါ်ဓမ္မစာရီနှင့်အတူ ရှာဖွေလေ့လာတော်မူခဲ့သည်။ ယင်း ဆန္ဒတော်က မိုးမိတ်ကုန်းမြေသို့ ပင့်ခေါ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဦးစွာ စက်တော်ရာ ဖူးလို့ရရုံ ချုံနှယ်များကို ဖယ်ရှားစေကြရ၏။ ပြိုကျနေသော အုတ်များကို တွန်းဖယ်စေကြရ၏။ အမရပူရခေတ် ပန်းတမော့ လက်ရာ ခြေတော်ရာစေတီကို ဖူးတွေ့ကြရသောအခါ သာသနာ့ထိပ်ခေါင်တင် သားတော် မယ်တော်တို့ နှစ်ဦးမှာ ဖူး၍မဝ ရှိကြလေ၏။ မကြာခဏ သွားရောက် ကြည်ညိုနေခဲ့ကြသည်။

ထိုအချိန်ကား ဆရာတော် ကျန်းမာရေး အချို့ငဲ့ဆုံး အချိန်ဖြစ်၍ အစိုးရကပင် အထူးကုဆရာဝန်ကြီး ဦးသာလှအား မန္တလေးမှ မင်းကုန်းသို့ တစ်ပတ်တစ်ခေါက် သွားရောက်ကုသစေခဲ့ရသည်။ 'ကျန်းမာရေးအတွက်' ဟု မူလက အကြောင်းပြခဲ့သော်လည်း တကယ်တော့ ပိဋက သူရဲကောင်းကြီး အတွက် အနာဂတ်သာသနာရေး ထောက်ပံ့ပေးရန် ကံကြမ္မာက ရှေးချယ်စေလွှတ်လိုက်ခြင်းပင်။

ဆရာဝန်ကြီးက မင်းကုန်းသွားသောအခါ ဂီလာနု ဆရာတော်ကို အိပ်ရာထဲမှာ မတွေ့ရ။ သို့နှင့် မိုးမိတ်ကုန်းမြေသို့ လိုက်သွားရ၏။ ဆရာတော်ကြီးဘေး စက်တော်ရာ ရှေးမူစနစ် နမူနာယူရန်မျှသာ ဖြစ်၏။ ဆရာဝန်ကြီးကား ဆရာတော် ကျန်းမာရေးအတွက်။

သစ်ပင် ချုံဖုတ်နှင့် အုတ်ပုံ အပြိုအပျက်များကြားတွင် ဆရာ ဒကာ နှစ်ဦးသား ဆုံစည်းရခြင်း၏ မူလ အကြောင်းရင်းမှာ ဤမျှသာဖြစ်၏။ ကံတရားတို့ကား ဆန်းကြယ်စွာ။ ကျန်းမာရေး ချူခြာလှသော ဆရာတော်မှာ

စေတီကျောင်းဟောင်း ထပ်လောင်းပြုပြင် အသက်ရှည်ကြောင်း အလုပ်ကြီး ကိုပင် လုပ်မိလျက်သားဖြစ်ရ၏။ ထိုမျှမက ၂၅၀၀ သာသနာ့မှတ်တိုင်ကြီး တစ်ခု ယင်း မိုးမိတ်ကုန်းမြေ၌ လှူထူဘည်စိုက်ရန် ကြမ္မာဆော်တိုက်ခြင်း ဖြစ် သည်ကိုမူ မအောက်မေ့ခဲ့မိကြချေ။

ထူးခြားသည်ကား စေတနာလုပ်အားပေးသူများက ချုံနွယ်များကို ရှင်းလင်း၍ ဆရာ ဒကာ နမူဒါ နဂါးမင်းနှစ်ကောင် ပတ်ခွေ၍ ထုဆစ်ထား သော စက်တော်ရာကို ငေးစိုက် ဖူးမြော်ကြရင်း စကားစမြည် ပြောဆိုနေကြ စဉ် ထိုမိုးမိတ်မြေ သာသနာ့အလံထူမည့် ဘူမိနက်သံအရပ်ကို တရံမလပ် လှည့်ပတ်ကင်းစောင့်နေခဲ့ကြရဟန်တူသော မြေကြီး နှစ်ကောင်သည် ဆရာ တော်များ အနီးသို့ပင် ရောက်လာကြလေ၏။ ခဏကြာလျှင်-

“တပည့်တော်များ တာဝန်ကျေပါပြီဘုရား။ သက်ရှည် ကျန်းမာ၍ သာသနာ ဆက်လက် ပြုတော်မူနိုင်ကြပါစေ” ဟု ဆိုသောအလား ဦးခေါင်း ညွတ်ကာ လှည့်ပြန်သွားကြလေ၏။ သီဟိုဠ်ကျွန်း ဘုရားလေးဆူတို့၏ ဓာတ် မေ့သရီ ကိန်းစံခဲ့ရာ ထူပါရုံစေတီအရပ်ကို ဒုစရိုက်သမားများ မကပ်ရောက် နိုင်စေရန် နတ်များစောင့်ကြပ်ခဲ့သည်ကို သတိရဖွယ် ရှိပေ၏။

မန္တလေးမြို့တည်၊ ပဉ္စမသံဂါယနာတင်၊ မန္တလေးတောင်တွင် သာသနာ ရောင် ထွန်းပြောင်ရန် အခြေပျိုးစဉ်ကလည်း ထိုမြေကြီးနှစ်ကောင်အဖြစ်မျိုး ကြုံခဲ့ရဟန်တူ၏။

“စခန်းမဝေးပေါင်၊ မန္တလေးတောင်၊ မြေကြီးနှစ်ကောင် ကြည့်ချေ ရအောင်” ဟုပင် တဘောင်သီချင်းတွင်ကာ တောင်ပေါ် မြောက်ဘက်စောင်း တန်းထိပ်၌ ယခုတိုင် မြေကြီးနှစ်ကောင်ပုံများကို တွေ့နိုင်ပေသည်။

ဆရာဝန်ကြီး ဦးသာလှသည် ချက်ချင်းပင် ထိုမိုးမိတ်စေတီကုန်းမြေ ကို ပြုပြင်ရန် လျှောက်ထားကာ အများပြည်သူတို့၏ စေတနာကို စုပေါင်း၍ ဦးစွာ သံတောင် ၇၃ တောင်ရှိ မိုးမိတ်စေတီကြီးကို ၁၃၂၂ ခုနှစ်တွင် ပြုပြင် ပြီးစီးခဲ့သည်။ ရွှေတိုတင်မောင် ရုပ်သေးဇာတ်က မြေကြီးနှစ်ကောင် အထိမ်းအမှတ်ဖြင့် ဘူရိဒတ်ဇာတ် ကပြ၍ ထီးတင်ပုံမှာ ပူဇော်ခဲ့သည်။

နှစ်စဉ် တော်သလင်းလဆန်း (၁၁)ရက်နေ့မှစ၍ လပြည့်နေ့အထိ(၅) ရက်တိတိ ဗုဒ္ဓပူဇော်ယဉ်တော် ကျင်းပကြသည်။

ယခုအခါ မိုးမိတ်ကုန်းမြေ၌ သိန်းပေါင်းများစွာ သာသနာ့အဆောက်အအုံများနှင့် ပိဋကသုံးပုံ နှုတ်အာဂုံထိန်းသိမ်းရာ ဝိပိဋက နိကာယကျောင်းတိုက်ကြီး၊ ပိဋကသုံးပုံ အာဂုံဆောင် သမိုင်းပြတိုက်ကြီးအဖြစ် ၂၅၀၀ သာသနာ့ တစ်ခေတ်ကို ထွန်းပြနေလေပြီ။

ထိုမိုးမိတ်ကုန်းမြေ ပြုပြင်ရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ကြစဉ် တွေ့ကြုံရသော အံ့ဩဖွယ် ကြည်နူးဖွယ် ဆန်းကြယ်သော အဖြစ်သနပ်များအကြောင်း “ပထမသုံးနှစ်ခရီး” စာအုပ်ကြီး၌ တိပိဋကဓရ ရဲဘက်တော် သာသနာ့ပြု အထူးကုဆရာဝန်ကြီး ဦးသာလှ၏ အောက်ပါ ရေးသားချက်များကိုလည်း ဆက်လက် ဖတ်ရှုကြည့်ညိပါဦး။

စက်တော်ရာ ဂန္ဓကုဋီတိုက်ကို ပြင်ဆင်ခြင်း

“ဖော်ပြပါ စာဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းနေကြဆဲအချိန်မှာပင် မိုးမိတ်စတီတော်ကြီးနှင့် ပါဒနက်သန် စက်တော်ရာ စတီတော်တို့မှ ရောင်ခြည်တော်များ ကွန့်ဖြူးကူးလူးကြသည်ကို ဖူးမြင်ကြရပါသည်။

စက်တော်ရာစတီ၏ ဂန္ဓကုဋီတိုက်တော်မှာ မူလက ဘုံခုနစ်ဆင့် အုတ်ပြာသာဒ်ဖြစ်သော်လည်း ဘုံနှစ်ဆင့်မျှသာကျန်အောင် ပြုပျက်နေသည်ကိုမူလ ပုံတော်အတိုင်း ဆောက်လုပ်ကြရန် ဆုံးဖြတ်ကြပြီးလျှင် ထိုအတွက် မန္တလေးမြို့မှ မြန်မာဗိသုကာဆရာကြီး ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးဆိုင်နှင့်သား ဦးမြသိန်းတို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပြုစုပြီး ဖုရင်းပုံမပျက်စေဘဲ ပိုမိုတိုးချဲ့၍ ဆောက်လုပ်ကြရန် နည်းနိဿယများကို တောင်းခံပြီး အလင်္ကာကျော်စွာ ပန်းချီဆရာကြီးဦးစောမောင်အား ပုံတူရေးဆွဲပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ပါသည်။ ဆရာကြီး ဦးစောမောင်ကလည်း ချက်ချင်း မဆိုင်းမတူ ဒါနပြု၍ ရေးဆွဲပေးပို့ပြီး သမိုင်းကိုရှာဖွေရန်အတွက် ရှေ့ပြည်ဆရာကြီး ဦးဘတင်အား အကူအညီတောင်းခံခဲ့ရာ မိုးမိတ်မင်းသားကြီးနှင့် ကြင်လျာတော်အထိ ရရှိပြီးနောက် လွန်ခဲ့သော နှစ်ကမှ တိပိဋက နိကာယ သာသနာ့ပြုအဖွဲ့ကြီး၏ နာယက မဟာသရေစည်သူ (လက်ဝဲမင်းညို) ဦးချမ်းသာ၏ဇနီး ဒေါ်တင်တင်မေထံမှ ပိုမိုပြည့်စုံစွာရရှိ၍ ပူးတွဲတင်ပြ ထားပါသည်။

မိုးမိတ်စတီတော်ကြီးအား ပြန်လည်ပြင်စဉ်ဆင်က သစ်မြစ်သစ်ငုတ်များမှာ လှည်းအစီးနှစ်ဆယ်ခန့်ရရှိပြီး ဌာပနာပစ္စည်းများမှာလည်း များစွာရရှိခဲ့ပါသည်။ ပယင်းဆင်းတုတော်ပင် ပါရှိခဲ့လေရာ စက်တော်ရာ ဂန္ဓကုဋီအုတ် ပြာသာဒ်တော်ကြီးအား ပြုဖျက်ခဲ့လျှင် ပိုမို၍ ဌာပနာပစ္စည်းများကို

တွေ့ရှိရလိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်ခဲ့ကြသော်လည်း အနည်းငယ်သော ဗုဒ္ဓရုပ်ပွား
ကျောက်ဆင်းတုတော်များမှအပ ဘာမျှမတွေ့ရှိရပါ။

အသစ်တိုးခဲ့ဆောက်လုပ်မည်ဖြစ်၍ အောက်ခြေအုတ်မြစ်အထိ ဆက်
လက် တူးဖော်သောအခါတွင် တနင်္ဂနွေထောင့်တွင် ရွှေကြုတ်ဖြင့် ထည့်၍
ထားသော ဗုဒ္ဓ၏ရွှေအဆင်းခတ်တော် ၁၄ ဆူတို့ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ၎င်း
ခတ်တော်များမှာ မုန်ညှင်းစေ့ ခန့်ပမာဏရှိပြီး ရွှေသားကိုအလုံးကလေးများ
ပြုလုပ်ထားသကဲ့သို့ ဖူးမြင်ရ၍ ရွှေတုံးကလေးများ ဖြစ်မည်ဟုပင် အချို့က
ယူဆကြသဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားက....

“ပိဋကတော်ကျမ်းအလာ ဗုဒ္ဓ၏ရွှေရောင်အဆင်းရှိသော ခတ်တော်
များပင်ဖြစ်မည်”ဟု အမိန့်ရှိပါသည်။ “ဤခတ်တော် ၁၄ဆူတို့ကို ပခာန
ပြု၍ ဤစက်တော်ရာကြီးကို တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့ဟန် တူသည်”ဟုလည်း ဆရာ
တော် ဘုရားက ထပ်မံအမိန့်ရှိပြန်သဖြင့် ၎င်းခတ်တော်များကို ပြန်လည်တည်
ဆောက်မည့် စက်တော်ရာစေတီ ‘ယာဉ်တော်ပို့ အုတ်ပြာသာဒ်’ အတွင်း၌ပင်
ဌာပနာရန် ဆုံးဖြတ်ကြပြီး ဆရာတော်ဘုရားကိုယ်တိုင် ဌာပနာပွဲမကျင်း
ပမီ သိမ်းဆည်းထားရန် စီစဉ်ကြပါသည်။

ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အရ ထိုခတ်တော် ၁၄ ဆူတို့ကို ဆရာတော်၏ ဓမ္မ
နာဒကျောင်း၌ပင် လုံခြုံစွာ သိမ်းဆည်းထားခဲ့ပါသည်။ မိုးမိတ်စေတီတော်
များ ပြုပြင်စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ဝင် လူကြီးများနှင့် အလှူရှင်များသည် မင်း
ကုန်းဘက်သို့ ရောက်ရှိကြသည့်အခါတိုင်း ဆရာတော်ထံမှ ခတ်တော်ကြုတ်
ကို ပင့်ဆောင်၍ ဖွင့်လှစ်ပြီး ရှိခိုး ပူဇော်ကြပါသည်။

ခတ်တော်များ၏ ထူးခြားချက်

ထိုစဉ်အခါက....

(က) ဆရာတော်ကိုယ်တိုင်ပင် ခတ်တော်များကို တစ်ညလုံး ရေမွှေး
ဘူးထဲစိမ်၍ နံနက်အခါအဝတ်ကြမ်းဖြင့် ပွတ်သပ်ကြည့်ရာ တိုး၍တိုး၍သာလျှင်
အရောင်လက်၍လက်၍ လာပါတော့သည်။ (ရွှေချထားခြင်းဖြစ်လျှင် ရွှေကွာ
အောင် ရေမွှေးစိမ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)

(ခ) အမှတ်မထင် ရဟန်းငယ်တစ်ဦးကလည်း တိတ်တဆိတ် ခတ်
တော်ကိုယူပြီး ပေပေါ်တင်၍ တူဖြင့်ထုနှက်ကြည့်ရာ အသမ္ဘိန္ဒ = မပြိုပျက်
မကဲ့အက်သည်ကို ထူးခြားစွာ တွေ့ရှိကြရလေသည်။

(ဂ) ရန်ကုန်မြို့မှ ရောက်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦး (သတင်းစာ ဆရာကြီးတစ်ဦး)က ဤသတင်းကို ကြားသိရ၍ ဆရာတော်ထံမှ ဓာတ်တော် များကို ဖူးမြော်ခွင့်တောင်းခံကာ မိမိလက်ဖဝါးပေါ်၌ တင်၍ဖူးပြီးလျှင် ကြည်ညိုသဒ္ဓါဖြစ်ရှိလှ၍ ဓာတ်တော်နှစ်ဆူတို့ကို တိတ်တဆိတ် ပင့်ယူခဲ့ပြီး နောက် ဆရာတော်အား ကန်တော့ပြီးပြန်လာခဲ့ရာ ၎င်းဓာတ်တော်နှစ်ဆူ ခရီး လမ်းတွင်ပင် ပျောက်ဆုံးသွားပါသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက မန္တလေးဘက်ရောက်သောအခါ ထိုအကြောင်း ကျွန် တော်အား ပြောပြရာ စိတ်မကောင်းဖြစ်ရပါသည်။ နောက်တစ်နေ့ ကျွန်တော် မင်းကုန်းသို့သွားရောက်ကာ ဖူးမြော်နေကျအတိုင်း ဓာတ်တော်ကြုတ်ကိုဆရာ တော်ထံမှ ပင့်ပြီး ဖူးမြော်ရေတွက်ကြည့်သောအခါ တစ်ဆယ့်လေးဆူတိတိပင် ရှိနေပြန်သည်ကို ထူးခြားစွာဖူးတွေ့ရ၍ အံ့ဩဝမ်းမြောက် ကြည်ညိုကြရပါ သည်။

ဤကဲ့သို့သောသတင်းများပျံ့နှံ့သွားပါလျှင် ဓာတ်တော်ရယူလိုသူများ ပေါများလာမည်ဖြစ်သဖြင့် ထိုသတင်းကို မပြန့်ပွားအောင် ထိန်းချုပ်၍ ယာဉ်တော်ပို့ စက်တော်ရာ အုတ်ပြာသာဒ်ကြီး အမြန်ပြီးစီးအောင်သာ ဂေါ ပကအဖွဲ့ဝင်လူကြီးများ အထူးကြိုးစားကြရပါသည်။

[မှတ်ချက်။ ။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် တည်ရှိနေသမျှကာလ ပတ်လုံး သရီရဓာတ်တော်တို့လည်း မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ ပျက်စီး ဆုံးပါးခြင်းမရှိနိုင်သည့်အပြင် ယုံကြည်လေးမြတ်သဒ္ဓါဓာတ်၊ ဘုန်းကံကြီးမား သူတို့၏အထံ၌ ကြွရောက်ကိန်းစံကာ အပူဇော်ခံလျက် ရှိနေကြမည်ကို မမှိတ် မသုန် ယုံကြည်အပ်လှပေသည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ တန်ခိုးတေဇော် အာနု ဘော်ကား ကြီးမြတ်တော်မူလှပါပေစွာ။ မြန်မာတို့၏ဘုန်းကံလည်း ကြီးမား လှပါပေစွာ။]

ထိုစဉ်အခါက မဟာဗန္ဓုလ ကျောင်းဒကာကြီး ဦးဆိုင်က အလွန်တရာ အနုပညာ ပြောင်မြောက်လှစွာသော ထိုပါဒနက်သန် စက်တော်ရာကြီးကို ဆရာတော်ဘုရား၏ ဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ပြီး တည်ထား ကိုးကွယ်သင့်ကြောင်း၊ ထိုသို့ပြောင်းရွှေ့ တည်ထားကိုးကွယ်မည် ဆိုပါလျှင် မိမိက လုံးဝဥသံတာဝန်ယူ ဒကာခံပြီး ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ထားရှိပူဇော် မည် ဖြစ်ပါကြောင်း လျှောက်ထားခဲ့သည့်အပြင် ထိုစဉ်က သာသနာရေး ဝန်ကြီး ဦးဘစောကလည်း မိမိဇာတိ ကျောက်ဖြူမြို့သို့ ပင့်၍ ပူဇော်ထား လိုကြောင်း လျှောက်ထားရာ ဆရာတော်ဘုရားက သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ရေးသားပြုစုသော “ဒေဒိန်းဋီကာ” စာအုပ်ကို ဖွင့်ပြပြီးနောက် ထိုစာအုပ်ပါ

မင်းဘူးမြို့ အထက်စက်တော်ရာကို ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သော ဆရာတော်တစ်ပါး မျက်စိကွယ်ခဲ့ဖူးကြောင်း မှတ်တမ်းကို ထောက်ပြခဲ့ပါသည်။”

ကျေးဇူးရှင် တိပိဋကဓရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်ရှိသော ဒေါင်း ဋီကာပါ အကြောင်းကို ရွှေစက်တော်သမိုင်း၌ အောက်ပါအတိုင်း ဖတ်ရှုရ ပါသည်။

စက်တော်ရာရွှေ့ပြောင်း၍ မျက်စိကွယ်ရသူ

(ရှင်သုဓမ္မစာရီ အထက်စက်တော်ရာကို ရွှေ့ပြောင်းခြင်းအကြောင်း)

အဝမြို့၊ မာန်အောင်ရတနာမင်း လက်ထက် သက္ကရာဇ် ၁၀၅၈ ခု သာသနာတော် ၂၂၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် လယ်ကိုင်းမြို့ ဒေသမှ ရှင်သုဓမ္မစာရီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုတိယစက်တော်ရာ (အထက်ခြေတော်ရာ) ကို ကျောက်စွန်း တောင်မြိတ်ကျသည်နှင့် နောင် ရေဆိုးမိုးပြင်းတို့ အန္တရာယ်ပြုရာသည်တစ်ရပ်၊ ဆည်းကပ် ဖူးမြော်လာသူ ရှင် လူ ရဟန်းတို့နေရာ ထိုင်ခင်း ကျဉ်းကျပ်လှ သဖြင့် ကျပေါက် သေပျောက် ပျက်စီးရာသည်တစ်ရပ်၊ ဤအကြောင်းနှစ်ရပ် ကြောင့် ခြေတော်ရာကို ကျယ်ဝန်းညီညွတ်ရာ တောင်အလယ်သို့ ရွှေ့မည်ဟု ကျောက်ကို ဆစ်ဖြတ်ပြီးလျှင် ခြောက်ပေါက်စက် ဆင်၍ လူ ၄၀၀ ခန့်နှင့် အပြင်းဆွဲငင်ရာ ခြေတော်ရာသည် တစ်ထွာနှင့် ရှစ်သစ်ခန့် ပဲ့ပြတ်၍ တောင် လယ်သို့ ပါလာလျှင် ရှင်သုဓမ္မစာရီသည် စက္ခုနှစ်ဖက် ကွယ်လေ၏။

ထိုအခါ မဏိပဗ္ဗတ သေလာဒေဝ မည်သော တောင်စောင့်နတ်လာ၍ “စက္ခုတစ်ဖန် မြင်ပြန်လိုလျှင် ချထားတော်ရင်း ကဲ့ပြတ်သည့် ခြေတော်ရာ အစိတ်ကို မြဲမြံစွာ စပ်၍ထားပြီးမှ ချထားတော်မူရင်းနေရာတွင် အပေါ်က အလျားရှစ်တောင်၊ အနံ့လေးတောင် ခြောက်သစ်သော စေတီကို ဖုံးအုပ်၍ တည်၊ သန့်စင် ကောင်းမြတ်သော ကျောက်ကို ခြေတော်ရာအသစ် ထူ၍ တောင်လယ်တွင် အထက်ကထားလျှင် မျက်စိတစ်ဖန် မြင်ပြန်လတ္တံ့” ဟု ပြော ကြား၏။

ရှင်သုဓမ္မစာရီလည်း လယ်ကိုင်းမြို့ဒေသရှိ နှမရင်းမယ်ဝထံ အကြောင်း ကြားပြီးလျှင် နတ်ဆိုတိုင်း စေတီတော်ဘုရား တည်ထားပူဇော်၏။

ဤစေတီတော်ကို ယခု ပထမစေတီဟူ၍ ခေါ်ကြ၏။ ထိုသို့ ရွှေ စေတီ တည်ပြီးလျှင် ရေစက်သွန်းချ အမျှဝေသောခဏ၌ ရှေးကအသွင် မျက်စိတော် ကြည်လင်၍ မြင်တော်မူ၏။

(ရာဇဝင်၌ မာန်အောင်ရတနာမင်း နန်းတက် ၂၅၆၀၊ နန်းစံ ၁၃ နှစ်၊ သက္ကရာဇ်ကား ကွလွဲမန၏။)

ဓာတ်တော်တန်ခိုး
မူဆလင်ဒကာကြီး သဒ္ဓါတိုး

မိုးမိတ်ကုန်းမြေမှ ဓာတ်တော်နှစ်ဆူ တိတ်တဆိတ် မသိအောင်
ယူဆောင် ပူဇော်သန့်စင်စပ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တွေ့ အလားတူ ဖြစ်ရပ်တစ်ခု
ရှိခဲ့ဖူး၏။

ဆရာတော်ဗုဒ္ဓိဇာတိ ညောင်ကန်ရွာ၌ ဆရာတော်ဗုဒ္ဓိ သီတင်းသုံးခဲ့ဖူး
သော ကျောင်းတိုက်ကြီးအတွင်းမှ ဆရာတော်ဦးတေဇ ပျံလွန်တော်မူရာ
သက်ဆိုင်ရာတို့ ညှိများ ဆရာတော်ပိုင် အမွေကို ခံဝေယူကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏
အစ်ကိုတော်သူ အသောက်အစားမကင်းသော ဦးထွန်းမိုးမှာ နောက်ကျနေ
သဖြင့် ရရာပူဇော်မည်စိတ်ကူး၍ ဆရာတော်ပူဇော်သော ဓာတ်တော်ပုလင်းကို
တုန်းကြီးများမသိအောင် ခါးပိုက်ထဲသည့်ပြီး အိမ်သို့ပြန်လာခဲ့သည်။

ညောင်ကန်အနီး မြောက်တော အရှေ့ဖျားရွာရှိ မိမိအိမ်သို့အဝင် မိမိ
ဇနီးအား ဝမ်းသာအားရ ပြုလိုစေနှင့် “ငါတော့ ဘာမှမရဘူးဟေ့ ၊ ဆရာ
တော် ကိုးကွယ်တဲ့ ဓာတ်တော်ပဲ ယူခဲ့ရတယ်” ဟု ပြောပြောဆိုဆို ခါးပိုက်ကို
ဖြေလိုက်ရာ ပုလင်းထဲမှာ ဓာတ်တော်တစ်ဆူမျှ မရှိတော့ချေ။ လွန်စွာအံ့အား
သင့်၍ နေလေ၏။ ကျောင်းသို့ပြန်၍လည်း စုံစမ်းရကောင်းမှန်း သတိမပြုမိခဲ့။
(ဒေါ်ဏပုဏ္ဏားကြီး ဓာတ်တော်ဝေခန်းကိုလည်း သတိပြု။)

နောက်တစ်ဦးကား သီပေါမင်းလက်ထက် အင်းဝမြို့ဇာတိ မူဆလင်
လူမျိုး ကျောင်းဒကာ ဦးထွန်းဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်က ရေတွင်းဒကာကြီးဟု
အသိများ၏။

မူဆလင်ဘာသာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ကူးပြောင်းခါစ အိမ်ရှိဘုရားခန်း
မှာ ဓာတ်တော်များကို ကိုးကွယ်ထား၏။ သတိရ၍ကြည့်သောအခါ ဓာတ်
တော် ဆယ်ဆူ ပုလင်းထဲ၌ ပူဇော်ထားရာ တစ်ဆူနှစ်ဆူမျှသာ ကျန်တော့သည်
ကို တွေ့ရသဖြင့် စိတ်မကောင်းဖြစ်နေ၏။ အိမ်ရှိလူများလည်း မကိုင်ကြောင်း
သိရသောအခါ မန္တလေးအနောက်ပြင် တောင်တော်တိုက်၊ တောင်တော်
သာသနာပိုင်ကြီးတပည့် ဦးပညာဆရာတော်အား လျှောက်ရာ....

“ဒကာကြီး...ဓာတ်တော်များဟာ လေးလေးစားစား မပူဇော်လျှင်
ပူဇော်တဲ့နေရာ ကြွသွားတတ်တယ်” ဟု အမိန့်ရှိလိုက်၏။ ဦးထွန်းလည်း ထို
အချိန်မှစ၍ ဆွမ်း၊ ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီးနှင့်တကွ ဝတ်တက် ဝတ်ကပ်ခြင်း အထူး

ပြုလုပ်လေရာ တစ်ပတ်အတွင်းမှာ မူလကအတိုင်း ဓာတ်တော်များရှိလာသည်ကို ဖူးတွေ့ရသည်။ နောက်ဓာတ်တော်များ မူလရှိတာထက်ပင် တိုး၍နေသည်ကို တွေ့ရပြန်ရာ ဓာတ်တော်များကို ပင့်ဆောင်၍ ဆရာတော်အား ဝမ်းသာအားရ သွား၍ပြသ၏။

ထိုအချိန်မှစ၍ ဦးထွန်း၏ ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါ် ယုံကြည်ချက်မှာ ပို၍ ခိုင်မာသွားလေတော့၏။ တောင်တော် သာသနာပိုင်တိုက်ကြီးအတွင်းအလယ်၌ရှိသော ရွှေကျောင်းတိုက်မကြီးမှာ ယင်း ဦးထွန်း၏ ကောင်းမှုဖြစ်ရာ ထိုခေတ်ငွေ ရှစ်သောင်းကုန်ကျသည်ဟု ဆိုသည်။

ထိုခေတ်က ကျောင်းဘုရားစေတီ ပြုလုပ်ကြရာ၌ အဆောက်အအုံ မြင်ရုံမျှဖြင့် ရှင်ဘုရင်ကောင်းမှု၊ ဝန်ကြီးကောင်းမှု၊ သူဌေးကောင်းမှုဟု သိနိုင်လေသည်။ အဆင့်အတန်းအလိုက် ခွဲခြားဆောက်လှူရသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

သီပေါမင်းသည် ရေတွင်းဒကာကြီး ဦးထွန်းအား မူဆလင်ဘာသာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ သက်ဝင်လာသူဖြစ်၍ များမတ်များဆောက်လှူသော အခွင့်အရေးမျိုးပေးကာ အလယ်တိုက်မကြီးကို လေးထောင်ပန်းဆွဲ ဝရန်တာများ လှည့်၍ အထူး ဆောက်လုပ်ခွင့် ပြုခဲ့လေသည်။

ဆရာတော် ဦးပညာဟူသည် ရာဇဂုရုဘွဲ့နှစ်ထပ်နှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ရ ပေါင်းတောင်ဂူဆရာတော် ဖြစ်ပါသည်။

(ဤအကြောင်းကို ပေါင်းတောင်ဂူ ဆရာတော်ကြီး၏ မြေးတော် မော်လမြိုင်တောင်လေးလုံး အဘိဇော ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်ရှိချက်အတိုင်း ဖော်ပြပါသည်။)

ဟန်လင်းပြည်မှ အိပ်မက်ရဓာတ်တော်များ

အဖိုးတန် လောကီ စိန် ရွှေ ရတနာ ကျောက်သံ ပတ္တမြား တို့သည် အကြောင်းအားလျော်စွာ ပျောက်ကွယ် ပျက်သုဉ်းကြသော်လည်း အသမ္ဘိန္ဒ ဓာတ် လောကုတ္တရာ ရတနာမြတ်တို့ကား မည်သည့်အရပ်၌ နှစ်ပေါင်းထောင်ချီ၍ ကိန်းဝပ်နေကြစေကာမူ ပျောက်ပျက်ခြင်းမရှိကြောင်း သိသာလှပေသည်။ ဤအချက်ကပင်လျှင် လေးနက်သော အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်လေ၏။

ယခု နှစ်ပရိစ္ဆေဒ မခန့်မှန်းနိုင်သော အနည်းဆုံး ဟန်လင်းပြည်ကြီး ကောင်းစားစဉ်ကဟု ယူဆနိုင်သော ရှေးဦး ဓာတ်တော် တိုက်ကြီးတစ်ခု မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် အိပ်မက်အရ ပေါ်ထွက်လာပုံကို ပြဆိုပါမည်။

အိပ်မက်မြင်မက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရွှေဘိုခရိုင်၊ ဝက်လက်မြို့နယ်၊ သစ်ဆိမ့်ကြီးရွာ၊ ဇေတဝန်ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓါစာရပင် ဖြစ်ပါသည်။

“ဆရာတော်ဘုရား၊ သစ်ဆိမ့်ရွာ အနောက်ဘက် တစ်မိုင်ခန့်ဝေးသော နေရာတွင် တောကြီးတစ်ခု ရှိပါသည်။ မြေပြင်ညီညာစွာရှိသော နေရာရောက်လျှင် ၎င်းမြေပြင်အောက်မှာ ရှေးက သံပျင်မင်းသမီး နေထိုင်စာချဖူးသော ‘စာလှည့်တင်’ ခေါ် သဘာဝ သယံဇာတ ဝှုကြီးလေးလုံး ရှိပါသည်။ ထိုဝှုများကို ရှာလျှင် မုချတွေ့ပါလိမ့်မည်။

ထိုဝှုအနီး အရှေ့တောင် ယွန်းယွန်းမှာ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး မကြာမီကာလတွင် ရှင်ပုည၊ အရှင်သုန္ဒရ အမည်ရှိသော ဝှုဟန္တာနှစ်ပါးတို့သည် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အရိုး အသေး အသားတော်တို့မှ ဖြစ်သော ဓာတ်တော်များကို ဌာပနာ၍ ‘ထူပါရုံ’ စေတီ တည်ထားခဲ့ကြပါသည်။

ထိုဝှုဟန္တာနှစ်ပါးသည် စေတီတည်အပြီး တကောင်းပြည်သို့ ပြန်လည်ကြွသွား၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကြပါသည်။ ထိုစေတီမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာလေပြီဖြစ်၍ ယခု မြေပြင်အတိ ဖြစ်နေပါပြီ။ တွေ့အောင်ရှာပါဘုရား။ ထိုစေတီ၏ အလည်တည့်တည့်အောက်မှာ ဓာတ်တော်များ ရှိပါသည်။”

အိပ်မက်ကား ဆန်းလှချေ၏။ ဆရာတော်သည် နောက်တစ်ရက် နံနက်မှစ၍ ဦးပဉ္စင်း ကိုရင် ကျောင်းသားများခေါ်၍ ထိုနေရာကိုရှာရန် တောထဲသို့ ကြွ၏။ လှည့်ပတ်ရှာသော်လည်း မတွေ့ရသဖြင့် စိတ်ပျက်ပြီး ပြန်လာခဲ့သည်။ နောက်လည်း အကြိမ်ပေါင်းများစွာ မက်၏။ မက်တိုင်းရှာရာ မတွေ့တဲနိုင်ပဲ ရှိ၏။

နောက်တစ်နှစ် တန်ဆောင်မုန်းလထဲတွင် တစ်ကြိမ် မက်ပြန်၏။ အိပ်မက် စကားများကို ပြန်လည်စဉ်းစားကြည့်ရာ လွန်စွာ စိတ်ဝင်စားသဖြင့် သွား၍ မရှာပဲလည်း မနေနိုင်။ ရှာတိုင်းလည်း မတွေ့ရသဖြင့် အားမလိုအားမရဖြစ်ကာ ဦးပဉ္စင်း ကိုရင် ကျောင်းသားများကို တုံးခေါက်ခေါက်ကား....

“မောင်ပဉ္စင်းတို့...အိပ်မက်က လာပြန်ပြီ။ ဒီလောက်ဟောင် မက်လှ၊ သွားကြဦးစို့။ ဒီတစ်ခါမှ မတွေ့ရင်တော့ တော်ပြီ။ ဒါနောက်ဆုံးပဲ။ ကဲ... မင်းတို့လည်းစိတ်မပျက်နှင့်” ဟုမိန့်တော်မူလျက် ယခင်အတိုင်း တွက်ခဲ့သည်။

နေဆွမ်းစားပြီးသည်မှစ၍ ရှာဖွေကြရာ ညနေ ၅-နာရီကျော်သော် လည်း မတွေ့ရ၊ နေပင်ဝင်လုဆဲဆဲ ဖြစ်နေ၏။

“ကဲ... မောင်ပဉ္စင်းတို့ ကျေနပ်လောက်ပါပြီ။ တို့တာဝန် ကုန်ပါပြီ။ ပြန်ကြစို့” ဟုဆိုကာ ကျောင်းသို့ ပြန်အလာ လေပြင်းမုန်တိုင်းနှင့်အတူ ရုတ်တရက် မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းချသဖြင့် အနီးရှိ သခွတ်ပင်ကြီး တစ်ပင်အောက်၌ မိုးဝင်ခိုနေရ၏။ ဆရာတော်မှာ ကောင်းကင်ကိုမော့ကြည့်၍ မိုးလေ အခြေအနေကို အကဲခတ်နေခိုက် ကျောင်းသားတစ်ဦးက—

“ဘုန်းကြီးဘုရား.... ဟိုမှာ မြေကြီးထဲက မီးခိုးတွေ.... မီးခိုးတွေ....” ဟု အလန့်တကြား အော်လိုက်၏။ မိုးလည်း မကြာမီစဲသွား၍ မဝေးလှ သော ထိုနေရာကို သေသေချာချာကြည့်လိုက်ရာ စို့ သက်တင် အချောင်းကြီး ထွက်နေသည်ဟုသာ ထင်ရ၏။ အနီးသို့သွား၍ ကြည့်သောအခါ ပေသီးလုံး ကြီး တစ်လုံးခန့်ရှိသော တွင်းပေါက်တစ်ခုမှ မြေခိုးမြေငွေများ ထွက်နေ သည်ကို တွေ့ရလေသည်။

“ကိုရင်.... ဆူးခြစ်နွယ် သုံးတောင်လောက် သွားပြီး ကပ္ပိစမ်း” ဟု ခိုင်းကာ ဆူးခြစ်နွယ်တုတ်ဖြင့် ထိုးကြည့်ရာ တစ်ဆုံးဝင်သွား၏။ နောက် ဝါးလုံးရှည်ရှည်တစ်လုံး အရှာခိုင်းပြီး ထိုးကြည့်ပြန်သည်။ ဝါးလုံးရှည်လည်း တစ်ဆုံးဝင်သွားပြန်၏။

“အေး.... ဒါ ဂူပဲက၊ သူတို့ပြောတဲ့ ဂူပဲ” ဝမ်းသာအားရ မိန့်ဆို၏။ သို့သော် မှောင်စပျိုးလာပြီဖြစ်၍ ကျောင်းသို့ ပြန်ခဲ့ရလေ၏။

ညတိုင်းချင်း ရွာထဲမှဒကာများကို အကြောင်းကြားစေကာ နောက် တစ်ရက် ထိုနေရာသို့ လူအများနှင့်သွား၍ တူးဖော်စေ၏။ ဂူပေါက်ကြီး လေးပေါက်ကို တွေ့ရသည်။

“အေး.... ဂူလေးလုံးဆိုတာ ဒါပဲ၊ ဟုတ်ပြီ ဒါထားဦး” ဟု ဆိုကာ အုတ်အနည်းငယ် အစအနုမျှသာရှိသော နေရာတစ်ခုကို အိပ်မက်အရ အတူး ခိုင်းပြန်၏။ ထူပါရုံစေတီဆိုသော နေရာဖြစ်သည်။ ရွာသားများမှာ တမော တပန်း တူးကြရာ မကြာမီ အလွန်ကြီးမားသော ကျောက်ဖျာကြီးတစ်ချပ် တွေ့ကြရ၏။ ကျောက်ဖျာကြီးမှာ အချင်း ၅-ပေ၊ ထူ ၅-လက်မခန့်ရှိသည်။ ဆရာတော်မြင်လျှင် အလွန်ဝမ်းသာအားရဖြစ်ကာ လူအားနှင့် ဝိုင်းချီ ကုတ် ကော်ပြီး မှစေ၏။

လူအစိတ်သုံးဆယ်အားနှင့် မှသော်လည်း မရနိုင်ဘဲ ရှိနေကြလေ၏။ ထိုနေ့အတွက် နေလည်းဝင်သွားသဖြင့် ဒကာရင်း လူရွယ်များကို—

“ကဲ...ဒါ ထူပါရုံစေတီ ဓာတ်တော်တိုက်ပဲကွ။ ကုသိုလ်ရပါတယ်။ မင်းတို့သုံးယောက် ဒီမှာအိပ်နေခဲ့။ နက်ဖြန် ငါတို့ စောစောလာခဲ့မယ်” ဟု ဆိုကာ အစောင့်ထားပြီး ကျောင်းသို့ပြန်ခဲ့သည်။

နောက်တစ်ရက် ကြွသွားသောအခါ ဆရာ့အဖော်ကိုမြင်လျှင် အစောင့် လူရွယ်များ ပြေးလာကြကာ ညက ကြောက်လန့်ဖွယ် ကောင်းသော လူသံ လှည်းသံ ဆွဲသံနှင့် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် တစ်တောလုံး ဆူညံသံများ ကြားကြရကြောင်း လျှောက်ကြသည်။ ဆရာတော်က—

“အေး...ငါနှင့်ထိုက်တာ ကျန်ရစ်လိမ့်မပေါ့ကွာ” ဟု ပြောပြောဆိုဆို ထိုကျောက်ဖျာကြီးရှိရာ တွင်းထဲသို့ ကြွလေရာ လူအားနှင့် မှီခို၍မရသော ကျောက်ဖျာကြီးမှာ အလိုအလျောက် ပွင့်ဟလျက် ရှိနေသည်ကို ထူးဆန်းစွာ တွေ့ရလေ၏။ အစောင့်လူများမှာ ညက ထိုတွင်းအနားသို့ပင် မသိရဲကြပေ။ (ထိုဒေသ၌ အဝန်း ၉-ပေ၊ ထု ၂-ပေခန့်ရှိ ကျောက်ပြားကြီးများ၊ ပေ ၂၀၊ ထု ၅-လက်မရှိ ကျောက်ထီးကြီးများ များစွာရှိသည်။)

ဓာတ်တော်တိုက်ကို ပိတ်ထားသော ကျောက်ဖျာကြီး အောက်တွင် အလွန်ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းသော ပုလဲအဆင်း၊ မြလေးငှက်အဆင်း၊ ခယားစေ့ အဆင်း၊ ရွှေအဆင်းရှိသော ဘုရားရှင်၏ သရီရဓာတ်တော်များကို ဖူးတွေ့ကြ ရလေသည်။

ပဉ္စမ သံဂါယနာတင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် အထက်ပါ သတင်းကို ကြားသိရာ၊ စစ်ကိုင်း ဝတ်ချက်မင်းကျောင်းဆရာတော်နှင့် ရင်းနှီးကြောင်း သိရသဖြင့် ယင်းဆရာတော်ပုဂ္ဂိုလ်ကို နန်းတော်သို့ပို့၍ ဓာတ်တော် အချို့ ခွဲဝေ ပူဇော်ခွင့် ရယူခဲ့သည်။

မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး အမိန့်တော်ပြန်တမ်း

အမိန့်တော်။ သစ်ဆိမ့်ကြီး ဇာလဲတင် တောရကျောင်း တိုက်အတွင်း သီတင်းသုံးနေသည့် ရဟန်းတော်အရှင်ဝိသုဒ္ဓါ စာရ အိပ်မက်အရ ပေါ်ထွန်းသည့် ဓာတ်တော်မေ့တော်မြတ် တို့သည် ရည်သန် ကြံရွယ်တော်မူရင်း ဗုဒ္ဓါရမ္မဏ သမ္မာဆန္ဒ တော် အားလျော်စွာ အတုမရှိသော မဟာကျောက်စေတီ တော်ကြီး အားထုတ် တည်လုပ်တော်မူဆဲအခါ ဌာပနာသွင်း တော်မူစေခြင်းငှာ သာသနာတော်စောင့် သမ္မာဒေဝ နတ် ကောင်း နတ်မြတ်တို့ ညွှန်ပြသည့် သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား သရီ

ရခတ်တော် မေ့တော်မြတ်အစစ်ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဝါရဝ ပုဇ်နိယ
တရား ပွားများဖြစ်ထွန်းအောင် ကောင်းမွန် တင့်တယ်စွာ
စီစဉ်ခင်းကျင်း ပင့်ဆောင်တော်မူမည်။ ပင့်ဆောင်ရန် အခမ်း
အနား ခန့်ထားစီရင်ရန်ရှိသည်များကို ပြီးပြေအောင်စီရင်။
စာရင်းကိုလည်းသွင်း။

၁၂၃၉-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၄-ရက်နေ့၊ နားခံတော်
နေ့မျိုးစည်သူကျော်ထင် ပြန်။

မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် ယင်းခတ်တော်များကို ပင့်ဆောင်စေ
ပြီးလျှင် မန္တလေးမြို့၊ ရန်ကင်းတောင် မဟာကျောက်စေတီတော်ကြီး၌ ဌာပနာ
လေသည်။

(မန္တလေး သင်္ဘောတန်း ဘုရားဒကာ ဦးလှစေ-ဒီရား စုဇ္ဇာမုနိရုပ်ရှင်တော်
သမိုင်းမှ။)

(ဦးဝိသုဒ္ဓစာရ ဝထရူပတ္တိနှင့် ခတ်တော်တိုက်၊ ဂူများခတ်ပုံကို
ဓမ္မဒူတ ဒုတိယတွဲမှာ ရှုပါကုန်။)

ဦးအောင်ဇေယျရုပ်ပွားနှင့် ဂဠုန်ဦးစော

ဂဠုန်ဦးစော၏ ဇာတ်သိမ်းကား အများသိသည့်အတိုင်းပင် သမိုင်း
တွင် အကျည်းတန်ခဲ့၏။ သူသာမဟုတ် တိုင်းပြည်ပါ နှစ်နှာခဲ့သည်။

သူသည် အရာရာ၌ ထက်မြက်သူ၊ လုံ့လဝီရိယနှင့် သတ္တိရှိသူဖြစ်သည့်
အပြင် ရည်ရွယ်ချက်လည်း ကြီးမားလှသူဖြစ်သည်။ ထိုစိတ်ထားရှိသူများသည်
အတ္တသမ္ဘာပဏီဓိ (မိမိကိုယ်ကို အမှန်ထိန်းချုပ်ရပ်တည်မှု) နှင့်သပ္ပုရိသုပနိဿယ
(ပညာရှိ သူတော်ကောင်းအမှီ) သာ ရရှိပါလျှင် လျှမ်းလျှမ်းတောက် အထွတ်
အထိပ် ရောက်နိုင်ပါ၏။

ဘာသာ သာသနာရေးတွင်လည်း စိတ်ပါဝင်စားသူ၊ ကိုင်းရှိုင်းသူ
ဖြစ်သည်။ မြတ်သူခေတ်တွင် သစ်တောရေးဝန်ကြီးဖြစ်စဉ် သူ့လုပ်ပိုင်ခွင့်
နယ်ပယ်တွင် မြတ်သူ ပေါ်လစီကိုပင် ဆန့်ကျင်ကာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း
များအတွက် ပထမတန်းစား နိုင်ငံခြားတင် သစ်တန်ပေါင်းများစွာ လှူခဲ့ဖူး၏။
ပခုက္ကူမြို့အလယ်တိုက်ရှိ အထိကရ အလယ်ကျောင်းကြီးမှာ သူ၏ စွန့်စား
လှူပံ့ဆောင်ချက်တစ်ခုပင်ဖြစ်၏။ ပညာရေးဝန်ကြီးဖြစ်စဉ်ကလည်း မန္တလေးမြို့
မဟာမုနိ အရှေ့ဘက်စောင်းတန်းထိပ်ရှိ မဟာနန္ဒိသေနာရာမ ကျောင်းတိုက်
မြေကိုလည်း သာသနာ့မြေအဖြစ် သူပင် ဆောင်ရွက်ပေးသွားခဲ့သည်ဟု ဆို၏။

ပထမပြန်စာမေးပွဲ ဆုငွေ

ထိုထက် အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော ဘာသာရေး စွန့်စားချက်တစ်ခုကား သမိုင်းတွင် ဖျက်၍မရချေ။ မကောင်းတာ မကောင်းခဲ့သော်လည်း ကောင်းတာကား ကောင်းသည့်အလျောက် သမိုင်းတွင် တည်ရှိနေပေလိမ့်မည်။

ရှေးယခင်မြတ်တော်တော်တော် ပထမပြန်စာမေးပွဲ၌ပထမမင်္ဂလာအောင်လျှင် (၁၄) ကျပ်သာ အစိုးရက လှူမြဲဖြစ်ရာ ဦးစော ပညာရေးဝန်ကြီး ဖြစ်လာသောအခါ ကျယ်ငါးဆယ်အထိ တိုး၍လှူစေခဲ့သည်။ စာဖြေစာအောင်သူများ ပို၍များလာခဲ့၏။

- ယခုအခါ
- ပထမမင်္ဂလာအောင်လျှင် ၅၀-ကျပ်၊
- ပထမလတ် ၇၅-ကျပ်
- ပထမကြီး ၁၀၀-ကျပ်

စာချတန်း တစ်ကျမ်းလျှင် ၁၀၀-ကျပ်နှုန်းမှာ ဦးစော တိုးမြှင့်လှူဒါန်းခဲ့သော အောင်ဆုနှုန်းများပင် ဖြစ်လျက်ရှိနေချေသေးသည်။

ဂဠုန်ဦးစောကား ဘုရင်စိတ် ပြင်းပြသူ ဖြစ်သည်။ အလောင်းမင်းတရား ဦးအောင်ဇေယျ စသော ကုန်းဘောင်ဆက်မင်းများ အစဉ်အဆက် 'အောင်မြေ'ဟု သတ်မှတ်ထားသောနေရာတစ်ခု ရွှေဘိုမြို့အဝင် တောင်ဘက်၌ ရှိသည်။ ထိုအောင်မြေ၌ ဦးစော အောင်မြေနင်းခဲ့၏။ အောင်မြေနေရာကိုလည်း အဆောက်အအုံတစ်ခု ဆောက်ကာ သမိုင်းဝင်ဌာနတစ်ခုအဖြစ် ထင်ရှားစေခဲ့သည်ဟု မှတ်သားရသည်။ (ယခု ဝေဘူဆရာတော်ကြီး၏ အောင်မြေရိပ်သာအတွင်း၌ ရှိ၏။)

ထိုမျှမက မြန်မာ့တန်ဆောင် အလောင်းမင်းတရားကြီး၏သင်္ချိုင်းတော်သည် မူလက လေးတိုင်စင် ပြာသာဒ်ကလေးမျှသာ ရှိနေရာ ဦးစော နန်းရင်းဝန်ဘဝ ၁၅၊ ၁၂၊ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက်တွင် အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ (ယခုမြင်တွေ့ကြရသော) အုတ်နန်း ပြာသာဒ်တော်ကို တည်ဆောက်ရန် ပန္နက်ချပေးခဲ့လေသည်။ ၄၂-ခုနှစ်ပြီးရာ ကျပ် သုံးသောင်း ကုန်လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ မှတ်သားမိသမျှ အထက်ပါ သစ်တန်များစွာလှူခြင်း၊ ပထမပြန်ငွေများ တိုးမြှင့်လှူခြင်း စသည်တို့မှာ ဦးစော၏ သတ္တိရှိရှိ ကောင်းသော လုပ်ဆောင်ချက်များ ဖြစ်သည်။

ရွှေတိဂုံမှ ဂဠုန်ဦးစောဘုရား

ထိုမှ နောက်၌ကား ဂဠုန်ဦးစော၏ လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ သတ္တိရှိရှိ မှားယွင်းခဲ့လေပြီ။ သူ့ဘဝတွင် တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဒုက္ခတွေနှင့်သာ ရင်ဆိုင်ရတော့၏။ အင်္ဂလိပ်အကျဉ်းသား ဖြစ်ရ၏။ လမ်းသွားရင်း ကားပေါ်မှာပင် သေနတ်ပစ်ခံရ၍ မျက်စိ တစ်ဖက်ပျက်ခဲ့၏။ နောက်ဆုံး မဟာအမှားကြီး ဖြစ်သော နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုကြောင့် ကြီးမိန့်ပေးခြင်း ခံရသည်အထိ ရောက်လေတော့သည်။

ဂဠုန်ဦးစောသည် အင်းစိန်ထောင်အတွင်း ကြီးမိန့်ချပြီးနောက် တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆက်တိုက်ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော ဒုက္ခများအတွက် သူ့ဘဝကိုသူ ပြန်စဉ်းစားကြည့်သည်။ တရားခံ ရှာကြည့်သည်။ ဝေဖန် သုံးသပ်ကြည့်သည်။ သူ့အမှား သူ့လေ့ လာသည်။ အခြားအကြောင်းများ ရှိချင်ရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း သူ့စိတ်ထဲတွင် အဓိကအကြောင်းတစ်ခုကို သွားတွေ့၏။ ဘုရားရှုပ်ပွားကိုးကွယ်ပုံ မှားယွင်းခဲ့ခြင်းပင်တည်း။

နိုင်ငံတော်လုပ်ကြံမှုနှင့် ဘုရားကိုးကွယ်မှုအမှားနှစ်ခုသည် သူ့အတွက် ပြင်၍မရတော့သော အမှားများဖြစ်၏။ သို့သော် နောက်လူတို့အဖို့ လောကီလောကုတ္တရာ နှစ်ဌာနအတွက် သင်ခန်းစာကောင်းတစ်ခုအဖြစ် ကျန်ခဲ့သည်။

သူ အင်းစိန်ထောင်ကြီးအတွင်း၌နေရစဉ် သူ့ကို စောင့်ကြပ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား သူ့ကိုယ်တိုင် အောက်ပါအတိုင်း သူ့အမှားသူ ဝန်ခံပြောဆိုသွားခဲ့ဖူး၏--

“ကျုပ်ဟာ နန်းရင်းဝန်ကြီးဘဝနှင့် ရွှေတိဂုံကိုရောက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်က ရွှေတိဂုံမှာ အတော်ထင်ရှားကျော်ကြားနေတဲ့ အလောင်းမင်းတရားကြီး ဦးအောင်ဇေယျကိုးကွယ်တဲ့ သင်္ကန်းနက်ဘုရား၊ မတ်ရုပ် ဆင်းတုဟော်ဟာ အတော်တန်ခိုးကြီးတယ်၊ ဆုတောင်းပြည့်တယ်၊ လိုတ၊ ရတယ်၊ ရန်အပေါင်းကို အောင်နိုင်တယ် ဆိုတဲ့ သတင်းကြောင့် အဲဒီဘုရားကို မရ-ရတဲ့နည်းနှင့် ကျုပ် ယူခဲ့မိတယ်။

“ဒါပေမယ့် ကိုးကွယ်လိုလို့ ကြည့်ညှိသဒ္ဓါနှင့် ပင့်ခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်အကျိုးအတွက် ကြည့်ပြီးယူခဲ့တာပဲ။ ဒီတော့ ဆင်းတုတော်ကို သာမန်မျှသာ ကိုးကွယ်မှုအဆင့်တွင်မဟုတ်ဘဲ ကျုပ်ရဲ့ ‘အဆောင်’ သဘောမျိုး ထားခဲ့မိတယ်။ အဲဒါ ကျုပ်ရဲ့ မဟာအမှားကြီးပဲ။

“နောက်မှ သိရတာက ဒီဆင်းတုတော်ကြီးဟာ တန်ခိုး

ကြီးသလောက် အလွန် ‘ခိုက်’ တယ်ဆိုတာ သိရတော့
နောက်ကျသွားပြီ။ အဲဒီအချိန်က ကျုပ်ဟာ အင်္ဂလိပ်အကျဉ်း
သမား ဖြစ်လို့ဖြစ်ရ၊ သေနတ်ပစ်ခံလို့ခံရနှင့် နောက်ဆုံး အခု
အခြေအထိ ဖြစ်ခဲ့တာပါပဲ။

“နောက်-ကျုပ် ဒီထဲရောက်မှ အဲဒီ ဆင်းတုတော်ကြီးကို
ရွှေတိဂုံစေတီတော် စနေထောင်မှာ ကျောင်းဆောင်တစ်ခုနှင့်
လှူဒါန်းလိုက်ရတယ်”

[၁၅၊ ၇၊ ၁၉၇၁ နေ့ထုတ် အိုးဝေဂျာနယ်မှ။ ယခု ထိုရုပ်ပွား ထိုနေရာ၌
မတွေ့ရ။]

ရတနာနှင့် မထိုက်တန်လျှင်

ယခုအခါ သက်ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်ဒေသ၌ အများပြည်သူ ဘိုးစဉ်
ဘောင်ဆက် လက်ဆင့်ကမ်း ကိုးကွယ်လာကြသော ရုပ်ပွားများကို (အချို့
အရှိန်အဝါကို အသုံးပြုကာ) ‘ဆင်ရုပ်ခံတဲ့တုရားက အယ်လီတန်ခိုးကြီးတာ’
စသည်ဖြင့် မှားယွင်းစွာ ယူဆလျက် ပုဂ္ဂလိက သိမ်းယူပူဇော်ကြသူများ စဉ်းစား
ကြရန်ဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့သော ၁၀ နှစ်ခန့်မှစ၍ တောအရပ်ဘို့၌ ရာထူး အာဏာ စီးပွား
မြင့်မားတိုးတက်လိုသူတို့က တစ်မျိုး၊ နိုင်ငံခြားခိုးထုတ်လိုသူတို့က တစ်နည်း၊
သာသနိကပစ္စည်းများနှင့်စပ်၍ အလွန်ငရဲကြီးသူများ ရှိနေခဲ့ကြ၏။ နိုင်ငံရပ်
ခြားတိုင်းပြည်များတွင် ယင်းရုပ်ပွားတော်များကို ပြုလုပ်၍ စီးပွားရေးရှာ
သူကရှာ၊ ဟိုတယ်လှေကားခြေရင်းမှာ ‘ဧည့်ကြိုအနုပညာရုပ်လုံး’ အဖြစ် ထား
သူက ထား၊ ‘ရုပ်ပွားတော်များကပင် ကမ္ဘာသို့ သာသနာပြုကြွကြွလေပြီ’
ဟု ယူဆဖွယ်ရှိသော်လည်း ရင်လေးဖွယ်ဖြစ်တော့သည်။

ရတနာသည် ရတနာနှင့် ထိုက်တန်သောနေရာ၊ ထိုက်တန်သူမှသာ
အကျိုးဖြစ်ထွန်း၍ ရတနာနှင့်မထိုက်တန်လျှင် ထိုရတနာကပင် လူကို ဒုက္ခ
ရောက်စေတတ်သည်မှာ ထင်ရှားလှပေ၏။ ရှေ့ဝတ်ဆင်ထားသော ကလေးငယ်
များအား ထိုရွှေကပင် သတ်သွားတတ်လေသည်။ သိန်းဆူပေါက်သော
ရေထမ်းသမားအား ငွေအသပြာတစ်သိန်းကပင် သတ်သွားတတ်၏။

လောကုတ္တရာရတနာ၊ သာသနိက ပစ္စည်းတို့၌ကား ထိုထိုလောကီ
ရတနာတို့ထက်ပင် အဆပေါင်းများစွာ မနှိုင်းယှဉ်သာအောင် မြင့်မြတ်သော၊

လူသာမန်တို့ မသိနိုင်သော ငုပ်ကွယ်နေသော အင်အားသတ္တိများ အပြည့် အနက် ရှိနေကြပေသည်။ ‘ဇာတံ သရဏတော ဘယံ’ ကိုးကွယ်ရာမှ ဘေး ဖြစ်သည်မှာ သိနိုင်ခက်သဖြင့် ကြောက်မက်ဖွယ် အကောင်းဆုံးပင်တည်း။

အိန္ဒိယပြန်ဆင်းတုတော်

၁၉၅၀ ခုနှစ်ခန့်က ကျွန်တော် အိန္ဒိယပြည်ကာကီမြို့ စစ်အင်ဂျင်နီယာ ကျောင်းတက်အပြီး မြန်မာပြည်သို့ မပြန်မီတစ်နေ့တွင် ထောင်ထောင်မောင်း မောင်းနှင့် အင်္ဂလိပ်မြန်မာကပြားကြီးတစ်ဦးက ကားနှင့် လာခေါ်၍ ကျွန် တော် လိုက်သွားခဲ့ပါသည်။ ကားသည် စစ်အင်ဂျင်နီယာမြို့ရှိ စစ်အရာရှိများ ရိပ်သာရှိရာအရပ်သို့ သွားပြီး အိန္ဒိယအင်ဂျင်နီယာ ဗိုလ်ကြီးတစ်ဦး၏ အိမ် ထောင်သည် တစ်ထပ်တိုက်တစ်ခုရှေ့တွင် ရပ်လိုက်သည်နှင့် ကပြားကြီး၏ နောက်မှ ကျွန်တော် ဆင်းလိုက်သွားပါသည်။

လှေကားထစ် လေးငါးထစ်တက်ပြီး ဖိနပ်ချွတ်သို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်တို့ တစ်သက်လုံး ဖူးမြော်ကန်တော့ခဲ့၍ မှတ်မိနေသော မြန်မာ့ ကျောက်ဆင်းတုတော် တစ်တောင်သာသာတစ်ဆူမှာ ဖိနပ်များနှင့်ရောထွေး ပြီး စစ်ဦးထုပ်တစ်ခုကို တစောင်းဆောင်းတော်မူ၍ တုတ်ကောက်တစ်ချောင်း ကိုလည်း ပခုံး၌ ထမ်းထားတော်မူသည်ကို အမှတ်တမဲ့ တွေ့လိုက်ရသည်။

“အထဲကို ဝင်ပါ ဗိုလ်ကြီး” ဟု ထပ်မံဖိတ်၍ ဧည့်ခန်းမှဖြတ်ကျော်ပြီး အိပ်ခန်းတွင်း ရောက်သောအခါ ပိန်ချည့်နေ၍ နာလန်ထစ ကုလားစစ်ဗိုလ် တစ်ဦး အိပ်ရာထဲ၌ လဲလျောင်းနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

“ဒါ အိန္ဒိယ စစ်အင်ဂျင်နီယာဗိုလ်ကြီး” ဟု မိတ်ဆက်ပေးပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် နာမည်မမှတ်မိပါ။ တစ်ဖန် ကုလားဗိုလ်ကြီးဘက်သို့ လှည့်ပြီး....

“ဒါ မြန်မာပြည် အင်ဂျင်နီယာတပ်က သင်တန်းလာတက်တဲ့ ဗိုလ်ကြီး တင်မောင်ပဲ” ဟု မိတ်ဆက်ပေးသောအခါ ကျွန်တော်တို့ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက် ကြသည်။ ထို့နောက် ကုလားစစ်ဗိုလ်က....

“ခင်ဗျားကို ဒီလိုဖိတ်ခေါ်ရတဲ့ အကြောင်းကတော့ ဟောဒီမိတ်ဆွေကြီးက ပြောပါလိမ့်မယ်” ဟု ဆိုကာ ခေါင်းအုံးပေါ် အင်အားချည့်နဲ့စွာ ပြန်လှဲချလိုက်ပါသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း အင်္ဂလိပ်မဟာမိတ်တပ်များသည် မြောက်ဘက်မှဝင်၍ မန္တလေးမြို့ကိုတိုက်ခိုက်ရာ ဦးစွာ မန္တလေးတောင်ကို သိမ်းကြသည်။ ထို့နောက်မှ မြို့ကိုသိမ်းကြသည်။ မန္တလေးတောင်သိမ်း တပ်များထဲမှ အင်္ဂလိပ်ဗိုလ်တစ်ဦးသည် အမှတ်တရ ကျောက်ဆင်းတုတော်တစ်ဆူကိုမ သွားခဲ့ကြောင်း၊ ယင်းဆင်းတုတော်ကို အိန္ဒိယပြည်အထိ ယူသွားနိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ စစ်ပြီး၍ တပ်များဖျက်သိမ်းသောအခါ လူတစ်ကိုယ် ပေါင်၆၀သာ လေယာဉ်ဖြင့် တင်ခွင့်ပြုသဖြင့် ဆင်းတုတော်မှာ အိန္ဒိယစစ်ဗိုလ်တစ်ဦးလက်သို့ ရောက်ခဲ့ကြောင်း၊ ယင်းဆင်းတုတော်မှာ အိန္ဒိယစစ်ဗိုလ်များလက်သို့ ရောက်ပြီးနောက် စစ်ဗိုလ်တိုင်းမှာ တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခု ဒုက္ခရောက်သည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ သေသူ၊ နာသူ၊ လင်ယောက္ခ၊ ရာထူးကျ၊ ကလေးသေ၊ မီးလောင်နှင့် ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတွေ့ကြရာ နောက်ဆုံး ယခု ကုလားစစ်ဗိုလ်လက်သို့ ရောက်ကြောင်း၊ ရောက်သည့်နေ့မှစ၍ တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု ‘ခိုက်’ နေကြောင်း။

“ဒီစစ်ဗိုလ်က ကျွန်တော်နှင့်မိတ်ဆွေဗျ၊ ဒီဆင်းတုတော်တန်ခိုးရှိလို့ခိုက်တာပဲလို့ ကျွန်တော်က သူ့ကိုပြောရတယ်။ အနေကတော့ထားတာတို့ဘာတို့ သူတို့နားလည်တာမှ မဟုတ်ပဲ။ ပြီးတော့ သူများ အထွတ်အမြတ်ကိုးကွယ်တဲ့ ဆင်းတုတော်ကို သူတို့ ဘယ်လိုထားသလဲဆိုတာ ဗိုလ်ကြီးအဝင်မှာ မြင်သားပဲ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က ပြန်ပို့ခိုင်းတော့ ပို့မယ်ကတိပြုလို့ ဗိုလ်ကြီးကို လာခေါ်တာပါ။ အဲဒါ တဆိတ် ဗိုလ်ကြီးမြန်မာပြည်ကို ပြန်ပင့်နိုင်ရင် ပင့်သွားပေးပါလို့ တောင်းပန်ချင်ပါတယ်”

ဟု ကပြားကြီး၏ စကားဆုံးလျှင် ကုလားစစ်ဗိုလ်က အားယူပြီး အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်....

“ဟုတ်ပါဘယ်၊ အစောဆုံး မယုံပါဘူး၊ ဒီဆင်းတုတော်ရောက်ပြီး တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု ဖြစ်တယ်လို့ ပြောဟာသိရက်နဲ့ ကျွန်တော် ယူသွားတာပါ။ ရောက်တဲ့နံ့ကစပြီး တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခုပဲဗျာ၊ ခု ကျွန်တော် သေမလောက်ဖြစ် လိုက်တာသာ ကြည့်တော့၊ ဟောဒီမိတ်ဆွေရဲ့တိုက်တွန်းချက်အရဆင်းတုတော်ရဲ့ နေရာမှန် ပြန်သာပို့သွားစေချင်ပါတယ် ခင်ဗျာ” ဟု ပြောပါသည်။

အရှေ့တိုင်းမှ အထွတ်အမြတ်ကိုးကွယ်ကြသော ရုပ်တုများ၊ နတ်ရုပ်များ လှူဒါန်းပြီးသော ကျောက်မျက်ရတနာများတို့ကို အနောက်တိုင်းမှတစ်စုံ

တရာသောနည်းဖြင့် ရယူပိုင်ဆိုင်ထားတိက ခုက်တတ်ကြောင်း ကျွန်တော် စာပေများတွင် ဖတ်ဖူးသော်လည်း ဣယ့်စော့မကြုံဖူးပါ။ ယခု ကိုယ်တွေ့ မျက်မြင် တွေ့နေရပါပြီ။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် ယင်းဆင်းတုတော်ကို ပင့်လာခဲ့ပြီး ကိုယ့် အခန်း ရောက်သောအခါတွင်မှ ရေသပ္ပာယ်၍ ခေါင်းအုံးစွပ်နှင့် ထုပ်ကာ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လည် ပင့်ဆောင်လာခဲ့ရပါသည်။ ယခုမူ ယင်းတန်ခိုးကြီး ဆင်းတုတော်သည်မန္တလေးတောင်၏တစ်နေရာတွင်ဆိတ်ငြိမ်စွာစံတော်မူလျက် ရှိပါသည်။ တစ်နေ့သောအခါတွင် အများပြည်သူ ဖူးမြော်နိုင်ရန် ကမ္မည်း ကျောက်စာ ရေးသားမှတ်တမ်းတင်ရန် ဆန္ဒရှိပါကြောင်း တင်ပြရပါသတည်း။

[၁၉၇၉ ခု၊ ဧပြီလထုတ် သင့်တဝ်မဂ္ဂဇင်း၊ စာမျက်နှာ ၇-ပါ သိပ္ပံမှူးတင်၏ “အိန္ဒိယပြန် ဆင်းတုတော်” မှတ်တမ်းဆောင်းပါးမှ ကျောက်နုတ် ဖော်ပြပါသည်။]

ဦးစံရွှေ ဘုရားစင်

စေတီရုပ်ပွား ဗုဒ္ဓသာသနိက ပစ္စည်းများနှင့်စပ်၍ လောက ဝေဝါဟာရ အားဖြင့် ‘ခိုက်’ သည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ အလွန်ထင်ရှားသော အချက်ကြီးဖြစ်၏။ သို့ပါလျက် လူတို့သည် ဓမ္မစေတီထိုက်သော တရားစာအုပ်၊ တရားတိပ်ခွေများ၊ ပြက္ခဒိန်ပါပုံတော်များ၊ အရိယာ သူတော်ကောင်းကြီးများ၏ ပုံတော်များကို လေးစားရကောင်းမှန်း မသိရှာကြချေ။

‘ခိုက်’ သည် ဆိုရာ၌ အထူးမှတ်သားရန်မှာ ရုပ်တုတော် ပုံတော် စသော သာသနိက ပစ္စည်းများက ခိုက်သည် (ဝါ) ဒုက္ခရောက်စေသည်ကား မဟုတ်။ ရှိသေရမည့် အရာ၌ မရှိသေသော ဗုဒ္ဓအဂါရဝ၊ ဓမ္မအဂါရဝ၊ သံဃအဂါရဝ မိမိတို့၏အကုသိုလ်ကပင် မိမိတို့အား ခိုက်နေသည်ကို မစဉ်းစား မိကြချေ။ ယင်း အဂါရဝတရားကို သာသနာ့ကွယ်ပအောင်လုပ်သော အကျင့် ဆိုးကြီးဟုလည်း ဟောတော်မူခဲ့၏။

ကျေးဇူးရှင် ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီးကားမိမိပုံတော်များကိုခတ်ပုံ ရိုက်၍ ပူဇော်လိုလှသော သူများအား အကြိမ်ကြိမ် ဟန့်တားတော်မူခဲ့ဖူး၏။ မတတ်သာလှ၍သာ ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့ရသည်။

“ရှိတာထက် မရှိတာက ပိုကောင်းသဗျာ” ဟုလည်း မိန့်တော်မူလေ့ ရှိပါသည်။

“တိမ်ဇယောင်နှင့်နက်၊ လွယ်ဇယောင်နှင့်ခက်” သော သဘောများဖြစ်ရာ အလွန် သိမ်မွေ့လှပေသည်။ ဒုက္ခဖြစ်မှသာ မျက်လုံးမျက်ဆံပြူး ဖြစ်ကြရာ အရာရာတွင် ဘာကလေးတစ်ခုမှ အလေးအနက်မထား၊ ပေါ့လျော့ကြ၏။ ကြားလိုဝါလို ကြီးပွားလိုစိတ်က ဖုံးလွှမ်းနေကြသည်။

သာသနိက ပစ္စည်းများအပေါ် အဂါရဝ လုပ်သူများအား လက်ငင်း ဒိဋ္ဌ သိသိသာသာကြီး ဆိုက်နေသည်ကိုကြည့်၍လည်း ဂါရဝရှိသူများအတွက် လက်ငင်းဒိဋ္ဌ သိသိသာသာကြီး ကောင်းကျိုးဆုလာဘ်များ ဆိုက်နေသည်၊ ဆိုက်နိုင်သည်ကိုလည်း ဉာဏ်မသက်ဝင်ကြချေ။ သဘောတရားကား ရှင်း၏။ ဉာဏ်မျက်စိ မလင်းကြ။

ဤ၌ မင်္ဂလာဒုံလေကြောင်း ရေဒီယိုအော်ပရေတာ ရွှေတောင်ဦးဘချစ် ပြောပြသော ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်တစ်ခုလည်း အလွန် မှတ်သားဖွယ်ကောင်း၏။ အဖြစ်အပျက်ကား တော်လှန်ရေးအစိုးရ မတက်မီ ၁၉၅၉-ခု၊ ၆-ခုနှစ် ဝန်းကျင်က ဖြစ်သည်။

မကွေးလေယာဉ်ကွင်း၌ ရခိုင်အမျိုးသားကွင်းမှူးကလေးဦးစံရွှေဆိုသူ ရှိခဲ့သည်။ သူကား ဗိုလ်ဆန်၍ အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုကို အထင်ကြီးသူ ဖြစ်၏။ တစ်နေ့သောအခါ ဘီအိုစီကုမ္ပဏီ၌ အမှုထမ်းနေကြသော အင်္ဂလိပ် အရာရှိများအား သူ့အိမ်၌ ဧည့်ခံကျွေးမွေးရန် ဖိတ်မန်ထား၏။

ဧည့်သည်မလာမီ သူ့တပည့်များအား ဘုရားရုပ်ပွားနှင့် ဘုရားခန်းမှ ပစ္စည်းများအားလုံးကို မမြင်ကွယ်ရာတစ်နေရာ၌ ဖယ်ရှားသိမ်းဆည်းထားရန် ခိုင်းသည်။ ဧည့်သည်များအား ဗိုလ်ဆန်ဆန်ဧည့်ခံကျွေးမွေးပြီးနောက်တစ်ရက် မှစ၍ ဦးစံရွှေ အလုပ်မဆင်းနိုင်၊ ခွင့်ယူရ၏။

အကျိုးအကြောင်း မေးသောအခါ ရုတ်တရက် နေမကောင်း၍ အိပ်ရာ ထဲ၌ လဲနေ၏။ အရုပ်ကြီးပြတ်ဖြစ်ကာ ချက်ချင်းပင် လူနှစ်ယောက်တို့၍ ထိုင်ရ ထရ၏။ ကိုယ့်ထမင်း ကိုယ်မစားနိုင်၊ ခွံ့ပေးရသည်။ ဆရာဝန်ခေါ်၍ ဆေး ထိုး၏။ ဓာတ်မှန်ရိုက်၏။ ရောဂါ အမည်မတပ်နိုင်။ တစ်လကျော်ကျော် အလူး အလဲ ခံရသည်။ ထိုအခါမှ ဦးစံရွှေ တစ်စုံတစ်ခုသတိရကာ....

“မင်းတို့ တလောက ဘုရားခန်းကပစ္စည်းတွေ ဘယ်မှာထားကြသလဲ” ဟု မေးမိသည်။ မိရိုးဖလာအရ အိမ်တစ်အိမ်၏အဆောင်အယောင်တစ်ခုအဖြစ် မျှသာ ဘုရားခန်းထားရှိကြောင်း ထင်ရှား၏။ နေ့စဉ် ဆွမ်း၊ ပန်း၊ ရေချမ်း ကပ်ခြင်း ဝတ်ပြုခြင်း မရှိသည်မှာ ပေါ်လွင်တော့၏။

“ဘုရားရှင်ပွားရော၊ ဘုရားခန်းကဟာတွေအားလုံး အဲဒီခုတင်အောက် မှာပဲ ထိုးထားလိုက်တယ်” ဟု ဆိုကာ ဦးစံရွှေအိပ်သော ခုတင်ကို ထက်ညှိုး ထိုးပြကြ၏။ ထိုအခါမှ မျက်လုံးမျက်ဆံပြူးကာ နေရာတကျ တရိုတသေ ပြန်လည် ပူဇော်ထားကြသည်။ ဦးစံရွှေ သုံးရက်အတွင်းမှာပင် ပကတိကျန်းမာ လာ၏။

“ခင်ဗျားတို့အိမ်မှာ ဘုရားခန်းကြီးဟီးနေအောင် တဆောင်တယောင် လုပ်ထားပြီး ဆွမ်း၊ ပန်းမတင်၊ ဝတ်မပြု “ဖော်ရှိုး ပကာသန” မလုပ်ကြနဲ့ဗျာ၊ ခင်ဗျားတို့ တစ်နေ့ ရေဘယ်နှစ်ခါသောက်သလဲ၊ ဘုရားသောက်တော်ရေ ဘယ် နှစ်ကြိမ်ကပ်သလဲ၊ ခင်ဗျားတို့ဘုရား မျက်နှာမှသစ်ရဲ့လား၊ ဘုရားရိုက်တာ ပိုနာတယ်နော်၊ မယုံမရှိနဲ့” စသည်ဖြင့် ရင်းနှီးသူများအိမ်ရောက်တိုင်း အလျင် ဆုံး ဘုရားဝတ်ပြုပြီးနောက် ဦးစံရွှေပြောနေကျ စကားဖြစ်သည်။ လုပ်မယ့်လုပ် တော့လည်း လိုက်မမီ။

ဘုရားစင်အနီး ရှုပ်ရှုပ်ယှက်ယှက်များကိုမြင်လျှင် သာ၍ပင်မညာမတာ ပြောဆိုလေ့ရှိလာ၏။ “ခင်ဗျားတို့ အိမ်မှာပင့်ပြီး ဘုန်းကြီးဆွမ်းကျွေးတဲ့ အခါ ဘုန်းကြီးဆွမ်းပွဲ ဟိုဘက်ဒီဘက်မှာ နတ်ကတော်တွေက တစ်ဝိုင်း၊ တိုးတော်တွေကတစ်ဝိုင်း ပြင်ကျွေးရင် ဘယ်လိုနေမလဲ၊ ကြည့်မကောင်းပါ ဘူးဗျာ၊ ကိုယ်လောဘကြီးတာ လူသိလှပါတယ်”

ယခု ဦးစံရွှေ ကွယ်လွန်ရှာလေပြီ။

ရှု မှတ် သာ နေ
ဧပေါ်ပိုင်းမပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်
ရုပ်၊ နာမ် နှစ်မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်
မမြဲဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲဧပေါ်လွင်
အနတ္တ သိရ နိဗ္ဗာန်ငင်။

- ဧဟာ စည်ဆရာတော်ကြီး

ကမ္ဘာလှည့်၍ ဂြိုဟ်မွေနေသော ပုဂံဘုရားက စိန်ကြီး

ကျိန်စာ မိနေသော 'ဟုပ်' စိန်ကြီး (အပေါ်ဆွဲကြီး) ကို လည်၌ ဆွဲထားသော ကွယ်လွန်သူ မစ္စက်မက်ကလင်း (ရာမ သီတာရုပ်တုတွင် တပ်ဆင်ထားသော) စိန်ကြီးတစ်လုံးကို အစောင့်အရှောက်များ အကြားမှ ညဉ့်အချိန်၌ ခိုးယူ ထွက်ပြေးသွားခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

ဝါရှင်တန်မြို့မှ ရုက်သရေရှိအမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သူ 'မစ္စက်အီဗယ်လင်ဝပ် မက်ကလင်း' ဆိုသူမှာ စိန်ဆွဲကြီးကြီး နှစ်ကုံးရှိသည်။ ၄၄ ရတီခွဲရှိသောစိန်ကို ဆွဲကြိုးပြု၍ လည်ပင်း၌ ဆွဲထားသည်။ ဤစိန်၏ အမည်မှာ 'ဟုပ်' ဟု ခေါ်သည်။ အခြားစိန်တစ်လုံးမှာ ၁၀၀ ရတီရှိသည်။

ဤ ၄၄ ရတီရှိသော ဟုပ် စိန်ကြီးမှာ 'ကျိန်စာ သင့်သော စိန်ကြီး' ဟု လူအများ ပြောမှတ် ပြုကြသည်။ ယင်းစိန်ကြီးကိုပြင်သစ်ခရီးသည် တစ်ဦးက မြန်မာနိုင်ငံ ပုဂံမြို့ဘုရား စေတီတစ်ဆူအတွင်းမှ ခိုးယူသွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟုလည်း သိရသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် လူစီ ၁၄ ဘုရင် နန်းစံစဉ်က ပြင်သစ်ခရီးသည် တစ်ဦး ဖြစ်သော 'တာဗာနီယာ' ဆိုသူသည် မြန်မာနိုင်ငံ ပုဂံမြို့သို့ရောက်လာသည်။ သူသည် ပုဂံမြို့ဘုရားတစ်ဆူ အတွင်းမှ (ရာမ သီတာရုပ်တုတွင် တပ်ဆင်ထားသော) စိန်ကြီးတစ်လုံးကို အစောင့်အရှောက်များ အကြားမှ ညဉ့်အချိန်၌ ခိုးယူ ထွက်ပြေးသွားခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

အဆိုပါစိန်ကြီးကို ခိုးယူသွားသူ 'တာဗာနီယာ' ထံမှ လက်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးတွင် သုံးစိတ်ကဲ့အောင် ခဲ့စိတ်လိုက်လေသည်။

ဤစိန်ကြီးကို ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးကြီး နောက်ပိုင်းတွင် 'မစ္စတာ သောမတ်စ်ဟုပ်' ဆိုသူက ရရှိခဲ့သည်။ သူသည် ယင်းစိန်ကြီးကို သုံးစိတ် စိတ်၍ ၄၄ ရတီခွဲရှိသော အကြီးဆုံးအပိုင်းကို မိမိလက်တွင်ထားပြီး စိန်အမည်ကို လည်း 'ဟုပ်'ဟု အမည်ပေးခဲ့လေသည်။

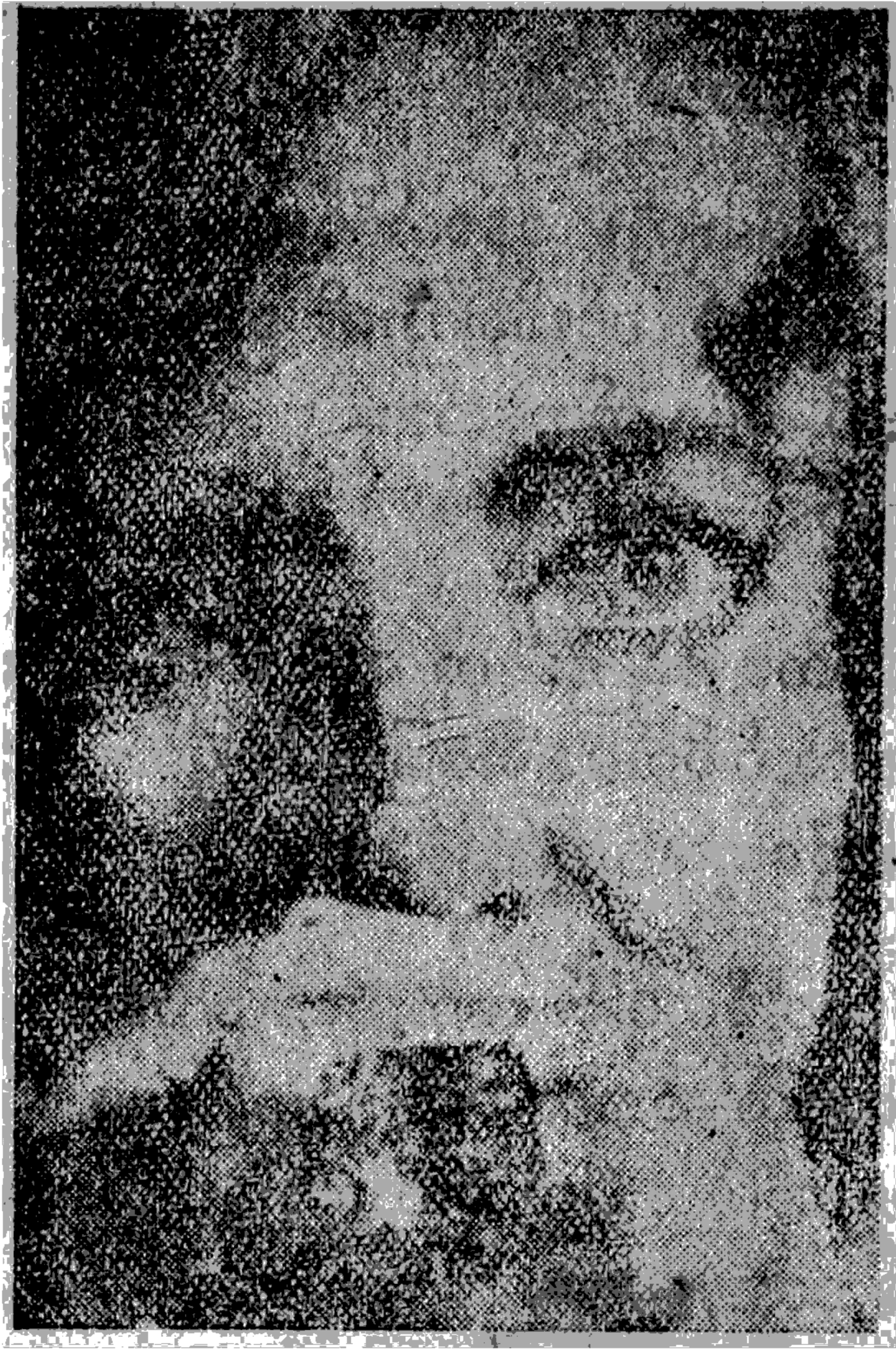
ယင်းစိန်ကြီးကို 'ကျိန်စာသင့်သော စိန်ကြီး' ဟု ခေါ်ဆိုကြရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ စိန်ကိုလက်ခံရရှိသူသည် စိတ်မချမ်းမြေ့ ဖွယ် ဖြစ်ရပ်များ၊ ဘေးအန္တရာယ်များ တစ်မျိုးမျိုးနှင့် ကြုံတွေ့ရတတ်၍ဖြစ်သည်။

ဥပမာဆိုလျှင် 'မစ္စတာ သောမတ်စ်ဟုပ်' ၏ လက်သို့မရောက်မီက စိန်ကြီးကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ စိန်ကုန်သည် 'ဖောလ်' ဆိုသူက ဝယ်ယူခဲ့သည်။ ဖောလ်၏ သားဖြစ်သူသည် စိန်ကြီးကို ဖခင်ထံမှ တိတ်တဆိတ် ခိုးယူသွားခဲ့သည်။ ခိုးယူပြီး မကြာမီပင် ကိုယ့်ကိုကိုယ် သတ်သေသွားလေသည်။ သတ်မသေမီ 'ဖရန်စ် ဘော်လီယူ' ဆိုသူထံတွင် ငွေကြေးအနည်းငယ်ဖြင့် စိန်ကြီးကို ရောင်းချသွားခဲ့သည်။

ဖရန်စ်စ်သည် အဆိုပါစိန်ကြီးကို ရတနာကုန်သည် 'ဒင်နီယယ်၊ အယ်လီဆင်' တို့အားရောင်းချခဲ့သည်။ သို့သော် သူ့ထံသို့ ဒင်နီယယ်သွားရောက်သော အခါ ဖရန်စ်စ်သည် အိပ်ရာထဲတွင် သေဆုံးနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

အယ်လီဆင်သည် ၁၈၃၀ ခုနှစ်အထိ စိန်ကြီးကို ထိန်းသိမ်းထားပြီး နောက် မစ္စတာသောမတ်စ်ဟုပ်ကို စတာလင်ပေါင် တစ်သောင်းရှစ်ထောင်ဖြင့် ရောင်းလိုက်၏။ သောမတ်စ်ကွယ်လွန်လျှင် သားဖြစ်သည့် 'လော့ဒ်ဖရန်စ်စ်ဟုပ်' က အမွေရခဲ့သည်။ သို့သော် ဖရန်စ်စ်ဟုပ်သည် မကြာမီပင် စည်းစိမ်အိမ်မြေ ပျက်စီးဆုံးပါးရသော စိတ်မချမ်းမြေ့ ဖွယ်များနှင့် ကြုံတွေ့ရ၏။

၁၉၀၈ ခုနှစ်သို့ရောက်သောအခါတွင် ရုရှဘုရင်မျိုးနွယ်မင်းသားကြီး 'ကနိုတော့စကီး' ကဝယ်ယူခဲ့ပြီး သူချစ်ကြိုက်နေသော ကချေသည်မ 'လော်ဒီ' ကို လက်ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ လော်ဒီမှာ ပြင်သစ်ပြည်၌နာမည်ကျော်အနုပညာသည်တစ်ဦး ဖြစ်၏။ သို့သော် လော်ဒီမှာ အဆိုပါစိန်ကြီးကို လက်ခံရရှိပြီး မကြာမီ ဇာတ်ခုံပေါ်၌ပင် ခြောက်လုံးပြူးသေနတ်ဖြင့် သတ်ဖြတ်လုပ်ကြံခြင်းခံရရှာသည်။

စိန်ကြီး၏ ကျိန်စာမှာ ဤမျှဖြင့် ရပ်မသွားသေးပေ။ လော်ဒီသေဆုံး ပြီး နှစ်ရက်အကြာတွင် စိန်ကြီးကို လက်ဆောင် ပေးခဲ့သူ ရုရှမင်းသား ကြီး ကနီတော့စကီးမှာလည်း ပဲရစ် လမ်းတစ်ခုပေါ်၌ အမည်မသိ လူ တချို့၏ လုပ်ကြံခံရ၍ ကွယ်လွန် သွားလေသည်။

အဆိုပါစိန်ကြီးကို ရုရှမင်းသား ကြီးထံရောင်းချခဲ့သော စိန်ကုန်သည် 'ကိုလော့' ဆိုသူမှာလည်း မင်းသား ကြီးထံမှ တန်ဖိုးအပြည့်အဝ မရလိုက် သည့်အပြင် ကိုလော့လည်း ကိုယ့်ကို ကိုယ် သတ်သေသွားခဲ့လေသည်။

အမေရိကန် ဧကီလာ သုံးသိန်း
ငါးသောင်းတန်
အယ်လီဇဘက်ဇာ၏ စိန်လက်စွပ် 'နူလတန် အတ်ဗဒူ ဟာမစ်' အား ရောင်းချခဲ့သည်။ ထိုရောင်းသည့်ညမှာပင် ရတနာကုန်သည် ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ဦးလုံး မြင်းရကားဒေမှာက်ပြီး သေဆုံးခဲ့၏။ စိန်ကို လက်ဝယ်ထားရှိသူ ဘုရင်နူလတန်မှာလည်း သွက်သွက်ခါရူးသွားခဲ့၏။ နူလတန်၏သား 'နိုမေး ဆစ်' က စိန်နှင့်တူရကီနန်းကို ဆက်ခံစိုးစံလေရာ မကြာမီ နန်းတွင်းပုန်ကန်မှု ကြီးဖြစ်၍ နိုမေးဆစ် အသတ်ခံခဲ့ရပြန်သည်။

တစ်ဖန် စိန်ကြီးမှာ ဂရိရတနာ ကုန်သည်တစ်ဦးက တူရကီပြည်ဘုရင်

ဟုပ်စိန်ကြီးသတင်းမှာ ခေတ္တမျှ တိမ်မြုပ်သွားပြီး ၁၉၁၁ ခုနှစ်တွင်မှ အမေရိကန်ပြည်သို့ ရောက်ရှိနေကြောင်း သိရ၏။ စိန်ကုန်သည်တစ်ဦးထံမှ မစ္စစ်မက်ကလင်းဆိုသူက ဝယ်ယူခဲ့သည်ဟု သိရ၏။

မစ္စစ် မက်ကလင်းမှာ ဂုဏ်သရေရှိအမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးဖြစ်ရာ ဝါရှင် တန်မြို့ရှိ ရုရှသံအမတ်ကြီးဂုဏ်ပြုပွဲတွင် ဟုပ်စိန်ကြီးကို ပထမဆုံးအကြိမ် ဝတ် ဆင်ခဲ့သည်ဟုဆို၏။ သူမသည် ယင်းစိန်ကြီးကို စတာလင်ပေါ်ငါးသောင်း နှစ်ထောင်ဖြင့် ဝယ်ယူခဲ့ကြသည်။ ကြမ္မာဆိုးတာရပ်တည်မနေချေ။ ၁၉၁၉ခု နှစ် မေလတွင် မစ္စစ် မက်ကလင်း၏ သားငယ်ကလေး 'မင်ဆန်မက်ကလင်း'

သည် မော်တော်ကားတစ်စင်း မောင်းလာသည့်ရှေ့သို့ ပြေးထွက်ရာမှ ပွဲချင်းပြီး
သေဆုံးသွားခဲ့ရရှာသည်။

ယခုအခါ ကွယ်လွန်သူမစွမ်းမက်ကလင်းထံမှတစ်ဆင့် မည်သူ့ထံရောက်
သွားသည်ဟု မသိရပေ။

ကမ္ဘာကျော်ရှင်ရှင်မင်းသမီး အယ်လီဇဘက်ဧဟလာ၏
ဒေါ်လာ တစ်သန်းတန်ဖိုးကြီး

(အိုးဝေဂျာနယ် ၁၊ ၃၊ ၁၉၇၀ မှ။ ၁၉၇၃ ခုနှစ် စာပေပိမာန်
ထုတ် တင်စိန်ငယ်ရေး၊ စိန်သမိုင်းလာ 'ဘလူးဒိုင်းမွန်း-စိန်ပြာကြီး'နှင့် ဆင်
တူယိုးမှားရှိ၏။ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုတည်းပင် ဖြစ်မည်။ စိန်သမိုင်းက "အိန္ဒိယ
ရာမသီတာနတ်ကွန်းမှ" ဟု ဆိုသည်။ စင်စစ်မှာ မြန်မာပြည်ကိုလည်း အိန္ဒိယမှ
ပြည်နယ်တစ်ခုဟုလည်းကောင်း၊ ပုဂံအာနန္ဒာဘုရား ရုပ်ပွားကိုလည်း ဘာသာ
ရေး ဗဟုသုတမရှိသော အနောက်တိုင်းသားကုန်သည်တစ်ဦးအမြင်၌နတ်ကွန်း
ရုပ်တုဟုလည်းကောင်း ထင်မှား၍ ပြောဆိုခြင်းသာဖြစ်ရာ၏။ ဘုရားပစ္စည်း

ဖြစ်၍သာလျှင် ထိုမျှလောက် အဆက်ဆက် ဒုက္ခ ရောက်စေ သည် ကိုလည်း အထူးစဉ်းစားသင့်သည်။ “အိန္ဒိယ၊ ရာမ သီတာ နတ်ကုန်းမှ” ဆိုသောစကား မှာ မူလကပင် အမှတ်မှား အရေးမှား ဖြစ်သည်ဟု ယူသင့်သည်။)

ဤကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဓမ္မမိတ်ဆွေကြီး ‘ဓမ္မသောသက ဦးမောင်မောင်’ ကလည်း မြင်းခြံမြို့ ဇောတိကပုံနှိပ်တိုက်ပိုင်ရှင် ဦးပန်ထံမှ ဓမ္မဒါနဖြန့်ဝေလှူဒါန်းသော ယင်းစိန်ကြီးအကြောင်းပါ စာအုပ်ငယ်တစ်ခုကို ရည်ညွှန်းလျက် ၁၉၄၈ ခု၊ မေလထုတ် ဉာဏ်လင်းဓမ္မစာပဒေသာ စာစောင်၌ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရေးထား၏။ အမည်က “ဘုရားကျောင်းကန်များမှ ကျိန် စာများ”။

ယင်းဆောင်းပါး၌ အထက်ဖော်ပြပါ စိန်ကြီးနှင့်စပ်၍ ဦးမောင်မောင် က အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားဖော်ပြထားပြန်လေသည်။

“ပြင်သစ်မှ ကျောက် ကုန်သည် မစ္စတာဂျိုးဆက် တာဗာနီယာ ဆိုသူသည် မြန်မာ ဘုရင် လက်ထက် ၁၆၈၈ ခုနှစ်ခန့်၌ ပုဂံမြို့ သို့ ရောက်ရှိလာပြီးနောက် ပုဂံ အာနန္ဒာဘုရား မုခ်ဝရှိ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော် တစ်ဆူ၏ သင်းကျစ်တော်တွင် တပ် ဆင် ထားသော စိန်ကြီး တစ်လုံးကို တိတ် တဆိတ် ဖြုတ်၍ ခိုးယူ ထွက်ပြေး သွားခဲ့သည်။

ထို စိန်ကြီးမှာ ရတီ တစ် ရာ ကျော် ခန့်ရှိပြီး ခိုး ပြာရောင် ထွက်နေသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အတုမရှိ သော စိန်ကြီး ဖြစ်သည်။ ထိုစိန်ကြီးကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သူ

ပုဂံ ဘုရားအတွင်းမှ စိန်ကြီးကို ခိုးယူသွားခဲ့သော ပြင်သစ်ခရီးသည် တာဗာနီယာ

များ၊ ဆင်မြန်းခဲ့သူများအနက် အနည်းဆုံး သူနှစ်ဆယ်ခန့် အသေဆိုးနှင့် သေဆုံးခဲ့ကြရသည်။

စိန်ကြီးကို ဗုဒ္ဓရှင်ပွားတော်၏ နဖူးသင်းကျစ်တော်မှ ဖြုတ်၍ခိုးယူလာ သည့် တာဗာနီယာသည် ရုတ်တရက် ရူးသွပ်သွားသည်။ အိန္ဒိယသို့ တစ်ခေါက် ပြန်အလာ ယမ်းခရီးတွင် ကျားအကိုက်ခံရ၍ သေဆုံးသည်။

ထိုစိန်ပြာကြီးကို ခွဲစိတ်ရန် အပ်နှံထားခြင်း ခံရသော အန်တဝပ်မြို့ ပန်းထိမ်ဆရာကြီးသည်လည်း တပည့်တစ်ဦး၏ အသတ်ခံရသည်။ စိန်ကိုလုယက် ထွက်ပြေးသော ပန်းထိမ်ဆရာကြီး၏တပည့်ကိုလည်း လူဆိုးများက ဝိုင်းဝန်း ရိုက်နှက်၍ သတ်ပစ်ကြသည်။ ထိုစိန်ကို ပိုင်ဆိုင်ဖူးသူ၊ ဝတ်ဆင်ဖူးသူများဖြစ် ကြသော ပြင်သစ်ပြည် ၁၄-ဆက်မြောက်လူဝီဘုရင်နှင့် မိဖုရားတို့သည် ပြင်သစ် တော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ခေါင်းဖြတ်စက်ဖြင့် ကွပ်မျက်ခြင်းခံခဲ့ကြရသည်။ ပြင်သစ်မင်းသမီးတစ်ဦးနှင့် အမတ်ကြီးတစ်ဦးတို့လည်း အသေဆိုးနှင့် သေခဲ့ကြ ရသည်။

၁၈၃၀-ပြည့်နှစ်တွင် ထိုစိန်ကြီးကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံကြွယ်ဝချမ်းသာသည့် မူးမတ်မျိုးရိုးဖြစ်သော ဟင်နရီဟုတ်မိသားစုလက်တွင်းသို့ရောက်သွားပြန်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ‘ဟုတ်စိန်ကြီး’ ဟု ထင်ရှားကျော်ကြားသည်။ ဟုတ်မိသားစုတို့ မှာလည်း ထိုစိန်ကြီး လက်ခံရရှိသည့်အချိန်မှစ၍ ဒုက္ခအမျိုးမျိုး၊ အန္တရာယ် အမျိုးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။

အင်္ဂလန်မှ ပြင်သစ်၊ ဂရိ၊ တူရကီ စသည်ဖြင့် နိုင်ငံအသီးသီး၊ ပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီးထံသို့ လက်ပြောင်းရောက်ရှိသွားပြီးနောက်၊ နောက်ဆုံးတွင် အမေရိက နယူးယောက်မြို့ ကျောက်ကုန်သည်ကြီး ဟင်နရီဝတ္တဟန်လက်သို့ ရောက်ရှိသွား သည်။ ၁၉၅၈-ခုနှစ်တွင် ထိုစိန်ကြီးကို ဝါရှင်တန်မြို့ ‘စမစ်ဆီနီယန်’ ကျောက် မျက်ရတနာ ပြတိုက်သို့ ပိုင်ရှင်ကလွယ်လှိုက်ကြောင်း ရေးလား ဖော်ပြထားလေ သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ စိန်ပြာကြီးကြောင့် အန္တရာယ်သင့်ပုံ၊ ခိုက်တတ်ပုံ တို့ကို ယုံသည်ဖြစ်စေ၊ မယုံသည်ဖြစ်စေ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအနေဖြင့် ရတနာ သုံးပါးနှင့် စပ်လျဉ်းသော ပစ္စည်းများကို မသင့်သောနည်းဖြင့် ရယူသုံးစွဲလျှင် အပြစ်ရှိသည်။ မကောင်းကျိုးပေးသည်ကိုကား ယုံမှား သံသယ ဖြစ်ဖွယ် မလိုပေ။ ဟင်နရီနည်းနည်းဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်တတ်သည်ကို သင်ခန်းစာယူနိုင် ကြပါစေ။

ကျော်ဖြူဝံ

ဝိုင်ခြားသဘော အလံထိပ်က

မဒရပ်ပား မေပျော်

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀ (၁၉၆၄ ခု ဒီဇင်ဘာလ) က ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းပါ “တက္ကသိုလ် မောင်ငြိမ်းချမ်း” ရေးသားသည့် “သဘောသားနှင့်ဗုဒ္ဓဘုရား” ဆောင်းပါးမှာ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့အတွက် မမေ့ပျောက် စကောင်းသော ပြစ်ရပ်တစ်ခုပင်တည်း။

ပထမအကြိမ်

ထို့ကြောင့်လည်း ထီးချိုင့်မြို့ သက်တော် ၇၀-ကျော် တည်တော ဆရာတော်ဘုရားကြီးကပင်လျှင် ၁၂-၇-၈၄ နေ့ထုတ် သာသနာ့ရောင်ခြည် စာစောင်၌ ပြန်လည်ဖော်ပြပေးသည်ကို ဖတ်ရှုကြရ၏။ မူလရေးသူ မောင်ငြိမ်း ချမ်းနှင့် ဆရာတော်ကိုပါ ကျေးဇူးတင်၍ မဆုံးပါ။ အဆင့်ဆင့် ကုသိုလ်တိုးကြ ရပါသည်။

ဤစာဖတ်သူများလည်း ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ပင် ကျေးဇူးတင် ဝမ်းမြောက် ကြမည်။ ဗုဒ္ဓအပေါ် ယုံကြည်သက်ဝင်မှု ပို၍ လေးနက်ကြမည်ကို ယုံကြည်ပါ သဖြင့် ဤ၌ ပြန်လည်အကျဉ်းချုပ်၍ ဖော်ပြပါမည်။

ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း၌ ဆိုက်ကပ်ကြသော နိုင်ငံခြား သင်္ဘောများတွင် ရုရှသင်္ဘောကလဲ့လျှင် လူမျိုးစုံ ဘာသာစုံပါကြ၏။ သို့သော်လည်း သင်္ဘော များ၏ ထိပ်တွင်ကား ရုပ်တုစသည် မည်သည့်ဘာသာရေးအထိမ်းအမှတ်ကိုမျှ မပြုလုပ်ကြ။ သက်ဆိုင်ရာ သင်္ဘောကုမ္ပဏီ၏ အမှတ်အသားအလံနှင့် သက် ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတော်အလံကိုသာ လွင့်ထူသွားကြမြဲ ဖြစ်သည်။

သင်္ဘောတစ်စီးကား ထူးဆန်း၏။ ရွှေရောင်တဝင်းဝင်းနှင့် ၁၈-လက်မ ခန့်ရှိ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူကို ကုမ္ပဏီအလံတိုင်၏ ထိမ်ဖျားတွင် ကျကျနန မှုလီနှင့်စုပ်ထားသည်။ သင်္ဘောအမည်က “အိမ်တင်းဆားဂါး”၊ ပိုင်ရှင်က အင်ဒိုချိုင်းနား သင်္ဘောကုမ္ပဏီ။ ထိုသင်္ဘောကို မြန်မာ့ဆိပ်ကမ်း၌ မကြာခဏ တွေ့မြင်ရတတ်သည်။

ထိုမြင်ကွင်းကို ကြိမ်ဖန်များစွာ တွေ့နေရသော မောင်ငြိမ်းချမ်းသည် သိရှိလိုစိတ် ပြင်းပြလာ၏။ သင်္ဘောပေါ်တက်၍ မျက်နှာဖြူအရာရှိကလေးကို ဦးစွာမေးကြည့်သည်။

“ဗုဒ္ဓကို သင်္ဘောသားတွေ ကိုးကွယ်ပါသလား”

အရာရှိကလေးက ခေါင်းယမ်းပြသည်။

“ဒီလိုလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီရုပ်တု ထားရှိတာ ကံကောင်းတယ် ဆိုပြီး ထားကြတာပါပဲ”

ထိုအဖြေမျှဖြင့် မကျေနပ်လှသဖြင့် သင်္ဘောအရာရှိချုပ်ထံ ဆက်၍ သွားသည်။ အရာရှိချုပ် အဖြေက—

“ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒီရုပ်တု မထားခင်ကဆိုရင် သင်္ဘောသားတချို့ ပင်လယ်ထဲကျပြီး သေလိုသေး၊ ကုန်ပစ္စည်းတွေ ပျောက်လိုပျောက်၊ မကြာ

ခဏပဲ သဘောသားအချင်းချင်း ရန်ဖြစ်လိုဖြစ်ကြနဲ့ အတော်ကို အဆင်မပြေ
မှုတွေဖြစ်တယ်။ ဒီရုပ်တူထားတဲ့အချိန်ကစပြီး အခု သိပ်အဆင်ပြေနေတယ်
အားလုံး အေးအေးချမ်းချမ်းပဲ။”

ထိုအဖြေကို ကြားရသောအခါ အလွန် မင်္ဂလာပီတိဖြစ်ရသည်။ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာဝင် မဟုတ်သူများပင်လျှင် ဗုဒ္ဓ၏ ကျေးဇူးဂုဏ်ကို သိနေကြပြီ။ ဖော်မျှ
ချေငံစွာ ရှင်းပြသော အရာရှိများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရသည်ပင်။

သို့ရာတွင် ထိုအဖြေကား မလုံလောက်သေး။ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ကိုမှ
ထားရှိရန် ‘အဘယ်သို့သောအခြေအနေ၊ အဘယ်ကြောင့်’ ဆိုသည်မှာ ရှိရဦး
မည်။ ဆက်လက်စုံစမ်း စပ်စုသောအခါ သဘောအုပ်ချုပ်သူနှင့် သဘော
သားများ အားလုံးလိုလို လူသစ်လူဟောင်း အကြိမ်ကြိမ် ပြောင်းခဲ့၏။ မူလ
ဇစ်မြစ်ကို မသိနိုင်ကြတော့ပြီ။

ယခုမူသဘောမာလိန်မှူး အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတစ်ဦးနှင့် ကျန်သဘောသား
များ အားလုံး တရုတ်လူမျိုးများ ဖြစ်ကြ၏။ သဘောသားများ ထံမှလည်း
အဖြေ ရလိုရငြား သဘောပေါ်လျှောက်ရင်း လိုက်လံကြည့်ရှုရာ အရွယ်
ခပ်ကြီးကြီး တရုတ်အမျိုးသားကြီးတစ်ဦးကို တွေ့ရသည်။ သူကား ထိုသဘော၌
လက်သမားဆရာ အင်ဂျင်နီယာကြီးပင် ဖြစ်သည်။ ထိုဆရာကြီးအား မေးရ
လျှင် သိကောင်းအံ့ထင်၏။

“ဒီမှာ...ဦးလေး...ကျွန်တော် တစ်ခုမေးပါရစေ” ဟု စကားပျိုးကာ
မရွံ့မရဲ မေးစမ်းကြည့်သည်။ ကံကောင်းချင်တော့ ထိုအမျိုးသားကြီးမှာ
ဤသဘော၌ လုပ်သက်အရှည်ဆုံး ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်
အဘယ်ကြောင့် ယခုကဲ့သို့ ထားရှိရကြောင်း မူလသမိုင်းကို ကောင်းစွာ ဖြေ
ဆိုနိုင်သူ ဖြစ်လေတော့သည်။

တရုတ်လက်သမားဆရာကြီးက ကျေးဇူးတင်ဖွယ်ရာ စိတ်ရှည်လက်ရှည်
ရှင်းပြသည်ကား ဤသို့တည်း။

“ကျွန်တော်တို့သဘောဟာ ကမ္ဘာ့အရှေ့ဖျား နိုင်ငံတွေက ကုန်တွေတင်
ဆောင်ပြီး မြန်မာပြည်ကို ပထမဆုံးအကြိမ် တွက်လာတုန်းကပေါ့ဗျာ။
မာလိန်မှူးက အင်္ဂလိပ်လူမျိုးပါပဲ။ တက်မကိုင် အရာခံမှူး (ကွာတာမာစကာ)
ကတော့ ကျွန်တော်တို့လို တရုတ်လူမျိုးပဲ။ ခရီးသည်ဆိုလို့ တစ်ယောက်မှ မပါ
ပါဘူး။

မြန်မာပြည်ကို ဦးတည်ခုတ်မောင်းလာရင်းက အစတော့ ရာသီဥတု ဟာ အလွန်ကောင်းမွန် ငြိမ်သက်နေတာပဲ။ ရုတ်တရက် နီရဲပြီး မိုးသားတိမ် လိမ့်တော့ တက်လာတယ်။ လေကလဲ ထန်လာတယ်။ ချက်ချင်းပဲ မုန်တိုင်းကြီး ဖြစ်လာပြီး တိုက်လိုက်တာ သဘောကြီးကိုတစ်ဘက်စောင်းပြီးလွင့်သွားတယ်။ လှိုင်းလုံးကြီးများကလဲ သဘောကို ဖုံးလွှမ်းနှစ်မြုပ်ပစ်တော့မလို လိမ့်လိမ့်ပြီး ပြေးလာတယ်။ သဘောကုန်းပတ်ပေါ် ရေတွေလွှမ်းတက်လာတယ်။ လေကလဲ ဆောင့်တုန်းပြီးတိုက်လိုက်တာ သဘောပစ္စည်းတချို့ ဟာ ကျိုးပဲ့ပြီး လွင့်စင်ကုန်တော့တာပဲ။ အသက်ကယ်လှေတို့ ဘာတို့လဲ အသုံးပြုဖို့ အခြေအနေ မရှိတော့ဘူး။

ကျွန်တော်ကစပြီး သဘောသားတွေအားလုံးဟာ ဘုရားသခင်တလိုတ၊ အဖေအမေ အော်သူအော်၊ လှိုင်းပုတ်သံ လေပြင်းမုန်တိုင်းသံနှင့် ငိုသံအော်သံတွေဟာ ဆူညံသွားတာပဲ။ လူလုံးသူလုံးလဲ မကွဲတော့ဘူး။ ပင်လယ်တပြင်လုံး သဘောတစ်ခုလုံး မည်းမှောင်ပြီး ပင်လယ်ထဲနှစ်မြုပ်သွားပြီလို့ထင်လိုက်ရတယ်။

အသက်ကယ်ရန် အရပ်ရပ်သို့ အဆက်မပြတ် ကြေးနန်း ဆက်သူက ဆက်၊ မာလိန်မှူးကလဲ တက်မကိုပြေးပြီး ဝိုင်းကိုင်လိုကိုင်၊ ဒါပေမယ့် ထိန်းလို့ မရတော့ဘူး။ လူတွေအားလုံးရဲ့မျက်နှာမှာ သွေးမရှိတော့ဘူး။ သဘောကြီး လှိုင်းထဲ ထိုးစိုက်ဆင်းသွားလိုက်၊ လှိုင်းလုံးကြီးနှင့်အတူ မြောက်တက်လာလိုက် ဦးစိုက်ဖင်ထောင် ပြိုကွဲနှစ်မြုပ်သွားဖို့ အချိန်နီးသထက်နီးလာတယ်။ အထက်ဆုံး မာလိန်မှူး ပဲ့ခန်းထိအောင် ရေလုံးကြီးများက ရိုက်ခတ်နေတော့ အားလုံး စိုးစိုးနစ်ပြီး သေကြရဖို့ပဲရှိတော့တယ်။

မုန်တိုင်းကလဲ ပိုပြီးထန်၊ လှိုင်းလုံးကြီးတွေက ပိုပြီးကြီးလာ၊ လှိုင်းလုံးကြီးများကို သဘောဦးနဲ့ တိုက်ပြီးခွဲလိုက်၊ သဘောကြီး မြုပ်သွားလိုက်၊ လှိုင်းပေါ် တက်လိုက်နဲ့ တစ်သက်နဲ့တစ်ကိုယ် မကြုံဖူးမကြားဖူးတဲ့ သေဘေးကြီးနဲ့ တိုးကြရတာပါပဲ။

အဲသလို ပြောင်းဆန်နေတုန်း ထူးခြားတာကတော့ ရှေ့ကလိမ့်လိမ့်ပြီး တက်လာတဲ့လှိုင်းလုံးကြီးတွေဟာ ဖြူဖြူဖွေးဖွေးလှိုင်းလုံးကြီးတွေ မဟုတ်တော့ပဲ ချက်ချင်း ရှေ့ရောင်လို့ ဝင်းဝါနေတဲ့ လှိုင်းလုံးကြီးတွေ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ကြရတယ်။ အဲဒီလှိုင်းလုံးကြီးတွေကို သဘောဦးနဲ့ ထိုးခွဲလိုက်တော့မှ ပိုပြီး အံ့ဩစရာကောင်းတာ တွေ့ရပြန်တယ်။ သဘောသားအားလုံးလို့လို့ အံ့အား

သင့်ပြီး ကြည့်နေကြတုန်း ရွှေရောင်လှိုင်းလုံးကြီးပေါ်မှာ တင်ပျဉ်ခွေ ဗုဒ္ဓ ရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူက ထင်ထင်ရှားရှားကြီး ပေါ်နေတယ်။

လှိုင်းလုံးကြီးကို သင်္ဘောဦးနဲ့တိုက်ခွဲလို့ ရေလှိုင်းတွေသာ ကွဲပြားကျဆင်း သွားတယ်။ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ကတော့ သည်အတိုင်း သည်အတိုင်းပဲ။ မပျောက် တဲ လှိုင်းပေါ်မှာ တင်ပျဉ်ခွေထိုင်လျက်ပဲ ပေါ်မြဲ ပေါ်နေတယ်။ ဒါနဲ့ အင်္ဂလိပ်မာလိန်မှူးဟာ သူ့ မျက်နှာကရေတွေကို လက်နဲ့သပ်ချ၊ မျက်စိက ရေတွေပွတ်ပြီး အကြိမ်ကြိမ် စူးစိုက်ကြည့်နေတယ်။ ဘာဆိုတာ သူ မသိဘူး ပေါ့။ ဒါနဲ့ သူက သူ့ဘေးက အရာခံမှူးတရုတ်ကို “ဘာလဲ သေသေချာချာ ကြည့်စမ်း” ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ လက်တို့ပြီး လက်ညှိုးထိုးပြနေတယ်။ ဒီတော့ အရာခံမှူးက.... “အား....ဗုဒ္ဓ....ဗုဒ္ဓ” လို့ အော်ပြီးပြောလိုက်တယ်။

သေကွင်းနှုတ်ခမ်း ရောက်နေကြတဲ့ သင်္ဘောသားတွေ အားလုံး အင်္ဂလိပ် မာလိန်မှူးကအစ ရှိခိုးဦးညွှတ်ပြီး-

“ဗုဒ္ဓ ကယ်တော်မူပါ... ဗုဒ္ဓ ကယ်တော်မူပါ” လို့ အားကိုးတကြီး ဟစ်အော်လိုက်ကြတာ ဘာပြောကောင်းမလဲ သင်္ဘောသံ လှိုင်းသံတွေကို တောင် လှမ်းသွားတယ်။

ကပ်သက်နှင့်တစ်ကိုယ် ပိုပြီး အံ့ဩရောကောင်းတာက အဲသလို “ဗုဒ္ဓ ကယ်တော်မူပါ” လို့ ဟစ်အော် ရှိခိုးကြတဲ့အသံမှ မတိတ်သေးဘူး။ ပြင်းပြင်း ထန်ထန် ပြောင်းဆန်အောင် တိုက်ခတ်နေတဲ့ မှန်တိုင်းကြီးရော၊ လှိုင်းလုံးကြီး တွေပါ တစ်ခါတည်း ဘယ်လိုကဘယ်လို ငြိမ်ကျသွားကယ် မသိဘူး။ မာ လိန်မှူးကအစ သင်္ဘောသားတွေလည်း ခြေကုန်လက်ပမ်းကျပြီး မကြာခင်စီစီ နှင့် အံ့အားသင့်ပြီး နေကြတယ်။ ဘေးလုပ်လို့ လုပ်ချမှန်း မသိဘော့ဘူး။

“ဗုဒ္ဓတန်ခိုးတော် တယ်ကြီးပါလား။ ဗုဒ္ဓကယ်ပေလို့” သာလို့ သက်ပြင်းချပြီး ဝမ်းသာမဆုံး ဖြစ်ခဲ့ကြရတယ်။

ဒါနဲ့ ဗုဒ္ဓဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ ချီးကျူး ကျေးဇူးတင်ရင်း မြန်မာပြည် ဘက်ကို သင်္ဘောလမ်းပြောင်း ဦးတည်ပြီး ခုတ်မောင်းခဲ့ကြတာ စက်ပူ ရောက်တော့ မြို့ထဲလျှောက်ပြီး တို့ကို ကယ်ခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓမျိုးရအောင် ရှားမယ် ဆိုပြီး ဆင်းရှားကြတာ၊ ကံအားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူ ရခဲ့တယ်။ အဲသလိုနဲ့ ဒီ “အိစတင်းဆားဂါး” သင်္ဘောရဲ့ အလံတိုင်ထိပ်မှာ စက်ပူ ရောက်ကတည်းက ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားကို တင်ခဲ့ကြတာ ခုအထိပဲ။

သင်္ဘောသားတွေ ဘာသာအမျိုးမျိုး လူမျိုးအသီးသီး တာသုတ်ပြီး တာသုတ် ပြောင်းသွားပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို မကိုးကွယ်တဲ့လူလဲ ဗုဒ္ဓကိုတော့

အလေးအမြတ်ထားကြရတယ်၊ ကုမ္ပဏီကလဲ လက်ခံဂုဏ်ပြုထားရတယ်။ ဗုဒ္ဓ
ကျေးဇူးက ကိုယ်တွေ့ကြုံမှ မယုံနိုင်အောင် ကြီးမားတာ ဦးလေးတို့ ကိုယ်
တွေ့ပဲ”

တက္ကသိုလ် မောင်ငြိမ်းချမ်း၏ ဆောင်းပါးအချုပ်မှာ အထက်ပါ
အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရှေးက ‘မြင်းအုန်းခုံ၊ ကျွန်ကုလား’ ဟူသကဲ့သို့ အခကြေးငွေနည်း
နည်း၊ ကတိသစ္စာရှိရှိ၊ တာဝန်သိသိ၊ ချွေတာစုဆောင်းပြီး သက်စွန့်ကြိုးပမ်း
သွားလာ၍ စီးပွားရှာကြရသော ယနေ့ ကမ္ဘာကြိုက်မြန်မာသင်္ဘောသားများ
အထူးသတိပြုသင့်ကုန်၏။ ဤဇာတ်လမ်းဆောင်းပါးသည် (ယနေ့ ရေပန်း
စားနေသော) သင်္ဘောသားမိဘ၊ သင်္ဘောသားဇနီး၊ သင်္ဘောသားယောက္ခမ
တို့အတွက် သက်စွန့်ဆံဖျား သွားလာရရှာသော မိမိတို့ လင်သားများအား
သွားခါနီး—

“ဒီတစ်ခေါက် ကားယူခဲ့ပါ၊ တယ်လီပေးရှင်း အကြီးစားမှ” စသော
စကားများအစား မှာကြားရန် လက်ဆောင်ကောင်းတစ်ခုဖြစ်ပါစေသည်။

ဘယ်သူမပြု မိမိမူ

ကိုယ့်ကဒယကံ	ကိုယ့်ထံပြန်၊
ကိုယ်ဝစီကံ	ကိုယ်ထံပြန်။
ကိုယ်မနောကံ	ကိုယ်ထံပြန်၊
ဝံ့တင်သံမလွဲ	တစ်ထပ်တည်း။

(ပေါ်ရာဏစကားပုံ)

ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဖြေကြားသော

ရုပ်ပွားဆင်းတု ပုစ္ဆာအဖြေ ကျမ်းသစ်

လျှောက်လွှာ

ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ—

တပည့်တော် မြစ်သားမြို့၊ အမိန့်တော်ရရွှေနေ ဒါယကာ မောင်စံဖေ ရိုသေစွာ လျှောက်ထားပါသည်ဘုရား။

တပည့်တော်တို့ အရပ်တွင် ငှက်တွင်းကိုက်သားများသည် အောက်ပါ မေးခွန်းများကို မေးမြန်းလျက်ရှိပါသည် ဘုရား။

၁။ သစ်သားရုပ်တု ကိုးကွယ်ရာတွင် အနေကဇာ တင်ခြင်းနှင့် မတင်ခြင်း ဘာခြားပါသလဲ။

၂။ အနေကဇာမသင်သောဆင်းတုကို ကိုးကွယ်ရှိခိုး၍ကုသိုလ်ရ၊ မရ။

၃။ လူသားသတ္တဝါနှင့် အသက်မရှိသော သစ်သား၊ မည်သည်ကို ကိုးကွယ် ရှိခိုးထိုက်ပါသနည်း။

၄။ သို့ဖြစ်လျှင် လူသားကိုယ်တိုင်ကို အနေကဇာတင်၍ရှိခိုးပူဇော်ကာ သာ၍ မမြတ်ပေဘူးလား။

၅။ ထိုလူသား ဘုရားအဖြစ် အနေကဇာမတင်ဘဲ ဘုရားဟူ၍ ဝန်ခံကာမျှ ဘုရားမှတ်၍ ရှိခိုးခြင်းသည် မှန်သောဘုရားကို ရှိခိုးရာ ရောက်ပါမည်လား။

၎င်းပုစ္ဆာများကို ဖြေကြားတော်မူပါမည့် အကြောင်းကို ရိုသေစွာ လျှောက်ထားပါသည် ဘုရား။

(ပုံ) မောင်စံဖေ
အမိန့်တော်ရရွှေနေ၊ မြစ်သားမြို့။

နမော တဿိ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ရုပ်ပွား ဆင်းတုကိုးကွယ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြစ်သားမြို့ အမိန့်တော်ရ ရှေ့နေ ဒါယကာ မောင်စံဖေမေးခွန်း၌ လိုရင်းအချက်ကို ရှေးဦးစွာ ပြဆို ပေအံ့။

ငါတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့မှာ အယူမဖောက်ပြန်ချေက ဘုရားမမှားနိုင်၊ တရားမမှားနိုင်၊ သံဃာမမှားနိုင်၊ အဘယ်ကြောင့် မမှားနိုင်သနည်းဆိုသော် ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ကို မိရိုးဖလာအားဖြင့် အထင်အရှား သိရှိနေကြ၏။ တရားစစ်တရားမှန်ကိုလည်း အထင်အရှား သိရှိနေကြ၏။ သံဃာစစ်သံဃာ မှန်ကိုလည်း အထင်အရှား သိရှိနေကြ၏။

ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ဆိုသည်ကား ကပ္ပိလဝတ်ပြည်၌ မတ်တော်မာ ယာနှင့် သုဒ္ဓေါနမင်းကြီး၏သား သိဒ္ဓတ်မင်းသည် တောထွက်တော်မူပြီး လျှင် ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်၌ မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူ၍ အရှင် ဂေါတမဘုရားဟု လောကသုံးပါး၌ ထင်ရှားပွင့်တော်မူ၏။ အရှင်ဂေါတမ ဘုရားသည်လျှင် ဘုရားမှန်ဖြစ်၏။ နမောတဿဆို၍ ရှိခိုးခြင်းသည်လည်း ဤအရှင်ဂေါတမကိုသာ ရှိခိုးခြင်းဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဆို၍ ရှိခိုး ခြင်းသည်လည်း ဤအရှင်ဂေါတမကိုသာ ရှိခိုးခြင်းဖြစ်၏။ အရဟံ အစရှိ သော ဂုဏ်တော်ကိုးပါးသည်လည်း ဤအရှင်ဂေါတမ၌ရှိသော ဂုဏ်တော် ကိုးပါး ဖြစ်၏။ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ကို သိရင်းဖြစ်ကြ၏။

တရားစစ် တရားမှန်ဆိုသည်ကား...မင်္ဂလေးပါး ဖိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန် တရား၊ ပိဋကတ်သုံးပုံဟုဆိုအပ်သော ပရိယတ္တိတရားများသည် တရားစစ် တရားမှန်ဖြစ်၏ဟု အထင်အရှား သိရှိ၍ နေကြ၏။ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဆို၍ ရှိခိုးခြင်းသည်လည်း ဤဆယ်ပါးသောတရားတော်မြတ်ကိုသာ ရှိခိုးခြင်းဖြစ်၏။ သုက္ခာတတာအစရှိသောဂုဏ်တော် ၆-ပါးသည်လည်း ဤဆယ်ပါးသောတရား တော်၌ရှိသောဂုဏ်တော်များဖြစ်၏ဟု တရားစစ်တရားမှန်ကိုသိရင်းဖြစ်ကြ၏။

သံဃာစစ် သံဃာမှန်ဆိုသည်ကား...ထိုဘုရားစစ် ဘုရားမှန်၏ တပည့် သားတော်ဖြစ်ကြသည့် မင်္ဂပုဂ္ဂိုလ် ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် ကလျာဏပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းသည် သံဃာစစ် သံဃာမှန်ဖြစ်၏ဟု အထင်အရှားသိရှိ၍ နေကြ ၏။ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဆို၍ ရှိခိုးခြင်းသည်လည်း ဤသံဃာစစ် သံဃာမှန် ကိုသာ ရှိခိုးခြင်း ဖြစ်၏။ သုပ္ပဋိပန္နတာအစရှိသော ဂုဏ်တော်ကိုးပါးသည် ဤသံဃာစစ် သံဃာမှန်၌သာရှိသော ဂုဏ်တော်ကိုးပါးသည်လည်း ဤသံဃာ စစ် သံဃာမှန်၌သာရှိသော ဂုဏ်တော်များဖြစ်၏ဟု သိရင်းဖြစ်ကြ၏။

ထို့ကြောင့် ရုပ်ပွားဆင်းတု စေတီပုထိုးများကို ရှိခိုးကြရာ၌ မိမိတို့ သိရင်းဖြစ်သော ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် တရားစစ် တရားမှန် သံဃာစစ် သံဃာမှန်တို့ကို စိတ်၌ ဦးတည်ထား၍ ရှိခိုးကြသော အရာဖြစ်လေသောကြောင့် ငါတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာများမှာ အယူမဖောက်ပြန်ချေက ဘုရားမမှားနိုင် တရားမမှားနိုင် သံဃာမမှားနိုင်ဟု ဆိုပေသတည်း။

ဤအရာ၌ဆိုရန် ရှိ၏။ အဘယ်သို့ ဆိုရန်ရှိသနည်းဟူမူကား ထိုကဲ့သို့ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် တရားစစ် တရားမှန် သံဃာစစ် သံဃာမှန်ကို အထင်အရှား သိရှိ၍နေခဲ့သော် သိရှိသည့်အတိုင်း ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ကို အာရုံပြု၍ ရှိခိုးကြလျှင် ပြီးစီးတော့သည် မဟုတ်လော။ အဘယ်ကြောင့် ရုပ်ပွားဆင်းတု စေတီပုထိုးတို့ကိုပြုလုပ်၍ရှိခိုးကုံးကွယ်ကြရကုန်သနည်းဟုမေးရန်ရှိ၏။

အဖြေကား လောက၌ ဂုဏ်သတင်း ကြီးမြတ်လှသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်သတင်းများကို ကြားသိရသည်ရှိသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုတွေ့လိုမြင်လိုသော စိတ်သည် အားကြီးစွာ ဖြစ်ပေါ်၍ ဓမ္မတာပေတည်း။ အနီးအဝေး၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ထင်ရှားရှိခဲ့သော် အလွန်ဝေးကွာသော အရပ်၌ပင် ရှိသော်လည်း သွားရောက်၍ ဖူးမြော်ကြကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မရှိခဲ့သော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ရုပ်ပုံသဏ္ဍာန်များကို ဖူးမြော်ကြကုန်၏။

အချို့သောသူတို့ကား ဘုရားဆိုလျှင် ဂုဏ်တော်ကိုးပါးရှိမှ ဘုရားအမှန်ဖြစ်သည်။ ဂုဏ်တော်ကိုးပါး မရှိလျှင် ဘုရားမဟုတ်၊ ဘုရားမဟုတ်သည်ကို ဘုရားလုပ်၍ ကိုးကွယ်လျှင် အကျိုးမရှိ၊ ထိုရုပ်ပုံ ရုပ်တုဟုဆိုအပ်သော ဝတ္ထု မြေကြီး သစ်သား ကျောက် သတ္တုတို့၌ ဘုရားဂုဏ်ဟူ၍ မြို့မျှမရှိ။ ထို့ကြောင့် ထိုရုပ်ပုံ ရုပ်တုတို့ကို ကိုးကွယ်ခြင်းသည် အကျိုးမရှိ၊ ထိုရုပ်ပွားတို့ကို လှူဒါန်း ပူဇော်ခြင်းသည် အကျိုးမရှိဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထိုရုပ်ပုံ ရုပ်တု ရုပ်ပွားသည်ပင်လျှင် ဘုရားအစစ်ဖြစ်၏။ ထိုသစ်အုတ်ကျောက်သတ္တုများသည်ပင်လျှင် ဘုရားအစစ်ဖြစ်၏ဟု မှတ်ယူကိုးကွယ်သော သူမှာ ကိုးကွယ်ထိုက်၏။ စေတီပုထိုးရုပ်ပုံရုပ်တု ဆင်းတုများကိုကိုးကွယ်ပူဇော်လှူဒါန်းကြကုန်သော သူအပေါင်းတို့သည်ကား သိဗ္ဗတ်မင်းမဖြစ်သော အရှင် ဂေါတမမည်သော ဘုရားအစစ်ကို သိပြီးဖြစ်ကြကုန်၏။ ဂုဏ်ပိုသောဘဝပါ အစရှိသော ဂုဏ်တော်ကိုးပါးသည် ထိုဘုရားစစ်၌သာ ရှိသည်ဟု သိကြကုန်၏။ အယုတ်ဆိုးအားဖြင့် ထိုဘုရားအစစ်ကို ဂုဏ်လောက နတ်လောက ပြဟာလောကတို့ အတုမရှိ အဘွတ်အမြတ်ဆုံးဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ ထိုဘုရားအစစ်၏ ရုပ်သွင်သဏ္ဍာန်တော်ကိုပင် ဖူးမြင်ချင်ကြ၏။ သို့သော် ဗုဒ္ဓနိဗ္ဗာန်

စံလွန်ပြီးဖြစ်၍ ဖူးမြင်ခွင့် မရကြကုန်။ သို့အတွက် ထိုဘုရားအစစ်နှင့် ပုံသဏ္ဍာန် အားဖြင့် တူညီသော ရုပ်တု ဆင်းတုတော်တို့ကို ကြည်ညိုစွာ ဖူးမြော်ရသော အခါ ထိုသူတို့၏စိတ်မနောတို့သည် ဘုရားအစစ်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားကြသည် သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ရှိခိုးပူဇော်စဉ် နှုတ်မှရှုတ်ကြသော ဣတိပိ သောဘဂဝါအစ ရှိသော ဂုဏ်တော်များသည် ဘုရားအစစ်၌ရှိသော ဂုဏ်တော်များပေတည်းဟု အမှန်သိ၍ အာရုံပြု ရှုတ်ကြခြင်းဖြစ်၏။

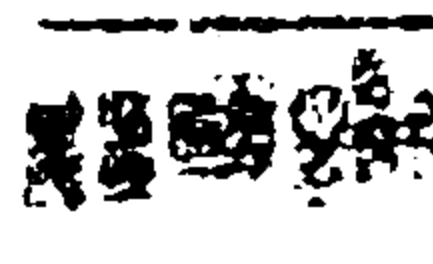
ဤလောက၌လည်း မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်စသည်တို့ အလွန်ကြီးမြတ်သည်ဟု ကြားဆီကြလျှင် အလွန်ကြည်ညို သောစိတ် ဖြစ်ပွားကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို ဖူးမြင်လိုသောစိတ်သည် အလွန် ထက်သန်လျက် ရှိကြ၏။ ထိုအရပ်သို့ ကိုယ်တိုင် သွားရောက် ဖူးမြော်ကြ၏။ မသွားရောက်နိုင်သူများကလည်း ၎င်း၏ ပုံတော်ကိုပင် မြင်မြတ်ရာ နေရာတို့၌ ထား၍ ကြည်ညိုကြကုန်၏။

အတုမရှိသော ဘုန်းတန်ခိုးတော်နှင့် ပြည့်စုံသော ဂေါတမ မြတ်စွာ ဘုရား၏ ပုံတော်ဆိုလျှင် ထိုထက် ကြည်ညိုသောစိတ် လွန်ကဲပြီး အမြင့်မြတ်ဆုံး နေရာ၌ ထား၍ ကိုးကွယ်ကြမည် အမှန်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ရုပ်ပုံတော် ဆင်းတုတော် ရုပ်ပွားတော်များကို ကိုးကွယ် ပူဇော် လှူဒါန်းကြခြင်းသည် အလွန်ကြီးမြတ်သော ကုသိုလ်ဌာနကြီးတစ်ပါး ဖြစ်ပေသတည်း။

ငါတို့ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားသည်မူကား လောက၌ အတုမရှိ ဂုဏ် သတင်းကြီးမြတ်လှပေ၏။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့မှာ မြတ် စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကို တွေ့မြင် ဖူးမြော်လိုသောစိတ် အလွန် အားကြီးကြ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူပြီးမှ လူဖြစ်နောက်ကျ၍ မဖူးမြင်ရ သည့်အတွက် အလွန် ဝမ်းနည်းဖွယ် ကောင်း၏။ ဘုရားရှင်ကို မတွေ့ရသော် လည်း ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန်တော်များကို မိမိတို့မျက်စိဖြင့် ဒိဋ္ဌမြင်လိုကြသော ဆန္ဒ သည် အလွန်အားကြီးကြ၏။

ဘုရားရှင်၏ မူလသဏ္ဍာန်တော်နှင့် တူညီအောင် တင့်တယ်စွာ ထုလုပ် ရေးဆွဲအပ်သော ရုပ်ပွားတော်ပုံများကို တွေ့မြင်ကြရသော် အလွန်နှစ်သက် ကြည်ညိုကြကုန်၏။ ရုပ်ပွားတော် ရုပ်ပုံတော်တို့ကို အခါခါ မြင်ရသည် ရှိသော် ဘုရားစစ်ဘုရားမှန်၌ကြည်ညိုရင်းဖြစ်သောကုသိုလ်စိတ်တို့သည် အသစ် အသစ် ပွင့်လင်းကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၌ ရုပ်ပွားဆင်းတု စေတီပုထိုး ပြုလုပ်ကိုးကွယ်ကြခြင်းသည် အလွန်ကောင်းမြတ်သော အလေ့ အထကောင်းကြီးတစ်ခု ဖြစ်ပေသတည်း။

စေတီတော်များနှင့် ဘုရားရှင်တူပုံကို ပြခြင်း

ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတီဟု စေတီတော်
လေးပါး အပြားရှိသည်ဟု ညီတော် အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသခင်
ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

- ၁။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မှ ဖြစ်ပေါ်ပွားများသော ဆံတော် ဓာတ်
တော်အပေါင်းသည် ဓာတုစေတီတော် မည်၏။
- ၂။ ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တည်းဟူသော ဗုဒ္ဓ မှုခ
ပါဠိတော် (သုတ် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာမှစ၍ ဘုရားဟော တရား
တော်)တို့ကို ရေးသားရိုက်နှိပ် ထွင်းထုထားအပ်သော ပေစာ
ဧကူ၊ ဂျပ် ကျောက်စာ သတ္တုပြား အစရှိသည်တို့သည် ဓမ္မ
စေတီတော် မည်ကုန်၏။
- ၃။ ဘုရားရှင်၏အသုံးအဆောင်တော်မှန်သမျှသည် ပရိဘောဂစေတီ
တော် မည်၏။
- ၄။ ဓာတု ဓမ္မ ပရိဘောဂ တို့ကို ရည်မှန်း၍ တည်ထားသော ရုပ်
ပွားဆင်းတု စေတီတော်များသည် ဥဒ္ဓိဿ စေတီတော်မည်၏။

ထိုစေတီရုပ်ပွားဆင်းတုတော်များကို ဆွမ်း၊ ရေချမ်း၊ ပန်း၊ ပေါက်
ပေါက်၊ ဆီမီး၊ ထီး၊ တံခွန်၊ ကုက္ကား၊ မုလေးပွား စသည်တို့ကို လှူဒါန်းပူဇော်
ကြရာ၌ မိမိတို့ သိရှိရင်းဖြစ်သော ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ကို ကေန့်နှစ်ခြိုက် စိတ်၌
ဦးတည်ထား၍ လှူဒါန်းပူဇော်ကြသောအရာ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုဒါနပူဇာ
စိတ်စေတနာတို့သည် ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်၌သာ ကေန့် ဆိုက်တည်ကြကုန်၏။
ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ကို လှူဒါန်းပူဇော်သည် မည်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဝိမာနဝတ္ထု ပါဠိတော်၌—
တိဋ္ဌန္တေ နိဗ္ဗုတေစာပိ၊ သမေ စိတ္တေ သမံ ဖလံ။

စေတောပဏိဓိ ဟေတု ဟိ၊ သတ္တာဂစ္ဆန္တိ သုဂတိံ—ဟုဟောတော်မူ၏။

အနက်ကား တိဋ္ဌန္တေ၊ သက်တော်ထင်ရှား တည်ရှိသောအခါ၌သော် လည်း
ကောင်း။ နိဗ္ဗုတေစာပိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူပြီးသောအခါ

ဥဿေသိလည်းကောင်း။ စိတ္တေ၊ ကြည်ညိုသောစိတ်သည်။ သမေ၊ တူမျှသည် ရှိသော်။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ သမံ၊ တူမျှ၏။

ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ စေတောပဏိဓိဟေတု၊ စိတ်ထား ကောင်းခြင်းကြောင့်။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သဂတိံ၊ ကောင်းသော အလားရှိသော နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကြကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား...သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားအထံတော်သို့သွား၍ ရှိခိုးဝပ်တူးပူဇော်ခြင်းကိုပြုသော်လည်း စိတ်ထားမကောင်းလျှင် အကျိုးမကြီး၊ စိတ်ထားကောင်းမှ အကျိုးကြီးသည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသည်မှနောက်၌ ရုပ်ပွား ဆင်းတု စေတီပုထိုးရှိရာသို့ သွား၍ ရှိခိုး ဝပ်တူးပူဇော်လှူဒါန်းခြင်းကို ပြုရာ၌လည်း စိတ်ထားမကောင်းလျှင် အကျိုးမကြီး၊ စိတ်ထားကောင်းမှ အကျိုးကြီးသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အကျိုးပေးမှုမည်သည် စိတ်စေတနာ၏ ကိစ္စသာဖြစ်၏။ အလှူဝတ္ထု အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကိစ္စမဟုတ်။ စိတ်စေတနာသည်သာလျှင် နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့ ဆောင်နိုင်၏။ အလှူဝတ္ထု အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့ မဆောင်နိုင်။ သို့သော် အလှူဝတ္ထု အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များသည် အပိုသက်သက် ဖြစ်တော့မည်လောဟု မေးရန်ရှိ၏။ အဖြေကား အပိုသက်သက်မဖြစ်။ အလှူဝတ္ထု အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ကောင်းလျှင် ကောင်းလိုက် စိတ်စေတနာကို ချီးမြှောက်နိုင်၏။ စိတ်စေတနာကောင်းလျှင် ကောင်းလိုက် အကျိုးကြီးမြတ်နိုင်၏။ ဥပမာကား...စပါးမျိုးစေ့ တို့ကို ပျိုးရာ၌ လယ်ယာမြေကောင်းနှင့် မိုးတို့သည် မျိုးစေ့ကို ချီးမြှောက်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည် လယ်ယာမြေကောင်းနှင့်တူ၏။ အလှူဝတ္ထုသည် မိုးကောင်း ရေကောင်းနှင့်တူ၏။ စိတ်စေတနာသည် မျိုးစေ့နှင့်တူ၏။

ရုပ်ပွားဆင်းတုတို့ကို ပူဇော်လှူဒါန်းကြရာ၌ ရုပ်ပွားဆင်းတုများသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်၊ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်သည်သာလျှင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်မှု အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည် ယခုမရှိတော့ပါပြီတကားဟုဆိုရန်ရှိ၏။ လှူဒါန်းသူ၏ စိတ်အာရုံထဲ၌ရှိလျှင် ရှိတော့သည်သာဟုဖြေ။ တရားတော်ကို လှူဒါန်းပူဇော်ရာ၌လည်း ထို့အတူပင်တည်း။

(ရုပ်ပွားဆင်းတုတို့ကို ကိုးကွယ်ရာ၌ လိုရင်းအချက်ပြီး၏။)
မောင်စံပေ မေးခွန်းငါးချက်တွင်—

၁။ သစ်သားရုပ်တု ဆင်းတုကိုးကွယ်ရာတွင် အနေကဇာတင်ခြင်းနှင့် မတင်ခြင်း မည်သို့ ခြားသနည်း ဟူသော ပုစ္ဆာ အဖြေကား—

မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဦးစွာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရ၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်တော် မူသဖြင့် အနေကဇာတင် ဂါထာများကို ကျူးရင့်တော်မူ၏။

ရုပ်ပွားဆင်းတု ပြုလုပ်မှုမှာ ရုပ်ပုံသွင်ပြင် သဏ္ဍာန်ပြည့်စုံလျှင် ရုပ်ပွား တော် အစစ်ဖြစ်၏။ သို့သော် ရုပ်ကု ဆင်းတု ဆိုသည်နှင့်အညီ ဘုရားအစစ်၌ ဖြစ်ခဲ့သော အရေးအခွင့်စုကို အတု လိုက်၍ပြုနိုင်သမျှ ကောင်းမြတ်သည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ရုပ်ပွား ဆင်းတုကို အနေကဇာတင်ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့အဘက် ကုသိုလ်အပို့ အထူးရကြပြန်လေသည်။

၂။ အနေကဇာမတင်သော ဆင်းတုကို ကိုးကွယ်၍ ကုသိုလ် ရ-မရ ဟူသော ပုစ္ဆာမှာ အထက်အဖြေနှင့်ပင် ပြေလည်ပြီး ဖြစ်သည်။

၃။ လူသား သတ္တဝါနှင့် အသက်မရှိသော သစ်သား မည်သည်ကို ကိုးကွယ်ထိုက်ပါသနည်း၊ မည်သည်က မြတ်ပါသနည်း။

၄။ သို့ဖြစ်လျှင် လူသားကိုယ်တိုင်ကို အနေကဇာတင်၍ ရှိခိုးပူဇော်က သာ၍ မမြတ်ပေဘူးလား။

၅။ ထိုလူသား ဘုရားအဖြစ် အနေကဇာမတင်ဘဲ ဘုရား ဟူ၍ ဖန်ခံ ကာမ၍ ဘုရားမှတ်၍ ရှိခိုးခြင်းသည် မှန်သော ဘုရားကို ရှိခိုးရာ ရောက်ပါမည်လား ဟူသော အခမးပုစ္ဆာ ၃-ချက်သည် (အရေး မပါ အရာမရောက် ကတောက်ကတက်ပုစ္ဆာများ) ဖြစ်၍ ဖြေဖွယ် မရှိပြီ။ အရေးမပါ အရာမရောက် ဆိုသည်ကား- အသက်မရှိသော သစ်သားကို အစွဲပြုရသော အရာမျိုး မဟုတ်၊ အသွင်သဏ္ဍာန် များသာ လိုရင်းဖြစ်၏။ အသက်မရှိသော သစ်သားကို အစွဲပြု၍ မေးခွန်းထုတ်ခြင်းသည် အရေးမပါ အရာမရောက်ဖြစ်လေ၏။ ထို့အတူ အခြား ဆင်းတုများ၌လည်း အသွင် သဏ္ဍာန်သာ လိုရင်းဖြစ်၏ဟု မှတ်ယူရာ ဝတ္ထုသာဓကများကား-

ဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည်ကာလနဂါးပင်းကြီးအား မြတ်စွာဘုရား၏ အသွင်ဟော်ကို ဖန်ခင်းပြုစေရာ မြတ်စွာဘုရား အသွင်တော်ကို လက္ခဏာ ကြီးငယ် ရောင်ခြည်တော် ၆-သွယ်နှင့်တကွ ပြသဖြင့် မင်းကြီးသည် (၇)ရက် ပတ်လုံး မအိပ်ဘဲ ဖူးမြော် ပူဇော်သည့်ဟု ကျမ်းဂန်များတွင်လာ၏။

သီဟိုဠ် ဖုဿဒေဝ မထေရ်ကြီးသည် မာရ်နတ်ကြီးနှင့် တွေ့ကြရာတွင် မြတ်စွာဘုရားအသွင်တော်ကို ဖန်ဆင်းပြစေ၍ လက္ခဏာတော် အစုံနှင့်တကွ မြင်ရလျှင် မာရ်နတ်မှန်း သိလျက်နှင့်ပင် မနေနိုင်ဘဲ ရှိခိုးလေ၏။ မာရ်နတ်သည် မထေရ်၏ ရှိခိုးခြင်းကို မခံနိုင်၍ ချက်ချင်း ကွယ်ရလေသည်ဟု ကျမ်းဂန်၌ လာ၏။

ဤဝတ္ထုတို့၌ ကာလနဂါးကြီးသည် တိရစ္ဆာန်မျိုးဖြစ်၏။ မာရ်နတ်သားသည် ဘုရား၏ ရန်သူတော်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်ပါလျက် အသွင်တော်ကို မြင်ရသည့်အတွက် ဓမ္မာသောကမင်းကြီး ဖုဿဒေဝ မထေရ်ကြီးတို့သည် ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း ပြုကြလေသည်။ အသွင်သဏ္ဍာန်သည် ဤမျှလောက် သဒ္ဓါတရားကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်၏။

ဤဝတ္ထုများကိုထောက်သဖြင့် သစ်သား၊ ကျောက်၊ ကြေး၊ ရွှေ ဝတ္ထုများသည် ပဓာနမဟုတ်၊ အသွင်သဏ္ဍာန်တော်သည်သာ ပဓာနဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလေသည်။

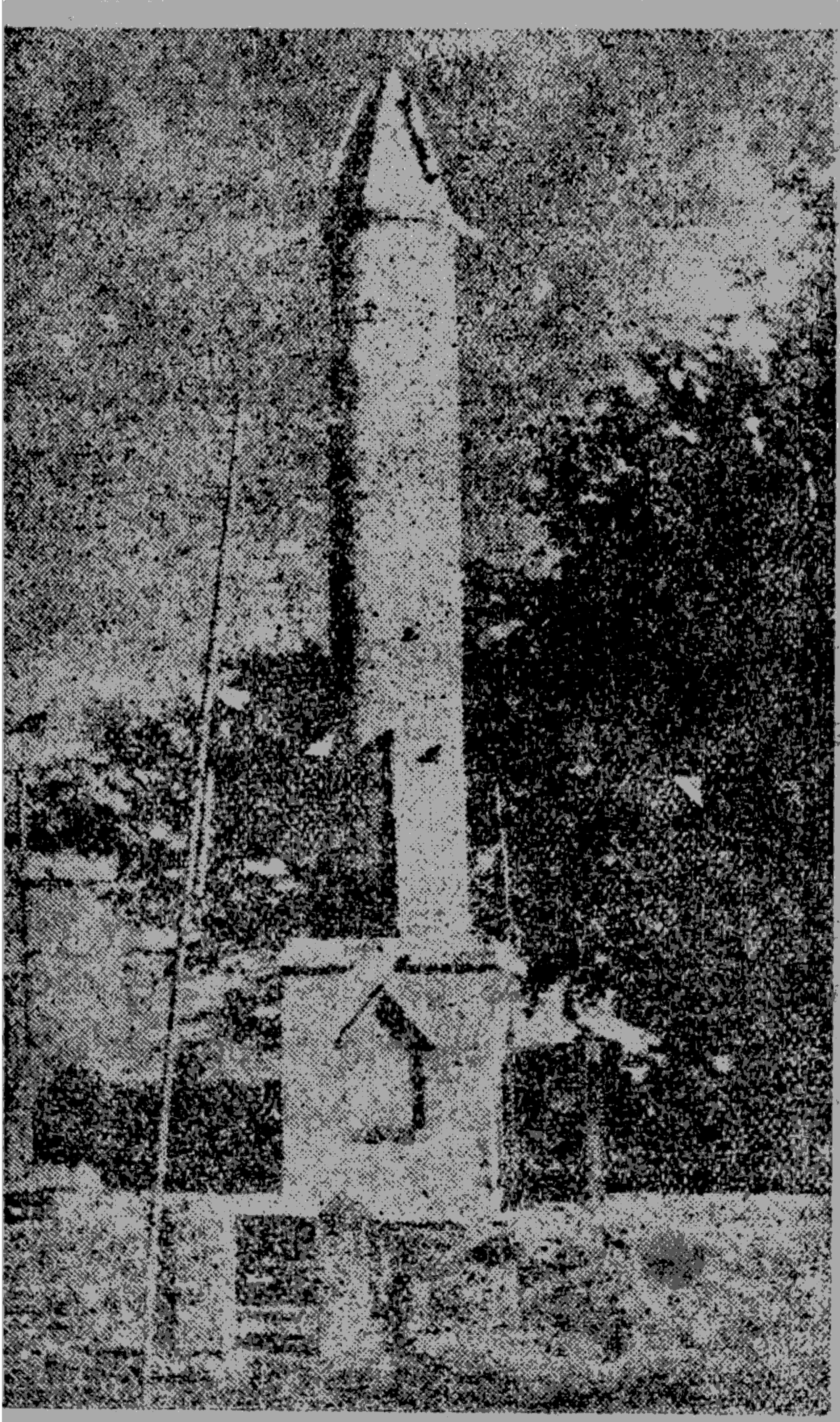
ဘုရား၏ အသွင်သဏ္ဍာန်တော်ဟု သိလျက်နှင့် ပြစ်မှား ကျူးလွန်မှု ပြုမိလျှင်လည်း အလွန်အပြစ်ကြီး၏။ သက်တော်ထင်ရှားရှိသော မြတ်စွာဘုရားကို ပြစ်မှားသည်နှင့် အလားတူ၏။

ဤ ရုပ်ပွားဆင်းတု ကိုးကွယ်မှု ဖြေရှင်းချက်သည် ဆရာတော် ယခုရေးသားစီရင် ပြီးစီးလျက်ရှိသော ဝိဝါဒ ဝိသောဓနီ ကျမ်းသစ်တွင်လည်း ပါရှိလေသည်။

(ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အများသိရှိမှတ်သားစေခြင်းအကျိုးငှာ အမိန့်တော်ရ ရှေ့နေ မောင်စံဖေ၏ လျှောက်ထားချက်၊ ငှက်တွင်းဂိုဏ်း ပုစ္ဆာ ၅ ရပ်ကို ဖြေရှင်းချက်ဖြစ်သော 'ရုပ်ပွားဆင်းတု ပုစ္ဆာအဖြေ' ကျမ်းသစ်ကို မူရင်းအတိုင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။)

စံကင်းရွှေချက်သို မေတ္တာကျောက်တိုင်

သက်တော်ရှည် အဘိဓဇ စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၂၀-
ပြည့်နှစ်က ဇာတိရွာ ရွှေချက်သိုရာဌာန၌ ရုပ်ရွာ နယ်သူ နယ်သား သားစဉ်
မြေးဆက် တရားအမွေပေးသောအားဖြင့် လေးမျက်နှာ ဩဝါဒ ကျောက်
စာများ ရေးထိုး၍ ဘုရားရှင်ဓာတ်တော်များ ဌာပနာကာ ဓမ္မ ကျောက်
တိုင် မေတ္တာကျောက်တိုင်ကြီးကပ်ဆူ အဝေးကမြင်သာအောင် စိုက်ထူပေး
ထားတော် မူခဲ့၏။ အမြော်အမြင်ကြီးမား၊ မေတ္တာကရုဏာလည်း ကြီးမား
တော်မူလှပါဘိခြင်း။

“ထိုမေတ္တာကျောက်တိုင်
၌ အန္တရာယ်ကင်းဂါထာကို
ကျောက်ပြားတွင် ရေးထု
ကပ်ထား၏။ ထိုဂါထာတို့ကို
ကျက်မှတ် ရွတ် ဆိုသူ တိုင်း
ဘေးဒဏ်ရန်မာန် အန္တရာယ်
ကင်းရှင်းနိုင်သည်။

“စိတ်ဓာတ် အခန့်မသင့်
၍ ဒေါသဖြစ်လျှင် စိတ်ဆိုး
လျှင် မေတ္တာ ကျောက်တိုင်
ကြီးကို မျှော်၍ ကြည့်နိုင်ကြ
စေသော်” ဟုလည်း ရုပ်ရွာ
နယ် သူ နယ် သား ဒကာ၊
ဒကာမများအား သတိပေး
စာလည်း ရေးပေးတော်မူ
လေ့ ရှိသည်။ ပိဋကကျမ်းစာ
ကို သင်ယူခွင့်မရရှာကြသော
လူတို့အတွက် မည်မျှအရေး
ကြီးသော ကျက်မှတ် ဖွယ်
များ ဖြစ်သည်ကို အထူး
သတိချပ်ကြရာ၏။ ကျောက်

စံကင်းရွှေချက်သို မေတ္တာကျောက်တိုင်
စာဖြစ်၍လည်း ပိဋကသုံးပုံ၏ အနှစ်ချုပ်လိုရင်း ကျက်မှတ်စရာများသာလျှင်

ဖြစ်သည်။ ကြီးပွားချင်သူ ကြီးပွားမည်။ ဘေးကင်းချင်သူ ဖြစ်လျှင်သည်း
ဘေးကင်းမည်။ လိုရာ သိဒ္ဓိ အကုန်ပြီးသည့် ဘုရား နှုတ်ကပါဌ်တော်များဟု
ယုံယုံကြည်ကြည် ကျက်မှတ်ရွတ်ဖတ်ကြရန်သာ လိုပေသည်။

လင်းယဉ် ရွာသူရွာသားတို့အတွက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဤအထူး
ဓမ္မလက်ဆောင် ဓမ္မအဓမ္မသည် ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသား အားလုံး
အတွက် ဖြစ်လာခဲ့ပေပြီ။ ကံကောင်းသူတို့ ယူဆောင် စာသုံးကြကုန်လော့။

ဓမ္မကျောက်စာတိုင်ကြီး စိုက်ထူပေးတော်မူခဲ့သော ဆရာတော်ဘုရား
ကြီး ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် သက်တော်ရှည်ခြင်း၊ ဘုန်းတန်ခိုးတေဇာ သီလ၊ သမာဓိ၊
ပညာ၊ ချမ်းသာမှု အထွတ်အထိပ် ဖြစ်တော်မူခဲ့ခြင်းများကို ထောက်ရှု၍လည်း
အရာရာ၌ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်အောင်ပို့ဆောင်သော ကြီးပွားချမ်းသာရေး
မြစ်ချင်းပြီး ငယ်နိုင် နည်းလမ်းကောင်းများဟုလည်း မမှီတ်မသို ယုံကြည်အပ်
လှပေကော့သည်။

သူပြော လူပြော ဘုရားဟောလည်းမဟုတ်၊ ဘယ်ဂါထာကို '၃၇-အုပ်
ဥဒံရွတ်' ဟု ဆိုသော မဆုံးနိုင်သည့် အဆန်းများကို သတိပြုကြကုန်။

ဂရုဓမ္မ နိစ္စသီလ သြဝါဒကထာ
(အရှေ့ဘက်ကျောက်စာ)

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုဝေ ဓမ္မဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ယထာ
ဘတံ နိက္ခိတ္တော၊ ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ။ ပါဏာတိပါတီ
ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယိ ဟောတိ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရီ ဟောတိ၊
မုသာဝါဒိဟောတိ၊ သုရာမေရယ မဇ္ဇပါယိ ဟောတိ၊ ဣမေဟိ ခေါ
ဘိက္ခုဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ယထာဘတံ
နိက္ခိတ္တော၊ ဧဝံ နိရယေ။

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုဝေ ဓမ္မဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ယထာ
ဘတံ နိက္ခိတ္တော၊ ဧဝံသဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ။ ပါဏာတိပါတီ
ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ ကာမေသု
မိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ မုသာဝါဒိ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။
သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ
ဘိက္ခုဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ယထာဘတံ
နိက္ခိတ္တော၊ ဧဝံသဂ္ဂေ။

သက်တော်ရှည်

အဘိဓဇ ဝံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စဂုံတ္တရပါဠိတော် နိရယသုတ်၌ ဟောကြားတော်မူသည်နှင့်အညီ - ၁။ သူ့အသက် သတ်ခြင်း၊ ၂။ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးခြင်း၊ ၃။ ကာမဂုဏ်တို့၌ ယုတ်ယုတ်မာမာကျင့်ခြင်း၊ ၄။ မုသားပြောခြင်း၊ ၅။ သေရည်သေရက်သောက်ခြင်း။ ဤငါးပါးသော မကောင်းမှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသောသူကို မိမိပြုလုပ်သော မကောင်းမှုကံကပ်လျှင် ငရဲစသော ဒုဂ္ဂတိအပါယ်ဘုံသို့ ဆောင်ပို့ပစ်ချလေ၏။

ထိုမကောင်းမှုတို့မှ ရှောင်ကြဉ်၍ ငါးပါးသီလနှင့် ပြည့်စုံသူကိုလည်း မိမိပြုလုပ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကပ်လျှင် နတ်ပြည် စသော သုဂတိဘုံသို့ ဆောင်ပို့လေ၏။

ထို့ကြောင့် အပါယ်ဘုံတို့၌ တွေ့ကြုံရမည့် ဘေးအမျိုးမျိုးကို ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ပြီးလျှင် အပါယ်ကျရောက်မည့် မကောင်းမှုတို့မှ ရှောင်ကြဉ်၍ သုဂတိဘုံသို့ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ဂရုဓမ္မ နိစ္စသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းကြရာသည်။

(ပုံ) ဝံကင်းဆရာတော်

ဘာဝနာ ရတ ဩဝါဒကထာ
(တောင်ဘက် ကျောက်စာ)

- (က) ယေ စ ဗုဒ္ဓါ အတိတာ စ၊ ယေ စ ဗုဒ္ဓါ အနာဂတာ။
ပစ္စုပ္ပန္နာ စ ယေ ဗုဒ္ဓါ၊ အဟံ ဝန္တာမိ သဗ္ဗဒါ။
- (ခ) နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
နမော တေ တိဏ္ဍသံသာရ၊ နမော တေ အမတံဒဒ။

သဗ္ဗမင်္ဂလာ ဂါထာ

- (ဂ) ဒိဝါ တပတိ အာဒိစ္စော၊ ရတ္တိမာဘာတိ စန္ဒိမာ။
သန္ဓဒ္ဓေါ ခတ္တိယော တပတိ၊ စျာယိ တပတိ ဗြဟ္မဏော။
အထ သဗ္ဗမဟောရတ္တိ၊ ဗုဒ္ဓေါ တပတိ တေဇသာ။

အန္တရာယ်ကင်း ပါဠိ

- (ဃ) အဠာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ပရူပက္ကမေန
တထာဂတံ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေယျ။ အနုပက္ကမေန
ဘိက္ခဝေ တထာဂတာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။

ဤဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာမှစ၍ မေတ္တာဘာဝနာတို့ကို ပွားများခြင်း၊
အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အနုပဿိယောဂီအဖြစ် ခံယူစေလိုခြင်းကို ဉာတိမိတ္တ
တပည့် သာဝကတို့အား ပြောကြားတိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

(ပုံ) စံကင်းဆရာတော်

သဒရဏီယ ဩဝါဒကထာ
(မြောက်ဘက် ကျောက်စာ)

- ၁။ ကံဆိုတာအလုပ်၊ အလုပ်ကောင်းမှ ကံကောင်းသည်။
- ၂။ စိတ်ကောင်းမှ လောဘမကြီး၊ ဒေါသမကြီး၊ မောဟမကြီး၊
မာနမကြီးမှ အလုပ်ကောင်းသည်။
- ၃။ စိတ်ဆိုးတုန်း စကားမပြောနှင့်။ မဆင်မခြင် အလျင်စလို
မလုပ်နှင့်။

- ၄။ မနိုင်သောအလုပ်၊ အကျိုးမရှိသောအလုပ်ကို မလုပ်နှင့်။
- ၅။ နိုင်သောအလုပ်၊ အကျိုးရှိသော အလုပ်ကိုသာလုပ်။
- ၆။ အနည်းစွန့်၍ အများရဖို့မြင်လျှင် အနည်းကို အမြန်စွန့်။
- ၇။ ပိုက်ဆံကပ်ပြားကို နှ မြော သည့် အ တွက် တစ် ထောင် တန် မပျက်စေနှင့်။
- ၈။ ပေးကမ်းမှ အနာခံပေါင်းမှ မိတ်ကောင်းရသည်။
- ၉။ မှန်သောစကားကိုဆိုမှ ကျော်စောသည်။
- ၁၀။ မပျင်းမှ အဆင်းလှသည်။ အလုပ်လုပ်မှ ဥစ္စာရသည်။
- ၁၁။ ကျန်းမာမှ အလုပ်လုပ်နိုင်သည်။ မတည့်သည်ကို ရှောင်မှ ကျန်းမာသည်။
- ၁၂။ မမိုက်မှ အသက်ရှည်သည်။ မှတ်သားမှ အကြားအမြင် များသည်။
- ၁၃။ အကြားအမြင်များမှ ကြံမှ ဉာဏ်ရှိသည်။
- ၁၄။ ဉာဏ်ရှိမှ ဉာဏ်နှင့်လုပ်မှ ကြီးပွားသည်။
- ၁၅။ လူမိုက်ကိုရှောင်၊ လူလိမ္မာကိုပေါင်း၊ မကောင်းမှုကို မပြု နှင့်၊ ကြီးပွားသည်။
- ၁၆။ ကောင်းမှုကို နေ့တိုင်းပြု၊ လိုရာဆုဒေတောင်း၊ နတ်အပေါင်း အမျှဝေ။
- ၁၇။ လိပ်ပြာ မရှိ၊ ကိုယ်နှင့်စိတ်သာ ရှိသည်ဟု နှလုံးသွင်း။
- ၁၈။ ‘ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ’ကို အမြဲရွတ်။
- ၁၉။ တစ်နေ့နေ့တွင် သေရမည်အမှန်ဟု သတိပြု။
- ၂၀။ မသေမီအချိန်တွင် ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကံနှစ်ပါးသာ ဝါ ဥစ္စာဟု အမြဲဆင်ခြင်။
- ၂၁။ ကံ နှစ် ပါး တွင် ကုသိုလ် ကံ သည် သာ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ကောင်းကျိုးဆောင်သည်။ ကြပ်ကြပ်အောင်ကံမေ့။

(ပုံ) စံကင်ဆရာတော်

[မှတ်ချက်။ အနောက်ဘက်မျက်နှာ ကျောက်စာကား ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း ချုပ်ဖြစ်သည်။]

အထက်ပါ က-ခ-ဂ ပါဠိဂါထာများ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ—

(က) ဂါထာက ‘ပွင့်ပြီး ပွင့်လတ္တံ့ ပွင့်ဆဲ ဘုရားရှင်အားလုံးတို့အား အပည့်တော် အမြဲရှိခိုးပါ၏’ ဟု ဆိုလိုသည်။

(ခ) ဂါထာက ‘အာဇာနည်ယောကျ်ားဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ အရှင်ဘုရားအား ရှိခိုးပါ၏။ ယောကျ်ားဖြစ်သော... ရှိခိုးပါ၏။ သံသရာမှ လွတ်မြောက်တော်မူပြီးဖြစ်သော .. ရှိခိုးပါ၏။ အမြှိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ပေးတော်မူ တတ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ အရှင်ဘုရားအား ရှိခိုးပါ၏’ ဟု ဆိုလိုသည်။

(ဂ) ဂါထာကား— “နေမင်းသည် နေအခါ၌သာ ထွန်းလင်း၏။ လမင်းသည် ည၌အခါ၌သာ တောက်ပ၏။ ပြည့်ရှင်မင်းသည် မင်းမြောက် တန်းဆာ ဝတ်ဆင်မှသာ တင့်တယ်လှပ၏။ ရဟန်းသည် ဈာန်ဝင်စားမှသာ ဟင့်တယ်တန်းပ၏။ ထို့ထက် မြတ်စွာဘုရားရှင်သည်သာလျှင် နေရောညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း တန်ခိုးတော်ငါးပါးဖြင့် ဝင့်ကြွားတင့်မြူး အထူးတောက်ပ တော် မူပါပေ၏” ဟု ဆိုလိုသည်။

တစ်ဆောင်တန် ဂါထာ

ဤ (ဂ) ဂါထာကား ပိဋကသုံးပုံတွင် အလွန်ထူးခြား၍ လောကီ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အပြာပြာ ပေးစွမ်းနိုင်သော သဗ္ဗမင်္ဂလာ ဇယမင်္ဂလာ ဂါထာကြီးအဖြစ် အလွန် ထင်ရှားသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မင်းကွန်းဆရာတော်အား အောက်ပါ အတိုင်း မေးဖူးသည်—

“သဗ္ဗဇယ မင်္ဂလာလို့၊ မည်သညာ သရေတင့်၊ ကျမ်းဖွင့် ထင်စွာ။ ငါးနိကာယ် ပင်လယ်ထဲမှာလ၊ လွန်ကဲတဲ့ သည် ဂါထာ၊ ဉာဏ်မဟာ ကိုင် ဖမ်း။ နက်ကျယ် စွာ သ မုန် ရေ အဏ္ဏဝါ၌၊ အောနန္ဒာမေ့လို့ နှောက်သည့်နှယ်၊ ဘုန်းထက် အောက်စခါး”

ထိုဂါထာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ အချုပ်ကား မြတ်စွာဘုရားရှင် ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌နေစဉ် ရဟန်းများအား တရားဟောနေခိုက် ပရိသတ်အစွန့်၌ ရှင်ကောဠဒါယိက စွာန်ဝင်စားနေ၏။ နေ့ကဝင်၍ လ၊ကထွက်ဆဲ၊ ကော သလမင်းကြီးလည်း မင်းမြောက်တန်းဆာ ဒွါဒရာတို့ကို ဝတ်ဆင်၍ မင်း၏ အသရေအပြည့်နှင့် လာရောက်ကန်တော့၏။

အရှင်အာနန္ဒာသည် ထို နေ့လည်း ဝင်စ၊ လ၊လည်း ထွန်းလင်း မင်း၏ ကျက်သရေ၊ စွာန်ဝင်စားနေသော အရှင်ကောဠဒါယိ။ ထိုရှင် အားလုံးကို တစ်ချိုးတစ်ခု စေ့ငုရှုမြင်ပြီးနောက် ဘုရားရှင်၏ မျက်နှာ တော်ကို ဖူးမြင်လိုက်ရာ ဘုရားရှင် အသရေတော်ကို ဘယ်အရာကမျှ မတူပဲ မမိနိုင်ကြောင်း လျှောက်ထား၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် မင်းကွန်း (ဥဒုဗ္ဗရချောင်) ဆရာတော်က—

“သဗ္ဗမဂ်လာလို့၊ မည်သညာသရေတင့်၊ ကျမ်းဖွင့်ထင်စွာ။ ငါးနိကာယ် ပင်လယ်ဝတွင်ပ၊ နိဒါန သံယုတ်မှာ၊ ဒိဝါစ ချီကျူး။ နက်ကျယ်စွာ၊ ငါးနိကာယ် အဏ္ဏဝါ၌၊ အာနန္ဒာ သာလွန်ကျူးအောင်၊ ဘုန်းညက်ကွန်မြူး”ဟု ဖြေတော်မူ လေသည်။

ရှေးအခါက သီဟိုဠ်ကျွန်း ဘာတိကမင်းလက်ထက် မင်းပွဲသဘင် တစ်ခု၌ ပိဋကသုံးပုံ ကျမ်းကျင်သော အမတ်တစ်ဦးအား “ရတနာသုံးပါးမှ လွတ်တဲ့ ဇယမဂ်လာ ဂါထာတစ်ပုဒ် ရွတ်ဆိုရန်” မင်းက အမိန့်ရှိရာ၊ အမတ် မှာ အတန်ကြာ စဉ်းစားနေရ၏။ ဘုရားဟော ဂါထာတိုင်းပင် ရတနာ သုံးပါး မလွတ်တတ်၊ ဇယမဂ်လာ ဂါထာချည်းဖြစ်နေ၍ ရွတ်တရက် မဖြေ နိုင်။ အတန်ကြာမှ ဤ ‘ဒိဝါတပတိ အာဒိစ္စော’ ဂါထာကို ရွတ်ဆိုပြရာ ငွေတော်တစ်ထောင် ဆုချလေ၏။ (သံ-ဋီ၊ ၂၊ ၂၂၆။ ဓမ္မ-ဋီ၊ ၂၊ ၃၉၆။)

အလိုလို သိဒ္ဓါပြီးနေသော ဂါထာတော်များကို ‘ဘယ်နှစ်ခေါက်ရွတ် လျှင် ဘာဖြစ်သည်’ စသည်ဖြင့် နှမ်းဖြူးတတ်ကြရာ .. အခေါက်ရေ ပမာဏ မပြုကုန်လင့်။ ထိုဂါထာပါ ဂုဏ်တော်တို့ကို ထိခိုက် နှစ်ခြိုက်စွာ အာရုံပြု နိုင်ခြင်းသည်သာ လိုရင်းဟု မှတ်။ ၃၇-အုပ်၊ ၁၀၈ ခေါက်ပင် ပြည့်သော် လည်း အာရုံမကျရောက်လျှင် အကျိုးမများ။

ဘိလူးကြီးကို အနှိုင်းရလှိုက်သောဆရာတော်

“တောင်ပြင်က ဗန်းမော်ကျောင်း ဘုန်းကြီးပါ အရှင်ဘုရား”

“ဘာကိစ္စ ကြွလာသတည်း”

“သက်ကြီးဝါကြီး မလေရ်ကြီးများကို ဖူးမြော်ချင်လို့ပါ ဘုရား”

“အေး....သာဓု၊ သာဓု”

မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံကျောင်းတိုက် ရှေ့ကျင်သာ သနာပိုင် သက်တော်ရာကျော် သက်တော်ရှည် အဘိဓဇ စံကင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးကား ဂိုဏ်းဂဏမရွေး ရဟန်းရှင်လူတိုင်း လေးစားကြည်ညိုကြသည်။

သက်တော်ရှည် ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်၍ ဟိုမှသည်မှ မကြာခဏ လာရောက် ဖူးမြော်ကြသည်။ မန္တလေးသို့ရောက်သော နိုင်ငံခြားဧည့်သည် တော်ကြီးများ၊ နိုင်ငံဝန်ဆောင် နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များ အားလုံးလိုလို မဖူးမြော်ဖူးသူ မရှိချေ။

ဤသို့သော ဆရာတော်ကြီးများထံ ချဉ်းကပ်ဖူးမြော်ရလျှင် ဖူးမြော် ရုံမျှဖြင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ကုသိုလ်မဂ်လာများ ပွားစီးကြရ၏။ ထိုမျှမက စံကင်းဆရာတော်ကြီးကား သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ကြီးမားတော်မူသည့်အပြင် သူ့ခေတ် သူ့အခါနှင့် သူ့အာဏာစက် ပျံ့နှံ့ရာနယ်ပယ်၌ ခေတ်နှင့်အညီ (ကာလညူ) အမျိုးဘာသာ သာသနာကိစ္စတို့ကို ရှေ့ဘန်းကချည်း ဆောင်ရွက် တော်မူခဲ့သောကြောင့်လည်း ဆရာတော် ဩဝါဒစကားများသည် ခေတ်လူ သားတို့ နှလုံးသားနှင့်လည်း ခွင်ကျလျက်ရှိ၏။

အမှတ်သတိ အလွန်ကောင်း၏။ ရှည်လျားစွာ လျှောက်ခံခဲ့ရသော သက် တိုတက်တို့ လောကရိပ်မြို့အတွက် ခြံငုံမိသော ကိုယ်တွေ့ ဘဝနေနည်း စနစ် များကိုလည်း ပေးသနားတော်မူလေ့ ရှိ၏။ ဆရာတော်နှင့် တွေ့လျှင် သောက မီးလောင်လာသူများပင် တစ်ခဏချင်း ငြိမ်းသွားတတ်လေသည်။

မန္တလေးတောင်ပြင် ဗန်းမော်ကျောင်းတိုက် ဗန်းမော်ဆရာတော် ကလေး ဦးကုမာရာဘိဝံသ (သိရောမဏိ၊ ဝဋ်သကာ၊ ဘီအေ)သည်လည်း ထို အခွင့်ကောင်းမျိုးကို လက်လွှတ်မခံတတ်သော ဆရာတော်တစ်ပါးဖြစ်၏။ ယခု အခါ အခါအားလျော်စွာ နိုင်ငံတော်ဝိနည်းဓိုရ်၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနု၏ ပိဋက အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် လုပ်ငန်း၌လည်း ဩဝါဒါစရိယ၊ အဘိဓမ္မာပါဠိတော် များကို ကိုယ်တိုင်လည်း ဘာသာပြန်လျက်ရှိသော ဆရာတော်ဖြစ်သည်။ အသက် သိက္ခာစသည် မေးမြန်းလျှောက်ထားပြီးနောက်—

“ရောက်သခိုက် သာသနာပြု နည်းလမ်းကောင်းများဘစ်သက် ပန် မှတ်သားရအောင် ပေးသနားချီးမြှင့်တော်မူပါ ဘုရား”

“အေး—သာဓု၊ သာဓု၊ ဘုန်းကြီးက ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ရှာနေ တာ၊ ပေးရတာပ...။ ဘုန်းကြီးလုပ်ရတယ်ဆိုတာ အခက်သား မလွယ် ဘူး၊ သတ္တဝါတွေဆိုတာ ဘေးအန္တရာယ်တွေ ဒုက္ခတွေကြားမှာ

နေကြရရှာတော့ အရေးဟဲ့ဆို ဘုန်းကြီးတွေကိုပဲ အားကိုးကြတာ ကလား၊ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးဆိုတာ ဝိနည်းတော် ဒေသနာတော်အတွင်း မှာ ဘာမဆို တတ်အောင်လုပ်ထားရတယ်။

“မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဟာ မဟာဘိသက္က အတု မရှိတဲ့ သမားတော်ကြီး၊ ခုကာလ သွေးတိုးရောဂါ ဘာညာ အသာ ထား၊ အလွန်အမြစ်ခိုင်တဲ့ ကိလေသာ အနာကြီးတွေကိုတောင် အမြစ် ပြတ် ကုသပေးနိုင်တာ။

“ဘုန်းကြီးတို့ ခန့်ဖြူတစ်ဖက်ကမ်း ပတ်ဝန်းကျင် အိမ်ခြေ ၁၂၀၀ ခန့်ရှိတဲ့ စံကင်းရွာကြီးမှာ နေခဲ့ရတုန်းက ကြုံဖူးတယ်။ စစ် မဖြစ်သေးဘူး၊ ၁၂၀၀ ပြည့်နှစ်တုန်းက ခန့်ဖြူမြို့ပေါ်ကစပြီး ပလိပ် ကပ်ရောဂါတွေ ဖြစ်လိုက်တာ အများကြီး သေကြရတာတယ်။ နောက် တို့နေတဲ့ စံကင်းရွာကအစ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်လာရော၊ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့မလဲ မနေသာဘူး၊ ဒါကယ်ဆယ်ဖို့ ကိုယ့်တာဝန်ကြီးပဲ။

“ဒီတော့ ကျောင်းရှိ ဦးပဉ္စင်း ကိုရင် အတုန် တစ်ဆိုင်နှစ်ဆိုင် ခဲ့သင့်တဲ့အခါခါ ပြီး ရွာထဲ ပရိတ်ရွတ်ကြရတယ်။ တစ်ရပ်ကွက်ပြီးတစ်ရပ် ကွက်၊ လူတွေကလဲ အားကိုးတကြီး ပင့်ရှာကြတာပဲ။ တို့မနားရဘူး၊ တစ်နေရာက ရွတ်ပြီးပြန်လာခါရှိသေး နောက်တစ်နေရာကပင့်၊ တစ် ခါ ပရိတ်ရွတ်ပြီး ပြန်လာလို့ သင်္ကန်းရုံမှ မဖျက်ရသေးဘူး ဟော.... အသုဘ လာပင့်။

“လူတွေလဲ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ သေကြ ပျက်စီးရှာကြ တယ်။ အလွန်သနားစရာကောင်းတာ၊ တစ်ရွာလုံး တစ်နယ်လုံး သွေး လန်နေကြရှာပြီ။ ဘုန်းကြီးတို့လဲ ရွာထဲသွား ပရိတ်ရွတ်လိုက်၊ သင်္ချိုင်း ကုန်း သွားပြီး သရဏဂုံဘင် ရေစက်ချလိုက်နဲ့၊ ကြာတော့ ဦးပဉ္စင်းတွေ ကိုရင်ကြီးတွေလဲ ဖတ်ဖတ်မောကုန်ပြီ။ ဒီတော့ တို့ကိုပြောရဲတဲ့ ဦးပဉ္စင်း များက ပြောကြတယ်။

“ဘုန်းကြီး၊ တပည့်တော်တို့ရွတ်တဲ့ပရိတ်လဲမစွမ်းတော့ပါဘူး၊ တပည့်တော်တို့တော့ ဘုန်းကြီးကြောက်လို့သာ လိုက်နေရတာ၊ မလိုက် ချင်တော့ဘူးတဲ့။

“နောက်ပြီး ကျောင်းထဲမှာရှိသေးတယ် ကိုရင်ကြီးတစ်ပါး၊ သူက ခပ်ပေါ့ပေါ့၊ ခပ်ရူးရူး၊ တစ်ဇုတ်ထိုး၊ အဲဒီကိုရင်ကြီးဆိုရင် ရွတ် စက သုံးလေးခါလောက်ပဲ သူလိုက်တယ်။

“တို့ရွတ်တဲ့ပရိတ်က စွမ်းလဲမစွမ်းပဲနဲ့ သွားရွတ်လဲ မောရုံပဲ၊ မင်းဘုန်းကြီး ရိုက်ချင်ရိုက်၊ ငါတော့မလိုက်တော့ဘူး” ဆိုပြီး ကျောင်းထဲက ဇရပ်တစ်ခုမှာ သူတစ်ပါးတည်း ပေကပ်နေခဲ့တယ်။ တို့သိသားပဲ၊ ကျန်တဲ့လူတွေပါ သူ့ ဓာတ်ကူးစက်ပြီး စိတ်ပျက်လာမှာစိုးလို့ မသိဟန်ဆောင်ပြီး ဆက်လုပ်နေရတာ။

“ဟော....ခုတော့ ဦးပဉ္စင်းကြီးတွေကပါ ပြောလာကြတယ်၊ တပည့်တော်တို့ ပရိတ်က မစွမ်းတော့ဘူးတဲ့၊ ကြားလား ဗန်းမော်ဘုန်းကြီးလေး၊ အင်း... ကိုရင်တွေ ဦးပဉ္စင်းကြီးတွေကသာ မနေနိုင်တော့လို့ ပါးစပ်က ထုတ်ပြောရှာကြတာ၊ တို့ကိုလဲ ကြောက်ရှာကြလို့၊ တို့ကိုယ်တိုင်ကလဲ အဲဒီလိုပဲ ဖြစ်နေတယ်၊ ဘယ်နှယ်ဘုန်း ငါတို့ ပရိတ်မစွမ်းတော့ပါလားဆိုပြီး စိတ်တွေ တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ် ဖြစ်လာတယ်၊ မရွတ်ချင်တော့ဘူး၊ မရွတ်ချင်လို့လဲ မနေရဘူး၊ သေလိုက်ရှာကြတာလဲ မြင်မကောင်းတော့ဘူး။

“ဒီတော့....ဘုန်းကြီးက စဉ်းစားတယ်၊ တို့လိုဘုန်းကြီးတွေက ပါ ဒီလိုစိတ် ဝင်လာတာ မဖြစ်ကောင်းဘူး၊ ဘုရားတောင် သေဝန်းပါး ရောဂါဖြစ်လို့ ဗောဇ္ဈင်တရားနဲ့ ပျောက်တယ်၊ ဝေသာလီမှာ ကပ်ကြီးသုံးပါးဆိုက်တုန်းက ရတနသုတ်နဲ့ ပျောက်တယ်၊ တို့ ဒီမှာ ဒီလောက်မဆိုးသေးဘူး၊ ဒါနဲ့ ဦးပဉ္စင်းတွေလဲ ဒေသနာအထူးကြားခိုင်း၊ သီလဆေး၊ မေတ္တာပွားခိုင်း၊ သူတို့ အားတက်အောင်လဲ ပြောဟော။

“အဲဒီအချိန်မှာ ကံအားလျော်စွာ တို့ငယ်ငယ်က ဆရာသမားများ အမိန့်ရှိတာ ချက်ချင်းပြေးသတ်ရလိုက်တယ်၊ မေ့နေတာ တို့များ မေ့နေလိုက်တာ၊ သတ္တဝါတွေခံရဖို့ကံကလဲ ရှိနေလို့ ပေါ့လေ၊ ဗန်းမော်ဘုန်းကြီးလေး သိပြီးသားပါ၊ ဟို... မြတ်စွာဘုရားကို ဒေဝဒတ်က သေကြောင်းကြံသတဲ့ ဆိုတဲ့အချိန်က ရဟန်းတွေခမျာ စိတ်မချလို့ စာတွေအော်အံပြီး ရွတ်လိုရွတ်နဲ့ ဘုရားကျောင်းတော် မနီးမဝေးမှာ အသပ်ထပ် လှည့်ပတ် စောင့်ရှောက်ကြည့်တုန်းကလေ၊ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတွေကို ပြောတဲ့ စာလေးတစ်ပုဒ်...”

“အဋ္ဌာန မေတ် ဘိက္ခုဝေ အနဝကာတော လား ဘုရား”

“အေး....ဟုတ်တယ်၊ တို့များ ခေ့နေလိုက်တာ၊ ဟိုစဉ်တုန်းကတော့ မကြာမကြာ ရွတ်မိသား၊ ဒါကို ဘုန်းကြီးများ ငယ်ဆရာက ပြောဖူးတယ်၊ ဦးပဉ္စင်းတို့ ပရိတ်ရွတ်တဲ့အခါများ ငါ့ပရိတ် မစွမ်းပါလားလို့ ထင်တဲ့အခါ....

“အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ပရူပက္ကမေန တထာဂတံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျံ။ အနုပက္ကမေန ဘိက္ခဝေ တထာဂတာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ”

“ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့မည်သည် သူတစ်ပါးလို့ လ ပယောဂကြောင့် သေရရိုး ထုံးစံမရှိ။ သူတစ်ပါး လို့ လမပါ အလိုလိုသာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူကြမည်” ... တဲ့။

အဲဒီပါဠိတော်ကို ပရိတ်ရွတ်တိုင်း အထွတ်တပ်ပြီး ရွတ်ကြ။ ဦးပဉ္စင်းတို့ ပရိတ် တစ်ခါတည်း စွမ်းလာလိမ့်မယ်... တဲ့။” ဆရာဘုန်းကြီးက။

ဆရာတော်ကြီး နားနားပြီး ရှည်လျားစွာ အမိန့်ရှိတော်မူနေရသည်ကို နာကြား၍ ဗန်းမော်ဆရာတော်ကလေးမှာ အားနာသလိုရှိသော်လည်း စိတ် ထဲကမူ ကြားနာမှတ်သား၍ အားမရနိုင်။ ပီတိတော့လှိုင်၍ နေတော့သည်။ စာ တတ်သူတိုင်း ရွတ်စရာ ဖတ်စရာ စာတော်အများကြီး ရှိနေကြ၏။ ဤကဲ့သို့ လက်တွေ့ကျ၍ သဒ္ဒါတိုးပွား အားထားလောက်သောနည်း (ဝါ) ပွဲတွေကား ရှားပါးလှသည် မဟုတ်ပါလော။

“ဆရာတော်ကြီးဘုရား... ဘုရားတပည့်တော်တို့ ကျက်မှတ် ထားရတဲ့ စာကလေး ပိုပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ်တွေ လေးနက်အားရှိသွားပြီ ဘုရား” ဟုပင် လျှောက်ထားမိလေ၏။ ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးက မမောနိုင် မပန်းနိုင် ပြုံး၍...

“အေး... ပြောရဦးမယ်။ အဲသလို ငယ်ဆရာပြောတာကိုလဲ သတိရရော၊ ချက်ချင်း ဦးပဉ္စင်း ကိုရင်တွေအကုန်ခေါ်ပြီး ဘောကြီးတစ်ချပ်ထဲရေး၊ ကဲ... ကူးကြ။ ခုချက်ချင်း ရအောင်ကျက်။ အနက်သဘောပါ တစ်ခါတည်း ပြော ပေးသွားတယ်။ အဲ... ဘောကြီးဘေးမှာ ဝိုင်းထိုင်ရေးလို့ ကျက်လို့မှ ရခါ ရှိသေး။ ပရိတ်ရွတ်ပင့်မယ့်လူက အသင့်ရောက်လာရော။ သူတို့ကိုလဲ တို့က အားတက်အောင် ဘာဘာညာညာ ဟောပြော ကျက်ခိုင်းထားတာဆိုတော့ သူတို့လဲ ဒီတစ်ခါပျော်ပျော်ပဲ ပရိတ်ရွတ်လိုက်လာကြတယ်။ ဟို... မယ့်တဲ့ ကိုရင် လူပေါ်ကြီးတစ်ပါးပဲ ကျောင်းစောင့်ကျန်ခဲ့တယ်။

“ထူးခြားတယ် ဗန်းမော်ဘုန်းကြီးရော၊ လူတွေကိုယ်တိုင်ကပဲ လျှောက် လာကြတယ်။ ရောဂါဖြစ်စလူတွေဆိုရင် အများကြီး လူ့ကောင်းလို့ပဲနေသာ ထိုင်သာ ရှိသွားကြသတဲ့။ ဘုန်းကြီးများရော၊ ဦးပဉ္စင်း ကိုရင်တွေရော၊ ဒကာ ဒကာမတွေရော အားတက်လာကြတယ်။ ခက်တာက အဲဒီတော့လဲ ကျောင်း

ကိုတောင်မပြန်ရဘူး၊ ရွတ်လိုက်ရတဲ့ပရိတ်။ လူတွေတော့ သိသိသာသာကြီး အသေအပျောက်နည်းနည်းလာတယ်။ ထူးထူးခြားခြားချမ်းသာရာရကြတယ်။

“ဝမ်းတော့ ဝမ်းသာစရာပဲ၊ ဒီလို ကပ်ဘေးကြီးတွေကို ကယ်နိုင်တာ ဘုရားဘေးကလွဲလို့ မလွယ်ဘူး။ နောက်...ပရိတ်ရွတ်ရတာက အသံကုန်မတတ် အဆမတန် များလာပြန်တော့ တစ်မျိုး ဉာဏ်ထုတ်ရပြန်တယ်။ မတတ်နိုင် တော့ဘူး”

“ဦးပဉ္စင်းတွေကို သိမ်ထဲအကုန်ခေါ်။ ဒေသနာကြားခိုင်း၊ ဗလာ စာအုပ်တွေ အဲဒီပါဠိ ရေးလို့ရရုံ အပိုင်းပိုင်းဖြတ်၊ ဦးပဉ္စင်းတွေ လက်ရေးနဲ့ အပူအပြင်းအရေးခိုင်း၊ ခိုင်းပြီးတော့ လက်ဖွဲ့လို့အလိပ်အလိပ်ကလေးတွေလုပ်။ ဘယ်တိုင်းတစ်ဆုံးထဲအညှို့။ ပြီး... တစ်ခါ သပိတ်ကို လက်နဲ့ကိုင်ပြီး “အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခုဓဝ” အထပ်ထပ် ပြန်ရွတ်၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်ရှဲ့ မေတ္တာတော် ကရုဏာ တော် ဘုန်းတန်ခိုးတေဇော် အာနုဘော်တွေ ဒီစက္ကူလိပ်ကလေးတွေယဲမှာ ကိန်းဝပ်အညှို့နေအောင် အာရုံပြုကြ၊ ဘုန်းကြီးစိတ်ကူးရသမျှ လုပ်ရ၊ ပြောရ တာပလေ။

“အဲ...လုပ်နေတုန်းပဲ ပရိတ်ရွတ်ပင့်က လာပြန်ရော၊ ဒီတော့...တို့က အေး...တို့မြတ်စွာဘုရားရှင်ရှဲ့ အင်မတန် တန်ခိုးထက်တဲ့နည်းတွေ ရထားပြီ။ မင်းတို့ ဘာမှ စိုးရိမ်မနေကြတော့နှင့်၊ ဘုရားတရားလဲ အာရုံပြုကြ၊ ဘာညာ အားပေးတိုက်တွန်းပြီး မင်းတို့အိမ် လူအယ်နှစ်ယောက်လဲ၊ ငါးယောက်၊ ငါး ယောက်ဆို ရော...ငါးလိပ်ယူသွား။ ခေါင်းမှာ၊ လည်ပင်းမှာ၊ လက်မှာ ပြုတ် မကျအောင် ရှိရှိသေသေ ချည်ထား၊ ပေးလိုက်တယ်။

“ဗန်းမော်ဘုန်းကြီးရှေ့... ထူးထူးခြားခြားကို နေကောင်းလာကြ တယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ရွာထဲကို တို့က ရေထွက်အောင် စောစောကလို့ သွားရမယ့်အစား ဒီတစ်ချိကျတော့ကျောင်းထဲကို လူမပြတ်တော့ဘူး။ စာရွက် ကိပ်တွေ ကုန်သွားလိုက်၊ သိမ်ထဲသွားလုပ်လိုက်။ အတောင့်ကို...အောင်မြင်တဲ့ နည်း ကိုယ်တော်ခရ...။

“ဒါထက်...ပြောရဦးမယ်၊ တို့များမှာ သိမ်ထဲဝင်ပြီး အလုပ်များ နေတုန်း၊ ဇရပ်ပေါ်မှာ ပရိတ်ရွတ် ချောင်ခိုနေခဲ့တဲ့ ကိုရင်ကြီးဘယ်လိုဖြစ်မှန်း မသိဘူး၊ ဘုန်းကြီး ကြံပြီး ကြည့်ပါဦး ဆိုလို့ ဇရပ်ဆီ သွားရပြန်တယ်။ လက်စသတ်တော့ ကိုရင်ကြီး ပလိပ်ရောဂါ ဖြစ်နေတာကိုး။ ချိုင်းတွေ ဘာတွေမှာ အလုံးအကြိတ်တွေ ခုလာတယ်၊ လူကလဲ မျက်စိမျက်နှာ အပြော အဆိုက အစ တယ်နေရာမကျဘူး၊ မူမမှန်ဘူး။

“ဒါနဲ့ ကဲ...ကိုရင်တစ်ပါး သိမ်ထဲသွား၊ ဘုရားပေးတဲ့ ဆေးစာလိပ် သွားယူချေ၊ ချက်ချင်း ကိုရင်ကြီးလည်ပင်းမှာ ကြိုးနဲ့ ချည်ပေးလိုက်တယ်၊ တကတည်း အဲဒီ ကိုရင်ကြီးက ဘာမပြော ညာမပြော ဝုန်းဝုန်း ခိုင်းခိုင်း ကြမ်းကို ခြေနှင့်ဆောင်၊ လက်ခုပ်လက်ဝါးတီးပြီး တကတည်း...”

“ဟား...ဟား...ဟား... ဘီလူးကြီးနဲ့ တို့ဘုန်းကြီးနဲ့ နပမ်းချကြတာ တို့ဘုန်းကြီးက နိုင်သဟေ့၊ အကောင်ကြီး ပြေးပြီကွ၊ ဟား...ဟား...ဟား” လုပ်ပါလေရော၊ ကိုရင်ကလေးတွေမှာ ရယ်ရမလို့ ကြောက်ရမလို့။

“နောက်တော့ သူ ငြိမ်ကျသွားတယ်၊ ကိုယ်ရေ အေးပြီး မကြာဘူး လုံးလုံးခနကောင်းသွားတာပဲ၊ ဒီလိုကပ်ဘေးကြီးတွေဆိုတာ ရိုးရိုးသားသား ဖြစ်တာမျိုး မဟုတ်တတ်ဘူး၊ ဝေသာလီမှာ လူတွေကို ဘီလူးသဘက်တွေက သတ်စားတယ်ဆိုတာ ဒါမျိုးပဲ၊ အဲဒီလိုအခါမျိုးမှာ လူတွေကို သိလအစောင့် ခိုင်း၊ ဝတ်တက် ဝတ်ကပ် မေတ္တာပို့ အမျှဝေ စသည်ခိုင်း၊ ဘုန်းကြီးများကလဲ ဝတ်ကျေ တန်းကျေ မလုပ်ရဘူး၊ အဲ...ကြာလဲ ကြာသွားပြီ၊ ဘုန်းကြီး ကိုယ် တွေ သာသနာပြုနည်းကောင်းတစ်ခုပါပဲ”

“အလွန် ဝမ်းမြောက် အားရလှပါသည် ဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော် များလဲ ဆရာတော် သီလ မေတ္တာနည်းများ ပြန့်ပွားအောင်လဲ စပ်ရာကြုံရာ တစ်ဆင့် ဟောပြောပါမယ်၊ ကိုယ်တိုင်းလဲ ခါတိုင်းထက်တိုးပြီး ရွတ်ဆိုပါ့မယ် ဘုရား၊ ဆရာတော်ဘုရား ကျန်းကျန်းမာမာနဲ့ သက်တော်ရာကျော် ရှည်တော် မူပါစေ အမြဲ မေတ္တာပို့ပါသည် ဘုရား”

“အေး...သာဓု...သာဓု”

“ဆရာတော်ဘုရားဇာတိ စစ်ကိုင်းလင်းယဉ် ရွှေချက်သို့မှာ စိုက်ထူ ထားတဲ့ မေတ္တာကျောက်တိုင်ကြီးမှာလဲ ဒီပါဠိကို ဘုရားတပည့်များ တွေ့ရ ပြီးပါကုရား၊ ကိုယ် ရပြီးသား စာဆိုတော့ ကျောက်စာမှာ တမင် ရေးထိုးပေး ထားပေမယ့် ခုလို ကောင်းမွန်း မသိကြတော့ သိပ်အရေးမကြီးဘူး၊ မထူးပါ ဘူး ထင်ကြမှာ ဘုရား၊ ခုတော့ သိပ်ကို ဝမ်းသာအားရစရာ ကောင်းပါတယ် ဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်များ အပြစ်ကြီးငယ်များ ခွင့်လွှတ် သည်းခံတော် မူပါ အရှင်ဘုရား”

“အေး ကောင်းပြီ၊ သာဓု...သာဓု”

(မန္တလေးတောင်ပြင် ဗန်းမော်ဆရာတော်ဘုရား ပြန်လည်အမိန့်ရှိသည့် အတိုင်း ဆရာတော် အရှင်မြတ်တို့အား အထူး ကျေးဇူးတင် ဦးညွှတ်ကာ ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် ရဟန်းရှင်လူများအတွက် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ တိုင်းပြည်

တာဝန် ထမ်းဆောင်လျက်ရှိနေကြသော ရဲဘော်များ အထူးသဖြင့် ကြိုးစား ရွတ်ဖတ်ကြပါကုန်။)

ကိုယ်တွေ မိုးကြိုးလွဲဂါထာ

ကျွန်တော်သည် ၁၃-၄-၈၄ နေ့က သာဓကတမ္ဘီ မြင်ဘော်သာလမ်း ထိပ်ရှိ ရန်ကုန်ဘုန်းကြီးကျောင်းခေါ် ရခိုင်ဘုန်းကြီးကျောင်း တစ်ကျောင်း တွင် နဝင်္ဂကိုးပါး သီလဥပုသ်ကို ဆောက်တည်နေရင်း စာအုပ်အဟောင်း တစ်အုပ်ကို ဖွင့်၍ ဖတ်ကြည့်မိပါသည်။

ထိုစာအုပ်၏ စာမျက်နှာတစ်နေရာတွင် ရန်ကုန်မြို့၌ အစိုးရတာဝန်ကို ထမ်းရွက်နေသော အရာရှိကလေးတစ်ဦး၏ မိခင်နှင့် သားဖြစ်သူတို့ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ရက်အနည်းငယ်ခြားကာ ကြေကွဲခမ်းနည်း၍ မဆုံးနိုင်စရာ အကာလ မရုဏခေါ် သေသင့်သော အချိန်မတိုင်ဘဲ သေခြင်းဆိုးနှင့် ဆုံးရှုံးပျက်စီးကြ ရသည့် တကယ်အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို ဖတ်ရှုမိပါသည်။

ဘေးဆိုးကပ်ဆိုး အန္တရာယ်ဆိုး အမျိုးမျိုးတို့ ထူပြောလှသော ဤ ကမ္ဘာမြေပေါ်၌ အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့ နေမိနေရာ နေကြသောသူတို့မှာ အသေဆိုး နှင့် အန္တရာယ်ဆိုးနှင့် ကြုံဖို့ရန် လမ်းအပွင့်ကြီး ပွင့်လျက်ရှိနေပါသည်။

စာရေးသူတို့မြို့တွင် ဘိုးဘိုးမာဆိုသူ အဘိုးကြီးတစ်ဦး ရှိခဲ့ဖူးပါသည်။ ဘိုးဘိုးမာသည် လူတိုင်းလူတိုင်း သေခြင်းဆိုး (အကာလမရုဏ)နှင့် မသေကြ မပျက်စီး နုကွမရောက်ကြရလအောင် ဆိုပြီး အခွင့်အခါသင့်တိုင်း အမြဲသတိ ပေး နှိုးဆော်လေ့ ရှိပုံမှာ....

“ငါ့မြေး....ငါ့သား....ငါ့သမီးတို့၊ ဘယ်ကိုပဲသွားသွား၊ ဘယ်ကိုပဲ လာလာ၊ ဘယ်နေရာပဲနေနေ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ နေမိတတ်ကယ်၊ မနေမိကြ ဝေန့်”

“ဒီအန္တရာယ်ကင်း ဘေးမျိုးလုံ ရန်မျိုးလုံ လာဘ်ရှင်ဂါထာတော် ၉ ပုဒ်ကို မင်းတို့ ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ အမြဲမှပြတ် ရွတ်ဖတ် ပူဇော်လို့နေကြပါ။ ဘယ်ခရီးကိုပဲသွားသွား၊ ဘယ်အရပ်မှာပဲနေနေ၊ ဘာအန္တရာယ်မှ မင်းတို့ကို နုကွမပေးနိုင်တော့ဘူး၊ ရောက်တဲ့ပေါက်တဲ့နေရာတွေမှာ လူချစ်လူခင်ပေါမယ်၊ လာဘ်လာဘရှင်မယ်၊ သူတစ်ပါးက အကြိမ်ကြိမ်အလီလီ ကိုယ့်ကိုမကောင်းကြ လို့လဲ မအောင်မြင်နိုင်ဘူး။ မကောင်းကြံတဲ့လူတွေပဲ ဘေးအန္တရာယ် ရောက်

သွားမယ်၊ မင်းတို့ကို သမ္မာဒေဝ နတ်ကောင်းနတ်မြတ်တွေက အမြဲပဲ စောင့်ရှောက် ကူညီလို့နေကြမယ်။

ထို့ကြောင့် စာရေးသူသည် ဘိုးဘိုးမာ၏ စည်းချက်ဂါထာတော်ကြီးကို မရွတ်ဖတ်၊ မပူဇော်မိသောနေ့ဟူ၍ တစ်နေ့မျှမရှိခဲ့ဖူးပါ။ တစ်ခါတစ်ရံ မော်တော်ကားနှင့် ခရီးရှည်သွားရသောနေ့များမှာ အခေါက်ပေါင်း ရာနှင့်ချီ၍ ပင် ရွတ်ဆိုပူဇော်မိခဲ့ပါသည်။

ဤစည်းချက်ဂါထာတော်ကြီး၏ တန်ခိုးရှိန် တေဇော် အာနုဘော်တော်ကြောင့် ဘေးဆိုးအန္တရာယ်ဆိုးကြီးများက လွတ်မြောက်ခဲ့သောအကြိမ်ပေါင်းများစွာ ရှိခဲ့သည့်အနက်မှ စာရေးသူ၏ အထူးခြားဆုံးသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို ဖော်ပြပါမည်။

၁၃၄၀ ပြည့်နှစ် နယုန်လဆုတ် ၁၂ ရက်နေ့ နေ့လယ် ၃ နာရီကျော် အချိန်က ပေါင်းလောင်းဒေသ ရွာမရွာ ဦးဖိုး-ဒေါ်ရွှေယဉ်တို့အိမ်တွင် မိုးကြိုးပစ်၍ လူလေးဦး ပဲ့ချင်းပြီး သေဆုံးခဲ့လေသည်။

မိုးကြိုးထိမှန်၍ သေဆုံးကြသူ လေးဦးအနက် မည်းလုံးဆိုသော မိန်းကလေးမှာ ဦးထွန်းအောင်-ဒေါ်မယ်ယဉ်တို့၏ သမီးငယ်ဖြစ်၍ ကျန်ကလေးသုံးဦးမှာ ဦးမောင်မောင်-ဒေါ်မယ်ရီတို့၏ ရင်သွေးကလေးများ ဖြစ်ကြပါသည်။

အမှန်မှာ ဤကလေး လေးဦးနှင့်အတူ စာရေးသူပါ မိုးကြိုးစက်ကွင်း မိပြီး သေစာရင်းထဲမှာပါသွားသင့်ပါလျက်နှင့် မိနစ်နှစ်ဆယ်ခန့်အကွာ နန့်ဖာချောင်းသို့ ရေချိုးရန် ထအသွား တေ့ လွဲကလေးလွဲသွားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူ မိုးကြိုးစက်ကွင်းက လွဲခဲ့ရပုံကလေးကို ရှင်းလင်းတင်ပြရပါသော်....

နေ့လယ် ၃ နာရီထိုးခါနီးအချိန်မှာ အမေဒေါ်ရွှေယဉ်သည် သူ့မြေးကလေး မောင်မျိုးမျိုး ပန်းနာရင်ကျပ်ပေါ်နေ၍ စာရေးသူထံမှာ အက်စမာ ကျန်ဆေးပြား လာ၍တောင်းပါသည်။ ကလေးအတွက် ဆေးပြားများပေးလိုက်ရုံနှင့် မကျေနပ်သေးဘဲ....

‘အမေရေ၊ ကျွန်တော်ပါ အမေတို့အိမ်ကိုလိုက်ခဲ့ဦးမယ်၊ မျိုးမျိုးလေး ရင်ကျပ်နေတာကိုလဲ ကျွန်တော်ကြည့်ရင်း အပြန်မှာ နန့်ဖာချောင်းထဲမှာ ရေဆင်းချိုးဦးမယ်’ ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် အမေဒေါ်ရွှေယဉ်တို့အိမ်ကို စာရေးသူကိုယ်တိုင် လိုက်ပါသွား၍ နားကြပ်ဖြင့် ပန်းနာဝေဒနာရှင် မျိုးမျိုးကလေးကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးပြီး ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ဆေးတိုက်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော်က နောက်သလိုလို ပြောင်သလိုလိုနှင့်....

“အမေတို့အိမ်သားတွေသတိထားနေကြနော်၊ အလျင်တစ်နှစ်ကန့်နာ ချောင်းတစ်ဖက်ကမ်းကယမနေပင်ကြီးအစိမ်းလတ်လတ်ကိုဒီလိမ့်ဦးကျအချိန် မိုးကြိုးပစ်ထည့်လိုက်တာဟာတစ်ပင်လုံးသေသွားတယ်ဆိုမဟုတ်လား၊ ပြီးတော့ မနှစ်ကတစ်ခါ အမေတို့အိမ်နောက်ဖေးကအိမ်သားကို ဒီလိမ့်ဦးကျမှပဲ မိုးကြိုး ထပ်ပစ်သေးတယ်မဟုတ်လား၊ ဒီနှစ်တော့ အမေ့ အိမ်ကိုပဲ အလှည့်ကျမလား၊ သားတို့ရဲ့ဆေးခန်းကိုပဲ ပစ်မလား မပြောနိုင်ဘူး၊ သားတို့ဆေးခန်းကသွပ်မိုး အဆောက်အအုံဆိုတော့ မိုးကြိုးပစ်ချဖို့နဲ့ ပိုပြီးနီးစပ်တယ် အမေရဲ့၊ ဒါပေမယ့် သားကတော့ ကြိုတင်ပြီး မိုးကြိုးလွဲတပ်ထားတယ်။

“နောက်ပြီး စည်းချက်ကတည်းက သမ္မုဒ္ဒေဂါထာတို့ကိုလဲ လွှတ်မထား ဘူး၊ သားက သတိရှိရှိနဲ့ အမြဲရွတ်နေသေးတာပဲ၊ ဒီဂါထာကြီးတွေက မိုးကြိုး လောင်မီးဘေးနဲ့ ဘေးအမျိုးမျိုးကို ရှောင်နိုင်လွတ်နိုင်တယ် အမေရဲ့၊ အဘ ဘိုးကော ဒီ ‘သဗ္ဗေဗုဒ္ဓါ ဣဒ္ဓိပတ္တာ’ ဂါထာကြီးကို မယုံဘူးလား” ဟု ပြော လျှင် အဘဘိုးက....

“ဆရာကြီး၊ ကျုပ်က ဒီဂါထာကို ငယ်ငယ်ကပဲ ဘုရားဝတ်တက်တိုင်း အမြဲရွတ်လာခဲ့တယ်၊ ဘယ်က မယုံပဲနေမလဲ၊ သိပ်ယုံတာပေါ့” ဟု ထောက်ခံ ပြောဆိုပါသည်။

အမေဒေါ်ရွှေယဉ် အဘဘိုးတို့နှင့် စကားပြောနေရင်းက....

“အမေရေ၊ နန့်ဖာထဲရေချိုးပြီးရင် ဆေးခန်းမှာ ဆက်ထိုင်ရဦးမယ်၊ သားဦးမယ်အမေ၊ အဘဘိုးသားဦးမယ်” ဆိုပြီး နန့်ဖာချောင်းထဲတွင်ရေဆင်း ချိုးရန် အမေဒေါ်ရွှေယဉ်အိမ်မှ စာရေးသူ ထွက်လာခဲ့ပါသည်။

နန့်ဖာချောင်းထဲတွင် ရေချိုးနေစဉ် အရှေ့မြောက်ထောင့်မှ အကြီး အကျယ် မည်းမှောင်နေပြီး မိုးက တအားခြိမ်းပြီး မိုးကြိုး သုံးလေးချက် ဆက်ကာ ဆက်ကာ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ဖွယ် မြေကြီး တုန်ဟည်းအောင် ပစ်နေပါလေပြီ။

ရေချိုးနေဆဲတွင် ‘သဗ္ဗေဗုဒ္ဓါ ဣဒ္ဓိပတ္တာ’ အစ ချီသော စည်းချက် ဂါထာတော်ကြီးကို အခြားဂါထာတော်ကြီးများထက်အားထားပြီးအကယ်၍ မိုးကြိုးပစ်ခဲ့သော် မိမိ၏အသက်ဘေး လုံခြုံရေးအတွက် အထူးယုံကြည် အား ထားစွာ ရွတ်ဆိုပူဇော်နေမိပါသည်။

ကျွန်တော် ရေချိုးပြီး ပြန်အလာတွင် အမေ ဒေါ်ရွှေယဉ် အဘဘိုးတို့ အိမ်ဦးတည့်တည့်ကို မိုးကြိုးအပြင်းအထန် ပစ်ခွင်းခံထားရကြောင်း တွေ့ရှိ မြင်သိလိုက်ရပါတော့သည်။

အဘဘိုး၊ အမေယဉ်တို့အိမ်ကို ကျွန်တော် အလည်အပတ်လာတိုင်း ထိုင်
နေကျနေရာမှာ အံ့ဩဖွယ် မြင်မကောင်း ရှုမကောင်းအောင် မိုးကြိုးပစ်သား
သည်ကို ကြက်သီးမွေးညင်းများ ထစဖွယ် မြင်နေရပါသည်။ မိုးကြိုးစက်ကွင်း
ထဲတွင် စောစောက ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့သည့် မမည်းလုံး (အဘဘိုး အမေ
ယဉ်တို့၏ မြေးကလေး)နှင့် ကိုမောင်မောင် မမယ်ရီတို့၏ ရင်သွေးငယ်သုံးဦးပါ
အတုံးအရုံးလဲနေကြသည်ကို တစ်သက်တာတွင် မေ့ပျောက်၍ မရနိုင်စရာ မြင်တွေ့
လိုက်ရပါသည်။ အမေယဉ်နှင့် အဘဘိုးတို့မှာမူ စက်ကွင်းမှ လွတ်သွား
ကြပါသည်။

မိုးကြိုးစက်ကွင်း မိကြသူအနက် မောင်မြင့်ဆိုသော ကလေးတစ်ဦး၏
အသက်ကို ကုသကယ်ဆယ်၍ ရလိုက်ပါသည်။ မည်းလုံးနှင့် အခြားကလေး
သုံးဦးကို ကျွန်တော်၏တပည့် ကျန်းမာရေးဆရာမ မညွန့်ရီ၊ တပည့် ကျောက်
ထိုး ဆရာကလေး မောင်စောမောင် (ယခု ကြီးကြပ်-၁ ကျိုင်းတုံ)၊ တပည့်
မောင်မြမောင်တို့ အကူအညီဖြင့် နည်းမျိုးစုံသုံးကာ ကုသသော်လည်း အသက်
ပြန်မရှုလာကြတော့ပါ။

“ဪ...ကလေး လေးဦး ကံဆိုးကြလေခြင်း၊ ဒီမောင်နှမ လေးဦး
စလုံး ဒီနေ့မနက် ငါ့ဆေးခန်းကို လာပြီး နို့မို့နို့ တောင်းစားသွားကြသေး
တယ်။ ယခုတော့ အသက်ဦးစိန် မဲ့ကုန်ကြပါပကော။ မြင်မြင်သမျှ အနိစ္စ
ပါတကား” ဟူ၍ တွေးရင်း ရင်ထုမနာဖြစ်ကာ မျက်ရည်တွေတွေ ကျမိခဲ့
ပါသည်။

နန့်ဖာရွာမှာ ဖြစ်ပျက်ခဲ့ရသည့် တစ်သက်မှာတစ်ခါသာ ကြုံဖူးရသော
ယင်း အဖြစ်ထူးကြီးသတင်းသည် ထိုအချိန်ကထုတ်ဝေသော နေ့စဉ်သတင်းစာ
များတွင် ပါခဲ့ပါသည်။

စည်းချက် ဂါထာတော်ကြီးကို ရွတ်ဖတ်ပူဇော်သူမှန်သမျှ ဘေးရန်အသွယ်
သွယ် ဝေးကွာရှောင်ဖယ်လျက် ချမ်းသာသူအပေါင်းတို့နှင့် ပြည့်ဝတော်မူ
နိုင်ကြပါစေကြောင်း ဆန္ဒမုန်ပြုလျက်....။

(၁၉၀၄-ခု ဩဂုတ်လထုတ်၊ သင့်ဘဝပဂ္ဂဇင်းမှ ‘ရမ်းမြီ ရွှေးမောင်း’ ၏
စာမူကို ကူးယူဖော်ပြပါသည်။)

အန္တရာယ်ကင်း စည်းချက်ထာတော်

- (၁) သဗ္ဗေဗုဒ္ဓါ ဣဒ္ဓိပတ္တာ၊ ပစ္စေကာနဉ္စ ယာဣဒ္ဓိ။
အရဟန္တာနဉ္စ တေဇေန၊ ရက္ခံပန္နာမိ သဗ္ဗသော။
- (၂) သဗ္ဗေဗုဒ္ဓါ ခေမပတ္တာ၊ ပစ္စေကာနဉ္စ ယံခေမံ။
အရဟန္တာနဉ္စ တေဇေန၊ ရက္ခံပန္နာမိ သဗ္ဗသော။
- (၃) သဗ္ဗေဗုဒ္ဓါ ဇိနပတ္တာ၊ ပစ္စေကာနဉ္စ ယောဇိနော။
အရဟန္တာနဉ္စ တေဇေန၊ ရက္ခံပန္နာမိ သဗ္ဗသော။
- (၄) သဗ္ဗေဗုဒ္ဓါ လာဘပတ္တာ၊ ပစ္စေကာနဉ္စ ယောလာဘော။
အရဟန္တာနဉ္စ တေဇေန၊ ရက္ခံပန္နာမိ သဗ္ဗသော။
- (၅) သဗ္ဗေဗုဒ္ဓါ တေဇပတ္တာ၊ ပစ္စေကာနဉ္စ ယောတေဇော။
အရဟန္တာနဉ္စ တေဇေန၊ ရက္ခံပန္နာမိ သဗ္ဗသော။
- (၆) သဗ္ဗေဗုဒ္ဓါ ဗလပတ္တာ၊ ပစ္စေကာနဉ္စ ယံဗလံ။
အရဟန္တာနဉ္စ တေဇေန၊ ရက္ခံပန္နာမိ သဗ္ဗသော။
- (၇) သဗ္ဗေဗုဒ္ဓါ ယသပတ္တာ၊ ပစ္စေကာနဉ္စ ယောယသော။
အရဟန္တာနဉ္စ တေဇေန၊ ရက္ခံပန္နာမိ သဗ္ဗသော။
- (၈) သဗ္ဗေဗုဒ္ဓါ သိရိပတ္တာ၊ ပစ္စေကာနဉ္စ ယာ သိရိ။
အရဟန္တာနဉ္စ တေဇေန၊ ရက္ခံပန္နာမိ သဗ္ဗသော။
- (၉) သဗ္ဗေဗုဒ္ဓါ ဣဒ္ဓိပတ္တာ၊ ပစ္စေကာနဉ္စ ယာ ဣဒ္ဓိ။
အရဟန္တာနဉ္စ တေဇေန၊ ရက္ခံပန္နာမိ သဗ္ဗသော။

(ပထမဂါထာအတိုင်း ပထမဆုံးအရပ်မျက်နှာ၌ ပြန်၍ နိဗ္ဗာန်အုပ်ခြေပ
ဖြစ်သည်။ “ယံ ဣဒ္ဓိ၊ ယံ ဇိနံ၊ ယံ သိရိ” စသည်ဖြင့်လည်း ရွတ်ဆိုကြရာ
ပါဠိသဒ္ဓါစည်းနှင် မည်။ စာတည်းသူ။)

မဏ္ဍာန်းကျေးဇူး

(၁)

ထီးချိုင့်မြို့နယ် တည်တောကျေးရွာ အဘိုးချမ်းသည် ဆုတောင်းဖက် အဘွားလှတင်နှင့် သားသမီးခုနစ်ဦး ပိုင်ဆိုင်သူဖြစ်သည်။ သားသမီး ခုနစ်ဦး အနက် သားကြီး မောင်ပြား၊ သားလတ် မောင်ဘစော၊ သားငယ် မောင်ပြည်ကျော်တို့သည် အသီးသီး အိမ်ထောင်ကျ၍ တစ်ရွာတစ်ကျေးသို့ ရောက်နေကြလေပြီ။

သမီးကြီး မသန်း၊ သမီးလတ် မရွှေ၊ သမီးငယ် မအုန်းရီတို့သည်လည်း အသီးသီး အိမ်ထောင်ကျ၍ ‘သျှောင်နောက်ဆံထုံး ပါမြဲထုံး’ ဖြင့် ချစ်သူတို့၏ နောက်သို့ တကောက်ကောက် လိုက်ပါသွားကြချေပြီ။

ဤသို့ဖြင့် အိမ်ကြီး၌ အဘိုးချမ်း၊ အဘွားလှတင်နှင့် သမီးလတ် မအုန်း ကြည်တို့သာ ဆိတ်ငြိမ်စွာ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသည်။

ဘုရားပြာသာဒ်တို့၌ ဆည်းလည်းလည်းသံမကြားရလျှင် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်၍ ငြီးငွေ့ပျင်းရိဖွယ် ကောင်းသည်။ အိမ်၌ ဆည်းလည်းများ ဖြစ်ကြသော သားငယ် မြေးငယ်များ မရှိပါက တိတ်ဆိတ်ခြောက်သွေ့၍ ပျင်းရိစရာကောင်း လှသည်။

အဘိုးချမ်းတို့ အိမ်၌လည်း ဆည်းလည်းများ မရှိသဖြင့် ပျင်းရိငြီးငွေ့ စရာ ကောင်းလှ၏။ သို့သော် ထိုပျင်းရိငြီးငွေ့စရာကို ချေမှုန်းမည့် အိမ် ဆည်းလည်းများသည် မကြာမီ ဆိုက်ရောက်လာကြသည်။

(၂)

သမီးလတ် မရွှေသည် ကသာအနောက်သစ်တော တောခေါင်း ကိုတင် ထွန်းနှင့် အကြောင်းပါသဖြင့် လင်ဖြစ်သူသွားရာ ကသာအနောက် သစ် တောနယ်မြေတစ်လျှောက် သျှောင်နောက်ဆံထုံးပါ လိုက်နေရာမှ သားသမီး များ စာသင်ချိန်သို့ ရောက်လာသဖြင့် အတည်တကျ စာသင်နိုင်ကြစေရန် ထီးချိုင့်မြို့အနီး တည်တောရွာ မိဘနေအိမ်သို့ ပြန်ရောက်လာ၏။ သမီး မရွှေ နှင့်အတူ ပါလာကြသည်ကား....

သမီးကြီး မချို	၁၂-နှစ်၊
သမီးငယ် မနု	၁၀-နှစ်၊
သားကြီး ဖိုးကျော်	၈-နှစ်၊
သားငယ် ထွန်းထွန်းဝင်း	၄-နှစ်၊

တို့ ဖြစ်ကြသည်။ မရွှေတို့မိသားစု ဆိုက်ရောက်လာခြင်းဖြင့် ယခင်ငြိမ်သက် တိတ်ဆိတ်နေသော အဘိုးချမ်းတို့ အိမ်သည် လေမပြက် တိုက်ခတ်သဖြင့် ညီးညီးညံ့အောင် ဖြည်နေကြသော ဆည်းလည်းများကြောင့် ဘုရားရင်ပြင် တော်တစ်ခုလုံး ဆူညံသံများ ပုံးလှမ်းနေသကဲ့သို့ မျောက်ရိုးအောင် ဆော့ကြ

သော မြေးတစ်စုကြောင့် တစ်အိမ်လုံး ဒုန်းဒုန်းဒိုင်းဒိုင်း အသံမစဲအောင် တညံတည်းညံ့၍ နေလေတော့သည်။

ထိုရောအခါ အဘိုးချမ်းက “မင်းတို့ရောက်လာတာ တောမောက် တွေ ရောက်လာတာထက် ဆိုးသကွာ၊ ကောင်းကောင်းမအိပ်ရ၊ ကောင်းကောင်းမစားရ၊ တယ်ပြီး ဒုက္ခပေးတဲ့အကောင်တွေကိုး” ဟု ပါးစပ်မှ တဖျစ်တောက်တောက် ပြောဆိုရင်း စိတ်အတွင်းမှာမူကား သဘောကျလျက် မြေးတစ်စု ဆော့သည်ကို ကြည့်ရင်း တဟဲဟဲ အချိန်ကုန်ခဲ့လေသည်။

(၃)

“အဟုတ်၊ အဟုတ်...အဟုတ်...ဟီး...ဟီး...ဟီး” အချိန်ကား ညဉ့် သန်းကောင်ကျော်ခန့် ရှိချေပြီ၊ ချောင်းဆိုးသံ ငိုသံများကြားသဖြင့် အဘိုးချမ်း အိပ်ရာမှ လန့်နိုးခဲ့သည်။

“အလို...ငါ့မြေးထွန်းထွန်းဝင်း ချောင်းဆိုးပြီး ငိုနေပါကလား၊ ဖျားများ ဖျားရော့လား၊ သူ့ အမေမိရွှေကလဲ အိပ်ပဲအိပ်နိုင်လွန်းတယ်၊ ကလေးငိုနေတာတောင် မနိုးဘူး၊ အင်း...အင်း...နိုးဦးမှ...နိုးဦးမှ”

“ဟဲ့ မိရွှေ...မိရွှေ မနိုးဘူးလား”

“နိုးပါတယ် အဖေကြီး”

“ထွန်းထွန်းဘာဖြစ်တာလဲ၊ ဖျားသလားဟပ်”

“မဖျားပါဘူး ဖေဖေ၊ ချောင်းဆိုးတာပါ”

“ဟောသည်မှာ ဇာပုံကြီး လျက်ဆား၊ လာစမ်း... ကွမ်းရွက်ရည် ကလေးနဲ့တိုက်လိုက်”

ဇာပုံကြီးလျက်ဆားစွမ်းရည်ကြောင့်ထွန်းထွန်းဝင်းချောင်းဆိုးရပ်ပြီး ပြန်အိပ်သွားသဖြင့် တစ်အိမ်လုံးငြိမ်ကျအောင် ပြန်အိပ်ကြရသည်။ သို့ရာတွင် နံနက်လင်းခါနီးတွင် တစ်ကြိမ်ပြန်ဆိုသော အခါ၌မူကား ဇာပုံကြီးသည် မတတ်နိုင်တော့ချေ။ တတ်သမျှ မှတ်သမျှဖြင့် မိုးလင်းသည် တိုင်အောင် ချောင်းဆိုးပျောက်ဆေး အမျိုးမျိုးတိုက်ကြ၊ လိမ်းကြသော်လည်း ထွန်းထွန်းဝင်းကား ချောင်းဆိုး မရပ်ချေ။

ချောင်းဆိုးလွန်း၍ ခံတွင်းမှ အရိအရွဲများနှင့် တအားငိုထားသော ကြောင့် မျက်လုံးမှထွက်သော မျက်ရည်များဖြင့် ကလေး၏ မျက်နှာတစ်ခုလုံး

အိုင်ထွန်း၍နေလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် မိုးလင်းလျင်လင်းချင်း ကလေး
ငယ်ကို ချိပိုး၍ ထီးချိုင့်ဆေးရုံသို့ ပြေးကြရသည်။

ထီးချိုင့်ဆေးရုံ၌ ဆေးသောက်၊ ဆေးထိုး၊ ဆေးလိမ်းခြင်းဖြင့် အတော်
အသင့် သက်သာကာ ဆေးရုံမှပြန်ယူခဲ့သည်။ အိမ်သို့ရောက်လျှင် ပျောက်လက်
စဖြင့် မကြာမီ ရောဂါပျောက်သွားမည်ဟု ထင်ကြသည်။ ထင်သည့်အတိုင်း
ချောင်းဆိုးရောဂါမူကား ပျောက်သွားပါ၏။

“ချောင်းဆိုးရောဂါ၏ နေရာတွင် ရေငတ်-ကျင်ပြောခေါ် (ရေ
သောက် သေးပေါက်) ရောဂါဆန်းတစ်မျိုး ဝင်လာချေ၏။ ထိုရောဂါကား
အခြားစားဖွယ်တို့ကို စားချင်စိတ်မရှိ၊ ရေငတ်လိုက်၊ သေးပေါက်လိုက်ဖြင့်
တစ်နာရီအတွင်း ဆယ်ကြိမ်ခန့် သေးပေါက်၏။ ဤသို့ ရေသောက် သေးပေါက်
ရောဂါကြောင့် ဝဝတုတ်တုတ်ချစ်စရာကောင်းသော ကလေးသည် အရိုးပေါ်
အရေတင် မြင်သူတွေ စိတ်မချမ်းသာဖွယ် ဖြစ်လာသည်။

(၄)

အဘိုးချမ်းသည် မြေးငယ်ကိုကြည့်ရင်း စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်နေ၏။
အဘိုးချမ်း၌ သား၏သမီးများ၊ သမီး၏ သားသမီးများ အလွန်များပါ၏။
အားလုံး မြေး ၃၀ ခန့်ရှိ၏။ ထိုမြေးအားလုံးကို အဘိုးချမ်း အညီအမျှ ချစ်
ပါ၏။ အညီအမျှပေးကမ်းပါ၏။ ဘယ်မြေးကိုချစ်၍ ဘယ်မြေးကို မချစ်ဟု
အဘိုးချမ်း၏စိတ်၌ မရှိပါ။

သို့ရာတွင် အချစ် ဟူသော တဏှာပေမတရားသည် မီးဖြစ်ပါ၏။ မီး
ဟူသည် အညီအမျှ ပူတတ်သည်ကား မှန်၏။ သို့ရာတွင် နီးရာကို လောင်စွဲ
တတ်သည်မှာ ဓမ္မတာသာ ဖြစ်ပါ၏။

အဘိုးချမ်းသည် မြေးများကို အညီအမျှ ချစ်သည် ဆိုသည်မှာ မှန်
ပါ၏။ သို့ရာတွင် အိမ်သို့ ခိုဝင်လာသော မြေးများအနက် ထွန်းထွန်းဝင်း
တည်းဟူသော မီးခဲကလေးသည်ကား မကြာမကြာ ရင်ခွင်သို့ဝင်၍ လောင်
တတ်သူ ဖြစ်သောကြောင့် အားလုံးသော မြေးများအနက် အချစ်ဆုံးသော
မြေးကလေးဖြစ်ပါ၏။ ထိုအချစ်ဆုံးသော မြေးကလေး၏ ရောဂါကား
မသက်သာပါချေ။ ဤကလေးသည် ဤရောဂါဖြင့် ဘဝတစ်ပါး သွားရှာ
တော့မည် ထင်၏။ ရေငတ်ကျင်ပြော ရောဂါမျိုးကား အကုရ ခက်သော
ရောဂါမျိုးဟု ဆိုကြသည်။

ယခုအခါ ကလေး၏ဖခင်မောင်တင်ထွန်းကား တံခါးအရ ကသာမြို့၌ နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ သူ့ဖခင်ထံ အမြန်အကြောင်းကြားမှ ကော်ပေမည်ဟု ကသာ မောင်တင်ထွန်းထံ ကြေးနန်းဖြင့် အကြောင်းကြားပြီးနောက် ထိုနေ့ တစ်ညနေလုံး မြေးငယ်၏ ခေါင်းရင်း၌ထိုင်ကာ “ဟေတုပစ္စယော၊ အာရမ္မဏ ပစ္စယော” ဟု တနင်္ဂနွေထောင်မှစ၍ အရပ်ရှစ်မျက်နှာ ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ပစ္စည်း ဖြင့် စည်းချနေမိသည်။

မီးထွန်းချိန်ရောက်သော် ကလေးလည်း အိပ်ပျော်သွားပြီ။ အဘိုးချမ်းလည်း အိပ်ဦးမှဟု မြေးငယ်၏ ခေါင်းရင်း၌ပင် အသာခွေကာ အိပ်လိုက်ရာ မကြာမီ အိပ်ပျော်သွားလေတော့သည်။

(၅)

မိုးသံသည် တအုန်းအုန်းနှင့် တကျန်းကျန်း မြည်နေသည်။ မိုး၏ ပိတ်ကာမှုကြောင့် ဤညဝယ် လရောင်လည်းမဝင်း၊ ကြယ်ရောင်လည်းမလင်း။ မှောင်မိုက်ကသာ မင်းမူနေသည်။ အဘိုးချမ်းသည် မိုးသံကြောင့် အိပ်ရာမှ နိုးသဖြင့် မျက်လုံးကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်သည်။

‘အလို...အိမ်တံခါးများလည်း မပိတ်ကြပါကလား။ ဟော...တံခါး ကြီးဆီက ခြေသံလိုလို... ဘယ်သူများပါလိမ့်’

အဘိုးချမ်းသည် အိမ်ရာမှထ၍ တံခါးပေါက်မှတစ်ဆင့် အိမ်ရှေ့ လမ်းမ သို့ ကြည့်လိုက်သည်။ အိမ်၏အပြင်ဘက်၌ မိုးကား မရွာသေး။ သို့သော် လေ တဟောဟော တိုက်၍ မှောင်မိုက်က ကြီးစိုးနေသည်။

မှောင်မိုက်အတွင်း၌ ပိုးစုန်းကြူးများ စုပုံပုံသန်းနေကြသကဲ့သို့ မှိတ် တုတ် မှိတ်တုတ် အရောင်ကလေးများ အိမ်ဆီသို့ လာနေကြသည်။ ဤပိုးစုန်း ကြူးရောင် များဖြင့် ယှက်သန်းနေသော လူထူးလူဆန်းတစ်ဦး သားငယ်ကို ပခုံးထက်တင်၍ အိမ်ပေါ်သို့ တက်လာချေပြီ။

အဘိုးချမ်းသည် မည်သို့မျှ မပြောနိုင်ဘဲ ထိုသူ့ကို ဝေးစိုက်ကြည့်နေစဉ် လိုသူသည် အိမ်ထဲအထိမဝင်ဘဲ လှေကားအဆုံးတွင် ထိုင်ချလိုက်ပြီး ပခုံး ထက်မှ သားကို အိမ်ပေါ်သို့ ချလိုက်သည်။

ထိုသို့ အင်္ကျီမပါချေ။ ပုဆိုး ခပ်တိုတို ဝတ်ထား၏။ လှပုံမှာ အလွန် ဝ၍ မိုက်ရွံ့ရွံ့ဖြစ်၏။ သူ၏သားသည်လည်း သူနှင့်တူသည်။

ထိုသူကို အသေအချာကြည့်သောအခါ ထိုသူ၏ မျက်နှာသည် ဆေး ရောင်စုံ တို့ထားသော ပူစီဖောင်းနှင့် တူနေသည်။

ထိုသူ၏မျက်နှာ၌လည်းကောင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက် တို့၌လည်းကောင်း ပူစိဖောင်း၌ တို့ထားသော ဆေးစက်များကဲ့သို့ ဆေးစက်အများအပြား ပါ၏။ စောစောက မြင်ရသော ပိုးစုန်းကြူးများကား အမှန်တကယ် ပိုးစုန်းကြူးများမဟုတ်။ ထိုသူ၏ ခန္ဓာကိုယ်မှ ဆေးစက်တို့၏ တောက်ပခြင်းသာ ဖြစ်ပေ၏။

“ဘယ်နှယ် အဘိုးချမ်း ကြည့်လှချည်လား၊ ခင်ဗျား ကျုပ်ကိုမသိဘူး ထင်တယ်။ ဟုတ်တယ်...မသိတာအံ့တယ်၊ ဘယ်တုန်းကမှ မတွေ့ဖူးပဲ၊ ဟဲ...ဟဲ”

ထိုသူသည် ဤသို့ ရယ်စရာ စကားကို ပြောပြီးနောက်—

“ညနေက ခင်ဗျား ပဋ္ဌာန်းပြန်နေသလားလို့ လာမေးတာပါဗျာ၊ ဘာကိစ္စမှ လာတာမဟုတ်ပါဘူး၊ ညနေက ခင်ဗျား ပဋ္ဌာန်း ပြန်တယ်နော်”

“ဟုတ်ပါတယ်၊ ကျုပ်မြေးကလေး နေမကောင်းတာနဲ့ ပဋ္ဌာန်း ၂၄ ပစ္စည်းနဲ့ စည်းချရင်း ပဋ္ဌာန်းပြန်ပါတယ်”

“သည်လိုဆို ပဋ္ဌာန်းရတာပေါ့၊ ဟုတ်လား”

“ရပါတယ်၊ ရလို့ပြန်ဆိုနိုင်တာပေါ့”

“ကဲ...ကဲ...ခင်ဗျား ပဋ္ဌာန်းရရင် ကျုပ်ကို ရွတ်ပြစမ်းပါဦး”

“ခင်ဗျားနာချင်ရင် ကျုပ်ရွတ်ပြမယ်၊ နားထောင်၊ ဟေတုပစ္စယော၊ အာရမ္မဏပစ္စယော၊ အဓိပတိပစ္စယော၊ အနန္တရပစ္စယော၊ သမနန္တရ ပစ္စယော၊ သဟဇာတပစ္စယော၊ အညမညပစ္စယော (လ)၊ ဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတ ပစ္စယောတိ....”

(၆)

“ကိုချမ်း...ကိုချမ်း...ဘယ်နှယ် မိုးလင်းပါပြီဆိုမှ အကျယ်ကြီးယောင် နေရပြန်တာလဲ၊ ဟေတုပစ္စယောလဲ ပါလေရဲ့၊ အာရမ္မဏပစ္စယောလဲ ပါလေရဲ့၊ ဘာတွေများ အိပ်မက်နေတာတုန်းတော့”

အဘွားလှတင်၏ အော်ကျယ် အော်ကျယ် အသံကြောင့် အဘိုးချမ်း အိပ်ရာမှနိုးခဲ့သည်။

“ဟေ... ငါ အိပ်မက်မက်နေတာလား၊ ဟိုအကောင်ကို ပဋ္ဌာန်းရွတ်ပြ နေတာ”

“ဘယ်အကောင်တုန်းတော့”

“ဟို ..အိပ်မက်ထဲကအကောင်ကို ပြောတာပါကွယ်”

အဘိုးချမ်းသည် အိပ်မက်အကျယ်ကို ပြောခဲ့လျှင် မိန်းမသားများ စိုးရွံ့သွားမည်စိုးသောကြောင့် အတိအကျ မပြောခဲ့ချေ။

သို့သော် သူ၏စိတ်ထဲတွင် ထိုအိပ်မက်ထဲကအကောင်သည် အိပ်မက်၌ မဟုတ်၊ အမှန်တကယ် လာတွေ့သည်ဟု ထင်နေသည်။

ပဋ္ဌာန်းရှုတ်၍ ဆုံးခါနီးတွင် ထိုသူသည် အနီး၌ချထားသော သူ၏သားငယ်ကိုကောက်ချီပြီး အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းသွားသည်။ အဘိုးချမ်း အိမ်ပေါ်မှ လှမ်းကြည့်လိုက်သောအခါ ပိုးစုန်းကြူးရောင် ပြုံးပြုံးပြက်ပြက်၊ အတော်ဝေးဝေး ရောက်သွားသည်အထိ မြင်နေရသေးသည်။

“ထိုသူ ချီယူသွားသော ကလေးသည် ငါ၏ မြေးချစ် ထွန်းထွန်းဝင်း များ ဖြစ်နေရော့မလား၊ ဘုရား... ဘုရား... ငါ့မြေးကလေး မဖြစ်ပါစေနှင့်၊ ငါ့မြေးကလေး ကျန်းမာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ”

အဘိုးချမ်းသည် သူ့မြေးငယ် ကျန်းမာစေကြောင်း ဆုမွန်တောင်း၍ သူ့မြေးငယ်ရှိရာသို့ ကြည့်လိုက်သည်။

သူ့မြေးငယ်ကား အိပ်ရာ၌ မွေ့မွေ့သက်သက် အိပ်လျက်ရှိ၏။

(၂)

မိုးစင်စင် လင်းခဲ့လေပြီ။

ထီးချိုင့်မှ ကုန်စိမ်းသည်များလည်း ရောက်လာကြပြီ။ ထိုကုန်စိမ်းသည် များနှင့်အတူ ကုန်သေးဈေးသည်တစ်ဦးလည်း ပါလာသည်။ ထို ကုန်သေးဈေးသည်မသည် ဈေးရောင်းရင်း ရေငတ်သဖြင့် အဘိုးချမ်းအိမ်ပေါ် တက်လာပြီး ရေတောင်းသောက်သည်။

ရေသောက်ပြီးနောက် အိပ်ရာ၌ မှိန်းနေသော ထွန်းထွန်းဝင်းကို လက်ညှိုးထိုး၍—

“ဒီသူငယ် ဘာဖြစ်နေတာလဲ အဘိုး”

“နေမကောင်းလို့ အိပ်နေတာပါကွယ်”

“နေမကောင်းဘူးဆိုတာ ဖျားတာလား”

“မဟုတ်ပါဘူးကွယ်၊ စောစောတုန်းကတော့ ချောင်းဆိုးသကွယ်၊ ချောင်းဆိုးပျောက်တော့ ရေငတ်ကျင်ပြော ဖြစ်နေတယ်ကွယ်”

“ရေငတ်ကျင်ပြော ရောဂါဆိုရင် ဆေးနည်း လွယ်ပါတယ် အဘိုးရယ်”

“ဟေ...ဟုတ်လား၊ လုပ်စမ်းပါဦးကွယ်၊ ဘယ်လိုများလုပ်ရမှာတုန်း”

“ကျွန်မပေးမယ့် ဆေးနည်းက လွယ်တာနဲ့ အဘိုးတို့ ယုံချင်မှ ယုံလိမ့်မယ်၊ ယုံချင်လဲယုံ၊ မယုံချင်လဲနေ၊ စမ်းကြည့်သေးတာပေါ့ အဘိုးရယ်”

“ဆိုစမ်းပါဦးကွယ်၊ အဘိုးတို့ လုပ်ပါ့မယ်”

“ကျန်းပင် သိတယ်မဟုတ်လား”

“အေး...သိပါတယ်”

“တောထဲမှာ ကျန်းပင်ငုတ်တို့ ရှိလိမ့်မယ်၊ အဲဒီ ကျန်းပင်ငုတ်တို့ရဲ့ အမြစ်ကို ဓားနဲ့ပင်ပြီး ခုတ်ခွာယူခဲ့ပေါ့ရှင်၊ ပြီးတော့ ဇလပ်ကြီးမြစ်ကိုလဲ တူးယူ၊ တူးယူပြီး အမြစ်နှစ်မျိုးလုံး ရောဂါရှင်ရဲ့ အလယ်လက်ဆစ်နဲ့ တိုင်းဖြတ်၊ နှိုးသုံးတန်စည်းပြီး ရေသုံးခွက် တစ်ခွက်တင်ကျိုပြီး တိုက်ပါရှင်၊ သုံးခွက် မာဘိုက်ရဘူး၊ ပျောက်ပါတယ်”

အဘိုးချမ်းသည် ‘ငါ့ညက ပဋ္ဌာန်းစည်းချသည်။ ပဋ္ဌာန်း၏ ကျေးဇူးကြောင့် ညဉ့်ကနတ်လာပြီး ယခု ဆေးနည်းပေးဟန်တူသည်။ ဤဆေးနည်းကို အမြန်စုပြီး တိုက်မှတော်မည်’ ဟု ကျန်းမြစ်၊ ဇလပ်ကြီးမြစ်တို့ကို မှာခဲ့သည့် အတိုင်း ပြုတ်၍ တိုက်လိုက်ရာ သေလုလုဖြစ်နေသော မြေးကလေး ထွန်းထွန်းဝင်းသည် ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ကင်း၍ လမင်းပမာ ချစ်စရာလူကလေး ဖြစ်လာပါသည်။

ထီးချိုင့်မြို့၊ တည်တောရွာ၊ ရ-လ-က လူကြီးဟောင်း အဘိုးချမ်း၏ ကိုယ်တွေ့အဖြစ်အပျက်မှန်ကို တန်ဆာဆင်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၈၄-ထုတ် ရတနာမွန်စာစောင်မှ ‘ထီးချိုင့်နတ်စိုး’ ရေး၊ ပဋ္ဌာန်းကျေးဇူးကို ကူးယူတင်ပြပါသည်။)

သဗ္ဗဗုဒ္ဓဘဝါလာကီနှင့်
ဘဒ္ဒါမင်းဗုဒ္ဓဘာသာပြစ်

ဤစာရေးသူသည် တစ်ချိန်က [အ နုပဋိလောပေပင်ဝါဒ လက်ဝဲစာအုပ်
များကို လေ့လာပြီး တစ်ဖက်စွန်းသို့ ရောက်လုဆဲဆဲ ဖြစ်ခဲ့ဖူးပေသည်။ သို့
သော် ကိုယ်ရေးကြုံ သက်လုံကောင်းရမည် ဆိုသည့်အတိုင်း တစ်စုံတစ်ခုသော
ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် တွေ့သည့်အခါ ကိုးကွယ် အားထားရာကို ရှာကြခြင်း

မာ သတ္တဝါတိုင်း၏ ဓမ္မတာဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်သည်လည်း သတ္တဝါတစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ်ရေးကြံ့၍ သက်လုံကောင်းခဲ့ရဖူးသည်။

၁၉၆၁ ခုနှစ်က ကျွန်ုပ်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း “ဒီဘရူဂါ” မြို့ကြီးသို့ ရောက်ရှိနေသည်။ ရောက်ရှိနေခြင်းမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ နေထိုင်ခွင့် ပါမစ် အမိန့်စာ ကုန်ခါနီးသောကြောင့် ပါမစ်ပြန်လျှောက်ရန် ရုံးသို့ လာခဲ့ ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်ရုံးသို့ ရောက်သည့်အခါ ဘရူးဂါး ဗုဒ္ဓဘာသာ ကုလားလေး တစ်ယောက် စက်ဘီးဖြင့် ကျွန်ုပ်ထံသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ သင်္ကန်း ဝတ် ရဟန်းတော်တစ်ပါးဖြစ်၍ သင်္ကန်းဝါဝါ မြင်လိုက်သောကြောင့် ကျွန်ုပ် ထံသို့ စက်ဘီးဖြင့် လိုက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

ကုလားကလေးက “အရှင်ဘုရား...တပည့်တော်အမေ နတ်ဖမ်းစားလို့ တပည့်တော်နှင့် လိုက်ခဲ့ပေးပါ” ဟု အရေးတကြီး ချွေးသီးချွေးပေါက်များ ကျလျက် အားကိုးတကြီး လာ၍ပင့်သည်။

ကျွန်ုပ်မှာ ရုံးကိစ္စကလည်း မပြီးသေး၊ သို့သော် ဒီဘရူဂါမြို့ကြီး တစ်မြို့လုံးမှာ ရဟန်းတော်သင်္ကန်းဝါဝါဆိုလို့ ကျွန်ုပ်တစ်ပါးတည်း ရှိနေ သည်။ ဘရူးဂါးဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်လို့လဲ အားကိုးတကြီး သင်္ကန်းတော်ကိုမြင်ပြီး လာပင့်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ် ‘ငါဘယ်လိုလုပ်ရမည်လဲ’ ဟု စဉ်းစားသည်။ သူက အားကိုးသည်။ ငါကား ဘာမျှမတတ်၊ နတ်ဖမ်းစားသည် ဆိုသည်ကို လည်း ဘယ်လိုလုပ်ရမည်မသိ၊ သို့သော် တတ်နိုင်ဘူးလေ၊ ဟန်ကိုယ်ဖို့ ဆိုသည် မဟုတ်လား။

“အေး...ငါလိုက်မယ်” ဟု ပြောပြီး သူ့ စက်ဘီး နောက်ခံမှာ ထိုင်၍ လိုက်ခဲ့ပေသည်။ နွားချေးသုတ် မြေစိုက်အိမ်သို့ ရောက်သည့်အခါ သူ့ မိခင် သည် တန်းလျားတစ်ခုပေါ်မှာ ပက်လက်လန်ပြီး ပါးစပ်တွင်းမှလည်း အမြှုပ် တစ်စီထပြီး တက်လျက်ရှိသည်။ ဝက်ရှူးပြန်သူများ ဖြစ်သလို ဖြစ်လျက်ရှိ သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း အဘွားကြီး ခေါင်းရင်းဘက် ထိုင်ခုံတစ်ခုတွင် ထိုင်လိုက်ပြီး ‘ငါဘယ်လိုလုပ်မလဲ’ အမြန်စဉ်းစားလိုက်သည်။ ကျွန်ုပ် ဖတ်သားသည့် လက်ဝဲစွန်းစာအုပ်များအရဆိုလျှင် ဘာမျှ အားကိုးဖွယ် မရှိလေတော့ပြီဖြစ်သည်။ သို့သော် ဗုဒ္ဓဝါဒ အခြေခံ ရှိထားသေးသောကြောင့် ချက်ချင်းပဲ အကြံရကာ “သေခက်ရေတစ်ခွက် သန့်သန့်ယူခဲ့” ဟု ပြောလိုက် သည်။ သေခက်ရေဖန်ခွက်ရောက်လျှင် ရေတစ်ခွက်ကိုယူပြီး ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်ကိုးပါး၊ ရောင်ခြည်တော်ခြောက်ပါး၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးတို့ကို မျက်စိမှိတ်လျက် အာရုံပြုလိုက်သည်။

အာရုံပြုပြီးလျှင် သမ္မုဒ္ဓေဂါထာ ၃ ပုဒ်ကို ရေခွက်မှာ မန်းပါသည်။ အကြိမ်ကြိမ် မန်းမှုတ်ပြီးနောက် အဘွားကြီးပါးစပ်တွင်းသို့ လောင်းထည့်ပြီး ကျန်ရေကို ခေါင်းပေါ်မှာ ဖျန်းပေးလိုက်သည်။ ရေများ ပါးစပ်တွင်းသို့ ရောက်ပြီးမကြာမီ အဘွားကြီး ချက်ချင်း ငုတ်တုတ်ထထိုင်လေသည်။ ထထိုင်ပြီး ကျွန်ုပ်ကိုတွေ့လျှင် ရှိခိုးပြီး “အရှင်ဘုရား ဘယ်က ကြွလာပါသလဲ” ဟု မေးမြန်းလိုက်သည်။

ယင်းသို့ ပြုလုပ်ပေးလိုက်သဖြင့် ယခုလို ချက်ချင်း ပျောက်ကင်းသွားလေတော့ ကျွန်ုပ် အလွန်ဝမ်းသာမိသည်။ ကျွန်ုပ်ဝမ်းသာသလို သူ့သားက ကျွန်ုပ်ထက်ပို၍ ဝမ်းသာသွားခဲ့ပေမည်။

ကျွန်ုပ်လည်း လူနာနေကောင်းသွားလျှင် ချက်ချင်း ရုံးချိန်မီရန် နှုတ်ဆက်၍ ရုံးသို့ပြန်ခဲ့လေသည်။ သို့သော် ရုံးချိန်မီ (မာဂရေတာ) ပြန်ထွက်သည့် ရထားမမီတော့၍ ဟိန္ဒူဟိုတယ်တစ်ခုမှာ ညအိပ်ခဲ့ရလေသည်။

ဟိန္ဒူဟိုတယ်မှာ ညအိပ်ရင်း စဉ်းစားမိသည်။ ဝိဇ္ဇာပညာ (သို့မဟုတ်) မမြင်နိုင်တဲ့ နာမ်ဝါဒဆိုတာ ရှိသလား။ နေ့လယ်က အဖြစ်အပျက်သည် တကယ် အံ့ဩစရာတစ်ခု ဖြစ်လာသည်။ စဉ်းစားစရာတစ်ခု ဖြစ်လာသည်။ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်နှင့် သမ္မုဒ္ဓေဂါထာ တန်ခိုးတော်ဆိုတာ တကယ်စွမ်းနေပါလားဟုကား သိလာပြီ။ သို့သော် ကျွန်ုပ်မှာ ရှိနေသော ရုပ်ဝါဒအစွဲကလေးကား မကျတ်တတ်သေး။ တဲတဲကလေး တွယ်နေသေးသည်။

ကျွန်ုပ်နေထိုင်ရာ နောင်လယ်ဒေသသို့ နောက်နေ့ ပြန်ခဲ့လေသည်။ နောင်လယ်သို့ ရောက်ပြီးနောက် ၂ ရက်လောက်အကြာတွင် “ပိရူး” ဆိုသော ကချင်စော်ဘွားကြီး နေထိုင်ရာရွာကလေးမှ စက်ဘီးနှင့် ကျွန်ုပ်ကိုလာ၍ ပင့်ပြန်သည်။ လာပင့်သည့်အချိန်မှာ ညနေ ၄ နာရီအချိန်ဖြစ်သည်။ လာပင့်ရခြင်းမှာ စော်ဘွားကြီးသမီး (၁၈) နှစ် ရှိသည့် အပျိုမကလေး (နတ်ဖမ်းစား သလိုလို၊ စုန်းပြုစားသလိုကို) တက်တက်ပြီးနေ၍ လာပင့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ညနေ ၅ နာရီတိတိတွင် ပိရူးရွာ စော်ဘွားကြီးအိမ်သို့ ရောက်သည်။ စော်ဘွားကြီးအိမ်သည် အိမ်ရှည်ကြီး ဖြစ်သည်။ အိမ်မှာ တောင်ဘက်လှေကား မြောက်ဘက်လှေကား ၂ စင်းရှိပြီး အိမ်အခန်းပေါင်း (၆၄) ခန်း ရှိသည်။ အခန်းတိုင်းမှာ မီးဖိုရှိလေသည်။ ကျွန်ုပ်ကို—

“ဘယ်လှေကားမှ တက်မည်လဲ” ဟုမေးသည်။

“တောင်ဘက်လှေကားမှတက်မည်” ဟု ချက်ချင်း အဖြေပေးလိုက်သည်။ တောင်ဘက်လှေကားအနီး အခန်းတစ်ခုကို လိုက်ကာများ ကာရံပြီး

ကျွန်ုပ်ကို နေရာချထားပေးသည်။ နေရာသို့ရောက်လျှင် ခေတ္တနားပြီး လူမမာ ရှိရာသို့ ပင့်သွားကြသည်။ လူမမာမိန်းကလေးမှာ စော်ဘွားကြီးအိမ် အလယ် ခန်းမှာ ရှိသည်။

စော်ဘွားကြီးသမီးဖြစ်၍ လူမမာလာမေးကြသူများမှာ အခန်းတွင်း ပြည့်ကျပ်လျက်ရှိသည်။ လူပေါင်း(၆၀)ကျော်ခန့် ရှိလေသည်။ ကျွန်ုပ်ရောက် လျှင် နေရာများ ရှင်းပေးကြသည်။ လူမမာမိန်းကလေးကား ထမင်းအိုးမှ ထမင်းရေများ ဆူသလို တက်လျက်ရှိသည်။ ခဏခဏတက်သည်။ ခဏခဏပြန် ကျသည်။ တက်လျှင် ကိုယ့်လက်ကိုယ် ပြန်ကိုက်သည်။ အားလုံး လက်ကို ဝိုင်းဆွဲထားကြရသည်။

“နင်တို့ မမြင်ကြဘူးသား၊ လူ ၃ ယောက် လူ ၃ ယောက်၊ ငါ့နား မှာ လာနေတယ်၊ မောင်းထုတ်ကြ၊ မောင်းထုတ်ကြ” ဟု ပြောရင်း မေ့ မြောပြီး တက်သွားပြန်လေသည်။

ကျွန်ုပ်သည် သောက်ရေတစ်ခွက်သန့်သန့်တောင်းပြီး ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်များ ကို အာရုံပြုလျက် ရေကို မန်းမှုတ်ရပြန်သည်။ ရေမန်းမှုတ်ပြီး ရေတိုက်သည်။ ချက်ချင်းကောင်းသည်။ သို့သော် ပြန်တက်သည်။ အတက်ဝေးလာသည်။ တစ်ဖန် ရေတိုက်သည်။ ခေါင်းကိုဖျန်းသည်။ သက်သာလာသည်။ သို့သော် ပြန်တက်သည်။ တစ်ဖန် ချည်အဖြူအပ်ချည်လုံး ရှာခိုင်းသည်။ အပ်ချည်လုံးမရှိ၊ ဂျပံခုတ်ယောက်လုံး(ချည်ဖြူ) သာရှိသည်။ လိုသလောက် ဖြတ်ယူပြီး တစ်ဖန် သမ္ဗုဒ္ဓဂါထာများကို မန်းပြီး ခြေ ၂ ဘက်၊ လက် ၂ ဘက်၊ လည်ပင်း ၅ ချက် ကို ချည်လိုက်သည်။ ခဏသာ သက်သာကောင်းမွန်လာပြီး ပြန်တက်သည်။ ပြန်ဘက်ခါနီးလျှင်--

“လူ ၃ ယောက် လူ ၃ ယောက် မမြင်ကြဘူးလား၊ ငါ့ကိုချည်ထား တဲ့ ကြီးတွေဖြေပေးပါ၊ အရှင်ဘုရားကို ပိတ်ဖြူဆီး၍ ပြန်လွှတ်ပါ” ဟု ပြော လေသည်။

တန်ခိုးရှိလာပြီဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ် ရိပ်မိလာသည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ် မှာ ချွေးတလုံးလုံးနှင့် ဖြစ်နေပြီ၊ လူပေါင်း(၆၀)ကျော် အကြားမှာ မနိုင် လျှင် ရှက်ဖွယ်ဖြစ်သည်။ ဖြန်မာဆိုသော ဂုဏ်သိက္ခာ ကျဖွယ်ရာ ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ် ဘာဆက်လုပ်သနည်း။ ကျန်သော ဂျပံခုတ် ယောက်လုံးကြီးကို ယူပြီး ချည်ကိုဖြတ်ယူ၍ ကပ်ဖန် သမ္ဗုဒ္ဓနှင့် ဂုဏ်တော်များ မန်းပြန်သည်။ မန်းပြီး မိန်းကလေး အိပ်ရာခန်းတွင်းကို ချည်ဖြင့် ပတ်ခိုင်းလိုက်သည်။ ထိုအခါ မိန်းကလေးက-

“လူ ၃-ယောက်၊ လူ ၃-ယောက် မမြင်ကြဘူးလား။ အခန်းတွင်းကို မဝင်နိုင်ဘူးပြောတယ်။ ကြိုးတွေကို ဖြုတ်ပေးပါ။ အရှင်ဘုရားကို ပိတ်ဖြူ ဆီး၍ ပြန်လွှတ်ပါ” ဟူ၍ ဆိုပြီး တက်ပြန်လေသည်။

ဤသို့ကြားသည့်အခါ ကျွန်ုပ်သတိရလာသည်။ အားတက်လာသည်။ ‘အခန်းတွင်းသို့ မဝင်နိုင်ဘူးဆိုသောစကား၊ ကြိုးဖြေပေးပါ၊ ပိတ်ဖြူဆီး၍ ပြန်လွှတ်ပါ’ ဆိုသောစကားများသည် ကျွန်ုပ်အတွက် အလွန် အားဖြစ်သော စကားများဖြစ်ရုံမျှမက ကျွန်ုပ်ဘာဆက်လုပ်ရမည် ဆိုသည်ကိုပင် လမ်းစဉ်ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်လာသည်။

ကဲ...ကျွန်ုပ် ဘာဆက်လုပ်သနည်း။ ဂျပန်ခုတ်ယောက်လုံး(ချည်ဖြူ)ကြီး တစ်ခုလုံးကို သမ္မုဒ္ဒေ ဂါထာတော်ဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် မန်းမွတ်လိုက်လေသည်။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော်များကို အာရုံပြုလျက် မန်းမွတ်ပြီးချိန်မှာ ညအချိန် (၉)နာရီပင် ထိုးချေပြီ။ ချည်များကို အခန်းပေါင်း (၆၀)ကျော် အိမ်ကြီး တစ်ခုလုံး အတွင်းဘက်မှနေ၍ ပတ်ခိုင်း လိုက်လေသည်။ အတွင်းဘက်မှနေ၍ ပတ်ပြီးသည့်အခါ မိန်းကလေးက တဖန်....

“လူသုံးယောက်၊ လူသုံးယောက်၊ မမြင်ကြဘူးလား၊ မြောက်ဘက် လှေကားမှာ မတ်တတ်ရပ်နေတယ်၊ မောင်းထုတ်ကြ မောင်းထုတ်ကြ။ ဒီကြိုး တွေကို ဖြေပေးပါ။ အရှင်ဘုရားကို ပိတ်ဖြူဆီး၍ ပြန်လွှတ်ပါ” ဟူ၍ ပြောပြီး တက်ပြန်လေသည်။ (တက်တိုင်း ကိုယ့်လက်ကိုယ်ပြန်ကိုက်သည်။)

ဤသို့ဖြစ်လာသဖြင့် ကျွန်ုပ်က “မင်းတို့ချည်ရှိသေးလား” ဟု မေးမြန်းရာ ယောက်လုံးချည် ကျန်သေးကြောင်း ပြောပါသည်။ ဂုဏ်တော်ချည်ရဲ့ တန်ခိုးကြောင့် သူတို့အိမ်ပေါ်သို့ မတက်နိုင်ကြတော့ပေ။ လှေကားမှ မတ်တတ် ရပ်၍ ပြသဖြင့် မိန်းကလေး တက်ရပြန်သည်။

“ကဲ... ဒီတစ်ခါ ကျန်တဲ့ချည်တွေနှင့် အိမ်အပြင်ဘက်မှနေပြီး တစ်အိမ် လုံး ပတ်လိုက်ကြ” ဟု ကျွန်ုပ် ပြောလိုက်သဖြင့် ချည်များဖြင့် စော်ဘွားကြီး အိမ်အပြင်ဘက်မှ တစ်အိမ်လုံး ပတ်လိုက်ကြလေသည်။ ချည်များအားလုံး ပတ်ပြီးနောက် မိန်းကလေးသည် ငုတ်တုတ်ထထိုင်လိုက်ပြီး—

“လူတွေများလှချည်လား၊ ဘာလာလုပ်ကြတာလဲ” ဟု မေးပြီး ကျွန်ုပ် ကို ထူးဆန်း အံ့ဩစွာ ကြည့်ပြီးနေလေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ၉-နာရီခွဲတိတိ အချိန်

မ္မာ မိန်းကလေး အကောင်း ပကတိ ဖြစ်၍ သွားခဲ့ပေသည်။ လာရောက် ကြည့်
 ရှုကြသည့် ပရိသတ်များမှာ အံ့ဩစွာဖြင့် ကျွန်ုပ်နှင့် လာရောက်စကားပြော
 ကြသည်။ ကျွန်ုပ်ကို ထူးဆန်းစွာကြည့်ရှု ဝိုင်းအံ့စကားပြောကြခြင်းမှာ သူတို့
 အားလုံး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ မဟုတ်ကြပေ။ နတ်ကိုးကွယ်သူများချည်း ဖြစ်
 ကြသည်။ နွားကောင်လုံး ဝက်ကောင်လုံး နွားနောက်ကောင်လုံး နှစ်စဉ်
 ယဇ်နတ်ပူဇော်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဤသို့ ကျွန်ုပ် မိန်းကလေးကို ကုသ
 ပေးမှုကြောင့် စော်ဘွားကြီးမိသားစုနှင့် လာရောက် ကြည့်ရှုကြသူများ
 အားလုံး ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်ကို စိတ်ဝင်စားလာကြသည်။ အားကိုးလို
 ကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ဝင်ဖို့ရန် ဆန္ဒရှိစပြုလာကြသည့် နေ့ကြီးဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာ့ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို သိရှိနားလည်
 သဘောပေါက်လာကြပေသည်။ ဤပုံတွင် သူတို့နတ်ဝါဒကို စွန့်လွှတ်သကဲ့
 သို့ပင် ကျွန်ုပ်၏ ရုပ်ဝါဒအစွဲကလေးကိုလည်း ခဝါချလိုက်သကဲ့သို့ စွန့်လွှတ်
 လိုက်သည့် နေ့ကြီးဖြစ်ပေသည်။ နောင် ၂-နှစ်ကြာသည့်အခါ ပိရူားစော်ဘွား
 ကြီးနှင့် မိသားစုများ ရပ်သူရွာသားများအားလုံး—

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊
 ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊
 သံသံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ—

ဟု သရဏဂုံသုံးပါးကို သံပြိုင်ရွတ်ဆိုပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ အားလုံး ကူးပြောင်း
 ခဲ့ကြပေသည်။ ၁၉၆၃-ခုနှစ်တွင် ပိရူားစော်ဘွားကြီး ကွယ်လွန်ခဲ့ပေသည်။

ကျွန်ုပ် နောက်ရက် နောင်လယ်သို့ ပြန်ရောက်သည့်အခါ တွေ့ကြုံခဲ့
 သည့် အဖြစ်အပျက်အားလုံး ပြန်လှန် စဉ်းစားမိသည်။ ‘သမ္မုဒ္ဓေဂါထာ ၃-
 ပုဒ် ဘာကြောင့် တန်ခိုးကြီးသလဲ၊ ဤသို့ နတ်ဖမ်းစားသည်ဟု ပြောကြသည့်
 ဝေဒနာကို ရေတစ်ခွက် မန်းမှုတ်တိုက်ရုံနှင့်၊ ချည်ကိုမန်းမှုတ်ပြီးချည်ထားရုံနှင့်၊
 အိမ်ကိုပတ်ထားရုံနှင့် ဘာကြောင့် ပျောက်သလဲ’ ဟုအပြန်ပြန်စဉ်းစားမိသည်။
 သမ္မုဒ္ဓေဂါထာကိုလည်း တစ်ပိုဒ်ချင်း အဓိပ္ပာယ်ကို စိစစ်ကြည့်မိသည်။

၁။ သမ္မုဒ္ဓေ သဋ္ဌဝိသဉ္စ၊
 ဒွါဒသဉ္စ သဟဿကေ။
 ပဉ္စသတသဟဿာနိ၊
 နမာမိ သိရသာမဟံ။

ဤ ပထမဂါထာက နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့ကို လည်း
 ကောင်း၊ တစ်သောင်းနှစ်ထောင်သော ဘုရားရှင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ငါး

သိန်းကုန်သော ဘုရားရှင်တို့ကိုလည်းကောင်း အကျွန်ုပ်သည် ဦးခေါင်းရတနာ ဖြင့် ရှိခိုးပါ၏။

၂။ အပ္ပကာ ဝါဠုကာ ဂင်္ဂါ၊
အနန္တာ နိဗ္ဗုတာ ဇိနာ။
တေသံ ဓမ္မဉ္စ သံဃဉ္စ၊
အာဒရေန နမာမဟံ။

ဤ ဒုတိယဂါထာက— ဂင်္ဂါမြစ်တွင်းမှာ ရှိနေကြတဲ့သဲတွေက နည်းကြပါသေးတယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသွားကြတဲ့ ဘုရားရှင်တွေက ရေတွက်ပိုင်းခြားလို့ မကုန်နိုင်ကြပါ။ ရေတွက်လို့ မကုန်နိုင်အောင် များပြားလှပါတယ်။ အဲဒီ များပြားလှတဲ့ ဘုရားရှင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (တေသံ) ဆိုတဲ့ပုဒ်က ထိုဘုရားရှင်တို့၏ တရားတော်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ထိုဘုရားရှင်တို့၏ တပည့်သား သံဃာတော်တို့ကို လည်းကောင်း အကျွန်ုပ်သည် ရှိသေစွာ ရှိခိုးပါသည်ဟု အဓိပ္ပာယ် ရရှိပြန်သည်။

၃။ နမက္ကာရာနုဘာဝေန၊
ဟိတွာ သဗ္ဗေ ဥပဒ္ဒဝေ။
အနေကာ အန္တရာယာပိ၊
ဝိနဿန္တု အသေသတော။

ဤတတိယဂါထာက— ဤသို့ ရှိခိုးပူဇော်ရသော ကုသိုလ်စေတနာတို့ကြောင့် ခပ်သိမ်းသော ဘေးရန်တို့ကို ပယ်ဖျောက်ပြီး တစ်ပါးမက များပြားလှသည့် အန္တရာယ်ဟူသမျှတို့ အကြွင်းအကျန်မရှိ၊ ကြွင်းမဲ့ဥသို့ ကင်းပျောက်ပါစေကုန်သတည်းဟု အဓိပ္ပာယ် ရရှိပြန်ပေသည်။

သမ္မုဒ္ဒေဂါထာ (၃) ပုဒ်လုံးကို စိစစ်ဝေဖန် ပိုင်းခြားကြည့်သည့်အခါ မရေတွက်နိုင်အောင် များပြားလှသော ဘုရားရှင်များနှင့် ထိုဘုရားရှင်တို့၏ တရားတော် သံဃာတော်တို့၏ တန်ခိုးတော်ကြောင့် ဤမျှသေးငယ်လှသော ဘာမျှမဟုတ်သည့် နာနာဘဝတို့၏ နှောင့်ယှက်မှု ပျောက်ကင်းရပေသည်။

ကျွန်ုပ်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ၅-နှစ်တိုင်တိုင် နေထိုင်ခဲ့ပြီး ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်တို့ကို အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်လျက် သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ “နတ်ဖမ်းစားသည်” ဆိုသော လူနာများ နေ့တိုင်းညတိုင်း လာလာပင့်ကြ၍ သမ္မုဒ္ဒေဂါထာသုံးပုဒ်ဖြင့် ရေကိုမန်းမှုတ်တိုက်ခဲ့ရသောလူပေါင်း များပြားလှပေသည်။ (သမ္မုဒ္ဒေဂါထာ တန်ခိုးတော်ဖြင့်

ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ကား၊ ရထား မှောက်ရာတွင် မသေခဲပုံ အတွေ့အကြုံများ
ကိုလည်း အဆင်သင့်လျှင် ဆက်လက်တင်ပြပါဦးမည်။)

သမ္မုဒ္ဓေ တန်ခိုးတော်ကို ယုံကြည်အားကိုးကြပါစို့။

[၉-၁၀-၁၄ နေ့ထုတ် သာသနာ့ဆောင်ခြည်စာစောင်မှ ဓမ္မာစရိယ ဦးစိုးမြင့်
လေး (ညောင်လေးပင်) ၏ စာမူကို ကူးယူဖော်ပြပါသည်။]

ဘုရား မေမေ နိုင်

“ဘုမေဟိ ကိစ္စ ဒေတပုံ၊

အက္ခာတာရော တထာဂတော။

ဘုရားရှင်တို့မည်သည် ဧဟာကြားညွှန်ပြရုံသာပြနိုင်ကြကုန်၏။
ကြိုးစားအားထုတ်မှုကား သင်တို့ကိုယ်တိုင် လုပ်ကြရမည်။”

(၁၅၀၃)

မဂ္ဂကထာ

ပန်ချိတ်တို

အများနှင့်ဆန့်ကျင်သော အမြင်မှန်

“တပည့်တော်တရားအားမထုတ်ဖီက (Seeing is believing) ‘မျက်မြင်မှ ယုံရသည်’ ဆိုတဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားပုံကို အတော်သဘောကျခဲ့ပါတယ်။ ယခု တရား အားထုတ်လိုက်တော့ အဲဒီစကားပုံဟာ မမှန်တော့ကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။ ရုပ်နာမ် တရားတို့ ဖြစ်ပျက်နေပုံကို မျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်ပါ။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်သာ မြင်နိုင် ပါတယ်။ ယခု တပည့်တော်လက်ကိုကြည့်ရင် အမြဲတည်နေတဲ့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက် ပြောင်းလဲနေတာကို တွေ့နေရပါတယ်။ ဒါကြောင့် (Seeing is deceiving) ‘မျက်မြင်ဆိုတာ လှည့်ပတ်တတ်တယ်’ လို့ စကားပုံကို ပြင်လိုက်ပါပြီ ဘုရား”

သီရိလင်္ကာ ခေ၂ သီဟိုဠ်မှ
မဟာစည်ယောဂီတစ်ဦး

(မဟာစည်ပဋိပတ္တိသာသနာဝင်-၁၄၃)

အနုပိ-၄

ကမ္မဋ္ဌာန်းရူးမ
ဝေဒနာမုဒရ

ကျော်မြင့်

“နှင်းမြ...ကမ္မဋ္ဌာန်းရူးမ”
ရုပ်ထံ ရွာထဲက ဆူ့ကို ဤသို့ပင် ခေါ်နေကြ၏။

“နှင်းမြတ်တော်ယောက် အိမ်မှုကိစ္စဆိုလဲ ဘာမှမလုပ်၊ သားသမီးတွေ ကိုလဲ သားမှတ်မှတ်၊ သမီးမှတ်မှတ် မရှိတော့ဘူး”

“အရင်တုန်းကများ စီးပွားရှာတဲ့နေရာ နှင်းမြန်းပင်ပါဦးဟဲ့ ဆိုလို့ မရဘူး၊ အင်မတန် လောဘကြီးတဲ့ ကောင်မ”

“ဟုတ်ပါရဲ့ကော်...ဘယ်လိုက ဘယ်လို ဖြစ်သွားတယ် မသိပါဘူး၊ ကလေးတွေလဲ သနားစရာ”

“ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုလားတော်...အဲဒါလုပ်ရင်းနဲ့ စိတ်ဖောက်ပြန်သွားရှာ တာ၊ ဆရာလေး ဘာလေးနဲ့ခေါ်ပြီးလဲ မကျကြတော့ဘူးလားမသိ၊ သူ့ခမျာ သနားစရာ၊ စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းက ရှိပါဘိသနဲ့”

မော်လမြိုင် ညောင်ပင်ဆိပ်ရွာ ပတ်ဝန်းကျင်၌ အမျိုးသမီးများ စုမိ တိုင်း ပြောဆိုနေကျ၊ ကြားနေရသော အသံများဖြစ်၏။

၁၃၀၅-ခုနှစ်တစ်ခုသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားများ ထင်ရှားပြန့်ပွားလှသေး သည် မဟုတ်၊ ထိုအချိန်မျိုးမှာမှ စိတ်သက်လှသော ဒေါ်နှင်းမြတ်တော် ဦးတေဇာလင်္ကာရခေါ် ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘုန်းကြီးတစ်ပါးထံမှ ဆရာသက်ကြီး၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို ကြားရကတည်းက စမ်း၍ အားထုတ်ကြည့်သည်။

အရာရာတွင် ပြတ်သားသူဒေါ်နှင်းမြတ် အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို တစ်ပတ် လောက် အားထုတ်မိလျှင်ပင် ဘဝအသိတွေ ပြောင်းလဲစ ပြုလာ၏။ ရောင်းမှု ဝယ်မှု ဂရုမမှု၊ ထမင်းမေ့ ဟင်းမေ့၊ အိမ်မှာပင် ဘုရားစင်ရှေ့ နေ့ရှိသရှေ့ ရှုမှတ်ပွားများလေတော့သည်။

ဒါနကို သဘောပေါက်သည်အထိ လုပ်ဖူးက မလှဘဲမနေနိုင်၊ သီလကို ကိုယ်ပိုင် ခံစားမှုရှိအောင် ကျင့်သုံးဖူးက မစောင့်ဘဲ မနေချင်၊ ဘာဝနာကို ကိုယ်တွေ့ အသိအမြင်ဆိုက်အောင် ရှုမှတ်ဖူးက မရှုမှတ်ဘဲ မနေနိုင်။ ထိုမနေ နိုင်သော အဆင့်သို့ မရောက်သေးသမျှ မည်သည့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ မှ အကျိုးမပေး၊ အလှုပ်မခံ။

ထိုအချိန်မှစ၍ ညောင်ပင်ဆိပ် တောင်ရွာပတ်ဝန်းကျင်၌ လူချစ်လူခင် များ၍ သဘောထားကောင်းသော ဒေါ်နှင်းမြတ်အား ‘ကမ္မဋ္ဌာန်းရှူးမ’ ဟူသော ဘွဲ့ဘစ်ခု တိုးလာခဲ့သည်။

မှန်ပေ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်လျှင် ရူးတတ်သည်ဟု လူအများ ပြောဆိုတတ်ကြသည် မဟုတ်ပါလော။

အရပ်ထဲကလူများသည် သူ့ထက်ငါ အပြိုင်အဆိုင် အပူဇောကပ်ပြီး မရပ်မနား ပြေးလွှားရှာဖွေ ရောင်းဝယ်ကြ၏။ ဒေါ်နှင်းမြတ်ကား တစ်ဝမ်း တစ်ခါး စားရုံရလျှင် တော်ပြီ။

ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်၍ စီးပွားဥစ္စာ အတော်အတန် စုဆောင်းမိသူ များက တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ဆင်ယင်ဝတ်စား သွားလာတုပ္ပင်ကြ။ ဒေါ်နှင်း မြကား ရွက်ကြမ်းရေကြို ဗိုလ်နေမြဲကျားနေမြဲ၊ အစုတ်အပြဲ သန်သန်ကလေး နှင့်လည်း နေလို့ရလာ၏။

ဒေါ်နှင်းမြ၏ အဖော်များကား ဘုရားပွဲ၊ ကျောင်းပွဲ၊ မင်္ဂလာဆောင်၊ ရှင်ပြု၊ တုပ္ပင်ဝတ်စား၊ ဇာတ်ပွဲရှုပ်ရှင် သွားလိုသွားကြ၊ ရသမျှဖြုန်း၊ တရုံးရုံး ပျော်ကြပါးကြ။ ပြန်လာလျှင် မိမိတို့ကြည့်ခဲ့သော ဇာတ်ပွဲသဘင်ပွဲ ရှင်ရှင် အကြောင်း ပြန်ပြောင်းပြောဆို စမြဲ၊ ပြန်လို့မပြီး။ ရယ်ကြ မောကြ ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြ၏။

ထိုအချိန်မျိုးတွင် ဒေါ်နှင်းမြကား ဘုရားစင်ရှေ့မှာ ရှိလျှင်ရှိ၊ မရှိလျှင် ဘုရားအိုခကျောင်းပျက်၊ လူသွားလူလာ ကင်းရှင်းရာတစ်နေရာရာ၌ ရောက်နေ တတ်၏။ ဒေါ်နှင်းမြကား ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကင်းကွာမှန်းမသိ ကင်းကွာ လာ၏။ ပြောဖော်ဆိုတက် ဆေးဖော်ကြောဘက်မရှိ။

မည်သို့ဖြစ်စေ၊ ဒေါ်နှင်းမြဘက်က ထောက်ခံမည့်သူ တစ်ဦးလော့ ညောင်ပင်ဆိပ်ရွာထဲမှာ ရှိနေသေး၏။ သူကား တရားအတူ ရှုမှတ်ခဲ့ဖူးသူ ဒေါ်အင်ဖြူဖြစ်သည်။ “နှင်းမြ မရှူး” ဟု ဒေါ်အင်ဖြူသိသော်လည်း ထိုအသိကို လူအများလက်ခံနိုင်အောင် ပြောဆိုနိုင်စွမ်းမရှိ။ ကျန်းမာရေးလည်းမကောင်း၊ အသက်လည်း ကြီးသူဖြစ်၍ သူ့ကိုယ်တိုင်ပင် အရှူးမဟုတ်၊ အကောင်း မဟုတ်၊ လူကောင်းဟု ထင်သူများကြားတွင် ခေါင်းငုံ့၍ နေရရှာသူဖြစ်သည်။

အများနှင့်မတူသော ဒေါ်နှင်းမြအား “ရှူးသွားပြီ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းရှူးမ” ဟု ကင်ပွန်းတပ်ကြသည်မှာ မဆန်းချေ။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ‘မလွတ် တလွတ်’၊ တရားကလည်း ‘မဆို မပို့’ အချိန်မှာ ဒေါ်နှင်းမြတစ်ယောက် လူများစု ကြားတွင် ခိုးလိုးခုလု ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ယခုမူ ပတ်ဝန်းကျင်က အရှူးဘွဲ့ ပေးကာ ဘေးမဲ့လွတ်ခြင်း ခံရသဖြင့် ရှန်းကန်လွန်ဆွဲမရှိတော့ဘဲ ကိုယ့်စိတ် နှင့်ကိုယ် ချောင်ချောင်ချိချိ နေသာထိုင်သာ ရှိလာ၏။

ဒေါ်နှင်းမြကား အာနာပါနကို ရှုမှတ်ပွားများရာ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်များ အိုးထိန်းစက်ပမာ သက်သက်ခါ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲ ဖြစ်ပျက်မြဲဘောမှန်တို့ကို တစ်နေ့တခြား တိုး၍တိုး၍သာ အမြင်သန်လာ လေရာ အိမ်မှာပင် နေလိုစိတ် မရှိတော့ချေ။ ထိုအခါ အကြံတစ်ခုရလာသဖြင့် အဖော် ဒေါ်အင်ဖြူကို တိုးတိုးတိတ်တိတ် ခေါ်ယူတိုင်ပင်ရ၏။

“အဒေါ်...ကျွန်မ...ကျောင်းကဇရပ်သွားပြီး ၁၅-ရက်လောက်နေရ ကောင်းမလားလို့။ ကျွန်မ မရှိတုန်း ကျွန်မတို့အိမ် အဒေါ် တဆိတ်လောက် ကြည့်လိုက်စမ်းပါ”

“ဒီအတွက်...ကောင်မ သွားတာသွား၊ ကလေးတွေ ငယ်တော့တာမှ မဟုတ်ဘဲ၊ ငါလဲ ကြည့်ရပြီ ပြောမှာပေါ့”

ဤလိုနှင့် ဒေါ်နှင်းမြတစ်ယောက် ဘုန်းကြီးကျောင်းထဲက ဇရပ် တစ်ခုသို့ လာရောက်နေထိုင်၏။ ကံဆိုးချင်တော့ မကြာမီ ဆရာဘုန်းကြီးမှာ နယ်လှည့် တရားဟော ခရီးထွက်သွားရသည်။ သို့ရာတွင် ရှုမှတ်ပွားများပုံ နည်းလမ်းများကိုမူ အပြည့်အစုံ ညွှန်ကြားအားပေးသွားသည်။ ဆရာပင် မရှိ သော်လည်း ဒေါ်နှင်းမြမှာ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ရှုလိုမှတ်လို အထူးကောင်း နေ၏။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် အေးချမ်းဆိတ်ငြိမ်စွာ ရှုမှတ်ရသဖြင့် ကျောင်း အရောက် နောက်ကျလေခြင်းဟုပင် နောင်တဖြစ်နေ၏။

၁၀-ရက်လောက်ရလျှင် ဒေါ်နှင်းမြမှာ ရှေးကဖြစ်ဖူးသော သွေးဝမ်း၊ ဝမ်းကိုက်ရောဂါ ပြင်းထန်စွာဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ထိုဝေဒနာကိုသာ ရှုမှတ် နေရရှာတော့သည်။ ဝမ်းထဲအူထဲက တရစ်ရစ် တဖျစ်ဖျစ် တစစ်စစ် ကိုက်ခဲ လှသော ဝေဒနာမျိုးကို တစ်တစ်ခုခု မိမိရရသိအောင် သတိဝီရိယကို ကြိုးစား မဲတင်း၍ ထူလောင်နေရရှာ၏။ သို့သော် ဝေဒနာကား တစ်နေ့တခြား တိုး၍ တိုး၍သာ လာလေ၏။ စားနေကျ ဆေးဝါးဓာတ်စာများကလည်း မစွမ်း တော့ပြီ။ အိပ်ရာထဲတွင် အသာကလေးလဲ့ကာ မွေးကာ တရားကိုသာ မဲတင်း ရှုမှတ်နေရရှာ၏။

မိမိနေသောဇရပ်ပေါ်၌ ခြေသံကြား၍ မျက်စိဖွင့်ကြည့်ရာ လာနေကျ ကလေးမတစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း တွေ့မြင်ရသဖြင့်....

“သမီး....ခဏ ဒီနားလာဦး၊ ရွာထဲသွားပြောချေစမ်းကွယ်၊ အဒေါ် ကြီး ဒေါ်အင်ဖြူ ဇရပ်ခဏလာပါဦးလို့ သွားပြောပေးစမ်း”ဟု ပြောဆိုလွှတ် လိုက်ရာ မကြာမီ ကလေးမကလေး ပြန်လာ၏။ ဒေါ်အင်ဖြူလဲ အိပ်ရာထဲမှာ အသည်းအသန်ဖြစ်နေ၍ ဒီကနေ့ မလာနိုင်ကြောင်း ကြားသိရသည်။ သို့နှင့် တရားကိုသာ ဆက်လက် ရှုမှတ်မြဲရှုမှတ်နေရ၏။

ဇရပ်ထဲ၌ ယောဂီဒေါ်နှင်းမြ၏ ထွက်လေဝင်မလေရှုရှုရှိုက်သံမှာ တစ်ချီ တစ်ချီ ရှည်ရှည်ပြင်းပြင်း၊ တစ်ခါတစ်ခါ ညှင်းညှင်းမွေ့မွေ့၊ လောကကြီး တစ်ခုလုံးက သူ့ အတွက် အိပ်မောကျနေကြ၏။ ဇရပ်ကလေး ပတ်ဝန်းကျင်၌ လည်း တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်လှသည်။ ညနေ နေဝင်ရိုးတရီတွင် တစ်ချီတစ်ချီ လေပြည်လေရူးကလေး ရှုပ်ပြေးဆော့ကစားသည်မှအပ တစ်ကျောင်းလုံး

ငြိမ်သက်နေကြ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းအသီးသီး၌ ယောဂီများ ကိုယ့်တရားကိုယ်ရှုမှတ်ကာ လောကကြီးနှင့် အဆက်ပြတ် နေကြလေ၏။ တစ်နေ့တာတရားဖြုတ်ရန် နေပင်ဝင်လှုပ်ပြီ။

ညောင်ပင်ဆိပ်တောင်ရွာမှ ဒေါ်အင်ဖြူလည်း နေမကောင်းသည့်ကြားကပင်ကျောင်းဘက်သို့မသွားနိုင်သည့်တိုင်အောင် တစ်လမ်းကျော်ရှိဒေါ်နှင်းမြအိမ်ဘက်သို့ကား တောင်ဝှေးကို အဖော်ပြုကာ တစ်ခေါက်သွားကြည့်လိုက်သေး၏။

ပြန်အလာ မောမောနှင့် အိမ်ထဲသို့ဝင်ထိုင်ခိုက် 'အဒေါ်ရေ' ဟုခေါ်သံကြားသဖြင့် အိမ်ပြင်ဘက်သို့ ထွက်လာ၏။ 'ဟေ' ဟုလည်း ထူးလိုက်သည်။ ဒေါ်နှင်းမြအသံဟုလည်း အောက်မေ့လိုက်၏။ အပြင်ထွက်လာကြည့်သော်လည်း မည်သူ့ကိုမျှ မတွေ့ရ။

“အဒေါ်... အဒေါ်မအင်ဖြူ၊ ကျွန်မ ဒီကလေး”

အသံကြားရာသို့ မော့ကြည့်လိုက်ရာ ဒေါ်အင်ဖြူမှာ ကိုယ့်မျက်စိကိုယ်မယုံနိုင်အောင် ရှိရလေ၏။ အလွန် အံ့အားသင့်ကာ ကြောင်ကြောင်ကြီးဖြစ်နေ၍ မည်သို့ပြန်ပြောရမည်မသိ ဖြစ်နေသည်။ မျက်စိကိုပွတ်သပ်၍ သေဘောချာချာ ကြည့်လိုက်၏။ ဒေါ်နှင်းမြသည် သူနှင့် ပေနှစ်ဆယ်အကွာ ကောင်းကင်၌ ပန်းရထားကြီးနှင့်။ အရောင်အဝါတွေကလည်း ဝင်းလို့ လက်လို့။ နှင်းမြကလေး လှလိုက်ပုံကလည်း ဘယ်လိုလှမှန်းမသိ။

“အဒေါ်၊ ကျွန်မ အပြစ်ကြီးငယ်ရှိလဲ ခွင့်လွှတ်ပါ၊ ကျွန်မ ခု တုသိတာကို သွားရပါတော့မယ်၊ ကုန်းကြီးဘုရားကိုလဲ ပြန်လာရင် လျှောက်လိုက်ပါ၊ အဒေါ်လဲ တရားကို ကြီးစားရှုမှတ်ပြီး လိုက်ခဲ့ပါ”

“ဪ...ဟဲ့... မိနှင်းမြ၊ နင်တို့အိမ်က ငါအခုပဲ ပြန်လာတယ်၊ နင်လေ ဇရပ်မှာ မရှိတော့ဘူးလားဟင်၊ အေးပါဟယ်... နှင်းမြရယ်၊ နင်တော့ ဟန်ကျသွားပြီပေါ့၊ ငါ့မှာ ဘယ်လိုနေရဦးမယ်တောင် မသိသေးပါဘူး”

“ဘယ်သူတွေ ဘာပြောပြော တရားကိုသာ ကြိုးစား အားထုတ်ရစ်ပါ အဒေါ်ရယ်၊ ကဲ... သွားတော့မယ်”

“သွားပေတော့ သူတော်ကောင်းမကြီးရေ၊ သွားပေတော့... သွားပေတော့၊ သာဓုတော် သာဓု၊ သာဓု၊ နှင်းမြ နင့်မတော့ ဟန်ကျလိုက်လေခြင်း”

ဒေါ်အင်ဖြူတစ်ယောက် မျက်စိတဆုံး ကောင်းကင်သို့ မော့ကြည့်ကာ ဝမ်းနည်းဝမ်းသာ ကြောင်ကြောင်ကြီးရပ်လျက် ငေးမောကျန်ရစ်လေ၏။

“အဒေါ်ကြီး အဒေါ်မအင်ဖြူ နေကောင်းသွားပလား၊ စကားတွေ တဖောင်ဖောင်နဲ့”

အိမ်နီးချင်းများက လှမ်းပြီး လူမမာ မေးခြင်းဖြစ်၏။ အိမ်နီးချင်း အမျိုးသမီး သုံးလေးဦး လူသံသ့သံ ကြား၍ ဒေါ်အင်ဖြူအိမ်ဘက်သို့ပင် လူမမာမေးရန် ရောက်လာကြသည်။

“အဒေါ် နေကောင်းသွားပလား၊ နေမကောင်းဘူးသာ ဆိုတယ်၊ စကားတွေလဲ ဖောင်လို့၊ ခုနက ဘယ်ကဧည့်သည် လာသလဲ”

ဒေါ်အင်ဖြူမှာ နေမကောင်းသည်ကိုပင် မေ့ပျောက်ကာ အမော တကော ပြောချင်ဇောနှင့်—

“ဟဲ့...ခုနက နှင်းမြူလာတာ နင်တို့ မမြင်လိုက်ဘူးလား၊ လှလိုက်တာ ဟယ်၊ လှလိုက်တာ၊ နှင်းမြူတစ်ယောက် ဘယ်လိုလှမှန်း မသိဘူး” ဟု ပြောဆို နေသော်လည်း သူ့စကားကို အိမ်နီးချင်းများမှာ နားမလည်နိုင်အောင် ရှိကြ လေ၏။ အကြောင်းစုံ မေးမြန်းပြောပြခါမှ အားလုံး အံ့အားသင့်ကုန်ကြ တော့သည်။

“ဪ...ဒီလိုကိုး၊ ထူးတော့ ထူးပါတယ်ဆိုပြီး အဒေါ် အိမ်ဘက် ထွက်လာခဲ့တာ၊ အဒေါ်ပြောနေတဲ့စကားကိုတော့ ကြားနေရသားပဲ၊ ဘာလဲ သာ အသေအချာ မသဲကဲ့တာ၊ မနှင်းမြူအသံကိုတော့ ကျွန်မတို့ မကြားမိဘူး”

ညောင်ပင်ဆိပ်ရွာကလေးသည် မှောင်စပြုံးလာ၍ ရွာရိုးတစ်လျှောက် ဟိုမှသည်မှစားသောက်ပြီးသူများ လမ်းသလားနေကြ၏။ နေဝင်သွားပြီဖြစ် သဖြင့် ကျောင်းဘက်ဆီမှ အုန်းမောင်းထိုးသံပင် ထွက်ပေါ်လာလေ၏။ ဒေါ်နှင်းမြူ၏ဆွေမျိုးများ ကျောင်းဘက်သို့ အပြေးသွားကြရာ ဒေါ်နှင်းမြူ နေသော ဇရပ်ကလေးတွင်ကား လူ့လူနပင် မတွေ့ရ၊ အိပ်မောကျနေ၏။ ကျောင်းဘုန်းကြီးများ၊ ယောဂီများပင် ဒေါ်နှင်းမြူအကြောင်း သိရှိကြပုံ မရသေး။ ဇရပ်ပေါ်သို့ သွား၍ကြည့်သောအခါ ဖျာကလေး တစ်ချပ်ပေါ် တွင် လက်အုပ်ချီမချက် စောင်းလျက် လဲလျောင်းနေသော ဒေါ်နှင်းမြူ အလောင်းကို တွေ့မြင်ကြရလေ၏။

(“သာသနာဝင် ကျောက်တိုင်ကြီး” စာအုပ်မှ)

တရားမှတ်ရင်း ရောဂါကင်း

သတိပဋ္ဌာန်နှင့် ကမ္ဘာ့စစ်ပြန်ကြီး

မှတ်မှတ်ရရ၊ ၁၃၃၂-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၆-ရက်နေ့ညနေပိုင်းက ဖြစ်ပါ၏။ အသက်တော်တော်ကြီးပုံရသည့် အသားညိုညိုနှင့် ထောင်ထောင် မောင်းမောင်း အမျိုးသားကြီးတစ်ယောက်သည် စာရေးသူတရားပြနေသော 'ပြန်ကပြေး မဟာစည်ရိပ်သာ'ခွဲသို့ ရောက်လာလေသည်။

၎င်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အကြောင်းများနှင့် တကယ် တရားလိုလားသူ ဟုတ်မဟုတ်တို့ကို စုံစမ်းမေးမြန်းပြီးနောက် စာရေးသူက ယောဂီစာရင်း ရေးယူလိုက်ပါသည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်ပြန်

စာရင်းယူပြီးသောအခါမှပင် ပျဉ်းမနားမြို့မှပထမကမ္ဘာစစ်အတွင်းက နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များအထိ လိုက်ပါ၍ စစ်မှုထမ်းခဲ့သော ပထမကမ္ဘာ စစ်ပြန်ကြီး အသက် ၇၃-နှစ်ရှိ ဦးဘိုးထွန်းဖြစ်ကြောင်း သိရလေသည်။

အဘိုးကြီးမှာ အသက်လည်းကြီး၊ အသက်ရှူမဝသည့် ရောဂါက လည်း ရှိနေသည်ဆိုသဖြင့် တရားကို အားထုတ်နိုင်သလောက်သာ အားထုတ် ရန် ညွှန်ကြားပြီး စာရေးသူက မဟာစည်သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ ရှုနည်း မှတ်နည်း အလုပ်ပေးတရားများကို ဟောလိုက်၏။

ဦးဘိုးထွန်းကား စစ်မှုထမ်းဟောင်းပီပီ လုပ်မည်ဆိုသော အလုပ်ကို မလျှော့တမ်းလုပ်သူ ဖြစ်၏။ 'နွားပျိုသန်လှ နွားအို ပေါင်ကျိုးသလောက်' ဆိုသော စကားပုံကဲ့သို့ လူငယ်များနှင့် နင်လားငါလား ရင်တောင်တန်း၍ ကြီးစားအားထုတ်နိုင်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်နာမ် ကွဲလျက် အကြောင်း နှင့် အကျိုးကိုလည်း သိလာကာ ထိုဉာဏ်တို့မှတက်၍ အထက်ဉာဏ်များ၏ သဘောကိုပင် မကြာမီရက်အတွင်း ပြောလာနိုင်လေသည်။

ရောဂါကင်းပျောက် လွန်ဝမ်းမြောက်

တရားအားထုတ်ရက်ပေါင်း ၂၀-လောက်ရသော တစ်နေ့၌ကား တရားစစ်ချိန်မဟုတ်သော နေ့ပိုင်းတွင် ဦးဘိုးထွန်းသည် စာရေးသူထံသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှင်ပြသောမျက်နှာဖြင့် ရောက်လာကာ—

“တပည့်တော် ဝမ်းသာလွန်းလို့ပါဘုရား၊ အရှင်ဘုရားကို ကျေးဇူး လဲတင်၊ လျှောက်လဲလျှောက်ချင်လို့ လာပါတယ် ဘုရား။ တပည့်တော်ကို လျှောက်ထားခွင့်ပြုပါ ဘုရား” ဟု ဆိုလှာ၏။

စာရေးသူက “လျှောက်ချင်တာရှိရင် လျှောက်နိုင်ပါတယ်” ဟု ခွင့်ပြု သောအခါ—

“တပည့်တော်မှာ အသက်ရှူမဝတဲ့ရောဂါ ရှိပါတယ်၊ ကြာပါပြီ ဘုရား၊ အဲဒီရောဂါဟာ တစ်ခါက ကလေးငယ်တစ်ယောက်ကို ပက်လက်လှန် အနင်းခိုင်းရင်း ကလေးက ရင်ဘတ်တက်နင်းလို့ ဖြစ်ခဲ့တာပါ။ ဓာတ်မှန်ရိုက် ကြည့်တော့ “နံရိုးကကွေးပြီး အဆုပ်ကို ထောက်နေတယ်လို့” ဆရာဝန် များက ပြောပါတယ်၊ ဒါနဲ့ တပည့်တော် ဆေးရုံတက်ပြီးကုသတာ၊ ခွဲကု ရမယ်ဆိုတာနဲ့ အသက်လည်းကြီးပြီမို့ ခွဲရင်သေမှာပဲထင်ပြီး မခွဲရဲဘဲ ဆေးရုံက ဆင်းခဲ့ပါတယ်။ နောက် တခြားဆေးရုံတွေသွားပြီးကြည့်လဲ ဆရာဝန်တွေက ခွဲရမယ်ချည်းပြောကြပါတယ်၊ ဒါနဲ့ တပည့်တော်ဟာ သေခြင်းက မဦးခင် တရားကဦးအောင် အားထုတ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး ဒီကိုလာ တရား အားထုတ်တာပါ။ ယခုတော့ ခွဲဖို့မလိုတော့ပါဘူးဘုရား။ ဘာပြုလို့လဲဆို တော့ တပည့်တော် ‘ဖောင်းတယ်’ ‘ပိန်တယ်’နဲ့ မှန်မှန်ရှုမှတ်နေတုန်းမှာ ရင်ထဲက ‘ဒုတ်’ခနဲ အသံတစ်ခုကြားရပြီး အသက်ရှူ ချောင်သွားပါတယ်။ အရင်က အသက်ရှူလို့ မဝပေမယ့် အခုတော့ အသက်ရှူလို့ ဝနေပါတယ်။ လက်နဲ့စမ်းကြည့်တော့ နံရိုးဟာ အရင်ကလို အဆုပ်ကိုကွေးထောက်မနေဘဲ ဖြောင့်သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်”

“ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်ရင် ထူးထူးခြားခြား ရောဂါများ ပျောက်ကင်းနိုင်ကြောင်း စာရွက်ရိုက်ပြီးဝေငှပါရစေ” ဟု လျှောက်တော့၏။

စာရေးသူက “စာရွက်တွေဘာတွေ ရိုက်ဝေမနေပါနဲ့ ဒကာကြီးရယ်၊ အုတ်အော်သောင်းတင်း (အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်) ဖြစ်နေပါ့မယ်” ဟု တား မြစ်လိုက်ရ၏။

ထိုသို့ပင် စာရွက်ဝေခွင့် မရသော်လည်း ဦးဘိုးထွန်းကား တရား အားထုတ်လျှင် ရောဂါပါပျောက်ကင်းနိုင်ကြောင်း ပါးစပ်မောင်းခတ်လျက် ရှိလေတော့၏။

အဲဒါကို ဆရာဝန်ထံ သွားပြတဲ့အခါ “ဘယ်ဆေးရုံ သွားကုသတုန်း၊ ဘယ်ဆရာဝန်နဲ့ကုသတုန်း”လို့ မေးတော့ “ဘယ်ဆရာဝန်နှင့်မှ မကုပါဘူး၊ ရိပ်သာသွားပြီး တရားအားထုတ်တာနဲ့ ပျောက်သွားတာ ဘုရားဆေးပေါ့”လို့ သူကပြောတော့ ဆရာဝန်က “မခွဲမစိတ်ရဘဲနဲ့ ပျောက်တယ်ဆိုတော့ အလွန် ကောင်းတဲ့နည်းပဲ”လို့ မှတ်ချက်ချပြီး အံ့ဩနေပါသတဲ့။

[၁၃၃၇ ခုနှစ် နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၄ ရက်၊ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ အတွင်းရှိ သိမ်တော်ကြီး၌ မဟာစည်ဩဝါဒခံတစ်နှိုင်းလုံးရှိ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာ တော်များ တရားအတွေ့အကြုံ တွေ့ဆုံနှိုးနှောပွဲကြီး၌ ဖျဉ်းမနား ‘ပြန်ကပြေးရှာ မဟာစည်ရိပ်သာ’ ဆရာတော်ဦးဇဋ္ဌိလ (ယခု မဟာစည် နာယက အဖွဲ့ဝင်) တင်ပြ ဆွေးနွေးချက်မှ]

ဝမ်းတွင်းအလုံးကြီးပျောက်သူ ဒေါ်ခင်ထွေး

၁၃၂၄ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း ၃ ရက်နေ့က တာမုမု ဒေါ်ခင် ထွေးခေါ်တဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် လာပြီး တရားအားထုတ်ရာ ၃ ရက် ရှိတော့ အမျိုးသမီးယောဂီတော့ဝိုင်းဝန်းနှိပ်နယ်ပေးနေတာကိုမြင်လို့ ဘုန်းကြီး က “ဘာဖြစ်တာလဲ”လို့ မေးလိုက်တယ်။

“ဗိုက်ထဲကိုနာလို့ ပါဘုရား၊ တပည့်တော်မရဲ့ဗိုက်ထဲမှာ အလုံးရှိနေလို့ ကြာကြာမထိုင်နိုင်ပါဘုရား၊ အိမ်မှာလဲ ဧည့်သည်မိတ်ဆွေများ လာတဲ့အခါ နာရီဝက်လောက် ထိုင်ပြီး စကားပြောမိရင် ဧည့်သည်ပြန်သွားရင် ဗိုက်ထဲက နာလို့ နှိပ်ပေးရတာပါပဲ၊ ဆရာဝန်ကို ပြကြည့်တော့ ဆရာဝန်က ခင်ဗျား ဗိုက်ထဲမှာ အလုံးကြီးရှိနေတယ်၊ခွဲပြီးထုတ်ပစ်ရမယ်လို့ ပြောတာ ၄-နှစ်တောင် ရှိသွားပါပြီ၊ ဒီနှစ်တော့ မခွဲရင် မဖြစ်တော့ဘူး၊ ခွဲရလိမ့်မယ်လို့ ပြောပါ တယ်....။

“ဒါနဲ့ တပည့်တော်မလဲ ခွဲရင် သေချင်လဲသေမယ်၊ သေရင် အားကိုး လောက်တဲ့ တရား ငါ့မှာမရှိသေးဘူး၊ အားကိုးလေးရအောင်တော့ တရား တော့ အားထုတ်ဦးမှပဲဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့လာပြီး တရားအားထုတ်တာ၊ တစ်နာရီလောက် ထိုင်ရလို့ ဗိုက်ထဲက နာလာတာပါ ဘုရား”လို့ လျှောက် ထားတယ်။

ဒီတော့ ဘုန်းကြီးက “ဟာ.... ဒီလိုဆိုရင် အစက ဒီအကြောင်းကို ဘုန်းကြီးမပြောဘဲကိုး၊ တို့မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဣရိယာပုတ် ၄ပါးလုံးနဲ့ရှုမှတ် နိုင်တယ်လို့ ‘ဂစ္ဆန္တောဝါ၊ ဌိတောဝါ’ စသည်ဖြင့် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

မှာ ဟောတော်မူထားတာပဲ၊ ဒီလိုဆိုရင် ယောဂီဗိုက်မနာအောင် နံရံကိုမှီပြီး ရှုမှတ်ပါ။ ပက်လက်ကုလားထိုင်နဲ့လဲ မှတ်နိုင်တယ်။ တုံးလုံး လဲလျောင်းပြီး တော့လဲ မှတ်နိုင်တယ်။ မနာမကျင်တဲ့နည်းနဲ့သာ ထိုင်ပါ။ ထိုင်မှတ်ချင်လဲမှတ်၊ အိပ်မှတ်ချင်လဲ မှတ်ပါ။ သမာဓိနဲ့ဉာဏ်ဖြစ်လာရင် ဒီအလုံးဟာ ပျောက်ကင်း သွားတတ်ပါတယ်”

“မှန်ပါ။ ဆရာတော်ပြောတဲ့အတိုင်း တပည့်တော်မ ဆက်ပြီးတော့ အားထုတ်ပါ့မယ်။ ဒါပေမယ့် ဆရာဝန်ကိုတော့ သွားပြီး ပြကြည့်ချင်သေး တယ် ဘုရား” လို့ လျှောက်တော့ ဘုန်းကြီးက “အေး....အေး... ပြကြည့်ချင် သေးလဲ ပြကြည့်သေးတာပေါ့၊ ပြပြီးရင်တော့ ပြန်လာခဲ့” လို့ ပြောလိုက် တယ်။

ဒါနဲ့ သူဟာ အိမ်ပြန်ပြီး ဆရာဝန်ကို သွားပြသတဲ့။ ဆရာဝန်စမ်းသပ် ကြည့်ပြီးတော့ ခင်ဗျားအလုံးက ခွဲထုတ်ပစ်မှဖြစ်မယ်။ တရားကိုတော့ ဆက် မထိုင်နဲ့တော့၊ တရားပြန်ထိုင်ရင် ခင်ဗျား သေသွားလိမ့်မယ်လို့ ဆရာဝန်က ပြောလိုက်သတဲ့။ ဒီအကြောင်းကို ၂ ရက် အိမ်မှာနေပြီး ရိပ်သာကိုပြန်လာ တော့ ယောဂီက ပြောပြလို့ သိရတယ်။

“ဒီလိုဆိုရင် ယောဂီ ဆက်သာအားထုတ်ပေတော့၊ လှပဲသေမှာလား၊ အလုံးကြီးပဲ ကြေပျက်ကျသွားမှာလားဆိုတာ သိရမှာပေါ့၊ ယောဂီရဲ့ ကိုယ် ကိုသာ သက်သာအောင်ထားပြီးတော့ ထိုင်ပါ။ ကုလားထိုင်နဲ့ ထိုင်ချင်ထိုင်၊ မှီပြီးထိုင်ချင်ထိုင်၊ အိပ်မှတ် စောင်းမှတ် မှတ်နိုင်တာပဲ၊ စားတိုင်းသောက်တိုင်း လဲ ရှုမှတ်မှုမလွတ်စေနဲ့၊ ထမင်းစားတဲ့အခါမှာ ထမင်းလုတ်ကိုပြင်ရင် ပြင်တယ် ပြင်တယ်၊ ယူရင် ယူတယ်... ယူတယ်၊ ပါးစပ်ကံ ဟတယ်၊ ခွံ့တယ်၊ ဝါး တယ်၊ မျိုရင် မျိုတယ်....မျိုတယ်လို့ ရှုမှတ်ပြီးတော့ စားပါ၊ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး တရားပေးစဉ်က ဒီလိုမှတ်ပြီး စားရမယ်လို့ ဟောပြထားတာပဲ၊ သဗ္ဗညုမြတ်ဘုရားကလဲ ‘အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီဟောတိ’လို့ သတိပဋ္ဌာန ပါဠိတော်မှာ ဟောတော် မူထားတာပဲ၊ ‘အသိတေ’စားရင် စားတဲ့အခါ၌ ‘သမ္ပဇာနကာရီ’ ကိုယ်တိုင် ကွဲကွဲပြားပြားသိအောင် ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ ‘ဟောတိ’ ဖြစ်၏”

“ဒီလို ရှုမှတ်ပြီး စားတဲ့အခါမှာ ထမင်းလုတ်ပြင်နေတဲ့ဆီသို့သာ သတိ ကလေးက တန်းကနဲ၊ စိုက်ကနဲ သွားတာဟာ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်လို့ ခေါ်တယ်။ မလွတ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်တာကဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း ကိုယ်က ကြွလာတာလို့၊ စိမ့်လာတာလို့၊ ဖြန်းကနဲ အေးကနဲ

ဖြစ်လာတာလို ဖြစ်ပေါ်လာတာက ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂလို့ ခေါ်တယ်။ တစ်ခါ တစ်ခါတစ်ခါ ကိုယ်က သိမ်မွေ့ လာတာလို၊ ပျောက်သွားတာလို ဖြစ်ပေါ် လာတာကို ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီ ပီတိပဿဒ္ဓိတွေ အားကောင်း လာရင် ဗောဇ္ဈင်ရဲ့သတ္တိကြောင့် ဒီအလုံးဟာ ကြေကွဲသွားလိမ့်မယ်။ ကြီးစား ပြီးတော့သာ အားထုတ်ပါ ယောဂီ”

“မှန်ပါ။ အားထုတ်ပါမယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်မ မလျော့ပါဘူး၊ မခွဲမစိတ်ရပ်နဲ့သာ ပျောက်သွားရင် တပည့်တော်မ သိပ်ဝမ်းသာတာပေါ့ ဘုရား” လို့ ဆိုပြီး အားထုတ်လိုက်တာ ၁၅ ရက်လောက်ရှိတော့ ပြောတဲ့ အတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး ထမင်းစားနေစဉ် “ပုဂံစော်နံလိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့၊ ဒါနဲ့ တပည့်တော်မ လိုက်ပြီးရှာတော့ ကိုယ့်ဝမ်းထဲကဖြစ်နေပါတယ် ဘုရား” လို့ ဘုန်းကြီးအား လျှောက်ထားပါတယ်။

“ဒီလိုဆိုရင် ယောဂီရဲ့အလုံးကြီး ပျောက်တော့မယ်လို့ သာ အောက် မေ့ပေတော့” လို့ ဘုန်းကြီးကပြောတဲ့အတိုင်း တဖြည်းဖြည်း ကြေကျပျောက် ကင်းသွားပါတယ်။ ယောဂီလဲ ဝမ်းသာလို့ အိမ်ပြန်ရောက်တော့ ဆရာဝန်ထံ သွားပြတယ်။ ဆရာဝန် စမ်းသပ်ကြည့်ပြီး “ဟာ ခင်ဗျားအလုံးကြီး မရှိ တော့ဘူး၊ ဘာလုပ်သလဲ” လို့ မေးတော့....

“ကျွန်မ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာကို သွားရောက်ပြီးတော့ တရား အားထုတ်တယ်လေ၊ ဆရာဝန်က တရားအားထုတ်ရင် သေလိမ့်မယ်လို့ ကို ပြောတာ၊ ခု ကျွန်မ မသေတဲ့အပြင် ရောဂါတောင် ပျောက်ကင်းသွားပြီ” လို့ အားရဝမ်းသာစွာ ပြောလိုက်တော့....

“ဟာ....ဟုတ်လား၊ ခင်ဗျားတို့တရားက အံ့ဩစရာပါကလား” ဟု ဆရာဝန်က အံ့ဩသွားသတဲ့။ (ဆရာဝန်က ကုလားဆရာဝန်တဲ့။)

အလုံးကြီးကြေကွဲပျောက်သူ ဦးအောင်ရွှေ

မော်လမြိုင်မြို့ ဒိုင်းဝန်ကွင်းမှ အသက် (၅၄) နှစ်ရှိ ဒကာဦးအောင်ရွှေ မှာလဲ ဝမ်းထဲမှာ အလုံးကြီး ရှိနေတယ်တဲ့။ သူလဲ ဒီလိုပဲ ဆရာဝန်က ခွဲရ မယ်လို့ ပြောတာပဲ။ မခွဲခင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ၁၃၃၀ ခု နယုန်လဆန်း ၅ ရက်နေ့မှာ ရောက်လာပြီး တရားအားထုတ်တယ်။ တစ်နေ့ တော့ ရှုမှတ်နေရင်း ပျောက်သွားတော့တာပဲ ဘုရားလို့ ဘုန်းကြီးကိုလျှောက် ထားပါတယ်။ သူ့လျှောက်တာဟာ ၁၃၃၁ ခုနှစ်လောက်ကလို့ တင်မိတယ်။

အလုံးပျောက်သူ ဦးသောဘန

နောက်တစ်ခုက ဒီနှစ် ၁၃၃၆ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁ ရက်
 နေ့က လာအားထုတ်တဲ့ ရွှေဘိုနယ် ကင်းပြားရွာမှ ၂၈ နှစ်၊ ၈၀၂ ရ ဦးသော
 ဘနဆိုတဲ့ ဦးပဉ္စင်းမှလဲ ညာဘက်ဘေး၌ အလုံးကြီးတစ်ခုရှိတယ်တဲ့။ ဒီအလုံး
 ကြီးက ထိုင်တဲ့အခါမှာ နံရိုးကို ထောက်ထောက်နေလို့ နာတာနဲ့ အတော်
 ပေပြီး ရှုမှတ်ရတယ်တဲ့။ ဒီလိုနဲ့ ရှုမှတ်လိုက်တာ ၂၅ ရက်ခန့်ကြာတော့ ကြေ
 ပြီး ပျောက်ကင်းသွားပါတယ် ဘုရားလို့ ဘုန်းကြီးအား လျှောက်ထားတယ်။
 အဲဒီ ဦးပဉ္စင်းကတော့ ဘယ်အချိန်က ဘယ်လို ကြေပျောက်သွားမှန်းတောင်
 မသိလိုက်ပါဘူးတဲ့။ ဘုန်းကြီးကို လျှောက်ထားတော့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်
 သောက် ရောက်မှ လျှောက်ထားပါတယ်။

ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ကင်းကြတာ ဗောဇ္ဈင်ပွားလို့ ပဲ

ဒါကြောင့် တကယ်ကြီးစားပြီး အားထုတ်တဲ့ လူမှန်ရင် ဝမ်းထဲမှာ
 ဖြစ်နေတဲ့ မကောင်းဆိုးရွားတွေလဲ မနေနိုင်ဘူး။ သူတို့အတတ်ပညာနဲ့ လုပ်
 ထားတဲ့ ရောဂါဝေဒနာမှန်သမျှလဲ ပျောက်ကင်းသွားနိုင်ပါတယ်။ ဒီပြင်လဲ
 ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ကင်းသူတွေ အတော်များများ ရှိကြပါသေးတယ်။

ဒီလို ရောဂါဝေဒနာတွေ ပျောက်ကင်းကြတာကတော့ ဗောဇ္ဈင်ကို
 ပွားများနေကြလို့ ပါပဲ။ ဗောဇ္ဈင်ပွားတယ်ဆိုတာက ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှ ဖြစ်ပေါ်
 လာခိုက် ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အတိုင်း အဝိဇ္ဇာမဝင်
 အောင် မလွတ်တမ်း ရှုမှတ်သိနေတဲ့ ဝိဇ္ဇာလို့ လဲခေါ်ရ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်လို့ လဲ
 ခေါ်ရ၊ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ်၊ ပညိန္ဒြေ ပညာ ဗိုလ် သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်လို့ လဲ ခေါ်ရတဲ့
 ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် (၇) ပါးကို ပွားနေလို့ ရောဂါတွေ ပျောက်ကင်းကြ
 တာပဲ။ ဝဋ်နာ ကံနာကတော့ မပျောက်ကင်းဘူးပေါ့လေ။ ရောဂါမပျောက်
 လဲ ကြီးစား အားထုတ်နေရင် မိမိတို့လိုချင်ကြတဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ ရနိုင်
 ပါတယ်။

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်နှင့် အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်မြတ်ကြီးတွေ
 နေထိုင်မကောင်း ဖြစ်တော်မူကြစဉ်ကတော့ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား ရွတ်တော်
 မူတဲ့ ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါး တရားကိုလဲ နာယူရုံနဲ့ပဲ ရောဂါက မဂ်နဲ့ပယ်လိုက်လို့
 ကင်းကွာသွားတဲ့ ကိလေသာလို့ပဲ လုံးဝပျောက်ကင်းသွားကြပါတယ်။ အခု
 ပြောခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ကိုယ်တိုင်ပွားများ အားထုတ်ကြလို့ ရောဂါ
 ပျောက်ကင်းသွားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပါ။

ဒါပြင်လဲ အမှတ်ရတုန်း ဆက်ပြောပါဦးမယ်။ ဒါကတော့ မြင်းခြံမြို့ မဟာစည်ရိပ်သာခွဲကို စပြီးတည်ထောင်တဲ့ အဘက်ဘက်မှ ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ ဦးစီးနာယက ဆရာတော် အရှင်သုန္ဒရ၏ မိန့်ကြားချက်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒူးကိုက်နာပျောက်သွားသူ ကိုမြဆောင်

၁၃၁၃-ခု၊ ဝါခေါင်လဆုတ် ၁-ရက်နေ့က အသက် (၄၀)ရှိ ကိုမြ ဆောင် ဆိုတဲ့ဒကာတစ်ယောက် မြင်းခြံရိပ်သာ ဆရာတော်ထံသို့လာပြီးတရား အားထုတ်သတဲ့။ ဒီဒကာမှာလဲ ဒူးကိုက်တဲ့ရောဂါ စွဲကပ်နေတာ ၅-နှစ် ကြာ ပြီတဲ့။ ဆရာမျိုးစုံဖြင့် ကုသသော်လဲ မပျောက်တာနဲ့ မြင်းခြံရိပ်သာ ဆရာ တော်ထံ လာပြီး တရားအားထုတ်တာတဲ့။ အားထုတ်တဲ့အခါမှာ ဒူးရောင်ပြီး ကိုက်နေတဲ့နေရာက မှတ်လေ နာလေပဲတဲ့။ ကိုမြဆောင်ကလဲ ဆရာတော်ပြော တဲ့အတိုင်း မလွတ်တမ်းရှုမှတ်လိုက်တာ နာလွန်းလို့ မျက်ရည်ကို တောက် တောက် ကျသတဲ့။ လူကိုယ်ကလဲ နောက်လန်လိုက်၊ ကုန်းလိုက်၊ ကော့လိုက်နဲ့ ကိုးရိုးကားယားဖြစ်နေတာ ၄-ရက်ကြာအောင် မှတ်ရသတဲ့။ ဒီလိုရှုမှတ်ယင်း က အော်လိုက်တာ ဒူးရောင်ပြီး ကိုက်ခဲနာကျင်တာလဲ လုံးဝပျောက်ကင်းသွား တာ ယနေ့အထိ မပေါ်လာတော့ဘူးတဲ့။

အလုံးပျောက်သွားသူ ဦးသုမန

နောက်တစ်ခုက ၁၃၁၉-ခု၊ ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၂-ရက်နေ့က မြင်းခြံ အနောက်မြောက် ငတရော်ရွာကျောင်းမှ အသက် (၅၅)နှစ်ရှိ ဆရာတော် ဦးသုမနဆိုတာ လာရောက် တရားအားထုတ်သတဲ့။ ၎င်းဆရာတော်၏ ဝမ်းထဲ မှာ အလုံးအခဲရှိပြီး မခံသာလို့ ဆရာမျိုးစုံဖြင့် ကုသသော်လဲ သက်သာရုံမျှ သာ ရှိတယ်။ မပျောက်ဘူးတဲ့။ ဒါနဲ့ တရားအားထုတ်တာတဲ့။ အားထုတ် တော့ ဆွဲဆောင်လိုက် တွန်းလိုက် ဆွဲလိုက် စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး နှောင့်ယှက် ကြသတဲ့။ ဆရာတော်ဦးသုမနကလဲ တရစပ်ရှုမှတ်နေတော့ ဝမ်းထဲကနာလိုက် အောင့်လိုက်နဲ့ဖြစ်လာလို့ ကြောက်ဖန်ပြီး ပြန်မယ်လုပ်တာနဲ့ မြင်းခြံရိပ်သာ ဆရာတော်က....

“မကြောက်ပါနဲ့၊ ဒီရောဂါဟာ ပျောက်သွားမှာပါ၊ နိုင်အောင်သာ ရှုမှတ်ချပါ၊ ရှုမှတ်တယ်ဆိုတာ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးကို ပွားနေတာမပါ၊ မမှတ်ဝံ လို့ ကြောက်နေယင်လဲ အနားက လူထားပေးပါမယ်” စသည်ဖြင့် တရား ဟော အားပေးတာနဲ့ မပြန်တော့ပဲ ဆက်ပြီး အားထုတ်သတဲ့။ အနားမှာလဲ

အစောင့်ထားပေးရသတဲ့။ (ရောက်စကတော့ အစောင့်အဖော် မလိုပါဘူး၊ မကြောက်တတ်ပါဘူးဆိုတာနဲ့ အစောင့်မပေးရဘူး။)

ဆရာတော်ဦးသုမနလဲ မလျှော့ဘဲ ဆက်ပြီးရှုမှတ်လိုက်တာ ဗိုက်ထဲမှာ အလွန်နာလာတာနဲ့ နံနက်စောစော နောက်ဖေးထဲသွားပစ်လိုက်တာ အတုံး အခဲ အကျီအချဲ့တွေ စိမ်းနီဝါပြာတွေ ကျဆင်းသွားကြသတဲ့။ လူလဲ ပေါ့ပါး ကာ ရောဂါတွေအားလုံး ပျောက်သွားတာနဲ့ ဝမ်းသာအားရလွန်းလို့ ရိပ်သာ ဆရာတော်ထံ အစောကြီးတက်လာပြီး....

“ရောဂါတွေ သွားကုန်ပြီ၊ သွားကုန်ပြီ၊ မရှိတော့ဘူး” လို့ လျှောက် ထားသတဲ့။ ဝါဆိုလဆန်း ၂-ရက်က စပြီး အားထုတ်တာ ဝါခေါင်လထဲမှာ ရောဂါပျောက်ကင်းသွားတာပဲတဲ့။ နောက် ဝါတွင်း ၄-လပတ်လုံး ဆက်ပြီး အားထုတ်တာ ပကတိ အကောင်း ဖြစ်သွားသတဲ့။

ပန်းနာပျောက်သူ ဦးအောင်မြင့်

၁၃၂၁-ခု၊ တော်သလင်းလဆုတ် ၇-ရက်နေ့က မြင်းခြံအရှေ့လယ်သစ် ရွာမှ အသက် ၇၀-ရှိ ဦးအောင်မြင့်ဆိုတဲ့ ပန်းနာသည်တစ်ယောက် မြင်းခြံ မဟာစည်ရိပ်သာခွဲသို့လာ၍ တရားအားထုတ်သတဲ့။ ပန်းနာရောဂါစွဲကပ်တာ လဲ နှစ်ပေါင်း (၃၀)ရှိပြီတဲ့။ သူ့မှာပါလာတဲ့ငွေ ၃၀/ကို ရိပ်သာဆရာတော် ထံ အပ်နှံပြီး....

“တပည့်တော်သေယင် ဒီငွေ ၃၀/နဲ့ပဲ ချလိုက်ပါဘုရား” လို့ လျှောက် ထားသတဲ့။ ဆရာတော်က....

“ဒကာကြီး... မပူနဲ့၊ အားလုံးဆရာတော်က တာဝန်ယူမယ်၊ ကြီးစား ပြီးတော့သာ အားထုတ်ပါ” ဆိုပြီး တရားပေးလိုက်တယ်။

ဦးအောင်မြင့်လဲ အားထုတ်လို့ ၆-ရက်ခန့်ကြာတော့ ရောဂါက ပို ဆိုးလာတယ်။ ဟောဟဲ... ဟောဟဲနဲ့ဖြစ်ပြီး ၂-ရက်ပတ်လုံး ယာဂုတောင် မသောက်နိုင်ဘူးတဲ့။ ကုန်းပြီး ဟောဟဲ...ဟောဟဲနဲ့ ဖြစ်နေလို့ ယောဂီတွေ ဝိုင်းပြီး ပြုစုကြရသတဲ့။ သေတော့မှာပဲဆိုပြီး ယောဂီအချို့က ရိပ်သာ ဆရာတော်ကိုပင့်လို့ ဆရာတော်ကလဲ ကြွပြီး အားပေးတရားဟောလျက် မော တာကို အမှတ်ခိုင်းတယ်။ ဒကာကြီးကလဲ ‘မောတယ် မောတယ်’နဲ့ ရှုမှတ် လိုက်တာ ၂-နာရီလောက် မှတ်လိုက်တော့ မောတာ ပျောက်သွားသတဲ့။

နောက်တစ်ပတ်လောက်ကြာလာတော့ ရောဂါပြန်ထတာ ဥရက်ပတ်လုံး ဘာမှမစားနိုင်၊ ယခုကလဲမသောက်နိုင်ဘူးတဲ့။ လူတွေကလဲ သေတော့မှာပဲလို့ ထင်ပြီး ဝိုင်းဝိုင်းလည် ပြုစုနေကြတယ်။ ဆရာတော်ကို ပင့်သူက ပင့်သတဲ့၊ ဒါနဲ့ ဆရာတော်ကြွလာပြီး ဝေဒနာပျောက်တော့မယ့်အကြောင်း တရားဟော အားပေးလျက် ရှုမှတ်ခိုင်းရာ ဘေးမှပြုစုနေကြတဲ့လူတွေက ရယ်မောကြသတဲ့။ ('သေခါနီး ဘယ်မှာ မှတ်လို့ ရမှာလဲ' ဆိုတဲ့အနေနဲ့ ရယ်ကြတာပေါ့လေ။) ဦးအောင်မြင်ကလဲ မျော့မျော့ကလေး ဖြစ်နေရာမှ ဆရာတော်ရဲ့ အားပေးကောင်းမှုကြောင့် စူးစိုက်ပြီး ရှုမှတ်လိုက်တာ ဦးအောင်မြင် ဝမ်းထဲမှာ ဟာတာတာကြီးဖြစ်နေလို့ မှတ်မရတာနဲ့ ဆရာတော်ကိုပင့်ပြီး မှတ်လို့ မရကြောင်း၊ ဟာတာတာကြီးဖြစ်နေကြောင်း လျှောက်ထားပြန်ရာ ဆရာတော်က—

“ဆက်သာ ရှုမှတ်တော့၊ ဒကာကြီးရောဂါ ပျောက်သွားပြီ” လို့ အမိန့်ရှိတဲ့အတိုင်း ပျောက်ကင်းသွားတာ ယနေ့အထိပဲတဲ့။

ဦးအောင်မြင်ကလဲ ဘုန်းကြီးလူထွက်ဆိုတော့ သူ့ကိုယ်တိုင်ပဲ သူ့ဆွေမျိုးတွေကို တရားပြပေးနေတာ ယနေ့အထိပဲတဲ့။ (၁၃၃၅ ခုနှစ်အထိ)။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဇွဲကောင်းကောင်း ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ ဆရာပြောတဲ့အတိုင်း အားထုတ်ကြလို့ ရောဂါလဲပျောက်ကင်း၊ ဗောဇ္ဈင်လဲ ပွားများပြီးဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပါပဲ။

ခရုသင်းလိုအဖြူကွက်တွေနှင့် ယားနာတွေပျောက်ကင်းသူ
မောင်ဝင်းမြင့်၏ လျှောက်ထားချက်

(၂-၁-၇၄) ၁၃၃၆ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်း လဆုတ် ၄ ရက်၊ တနင်္လာနေ့က ရန်ကုန်မြို့၊ အထက် ပန်းဆိုးတန်းလမ်း၊ အမှတ် (၉၀) မှ ရန်ကုန် မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာသို့ အသက် (၂၀)ရှိ မောင်ဝင်းမြင့် တရား လာအားထုတ်တယ်။ တရားအားထုတ်လို့ ရောဂါ ပျောက်သွားတော့ မောင်ဝင်းမြင့်က ဒီလို လျှောက်ထားတယ်။

တပည့်တော်ဟာ ၁၆ နှစ်သားက ရွှေကျင်သွားနေပြီး သမင်၊ ချေ၊ ဆတ်၊ တောကြောင်၊ လင်းမြေ၊ ဖွတ်ဥ၊ ကျားသားမှစ၍ အညှီအဟောက်တွေကို မရှောင်တမ်းစားခဲ့ပါတယ်။ တစ်နှစ်လောက် စားမိတော့ လက် ခြေပါ မကျန် ကစ်ကိုယ်လုံး ယားနာတွေ ပေါက်လာပါတယ်။ သွေးလဲမသန့်၊ အသား အရေလဲ မကောင်း ဖြစ်လာပါတယ်။ ည ညမှာလဲ ယားကနဲ ထထကုတ်ရတာ

တစ်ညလုံးလိုလိုပါပဲ ဘုရား။ ဒီရောဂါကြောင့် ကျောင်းလဲ မှန်မှန်မတက်နိုင်၊ စာတွေလဲ နောက်ကျကျန်ရစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါနဲ့ ဆရာဝန်မကျစ်ကိုပြုပြီး နေ့တိုင်း ဆေးထိုးဆေးစားခဲ့တာ ၃ လ တိတိ တစ်ရက်မှ မပျက်ခဲ့ပါဘုရား၊ တစ်ခါဆေးထိုးရင် (ရှစ်ကျပ်)သာပေး ရတယ်၊ မထူးခြားပါဘုရား။

တစ်ခါ အရေပြားရောဂါ အထူးကု ဒေါက်တာထွန်းလွင်ကိုပြုပြီး ဆေး ထိုး ဆေးစားပြန်ပါတယ်။ ၂လခွဲကြာလို့ ဘာမှမထူးခြားပါ၊ ငွေသာ တစ်နေ့ ၁ဝိ(တစ်ဆယ်ကျပ်) ကုန်ပါတယ်၊ ပျော်ပွဲရှင်ပွဲတွေကိုသွားလဲ ခဏပဲပျော်ရှင် မှုရပါတယ်၊ ဒီယားနာကြောင့် စိတ်ညစ်ရတာက များပါတယ်။ ဒီရောဂါဟာ ၁၆ နှစ်မှ အသက် ၂၀ အထိ ခံစားခဲ့ရပါတယ်၊ တစ်ရက်မှ စိတ်မချမ်းသာရ ပါဘုရား။

သာသနာ့ရိပ်သာ ရောက်လာပုံ

(၂-၁၂-၇၄) နေ့က အဘိုးဖြစ်သူက သာသနာ့ရိပ်သာကို လိုက်ပို့ လို့ တရားစအားထုတ်ပါတယ်၊ ထိုင်လို့ နှစ်မိနစ်လောက်ကြာရင်ပဲ ယားလာပါ တယ်၊ မှတ်လို့ မပျောက်ပါ၊ (၁၁-၁၂-၇၄) နေ့က ယားလွန်းလို့ မနေ နိုင်တာနဲ့ အိမ်ကိုထွက်ပြေးခဲ့ပါတယ်၊ အိမ်မှာလဲ တစ်ညလုံး ထကုတ်လိုက် မှတ် လိုက်နဲ့ မိုးလင်းခဲ့ပါသယ်။

မိုးလင်းတော့ အဘိုးဖြစ်သူ ရိပ်သာကို ပြန်လိုက်ဖို့ခေါ်တာနဲ့ မလိုက် ချင်ပဲနဲ့ပင် ပြန်လိုက်ခဲ့ပါတယ်၊ နေ့လယ်မှာ ဆရာတော်ကို ယားလွန်းလို့ မမှတ်နိုင်ကြောင်း လျှောက်ထားပါတယ်၊ ဆရာတော်က နိုင်အောင်မှတ်ပစ်၊ ပျောက်သွားလိမ့်မယ်၊ ဆေးထိုးရင် ငွေလဲကုန်၊ အသားလဲနာမယ်တဲ့၊ ဒါနဲ့ ညနေ ၄ နာရီမှ ၅ နာရီထိ ထိုင်မှတ်တာ ၅ မိနစ်လောက်ကျတော့ ယားလာ ပါတယ်၊ 'ယားတယ် ယားတယ်'နဲ့ နိုင်အောင် မှတ်ချလိုက်တာ ပျောက်သွား ပါတယ်၊ အတော်လဲ ဝမ်းသာသွားပါတယ်၊ ညပိုင်း ၆ နာရီမှ ၇ နာရီအထိ ထိုင်မှတ်ပါတယ်၊ ယားလာပြန်ပါတယ်၊ မျက်ရည်ကျအောင် ပေလိမ်ပြီး မှတ် ပါတယ်၊ နတ်ပူးလာတာလို တုန်တုန်ရီရီ ဖြစ်လာပါတယ်၊ မလျော့ဘဲ စူးစိုက် ပြီး မှတ်ပေမယ့် မပျောက်တာနဲ့ ဖောင်းတာ ပိန်တာကိုပြောင်းပြီး မှတ်လိုက် ပါတယ်၊ ဒီတော့မှ ယားတာဟာ ဘယ်လိုပျောက်သွားလိက်မှန်းတောင် မသိ ပါဘူး၊ အံ့ဩလောက်အောင်ပဲ ပျောက်သွားပါတယ် ဘုရား။

နောက်နေ့တွေကျတော့ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်းပဲ ပျောက်ပျောက်သွား
ပါတော့တယ်။ စိတ်လဲ အတော်ပျော်ရွှင်လာပါတယ်။ တရားထိုင်ချင်တဲ့စိတ်
ပိုပြီးများလာပါတယ်။ (၂၀-၁၂-၇၄)မှာ ယားလာပြန်ပါတယ်။ မှတ်လို့
မပျောက်နိုင်ပါ။ ချွေးရော မျက်ရည်တွေပါ ကျလာပြီး တစ်ကိုယ်လုံး ဆတ်
ဆတ်ခါ တုန်အောင် မှတ်ချလိုက်မှပဲ ပျောက်သွားလိုက်တာ ဘယ်လိုကနေပြီး
ဘယ်လို ပျောက်သွားမှန်းတောင် မသိလိုက်တော့ပါဘူး ဘုရား။

(၁၀-၁-၇၅) ရောဂါလုံးဝပျောက်ပုံ

၁၀-၁-၇၅ နေ့ နံနက် ၃-နာရီမှ ၅-နာရီအထိ ထိုင်ပြီး မှတ်ပါတယ်။
ခြေ လက် ကျော ခေါင်းတို့မှ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ယားလာပါတယ်။ မှတ်တော့လဲ
ပျောက်ပါတယ်။ နောက်တစ်ကိုယ်လုံးဟာ ဗြဲန်းခနဲ ယားလာပါတယ်။ စူးစိုက်
မှတ်လိုက်တော့ ဝေဒနာတွေ စုပေါင်းပြီး ခေါင်းက ထွက်သွားပါတယ်။
နာခေါင်း ပါးစပ်နဲ့ငယ်ထိပ်ပါ အပူရှိန်တွေထွက်သွားပါတယ်။ ဗိုက်အောက်
ပိုင်းမှ ခြေဖျားအထိ အပူခိုးတွေထွက်သွားပါတယ် ဘုရား။

၎င်းနေ့ ၁၁-နာရီမှာ ရေချိုးမယ်လို့ အခန်းအပြင်မှာ ခဏမျှထိုင်နေ
တုန်း တပည့်တော်အနားမှာ ခွေးတစ်ကောင်လာပြီး ဝပ်နေပါတယ်။ ခွေးစော်
နံ့လို့မခံနိုင်တဲ့အတွက် ခွေးကိုမောင်းထုတ်လိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ခွေးနံ့က
နံ့မြဲနေပါတယ်။ အခန်းထဲဝင်တော့လဲ နံ့နေပါတယ်။ ဒါနဲ့ ဘာကများ
ဒါလောက်တောင် နံ့နေတာပါလိမ့်ဆိုပြီး လိုက်ရှာပါတယ်ဘုရား။ ရှာတဲ့
နေရာတိုင်းမှာပဲ အနံ့ကနံ့နေပါတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ကိုယ့်ကိုကိုယ် မသက်ာ
ဖြစ်ပြီး စမ်းကြည့်တော့ အဟုတ်ကိုပဲ တပည့်တော်ကိုယ်က နံ့နေကြောင်း
တွေ့ရပါတယ်။

ဒါနဲ့ရေသွားချိုးပါတယ်။ ဆပ်ပြာကိုအထပ်ထပ်တိုက်ပါတယ်။ အနံ့က
မပျောက်ပါဘုရား။ နောက်ဆုံး အဝတ်လဲပြီးသည့်တိုင်အောင် နံ့နေတုန်းပါပဲ
ဘုရား။ ၁၂-နာရီမှ ၁-နာရီအထိ တရားထိုင်မှတ်နေတုန်းလဲ ဒီအနံ့ ကြီးကနံ့မြဲ
နံ့နေပါတယ်။ စောစောပိုင်းကလောက်တော့ အနံ့ကမဆိုးလှတော့ပါ။ ဒါ
ပေမယ့် ၁၁-ရက်မှ ၁၂-ရက်အထိ ၂-ရက်တိတိ နံ့နေပါသေးတယ်။ တပည့်
တော် ဒီအကြောင်းကိုရှက်ဟာနဲ့ ဆရာတော်အား မလျှောက်ထားခဲ့ပါဘုရား။

အဲဒီက နောက်ပိုင်းကျတော့ ခွေးနံ့လဲမနံ ယားနာတွေလဲ ပျောက်
ကင်းပြီး သွေးသားလဲသန့်စင်၊ အသားအရေတွေလဲ စိုစိုပြည်ပြည် ဖြစ်လာ
ပါတယ် ဘုရား။ အရေပြားဆေးရုံက ဆရာမကပြောထားဖူးပါတယ်။

“ဒီရောဂါဟာ ဘယ်လောက်ပဲ ဆေးထိုးထိုး ပျောက်မှာမဟုတ်ဘူး” တဲ့။ ခုတော့ ဘယ်လိုပျောက်သွားတာလဲလို့ မေးပါတယ်ဘုရား၊ တပည့် တော်က—

“မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာမှာ တရားသွား အားထုတ်ပါတယ်၊ ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို မလွတ်တမ်း ရှုမှတ်လို့ ပျောက်ကင်းသွားတာပဲ” လို့ ပြောပြတော့ ဆရာမတွေက....

“ဟင်....ဒီတရားက တော်တော်ကိုစွမ်းတဲ့တရားပါကလား” လို့ ချီး မှမ်းကြပါတယ် ဘုရား။ (၁၃-၁-၇၅) နေ့မှစပြီး ဘုရား တပည့်တော်ရဲ့ ရောဂါဝေဒနာဟာ အမြစ်ပြတ် လုံးဝပျောက်ကင်းပြီး သွားပါတယ်ဘုရား။

ရောဂါခံစားခဲ့ရသူ
ယောဂီ ဝင်းမြင့်

အမှတ် ၉၀၊ အထက်ပန်းဆိုးတန်းလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

[ရန်ကုန်မြို့ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ နာယက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော် အရှင်သုဇာတမဟာထေရ် ဟောကြားတော်မူသော “ရှုမှတ်သိမြင် နိဗ္ဗာန်ဝင်” တရားတော်စာအုပ် (၁၉၈၂၊ နိုဝင်ဘာလ၊ ညောင်ကန်စာပေ) မှ ကောက်နုတ် ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလားတူ တရားရှုမှတ်ရင်း ရောဂါပျောက်ပုံ မှတ်တမ်းများကို ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူသော ‘တက္ကသိုလ်ဝိပဿနာတရားတော်’ နှင့် ‘သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်’ တရားတော် စာအုပ်များ နောက်ဆက်တွဲတွင် ဖော်ပြထားရာ အလွန်ပင် မှတ်သားကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းလှပါ၏။]

မြန်မာ အင်္ဂလိမာလ

သို့မဟုတ်

ဝါးခယ်မ သခင်အောင်သင်း

နိဗ္ဗာန်ဆော် ဦးနု

“ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ရတဲ့ အလုပ်ဟာ မခက်ပါဘူး၊ မပင်ပန်းပါဘူး၊ ဘူးသီး၊ ခရမ်းသီး ရောင်းရတဲ့အလုပ်ကမှ ခက်သေးတယ်၊ ပင်ပန်းသေးတယ်”

ဘဝတစ်သက်တာတွင် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော ဝိပဿနာတရားကို လူအများ အားထုတ်ချင်လာအောင် အခွင့်ကြုံတိုင်း အရှေ့အနောက် ရောက်လေရာ တိုင်းပြည်တိုင်း၌ တိုက်တွန်းဟောပြောလေ့ရှိသူကား နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးနုဖြစ်ပါ၏။

ဦးနုသည် ဝိပဿနာတရားကို စာတွေ့နှင့် လက်တွေ့ပေါင်းစပ်၍ ဟောတတ်သည့်အပြင် ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုကလေးများကို ကြားညှပ်ဖော်ပြတတ်သော ကြောင့်လည်း လူအများကို ပို၍ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်း ရှိလှ၏။

ယခု ဖော်ပြလတ္တံ့သော ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုမှာ ၂၀-၁၂-၀၁ နေ့က မဟာစည်ဩဝါဒခံ ညောင်ကန်အေး သာသနာ့ရိပ်သာ ခြံမြေရေစက်ချပဲ့၌ ဦးနုဟောကြားသော ‘ဝိပဿနာတရားတော်’ မှ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတရားတော်ကို ထိုရိပ်သာ၌ပင် ပထမအကြိမ် ‘ဘုံကထိန်’ အကြိုတရားပွဲအဖြစ် ၆-၁၁-၀၁ နှင့် ၇-၁၁-၀၁ နေ့များတွင် နှစ်ပိုင်းခွဲ၍ ထပ်မံဟောကြားပါ၏။ ညောင်ကန်အေး သာသနာ့ရိပ်သာဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့မှ စာအုပ်အဖြစ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေထားပြီးလည်း ဖြစ်ပါ၏။ သို့သော် အများစု ဖတ်ရှုနာကြားဖူးလိမ့်ဦးမည် မဟုတ်ဟု ထင်မြင်သဖြင့် လည်းကောင်း၊ မျက်မှောက်ခေတ် ပဋိပတ်လုပ်ငန်း ခွင့်နှင့်စပ်၍ အားတက်ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဝတ္ထုဖြစ်သဖြင့် အများစုသိမှတ်ဖွယ် ကောင်းသည်ဟု ယုံကြည်သောကြောင့်လည်းကောင်း ထပ်လောင်းဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုဝတ္ထုကား မြန်မာ အင်္ဂုလိမာလဟုဆိုရမည့် မျိုးချစ်လူမိုက်ကြီး ဝါးခယ်မ သခင်အောင်သင်းနှင့်ဇနီး ဆရာမကြီး ဒေါ်သိန်းတင်တို့အကြောင်း ဖြစ်ပါ၏။ ဦးနု နိဗ္ဗာန်ဆော်လုပ်၍ သူတို့နှစ်ဦး မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ ရောက်ပြီး ဘဝပြောင်းလဲသွားပုံကို တင်ပြ၍ ထားပါ၏။ လူရိုင်းကြီးများကိုပင် ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူနိုင်သော 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ' ဂုဏ် တော် သခင် ဘုရားရှင်၏ 'သန္တိဋ္ဌိက၊ အကာလိက' တရားတော်ကား ကျေးဇူး ကြီးမြတ်လှပါပေစွ။

သခင်အောင်သင်း၊ ဒေါ်သိန်းတင်တို့ အကြောင်း ၁၉၅၉-ခုနှစ်က လည်း ဝိပဿနာဟောပြောပွဲတစ်ခု၌ အင်္ဂုလိမာလ တစ်ကြိမ် ဟောပြောခဲ့ဖူးရာ ယင်း ဇနီးမောင်နှံတို့၏ ဓာတ်ပုံနှင့်တကွ ၃၅-မျက်နှာရှိ အင်္ဂုလိမာလအုပ်ငယ် တစ်အုပ်ပင် ရိုက်နှိပ်ခဲ့ဖူး၏။ ယင်း ဟောပြောပွဲ၌ ဇနီးမောင်နှံကိုယ်တိုင် တက် ရောက်ကာ ဦးနု၏ ဟောပြောချက်ကို ထောက်ခံချက် ပေးသောအားဖြင့် ပရိသတ်များအား ကျေးဇူးတင် တိုက်တွန်းစကားများကိုပင် အဆီးသီး ပြော ကြားခဲ့လေရာ အလွန်ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အားကျဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။ ဝိပဿနာသမိုင်းတွင် မမေ့ ပျောက်စကောင်းသောဟောပြောချက်များလည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဦးနု၏ ဟောပြောချက်နှင့်အတူ သခင်အောင်သင်း၊ ဒေါ်သိန်းတင်တို့၏ ဝန်ခံချက်ကိုပါ ဤ၌ မှတ်တမ်းတင်ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ငရဲကျမှာ မကြောက်တဲ့လူ

အနှစ် ၃၀-ခန့်ကတုန်းက ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား ကြီးအား နာယကအဖြစ်တင်မြှောက်ပြီး သာသနာ့ရိပ်သာလှိုင်ခေါ် တဲကမ္မဋ္ဌာန်း တိုက်ကြီးတစ်တိုက်ကို ရန်ကုန်မှာ ကျွန်တော်တို့ စတင်ထူထောင်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်အထိ ဝိပဿနာဆိုတာ ဘာလဲလို့ ကျွန်တော်အလျဉ်းမသိသေးဘူး။

တစ်နေ့တော့ သာသနာ့ရိပ်သာမှာ လူကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတစ်ဦးနဲ့ စကား ပြောနေရင်း အဲဒီကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက....

“ဝိပဿနာတရားဟာ အလွန်ထူးဆန်းတယ်၊ မဂ်ဖိုလ်ရတဲ့အထိ တရား အားထုတ်နိုင်တဲ့ သူများအား ဘဝပြောင်းလိုက်သလို ဖြစ်စေနိုင်တယ်၊ ဘဝ ပြောင်းသွားပုံမှာ တသက်လုံးကောင်းလာတဲ့ယောဂီများမှာ ကောင်းကောင်း မသိသေးဘူး၊ အစက အလွန်ဆိုးခဲ့တဲ့ ယောဂီမှာတော့ ထူးထူးခြားခြား ဆီသာ တယ်၊ ပိုဆိုးလေ ပိုထူးခြားလေပဲ” လို့ ပြောပြတယ်။

ဒါကြောင့် အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာ ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ခြင်း၊ မမုန်သော မေထုန်မှီလဲမှုမှ ရှောင်ခြင်း၊ လိမ်မပြာခြင်းမှ ရှောင်ခြင်း၊ သေရည်သေရက်သောက်စားခြင်းမှ ရှောင်ခြင်းဆိုတဲ့ ငါးပါးသီလကို အစဉ် ချိုးဖောက်နေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ မိတ်ဆွေထဲက လူတစ်ယောက်ကို ပထမဆုံး ပြေးသတိရလိုက်တယ်။ သူ့နာမည်က သခင်အောင်သင်း၊ ကျွန်တော်တို့နှင့် ကျောင်းနေဖက်၊ သူကကြီးတယ်။ ကျောင်းမှာ ကျွန်တော်နဲ့ တစ်ခါ ရန်ဖြစ် ကြရသေးတာ မှတ်မိသေးတယ်။ အဲဒီအချိန်က ကျွန်တော် ဘက်က ကျွန်တော့် ညီကသာ မကူရင် ကျွန်တော် သေမလားတောင် မပြောနိုင်ဘူး၊ ကျောင်းက ထွက်ပြန်တော့လဲ သူဟာ လူမိုက်ကြီးပဲ။ သူမလုပ်ဖူးတဲ့ ဒုစရိုက်ရယ်လို့ မရှိဘူး။ သူ့ကိုသိသူတိုင်းက ဖိန့်ဖိန့်တုန်အောင်ကို ကြောက်နေရတဲ့ သခင်အောင်သင်း ခေါ်တဲ့ လူဆိုးကြီး။ ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာမှာ တရားအားထုတ်ဖို့ သူ့ကို ခေါ် ယူပြီး ကျွန်တော် တိုက်တွန်းတယ်။

“မသွားချင်ဘူး၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်တာဟာ သူ့အလုပ် မဟုတ်ဘူး” လို့ ငြင်းတယ်။

“ဒီတရားကိုသာ အားမထုတ်နိုင်ရင်တော့ ကိုယ်လွန်ကျူးခဲ့တဲ့ အကု သိုလ်တွေက ငရဲကိုချမှာ သေချာနေတယ်” လို့ ပြောလဲ သူက....

“ကျွန်တော် ငရဲကျမှာမကြောက်ပါဘူး” တဲ့၊ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းခါးခါး သီးသီး ငြင်းဆန်နေတယ်။ ဒီတော့ မိတ်ဆွေများမှာ ဝိုင်းပြီးတိုက်တွန်းလို့....

“ကဲ....ဒါဖြင့် အစမ်းအားထုတ်ကြည့်မယ်” ဆိုပြီး သာသနာ့ရိပ်သာကို ရောက်သွားခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် သုံးရက်လောက် ကြာတယ်ဆိုရင်ပဲ သခင် အောင်သင်း ရိပ်သာမှာမရှိဘူး၊ ထွက်ပြေးတယ်။ ဒါနဲ့လိုက်ရှာကြတော့ သုံးလ လောက်ကြာမှ သူ့ကိုတွေ့ကြရတယ်။ မိတ်ဆွေတွေက ကျွန်တော် ဆီပြန်ပို့လို့ ရောက်လာတော့ သူ့ကိုမေးကြည့်တယ်—

“ဘာပြုလို့ ရိပ်သာက ထွက်ပြေးရတာလဲ” လို့။

“တစ်ခန်းထဲမှာ အတူတူအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီတစ်ဦးကို သတ်ချင်တဲ့ စိတ်တွေ တားမနိုင် ဆီးမရအောင်ဖြစ်လာလို့ သတ်မိမှာစိုးတာနဲ့ ဆက်ပြီး အားမထုတ်တော့ဘဲ အိမ်ပြန်သွားတယ်” လို့ ပြောတယ်။ နောက်သုံးလလောက် ကြာတဲ့အခါ ကျွန်တော်တို့ ဝိုင်းပြီး တိုက်တွန်းချက်အရ သခင်အောင်သင်း သာသနာ့ရိပ်သာကို တရားအားထုတ်ဖို့ တစ်ကြိမ်သွားပြန်တယ်။

အဲဒီအကြိမ်မှာ သူ့ကို တစ်ခန်းသပ်သပ်ပေးထားဖို့ စီစဉ်ရတယ်။ ကျွန်တော်လဲ နေ့စဉ် သူ့ထံသွားပြီး စုံစမ်းတယ်။ တနင်္ဂနွေနံနက်ပတ်လောက် ကြာတဲ့အခါ အစဉ်ထာဝရ မှန်ကုပ်ကုပ် ကြမ်းတမ်းတမ်းဖြစ်နေတဲ့ သူ့မျက်နှာဟာ တစ်မျိုးတစ်ဖုံပြောင်းလဲသွားပြီး ကြည်လင်သလိုလိုဖြစ်လာတယ်။ တစ်လကျော်ကျော်လောက် ကြာတဲ့အခါ သူဟာ သိသိသာသာပဲ နူးညံ့သိမ်မွေ့လာတာကို တွေ့ရပါတယ်။ နှစ်လလောက်ရှိတယ်ဆိုရင်ပဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြုဆရာတော်များ ကျေနပ်သည်အထိ အားထုတ်နိုင်တာကို တွေ့ရတယ်။

မသေဘဲ ဘဝပြောင်းသူ ဇနီးမောင်နှံ

သာသနာ့ရိပ်သာမှာ တရားအားထုတ်ပြီးတဲ့ သခင်အောင်သင်းရဲ့ဘဝဟာ အလွန်ပဲ ထူးခြား မှတ်သားလောက်အောင် ပြောင်းလဲသွားပါတယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင် ကိုယ်တွေ့ဖြစ်လာတဲ့အချိန်မှာ သူ့ဇနီးမသိန်းတင်ကိုပါ ရိပ်သာကို ပို့ပေးဖို့ ကျွန်တော်ကို အကူအညီတောင်းလာတယ်။

မသိန်းတင် ဆိုတာကလဲ ဇာတိကြီး၊ နာမည်ကြီး၊ ကြက်ခေါင်းဆိတ် မခံတဲ့မိန်းမ၊ သခင်အောင်သင်းနဲ့မရသင်က သူဟာ မုဆိုးမ၊ အရင်ဇယ ကျားကြီးနဲ့တုန်းကဆိုရင် သူ့ဩဇာကြီးပဲ။ အင်မတန် လင်ကိုနှိုင်းတယ်။ နာမည်ကျော် လူဆိုးကြီး အောင်သင်းနဲ့ရတယ်ဆိုရင်ပဲ အရပ်ထဲကပြောလာကြတယ်။ ဒီလင်မယား ကြာကြာခံမှာမဟုတ်ဘူး၊ ကွဲမှာပဲလို့။ သူတို့ နှစ်ယောက်ကလဲ တစ်ယောက်အပေါ် တစ်ယောက် အမှားမခံဘူး၊ မကြာပါဘူး၊ ရန်ပုံကြည့် ကြရတော့တာပါပဲ။

သခင်အောင်သင်းနဲ့ကျတော့ မသိန်းတင်လဲ မိအောင် မကြမ်းနိုင်တော့ဘူး။ ထစ်ကနဲဆို ယောက်ျားက လိုက်ရိုက်လို့ ထွက်ထွက်ပြေးရတာ မကြာခဏပဲ။ သူတို့ရန်ပုံဟာ အလွန်မှ ကြောက်စရာလဲကောင်းတယ်။ ရန်ပုံပြီးတိုင်း မသိန်းတင်ရဲ့မျက်နှာမှာ အညိုအမည်းစွဲပြီး ရောင်ရမ်းနေတာပဲ။ တစ်ခါကများ ဘယ်လောက်အထိ ဆိုးသလဲဆိုတာ ယောက်ျားလုပ်တဲ့လူကရိုက်ပုတ်ထိုးကြိတ်ပြီး အကျီလုံချည်ပါ ဆုတ်ဖြူ နောက်ကလိုက် ရွှေကပြေး၊ မသိန်းတင် တစ်ယောက် ဝတ်လစ်စလစ် လမ်းဘက် ထွက်ပြေးရရှာတယ်။ အဲဒီလို လင်မယား။

အခု သူ့ယောက်ျား သခင်အောင်သင်း ကိုယ်တိုင်က သူ့ဇနီးကို ရိပ်သာပို့ပေးပါဆိုလို့ မသိန်းတင်ကိုပါ ရိပ်သာပို့ ပေးခဲ့ရတယ်။ မသိန်းတင်လဲ

သခင်အောင်သင်းနှင့် ဇနီး-ဒေါ်သိန်းတင်

မကြာပါဘူး၊ တစ်လခွဲလောက် ရှုမှတ်မိတယ်ဆိုရင်ပဲ ကမ္ဘာ့ငှာန်းနည်းပြ ဆရာ
တော်များ အားရ ကျေနပ်သည်အထိ အားထုတ်နိုင်ခဲ့တယ်။ မသိန်းတင်ရဲ့
ကာယကံ ဝစီကံကအစ အမှုအရာတွေအားလုံး နူးညံ့သိမ်မွေ့ လာတယ်။ သူတို့
ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ယောက်စလုံးရဲ့ဘဝဟာ ထူးထူးခြားခြား သိသိသာသာကြီးကို
ပြောင်းလဲသွားကြတယ်။

တရားတော်မြတ်ရဲ့ လက်တွေ့ အကျိုးကျေးဇူးတွေပါပဲ။

အဲဒီအချိန်ကစပြီး လင်မယားလဲ ရန်မဖြစ်ကြတော့ဘူး။ ရှေးက ခုစရိုက်
အမှုအကျင့်တွေ စရိုက်ဆိုးတွေ အားလုံး စွန့်ပစ်လိုက်ကြတယ်။ ရှေးက ပေါင်း

သင်းခဲဟဲ့ မိတ်ဆွေ လူဆိုးတွေနဲ့လဲ လုံးဝ အဆက်ဖြတ်နိုင်ခဲ့တယ်။ သတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်း၊ မှားယွင်းသော မေထုန်အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ လိမ်ပြောခြင်း၊ သေရည် သေရက် သောက်စားခြင်း ဆိုတဲ့ စရိုက်ဆိုးများနဲ့ လမ်းခဲ လိုက်ကြတယ်။ အော်သံ ငေါက်သံ ဆဲသံ ဆိုသံ ရိုက်နှက်သံ တွေနဲ့ နေ့စဉ်ဆူညံနေတဲ့ သူတို့ရဲ့ အိမ်ဟာလဲ အဲဒီအချိန်ကစပြီး တိတ်ဆိတ်သွားတယ်။

နောက် နေရာပါ ပြောင်းပြီး လင်ကိုယ်မယား တရားအာရုံနဲ့ပဲ တိတ်ဆိတ် အေးချမ်းစွာ နေလာခဲ့ကြတာ ယခုထိအောင်ပါပဲ။

ဒါဟာ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများခြင်းအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ရှင်ရဲ့ တရားတော်ဟာ လူသား တစ်ယောက်အား မည်မျှလောက် တိုးတက် ပြောင်းလဲသွားစေနိုင်တယ်ဆိုတဲ့အချက်ကို ထွန်းပြတ်ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်မှန်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

(နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးနု၊ ယခု ပိဋကတော် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ဝိပဿနာတရားနှင့်စပ်၍ လူမှိုက်ကြီးများပင် လျှင် မင်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ယခုဘဝမှာပင် မျက်မှောက်ပြုကြ၊ ရရှိခံစားနိုင်ကြ ပုံများကို အကျယ်တဝင့် ဆက်လက် ဟောပြော၏။ မင်လေးဆင့်၊ ဖိုလ်လေးဆင့် တက်ပုံ၊ ဖိုလ်ဝင်စားပုံ စသည်များကို ကျမ်းဂန်နှင့် လက်တွေ့ သာဓကများ နှီးနှောကာ ဟောပြောပြီးနောက် သခင် အောင်သင်းနှင့် ဆရာမကြီး ဒေါ်သိန်းတင်တို့က ပရိသတ်ထဲမှ ထွက်လာကာ ဓမ္မဟောပြောပွဲ လာသူများအား အောက်ပါအတိုင်းဆက်လက်၍ ဝန်ခံတိုက်တွန်းစကားများ အသီးအသီး ပြောကြားကြသည်။)

ဘဝပြောင်းသူနှစ်ဦး၏ ဝန်ခံချက်

သဘာပတိ လူကြီးမင်းရှင်.....!

ဦးနု၏ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ ဟောပြောပွဲကြီးသို့ ကြွရောက်လာကြတဲ့ လူကြီးမင်းများ ရွှေမှောက်မှာ ယခုလို စံပြုခံရတဲ့ အခွင့်ကောင်းကြီးကို ပေးစွမ်းတော်မူခဲ့သော မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်အပေါ်မှာ ကျွန်မယုံကြည်လေးမြတ်မှုကို ပြောကြားပါရစေရှင်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ တရားတော်အပေါ်မှာ ကျွန်မရဲ့ ယုံကြည်မှုဟာ ရှေးကထက် ပိုပြီး ခိုင်မာ တည်တံ့လာတဲ့အပြင် ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် အားထုတ်မှုဟာလဲ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ တိုးတက်လျက်သာ ရှိပါတယ်။

ယခုနက ဦးနုပြောသွားတဲ့ ကျွန်မတို့ဇနီးမောင်နှံနှင့်စပ်လို့ ဟောပြော သွားတဲ့အချက်ကို သက်သေအရာ ရပ်တည်ဝန်ခံချက်ပေးဖို့ ကျွန်မတို့ ဇနီး မောင်နှံဟာ လူကြီးမင်းများရှေ့မှောက်ကို ယခု လာရောက်ကြရခြင်း ဖြစ်ပါ တယ်။ ဦးနု၏ ဟောပြောချက်အတိုင်း အမှန်ပါပဲဟု ထောက်ခံချက်၊ ဝန်ခံ ချက်၊ ဖြောင့်ချက်ပေးတဲ့အပြင် သာသနာ့ရိပ်သာမှာ ကျေနပ်လောက်အောင် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်မိကနှင့် အားထုတ်ပြီးတဲ့နောက် ကျွန်မတို့ ကိုယ် တိုင် အသိအမြင် ပြောင်းလဲသွားပုံကိုလဲ အနည်းငယ် ကျွန်မတင်ပြလိုပါတယ်။

ရှေးကများဆိုရင် ... ကျွန်မ အောက်မေ့မိတယ်။ ဒီဘဝ ဒီတစ်သက် သေသာသွားမယ်၊ ငါ့ရဲ့ ဝဋ်ဒုက္ခကြီးလှတဲ့ ဒီ ဒုက္ခမီးကတော့ ငြိမ်းမှာမဟုတ် တော့ဘူးလို့။ ဒါပေမယ့် ခုလို ရိပ်သာမှာ တရားအားထုတ်ပြီးတဲ့နောက် ဪ... ငါ့မှာ မသေဘဲနဲ့ ဒုက္ခငြိမ်းတဲ့ ဘဝသစ်တစ်ခု ရနေပါပကောလား ဆိုတဲ့ အသိတစ်ခု ဝင်လာပါတယ်။ ၎င်းပြင်....

အောက်ပါ အကျိုးကျေးဇူးများကိုလဲ မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင် ခံစားလာရပါတယ်။

- ၁။ ဒေါသကြီးလှပါတယ်ဆိုတဲ့သူမျိုးကိုလဲ အောင်နိုင်လာပါတယ်။
- ၂။ စိုးရိမ်ပူပန်စိတ်၊ ကြောင့်ကြစိတ်ကိုလဲ အောင်နိုင်လာပါတယ်။
- ၃။ သမာသမတ် မျှတတဲ့ ဆန္ဒမျိုးကို မွေးမြူလာနိုင်ပါတယ်။
- ၄။ လောကီအာရုံငါးပါးတို့ရဲ့ လှည့်စားသွေးဆောင်မှုကိုလဲ ခံနိုင်ရည် ရှိလာပါတယ်။

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် လက်ထောက် ကမ္မ ဋ္ဌာနာစရိယ ရှေ့တို့ လောကမာရဇိန်ဆရာတော် ဦးမုနိန္ဒတို့ရဲ့ ညွှန်ပြမှုအရ သာသနာ့ရိပ်သာမှာ ယခုလို တရားအားထုတ်ခွင့် ရရှိခဲ့ပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်အားဖြင့်—

ကြွရောက်လာကြတဲ့ လူကြီးမင်းများအား ကျွန်မ တစ်ခုတော့ပန်ကြား တိုက်တွန်းလိုပါတယ်။ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ကြားနာရုံမျှမက ကိုယ် တိုင်လဲ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေလို့ ကျွန်မ ဆန္ဒပြုလိုက်ပါတယ် ရှင်။

ဒေါ်သိန်းတင်
ကျောင်းဆရာမကြီး၊ ဝါးခယ်မမြို့။

သဘာပတိကြီး ခင်ဗျား....

ဦးနုတရားထဲမှာ ထည့်သွင်း ဟောပြောသွားတဲ့ ကျွန်တော်တို့ ဇနီးမောင်နှံအကြောင်း ပိုပြီး ခိုင်မာအောင် သက်သေခံခွင့် ပြုစေလိုပါတယ် ခင်ဗျား။

အနည်းငယ် ကျွန်တော် ပြောချင်တာကတော့....

ကျွန်တော်ဟာ ဘုရားရှင် သက်တော် ထင်ရှားရှိစဉ်က လူဆိုးကြီး အင်္ဂုလိမာလနဲ့ တူတယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။ အင်္ဂုလိမာလရဲ့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ စိတ်နှလုံးသားကို ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကသာ ပြောင်းလဲပေးနိုင်ခဲ့ သလိုပါပဲ။ ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရဲ့တပည့် ဦးဝိစာရ အရှင်မြတ်တို့က (ငရဲကို တန်းခနဲ ကျနိုင်မယ့်ဘေးက) ကျွန်တော့်ကို ကယ်မ ပြောင်းလဲ လမ်းလွှဲပေးတော်မူခဲ့ကြပါတယ်။

ဒီလိုပြောင်းလဲသွားတဲ့အခါ အရှင် ကျွန်တော် ပြစ်မှားခဲ့မိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် များကို ဝန်ချတောင်းပန်ချင်စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ လို့ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံဖြင့် ပြစ်မှားမိခဲ့သမျှတွေ အတွက် ကျွန်တော်ရဲ့ တောင်းပန်မှုကို လက်ခံပါလို့ လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲကြီး တောင်းပန် ပြောကြားလိုပါတယ် ခင်ဗျား။

ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာမှု အမှန်တကယ် ပေးစွမ်းနိုင်တာကတော့ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးရဲ့ ဒီ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ တရားတော်ပဲရှိတယ် ဆိုတာ ကျွန်တော် ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ပါပြီ။ ဒါကြောင့် ကြွရောက်လာတဲ့ ပရိသတ် များကိုလဲ ဒီတရားကို နာကြားရုံသာမက ကိုယ်တိုင်လဲ အားထုတ်ကြည့်ပါ ဦးလို့ ကျွန်တော် တိုက်တွန်းလိုပါတယ်။

သာသနာ့ရိပ်သာမှာ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော်များ ကျေနပ်သည် အထိ ကျွန်တော် တရားအားထုတ်လို့ ရတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အပေါင်းကိုလဲ ကြွရောက်လာကြတဲ့ လူကြီးမင်းများအားလုံးအား အမျှပေးဝေလိုက်ပါတယ် ခင်ဗျား။

သခင်အောင်သင်း

(သာဓု...သာဓု...သာဓု)

[မှတ်ချက်။ ဧည့်သည်တော်အားရှိပ်သာ ဟောပြောချက် မြန်မာနှင့် ၁၉၅၉ ခုနှစ် အင်္ဂုလိမာလဦးဌေးလှိုင်၏ တွဲစပ်၍ ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။]

အဘက်ဘက်က ပျက်စီးခဲ့သော သခင်အောင်သင်း၏ ဘဝသည် တစ်လ နှစ်လခန့်မျှ တရားရှုမှတ်ပွားများရုံနှင့် အံ့ဩလောက်အောင် တိုးတက် သွားပုံမှာ ကိုယ်တိုင် ဓမ္မရသ ခံစားရရုံမျှ မကပါပေ။ အလွန်တရာ ကြံကြိုက် ခဲ့သော သာသနာတော် ၂၅၀၀၊ ဆဋ္ဌသံဂါယနာပွဲကြီး ခြံမြဲခြံမြဲသည်း ကျင်းပစဉ်ကလည်း သံဂါယနာတင်ရာ မဟာပါသာဏလိုဏ်ဂူတော်ကြီး တည် ဆောက်ရာ၌ အဓိကအခန်းက ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရသော ကံထူးသူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့၏။ တာဝန်ခံဆောက်လုပ်ရသူ ဦးလှကျော်က 'ယခုကဲ့သို့ အချိန်မီပြီးစီး နိုင်သည်မှာ လိုအပ်သောပစ္စည်းများကို အချိန်မီ စုဆောင်းရှာဖွေ ထိန်းသိမ်း သော သခင်အောင်သင်းနှင့် အလုပ်သမားမင်းကြီး ဦးကွန်းဇော်တို့၏ ကျေးဇူး ကြောင့်ပင် ဖြစ်ကြောင်း' လိုဏ်ဂူတော်ကြီးသမိုင်း၌ အတိအလင်း ရုတ်ပြု ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

သခင်အောင်သင်းတို့ ဇနီးမောင်နှံမှာ ရန်ကုန်မြို့ ၁၃၀၊ ကမ္ဘာအေး ဘုရားလမ်း၊ ကုက္ကိုင်း၌နေထိုင်၍ သခင်အောင်သင်းကား လွတ်လပ်ရေး မော်ကွန်းဝင် (ပထမဆင့်)ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၀-ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၁-ရက်နေ့ အသက် (၇၆)တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ ရှာပါသည်။ ဆရာမကြီး ဒေါ်သိန်းတင် (၇၇) နှစ်မှာ ယခုအခါ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ကိုယ်တိုင်လည်း တရားအားထုတ်၊ အမျိုးသမီးယောဂီ စောင့်ရှောက်ရေးတွင် လည်း အချိန်ပြည့်တာဝန်ယူကာ ကျန်းမာစွာ သာသနာပြုလျက်ရှိပါကြောင်း။

တရားထိုင်၍
သူ ပုန် ဘေး က လွတ်

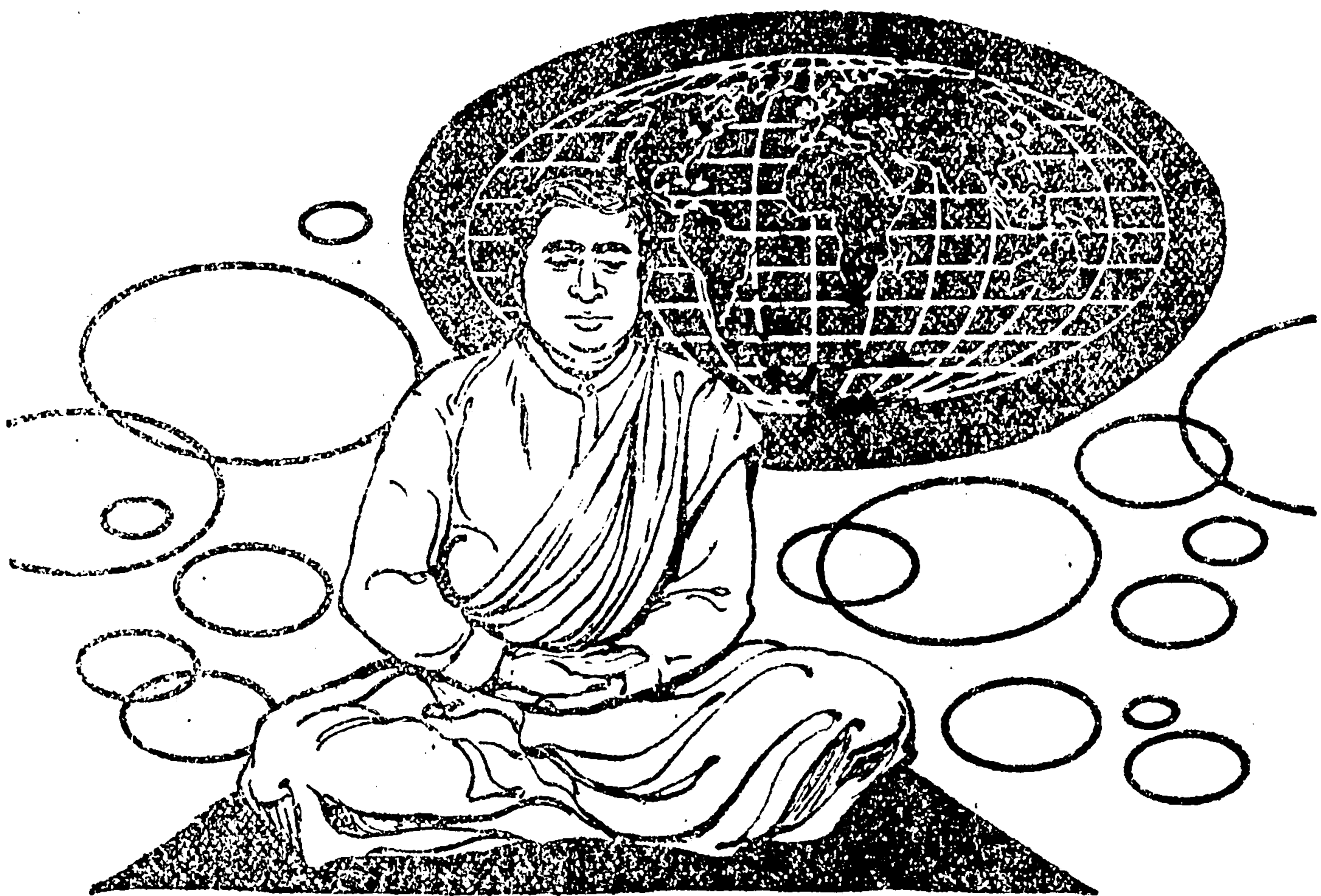
သထုံမြို့၊ သိမ်ဆိပ် မင်းလမ်းနေ လပယ်ယာ
ဦးကြီး ဦးပါ ဆိုသူကို လက်နက်ကိုင် သောင်း
ကျန်းသူတို့ ဖမ်းဆီးသွားရာ.... အပြစ်မရှိဆိုပြီး
ဇန်နဝါရီလ(၁၉)ရက်နေ့က ပြန်လွတ်လိုက်၍
ထိုနေ့ နံနက်က နေအိမ်သို့ ပြန်ရောက်လာ၏။

ဦးပါသည် ချုပ်နှောင် ခံထားရရာမှ ထို
နေ့ည အာနာပါန ထွက်လေ ဝင်လေ ရှုမှတ်မှု
ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ဖမ်းထားသော နေရာတွင်
ကျင့်ကြံအားထုတ်သည် ဆို၏။

အစောင့်သောင်းကျန်း ၄-ယောက်အနက်
နှစ်ယောက်က တရားအားထုတ်မှုကို ပြသခိုင်း
ပြီးနောက် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်လိုက်နာအားထုတ်
ပြီးလျှင်....ဦးပါအား ပြန်လွတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်
သည် ဆို၏။

(၂၃-၁-၆၈ နေ့ထုတ်
ဟံသာဝတီသတင်းစာ။)

ကမ္ဘာပတ်၍ ကမ္ဘာ့ဝန်းပြန်လော မိကျိန်သဗ္ဗေကြီး

ပန်ချီကိုဇော်ဝင်း

မြန်မာ့ရတနာများ သယ်ယူသွားသူ

“မြန်မာပြည်ရှိ အဖိုးတန်ဆုံးရတနာတွေကို ကျွန်တော် ယူသွားတော့မယ်၊ ခင်ဗျားတို့ တွေ့အောင်သာ ရှာပေတော့”

အိန္ဒိယအမျိုးသားကြီးတစ်ဦး၏ ပြောင်ကျကျ ထုတ်ဖော်ပြောကြားချက်ကြောင့် မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်ရှိအကောက်ခွန်ဝန်ထမ်းများမျက်ကလဲဆန်ပျာ ဖြစ်ကုန်ကြလေ၏။

ထိုအချိန် (၁၉၆၉)က မြန်မာပြည်တွင် စီးပွားရေးနှင့်စက်မှုလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံပိုင်သိမ်းယူပြီးခါစ ဖြစ်ပါ၏။ မြန်မာပြည်မှ စီးပွားရေးသမား မြန်မာ တရုတ် ကုလား လူမျိုးစုံသည် မြန်မာပြည်တွင် နောက်ထပ် စီးပွားဖြစ်ရန် လမ်းစမမြင်တော့သဖြင့် နိုင်ငံအသီးသီးသို့ စီးပွားသစ်ရှာရန် အပြီးအပိုင် ထွက်ခွာကြချိန်ဖြစ်ပါ၏။

သူတို့အပြန်ခရီးတွင် အဖိုးတန် မြန်မာ့ရတနာများကို နည်းမျိုးစုံ သုံးကာ တရားမဝင် သယ်ယူသွားရန် ကြိုးစားကြပါ၏။ ထို့ကြောင့် ပြည်ပသွား စီးပွားရေးသမားများကို အကောက်ခွန်ဝန်ထမ်းတို့ အလစ်မပေးရဲ၊ သဲကြီးမဲကြီး ရှာဖွေကြရပါ၏။ အထူးသဖြင့် ယခုပြောလာသူ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မြန်မာ့ စီးပွားရေးလောက၏ ထိပ်သီးသူဌေးကြီးတစ်ယောက်မှန်း သိနေကြသည်မို့ ပို၍ပင် ဂရုထားကာ ရှာဖွေကြပါ၏။ ထို့ထက် သူကိုယ်တိုင်က အဖိုးတန် ရတနာတွေ ပါတယ်ဟု ဖွင့်ပြောလာသဖြင့် ထိုအမျိုးသားကြီး၏ ကိုယ်ပေါ်ကိုရော ပစ္စည်းကိုပါ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် ရှာဖွေကြပါသည်။

သို့သော် ရတနာနှင့်တူတာ ဘာတစ်ခုကိုမျှ မတွေ့ရချေ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ယခင်ကတည်းက သူတို့နှင့် ရင်းနှီးသိကျွမ်းနေသူတွေ ဖြစ်ပါ၏။ သို့သော် နောက်ပြောင်ကျိစယ်ပြီး ပြောတယ်ဟုဆိုရမှာလည်းအင်္ကျီအတည်ပေါက်ကြီး ပြောလျက်ရှိသဖြင့် သူတို့ အကျပ်ရိုက်နေကြ၏။ ဇွန်လ၏ မိုးစက်ပွင့်များနှင့် အပြိုင် အကောက်ခွန်ဝန်ထမ်းတို့ ဇောရွေးဖြိုင်ရလေပြီ။ အမျိုးသားကြီးကား ရှာဖွေသမျှကို အသာတကြည်ခံရင်း သူတို့အား ပြုံးပြုံးကြီး ကြည့်လျက်သာ။

“ဘာမှ မတွေ့ကြဘူးလားဗျ၊ ဘယ်တွေ့ပါ့မလဲသေ၊ ကျွန်တော် ယူသွားတာက ခင်ဗျားတို့ရှာနေတဲ့ ရတနာမျိုးမှမဟုတ်ဘဲ၊ ဒါပေမယ့် တကယ် အဖိုးတန်ရတနာ အစစ်တွေပါဗျား၊ ဘာကယ်ပါ၊ ဒီရတနာဟာ အိန္ဒိယက ထွက်တာပါ၊ ဒါပေမယ့် မြန်မာပြည်ကိုရောက်ခဲ့တာ နှစ်ပေါင်းထောင်ချီပြီး ကြာခဲ့ပါပြီ၊ အိန္ဒိယမှာတော့ ဒီရတနာမျိုးတွေ ရှာမှရှားဆိုသလို ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ခု မြန်မာပြည်ကတစ်လှည့် ပြန်ပေးရဖို့ အချိန်ရောက်လာပြီလေ”

အတန်ငယ်ကြာတော့မှ အမျိုးသားကြီးထံက စကားစထွက်လာသည်။ ဝန်ထမ်းတို့ကား သူပြောမည့်ကောင်းကို စိတ်ဝင်စားစွာ ငုံ့လင့်ရင်း ငေးမောကာ ကြည့်နေကြ၏။

“ဒါဆိုရင် ခင်ဗျားတို့ ဝဉ်းစားလို့ ရလောက်ရောပေါ့၊ ဟဲ...ဟဲ”

အမျိုးသားကြီးကား ဖြူဖွေးညီညာသော သွားတန်းများပေါ်အောင် ပြုံးရယ်ပြုံး ခဏမျှနားလိုက်၏။ ပြုံးမှ အောက်ပါအတိုင်း တစ်လုံးချင်း လေး လေးကြီး ပြောချလိုက်လေသည်။

“ကျွန်တော်ယူသွားတာ ဓမ္မဆိုတဲ့ ရတနာတွေပါပဲဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်ရဲ့ အဖိုးတန်ဆုံး ရတနာအစစ်ဖြစ်တဲ့ ဓမ္မရတနာတွေပါ။ သာသနာ ကွယ်သလောက်နီးပါး ဖြစ်နေတဲ့ အိန္ဒိယကို ကျွန်တော် ပြန်ပြီး တရားကြေး ဆပ်ဖို့ ယူသွားပြီလေ”

ထိုအခါမှ အကောက်ခွန်ဝန်ထမ်းတို့ရင်ထဲက အလုံးကြီး ပြန်ကျသွား သည်။ ချွေးသီးချွေးပေါက်များကို သုတ်ရင်း ဝမ်းသာအားရ စကားတို့ဆို နိုင်ကြတော့၏။

“ဟာဗျာ... ကျွန်တော်တို့မတော့ အစဉ်းစားရကျပ်လိုက်တာ မပြော တော့နဲ့၊ ဟုတ်ပါရဲ့၊ ကျွန်တော်တို့များ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဗမာတွေဖြစ်လျက်နဲ့ ညို့ လိုက်တာ၊ တလဲ့တွေပဲ လျှောက်တေး လျှောက်ရှာနေတယ်၊ ဟုတ်ပါတယ် ခင်ဗျား၊ ဟုတ်ပါတယ်၊ တရားရတနာသာ မြန်မာပြည်ရဲ့ တကယ့်အဖိုးတန်ဆုံး ရတနာအစစ်ပါ။ ဆရာကြီးယူသွားနိုင်တာ ကျွန်တော်တို့ ချီးကျူးပါတယ်။ ဂုဏ်လဲယူတယ်၊ ဝမ်းလဲသာပါတယ်၊ ယူသာသွားပါ ဆရာကြီးရယ်၊ အိန္ဒိယ သာ မကဘူး၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးကိုသာ ခွဲဝေပေးနိုင်အောင် ကြိုးစားပါ ဆရာကြီး ရယ်၊ ဆရာကြီးအစွမ်းကိုလဲ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်ပါတယ်၊ ဆရာကြီးဆီက သဘင်းကောင်းတွေ ကျွန်တော်တို့ စောင့်မျှော် နားထောင်နေပါမယ်” ဟု ပြောဆိုရင်း အမျိုးသားကြီးကို ဝမ်းသာအားရ မှာကြား နှုတ်ဆက်ကြလေ သည်။

အမျိုးသားကြီးကား အကောက်ခွန်ကောင်တာမှ လေယာဉ်ပြေးလမ်း ဆီသို့ ထွက်ခွာသွားလေပြီ။ အသားညိုညို တုတ်တုတ်ခိုင်ခိုင် အသက် ၄၀ ကျော်ခန့်၊ အသိဉာဏ်အမြော်အမြင် ကြီးမားသူ၊ တစ်ဖက်သားအား သနား ကြင်နာတတ်သူ၊ အများစုအား ခေါင်းဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသူမှန်း မြင်ရုံမျှနှင့် သိသာနိုင်သော ဥပဓိရုပ်ပိုင်းရှမ်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား မည်သူနည်း။

လောက၌ လူသားတို့၏ စိတ်နှလုံးအလိုကို ပွားစေတတ်သော သက်ရှိ သက်မဲ့ အသုံးအဆောင် ရတနာအသီးသီးတို့ ရှိကြပါကုန်၏။ ထိုရတနာများ ကို လူသားတိုင်း လိုချင်တောင့်တကြပါ၏။ သို့သော် လိုချင်တိုင်းရကြသည် ကား မဟုတ်ပေ။ ရတနာနှင့် ထိုက်တန်သော ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယ၊ ဇနီး၊ သတ္တိ၊ ပြည့်စုံ

သောသု အနည်းငယ်တို့သာ ရယူနိုင်ကြ၏။ ရဖို့ရန် အလွန်ခဲယဉ်းပါ၏။ ရခဲသောကြောင့်လည်း ‘ရတနာ’ဟု ခေါ်ဆိုရပါ၏။

ထိုလောကရတနာတို့ထက် အတိုင်းအဆမရှိအောင် သာလွန်မြင့်မြတ်သော ‘ဓမ္မရတနာ’ တို့ကို ပိုင်ဆိုင်ဖို့ရန်ကား မည်မျှ ခဲယဉ်းမည်ဖြစ်ကြောင်း အထူးဆိုဖွယ်မလိုပေ။ ရယူပိုင်ဆိုင်ဖို့ရာမဆိုထားဘိ၊ ရတနာ ရတနာမှန်း ခွဲခြားသိမြင်ဖို့ပင် မလွယ်ကူလှ။ သိပြန်သော်ငြားလည်း ရတနာမြေပုံကို အတိအကျဖော်ပြထားသည့် သိုက်ညွှန်းစာကြီးကိုကိုင်ကာ ဟိုလမ်းကောင်းနိုး သည်လမ်းကောင်းနိုး၊ ဟိုနေ့ကောင်းနိုး သည်နေ့ကောင်းနိုး အမျိုးမျိုးသောအကြောင်း ပြချက်တွေနှင့် သီသီလေးလွဲကာ ယောင်ချာချာ ဖြစ်နေကြရှာသည်က များပါ၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား...ဤ အတုမဲ့ အဖိုးတန် ဓမ္မရတနာတို့ကို စိုးစိုးပိုင်ပိုင် ရေခြားမြေခြားသို့ပင် သယ်ဆောင်သွားနိုင်ခဲ့လေပြီ။ သူ မည်သို့မည်ပုံ ရယူပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပါလေသနည်း။

တောမထွက်ရ၍ ခေါင်းကိုက်စွဲခြင်း

“လောကကြီးထဲမှာ နေရတာ တယ်ပူလောင်တာပဲ၊ ဘာတစ်ခုမျှ ချမ်းသာစရာမရှိဘူး၊ တောထဲတောင်ထဲကို တစ်ယောက်တည်းသွားပြီး အေးအေးချမ်းချမ်း နေချင်လိုက်တာ၊ တောထွက်ပြီး တရားရှာရရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ”

ဤသို့ ပြင်းထန်သော စိတ်ကူးများ ဖြစ်ပေါ်နေသူမှာ သက်တော်ရှစ်ဆယ် ဝါတော်ခြောက်ဆယ် ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါး မဟုတ်ပါချေ။ ဆယ်ကျော်သက်ရွယ် ဟိန္ဒူအမျိုးသား လူငယ်ကလေးသာ ဖြစ်ပါ၏။

သူ့နာမည်ကား ‘ရှုရီ ဆတျာနာရယန်း ဂိုအင်ကာ’ ဟူ၏။

သူ့မိဘများမှာ အိန္ဒိယပြည် ရာဂျစတန်မြို့မှဖြစ်ပြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီ အတော်စောစောကပင် မြန်မာပြည် မန္တလေးမြို့သို့ လာရောက်ကာ အခြေစိုက် နေထိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့ ၂၇ လမ်း ဘာဘူတန်း၌ သူ့ကို မွေးဖွားခဲ့ပါ၏။ သူငယ်စဉ်က မန္တလေးမြို့ ဒီအေဗွီကျောင်းတွင် ဆယ်တန်းအထိ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ကမ္ဘာစစ်ဖြစ်သောအခါ သူတို့မိသားစု အိန္ဒိယပြန်သွား၏။ စစ်ပြီးမှ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လာကြသည်။ စစ်ပြီး

သောအခါ သူ ကျောင်းဆက်မတက်ဖြစ်တော့။ ပညာ တစ်ပိုင်းတစ်စန့်ပင် မိဘရိုးရာ အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းတွင် ဦးစီးလုပ်ကိုင်ရန် အကြောင်းပေါ်လာ တော့၏။

၇၅ကြီး ဦးဂိုအင်ကာ

သို့သော် သူကား ကုန်သည်လုပ်ငန်းကိုစိတ်မဝင်စားပါချေ။ ကုန်သည် လုပ်ငန်းသာမက တာလုပ်ငန်းကိုမျှ သူ့စိတ်မဝင်စားလိုတော့။ ရှုပ်ထွေး ပေလီ သော လောကကြီးထဲ၌ သူမပျော်တော့ပြီ။ တောထွက်ကာ အေးချမ်းသော

တရားကို ရှာဖွေလိုစိတ်များ တဖွားဖွား ပေါ်ပေါက်နေ၏။ မိဘများကလည်း စီးပွားရေးလောကကို ဝင်ရောက်ရန် နားချနေသဖြင့် သူ့ အခက်ကြုံနေရ၏။ နောက်ဆုံးမတတ်သာသောအခါ မိဘဆွေမျိုးများအား သူ့ ဆန္ဒကို ဖွင့်ဟပြော ဆိုခဲ့လေသည်။

“အလိုတော်... တောက်တီးတောက်တဲ့ ဒီအရွယ်နဲ့ ဒီစကားပြောစရာတဲ့ လား၊ ဘယ်သူကများ ချောက်တုန်းလိုက်ပါလိမ့်၊ ငါ့နယ်နော် ခက်တော့တာ ပါပဲ၊ ကဲ...ကဲ တွေ့ကရာ လျှောက်တေးမနနဲ့၊ ကိုယ့်လုပ်ငန်းကိုသာ ဘယ်လို စရမယ် စဉ်းစား၊ ရနိုင်တုန်း ရှာရတာ၊ နောင်ခါဆို လွယ်မှာမဟုတ်ဘူး၊ စိတ် ကူးမလဲပါနဲ့ လူကလေးရယ်”

မိခင်ဖခင်နှင့်တကွ ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းအားလုံးက ဖျောင်းဖျပြော ဆိုကာ သူ့အကြံကို ဖျက်ကြလေ၏။ တောထွက်ရန် စီမံကိန်း ပျက်ခဲ့လေပြီ။ သူ့စိတ်မဝင်စားသော စီးပွားရေးနယ်ပယ်သို့ လေးပင်သော ခြေလှမ်းများဖြင့် စတင်ဝင်ရောက်ခဲ့ရ၏။

ထိုအချိန်မှစ၍ ဂိုအင်ကာကလေးမှာ ခေါင်းကိုက်ရောဂါ နှာတာရှည် စွဲကပ်ခဲ့လေသည်။

ပါပဇာတ် ဆွဲငင်အား

တရားရှာလိုသော သူငယ်လေးကား စီးပွားရေးလောကသို့ ဝင်စမှာပင် ရဲနှင့်စစ်တပ်သို့ စောင်စသည့် အထည်အလိပ်များ ပေးသွင်းရသော ကန်ထရိုက် ကြီး ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနှင့် အဆက်အသွယ်ရပြီး အသည်အလိပ်လုပ်ငန်းကို အကြီးအကျယ် လုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့သည်။ ကိုယ်တိုင် နိုင်ငံ ခြားသို့ အခေါက်ခေါက် သွားခဲ့၏။ သူ့ကိုယ်စားလှယ်များကိုလည်း နိုင်ငံ အများအပြားတွင် ဖြန့်ခွဲ၍ ထားရ၏။ သူ့ခေါင်းဆောင်လုပ်ကားမှ သူ့ မိသားစု စီးပွားရေး နေ့ချင်းညချင်း တက်လာ၏။

ရန်ကုန်မြို့ မဂိုလမ်းတွင် တိုက်ကြီးဆောက်နိုင်ခဲ့သည်။ တချိန်က အလွန် ခေတ်စားသော ဗန္ဓုလစောင်စက်၊ ဗန္ဓုလပလပ်စတစ်စက်၊ ဗန္ဓုလဖွဲ့နုဆီစက်၊ သီချိုသစ္စာဇောင်းဝယ်ရေး စသော စက်ရုံကြီးများ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပိုင်ဆိုင်လာခဲ့၏။

ထိုအချိန်တွင် သူသည် အသက်(၃၀) အရွယ် လူငယ်တစ်ယောက်သာ ဖြစ်ပါ၏။ သို့သော် အထူးအောင်မြင်သော ကုန်သည်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်၍ မြန်မာ ပြည် မာရဝါရီကုန်သည်ကြီးများအသင်းဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ပင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည်။ စီးပွားရေးလောကသာမက လူမှုရေး၊ ဘာသာရေးလောကတွင်လည်း ရှေ့တန်း က နေရာရခဲ့၏။ ဂန္ဓီအထိမ်းအမှတ် ဂေါပကအသင်းဘဏ္ဍာရေးမှူး၊ မြန်မာပြည် ဟင်ဒီစာပေအသင်းကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အိန္ဒိယကုန်ဂရက်အသင်း အမှုဆောင် စသည့် တာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခဲ့ရ၏။ ဟိန္ဒူဗဟိုအသင်းစသည့် ဘာသာ ရေး အသင်းအဖွဲ့များတွင်လည်း ခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဟင်ဒီစာပေနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်ခါက သူ လက်စွမ်းပြခဲ့ဖူးသည်။ ကုန်သည်ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ဖြင့် ရုရှားသို့ရောက်ခဲ့စဉ်က ဖြစ်သည်။ မော်စကိုအသံလွှင့်ဌာနမှ သူ့ကိုယ်တိုင် ဟင်ဒီဘာသာဖြင့် ကဗျာစပ်ဆို အသံ လွှင့်ခဲ့ဖူးသည်။ 'ကောင်းလိုက်တာ....ကုန်သည်မှ ဟုတ်ရဲ့လား'ဟု အားလုံးက လက်ဖျားခါရသည်။ သူရေးသော ဟင်ဒီစာအုပ်များမှာ မြန်မာပြည် ဟင်ဒီ ကျောင်းများတွင် သင်ကြားရန် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းခံခဲ့ရပါ၏။

လောကကြီးထဲမှာ မပျော်နိုင် မပျော်လိုသောသူ တစ်ယောက်ကိုမူ လောကကြီးက အောင်ဆုအမျိုးမျိုး ပေးခဲ့ပုံများမှာ ထူးဆန်း အံ့ဩဖွယ် ကောင်းလေစွာ။ ပန်းတိုင်နီးနေသူများ၌ နောက်နောက်က အလုပ်တွေ စုပြုံ အကျိုးပေး လာကြလေသလော။

နိဗ္ဗာန်ကူးတို့ ရောဂါလှေနှင့် တွန်း၍ပို့

“လောကကြီးထဲမှာ ဘယ်လိုပဲ အောင်မြင်နေပါစေ၊ ပြည့်စုံတဲ့ ချမ်း သာအစစ်ကို မရနိုင်ပါဘူးဗျာ၊ တစ်နေရာရာမှာ တစ်ခုခုကတော့ လိုနေစမြဲ ပါပဲလေ၊ ကဲ....ကဲ....အဲဒါကို သတိပေးရအောင် ကျုပ်ရောက်လာပြီ”

ဦးဂိုအင်ကာအား လောကချမ်းသာများကြားတွင် မေ့လျော့ယစ်မှူး မနေနိုင်ရန် ၁၂-ရက်တစ်ခါ မှန်မှန်ကြီးလာပြီးသတိပေးသူမိတ်ဆွေကောင်းကြီး တစ်ဦးရှိပါ၏။ တောမထွက်ရ၍ဖြစ်သော ခေါင်းကိုက်ရောဂါကြီးပါတည်း။

ငယ်စဉ်ကတည်းကစ၍ဖြစ်သော ခေါင်းကိုက်ရောဂါသည် ဘယ်တော့ မှ အလျဉ်းပျောက်သည်မရှိ။ ၁၂-ရက်တစ်ခါ ပုံမှန်ခံစားနေရ၏။ ဆရာစုံဆေးစုံ ငွေလည်းကုန်လှပြီ။ ပြည်တွင်းသာမက အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန်၊ ဂျပန်၊ ဂျပန်၊ ဆွစ်ဇာလန်စသော နိုင်ငံကြီးများသို့ သွားရောက်ကာ ဆေးပါရဂူကြီးများနှင့်

ကုသသော်လည်း မပျောက်၊ ပျောက်နှိုးနှိုးဟူသော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ဆရာကောင်း ဆေးကောင်းရှာကာ မသက်မသာနေခဲ့ရ၏။

“ဝိပဿနာတရား အားထုတ်လျှင် ရောဂါတွေ ပျောက်တတ်တာ ကျွန်တော် တွေဖူးတယ်၊ ခင်ဗျားလဲ တရားအားထုတ် ကြည့်စေချင်တယ်”

မမျှော်လင့်သော ဆေးနည်းကောင်းကို ထိုစဉ်က နိုင်ငံတော်ရှေ့နေ ချုပ်ကြီး ဦးချန်ထွန်းထံမှ ဦးဂိုအင်ကာ ကြားခဲ့ရလေသည်။ ကြားခါစတွင် သူ အတော်တုန်လှုပ်သွား၏။ တရားအားထုတ်ရင် ရောဂါပျောက်နိုင်တယ်ဟု ပြောလာသူ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း အသက် သိက္ခာ ဂုဏ်ပညာအားဖြင့် လေးစားဖွယ် ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်၏။ မဟုတ်မမှန် အကျိုးမဲ့သော စကားမျိုး ဆိုဖွယ်ရာမရှိပါ။ သူပြောသလို ဖြစ်နိုင်ကောင်းပါ၏။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း ဤရောဂါဝေဒနာ ဖိစီးခံရသည့်ဝဋ်က ကျွတ်လိုလှပေပြီ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် စမ်းသပ်တော့ ကြည့်လိုလှပါ၏။

သို့သော် ဟိန္ဒူဘာသာဝင် ဒေပေါင်း၏ အထူးယုံကြည်ကိုးစားခြင်း ခံရသော သူ့လိုခေါင်းဆောင်ကြီး ဟပ်ယောက်က ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏တရားကို လက်ခံကျင့်သုံးသည်ဆိုလျှင်....။

သူ မစဉ်းစားရဲတော့ပြီ။ အမြဲရွတ်ဆိုလေ့ရှိသော ဘဂဝင်ဂီတိဂီတိသာ ကလေးကို စိတ်ထဲမှ တိုးတိုးကလေး ရွတ်ဆိုရင်း အားတင်းရ၏။

‘မိမိ ရရှိထားသော တရား ဓမ္မနှင့် ဝတ်ကျင့် စဉ် များ (သဓမ္မ) ကို လက်ခံကျင့်သုံး၍ သေရခြင်းက မြတ်သေး၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတစ်ပါး၏ ဘာသာတရားကျင့်စဉ် (ပရဓမ္မ)ကို စွဲယူလိုက်နာမှုကား အလွန် အန္တရာယ်များလှ သောကြောင့်တည်း။’

မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ပရဓမ္မ သူတစ်ပါး၏ ဘာသာ တရား ကျင့်စဉ်ကို သူ ကျင့်သုံးရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ သူ့အတွေးတို့ ယောက်ယက် ခတ်ရလေပြီ။

“သဓမ္မ (ကိုယ့်ဘာသာ) နှင့် ပရဓမ္မ (သူ့ဘာသာ)”

“ဝိပဿနာနှင့် ခေါင်းကိုက်ရောဂါ”

“အရှေ့အနောက် ဆေးပါရဂူတို့၏ လက်လျှော့သော စကားသံများ”

သူ့အတွေးအာရုံတို့ ရှုပ်ထွေးရိဝေလာ၏။ အသက်ရှူ မှန်းဆိုးပြီး ဦးခေါင်းတစ်ခုလုံး လေးလံတင်းကျပ်လာ၏။ ဦးဂိုအင်ကာ ခေါင်းခဲပြန်လေပြီ။

မည်သို့ဆိုစေ နောက်ဆုံး၌ ထိုခေါင်း ကိုက်ဝေဒနာ ဆိုးကြီး ကပင် ဦးဂိုအင်ကာအား ဦးချန်ထွန်းခေါ်ရာ အင်းလျားမြိုင်ရိပ်သာဆရာကြီးဦးဘခင် ထံမှောက်သို့ မရောက် ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပါတော့၏။

ရှေးကံရှိက တားမရ၊ ရောက်ကြ နေရာမှန်

ရန်ကုန်မြို့ အင်းလျားမြိုင်လမ်း၏ အတွင်းဘက်ကိုက် ၂၀၀ ခန့်အကွာ ချောင်းကလေးထဲရှိ ပန်းမျိုးစုံ ဝေသာနေသော 'အင်းလျားမြိုင်ရိပ်သာ' ဝင်း။

ထိုရိပ်သာ၏ တစ်ခုသောကုန်းမြင့်ကလေးပေါ်၌ ဆည်းလည်းသံ သာ သာနှင့် သပ်ရပ်တင့်တယ်စွာ စံပယ်နေသော ဓမ္မရောင်ခြည် စေတီတော်။

ထိုစေတီတော်၏ အောက်ခြေပတ်လည်မှ တစ်ပါးနေ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းဂူငယ်ကလေးများ။

စေတီရိပ်ကို ခိုလှုံကတည်းက ဦးဂိုအင်ကာ ရင်ထဲတွင် အေးမြသော အရသာတစ်မျိုး ခံစားလိုက်ရသည်။ ခေါင်းကိုက်ဝေဒနာလည်း ယူပစ်သလို ပျောက်ကင်းသွား၏။ ဓမ္မရောင်ခြည်စေတီ၏ ဆည်းလည်းသံများက ဘဂဝါ ဂီတိကို လွှမ်းမိုး ဖုံးအုပ်သွားလေသလော့မသိ။

“တရား အားထုတ်တယ်ဆိုတာ ရောဂါဝေဒနာတွေ ပျောက်ကင်းဖို့ ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ အားထုတ်တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ တရားဌာန ဆိုတာလဲ ဆေးကျတဲ့ ဆေးရုံမဟုတ်ပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့နည်း အတိုင်း သမထ ဝိပဿနာတရားတွေ ကျင့်ကြံအားထုတ်ရာဌာနပါ။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓနည်းအတိုင်း ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ အားထုတ်လို့ရင် စိတ်အညစ်အကြေး တွေ ကင်းစင်လာတာနဲ့အမျှ ကိုယ်တွင်းဆရာဂါ ဝေဒနာတွေလဲ ပျောက်ကင်း သွားတတ်ပါတယ်”

ကမ္မဋ္ဌာန်းပြ ဆရာကြီးဖြစ်သော ဝဇ္ဇစာရင်းမင်းကြီး ဦးဘခင်၏ရှင်းပြ ချက်ကြောင့် ဦးဂိုအင်ကာမှာ သူ့ရောဂါကိုပင်မေ့ကာ ဝိပဿနာ ဆိုသော တရားသူးကို အယူပစ် စိတ်ဝင်စားမိ၏။ ဆရာကြီး၏ ဥပမာ ရုပ်သွင်ကလည်း ခန့်ညားထယ်ဝါလှသည်။ အမူအရာကလည်း ခေမနတ် လည်ငြိမ်လှသည်။ အင်္ဂါသြဇာနှင့်လည်း ပြည့်စုံပါ၏။ ထိုဘက်ပို၍ ခိုက်ချာနာနာလေး မမြင်ဖူးသော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရန် ခက်လှသော အေးမြ ကြည်လင်လည် ခေမာလှိုင်းများကို

ဆရာကြီးရှေ့မှောက် ရောက်စဉ် သူ့ခံစားလိုက်ရ၏။ ဆရာကြီးနှင့် သူ့အား ခိုင်မာသော ကြီးတစ်ချောင်းဖြင့် ချည်နှောင်ထားသယောင် သူ့ထင်မြင်မိ၏။

ဦးဂိုအင်ကာ တရားအားထုတ်ရန် ချက်ချင်း ဆုံးဖြတ်ပြီး ဆရာကြီး အား ကတိပေးလိုက်လေသည်။

တရားအားထုတ်မည် ဆိုကတည်းက ဖြစ်နေကျ ခေါင်းကိုက်ရောဂါ ပေါ်မလာတော့ပေ။ ထိုအတောအတွင်း စီးပွားရေးကိစ္စများကလည်း ရှုပ်ထွေး လာ၏။ မြန်မာပြည်အနှံ့ ခြေဆန့်ခဲ့ရပြန်ပါသည်။ တရားအားထုတ်ရန် ပေး ထားသော ရက်ချိန်းအတိုင်း လာဖြစ်မည် မလာဖြစ်မည်ကိုလည်း အကြောင်း မပြန်နိုင်တော့ပေ။ တရားအားထုတ်ဖို့ ကတိပေးထားသည်ကိုပင် မေ့နေတော့ ၏။ ဤသို့ဖြင့် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေခဲ့ရာ ၆ လမျှ ကြာသွားခဲ့သည်။

တစ်နေ့တွင် ဦးဂိုအင်ကာမှာ ခေါင်းကိုက်ရောဂါ ပြင်းထန်စွာ ပြန်ဖြစ် ပေါ်လာ၏။ ရောဂါပေါ်လာမှ တရားအားထုတ်ဖို့ ကတိပေးခဲ့သည်ကိုပြန်၍ သတိရတော့သည်။ ထိုနေ့ကား တရားစခန်းဝင်ရန် သတိပေးချိန်းဆိုထားသော နေ့မတိုင်မီ တစ်ရက်အလို ဖြစ်၏။

ဦးဂိုအင်ကာ မေ့လျော့မနေနိုင်ပြီ။ နောက် တစ်ရက်တွင် တရားဌာနသို့ အရောက်သွားတော့၏။ ဦးဂိုအင်ကာ ဝိပဿနာတရားကို စတင်အားထုတ်လေ ပြီ။ ထိုအချိန်တွင် သူသည် အသက်(၃၀)ကျော်ရုံမျှသာ ရှိပါသေး၏။

ထိုနေ့ကား ၁၉၅၅ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၁)ရက်။

ဂိုအင်ကာအသစ် မွေးဖွားခြင်း

“ထွက်လေ ဝင်လေ ထိတဲ့နေရာ နှာသီးဖျားမှာပဲ စိတ်ကိုထား။

ဝင်ဝင်တိုင်း ထိတာကိုသိ။

ထွက်လေထွက်တိုင်း ထိတာကို သိ၍သိ၍သာနေ”

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ တရားနည်းကား အလွန် လွယ်ကူရှင်းလင်းလှပါ၏။

ရုတ်တရက်ဆိုလျှင် “ဒါတရားတဲ့လား” ဟု ဆိုရလောက်အောင် မယုံ ကြည်နိုင်စရာ ရိုးတာလွန်းလှသည်။ သို့သော် တကယ်လုပ်လျှင် အဟုတ် ချမ်းသာကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး “သိ” သွားသူတွေ ယနေ့ခေတ်မှာ သန်းနှင့်ချီ၍ ရှိလေပြီ။

သို့လော...သို့လော တောဝေဝေမောနေသူများလည်း ဒုနှင့်ဒေး။

တရားတော်ကား အချိန်အခါနေရာ ဘာသာမရွေး အေးချမ်းမှု ပေးလျက် ရှိလေပြီ။ ‘ခုလုပ်...ခုချမ်းသာ၊ စမ်းသပ်ကြည့်လှည့်ပါ’ ဟု ရဲဝံ့သော အာမခံချက် ပေးထားလျက်ရှိလေပြီ။

လိုနေသည်မှာ သင်လုပ်ဖြစ်ဖို့ပင်။ ပြတ်ပြတ်သားသားကြီး ဆုံးဖြတ်၍ တကယ်ယုံပြီး တကယ်လုပ်လျှင် သင်မျှော်မှန်းသည်မျှထက်မက ချမ်းသာရနိုင်ပါ၏။

ဘယ်နေရာမှာမဆို ပြတ်သားသော ဇွဲကြီးသော ဦးဂိုအင်ကာ “တရားအလုပ်” မှာလည်း တကယ် ပြတ်ပြတ်သားသား တင်းတင်းရင်းရင်းကြီး လုပ်လေပြီ။ သည်တစ်ခါ လုပ်သောအလုပ်၏အကျိုးကား အဖိုးမဖြတ်နိုင်ကြောင်း သူ တွေ့လာတော့၏။

သမာဓိစခန်း ဒုတိယရက်ညမှာပင် သူတို့ ဘာသာဝင်များ အနေဖြင့် အမြင့်ဆုံး မျှော်မှန်းထားသော ‘ဒီဗိုင်းလိုက်’ ခေါ် အလင်းရောင်များကိုတွေ့ရလေသည်။ မှောင်မှိုက်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဂူကျဉ်းကလေးအတွင်းမှာ ကြယ်ပွင့်ကလေးများ တောက်ပသလို လင်းထိန်၍ သွား၏။ အခြားသော သမထနိမိတ်များကိုလည်း တွေ့လာတော့၏။ ဗုဒ္ဓနည်းကား ခရီးရောက်မြန်လွန်းစွာ။

သို့သော် အရောင်အလင်းများကား ဝိပဿနာ၏ပန်းတိုင်မဟုတ်သေး။ လမ်းခုလပ်၌ တွေ့ရတတ်သော မိုင်တိုင်တစ်ခုသာ ဖြစ်ပါ၏။ ဤနေရာ၌ သာယာ တပ်စွဲနေလျှင် ခရီးမတွင်တော့။ ရှေ့ဆက်ရလေဦးမည်။

“ဝိပဿနာ ပညာစခန်း” တွင် မိတ်ဆွေဟောင်းကြီး ခေါင်းကိုက်ရောဂါက ဦးဂိုအင်ကာကို တစ်ဖန်ကူညီပြန်ပါ၏။ စင်စစ် ယောဂီအဖို့ ရောဂါဆိုသည်မှာ ကြောက်စရာမဟုတ်။ ကံကောင်းထောက်မ၍ရသော ရှုစရာရှုကွက်ကြီးသာ ဖြစ်ပါ၏။ ဦးဂိုအင်ကာသည် ဤဝေဒနာကို ရှုမှတ်ရင်း မမြဲခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ အဖိုးမရခြင်းဆိုသော ခန္ဓာကိုယ်ကြီး၏ (ဝါ) လောကကြီး၏ သဘောမှန်ကို ထင်ထင်ရှားရှားကြီး ကိုယ်တိုင်သိမြင်ခဲ့လေသည်။

ဗုဒ္ဓဟောကြားသော တရားတော်ကို ဝိပဿနာနည်းဖြင့် ရှင်းရှင်းကြီး သိမြင်သွားသော ဦးဂိုအင်ကာသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်များတွင် လေးလေးနက်နက် သဒ္ဓါယုံကြည်မှုဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ၁၀ ရက်တရားပတ်မထွက် မီအတွင်း သရဏဂုံဆောက်တည်ပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖြစ် ခံယူခဲ့လေသည်။

အစမထင်သော သံသရာက စွဲကပ်လာခဲ့သော စိတ်အညစ်အကြေးများ ကို ကင်းရှင်းစေသော ဝိပဿနာတရားကား ဦးဂိုအင်ကာ၏ စိတ်ရောဂါကို သာမက ခေါင်းကိုက်ရောဂါ ကိုယ်တွင်းနာကိုလည်း အမြစ်ပြတ် ပျောက် ကင်းစေခဲ့သည်။ ဦးဂိုအင်ကာ အကြီးအကျယ် ပြောင်းလဲလေပြီ။

“ယခင်က “ကိုယ့်ဘာသာသည် သဗ္ဗေ၊ သူတစ်ပါးဘာသာသည် ပရ ဓမ္မ”ဟု နားလည်ခဲ့၏။ တရားအားထုတ်ပြီးသောအခါ ထိုဝေါဟာရတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့် မတူ၊ ထူးခြားနက်နဲသွားတော့သည်။

“သဗ္ဗေ ဆိုသည်မှာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးရပ် ကျင့်စဉ်ဖြစ်၍

ပရဓမ္မ ဆိုသည်မှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အမှိုက်အမဲ တရားသုံးပါးသာ ဖြစ်ပေသည်”

ဦးဂိုအင်ကာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားလမ်းကြောင်းပေါ် ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး လျှောက်နိုင်လေပြီ။ တကယ်ချမ်းသာမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းမှုအစစ်ကို ပေးနိုင်သော လမ်းမှန်သို့ ရောက်လေပြီ။ ဘယ်တော့မှ နောက်ပြန်လှည့်မည် မဟုတ်တော့။

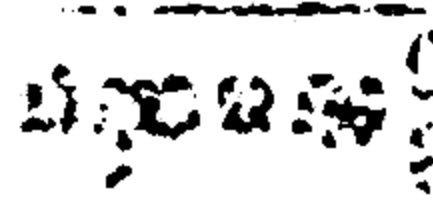
ဂိုအင်ကာ အသစ်တစ်ဦး ဖွားမြင်ခဲ့ပါသတဲ့။

ကိုယ်ပိုင်သာသာနာကို မြစ်ဖျားခံ၍

“ဟိန္ဒူဘာသာရေးခေါင်းဆောင်ကြီး ဦးဂိုအင်ကာတစ်ယောက် အရှေ့ အနောက် ဆေးပါရဂူအကျော်အမော်များလက်လျှော့ထားရတဲ့ နာတာရှည် ခေါင်းကိုက်ရောဂါကြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်တာနဲ့ ပျောက် ကင်းသွားပြီ...တဲ့။ ဦးဂိုအင်ကာလဲ ဗုဒ္ဓဘာသာသက်ဝင်ယုံကြည်သွားပြီ...တဲ့”

ဤသတင်းများသည် မာရဝါဒီလူမျိုး အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ပျံ့နှံ့ကာ ဂုဏ်ရိုက်ခတ်သွားခဲ့သည်။ ဆိုင်ရာ ဆွေမျိုးသားချင်း မိတ်ဆွေအပေါင်း အသင်းများ သူ့ထံသို့လာရောက်ပြီး သဘင်းစုံစမ်းမေးမြန်းကြလေသည်။

“တရားအားထုတ်လို့ ရောဂါပျောက်သွားတာ အမှန်ပါပဲဗျာ၊ ဒါပေ မယ့် ဒါဟာ ဘာမှ စောင့်လော့က်တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ တကယ်အဖိုးမဖြတ်နိုင် တဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကတော့ ကျွန်တော် လောကကြီးထဲမှာ ‘အနေတတ်’ သွားတာပါပဲ။ ‘ဓမ္မ’ဆိုတဲ့ ဘဝတစ်လျှောက်မှာ ချမ်းသာအောင်နေနည်း

ထိုင်နည်းပညာတွေ ရခဲ့တာပါပဲဗျာ၊ ကျွန်တော်တွေ မသေဘဲ ဘဝသစ် ပြောင်းသွားတာပါပဲဗျာ။

“တရားစစ် တရားမှန်ဆိုတာ ဗုဒ္ဓဘာသာရယ် ဟိန္ဒူရယ် ခရစ်ယာန် ရယ် မုဆလင်ရယ်လို့ ဘာသာခွဲပြီးမနေပါဘူး၊ ဘယ်သူ ဘယ်ဘာသာဝင်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဒီ‘ဓမ္မ’ကိုသာ လိုက်နာကျင့်ကြံရင် ကျင့်ကြံသူတိုင်းကို ချမ်းသာမှု လက်ငင်းရစေတာ အမှန်ပါပဲ၊ ကျွန်တော်တွေ ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ရပြီလေ.... ကျွန်တော် ချမ်းသာသလို ခင်ဗျားတို့လဲ ချမ်းသာစေချင်လိုက်တာဗျာ၊ အနည်း ဆုံး တရားတစ်ပတ်လောက်တော့ စမ်းသပ်အားထုတ် ကြည့်စေချင်ပါတယ်”

ဦးဂိုအင်ကာသည် လာသမျှလူတိုင်းအား အကြောင်းစုံရှင်းလင်းပြော ပြရင်းက တရားအားထုတ်ရန်လည်း တိုက်တွန်း နှိုးဆော်လေတော့၏။ ဦးဂို အင်ကာ၏ ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာ ထူးခြားစွာ ပြောင်းလဲချက်ကို တွေ့မြင်ပြီး မှန်ပြတ်သော ဗုဒ္ဓဓမ္မ၏ အမြိုက်အရသာကို ကြားရသောအခါ မာရဝါရီ ဆွေမျိုးသားချင်းနှင့် မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများသည် ဤ ထူးခြားသော တရားကို စမ်းသပ်အားထုတ်ချင်လာကြလေသည်။ သူတို့အားလုံးကို ဦးဂိုအင် ကာက ဓမ္မရောင်ခြည် စေတီရိပ်သာသို့ နိဗ္ဗာန်ကူးထိုး ပို့ပေးရတော့သည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ ဓမ္မရောင်ခြည် စေတီတွင် လစဉ် တရားအပတ်တိုင်း အိန္ဒိယနွယ်ဖွားများ ပါဝင်လာခဲ့ကြသည်။ ဦးဂိုအင်ကာလည်း လစဉ် ဆက် လက်၍ တရားလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခဲ့လေသည်။ မိသားစု အားလုံးကလည်း အားထုတ်ကြသည်။ ညစဉ်လည်း စေတီသို့လာ၍ ဓမ္မမိတ်ဆွေများနှင့်အတူ အဓိဋ္ဌာန်တရားထိုင်၍ ညဉ့် ၉-နာရီကျော်မှ အိမ်ပြန်လေ့ရှိသည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရက လုပ်ငန်းအရပ်ရပ် ပြည်သူပိုင်လုပ်လိုက်ချိန်တွင် ဦးဂိုအင်ကာ၏ လုပ်ငန်းအားလုံးလိုလို ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့သည်။ ကိုစဉ်က ဦးဂိုအင်ကာသည် မိမိစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လက်လှုပ်လိုက်ရသဖြင့် ပူပင် သောကရောက်ခြင်းလည်းမရှိ၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရအပေါ် ငြိုငြင်မှုလည်း မရှိ ပေ။ တရားလုပ်ငန်းကို အင်တိုက်အားတိုက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မိမိကို ရှုပ်ထွေးပေ့လိမ့်သော စီးပွားရေးလောကထဲမှ ဆွဲထုတ်ပို့ဆောင်ပေးပေသည် ဟု အောက်မေ့ကာ နိုင်ငံတော်အစိုးရအား လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ကျေးဇူးတင်ရှိလှ သဖြင့် အမြဲခမတ္တဘို့သ အမျှဝေလေ၏။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ကျေးဇူးကြောင့် တရားရက်ရှည် အားထုတ်ဖြစ်လာသည်။ စာတွေ့အဖြစ်လည်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန် အဘိဓမ္မာသဂြိုဟ်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် လယ်တီဒီပနီ စသော ကျမ်းဂန်များကို စနစ်တကျ သင်ယူသည်။

ဦးဂိုအင်ကာသည် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း တရားအားထုတ်ရင်း တစ်ချိန် တည်းမှာပင် တရားလာအားထုတ်သူ ဘဝတူပရိသတ်များအတွက် ဆရာကြီး ဦးဘခင်၏ စကားပြန်အဖြစ် (၁၀)နှစ်တိုင်တိုင် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓ ကျမ်းစာအချို့ကိုလည်း ဟင်ဒီဘာသာပြန်၍ စာအုပ်အဖြစ် ပြုစုခဲ့လေသည်။

၁၉၆၇-ခု၊ ဇန်နဝါရီလရောက်သောအခါ ဆရာကြီးဦးဘခင် “ပထမ ဆုံးအကြိမ်” နယ်လှည့် သာသနာပြုရန် အကြောင်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဦးဂိုအင်ကာကိုအကြောင်းပြု၍ ပေါ်ပေါက်လာရခြင်းဖြစ်၏။ မန္တလေးမြို့ရှိ ဦးဂိုအင်ကာ၏ မိတ်ဆွေသားချင်းများမှာ ရန်ကုန်သို့ လာရောက် တရားအား ထုတ်ရန် အခြေအနေမပေးသောကြောင့် သူတို့ရှိရာသို့ ဆရာကြီးကို ပင့်ဖိတ်ပြီး တရားအားထုတ်ရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်မှာပင် ပြေလွင် မေမြို့တွင် တရား စခန်းတစ်ခု ဖွင့်လှစ်ပေးရသေး၏။ တရားစခန်းနှစ်ခုစလုံး အောင်မြင်စွာ ပြီးဆုံးခဲ့သည်။

ဆရာကြီး၏ ပထမဆုံး နယ်လှည့် တရားပြခရီးတွင် ဦးဂိုအင်ကာသည် လည်း ပထမဆုံးအကြိမ် လက်ထောက် တရားပြဆရာ ‘ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ’အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခွင့် ရရှိခဲ့လေသည်။ ဦးဂိုအင်ကာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ ဖြစ်လေပြီ။

နို့ဖိုးဆပ် တရားဦး

၁၉၆၉-ခု၊ ဇွန်လအတွင်းတွင် ဦးဂိုအင်ကာထံသို့ အိန္ဒိယပြည်တွင် ရောက်ရှိနေသော မိခင်ကြီး မကျန်းမာကြောင်း ကြားနန်း ရောက်ရှိခဲ့၏။ အိန္ဒိယသို့ ခေတ္တပြန်ရန် ပြင်ဆင်ရလေပြီ။ သူ့မိသားစုကို မြန်မာပြည်တွင် ထားရစ်ခဲ့၏။ တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရကလည်း သူ့အား အိန္ဒိယပြည် တွင် ငါးနှစ်နေထိုင်ရန် ခွင့်ပြုဗီဇာ ရက်ရောစွာ ထုတ်ပေးလိုက်ပါသည်။

သူ၏မိဘနှစ်ပါးသည် အိန္ဒိယသို့မပြန်မီက ဆရာကြီးဦးဘခင် ထံတွင် ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော် ကျေနပ်ဖွယ် ကောင်းအောင် အောင်မြင်မှု ရမသွားခဲ့ရှာပေ။ ယခု အိန္ဒိယသို့ရောက်သောအခါ တရားအခြေ အနေ မည်သို့ရှိမည်နည်း။ သေမင်းဆီသို့ ခြေပြင်နေပြီဖြစ်သော မိအို၊ ဖအို တို့၏ နှလုံးသားတွင် စစ်မှန်သောဓမ္မတို့ အပြည့်အဝ ကိန်းဝပ်စေချင်လှ၏။

“ဦးဘ ကျေးဇူးများ တယ်ပြီးကြီးမားတာပဲ...။ ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းနဲ့ တော့ ဆပ်လို့မကုန်နိုင်ပါဘူး။ တရားနဲ့ဆပ်မှသာ ကျေမှာမောင်။ ကိုယ် သိ

ကားတုံတရားကို သူတို့များလဲ သိအောင်သာ ဆောင်ပေတော့။ မောင်ကံ
ကောင်းပါပေတယ်။ တို့များ ဒီလိုသိတော့ ဆပ်ဖို့ မိဘမရှိတော့ဘူးဗျ”

ကျေးဇူးရှင် ဆရာကြီးအား ကန်တော့စဉ် ဆရာကြီး မှာထားသော
စကားတို့က ဦးဂိုအင်ကာနားတွင် စွဲမြဲ၍နေသည်။ မြင်းမိုရ်တောင်ဦး မက
ကျူးသော မိဘကျေးဇူးကိုဆပ်ရန် ဦးဂိုအင်ကာ အိန္ဒိယသို့ ပြန်ရလေပြီ။

ဦးဂိုအင်ကာ၏ ရတနာခရီးကား သူ၏ မိခင်ကြီးကိုသာမက ဗုဒ္ဓ
သာသနာ၏မိခင်၊ ဗုဒ္ဓ ပွင့်ထွန်းတော်မူခဲ့သော မဇ္ဈိမဒေသ အိန္ဒိယအတွက်ပါ
နို့ဖိုးဆပ်ရန်ဖြစ်ကြောင်း အနာဂတ်ကို သိမြင်သူများမှတစ်ပါး မည်သူမျှ ရိပ်
စားမိခဲ့မည် မဟုတ်ပါချေ။

ထိုအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ စက်မှုစီးပွားလုပ်ငန်းများကို ပြည်သူပိုင်
သိမ်းပြီးကာစ ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်ရှိ စီးပွားရေးသမားများသည် ပြည်တွင်း
တွင် ဆက်လက်၍ စီးပွားဖြစ်ရန် လမ်းစ မမြင်တော့သောကြောင့် ပြည်ပနိုင်ငံ
အသီးသီးသို့ စီးပွားဥစ္စာ၊ ရတနာ ရှာရန် ထွက်ခွာကြလေသည်။

ဤသို့ အခြားကုန်သည်ကြီးများက ကမ္ဘာသို့ “ရတနာ” ထွက်ရှာ
ကြစဉ် ဦးဂိုအင်ကာကမူ ကမ္ဘာသို့ ရတနာဖြန့်ဝေရန် မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ခွာ
လေပြီ။

မမြင်ရသော တိုက်ပွဲများ

ကောင်းတာ လုပ်လျှင် ကောင်းတာ ဖြစ်၏။ သို့သော် လောက၌
ကောင်းတာ မဖြစ်စေချင်သော (မြင်ရ၊ မမြင်ရ)သတ္တဝါ အမိုက်အမဲတို့လည်း
များစွာ ရှိ၏။ ထိုသူတို့က ကောင်းတာမဖြစ်အောင် သူတို့ စွမ်းအားရှိသမျှ
ဆောင်ရွက်ကြစမြဲ ဖြစ်၏။ ကောင်းတာလုပ်တိုင်း ကောင်းတာ ဖြစ်ပါ့မလားဟု
အတွေးများဝင်အောင် ဖန်တီးပေးတတ်ကြသည်။ သဒ္ဓါ ပညာ ချို့တဲ့သူများ
သူတို့ ‘သားကောင်’ ဖြစ်ရရှာ၏။ ဘုန်းကံနည်းသူများလည်း လူမိုက် အငှား
ခံကြရတတ်သည်။

အကောင်းတကာတွင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သော ‘ဝိပဿနာ’ လုပ်ငန်းကို
နှောင့်ယှက်ပိတ်ပင် တားဆီးရန်ကား သူတို့၏ မဟာတာဝန်ကြီးပင် ဖြစ်၏။
ဤတာဝန်ကိုထမ်းဆောင်ရန် မြေပေါ် မြေအောက်မြေလျှောက်ကိုယ်စားလှယ်

များကို အနံ့အပြား တပ်ဖြန့်၍ထားပါ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကား သူတို့၏ အဓိကပင်မှတ်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ခွင်သို့မရောက်သေးသူကိုအရောက်နှေးအောင်၊ ရောက်နေသူကို ခရီးမတွင်အောင်၊ ခရီးတွင်သူကို မျက်စိလည်အောင် ‘အဆင်း၊ အသံ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ အသိ’ အာရုံလိမ်များပေး၍ အနု၊ အကြမ်း၊ အဆန်း အာရုံ ဇာတ်လမ်းစုံဆင်ကာ သွေးဆောင် လှည့်ဖြားတတ်လေသည်။ ‘ငါ ဟုတ် လှပြီ’ ဟုများ ယောဂီမထင်ပါလေနှင့်။ ကျောက်သင်ပုန်း တဒေါက်ဒေါက်၊ ကန်တော့ပွဲ တမြောက်မြောက်နှင့် သပ် ထွက်ရပ် ပျောက်သွားမည်။ သိ၍သိ၍ သာ နေရမည့် သင့်တာဝန်မကျေလျှင် သင်မသိနိုင်သော လုပ်ငန်းခွင်အန္တရာယ် တို့ကား များလှပါဘိတောင်း။ ယောဂီ ‘သတိ’ ကြပ်ကြပ်ပြု။

ယောဂီကိုပင် ဤမျှဒုက္ခပေးချေလျှင် ယောဂီ၏ ရှေ့ဆောင် ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကို အဘယ်မှာ သူတို့ အလွတ်ပေးပါအံ့နည်း။ တပ်သားနှင့်ဗိုလ် မည်သူ့ကို အလျင်ပစ်ရမှန်းလောက်တော့ သူတို့ သဘောပေါက်ကြပါ၏။

အိန္ဒိယပြည် ဘုံဘောသို့ဦးဂိုအင်ကာ ရောက်လျှင် သူတို့လည်း မပျက် မကွက်အကြိုထောက်ကာ စောင့်နေကြ၏။ ဦးဂိုအင်ကာ၏တစ်ကိုယ်လုံးကိုမမြင် ရသော ဓာတ်ဆိုးများ လွှမ်းခြုံခြင်းခံလိုက်ရ၏။ အိန္ဒိယတစ်ပြည်လုံး လှည့် လည် တရားပြုနေသည်ဆိုသော လောကီဂိုဏ်းဆရာကြီးတစ်ဦးလည်း ဘုံဘောသို့ ရောက်နှင့်နေ၏။ ဓမ္မစကြာပွဲတော်ဟု အမည်တပ်ထားသော ‘ဓမ္မာပိဇ္ဇာပွဲတော် ကြီး’ ဆင်နွှဲနေနှင့်သည်။ ဘုံဘောတစ်မြို့လုံး စွမ်းအားရှိသလောက်အမှိုက်ဓာတ်ဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားလေပြီ။

မိခင်ကြီး၏ ကျန်းမာရေး အခြေအနေ မှာလည်း မကောင်းပေ။ အကောင်းဆုံးဆေးဝါးဖြင့် ကုသော်လည်း သက်သာရာမရ၊ ထို့ထက်ဆိုးသည် မှာ ဂိုဏ်းဆရာကြီးနှင့် ဆက်သွယ်နေခြင်းပင်၊ ညီဖြစ်သူ ရှမ်းဆန္ဒားသည် ထို ဆရာကြီး၏ လက်ရုံးတစ်ဆူပင် ဖြစ်နေချေပြီ။ နေအိမ်တစ်ခုလုံး အပူအညစ်လှိုင်း များ ရိုက်ခတ်နေ၏။

ဆန့်ကျင်ဘက်ဓာတ်တို့က ဦးဂိုအင်ကာအား သိသိသာသာကြီးတိုက်ခိုက် ကြလေပြီ။

ပါပဓာတ်နှင့် ကလျာဏဓာတ်

တစ်ဖက်ရန်သူ၏ တိုက်ကွက်ကား... မြန်ဆန်၏၊ ပြင်းထန်၏၊ အကွက်
စေ၏။ ဦးဂိုအင်ကာကား မလှုပ်မယှက်၊ ရှုမှတ်မြဲတရားကို ရှုမှတ်ကာ၊ အနိစ္စ
အချက်၊ ဒုက္ခအချက်၊ အနတ္တအချက်တို့ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း မိအောင်
နှလုံးသွင်းလျက်နေ၏။ မိဘနှစ်ပါး၊ ညီဖြစ်သူနှင့် ၎င်းတို့ဆရာ ဂိုဏ်းဆရာကြီး
တို့ထံ မေတ္တာလှိုင်း အထူးပို့လွှတ်၏။ ရံခါ ပဋ္ဌာန်း ဒေသနာတော်ကြီးကို
ရွတ်ဖတ်ပူဇော်၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ကြည်ညိုလျက်သာနေလေ၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ၏ ငြိမ်သက်ခြင်းလက်နက်ကား ထိချက်ကောင်းလှ၏။
မိဘနှစ်ပါးနှင့် တူ၊ တူမသုံးယောက်တို့သည် သူနှင့်အတူ မနက်ပိုင်းညနေပိုင်းတို့
တွင် တရားဝင်ထိုင်လာကြသည်။ ညီဖြစ်သူကလည်း အနှောင့်အယှက်မပြုတော့
ချေ။ မမျှော်လင့်သော အခွင့်ကောင်းကြီးတစ်ခုလည်းပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

ရန်ကုန် အင်းလျားမြိုင် ဝိပိသာတွင် တရားအားထုတ် ခဲ့ဖူးသော
မစ္စတာဘာဘာလ်ချန်ဆိုသူက ဦးဂိုအင်ကာအား ဘုံဘေတွင် တရားတစ်ပတ်ပြုသ
ရန် မေတ္တာရပ်ခံလာသည်။ ဦးဂိုအင်ကာ၏ တူတစ်ယောက်ကလည်း 'အစား
အသောက် နေရာထိုင်ခင်းနှင့်တကွ အစစ တာဝန်ခံပါမည်' ဟု ဆိုလာပြန်၏။
ဆရာကြီး ဦးဘခင်ထံ ကြေးနန်းဖြင့် အခြေအနေအစီရင်ခံ၍ တရားပြုသရန်
စီမံရလေတော့သည်။

ပထမဆုံးအကြိမ်တရားစခန်းကား... ဘုံဘေမြို့လယ်ရှိ အလွန်ဆူညံသော
ရပ်ကွက်ကြီးမှ 'ဒါရမ်ဆာလာခေါ် ဧည့်ရိပ်သာ' တစ်ခုတွင် စတင်ရသည်။
အဆောက်အအုံမှာ သုံးထပ်တိုက်ကြီးဖြစ်ပြီး ဒုတိယထပ်ရှိ အခန်းသုံးခန်းနှင့်
မီးဖိုတစ်ခုကိုသာ တရားပြုရန် အသုံးပြုခွင့်ရခဲ့သည်။ အဝတ်ခန်းဆီးများ
ကာပြီး ယောဂီများနေရန် အခန်းဖွဲ့ရ၏။ တရားဌာနနေရာမှာ မြို့လယ်ဖြစ်၍
ကားအသွားအလာရှုပ်ပြီး အလွန်ဆူညံလှသည်။ ဈေးဆိုင်များ၊ ကုန်ရုံများ၊
ပတ်ပတ်လည်အိမ်များမှ ရေဒီယိုသံ၊ သီချင်းသံများဖြင့် ပွက်လော ရိုက်နေ
တော့သည်။

တရားအားထုတ်မည့်သူမှာ (၁၄)ယောက်ရှိလေသည်။ ဦးဂိုအင်ကာ၏
မိခင်ကြီးနှင့် ချွေးမ မဇ္ဈတို့ အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ပါပဓာတ်အနှောင့်အယှက်

များကြားမှ ပထမဆုံးအကြိမ် တရားစခန်းကို ၁၉၆၉-ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၃-ရက်နေ့တွင် ဖွင့်နိုင်ခဲ့သည်။ ပထမဆုံးအကြိမ် တရားစခန်းအကြောင်းကို ဆရာကြီးထံ အောက်ပါအတိုင်း အစီရင်ခံခဲ့လေသည်။

တပ်မှူးကြီး ဂိုအင်ကာ၏ တိုက်ပွဲအစီရင်ခံစာ

“ဤ ဒါရမ်ဆာလာသို့ရောက်သော ပထမညီတွင် မကောင်းသော အင်အားများနှင့် ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲရပုံကို ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှ မေ့နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ တရားပရိသတ်တို့ တရားထိုင်ကြသည့် ခန်းမကြီးတွင် မုန်တိုင်းဆင်သကဲ့သို့ လှုပ်ရှားတိုက်ခိုက်မှုကြီး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ကစ်ခါ တစ်ရံ ကျွန်တော့် နောက်ကျောတစ်ခုလုံး အေးစက်၍ ကြက်သီးတဖြန်းဖြန်း ထခဲ့ရပါသည်။”

“အာနာပါန တရားပေးထားသော ပထမ သုံးရက်တွင် တရားသမား အချို့၌ ကိုယ်တွင်းထကြွသောင်းဖျန်းမှုများ တွေ့ကြုံရပါသည်။ အချို့သည် ပြင်းစွာ အော့အန်ကြ၍ အချို့မှာ အဆက်မပြတ် ဝမ်းလျှောကြပါသည်။”

“ကျွန်တော့်ချွေးမ မဉ္ဇူသည် အာနာပါနလုပ်ချိန်တွင် တော်တော် ခံရပါသည်။ သုံးရက်လုံး အော့အန်ပါသည်။ မသက်သာလှပါ။ သူ့အမေရော သူ့ပါ စိုးရိမ်စိတ်ဝင်ကြပါသည်။”

“ကျွန်တော် တရားလိုက်ပြီးစစ်နေစဉ်အတွင်း ကျွန်တော်၏ ကိုယ်ပေါ်တွင် ယားယံသည့် အဖုံများ ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ တစ်ကိုယ်လုံးလည်း နီရဲလာပါသည်။ ထိုယားယံခြင်း မပျောက်မီပင် ကျွန်တော်၏ချွေးမကို တရားစစ်ရန် သွားရပြန်ရာ သူ့အား ရွှေမှောက်၌ တရား အားထုတ်စေပါသည်။ တရားကို ရှုစေပါသည်။ သူ့ဆီကပြန်လာပြီးနောက် သူ့လဲပဲ ကျွန်တော်ဖြစ်သလို အဖုံများထွက်လာ၍ ကျွန်တော့်ထံ ငိုယိုကာ လာရောက်ပြောပြပါသည်။ တရားရှုလိုက်တော့လည်း ပျောက်သွားပါသည်။”

“ဤတိုက်ပွဲကြီးများတွင် ပဉ္စာန်းပစ္စယနိဒ္ဒေသ ဒေသနာတော်ကလည်း များစွာ အကူအညီပေးခဲ့ပါသည်။ သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်တော်မူလျက်ရှိကြသော နတ်ဗြဟ္မာများနှင့်တကွ ဆရာသက်ကြီး၊ ဆရာကြီးနှင့် မိခင်ဆရာမတို့လည်း ကျွန်တော် အနီးအပါးတွင် ဝိုင်းဝန်းကူညီနေကြသည်ဟု အစဉ်အမြဲ တွေ့သိနေရပါသည်။”

“အခက်အခဲအားလုံး ဝိပဿနာစခန်းသို့ တက်လှမ်းသောအခါ ပြေပျောက်သွားကြပါသည်။ တရားသမားအချို့မှာ ကျေနပ်ဖွယ် တိုးတက်မှုကြံလျက် အချို့မှာမူ ပိတ်ဆို့မှုအနည်းငယ် တွေ့နေကြပါသည်။ ခာတံမီးလုံးတစ်ထောင်မျှလောက် တောက်ပသောအလင်းရောင် တွေ့သူတွေကြံလျက် ကိုယ်တိုင်း ကိုယ်ပ ကြည်လင်အေးမြသောအရောင်များတွေ့သူများလည်း ရှိပါသည်။”

“ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သုခဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော ကိုယ်တိုင်းငြိမ်းချမ်းမှုများလည်း တွေ့ရှိနေရာ တရားသမားအချို့က ‘အာနန္ဒဗြဟ္မာကြီးနှင့် တွေ့ပြုံ’ဟု ထင်နေကြပါသည်။ ကျွန်တော်က ဤငြိမ်းချမ်းမှုမှာ ခရီးတစ်ထောက်မှ (ဒါရမ်ဆာလာ တည်းခိုရိပ်သာ) မျှသာ ဖြစ်သည်။ ရည်မှန်းချက်သို့ မရောက်သေးကြောင်း အတော်ရှင်းပြရပါသည်။”

“ဖခင်ကြီးသည် အနိစ္စတရားများကို ကောင်းစွာ မြင်တွေ့ရပါသည်။ ယခုပင် အခန်းထဲသို့ ဝင်လာ၍ တစ်ကိုယ်လုံး အပူရှိန်တငွေ့ငွေ့ဖြင့် လောင်ကျွမ်းနေကြောင်း၊ မခံရပ်နိုင်အောင် ပူလောင်ရကြောင်း တိုင်တန်းပြီး ညည်းညူသွားပါသည်။”

“လူတိုင်းပင် ကြည်လင်ထွန်းလင်းသည့် ဓမ္မရတနာများ ခံယူနိုင်ကြပါသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ ဤမဇ္ဈိမဒေသတွင် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း (၂၀၀၀) မှစ၍ ဓမ္မရတနာများပျောက်ဆုံးခဲ့ရပါသည်။ ဤပျောက်ဆုံးခဲ့သော ဓမ္မရတနာများကို ပြန်လည်တွေ့ရှိထိတွေ့နိုင်ကြသဖြင့် ဤတရားပေးရာ အခန်းကြီးသည် ကံကောင်းလှပေစွာ။ ဘုံဘေမြို့တော်ကြီးသည် ကံထူးလှပေစွာ။”

ကမ္ဘာပတ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြ

ဘုံဘေတရားစခန်း အောင်မြင်စွာ ပြီးဆုံးသွားသောအခါ မဒရပ်မြို့မှ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် နောက်ထပ် တရားတစ်ပတ်ပြုသရန် ကောင်းပန်စောကြောင်း ဒုတိယတရားစခန်းကို မဒရပ်တွင် ဖွင့်လှစ်ပေးရပြန်လေသည်။ မဒရပ်မှ အပြန်တွင် ဘုံဘေ၌ ထပ်မံ၍ တရားစခန်း ဖွင့်ရပြန်ပါ၏။

ဘုံဘေ ဒုတိယအကြိမ်တရားပတ်တွင်လည်း မိဘနှစ်ပါးလုံး ဝင်ရောက်တရားထိုင်ကြသည်။ ဤတရားပတ်တွင် မိခင်ကြီးမှာ တစ်ကိုယ်လုံး၌ အနိစ္စ

တရားများ အတားအဆီးမရှိ ရှုမြင်နိုင်ခဲ့သည်။ ကျန်းမာရေးလည်း အထူးကောင်းမွန်လာ၏။ မိဘနှစ်ပါးလုံး အယူမှန်၌တည်လေပြီ။

တုံ့ဆန္ဒနှင့်မဒရပ်မြို့ကြီးများတွင် တရားပြသနေစဉ်အတွင်းမှာပင်တရားတော်၏ အရသာကို ကိုယ်တိုင်ခံစားသွားကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှတစ်ဆင့် ဦးဂိုအင်ကာ တရားပြသပုံ သတင်းပျံ့နှံ့သွားတော့သည်။ အိန္ဒိယပြည်ရှိ အခြားမြို့ရွာဒေသများမှာလည်း မိမိတို့မြို့ရွာတွင် တရားပြသပေးရန် ဖိတ်ကြားလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဆာရ်နာ့သ် (မိဂဒါဝုန်) အိန္ဒိယပြည်မြို့တော် နယူးဒေလီ၊ ဗာရာဏသီ၊ ကာလကတ္တား၊ ဗုဒ္ဓဂယာ စသည်ဖြင့် အိန္ဒိယပြည်တစ်ပြည်လုံးကို လှည့်ကာ တရားပြသရလေတော့သည်။

အိန္ဒိယပြည်တွင်းတွင် တရားစခန်းများ ဖွင့်လှစ်သောအခါ အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသားများသာမက နိုင်ငံခြားသားများလည်း ဝင်ရောက် အားထုတ်ကြလေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ သူတို့တိုင်းပြည်သို့ ပြန်ရောက်ကြသောအခါ စုပေါင်း၍ တရားဆိုင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။ သူတို့နှင့်စပ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ကျားအရသာကို သိစေချင်လှပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးဂိုအင်ကာ အား အခြေအနေပေးပါက လာရောက် တရားပြသရန် တောင်းပန်ကြ၏။ ဦးဂိုအင်ကာ မြန်မာပြည်ကိုလွှမ်းမော်လည်း ပြန်ရန် အခြေအနေမပေးတော့။ အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျပန်၊ ကနေဒါ၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ သီရိလင်္ကာ၊ နိပေါ၊ ဩစတေးလျ စသည့် အရှေ့အနောက် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး လှည့်ပတ်ကာ မနေမနား တရားပြသရတော့၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ မိလျှံနာသုဋ္ဌေးကြီး

အိန္ဒိယတွင် အစိုးရက ပုဂ္ဂလိကပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခွင့် အထိုက်အလျောက်ပေးထား၏။ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များနှင့် အဆက်အသွယ် လမ်းကြောင်းလည်း ကောင်းမွန်လာသည်။ ထို့ကြောင့် အိန္ဒိယရောက်သော အခါ ဦးဂိုအင်ကာ၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အထူးပင် အဆင်ပြေလာသည်။ အောင်မြင်လာသည်။ သို့သော် သူ စီးပွားရေးမလုပ်တော့။ လုပ်ငန်းအားလုံးကို ညီဖြစ်သူနှင့်သာ လှုံ့ထားလေသည်။

“မည်သည့် ချမ်းသာသုခမှ ထာဝရ မတည်မြဲပေ။ ချမ်းသာသုခကို သုံးဆောင် ခံစားနေသည့် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မှလည်း ထာဝရ

မတည်မြဲပေ။ လူတို့၏အမြင်၌ ချမ်းသာသုခနှင့် အပြည့်စုံဆုံးဟု အထင် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မိမိ ကိုယ်ကို ချမ်းသာ သုခနှင့် အပြည့်စုံဆုံးဟု ထင်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယင်းချမ်းသာသုခကို ဘယ်လောက်ကြာ ကြာ သုံးဆောင် ခံစားရသနည်း”

လေးငါးရက်မျှသာ ကြာသော် လရောင်သည် လမိုက်ညအဖြစ် ဘယ် လောက် လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲသွားသနည်း။

ယင်းသို့ အတည်မမြဲ ပြောင်းလဲနေသည့် ချမ်းသာသုခ၌ တွယ်တာကပ် ငြိနေလျှင် တွယ်တာကပ်ငြိနေသလောက်ပင် မိမိအတွက် ဆင်းရဲမှုနှင့် ပူပန်မှုကို ဖန်တီးနေသည်သာ ဖြစ်လေသည်။

ချမ်းသာခြင်း၏ သဘောမှန်ကို ဦးဂိုအင်ကာ ရှင်းရှင်းကြီး သဘော ပေါက်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် မီလျံနာ သူဌေးကြီးဖြစ်၏။ သို့သော် သူဌေးအဖြစ်နှင့် ဘဝကို အနှစ်မခံတော့။ ကမ္ဘာပတ်ကာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပြုနေ လေပြီ။

ခရစ်ယာန်၊ ဟိန္ဒူ၊ ဂျိန်း၊ မူဆလင်ဘုရားကျောင်းများမှာ
ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြခြင်း

“ဤ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားလမ်းစဉ်၌ ကျဉ်းမြောင်းသော ဂိုဏ်းစွဲ၊ ဝါဒစွဲ၊ ဇာတိစွဲ၊ လူမျိုးရေးအစွဲတို့ မရှိပါပေ။ အားလုံးအတွက် အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်နေပေသည်။ နေရာမရွေး၊ ဒေသမရွေး၊ ကာလ မရွေး လိုက်နာ ကျင့်သုံးနိုင်လေသည်။

“အဘယ်ကြောင့် လူတိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သနည်းဆိုလျှင် လူ သားတိုင်းသည် တူညီသော ကိလေသာရောဂါကို ခံစားလျက် ရှိကြ သောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကိလေသာ ရောဂါကို ကုသသော ဆေးနည်းမှာလည်း အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်”

ဦးဂိုအင်ကာ၏ အစောပိုင်း ဝိပဿနာစခန်းများတွင် တရားအားထုတ် သူများမှာ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်များက များလေသည်။ တရားသဘင်း မွေး၍

လေသောအခါ ခရစ်ယာန်သာသနာအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်များ၊ ဘုန်းကြီးနှင့် သီလရှင်များ ဝင်ရောက် အားထုတ်ကြသည်။ စိန်မေရီဘုရားရှိခိုးကျောင်းတွင် ရိုမင်ကက်သလစ်ဘုန်းကြီးနှင့် သီလရှင်များအတွက် တရားစခန်း သီးသန့်ဖွင့် လှစ်ပေးရရာ စုစုပေါင်း တစ်ရာကျော်အားထုတ်ခဲ့သည်။ ဝိပဿနာ အားထုတ် ပြီးသူ ခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီးနှင့် သီလရှင်ပေါင်း ၆၀၀ကျော် ရှိပြီဖြစ်၏။ အား ထုတ်ပြီးသတိုင်း တရားအရသာကို ခံစားကြရပေရာ သူတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ထပ်ခါထပ်ခါ တရားစခန်းဝင်ကြပြီး သူတို့ဆိုင်ရာတပည့်များကိုလည်း တရား အားထုတ်စေကြ၏။ ခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီးများ တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် စုပေါင်း၍ တရားအားထုတ်ကြလေသည်။

အလားတူပင် ထိပ်တန်း ဂျိန်းဘုန်းကြီး၊ သီလရှင်၊ ကိုရင်နှင့် ဂျိန်း ဘာသာဝင်များ၊ မူဆလင်ဘာသာဝင်များ၊ ဘာသာပေါင်းစုံမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ တရားစခန်းတွင် ဝင်ရောက်အားထုတ်ကြ၏။ ဘူ(ဂျီ)ခရိုင် ဘာဒရက်ရိုင်ရှိ ဂျိန်းကျောင်းတော်ကြီးတွင် ဂျိန်းဘာသာဝင်တို့အတွက် သီးသန့်တရားတစ်ပတ် ဖွင့်ပေးခဲ့ရသည်။ ဂျိန်းဘာသာဝင်များ တရားတော်အပေါ် ကျေနပ်သွားကြ သဖြင့် နှစ်စဉ် သူတို့အတွက် အထူးတရားတစ်ပတ် စီစဉ်ပေးရလေသည်။ (ဂျိန်း ဘာသာသည် မြတ်စွာဘုရားရှင် လက်ထက်တော်က မဟာဝီရဒေါ် နိဂဏ္ဌနာဠ ပုတ္တ နေရာကြီးတည်ထောင်ခဲ့သော ဂိုဏ်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။)

နိုင်ငံအသီးသီး လူမျိုးအသီးသီးတွေဟာ သူတို့ဘာသာနဲ့ သူတို့ အသီးသီး ရှိနေကြပေမယ့် မနေ့သေးတူး”

“သာသနာတော်ဟာ မတူမယှဉ်သာအောင် မြင့်မြတ်တာကို သိပြီး အဆက်မပြတ် လာရောက် ကြည်ညိုပဇော်ကြဦးမှာဗျာ၊ တသီ တဘုန်းကြီးပဲ”

ဟု ဗျာဇိတ်တော်စကား မိန့်ကြားခဲ့သော ကျေးဇူးရှင် ဝေဘူဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ စကားကို ကမ္ဘာ့သာသနာအတွက်သာမက အိန္ဒိယသာသနာ အတွက် ပိုမို၏မြေးဖြစ်သူ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ ဦးဂုံအင်ကာ၏ အနာဂတ်ကိုပါ ကြိုတင်သိမြင်တော်မူသည်ဟု ယူဆရမည် ဖြစ်ပါသည်။

လူ့ကောင်းပြုသော လက်ဖွဲ့ခန်းမှာ အဖြေတွေ

“အစိုးရကောင်း ဖြစ်အောင် တယ်လီလုပ်ရမည်နည်း။ အစိုးရ လှသည်...လူများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ လူ

ကောင်းများ ရရှိခဲ့လျှင် အစိုးရကောင်းလည်း ရရှိပြီး ဖြစ်ပေသည်။
ဝိပဿနာသည် လူကောင်းများမွေးထုတ်ရန် အာမခံချက်အရှိဆုံးကိရိ
ယာ ဖြစ်သည်။ ပညာရေး၊ စီးပွားရေး၊ စက်မှုလုပ်ငန်း စသော
နေရာတိုင်းမှာ လူကောင်းတွေ ကျွန်ုပ်တို့ လိုနေသည်”

အထက်ပါ ဝိပဿနာအပေါ် အစိုးရအဖွဲ့၏ အမြင်ကို ရေးသားခဲ့သူ
မှာ ရာဂျစတန်ပြည်နယ်အစိုးရ၏ ပြည်ထဲရေးအတွင်းဝန် မစ္စတာရမ်ဆင်းပင်
ဖြစ်သည်။ သူသည် မူလက ဗုဒ္ဓဝိပဿနာအကြောင်း ကြားပင် မကြားဖူးခဲ့
ချေ။ သူ၏ဇနီးတွင် နာတာရှည်ခေါင်းကိုက်ရောဂါ စွဲကပ်နေ၏။ ထိုရောဂါ
ပျောက်ရန် တရားအားထုတ်သင့်ကြောင်း မိတ်ဆွေတစ်ဦး၏အကြံပေးချက်အရ
သူနှင့် သူ့ဇနီးတို့ ၃၀-၃-၇၅ နေ့တွင် ဂျေပူ၌ ဖွင့်လှစ်သော ဦးဂိုအင်ကာ၏
(၁၀)ရက် စခန်းတွင် တရားအားထုတ်ခဲ့လေသည်။ တရားစခန်းပြီးသော်
ဝိပဿနာတရား၏အရသာကို သိရှိသွားပြီး ပြည်နယ်အစိုးရအား အစိုးရဌာန
များတွင် တရားအားထုတ်စေသင့်ကြောင်း တင်ပြခဲ့လေသည်။ အစိုးရကလည်း
သဘောတူ လက်ခံခဲ့လေသည်။

ရာဂျစတန်ပြည်နယ်နှင့် ဘီဟာပြည်နယ် အစိုးရ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်
ကြောင့် ဦးဂိုအင်ကာသည် အစိုးရဌာနများတွင် တရားပြသပေးခဲ့လေသည်။
ပထမဆုံး ဂျေပူမြို့အကျဉ်းထောင်ကြီး၌ ထောင်သား (၁၁၀)ကို တရားပြသ
ခဲ့သည်။ တရားအားထုတ်ပြီးသောအခါ အကျဉ်းသားများ၏ အကျင့်စာရိတ္တ
နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး သိသိသာသာကြီး တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည်
ကို တွေ့ခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် ရာဂျစတန် ပြည်ထဲရေးဌာနက ရဲအကယ်ဒမီကျောင်းမှ
ရဲဝန်ထမ်း(၁၀၀)ကျော်ကို ဝိပဿနာတရား အားထုတ်စေပြန်သည်။ ၎င်း
တို့အပေါ် ဝိပဿနာတရားက မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိကြောင်း လေ့
လာရန် ဂျေပူမြို့ရှိ ရာဂျစတန်တက္ကသိုလ်အား သုတေသနပြုစေပါသည်။

တက္ကသိုလ်သုတေသနအဖွဲ့သည် ခေတ်မီသိပ္ပံကိရိယာများကိုအသုံးပြုပြီး
မှတ်တမ်းတင် လေ့လာခဲ့ကြလေသည်။ ရဲအရာရှိများတရားထိုင်ကြပြီးနောက်
အမှတ်သတိ ပိုကောင်းလာကြောင်း၊ ပိုမိုမျှတ်လတ်လာကြောင်း၊ စိတ်ပိုမို
တည်ငြိမ်လာကြောင်း တွေ့ခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် ရဲအရာရှိများသည် လူထုနှင့်
လည်းကောင်း၊ လက်အောက်ငယ်သားများနှင့်လည်းကောင်း ဆက်ဆံရာတွင်
ပိုမိုယဉ်ကျေးနူးညံ့၍ တည်ငြိမ် အေးချမ်းလာကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရှိရလေ
သည်။

ဤသို့ဖြင့် ဂုရုကြီးဦးဂိုအင်ကာသည် ဂျေပုမြို့တွင် အကျဉ်းသားများ နှင့် ရဲတက္ကသိုလ် (ပုလိပ်အကယ်ဒမီ) သင်တန်းသားများအား နှစ်စဉ် တရား ပြသပေးလျက် အစိုးရအား အကူအညီပေးနေရလေသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကို ဒေါက်တာဘွဲ့ပေးခြင်း

၁၉၇၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၉) ရက်နေ့တွင် ဗုဒ္ဓဂါယာရှိ သံဃာ ရာဇာ မထေရ်ကြီးက ဦးဂိုအင်ကာအား အိန္ဒိယတွင် ဗုဒ္ဓဝိပဿနာတရားများ တွန်းကားသာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သောကြောင့် “ဓမ္မမုရတီ” ဘွဲ့ထူးကို ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ဓမ္မမုရတီဟူသော ဟိန္ဒူဝေါဟာရမှာ ‘ဓမ္မရုပ်ပုံ လွှာ၊ ဓမ္မသာရုပ်ဆောင်’ ဟု အဓိပ္ပာယ်ရလေသည်။

ထို့နောက် ၁၉၇၇-ခု ဖေဖော်ဝါရီလ (၆) ရက်နေ့တွင် ဘီဟာပြည်နယ် နာလန္ဒာတက္ကသိုလ်က အထူးဘွဲ့နှင်းသဘင်ပွဲ ကျင်းပ၍ ဦးဂိုအင်ကာအား “ဝိဇ္ဇာဝိရိယိဒ္ဓိ” ဇုန်ထူးဆောင်နှင့် ဒေါက်တာဘွဲ့အပ်နှင်း၍ ဂုဏ်ပြုခဲ့ပါသည်။ ယင်းအခမ်းအနား၌ တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခချုပ်က....

“ဂုရုကြီးဦးဂိုအင်ကာသည် ဗုဒ္ဓ၏တရားတော်မြတ်ကို မြန်မာပြည်မှ အိန္ဒိယပြည်သို့ ပြန်သည် ယူဆောင်လာနိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ အိန္ဒိယတွင် အမြို့မြို့ အနယ်နယ်လှည့်ကာ (၁၀) ရက် တရားစခန်းများ ပြသခဲ့ကြောင်း၊ ကမ္ဘာ အရပ်ရပ်မှ လာရောက်သူတို့အား ဗုဒ္ဓတရားတော်မြတ်၏အရသာကို လက်တွေ့ ခံစားစေခဲ့ကြောင်း၊ နာလန္ဒာတက္ကသိုလ်မှ ပါမောက္ခများ၊ ဘွဲ့လွန်သင်တန်း သားများအတွက် သီးသန့်တရားပတ်များ ပြုလုပ်ပေးခဲ့ရာ ဗုဒ္ဓတရားတော်နှင့် အညီ လက်တွေ့အကျိုးထူးများ ခံစားရရှိစေခဲ့ကြောင်း ထုတ်ဖော်ချီးကျူး ခဲ့လေသည်။ ထိုချီးကျူးဖွယ်ဂုဏ်များကြောင့်လည်း ရှုရီ ဆတျ နာရယန် ဂိုအင်ကာရီးအား ဤသို့ ဂုဏ်ထူးဆောင် ဒေါက်တာဘွဲ့ နှင်းအပ်ဂုဏ်ပြုရ ကြောင်း” အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းတင်ပြသွားလေသည်။

ပညာဟူသည် သင်ကြားလေ့လာ ဖတ်ရှုခဲ့သော စာအုပ်များ၏ စာ မျက်နှာ အရေအတွက်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်၍ ရရှိနိုင်ပါသည်လော။

လမ်းဆက်လျှောက်မယ်

၁၉၇၁-ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၉-ရက်နေ့ နောက်ပိုင်း ဂုံရုကြီးဂိုအင်ကာ
၏ အောင်မြင်မှုသတင်းများကို သူ့ဆရာကြီးဦးဘခင် မသိနိုင်တော့ပြီ။ ထိုနေ့
တွင် ဆရာကြီး ကွယ်လွန်ခဲ့၏။

ထိုအချိန်တွင် ဂုံရုကြီးဂိုအင်ကာသည် ဗုဒ္ဓဝါယာဒေသတွင် တရားပြု၍
နေလေသည်။ ဂုံရုကြီးဂိုအင်ကာ မိခိုအားထားရာ တောင်ကြီးပြိုလေပြီ။ ဆရာ
ကြီးနှင့် ဦးဂိုအင်ကာတို့၏ ဆက်စပ်မှုအတိုင်းအတာကို နားလည်ထားကြသော
မြန်မာပြည် အင်္ဂလျားမြိုင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနမှ ဓမ္မမိတ်ဆွေများက ဦးဂိုအင်ကာ
အား ချက်ချင်း အကြောင်းမကြားလိကြသေးပေ။ လွန်စွာ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်
သော တာဝန်ကြီးကို ထမ်းဆောင်နေစဉ် ဤသတင်းကြောင့် လုပ်ငန်းများ
ထိခိုက်သွားလေမည်လားဟု စိုးရိမ်မိကြသည်။ “သူ့လဲ တရားရှိတာပဲလေ” ဟု
မဲတင်းပြီးမှသာ သတင်းပို့နိုင်ကြသည်။

ဦးဂိုအင်ကာထံမှ အောက်ပါကြေးနန်း ပြန်လာလေသည်။

မိခင်ဆရာမ....

အနိစ္စာဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇိတာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝုပသမော သုခေါ။

မိခင်ကြီး၏ ကောင်းချီးမေတ္တာဖြင့် တရားဆက်လက် ပြုသ
လျက် ရှိပါသည်။ ကြံကြံခိုင်၍ သတ္တိ မွှေးကြလေ။ ဆရာကြီးသည်
တရားအရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အတူတကွ ရှိနေပါသည်။

ဆဿ၊ နာရယန် ဂိုအင်ကာ

“လောကီ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရာဝတ္ထု၊ အခြေအနေ မှန်သမျှ တစ်ခဏ
သာခံသည်။ အနိစ္စဖြစ်သည်။ ပြောင်းလဲတတ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့မျက်စိ
အောက်မှာပင် ယင်းအရာအားလုံးသည် ပျက်စီး ပျောက်ကွယ် သွား
ရမည်မှာ သေချာသည်။ ထိုသို့ မဟုတ်ပါကလည်း ယင်းအရာဝတ္ထု
များ မပျက်စီး မပျောက်ကွယ်ခင်မှာပင် ကျွန်ုပ်တို့ ပျက်စီး ပျောက်
ကွယ်သွားပေလိမ့်မည်။”

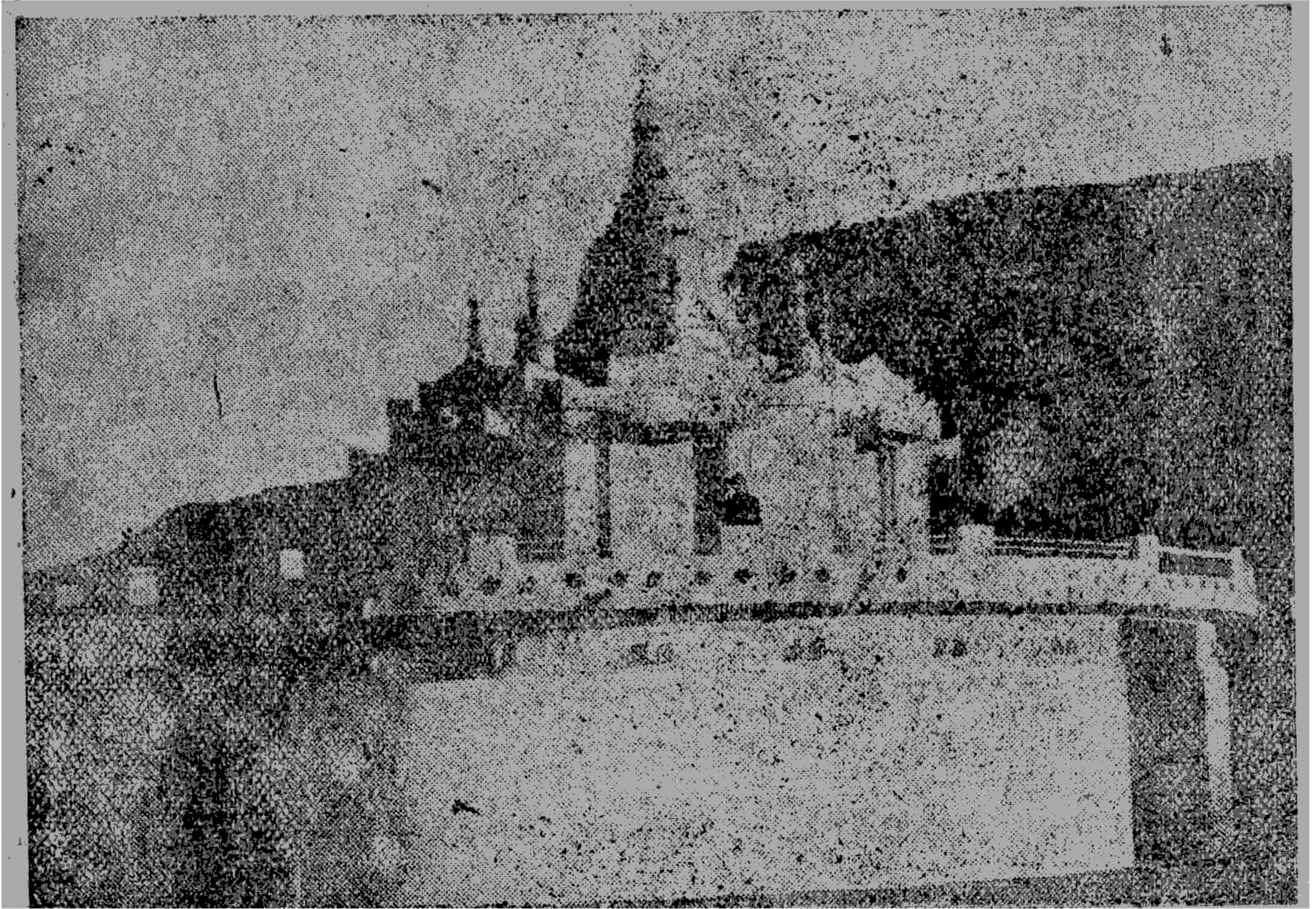
အနိစ္စသဘောကို ပိုင်ပိုင်ကြီးသိနေပြီဖြစ်သော ဦးဂိုအင်ကာသည် မြန်မာပြည်ရှိ မိတ်ဆွေများကို နှစ်သိမ့်စကား ပြောကြားရင်း တရားပင် ပြလိုက်ပါသေးသည်။

ဆရာကြီးကွယ်လွန်ပြီးသည့်နောက် လပိုင်းအတွင်းမှာပင် ဂုရုကြီးဂိုအင်ကာက ကမကထ၊ ပြုလုပ်ပြီး အိန္ဒိယပြည် ဘုံတော်မြို့တွင် 'ဆရာကြီး ဦးဘခင် အထိမ်းအမှတ် ရန်ပုံငွေ' စာရင်းကို ဖွင့်လှစ်သည်။ မဇ္ဈိမဒေသတွင် ဗုဒ္ဓဝိပဿနာတရားတော်များ ပြန်လည်ထွန်းကားရေး၊ ၎င်းတွင် ဗဟိုပြု၍ ကမ္ဘာမှာ သာသနာပြုရေးဟူသည့် ဆရာကြီးချမှတ်ခဲ့သော လမ်းခကြောင်းတွင် ဦးဂိုအင်ကာ တည်တည်မတ်မတ် ဆက်၍ လျှောက်လေပြီ။

ကမ္ဘာမှာ သာသနာပြုမည်

ဦးဂိုအင်ကာ၏ ဝိပဿနာ တရား စခန်းများကို အစောပိုင်းတွင် အဆောက်အအုံများကို ယာယီအသုံးပြုခွင့်ရရှိရန် စီစဉ်၍ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရသည်။ ၁၉၇၆-ခုနှစ် နောက်ပိုင်းရောက်သောအခါ မြေတမ်းတရားဌာနများ အိန္ဒိယပြည်တွင်းသာမက ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံကြီးများတွင်ပါ တည်ထောင် နိုင် ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ 'သန္တုဋ္ဌိက အကာလိက' တရားအရသာကို ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ခံစားကြရသော ယောဂီဟောင်းများက ကမကထ၊ ပြု၍ ဦးဂိုအင်ကာ၏ ခွင့်ပြုချက်အရ တည်ထောင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဩစတေးလျ၊ ဩစတြီးယား၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ကနေဒါ၊ အင်္ဂလန်၊ အနောက်ဂျာမဏီ၊ ဟော်လန်၊ အီတလီ၊ ဂျပန်၊ နိပေါ၊ နယူးဇီလန်၊ နော်ဝေ၊ စပိန်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ အမေရိကန်တိုင်းပြည်များတွင် အရည်အသွေးပြည့်ဝသော လက်ထောက်တရားပြဆရာများ ဖြန့်ခွဲ၍ ထားနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါ၏။ အောက်ပါ တရားဌာနများတွင်ကား စေတီ၊ မြေမြေအဆောက်အအုံများနှင့် တကွ အခိုင်အမာ တည်ဆောက်ကာ 'ဝိပဿနာ' သာသနာပြုလျက် ရှိကြချေပြီ။

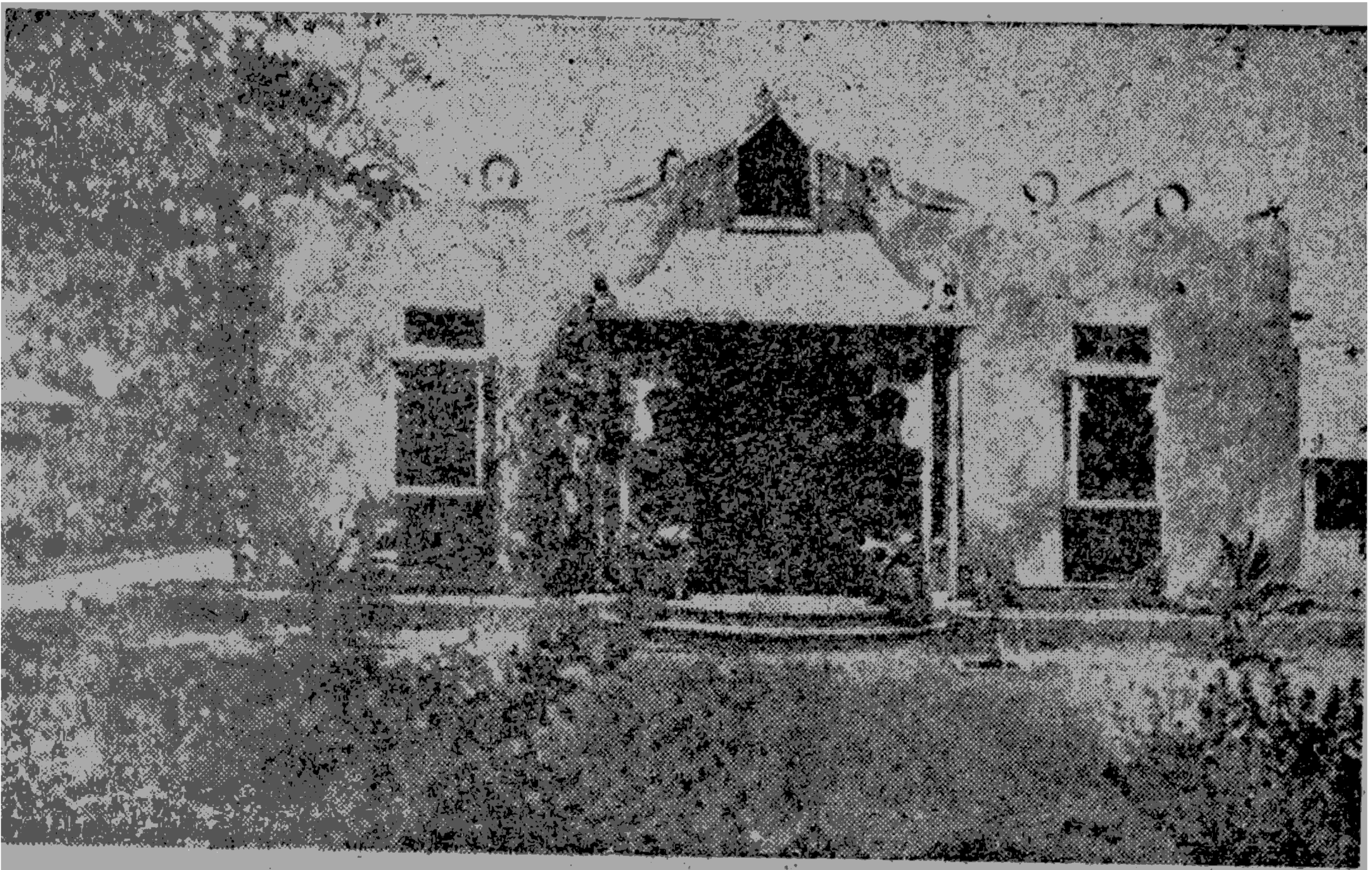
၁။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဝိပဿနာအကယ်ဒမီ။ အိန္ဒိယပြည်လုံးအတွက် ဘုံတော်ပြည်နယ်၊ အီဂတ်ပူရီမြို့ဝယ်တွင် ဖွင့်လှစ်ထားသည်။ ဘုံတော်မြို့ အရှေ့ဘက် (၈၅) မိုင်အကွာတွင် တည်ရှိသည်။ ဧက (၂၀) ကျယ်ဝန်းပြီး ၁၉၇၄-ခုနှစ်တွင် 'ဆရာကြီးဦးဘခင် အထိမ်းအမှတ် ရန်ပုံငွေ' မှ ဝယ်ယူခဲ့သည်။ ဓမ္မဂီရိကုန်းမြေဟု အမည်ပေးထားသည်။ ယင်းကုန်းမြေပေါ်တွင် ပင်မ တရားလိုက်ဂူစေတီကြီးနှင့် စေတီရံရှစ်ဆူပါသော ဒုတိယ သာသနာ့ စေတီတော်ကို

တရားထိုင်ရန်ပို့ ၁၉၀-ရှိ
ခုတ်ယသားသနဇေတီ၊ အိတ်ပူရီ

တည်ထားလေသည်။ တရားထိုင်ရန် လိုက်ဂူ၊ မွှာရုံ၊ စားဖိုဆောင် စသည့် အဆောက်အအုံများမှာ သစ်ပင် ပန်းမန်တို့ဖြင့် စိမ်းလန်း ဝေသာသော တောင်ကုန်းငယ်လေးပေါ်တွင် သပ်ရပ်စွာ တည်ဆောက်ထားသည်။ ပထမဆုံး အကြိမ် တရားပတ်ကို ၁၉၇၆ ခု အောက်တိုဘာလတွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ တစ်လလျှင် တစ်ကြိမ်ခန့် တရားပတ်များ ဖွင့်လှစ်ပေးနေသည်။ တစ်ကြိမ်လျှင် ယောဂီ (၂၅၀)မှ (၃၀၀) အထိ လက်ခံနိုင်သည်။

၂။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန။ အိန္ဒိယပြည် တောင်ပိုင်းအတွက် အန္တရာပရာဒေ ရှိပြည်နယ်၊ ဟိုက်ဒရာဘတ်မြို့ တွင် ဖွင့်လှစ်ထားပါသည်။ မြို့တော်ပြင်ပ(၈) မိုင်ခန့်အကွာတွင်ရှိသည်။ ပထမ ဆုံး တရားပတ်ကို ၁၉၇၆ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၄ ရက်တွင် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။

ဟိုက်ဒရာဘတ်တရားဌာနရှိ တရားခန်းမကြီး

ဤဌာနကို ကမကထ၊ ပြုပြီး တည်ထောင်သူ 'ရှုရီ ရာတီလာ မိဟ်တာ' ၏ အကြောင်းသည်လည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှ၏။ သူကား ကုန်သည် တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဘာသာတရားများစွာကို လေ့လာ လိုက်စားဖူး၏။ ဂျိန်း ဘုန်းကြီးတစ်ပါးနှင့် ဂျိန်းဝါဒရေးရာ ပါမောက္ခတစ်ဦးတို့ ဝိပဿနာ အကြောင်း ဆွေးနွေးသည်ကို ကြားရပြီးနောက် တရားတော်ကို များစွာ စိတ်ဝင်စားသွားသည်။

ဘုန်းကြီးနှင့် ပါမောက္ခတို့မှာ ဦးဂိုအင်ကာ၏ ဝိပဿနာသင်တန်းဆင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ သူသည်ဦးဂိုအင်ကာ၏ တရားစခန်းတွင် အမြန်ဆုံးဝင်ရောက်တော့၏။ ရက်ပေါင်း (၆၀) ကြာ ဆက်တိုက် တရားဝင်ရောက်ပြီး ဖော်ပဿိက တရားတော်အပေါ် သဒ္ဓါတရား ခိုင်မြဲသွားခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ဦးဂိုအင်ကာကို ပင့်ဖိတ်ပြီး သူ့နေထိုင်သော ဟိုက်ဒရာဘတ်တွင် တရားစခန်းများ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် သူ့ အိမ်အနီးမြေမှာပင် ဤတရားဌာနကို ဖွင့်လှစ်နိုင်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ တရားဌာနတွင် ယောဂီ (၃၅၀) အတွက် နေရာ ထိုင်ခင်းများ ပေးနိုင်အောင် အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ထားသည်။ စေတီတည်ရန်လည်း စီမံနေကြပြီဖြစ်၏။ ၂ လ တစ်ကြိမ် (၁၀) ရက် စခန်း တစ်ပတ်

ဖွင့်လှစ်သည်။ ဦးဂိုအင်ကာဂျီးကိုယ်တိုင် တစ်နှစ် (၂) ခေါက် တရားပြု လာ ရောက်လေ့ရှိသည်။ ဤဌာနမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် 'ဝိပဿနာဂျာနယ်' များ ထုတ်ဝေပါသည်။

၃။ ဂျေပူဝိပဿနာဌာန။ အိန္ဒိယပြည် မြောက်ပိုင်းတွင် ရာဂျေတန် ပြည်နယ်ဂျေပူမြို့တွင်ဖွင့်လှစ်သည်။ 'ဓမ္မသာလီ' ဟုအမည်ပေးထား သည်။ ဂျေပူမြို့တော်မှ ၆ မိုင်အကွာ ဆိတ်ငြိမ်သော တောအုပ်ကလေး တစ်ခု အတွင်း တည်ဆောက်ထားသည်။ ဓမ္မာရုံ၊ တရားပြုဆရာနှင့် ယောဂီများ နေ ထိုင်ရန် အဆောက်အအုံများ ပြည့်စုံစွာ တည်ဆောက်ထားသည်။ ဧက (၄၀) ကျော်ကျယ်ဝန်းသည်။ စေတီတော်တစ်ဆူမှာ တည်ထားဆဲဖြစ်သည်။ (၁၉၀၃ ခုက အခြေအနေ) တစ်ကြိမ်လျှင် ယောဂီ (၁၂၀) လက်ခံနိုင်သည်။ ၁၉၀၇ ခု စက်တင်ဘာလ (၂၀) ရက်တွင် ပထမဆုံးအကြိမ် တရားပတ်ကို ဦးဂိုအင်ကာ ကိုယ်တိုင် ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပါသည်။ အနည်းဆုံး ၂-လတစ်ကြိမ် ၁၀ ရက် စခန်း များ ဖွင့်လှစ်ထားပါသည်။

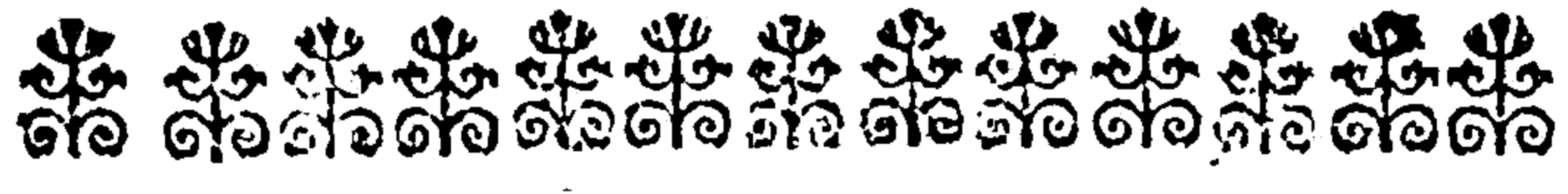
၄။ အိန္ဒိယရှိ အခြား ဝိပဿနာ ဌာနများ။ ဒါရမ်ရှာလာ ဝိပဿနာ ဌာနမှာ ဒါရမ်ရှာလာ (ဟင်္သာချယ်ပရာဒေ့ရှ်) ဟိမဝန္တာ တောင်ကြောတွင် တည်ရှိသည်။ အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ထားပြီး ဖြစ်သည်။ အလားတူ ဘီဟာနယ် ချန်ပါရန်အရှေ့ ဘရာဗျာကီးယားရှာကလေး တွင်လည်း ဂေါပကအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပြီး ဝိပဿနာဌာန ဖွင့်လှစ်ရန် ဆောင်ရွက် နေလေသည်။

၅။ နိပေါဝိပဿနာဌာန။ ဦးဂိုအင်ကာ၏ တရားစခန်း အမှတ်စဉ် (၁၉၃) ကို နိပေါနိုင်ငံ ခတ္တမန်ဒုမြို့တွင် ၁၉၀၁ ခု မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့၌ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ထိုတရားစခန်းအပြီး (၁၉၀၁ခု ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့) ၌ ဗုဒ္ဓ ဇွားတော်မူရာ နိပေါနိုင်ငံ၌ ဝိပဿနာဌာန တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့လေသည်။ ဆုံရွာ တရားပြင်းပြသူ ယောဂီများက အဆောက်အအုံနှင့် မြေများ ထူထောင်ခဲ့ ကြသည်။ ယောဂီဟောင်းများ အပတ်စဉ် စုပေါင်းတရားထိုင်ခြင်း၊ ဦးဂိုအင် ကာနှင့် သူ၏လက်ထောက် တရားပြုဆရာများက တရားစခန်းအသစ်များ ဖွင့် လှစ်ပေးခြင်းဖြင့် ဗုဒ္ဓဇွားတော်မူရာ နိပေါဒေသတွင် ဝိပဿနာ တစ်ခေတ်ကုန်း နေလေပြီ။

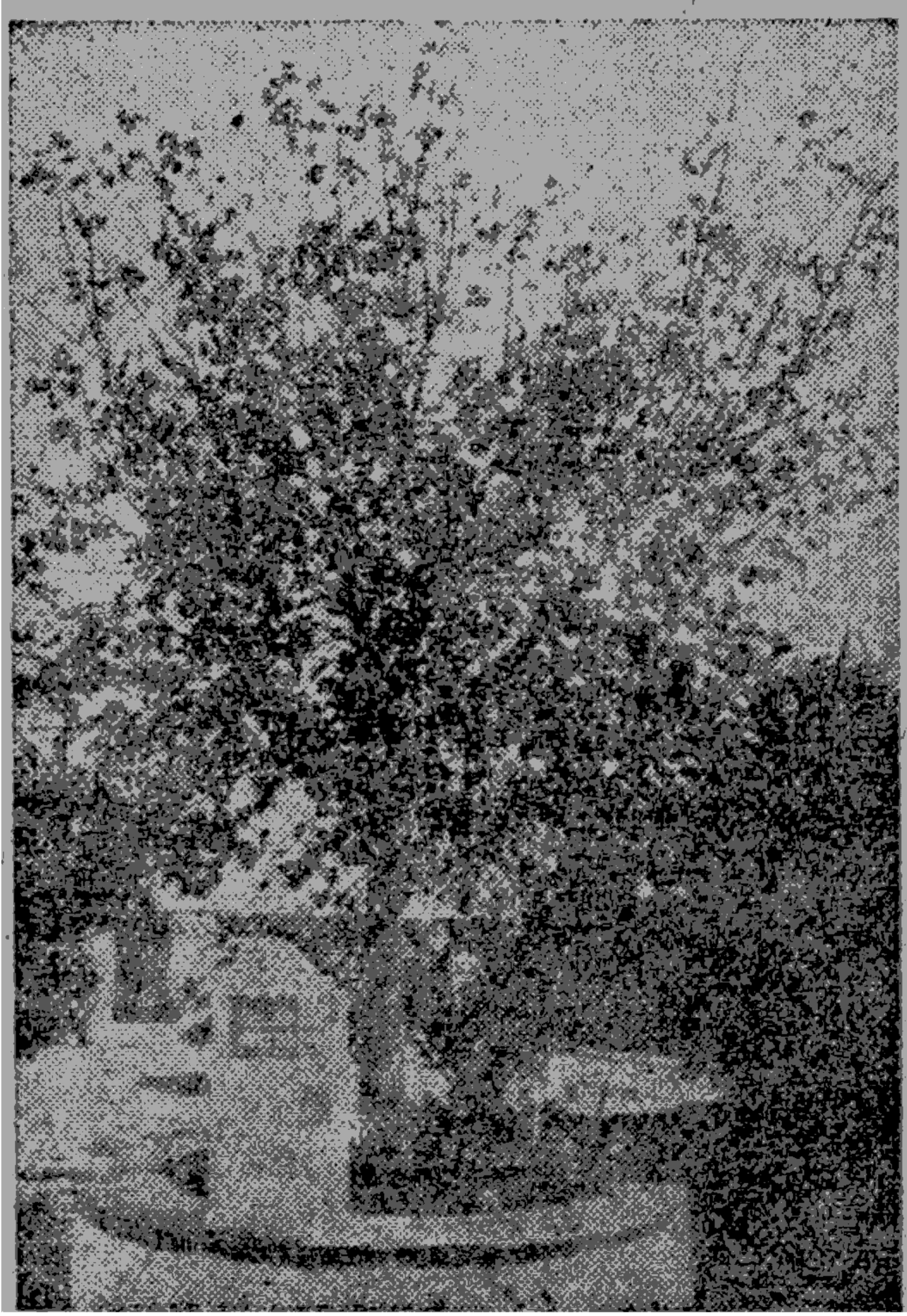
၆။ ဂျပန်ဝိပဿနာအဖွဲ့။ ဦးဂိုအင်ကာ၏ယောဂီဟောင်း ဂျပန်အမျိုး သားများ စုပေါင်းတည်ထောင်ခြင်းဖြစ်၏။ ယောဂီဟောင်းများ

ဂျပန်ပြည်ပြန်ရောက်သောအခါ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း စုစည်းကာ တရားထိုင်ကြ
ရာမှ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုမြို့တော် ကျိုတို၏ အိမ်
တစ်အိမ်တွင် စုပေါင်းကာ ရက်ရှည်တရားအားထုတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။
ဦးဂိုအင်ကာ၏ တရားတိပ်ခွေများ ဖွင့်ကာ နာယူကြသည်။ အခြားဂျပန်အမျိုး
သားများရော ဂျပန်ရောက် နိုင်ငံခြားသားများပါ စိတ်ဝင်စားလာသဖြင့် ဦးဂို
အင်ကာကို ပင့်ဖိတ်ကာ တရားစခန်းများဖွင့်လှစ်ကြလေသည်။ တရားတစ်ပတ်
တွင် ယောဂီ (၈၀)မှ(၁၀၀)ကျော်အထိ အားထုတ်ကြလေသည်။ ၁၉၈၁ ခု
နှစ်တွင် ဂျပန်ဝိပဿနာအဖွဲ့ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့၏။ ယခုအခါ ဂျပန်တွင် လက်
ထောက် တရားပြဆရာနှစ်ဦး အမြဲနေထိုင်ကာ တရားစခန်းများ ဖွင့်လှစ်လျက်
ရှိသည်။

၇။ ဩစတေးလျ ဓမ္မရိပ်သာ။ အမှတ် ၅၀၆၊ ဝီလ်ဆန်လမ်း၊ ချစ်ပန်
ဒလေတွင်ဖွင့်လှစ်ထားသည်။ အိန္ဒိယတွင် တရားအားထုတ်ခဲ့သော
ဆစ်ဒနီမြို့ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များက ဦးဂိုအင်ကာ၏ခွင့်ပြုချက်အရ စုပေါင်းလှူဒါန်းတည်
ဆောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၀ ခု စက်တင်ဘာလ ဦးဂိုအင်ကာ၏ပထမဆုံး
အကြိမ် တရားပတ်အပြီးတွင် ဂေါပကအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ လက်ထောက်တရား
ပြ ဆရာတစ်ဦး ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ တရားတစ်ပတ်တွင် ယောဂီဦးရေ (၂၀၀)
အထိ အားထုတ်ကြသည်။

ဟိုက်ဒရာဘတ်တရားဌာန
(ဓမ္မဓေတ္တကုန်းမြေ) ရှိ
ဦးဂိုအင်ကာ
(၄-၉-၇၆) နေ့က စိုက်ပျိုးသော
ဗောဓိပင်

၈။ အမေရိကန် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ဌာန။ နယူးယောက်မြို့တော်မှ

(၄) နာရီ ခရီးသာ ကွာဝေးသော မန်ဆာချူးဆက် ပြည်နယ် ရှိလဘုန်းဖောလ်ရှိ အိမ်ကြီးတစ်ဆောင်ကို ဝယ်ယူဖွင့်လှစ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးဦးဘခင်ရန်ပုံငွေမှ ဩဂုတ်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝယ်ယူခဲ့သည်။ အမေရိကန် ယောဂီများက ဒေါ်လာ(၅)သောင်း စုပေါင်းလှူဒါန်းကြသည်။ (၈) ကေကျယ်ဝန်းသော ခြံကြီးဖြစ်၏။ လက်ရှိနေရာမဆံ့အောင် ယောဂီများလာ ပါက ခြံထဲတွင် ကိုယ်ပိုင်ချက်သည်တဲများထိုးပြီး တရား အားထုတ်ကြသည်။ ထိုနှစ် ဩဂုတ်လ (၃၀) ရက်နေ့မှစပြီး ဦးဂိုအင်ကာ၏ တရားစခန်းများ စတင် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။

အထက်ပါ တရားဌာနများနှင့်ဟက ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးတွင် ဦးဂိုအင်ကာ ၁၀ ရက်စခန်းပေါင်း(၂၂၅)ခု ဖွင့်လှစ်ကာ တရားပြုသခဲ့၏။ တရားအားထုတ်ပြီးသူ ယောဂီပေါင်း(၁၆,၅၆၁)ဦး ရှိလေပြီ။ ဤကား ၁၉၈၃-ခု ဇန်နဝါရီလ(၁)ရက် နေ့အထိ ရရှိသော စာရင်းဇယားများအရ တင်ပြရခြင်းသာ ဖြစ်ပါ၏။ အကြိမ်ကြိမ်ထပ်၍ တရားဝင်ကြသော ယောဂီယောဂီများ၏ စာရင်းကိုလည်း ချန်လှပ်ထားခဲ့ပါသည်။

ယနေ့ကမ္ဘာတွင် မြန်မာပြည်ဖွား ဦးဂိုအင်ကာသည် 'ကလျာဏမိတ္တကြီး' 'ဂုရုကြီး' 'ဂိုအင်ကာဂျီး'ဟု မြတ်နိုး လေးစားစွာ ခေါ်ဆိုကြသော ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ မိလျာနာ သူဌေးကြီးအဖြစ် သာသနာပြုလျက် ရှိချေပြီ။

ကမ္ဘာသစ်ကို ကြိုဆိုခြင်းနှင့်အတူ

ယနေ့ ကမ္ဘာကြီးသည်ကား ဘယ်နေရာကလေးမှာမှ အေးကွက်မရအောင် ပူလောင်လွန်းလှပါ၏။ လူသားအချင်းချင်း ဆက်ပြတ်ကြသော စစ်ပွဲကြီးများ၊ အကြမ်းဖက် လုပ်ကြံမှုများ၊ ချူကလီးယား လက်နက်ဆန်းများ၊ အဆိပ်ငွေ့များ၊ စီးပွားရေး အကျပ်အတည်းများ တစ်နေ့တခြားတိုးပွားလျက်သာ ရှိပါ၏။ လူသားတို့၏ အပူအညစ်လှိုင်းအက်ကို သဘာဝတရားကလည်း ရေကြီးခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ မုန်တိုင်းထန်ခြင်းတို့ဖြင့် တုံ့ပြန်လျက်ရှိပါ၏။

ဤ ကမ္ဘာ့နာတာရှည် ကပ်ဆိုးကြီးများကို ကုစားရန် နည်းလမ်းများ ရှိမှ ရှိပါသေးလေစ။ အသိဉာဏ် အမြော်အမြင်ရှိသော ကမ္ဘာ့ပညာရှင်ကြီးများ မျက်စိမျက်နှာ ပျက်ကုန်ကြပြီ။

ကျွန်ုပ်တို့ ဘာလုပ်ကြမည်နည်း။

လူသတ်လက်နက် အားလုံးကို ဖျက်သိမ်းနိုင်ခဲ့လျှင် သက်သာခွင့်မရ
လော။ သင့်မြတ်ပါ၏။ သို့သော် မကောဗျူဟာလက်နက်လျှော့ပေါ့ရေး ဆေး
နှေးပဲ့ တစ်ခုပြီးလေတိုင်း နျူကလီးယားလက်နက်ဆန်း အသစ်တစ်မျိုး တိုး
လာသည်မှာ အားလုံးအသိပင်။

စင်စစ် ကမ္ဘာကိုဖျက်မည့် လက်နက်ကြီးမှာလည်း နျူကလီးယား
လက်နက်ဆန်းများ မဟုတ်ကုန်။ ယင်းလက်နက်ပိုင်ရှင် လူသားတို့၏ အတွင်း
သန္တာန်မှ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ လူသားတို့၏ လောဘ၊
ဒေါသ၊ မောဟကို ဖျက်သိမ်းနိုင်မှသာလျှင် ဤကမ္ဘာကြီး ငြိမ်းချမ်းသာယာ
ပေမည်။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကို အပြီးတိုင် ဖျက်သိမ်းနိုင်သည့် တစ်ခု
တည်းသော နည်းလမ်းမှာ ဗုဒ္ဓဝါဒ (ဝါ) ဝိပဿနာတွင်သာရှိပါ၏။ ယနေ့
ကမ္ဘာ့အခြေအနေ အရပ်ရပ်တို့က ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့အား တရားပြနေ
လေပြီ။

ယနေ့ ကမ္ဘာ့အကျပ်အတည်းများ၏ တစ်ခုတည်းသော ထွက်ရပ်လမ်း
မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်သာလျှင် ဖြစ်ပါ၏။ “ကမ္ဘာမှာ
သာသနာပြုမည်” ဟု ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာများ ကြုံးဝါးနေကြသည်မှာ ယနေ့
ကမ္ဘာကြီး၏ ပင့်လျှောက်တောင်းဆိုချက်နှင့် အံကျကိုက်ညီနေပါ၏။

အပူအညစ် အထပ်ထပ်ဖြင့် ညစ်ပတ်ပေကျနေသော ဤကမ္ဘာကြီးကို
မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ တရားရေစင်ဖြင့် သွန်းဖို့ဆေးကြောလိုက်ပါလျှင် ဝိဇ္ဇာ
သိပ္ပံ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးသော အလျှံပယ် ကြယ်ဝချမ်းသာသည့် ကမ္ဘာသစ်ကြီး
တစ်ခု ကျွန်ုပ်တို့ ရရှိပေလိမ့်မည်။

ကျွန်ုပ်တို့ စိတ်ကူးယဉ်ကမ္ဘာ တည်ဆောက်နေခြင်းမဟုတ်ပါ။

ကမ္ဘာတစ်ခုလုံးကို အအေးဓာတ် လွှမ်းမတ် ပေးစွမ်းနိုင်သော သာ
သနာ့အာဇာနည် အရှင်ကောင်းအရှင်မြတ်များ တစ်ဆူပြီးတစ်ဆူ ဤမြန်မာ
နိုင်ငံ၌ ပွင့်ထွန်းတော်မူခဲ့ကြပေပြီ။ သိသောသူတို့ ချမ်းသာရာရကြကုန်၏။

“အတုမရှိတဲ့ မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်ဟာ ဒီကမ္ဘာမှာ
အတုမရှိအောင် ထိုက်တန်တဲ့ နေရာကို ရောက်ဦးမှာပါ”

ကျေးဇူးရှင်ကြီးများ၏ ဗျာဒိတ်တော်စကားကြောင့်လည်း အားတက် ရပါ၏။ သာသနာတော် ထွန်းတောက်ခြင်းနှင့် သတ္တဝါအားလုံးကောင်းစား ချမ်းသာခြင်း ဟူသော အခြေအနေနှစ်ရပ်သည် ထပ်တူကျလျက်ရှိကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာလူမျိုးများအား အနက်ဖွင့်ပေးရန် မလိုပါချေ။

“တတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဘယ်တော့မှ မဖြစ်စေရဘူး” ဟု ရာသက်ပန် တောပျော် မေတ္တာရှင်ကြီးတစ်ပါး၏ အာမခံချက်သည်လည်း ကြက်သီးမွှေး ညှင်းများ ထလောက်အောင် အားရကျေနပ်ဖွယ် ကောင်းလှပါ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ထောက်တည်ရာ ရပေပြီ။

ကံဆိုးမိုးမှောင် ကျနေခြင်းသည်ပင်လျှင် ဤ ကမ္ဘာ ကြီး အတွက် ကံကောင်းနေလေပြီ။ မုန်တိုင်း၏နောက်တွင် ကပ်ပါလာမည့် သင်းပျံသော လေပြည်၏ ရန်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ရှုရှိုက်မိပါ၏။

ဤသို့ ယုံကြည်အားတက် ငန်းဖွင့်လျက် နေစဉ်မှာပင် မြန်မာပြည်မှာ မြစ်ဖျားခံ၍ မဇ္ဈိမဒေသ၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်သို့ ပျံ့နှံ့စီးဆင်းနေ သော သာသနာ့ရေစီးကြောင်းတစ်ခု၏ လှိုင်းခတ်သံများ လွင့်ပျံ့ ရစ်ဝဲလာ ခဲ့ပါ၏။ ကမ္ဘာသစ်ဆီသို့ ဦးတည်လျက်ရှိသော ‘ဂူရုကြီးဂိုအင်ကာ’၏ အင် အားများသည် အားရဖွယ် ဂုဏ်ယူဖွယ် ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်ကြောင်း အခါခါ ထပ်လောင်း၍သာ ဆိုရပါတော့၏။

ကျွန်ုပ်တို့ ဘာလုပ်နေသနည်း။

သာသနာတော်ထွန်းကားရေး (၀၇) သတ္တဝါအားလုံး ကောင်းစား ချမ်းသာရေးဟူသော သမ္မာဆန္ဒရှိကြကုန်သော ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာအမျိုးကောင်း သားအပေါင်းသည် “သတ္တဝါအားလုံး ကျန်းမာ ချမ်းသာ ကြပါစေ” ဟု မေတ္တာပို့လွှတ်ကြရာ၌ “ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကြီး ဦးဂိုအင်ကာနှင့် လက်ထောက် ဆရာများ၊ ယောဂီများ သက်ရှည်ကျန်းမာစွာဖြင့် သာသနာပြုနိုင်ကြပါစေ” ဟု ရည်ညွှန်းကာ မေတ္တာညွှတ်ရင်း ကျွန်ုပ်တို့ မြင်လိုသောနေရာသို့ ဂူရုကြီး ဂိုအင်ကာရောက်ရှိမည့်နေ့ကို စောင့်ကြိုလျက်ရှိနေကြပါသတည်း။

ဂါမဏိ

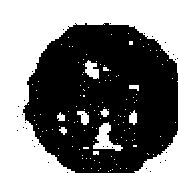
၁၉၇၅-ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၉-ရက်
အာဇာနည်နေ့

ဦးဂိုအင်ကာနှင့် ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာ

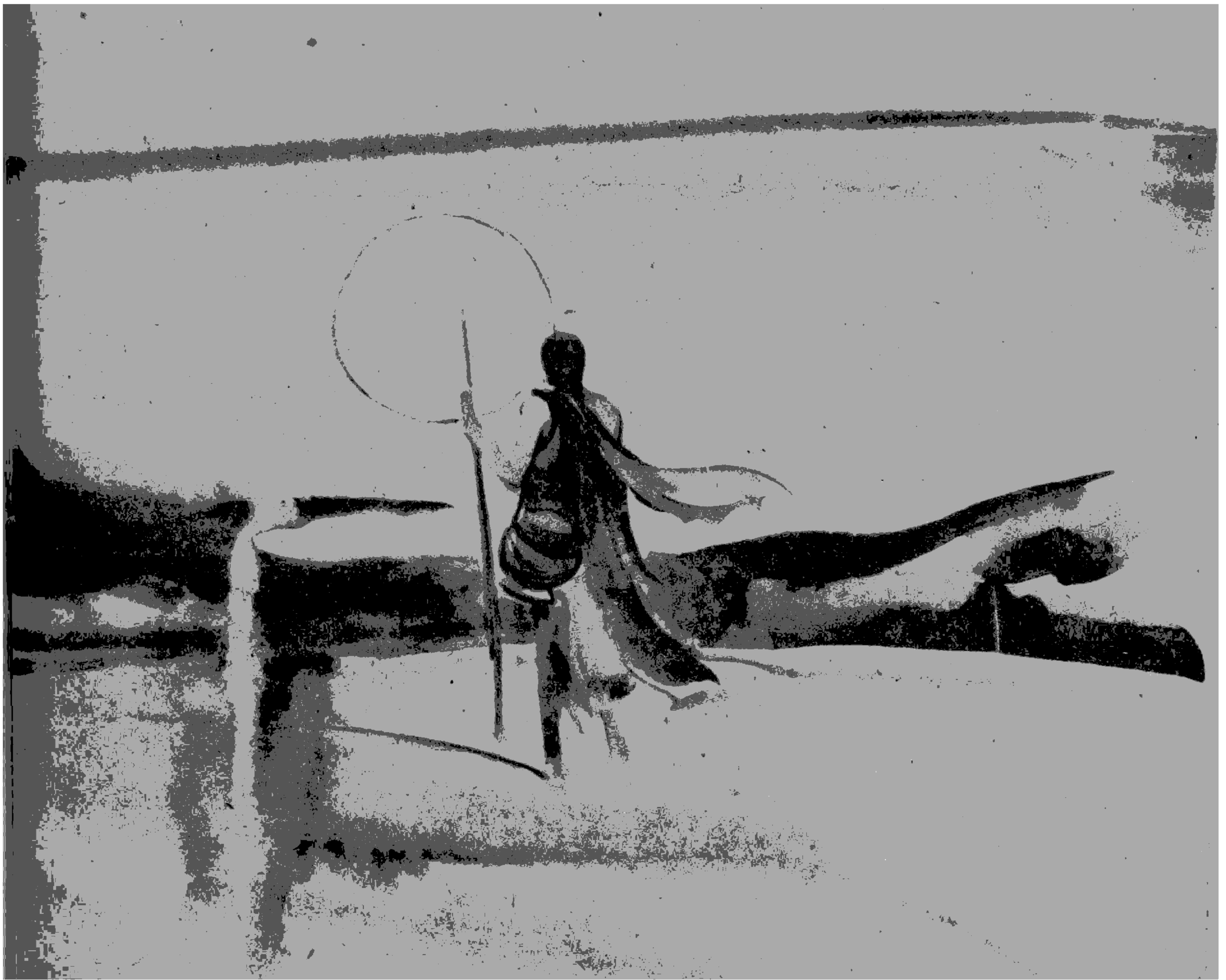
U S.N. GOENKA
Green House, 2nd Floor,
Green Street,
BOMBAY-400 023.

မှီငြမ်းပြုသော ကျမ်းများ

- ၁။ ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်ရေး 'အနာဂါမ် ဆရာသက်ကြီး'
- ၂။ ဇေယျာမောင်ရေး 'ဆရာကြီးဦးဘခင်'
- ၃။ ဦးဂိုအင်ကာရေး ပါရဂူဘာသာပြန် 'ဓမ္မ'
- ၄။ Vipassana Journal (1983 Jan 19)

သာသနာ့ဝိသကဝတ္တ

အိန္ဒိယမှာ ဘာကြောင့် သာသနာကွယ်

ခရစ် - ၅ ရာစု နောက်ပိုင်းမှစ၍ ဘုရင် သဋ္ဌေး များ ကိုးကွယ်၍ ခမ်းနားသောကျောင်းများ ဆောက်လှူကာ အလှူ အတန်းများ ရက်ရောလာကြရာ အရည်အချင်း မမီသော အညံ့စား ပုဂ္ဂိုလ်များ သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်လာကြသည်။ ၎င်း အညံ့စား ရဟန်းတို့သာ အားကောင်းလာသောအခါ ဝိနည်းကို ပေါ့ပေါ့တန်တန် လုပ်ပစ်ကြ၏။ ဂန္ဓဝုရာ ဝိပဿနာ ဓုရကို မလိုက်နာကြ၊ စားကံသောက်ကံ နေလာကြ၏။

ထို ရဟန်းမျိုးတို့ကပင် မန္တန်စုပ်ခြင်း၊ ပူတီးစိပ်ခြင်း၊ အင်းချ၊ မှော်ငင်၊ ဆေးကုခြင်း၊ သမထ အာရုံပြုခြင်း စသော လောကီကိစ္စ သိဒ္ဓါများကိုပြုကာ လှူပြန်များအား သိမ်းသွင်း ဆွဲဆောင်ကြ၏။ ရဟန်းတို့၌ အတွင်း သာသနာ အင်အား လျော့ညံ့လာသောအခါ အချို့ ရဟန်းများ ဂန္ဓာရီ ဝိဇ္ဇာ လမ်းစဉ်များဆီသို့ အာရုံစိုက်သွားကြသည်။

ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ နေထိုင်သော ရဟန်းကောင်းများ ဆင်းရဲငြိုငြင်ကာ အားနည်းသည်ထက် နည်းပါး သွား ကြလေ၏။

ရန်သူများ ငင်လာကြသောအခါ ဝိဇ္ဇာ ဇော်ဂျီ ဂိုဏ်း ဝင်များ သူတို့၏ တန်ခိုးဗုဒ္ဓိတို့ဖြင့် ခုခံကာကွယ်ကြသော်လည်း အချိုးနီးဖြစ်ခဲ့ရ၏။ ဝိဇ္ဇာဂိုဏ်းကြီး ပေါ်ထွန်း၍ ရဟန်းတို့၌ အတွင်း သာသနာ အင်အား ပျက်ပြားခြင်းသည် အိန္ဒိယ၌ သာသနာကွယ်ပရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းကြီးပေတည်း။

ရာဟုလာ သံကိစ္စည်း

(၁၉၇၃-ခု၊ မဟာဗေဒဗိဂျာနယ် ၈၁/၉)

အချစ်ပို-၅

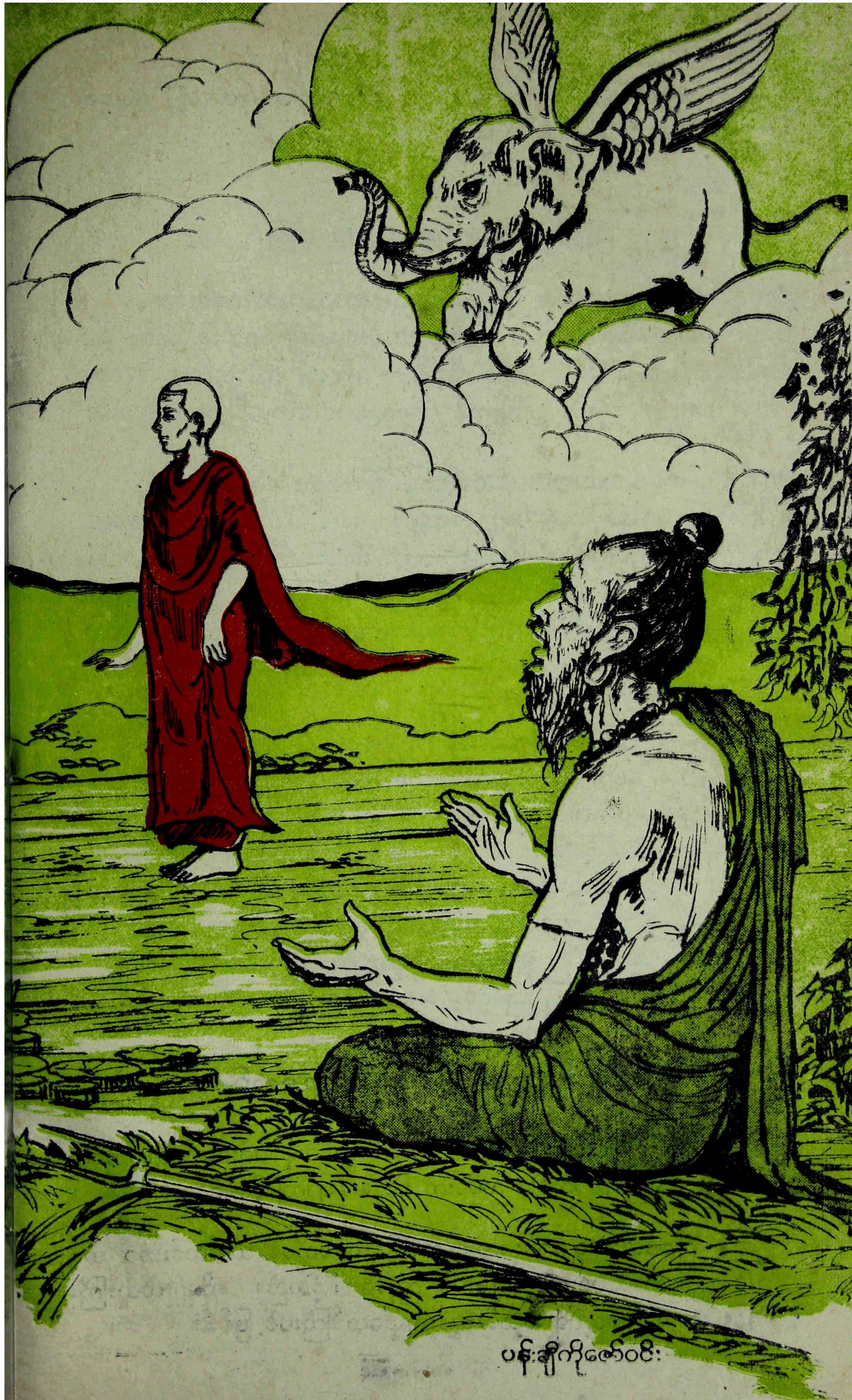
မဏိပူရ အာသံပြည် သာသနာဝင်နှင့်

မြဟုပုတ္တရမြစ်ရေပြင်မှာ ခြေလျင်ကြွနင်းခဲ့သော

အာသံ သာသနာပြု

ရာဇဂုရ ပယင်းတွင်းဆရာတော်

ပန်ချိုကိုဇော်ဝင်း

ရာဇဂုရု ပယင်းတွင်းဆရာတော်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနောက်ဘက်နံရံက သာသနာရေးသည် လူများစုက
မေ့လျော့နေကြသော်လည်း သမိုင်းက စကားပြောလျက်ပင်ရှိ၏။

ထိုဒေသ၌ ကောင်းကင်မှ ဆင်ဖြူရတနာတို့ပင် သက်ဆင်းကာ အရို
အသေပြုရသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများပင် ထွန်းပေါ်ခဲ့သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီး
ကား ရာဇဂုရု နှစ်ထပ်ရ ပယင်းတွင်းဆရာတော်ကြီးပင် ဖြစ်၏။

မြန်မာတို့၏ ပဏ္ဏာဆက်နိုင်ငံ ဖြစ်ခဲ့ကြ

စစ်တကောင်း၊ ဘက်လား၊ မဏိပူရနှင့် အာသံပြည်တို့သည် မြန်မာတို့ နှင့် နှစ်ပေါင်းရာပေါင်းများစွာ ယဉ်ကျေးမှု ဖလှယ်ခဲ့ကြ၏။ သာသနာ အတို့ အလှယ် ဆက်သွယ်ခဲ့ကြသည်။ အသီးသီး လွတ်လပ်ရေးခေတ်သို့ ရောက်ခါမှ အဆက်အသွယ်ပြတ်ကာ အချင်းချင်း နီးလျက်ဝေးနေကြရသည်။

သမိုင်းကြောင်းအားဖြင့် ကြည့်သော် အနော်ရထာမင်း လက်ထက် အနောက်ဘက် နယ်နိမိတ်မှာ ပဋိက္ကရာဇ် (ပတ္တိကေရာ၊ ပတိကရာ) တိုင်းပြည် ကသည်းပြည်များဖြစ်ကြောင်း ထိုခေတ်နယ်နိမိတ်ကို ဖော်ပြထား၏။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ဗုံးခိုကျင်းတူးရာမှ မမျှော်လင့်ဘဲ ပဋိက္ကရာဇ်တိုင်းပြည်နှင့် ကြီးကျယ်သော ပဋိက္ကရာဇ်ကျောင်းတော်ကြီးကို တူးဖော်တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ (ပါကစ္စတန်ပြည် ဗုဒ္ဓဘာသာစာအုပ်။)

ရခိုင်မင်းတင် (မင်းဗားကြီး) မင်းရာဇာကြီးတို့ တန်ခိုးကြီးစဉ်က စစ် တကောင်းမျှလောက်သာမက ဒက္ကာ စသော ဘက်လား ၁၂-မြို့ပင် ရခိုင် လက်အောက်ခံ ဒေသများ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ မြောက်ဘက်တစ်ကြော့ မဏိပူရ၊ အာသံပြည်များမှာကား နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် မွန်၊ မြန်မာမင်းများ၏ပဏ္ဏာ ဆက် လက်အောက်ခံနိုင်ငံများ ဖြစ်ခဲ့ကြ၏။ နောက်ဆုံး သီပေါမင်း ပါတော်မူ သည့် နောက်ကာလမှာပင် နန်းတွင်းအမှုထမ်း အာသံမင်းသား၊ မင်းသမီးများ မြန်မာပြည်၌ရှိနေခဲ့ကြရာ ထိုအနောက်ဘက်နံရံမှ နိုင်ငံငယ်များသည် မြန်မာ တို့နှင့် စဉ်လာမခွဲ လက်တွဲခဲ့ကြသော နိုင်ငံများ ဖြစ်ကုန်၏။

ဗင်္ဂါတို့၏လွှဲနှင့် မြန်မာကိုပင် ဟိန္ဒူဇာတ်သွင်းရေး

ပျူခေတ်ကတည်းက တရုတ်နှင့်အိန္ဒိယတို့ မြန်မာပြည်ကိုဖြတ်၍ ကူးလူး ဆက်သွယ်ရာ လမ်းနှစ်သွယ်ရှိခဲ့ကြောင်း တရုတ်ထန်ရာဇဝင် စသည်တို့၌ ပြခဲ့ ကြ၏။ မြောက်ဘက်လမ်းမှာ ယုန်ချန်နှင့် ကာမရူပခေါ် အာသံပြည်၊ တောင် ဘက်လမ်းမှာ ပျူနေပြည်တော်ကို ဖြတ်သွားသောလမ်း ဖြစ်သည်။ ယခု လီဒိုလမ်း၊ တမူး-အင်ဖာလမ်း၊ ပတ်ကွိုင်တောင်ကြားလမ်း စသည် ရှိသကဲ့သို့ ခေတ်အဆက်ဆက်ကပင် တောင်ပိုင်းရောမြောက်ပိုင်းပါ ကူးလူးဆက်သွယ်ရေး

လမ်းများ ရှိခဲ့ကြလေသည်။ ကာမရူပတိုင်း၏ မြို့တော်မှာ ပရာပဇောတိရူ (ပါမိဇောတိ-နက္ခတ်ပညာထွန်းကားသောဒေသ) ဟု ခေါ်၏။

ယဉ်ကျေးမှု ဆက်သွယ်ထိစပ်နေသော နိုင်ငံများဖြစ်၍ အိန္ဒိယပြည် ကြီး၌ ဗုဒ္ဓဘာသာ အလုံးအရင်းနှင့် ကျဆုံးခဲ့ကြရသောအခါ ဘင်္ဂလားသား တို့သည် အိန္ဒိယအရှေ့ပိုင်း၌ ဗုဒ္ဓဘာသာနယ်မြေကပ်ခဲ့အဖြစ် ကြံ့ကြံ့ ခံရပ်တည် ထားရန် ရည်သန်ခဲ့ကြ၏။ ဘင်္ဂလားမှနေ၍ အရှေ့ဘက်တစ်လွှား ဗီယက်နမ်အထိ ထိုခေတ်အခေါ် ‘ကောကိ’ ဒေသတစ်ခုလုံး ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာပြုကြသည်။ ရခိုင်၊ ပဲခူး၊ ပုဂံတို့မှာ အရင်းနှီးဆုံး သာသနာပြုဌာနများ ဖြစ်ခဲ့ကြ၏။ သို့သော် ထိုခေတ်ကား မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်နေချေပြီ။ (မြန်မာနိုင်ငံ ဆံဆကရစ် ဗုဒ္ဓဘာသာစာအုပ်။)

ဟိမဝန္တာတောင်တန်းတော်ကြီးမှတ်တမ်းတွင် ထိုအချက်များကို ထင်ရှားတွေ့ရ၏။ ထိုမှတ်တမ်းတွင် တစ်ခုမှတ်ဖွယ်တိုးသည်မှာ သီလမင်းလက်ထက် တွင် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သွားတော် အာသံပြည်သို့ရောက်ရာ၊ ထိုသွားတော် ပုဂံ၌ရှိနေကြောင်းပင်တည်း။ တစ်ဖန်မြန်မာရာဇဝင်အရတစ်ခုမှတ်ဖွယ်ထူးသည် မှာ အင်းဝပျက်ခါနီး ခရစ် ၁၇၃၆-ခုနှစ်က ကသည်းဘုရင် “ဂါရစ်နာဝါးစ်” ၏ တပ်များ စစ်ကိုင်းအထိ ချီတက်လာကာ ရှင်ဖြူ ရှင်လှ နှစ်ဆူတွင် ရှင်ဖြူဘုရား (မှန်နန်း၌ ရှင်လှဘုရားဟု ဆိုသည်) ကို ခိုးယူသွားကြကြောင်း ပင်တည်း။

ဂါရစ်နာဝါးစ်လက်ထက်ကား ဟိန္ဒူအယူဝါဒဖြစ်၏။ ၎င်း၏ပြာဟ္မဏဆရာ “မဟာပရဘူ” ကား အလွန် အကြံကြီးပုံရ၏။ မဏိပူရများပြည်သား ကသည်းများအား “ရာဇဝတီမြစ်ရေကို သောက်သုံးရလျှင် ဘေးဥပါဒ်နှင့် အပြစ်များအားလုံး ကင်းပျောက်သည်” ဟူသော အသိတစ်ခုသွင်းပေးထား၏။ ထိုအသိ ထိုယုံကြည်ချက်ဖြင့် ကသည်းတပ်ကြီး စစ်ကိုင်းအထိ ချီတက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ စင်စစ် မဟာပရဘူဆရာကြီး၏ နောက်ခံရည်ရွယ်ချက်ကား ဤမျှ မကချေ။ အဝဘုရင် မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိကို(ဝါ) မြန်မာနိုင်ငံကိုပင် ပြာဟ္မဏ အယူ၌ သိမ်းသွင်းရန် ဖြစ်လေသည်။ ယခုအခါ အာသံပြည်ရောက် ရှမ်းများ ဟိန္ဒူအယူ ယူဖြစ်သွားကြရသည်မှာ မဆန်းချေ။ (အခြေပြ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး သမိုင်းနှင့် ဒေါက်တာရီရီ၏ မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေ ၁၇၁၄-၅၂၊ မဏိပူရစစ်။)

ဗန္ဓုလမျိုးနှင့် နာမည်ကျော် ကသည်းဆရာတော်များ

မည်သို့ဖြစ်စေ၊ စစ်တကောင်း၊ ဘင်္ဂလား၊ မဏိပူရ၊ အာသံတို့သည် ဘာသာရေး နိုင်ငံရေး ခေတ်အဆက်ဆက် ပြောင်းလဲခဲ့ကြရစေကာမူ ၎င်းတို့၏ ပင်ကိုယ် ဘာသာရေးစိတ်ဓာတ် ထက်သန်ခြင်း၊ ရခိုင်၊ မွန်၊ မြန်မာတို့နှင့် ထာဝစဉ် နီးကပ်စွာ နေခဲ့ကြရခြင်းတို့ကြောင့် ‘ခရစ် ၁၄-ရာစုတွင် အိန္ဒိယသို့ ထေရဝါဒသာသနာ လုံးဝ အမြစ်ပြတ်သွားပြီ’ ဆိုသော အချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ စဉ်းစားဆဲပင်ရှိပေသည်။ ပြည်မကြီး၌ အမြစ်ပြတ်ပြီ မှန်သော်လည်း ဤကဲ့သို့ သော ပြည်စွန်ပြည်ဖျား၌ အမြစ်ပြတ်ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်ချေ။ သို့သော် ဒေသခံ သမိုင်း အထောက်အထားကို ရှာဖွေရပေဦးမည်။

‘ကာနယ်အယ်လ်ဒဗလျူရိုတ်စပီးယား’ ရေး၊ ၁၉၁၄-ခုရိုက်၊ ‘အာသံ မြန်မာအထက်ပိုင်းနှင့် အရှေ့မြောက် အိန္ဒိယနယ်ခြားရာဇဝင်’ အခန်း ၇-၌ ကား ဟာဂျီ၊ ဂေါဟတ္တိ၊ ဒင်မာပူ ဒေသတစ်ဝိုက်၌ တွေ့ရသော ရှေးဟောင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ အဆောက်အအုံ အပျက်အစီးပုံများ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ၆-ပေရှိ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ကြီး တစ်ဆူကိုလည်း တွေ့ရှိရကြောင်း ရေး သားထားသည်။ (ယင်းစာမျက်နှာ ၇၂၊ ၇၃-စသည်။)

ဤ၌ ဆက်လက်စဉ်းစားရန် တစ်ခုတော့ ရှိပေသည်။

အာသံကို ဝေသာလီဟုလည်းခေါ်ဆိုရာ ရှမ်းမင်းသားတို့ ပင်းယမြို့ တည်ကြစဉ် ‘ရှင်ဒိဗ္ဗစက်’ ခေါ်သော ရဟန္တာတစ်ပါး ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ဝေသာလီမှ ကြွလာသည်ဆိုသော ဖြစ်ရပ်ပါ ဝေသာလီသည် မဇ္ဈိမဒေသ ဝေသာလီကြီးကား မဖြစ်နိုင်၊ ရခိုင်ဝေသာလီနှင့် အာသံဝေသာလီ တစ်ခုခု ဖြစ်ရာသည်။ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းပေ၏။ (ရှင်ဒိဗ္ဗစက်အကြောင်း ‘ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ’ နှင့် မဲဒီးဆရာတော်၏ ‘ဝံသဒိပနီ’ ရှု။)

ကုန်းဘောင်ခေတ် သင်္ကြီးတော်လက်ထက်တွင် စစ်သူကြီးမဟာဗန္ဓုလ တို့ စစ်ချီရင်းပါသွားသူ ဗိုလ်မှူးမဟာသီလဝ တပ်သည် မြို့စောင်တပ်အဖြစ် နေခဲ့ရာ ဂျော်ရဟတ်မြို့၌ စေတီတစ်ဆူတည်ခဲ့ကြ၏။ တမူးလမ်းရှိ ‘တိမ်းကရား’ ရွာ၌ ‘သာနုကျွန်းပေါ်’ ဟူသော စေတီတစ်ဆူ၊ တမူးမြို့၌ ဉာဏ်တော် ၁၂-တောင်ရှိ ‘သီရိထိပ်မိုး’ ဟူသော စေတီတစ်ဆူကိုလည်း တည်ခဲ့ကြောင်း စစ်ကိုင်းဦးဘိုးသင်း၏ ‘ခရီးသည်ကြီး’ စာအုပ်၌တွေ့ရ၏။ (၁၉၃၅-ခုနှစ်ရိုက်)။

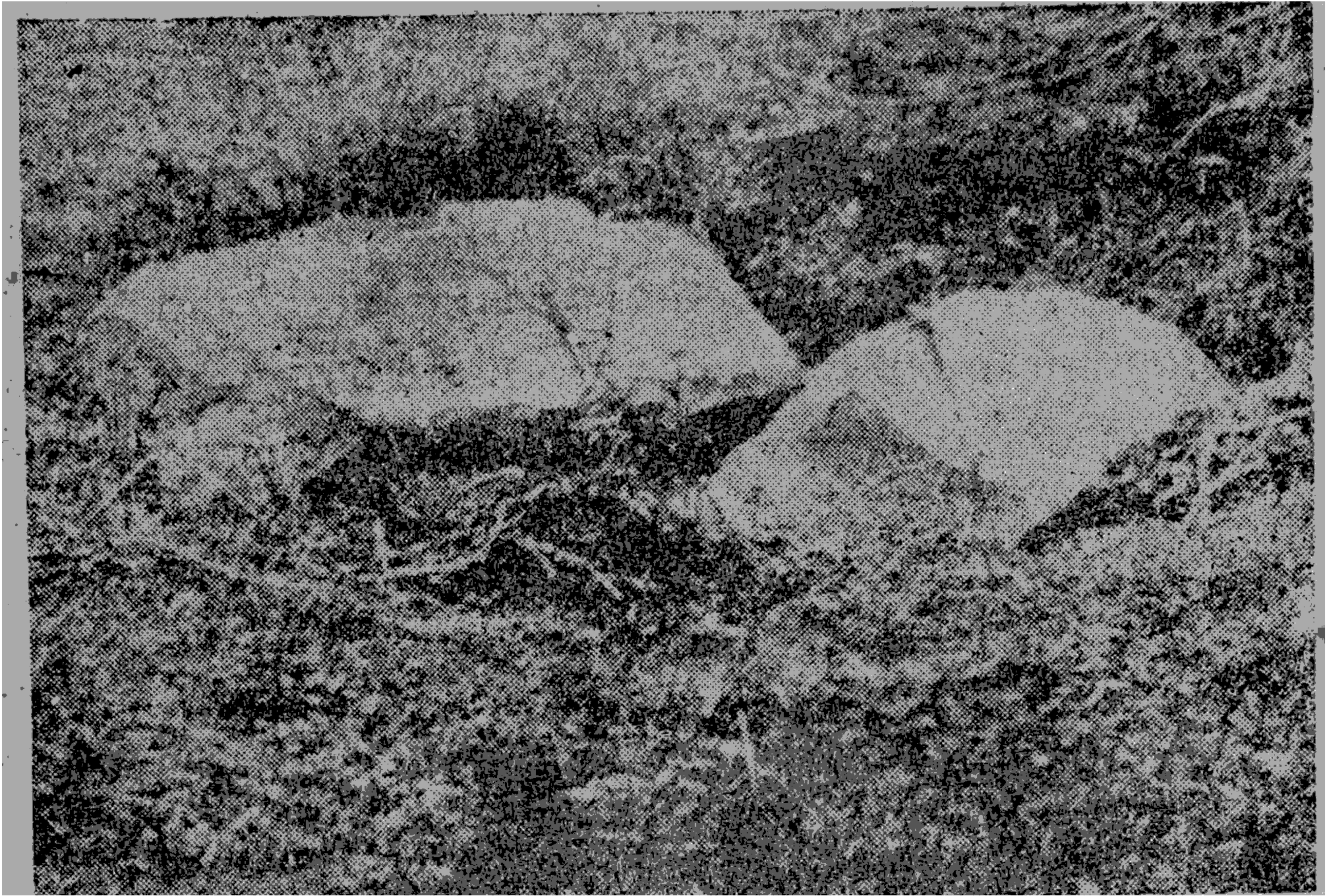
ချင်းတောသိ၌ ဗန္ဓုလရုပ်ပွားတစ်ဆူ ရောင်ခြည်တော်ကုန်မြူး၍ လွန်ခဲ့
 လော ၂-နှစ်ကျော်က လူ့အများ လာရောက်ဖူးမြော်ကြကြောင်း တောင်တန်း
 အရှင်ဦးညွန့်မသာရ၏ ဆောင်ပါးတစ်ခု၌ ဖတ်ရှုရဖူး၏။ အာသံ၌ ဗန္ဓုလတို့
 ပင့်ဆောင်သွားသော ဉာဏ်တော်တစ်တောင်နှင့်ရှိ ရုပ်ပွားတော်မှာ ယခုအခါ
 အာသံပြည် ကာလိနီမှာ စေတီ၌ ပူဇော်ထားရာ 'ဆုတောင်းပြည့်သည်' ဟု
 ဆိုကာ အထူးကျော်ကြားခဲ့၏။ အာသံလျှင်ကြီး မလှုပ်မီက ထိုရုပ်ပွား
 ကိုယ်တော်မြတ်မှ ရောင်ခြည်တော်များ ကုန်မြူး၍ ဖန်လုပ်နှင့် နိပေါ်ပြည်များ
 မှပင် လူမျိုးပေါင်းစုံ ဘုရားဖူးလာကြရာ အလွန်စည်ကားခဲ့သည် ဆို၏။
 ဗန္ဓုလမျိုးပေါ် ရှေးမြန်မာကြီးများသည် ယခုအခါ ဆီနီမာရီနယ် ဂါရာဟိ၌
 တစ်စုတစ်ဝေးတည်းနေကြရာ အာသံများ ဖြစ်နေကြပြီ။

အမရပူရခေတ်၊ မန္တလေးခေတ်တို့တွင် မဏိပူရ အာသံသားများ
 မြန်မာနိုင်ငံ၌ အများအပြား လာရောက်နေထိုင်ကြရာ မန္တလေး ပုဏ္ဏားကျွန်း
 ပုဏ္ဏားစု ဝန်ကွက်များ၌ ယခုတိုင် အုပ်စုလိုက် ရှိနေကြလေသည်။ ပဉ္စမ
 သံဂါယနာခေတ်က နာမည်ကျော် ရှမ်းကလေးကျွန်းဆရာတော်၊ ၎င်းနှင့်
 မောင်နှမ်မတော်သူ သီလရှင်ကြီး မယ်ကင်း၊ ပုသိမ် မိဂဒါယံ ဆရာတော်၊
 နာမည်ကျော် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ၏တပည့် ဘီလူးကျွန်း မရမ်းရွာ တာ
 ဝတီသာ ဆရာတော်နှင့် ၎င်း၏နှစ်မ၊ စာတတ်အကျော် သီလရှင်ဆရာကြီး
 ဒေါ်ခေမဝတီ စသော သာသနာဝင်အကျော် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများလည်း မဏိပူရ
 ကသည်းလူမျိုးများ ဖြစ်ကြလေသည်။

ကျေးကျော်ဝင်ပွဲကြီး သုံးပွဲခဏ်

ကျွန်ုပ်တို့၏ အနောက်ဘက်နံရံရှိ ဆွေးချင်းသားချင်းများ၏ ဒေသ
 များသည် အင်္ဂလိပ် မြန်မာ ပထမစစ်ပွဲတွင် အောက်မြန်မာနိုင်ငံနှင့်အတူ
 ဗြိတိသျှလက်အောက်သို့ ရောက်ခဲ့ကြရ၏။ ထိုအချိန်ထိအောင်ပင် မဏိပူရ
 နန်းတွင်းရေးကို မြန်မာဘုရင်များက ချုပ်ကိုင်ခဲ့ကြလေသည်။ မြန်မာ့ လက်
 အောက်ခံ နယ်မြေပင်ဖြစ်ခဲ့၏။

၁၁၂၀-ပြည့်၊ ဟန်ဆောင်မုန်းလတွင် အလောင်းဘုရား ဟမူးကြောင်း
 ဖြင့် စစ်ချီ၍ 'စန္ဒရော်မောနီ'ကို အုပ်ချုပ်ရေးလွှဲအပ်ခဲ့စဉ် မဏိပူရ ကသည်း
 မျဉ်းတံမြို့လယ်၌ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ပေးသော ကျောက်စာကို ရေးထူထားခဲ့

ကမ္ဘည်းကျောက်စာပါ ကျောက်တုံးကြီးများ

ကြောင်း 'ရတနာသီခ ရာဇဝင်' ၂၀၈-၌ တွေ့နိုင်၏။ ရှင်ဖြူဘုရားကိုးလည်း အလောင်းဘုရား ပြန်လည်ပင့်ဆောင်ခဲ့ကြောင်း ပလိပ်စားချောင်း ၆၁-၌ တွေ့ရသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တွင် အဆောက်အအုံ၊ စာပေနှင့်စာရိတ္တများ အလွန် အဝင် နှစ်နာဆုံးရှုံးခဲ့ကြရသည့်အပြင် လွတ်လပ်ရေးကာလတွင် လွတ်လပ်ချင် စိတ်တွေ စောခဲ့ကြသဖြင့် အစဉ်အလာ မြန်မာပိုင်၊ မြန်မာတို့နေသော ကျွန်း များပင် လက်လွှတ်ခဲ့ကြရသည်။

၈-ရာစုက ပျူတို့ကိုတိုက်သော နန်းစောခေါ် နန်ကျော်ဝင်စစ်ပွဲ၊ ၁၃ ရာစုက ပုဂံကိုတိုက်သော ကျူးကျော်ရေး မွန်ဂိုစစ်ပွဲနှင့် ၁၉-ရာစုက ပြိတီသျှ နယ်ချဲ့စစ်ပွဲ၊ ဤစစ်ပွဲကြီးသုံးခုသည် မြန်မာတို့ဒေသနယ်ပယ်နှင့် ထိုမြေပေါ်ရှိ လူသားတို့အား သမိုင်းပျောက်နိုင်သည်အထိပင် ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်စေခဲ့၏။ သို့သော် မြေရေ ဒေသ၊ လူမျိုး၊ အသွင်အပြင်၊ အယူဝါဒ မည်မျှပင် ကွဲပြား ခြားနားနေကြသော်လည်း သွေးက စကားပြောလျက် ရှိနေပါသေးသည်။

ထရီပူရ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဦးရေ

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသည် မူလကပင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ထွန်းကားခဲ့သော နိုင်ငံဖြစ်ရာ ဗရမာကြီးများ၊ ဘရူးဂါးခေတ် ဗင်္ဂါလီဗုဒ္ဓဘာသာပညာရှင်များ အများအပြား ထွက်ပေါ်ခဲ့၏။ အနောက်၊ အနောက်တောင်ဒေသ၌ ရခိုင် အမျိုးသားများနှင့် အများဆုံးရောနှောခဲ့ကြရာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ပထမဆုံး လွတ်တော်၌ပင် ရခိုင်အမျိုးသား အမတ်တစ်ဦး၏ အမည်ကို တွေ့လိုက်ရ၏။ အိန္ဒိယအရှေ့နယ်စပ်ဖြစ်သော ထရီပူရပြည်နယ်၌လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သုံး သောင်းရှိရာ ချ(က်)မ လူမျိုး ၁၀၀၀၀၊ ရခိုင်လူမျိုးများမှ ဆင်းသက် ပေါက်ဖွားသော မှက်လူမျိုး ၁၀၀၀၀၊ ဘရူးဂါးဗင်္ဂါလီ ၂၀၀၀-ခန့်ရှိလေ သည်။ (ဆဋ္ဌသံဂါယနာမှတ်တမ်း၊ ဘိက္ခု အရိယ မိတြ၏ သန္ဓေသ ကထာ။)

အဟုမ်မုနိ ဝေတီ

အာသံတို့၏ ပင်မမျိုးရိုးဗီဇ

သမိုင်းရှုထောင့်ဖြင့်ကြည့်သော် အာသံနိုင်ငံသည် တာဆယ်ခြောက်ရာစု ကမှ အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်၌ နေလာသော အာဟုမ် (အဟုမ်) ရှမ်းများကို အစွဲပြု၍ အာသံနိုင်ငံဟု ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း သိရသည်။ (ခေတ်ဟောင်း မြန်မာရာဇဝင်။)

ဟာရနာထမှတ်တမ်း၌ Hasam ဟု စာလုံးပေါင်း၍ ယခု Assam ဟု စာလုံးပေါင်းသည်ကို တွေ့ရ၏။ “ပုဂံမပျက်မီက မြန်မာနိုင်ငံ” စာအုပ် တွင် “ခရစ် ၁၂၂၀-ခုမှာ ထိုင်းရှမ်းတို့ အာသံနယ်ဘက်သို့ ကူးကာ အဟုမ် နိုင်ငံကို တည်ထောင်သေခုနှစ် ဖြစ်ပေသည်” ဟု ဖတ်ရှုရ၏။ The Making of South East Asia စာအုပ်၌—

“ခမယ်၊ ခမယ်နှင့်စပ်သော စကားများ၊ မွန်နှင့် လောအထက်ပိုင်း တောင်များ၊ မြန်မာတောင်များတွင် ပြောသောစကားများ၊ (ဝ၊ ပလောင်၊ ရီယန်) နှင့် အာသံတွင်ပြောသော ခါဆီ စကားတို့သည် မွန် ခမယ် (ခမေရီ) အနွယ်စု ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ယိုးဒယား၊ လော၊ မြန်မာပြည်ရှိ ရှမ်းနှင့် ဝရူး အာသံတွင် ပြောသော အဟုမ် စကားတို့သည် ထိုင်း (သျှမ်း) အနွယ်စုတွင် အရေးကြီးသော စကားတို့ ဖြစ်ကြသည်” ဟု ဘာသာစကားရှုထောင့်မှ မိစစ် ထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ မြန်မာမှာကဲ့သို့ အာသံပြည်၌လည်း ရှမ်းများသာ မက မွန်အနွယ်များပင် ရှိနေခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အဟုမ် ရှမ်း များသည် မြန်မာပြည် တောင်ပိုင်း ရှမ်းများနှင့် စကားပြော၍မရ၊ မြောက်ပိုင်းနှင့်သာ ရသည်။

ယခုအခါ အာသံပြည်၌ လူမျိုးစု ၅၅-မျိုးပင် ရှိသည်ဆိုရာ အာသံ မြန်မာမှ ပေါက်ဖွားသော ဂျင်းဖော မျိုးကား များလှသည်။ အဟုမ် ရှမ်း မှာ ၁၅-သန်းခန့် ရှိ၍ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး (အာဆီယာ) ဖြစ်နေကြပြီ။ ခေတ်ဟောင်း မြန်မာရာဇဝင်၌ အဟုမ်ရှမ်းတို့သည် ၁၂-ရာစုမှ စ၍ ဟိန္ဒူ ဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြသည်ဟု ဆိုသည်။

အိန္ဒိယပြည်၏ အာသံပြည်နယ်တွင် ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ၅၀,၀၀၀ ကျော် ရှိသည်။ အာသံဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းမှ ရှိလောင်း၊ ပန်ဒူး၊ လမ်ဒင်း၊ ဘာဒါပူရ်၊ ဒီဘဂူးဂါ၊ ကျော်ဟတ်၊ ဆစ်ဆာငါး၊ တင်ဆူကီးယား၊ ဂေါဟာတီ၊ တက်ဇပူရ်၊ နောင်ဂေါင်းတို့တွင် ဌာနခွဲများ ကားရှိသည်။

ဆရာတော် အရှင်ဦးဥတ္တမသာရ၏ 'ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်း ၂၊ ၁၁၉' ၌ ၁၃၃၇-၃၈-ခုနှစ်များတွင် အဟုံရှမ်း ၁၅-သန်းတို့ ဗုဒ္ဓအယူသို့ သက်ဝင်လာကြကြောင်း ဖတ်ရှုရ၏။

ဤ၌ ရှမ်း ဟူသော ဝေါဟာရနှင့် သမိုင်းရေးစီးကြောင်းကို အနည်းငယ် ရှင်းပြရန် လို၏။

သျှမ်းဟူသော ဝေါဟာရမှာ မြန်မာတို့က ခေါ်ဝေါ်သော ဝေါဟာရဖြစ်၏။ တရုတ်တို့က 'မိုင်မောပိုင်ယီ' ဟု ခေါ်၏။ မူလမျိုးရိုးကား တိဗက်တရုတ်၊ ထဲ-တရုတ်နွယ်များ ဖြစ်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်လို Tai နှင့် ရေး၍ 'ထဲ၊ ထိုင်' ဟု အသံထွက်၏။ အင်္ဂလိပ်တို့က ယိုးဒယားကို ခေါ်ရာ၌ မြန်မာအသံထွက်ကိုပင်ယူ၍ အင်္ဂလိပ်လို 'Sy သို့မဟုတ် Siam' ရေးသည်။ ပါဠိလို 'သျှာမ' ဟု ရေးသည်။

သျှမ်းအပါအဝင် လူမျိုးစုများ ခရစ်နှစ်အစလောက်က ယခု ယွန်နန်နယ်၌ နေကြ၏။ ၆-ရာစုလောက်တွင် စစ်လိုလားသော နန်စော ခေါ် နန်ကျောင် ပြည်ထောင်စုကြီးတစ်ခုအဖြစ် တန်ခိုးထွားခဲ့ရာ ၈၃၂-ခုတွင် ချူးမြို့တော် (သရေခေကြာ) ကိုပင် ဖျက်ဆီးခဲ့ကြသည်။ ၉-ရာစုတွင် မွန်ဂိုလ်တို့ တိုက်ခိုက်၍ နန်စောမြို့တော် 'တဘူလီ' ကို သိမ်းလိုက်သည်။ သျှမ်းတို့သည် ထိုအချိန်မှစ၍ ဝါးအစည်းပြေသကဲ့သို့ အာသံ၊ မြန်မာ၊ လော၊ ယိုးဒယား (ထိုင်း) နိုင်ငံများသို့ တိုးဝင်သွားကြရသည်။ ၁၃-ရာစုက မွန်ဂိုလ်တို့ ပုဂံကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် ယိုးဒယားတို့က အခိုင်အမာ နိုင်ငံတစ်ခု တည်ထောင်နိုင်လိုက်ကြသည်မှာ... ထိုစစ်ပွဲ၏ ရလဒ်ဖြစ်သွားခဲ့၏။ အာသံလည်း မွန်ဂိုလ်တို့၏ ကျေးဇူးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသော တိုင်းပြည်တစ်ခုပင် ဆိုသင့်သည်။

၁၄၃၈-၆၅-ခုနှစ်များက တရုတ်နှင့် မောသျှမ်းတို့ စစ်ဖြစ်ကြပြန်ရာ မောသျှမ်းတို့ရုံး၍ မိုးညှင်းနယ်နှင့် ယခု သျှမ်းပြည်သို့ ပြေးဝင်ကြရ၏။ ၁၄၄၉-ခုနှစ်တွင် မိုးညှင်းကို တရုတ်တို့ သိမ်းပြန်လျှင် ကလေး၊ ခါမ္ဘီ (ရွှေမြေ) အထက်ချင်းတိုင်းနှင့် အာသံသို့ ဝင်ကြရသည်။ တရုတ်ပြည်၌ ပိုင်ယီ

အာသံဋ္ဌိတ္တေရသော

ဘာသာရေးအဆောက်အအုံ အကြွင်းအကျန်များ

ခေါ် ရှမ်းအချို့ နေသူ နေခဲ့၏။ တရုတ်ရှမ်းကို မြောက်ပိုင်းရှမ်း၊ မြန်မာ
ရှမ်းကို တောင်ပိုင်းရှမ်း၊ ရှမ်းကြီးဟုခေါ်သည်။ ဤကား ၁၅-ရာစု အတွင်းက
အခြေအနေဖြစ်၏။

မူလက မြန်မာတို့နှင့် အတူတကွ နေခဲ့ကြရသည့်အပြင် မြောက်အာသံ
ရှိ 'မိရှမိ' နဂါး၊ ကုကိချင်း၊ သက်၊ ကချင်ခေါ် ဂျိန်ဖော စသည်တို့သည်
တိဗက်မြန်မာ အာသံမြန်မာ မျိုးဆက်များဖြစ်ကြောင်း (ဒေါက်တာ သန်း
ထွန်း၏ ခေတ်ဟောင်းမြန်မာရာဇဝင်၌) တွေ့ရှိရသည်။

ဤကား ဒေသခံတို့၏ သမိုင်းမှတ်တမ်းမပါ၊ လက်လှမ်းတစ်မီ လေ
လာ၍ရသော အာသံပြည်အကြောင်း တစေ တစောင်း ကြည့်ရှုလေ့လာချက်
မျှသာရှိပါသေးသည်။ ခေတ်အဆက်ဆက် မြန်မာတို့နှင့် ပိုမိုထိတွေ့များကာ

‘အာသံမြန်မာ’ မျိုးပွားငယ်တစ်ခုပင် ဖြစ်နေချေပြီ။ နှစ်ပေါင်းများစွာ မြန်မာဘုရင် အဆက်ဆက်နှင့် ဗြိတိသျှတစ်ခေတ်လုံးကပင် သွားလိုက်လာလိုက် နေခဲ့ကြရာ ယခုအခါ ခွဲခြား၍ပင် မရတော့ချေ။

လွတ်လပ်ရေး ရပြီးနောက် အာသံ၌ မြန်မာ သာသနာပြုဌာနပင် ၉-ဌာန ပျံ့ခဲ့၍ အာသံမှ စတင်သား ရှင်ရဟန်းများပင် မြန်မာပြည်၌ အပါး ၂၀ ခန့် နေထိုင်ခွင့် ရခဲ့ကြလေသည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်ကွင် အဟုမ်ရှမ်းများနှင့် ၎င်းတို့ခေါင်းဆောင် မစ္စတာဂိုရာဂိုဟိန်း (အိန္ဒိယ ဒုတိယကြီးဖြစ်ခဲ့သူ) တို့၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ အာဠာလွင် ကြီးမှူးသော မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးက ဦးပညာဝံသာ၊ ဦးစန္ဒိမာ၊ ဦးတိက္ခ၊ ဦးတိဿတို့ ဦးစီးသော ရဟန်းတော် ၆-ပါး၊ ကပ္ပိယ ရွှေပြည်တော် ဦးဘတင်တို့အား ၃-နှစ်တိုင်တိုင် အာသံပြည်၌ သာသနာပြုစေရာ ရှင်ပြုခြင်း၊ သိမ်သမုတ်ခြင်းစသည် ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့၏။ ၄-သောင်းနီးပါး ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ သက်ဝင်လာကြသည်ဟု သိရ၏။ (ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ သမိုင်း၊ ၁၉၇၂။)

ဤသို့လျှင် မျှမ်း မြန်မာတို့၏ ရွှေ့လျားမှုသမိုင်းကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အာသံရှိ အဟုမ်ရှမ်းသွေးချင်းတို့အတွက် ယနေ့စဉ်စားရန် အချက်တစ်ခု ထွက်ပေါ်လာသည်ဟု ထင်၏။ ယင်းကား အခြားမဟုတ်။ ခရစ် နှစ်ဦးလောက်က စ၍ မိမိတို့နှင့် တအူတုံဆင်း တစ်မိသားချင်း နောင်ရင်းညီအစ်ကို အဖြစ် အတူတကွ နေလာခဲ့ကြရာမှ စစ်ပွဲအဆက်ဆက်ကြောင့် ဦးတည်ရာ ထွက်ခွာခဲ့ကြရသော အရှေ့ဘက်၌ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသည့် ထိုင်း (ယိုးဒယား)၊ လာအို၊ မြန်မာပြည်စသည်ရှိ ဘဝတူ ရှမ်းများ အားလုံးလောက် နီးပါး ရာစုနှစ် အတော်ကြာကပင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်ခဲ့ကြလေပြီ။

ဤအချက်ကား အာသံရှိ အဟုမ်ရှမ်းတို့အား သွေးကပြောနေသော ဝိသေသအချက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ရာဇဂုရု ပယင်းတွင်းဆရာတော်

အာသံပြည်တွင် ယူးခြားအောင်မြင်စွာ သာသနာပြုတော်မူခဲ့သော ပယင်းတွင်းဆရာတော်ကြီး အာသံပြည်သို့ ကြွရောက်လာပြီး ရှေးဦးစွာ ရပ်တည်၍ သာသနာပြုပန္နက်သဲချသော ရွာမှာ ဒွါမရာနယ်ရှိ ယခု ဆရာတော် ဦးကောဝိန္ဒ သီတင်းသုံးတော်မူလျက်ရှိသော ကုန်စယ်ကုန်းရွာပင်တည်း။

ထိုကုန်စယ်ကုန်းရွာရောက်ဖို့ ဦးစွာ ရေနံထွက်သည့် ဒစ်ဂဘူဝိုင်မြို့သို့ မီးရထားစီး၍ သွားရ၏။ ထိုမြို့မှဆက်၍ စီးသွားလျှင် စစ်အတွင်းက နာမည်ကြီးခဲ့သည့် လီဒိုသို့ရောက်၏။ လီဒိုမှာ မြန်မာပြည်ဘက်က ကချင်ပြည်မြောက်ဖျား ပူတာအိုမြို့နှင့် အရှေ့အနောက်တန်းနေသည်။ ဒစ်ဂဘူဝိုင်မြို့မှ ဒွါမရာရွာသို့ ထိုမှတစ်ဖန် မထင်ရွာသို့ သွားရ၏။ ထိုမထင်ရွာကား ဆရာတော်ဦးသီလဝံသ ကျောင်းထိုင်သောရွာ ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ဦးသီလဝံသကား ဘာသာစကား ၆ မျိုးတတ်၍ တရားအဟောကောင်း၊ အနေအထိုင်ကောင်းသော ယနေ့ အာသံသာသနာရေးတွင် ခေါင်းဆောင်တစ်ပါးပင်ဖြစ်၏။ မထင်ရွာကား မထင်လူမျိုးများကိုစွဲ၍ခေါ်တွင်သော ရွာအမည်ဖြစ်သည်။ အိမ်ခြေရှစ်ဆယ်ရှိသည်။ ထိုမှ ခရီးဆက်သော အခါ ကုန်စယ်ကုန်းရွာသို့ ရောက်၏။

ရှမ်းမြန်မာ မျိုးရိုး

ပယင်းတိုင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြွရောက်လာသည့် အချိန်မှာ သီပေါမင်း ပါတော်မူပြီးနောက် ခြောက်နှစ်(၁၂၅၃) ခုကဖြစ်ရာ နှစ်အရေအတွက် အားဖြင့် နှစ်ပေါင်း တစ်ရာနီးပါး ကြာမြင့်ခဲ့လေပြီ။

ပယင်းတိုင်းဆရာတော်ကြီး ပထမဆုံး တည်းခို သီတင်းသုံးသော ရွာမှာ ကုန်စယ်ကုန်းဖြစ်၍ ပထမဆုံး တရားဟောတော်မူသောရွာကား ခမုန်းရွာဖြစ်သည်။ (သာသနာပြုစ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဗင်္ဂါလီဘာသာဖြင့် အတန်ငယ် ပြည့်စုံအောင် မှတ်တမ်းတင်ထားကြသည်။)

ကုန်စယ်ကုန်းရွာမှနေ၍ ဟိုးချွဲကာ သာသနာပြုတော်မူသွားလေရာ တပည့်ကြီးလေးပါး ထွန်းကားခဲ့၏။ ပထမဆုံး ရဟန်းဖြစ်လာသော တပည့်ကြီးကား ဦးကောဝိဒဖြစ်သည်။ ဒုတိယဦးနန္ဒ၊ တတိယဦးဝိရိယ၊ စတုတ္ထဦးနေမိန္ဒရ။

ပယင်းတိုင်းဆရာတော်ကြီး မြန်မာပြည်သို့ပြန်လည်ကြွသွားသောအခါ ဆိုခဲ့သည့် တပည့်ကြီးလေးပါးတို့က ဆက်လက်သာသနာပြုကာ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြ၏။ နောင်သောအခါ ဦးကောဝိဒနှင့် ဦးနန္ဒတို့ လူဝတ်လဲသွားကြသည်။ တစ်ဖန် တတိယတပည့်ကြီး ဦးဝိရိယ ပျံလွန်တော်မူသွားသဖြင့် စတုတ္ထတပည့်ကြီး ဖြစ်တော်မူသော ဗာရာဏသီ ရွာဟောင်းကျောင်း (ညောင်တပင်

ကျောင်း) ဆရာတော်ကြီး ဦးနေမိန္ဒရ တစ်ပါးသာလျှင် ကျန်းမာစွာ သက်တော်ထင်ရှား ကျန်ရစ်တော့သည်။

သို့ရာတွင် ကံအားလျော်စွာ ခန္တီးနယ်ဘက်မှ ပယင်းတိုင်းဆရာတော်ကြီး၏ တပည့်တစ်ပါးက အာသံပြည်သို့ကူးလာပြီး သာသနာပြုတော်မူခြင်းကြောင့် ပဉ္စမတပည့်ကြီး ဖြစ်လာသည်။ ဘွဲ့တော်မှာ ဆရာတော် ဦးဉာဏ ဖြစ်သည်။

ပယင်းတိုင်းဆရာတော်ကြီးကား ဤမှာဘက်ခေတ် အာသံပြည် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တို့၏ ကျေးဇူးတော်ရှင်ကြီး အစစ်ဖြစ်ခဲ့၏။ ဆရာတော်ကြီး၏ မျိုးရိုးမှာ ရှမ်းမြန်မာဖြစ်ပြီး ဖွားတော်မူရာ ဇာတိမြေမှာ မြစ်ကြီးနားခရိုင် ဟူးကောင်းချိုင့်ဝှမ်း ပယင်းကျောက်များထွက်ရာ မိုးကောင်းနယ် မြောက်လက် တနိုင်းမြို့အနီး (အိမ်ခြေတစ်ထောင်ခန့်ရှိခဲ့ဖူးသော) မိုင်းခန့်ရွာကြီးဖြစ်လေသည်။ ၁၁၈၃ (ခရစ် ၁၈၂၁)ခု၊ ဗန်းမော် မိုးကောင်းစစ်ကြောင်းမှ ဗန္ဓုလ ၇၀၀၀ တပ် အာသံသို့ စစ်ချီစဉ် မိုင်းခန့်မှ ဒွဝါဒိုင်ဖာဂမ် (နေမျိုးသိန်ပရာဇာ)က တပ်မှူး၊ ဒွဝါရရော့လက လက်ထောက်တပ်မှူးအဖြစ် မိုင်းခန့် ရှမ်း ကချင် ၁၀၀၀ ကို ဦးစီးကွပ်ကဲ၍ အာသံသို့ လိုက်ပါခဲ့ကြ၏။

တံဆိပ်တော်နှစ်ထပ်နှင့် တောင်တန်းသာသနာ

ပယင်းတိုင်းဆရာတော်ကြီး၏ ဘွဲ့အမည်ရင်းမှာ ဦးနရိန္ဒ ဖြစ်၍ ပဉ္စမသံဂါယနာတင်ခဲ့သည့် ဗုဒ္ဓသာသနာပြု မင်းတုန်းမင်းတရားက ဆက်ကပ်လှဒါန်းသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံယူတော်မူသည့်အခါ “နရိန္ဒာဘိဓဇ မဟာဓမ္မဝံသ သာသနပာလ မဟာဓမ္မရာဇာမိ ရာဇဂုရု” ဟူ၍ဖြစ်လာလေသည်။

သီပေါမင်းနန်းတက်သည့်အခါတွင် တစ်ဖန် ထပ်မံ၍ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် တစ်ခုကို ကပ်လှူပြန်၏။ “နရိန္ဒာဘိဓဇ သီရိပဝရ သာသနဇောတိက မဟာဓမ္မရာဇာမိ ရာဇဂုရု” ဖြစ်သည်။ ယှဉ်ကြည့်လျှင် အလယ်ပါဠိစကားလုံးအချို့သာ ထူးပေသည်။ သို့သော် စကားလုံးထက် ဆရာတော်ကြီး၏ သာသနာပြုကာ အလင်းဆောင်ရာတွင် ခရီးရောက်မှ အတိုင်းအတာကြောင့်သာ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် နှစ်ထပ် ရရှိတော်မူသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ပရိယတ္တိစာပေများကို သင်ကြားပြီးလျှင် သာသနာ ပြန့်ပွားရေးအတွက် ကြိုးစားတော်မူခဲ့လေသည်။ ပါရမီတော်အဟုန်

ဓာတ်ခံရှိတော်မူပြီးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တစ်ပါး ဖြစ်တော်မူရကား လုပ်ငန်းအစ တွင်ပင် ထင်သလောက် ခက်ခဲမှုမရှိခဲ့ဘဲ အောင်မြင်လေတော့သည်။ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း၊ နာဂ၊ ကတူး၊ ဂဏန်း စသော လူမျိုးပေါင်းစုံတို့သည် ဆရာ တော် ဟောကြားတော်မူသည့် ယခုဘဝ၊ နောင်ဘဝကောင်းစားချမ်းသာရေး အတွက် လမ်းမှန်တရားများကို လက်ကိုင်ရရှိသည်နှင့် ထိုတရားများသည် သား စဉ် မြေးဆက် အရှိန်မပျက်ဘဲ ယနေ့ထက်တိုင်အောင် တည်ရစ်ပေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ပယင်းတွင်းနယ်ပယ်တွင်ပင် နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ်မျှကြာသွား လေသည်။ ထိုအတွင်း မင်းတုန်းမင်းတရားက ကြည်ညိုလှ၍ ၁၂၃၀ ခုနှစ် တွင် ဆိုခဲ့သည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို လှူဒါန်းခဲ့ပြီး သားတော် သီပေါမင်းက လည်း ၁၂၄၂ ခုနှစ်တွင် ဆိုခဲ့သည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ထပ်မံ ဆက်လက်ခဲ့ပြန် လေသည်။ ထို့နောက် ခန္တီးနယ် စော်ဘွားများ၏ ပင့်ဖိတ်ချက်အရ ခန္တီး မြို့နယ်သို့ ကြွရောက် သာသနာပြုတော်မူခဲ့ရပြန်၏။

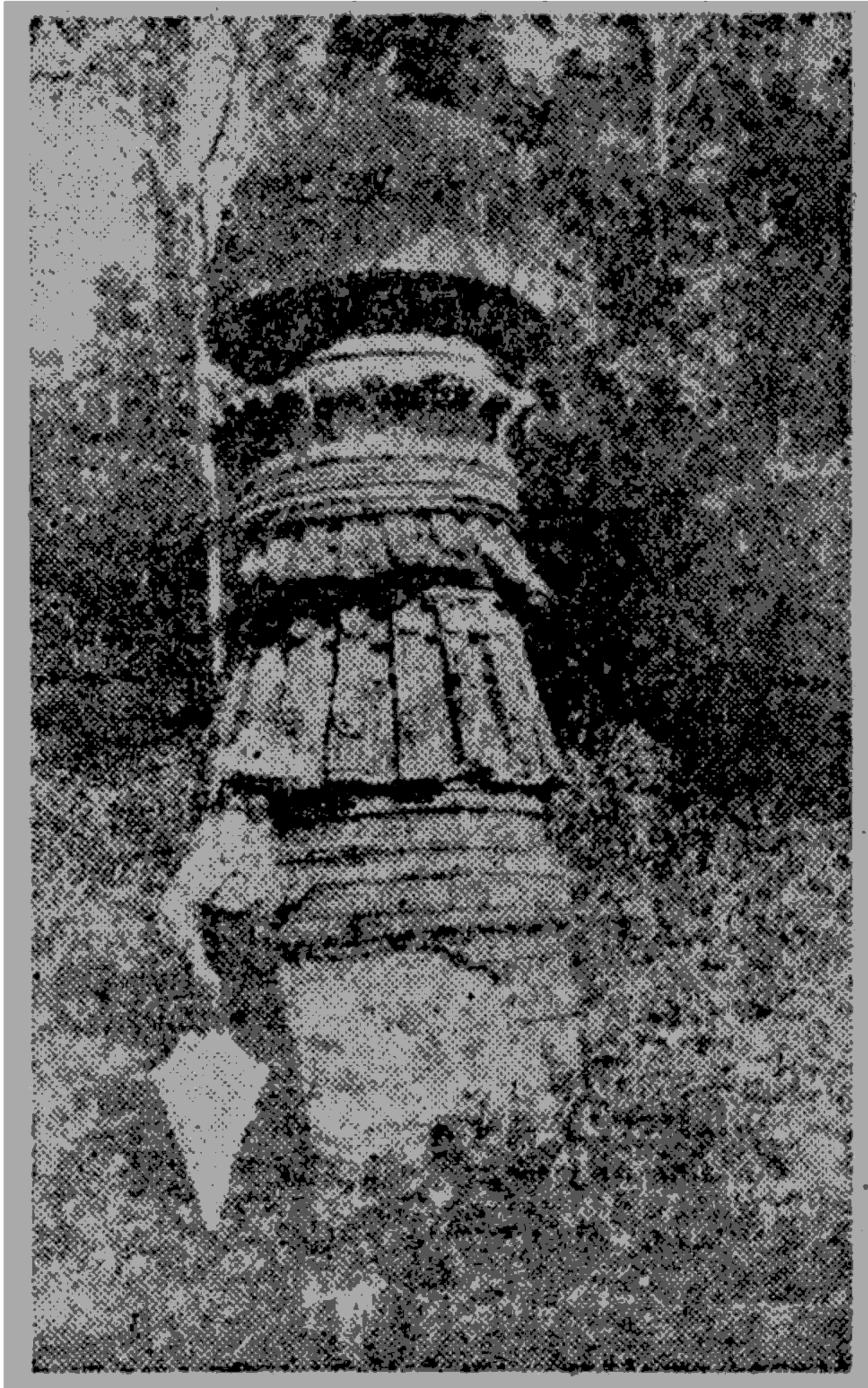
ခန္တီးတွင် သုံးနှစ်မျှ အမှန်တရားတို့ကို ဟောပြောကာ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ကတူး၊ ဂဏန်းတို့ကို အယူမှန်၌ တည်စေပြီးနောက် ပယင်းတွင်းဆရာတော် ကြီး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်များကို အာသံပြည် ဒကာများ သတင်း ကြားသိ ကြရသဖြင့် ဆရာတော်ကြီးကို ပင့်ကြလေသည်။ ထိုခေတ်ကပင် အာသံပြည် အရှေ့မြောက်ဖျား၊ ဒစ်ဂဘူ ဝိုင်မြို့နယ်၊ လီဒို စသည်တို့မှ လူများသည် နာဂ တောင်တန်းကြီးကို ကျော်ဖြတ်ကာ နာဂတောင်တန်းခရိုင်ရှိ ခန္တီးစသော မြန်မာပြည်ဘက်မှလူများနှင့် ကူးလူးဆက်ဆံလျက် ရှိနေခဲ့ကြသည်။ (တိုးတော် လက်ထက် အာသံသို့စစ်ချီရာတွင်လည်း အာသံများ အများအပြား လာရောက် နေထိုင်ရာ 'မောင်းခမ်း' ရွာကြီးမှ ဗိုလ်လမောင်ကို ဗိုလ်မှူးခန့်ကာ အာသံသို့ ချီတက် တိုက်ခိုက်ရ၏။ နောက် ထိုအတွက် ပျံချီနှင့် သူရကျော်ခေါင်းဘွဲ့ချီးမြှင့် ခံရဖူးသည်။)

အာသံပြည်မှာ လှည့်လည်ဟော

ပယင်းတွင်း ဆရာတော်ကြီးသည် အာသံပြည်မှ ဒါယကာ ဒါယိကမ တို့၏ ကောင်းမြတ်သည့် ဆန္ဒကို ဖြည့်စွမ်းပေးသည့် အနေဖြင့် ၁၂၅၃ ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၇ ရက်နေ့တွင် နာဂတောင်ကြီးကို ဖြတ်ကျော်ကာ အာသံ ပြည်သို့ ကြွတော်မူလေသည်။ ဆရာဟော်ကြီး မကြွရောက်မီက အာသံပြည်၌

ပထမကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီက
အာသံပြည်တွင်
တွေ့ရသည့်
ဘာသာရေးအဆောက်အအုံ

ဗုဒ္ဓသာသနာ မရှိ၍ကားမဟုတ်၊ ရှိနှင့်လေပြီ။ သို့သော် ရှိသည့် သာသနာမှာ ပွဲကျောင်းဘုန်းကြီးတို့၏ သာသနာသာလျှင် ဖြစ်လေသည်။

ပယင်းတွင်းဆရာတော်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ တရားထူး တရား မြတ်တို့ကို ရှမ်းဘာသာ၊ ကချင်ဘာသာတို့ဖြင့် ဟောကြားတော်မူလေရာ နား လည်ကြသဖြင့် အထူး နှစ်သက်ကြ၏။ တရားတော်၏ သိမ်မွေ့နူးညံ့မြတ်နိုး အပ်ပုံ၊ ယခုဘဝအတွက်ရော နောင်ဘဝအတွက်ပါ ချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်ပုံ တို့ကို ခမုန်းရှာ၍ ရှစ်ရက်တိုင် သီတင်းသုံးတော်မူကာ ပထမဆုံး ဟောကြား တော်မူလေသည်။

ထိုရွာမှ တိုက်ဖားရွာ၊ ဆော်ဒီးယားမြို့ (၈၈မိ) ကချင် လူမျိုးရွာ၊ ယင်းမှ နိမ်ရူးရွာသို့ ကြွတော်မူပြီးလျှင် ရက်ပေါင်း နှစ်ဆယ်တိုင်တိုင် သီတင်း သုံး၍ လမ်းလွဲနေသော အယူများကို စွန့်စေကာ နူးညံ့ သိမ်မွေ့သော အယူ၌ တည်စေလေသည်။ ရှမ်းနှင့် ကချင်လူမျိုးများနေထိုင်ကြသည့် ပင်ဆွန်ရွာသို့ ကြွတော်မူပြီး ရက်သတ္တနှစ်ပတ်မျှ တရားဓမ္မ ဟောပြောတော်မူ၏။

ယင်းမှတစ်ဖန် ကချင်လူမျိုးချည်းသန့်သန့် နေထိုင်ကြသည့် အိမ်ခြေ ရှစ်ဆယ်ရှိ မထင်ရှား (ဤရှားမှာ ဆရာတော် ဦးသီလဝံသ ကျောင်းထိုင်သော ရှားဖြစ်သည်) မိုးကောင်းရှား၊ ဦးလုပ်ရှား၊ ဒွါမရာရှားတို့သို့ လှည့်လည်တော်မူ ပြီး ဉာဏ်အလင်းကို ပေးတော်မူရာ မည်မျှလောက် အောင်မြင်သနည်းဆိုလျှင် ထိုရှားတို့မှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မှန်သမျှ ဝက်၊ ကြက် လုံးဝ မမေးကြတော့ချေ။ သတ်ဖြတ်မှုဟူသော မကောင်းမှုကံမှ ဤနည်းဖြင့် ကင်းဝေးအောင် သူတို့နေ ထိုင်ကြလေသည်။

ဖာကြယ်ခေါ် ရှမ်းရှားကား ပယင်းတွင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ထူးကဲ စွာ အောင်ပံ့ခံရာဟု ဆိုနိုင်၏။ မြတ်တရားကို ကြားနာရ၍ ထိုရှားသူကြီး ဦးညီထန်မှစ၍ စိတ်ဝမ်းတူညီကြသည့် ညီနန်း၊ အိုင်မိုး ညီနောင်တို့က ခေါင်း ဆောင်ပြီးလျှင် သားမယားနှင့်တကွ အိမ်ပေါင်း ၂၅ အိမ်တို့သည် ဆံခါပေါင် ဂိုဏ်းမှ ထွက်ခွာလာကြပြီးလျှင် ဆရာတော်ကြီး၏တပည့်ဒကာများအဖြစ် ခံယူ ကာ ဆည်းကပ်ကြလေသည်။

ဆံခါပေါင် (သုံသာတောင်) ဂိုဏ်းဝင်ဘုန်းကြီးအချို့လည်း ဆရာတော် ကြီး၏ သြဝါဒကိုနာခံကာ သိမ်ဝင်ရဟန်း ထပ်ခံကြပြီး ရဟန်းမြတ်ဖြစ်လာ ကြလေသည်။

ဖာကြယ်ရှားဒကာများက ဝါဆိုကျောင်းအဖြစ် ဝါးကျောင်းဆောက် ၍ လှူဒါန်းကြသောကြောင့် ထိုရှား၌ ပယင်းတွင်းဆရာတော်ကြီး ၁၂၅၄-ခုနှစ် တစ်ဝါဆိုတော်မူရသည်။

ဝါမဆိုမီ စော်ဘွားအုပ်ချုပ်သော ဆော်ဒီးယားနယ်အတွင်းသို့ ကြ တော်မူပြီး ကျောက်ခန်းအမည်ရှိ ရှမ်းရှားကြီး၌ ခေတ္တ သီတင်းသုံးတော်မူရာ စော်ဘွားကြီး စောဆရာသည် ဆရာတော်ကြီး၏ လုပ်ငန်းကို အားရနှစ်သက်လှ သဖြင့် အကူအညီ ပေးလေသည်။ စော်ဘွားကြီး၏နယ်အတွင်းရှိ ခယ်ရိန်းရှား၊ နန်ကိုင်းရှား၊ နန်ဆိုင်ရှား၊ နန်လောင်ရှား၊ ဆိုင်ဆတ်ရှား၊ ဆွန်ပူရာရှားတို့မှ ရှမ်း အမျိုးသားတို့ကလည်း တရားပွဲကြီးများ အကြိမ်ကြိမ်ကျင်းပ၍ ဆရာတော် ကြီး၏ ဆုံးမ သြဝါဒကို နာယူကြလေသည်။ ထိုရှားများမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် များ ဖြစ်လာကြလေသည်။

ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲ

အာ သံ ပြည် ဌ

တွေ ရ သည်

မုန်ဦးတိုင်ဟု ယူဆရသော

အဆောက်အအုံတစ်ခု

ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲခုံဝဲ ခုံဝဲ

တပည့်များကို မန္တလေးပို့

သီတင်းဝါလကျွတ်သောအခါ ဆော်ဒီးယားနယ်၊ ကျောက်ခန်းရွာ၌ နေရစ်သော ဆံပါပေါင်ဂိုဏ်းမှ ဘုန်းကြီး ဦးဝါယာမ၊ ဦးဣန္ဒောဘာသ၊ ဦးဂန္ဓမာတို့ သုံးပါးကို မြန်မာပြည် မန္တလေးမြို့သို့ ခေါ်ယူသွားလေသည်။ မန္တလေးရောက်လျှင် တောင်ခွင် သာသနာပိုင်ဆရာတော်၊ ရွှေကျင်ဆရာတော်၊ ပခန်းဆရာတော်ကြီးတို့ထံ ဆည်းကပ်၍ ဆုံးမဩဝါဒ ခံယူစေလေသည်။ ဆရာတော်ကြီးများ၏ အကြံပေးချက်အရ ထိုသုံးပါးတို့အား ပရိက္ခရာစုံပေး၍ သိမ်ဝင်ပြီး ဥတ္တံ စတုတ္ထ ကမ္မဝါဖြင့် ကောင်းစွာ ကံဆောင်ပေးလိုက်ကြ၏။ ထိုအခါ ဇာတ်တူသည့် တပည့်သုံးပါး ရပြီဖြစ်၍ အာသံပြည်သို့ ပြန်ကြွတော်မူပြီးလျှင် တပည့်သုံးပါးနှင့်အတူ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်ကြိုးပမ်းတော်မူလေသည်။

ပယင်းတွင်း ဆရာတော်ကြီးသည် ယာယီတဲကျောင်းကလေးများ၌သာ လှည့်လည်ကာ သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့၍ သုံးနှစ်မျှ ကြာခဲ့ပြီးနောက် ခိုင်ခံ့

သည့် သစ်သားကျောင်းကြီးဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခြင်း ခံယူတော်မူရလေသည်။ ထိုကျောင်းကြီးကား ဖာကြယ်ရွာ၌ရှိ၏။ ၂၅-အိမ်မျှသာဖြစ်သော ရွာသားတို့က ဤမျှခိုင်ခံ့သော ကျောင်းကြီးကို ဆောက်လုပ်နိုင်ပါမည်လား မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေမှာ ဤ ၂၅-အိမ်က ခေါင်းဆောင်သော ရှမ်းရွာ၊ ကချင်ရွာ ပေါင်း ၁၁-ရွာ၏ ကြီးပမ်းမှုအစွမ်းကြောင့် ပေါ်လာရသော ကျောင်းကြီး ဟုဆိုမှ တိကျပေလိမ့်မည်။

လေးနိုင်ငံသာသနာပြု ပထမဆုံးကျောင်းနှင့် သိမ်များ

အာသံပြည်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များ သီတင်းသုံးတော်မူရန် ခိုင်ခံ့သော ကျောင်းများအနက် ဤကျောင်းကား ပထမဆုံး ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ကျောင်းပေတည်း။ ကျောင်းကြီးကို 'အာပေးဓာရာမ'ဟု အမည်ပေးလျက် ခုနစ်နှစ်တိုင်တိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျော်ပိုက်စွာ သီတင်းသုံးတော်မူလေသည်။ ၁၂၆၂-ခု နယုန်လပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့အထိ သက်တော်ငါးဆယ်ကျော်အောင် ဟိုနယ် သည်နယ် လှည့်လည်ဟောပြော ဆိုဆုံးမတော်မူလေရာ အာသံပြည်တွင် ဆယ်နှစ် ကြာသွားတော်မူသတည်း။

ပယင်းတိုင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အာသံပြည်တွင် သာသနာပြုတော်မူပြီးသောအခါ ယခင် ပယင်းတိုင်း၊ ဟူးကောင်း၊ ခန္တီး 'သုံးနိုင်ငံသာသနာပြု ဆရာတော်ဘုရားကြီး'ဟု အမည်တွင်ခဲ့ရာမှ အာသံနိုင်ငံကို ထပ်မံပေါင်းစည်းလိုက်ရကား 'လေးနိုင်ငံသာသနာပြု ဆရာတော်ဘုရားကြီး' ဟူ၍ သတင်းကျော်ကြားပြီး တန်ခိုးပို၍ ကြီးတော်မူလာသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အာသံပြည်၌ သားစဉ် မြေးအဆက်ဆက် တို့အတွက် သိမ်နှစ်လုံးကိုလည်း သမုတ်၍ ပေးထားတော်မူခဲ့၏။ ပထမသိမ်မှာ လိုခင်ပို့ခရိုင် ဖာကေးရွာ၌ဖြစ်၍ ဒုတိယသိမ်မှာ ဆူတီယာခရိုင်၊ စောင်ခမ်းရွာ၌ဖြစ်သည်။ တပည့်ကြီး ဦးကောဝိဒက သိမ်ကို အုတ်သမံတလင်းခင်း၊ သစ်သားဖြင့် ဆောက်၍ သွပ်မိုး အဆောက်အအုံဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

အံ့ဖွယ်အချက် အမြက်ကား

တန်ခိုးကြီးသည့် ဆရာတော်များနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ထူးခြားသော ပြောစဉ်တို့ကလည်း ပေါ်ပေါက်၍ လာရမြဲဖြစ်၏။ ပယင်းတိုင်းဆရာတော်

ဘုရားကြီးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း အာသံပြည်သားများ အမြဲပြောလျက် ရှိသည့် ပြောစဉ် အံ့ဖွယ်တို့ကား များလှပေသည်။

ပယင်းတွင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဆိုဆုံးမတော်မူချက်တို့ကို အာသံ ပြည် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့မှာ ယနေ့တိုင်အောင် မဖည်မသုန် လိုက်နာ လျက် ရှိကြကုန်၏။

ကျားနှင့်အတူ မီးလုံခြင်း

အခါတစ်ပါး.... နာဂသျှတြတောင်တန်းကြီးအနီးရှိ တောကျောင်း၌ ဝါကပ်တော်မူစဉ် ဆရာတော်ကြီး မီးလုံနေကျ မီးဖိုသို့ တောထဲမှ ကျားကြီး တစ်ကောင် လာ၍ မီးလုံလေ့ ရှိသည်။ ကျားကြီးသည် ညစဉ်လိုလို ညဦးပိုင်း တွင်လည်းကောင်း၊ နံနက်စောစောတွင်လည်းကောင်း လာ၍ ဆရာတော်ကြီး နှင့်အတူ တစ်ဖက်စီထိုင်ကာ မီးလုံနေကျ ဖြစ်သောကြောင့် အိမ်၌မွေးထား သော ခွေးကလေး ကြောင်ကလေးများ ကဲ့သို့ပင် ရင်းနှီးစွာ ယဉ်ပါးနေ ကော့သည် ဆို၏။

တစ်နေ့သောနံနက် ဆရာတော်သည် အရုဏ်တက်ချိန် မီးလုံခိုက် တပည့် ဦးပဉ္စင်းတစ်ပါးသည် ထုံးစံအတိုင်း ယာဂုကပ်ရန်လာသောအခါ ဆရာတော် ကြီး အနီး၌ထိုင်၍ စိတ်ချလက်ချ မီးလုံနေသော ကျားကြီးသည် မီးငွေ့ငွေ့ သောခံကြောင့် ပါးစပ်ကြီးအဟောင်းသားနှင့် တဆတ်ဆတ်ငိုက်နေပုံကို တွေ့ မြင်ရသည်။ ဦးပဉ္စင်းသည် လူငယ်ဘာဝ စိတ်ကစားတတ်သဖြင့်....

“အခုနေ ဒီကျားကြီး ငိုက်နေတုန်း သူ့ပါးစပ်ထဲ မီးခဲကြီးတစ်ခု လောက် ကောက်ထည့်လိုက်ရရင် လန့်ပြီး အော်ပြေးမှာပဲ” ဟူ၍ စိတ်ထဲက ကြံစည် အောက်မေ့မိလိုက်သည်။ ထိုအခိုက်....တစ်ခဏချင်း ကျားကြီးသည် ရဟန်းငယ်၏ စိတ်အကြံကို သိသကဲ့သို့ လန့်နိုးလာပြီးလျှင် ကြောက်မက်ဖွယ် ဟိန်းလျက် ကိုက်မည်လုပ်လေသည်။ ဆရာတော်ကြီးက မကိုက်မိစေရန် လက် ကာ၍ တားလိုက်ရသည် ဆို၏။ တပည့်ရဟန်းငယ်ကိုလည်း -

“ဘာကြောင့် သူ့ကို စိတ်ပြစ်မှားရသလဲ၊ ဒီအမှုဟာ သင်ကစခြင်း ဖြစ်တယ်၊ နောက်နောင် ဒီအချိန် ငါ့ထံ သင်မလာခဲနဲ့” ဟူ၍ ဆုံးမလိုက် လေသည်။ ဤဖြစ်ရပ်ကို အာသံပြည်၌ အမြဲပြောလျက် ရှိနေကြသည်။

ဆင်ဖြူပုံများ လာ၍ ဆည်းကပ်ခြင်း

ဆရာတော်တရားကြီး သီတင်းသုံးရာ တောကျောင်းသည် လူနေရွာနှင့် လှမ်းသည့်ပြင် သစ်ပင်တောအုပ် ထူထပ်သောနေရာလည်း ဖြစ်နေသောကြောင့် လူဒါယကာတို့က ကျောင်းပတ်လည်ကို လုံခြုံအောင် တောသစ်သားသစ်တုံး တို့ဖြင့် ဝင်းခြံကာရံပေးထားကြသည်။

ကပ်ရက်သောဥပုသ်နေ့အခါ လူဒါယကာတို့သည် ဆွမ်းအုပ်များကိုယ်စီ နှင့် ဥပုသ်စောင့်လာကြ၍ ဝင်းခြံကို နင်းကျော်ရာမရှိဘဲလျက် ကျောင်းဝင်း အတွင်း ဖြေပြင်၍ ဆင်ခြေရာများ ထူးဆန်းစွာ တွေ့မြင်ကြရသည်။ ထို့ပြင် ငမ္ဘးကြိုင်လှသော ဆင်ချေးများကိုပါ တွေ့ကြရသည်။ ဆရာတော်ကြီးကို မေးလျှောက်သောအခါ ညအချိန်တွင် ဆင်ဖြူပုံများ လာတတ်ကြောင်း၊ ကျောင်းဝင်းခြံကို ပျံ၍ ဝင်ကြထွက်ကြကြောင်း အမိန့်ရှိသဖြင့် သိကြရသည် ဆို၏။ စန္ဒကူးနံ့ သာကဲ့သို့ အလွန် ဖွေးကြိုင်သောကြောင့် ဆင်ချေးများကို ဥပုသ်သည်တို့ ဝေငှယူသွားကြသောဟူ၏။ ဥပေါသထဆင်မျိုး ဖြစ်ပေမည်ဟု စာတတ်ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များက ပြောဆိုနေကြသည်။

နတ်လှူသောသင်္ကန်း ရခြင်း

ထို့ပြင် ထူးခြားချက်နောက်တစ်ခုမှာ ဆရာတော်ကြီး ဟောကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေစဉ်ပင် ကျောင်းဝင်းအတွင်းရှိသစ်ပင်တစ်ပင်၏ခွကြား၌သင်္ကန်း တေသီတစ်သည် ပုံသုက္ကပမ်သားသည်ကို ဆရာတော်ကြီး တွေ့ရှိရလေသည်။ ပုံသုက္ကကောက်ယူပြီး သေချာစွာကြည့်သောအခါ အတော် ထူးခြားသော အဝတ်သင်္ကန်းဖြစ်နေကြောင်း သိရသည်ဆို၏။

ဤအကြောင်း တစ်ဆင့်စကား ကြားကြသဖြင့် လူရှင်အများ ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်များပါ လာရောက်ကြည့်ကြရာ 'လူ့ပြည်တွင် ဘယ်ကိုင်းပြည်ကမှ ယက် လုပ်သော အဝတ်မျိုးနှင့်မျှ မတူသောကြောင့် နတ်လှူသော သင်္ကန်းတူးသာ ဖြစ်ရမည်' ဟု ခန့်မှန်းပြောဆိုကြသည်။ အချို့ကလည်း သိကြားမင်းကလှူခြင်း ဖြစ်မည်ဟု ပြောကြသည်။

ကုလားရသေ့နှင့် ရေပေါ်သွားခြင်း

ထူးခြားချက်တစ်ခုမှာတစ်ခါက ကုလားရသေ့ တစ်ဦးသည် ဗုဒ္ဓသာသနာပြု ပယင်းတိုင်းဆရာတော်ကြီး တန်ခိုးကြီးကြောင်း ကြားသိရပါသည်ဟု လူဒါယကာကိထံသို့ လာရောက်ပြောဆိုသည်။

“သင်တို့ဆရာတော် တယ်လောက်စွမ်း၊ ဘယ်လောက်တန်ခိုးကြီးသလဲ၊ ငါဟာ ဗြဟ္မပုတြမြစ်ကို တစ်ဖက်ကမ်းမှ အခြားတစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကျောက်ခဲခင်းပြီး ကူးပြုနိုင်တယ်” ဟူ၍ ပြောလာသည်။ ဤအကြောင်း ဆရာတော်ကြီးကို လျှောက်ထားကြသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးက....

“ကောင်းပြီ... သူ့ အစွမ်းပြပါစေ၊ ပြောလိုက်ကြပါ” ဟု အမိန့်ရှိသဖြင့် ဒါယကာတို့က နှစ်ဘက်စလုံးကို တောင်းပန်ကာ စီစဉ်ပေးကြရာ လူအများ ရှေ့တွင်ကုလားရသေ့သည် ဗြဟ္မပုတြမြစ်ကို ကျောက်ခင်း၍ တစ်ဖက်ကမ်းမှ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ အရောက် တကယ်ပင် ကူးပြုသွားလေသည်။

ထို့နောက် ဆရာတော်ကြီးကလည်း လူအများရှေ့တွင် ဗြဟ္မပုတြမြစ်ကိုပင် အခြားတစ်နေရာ၌ တစ်စုံတစ်ရာမခင်းဘဲ မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းအရောက် ရေပြင်ပေါ် မြေပြင်ကဲ့သို့ ခြေတပ်ကာ ဖြတ်ကူးကြသွားပြလေသည်။ ထိုအခါမှ စောင့်ကြည့်နေသော ကုလားရသေ့သည် “သူ့ ထက်သာပါပေသည်” ဟု အံ့ဩစွာ ချီးမွမ်းစကားပြောဆိုကာ ရှိသေ့ကိုင်းညွတ်လာသည်ဟု အမှတ်တရ ပြောဆိုနေကြသည်။

တရားစီရင်ပေးရခြင်း

ထိုစဉ်က အာသံပြည်ကို အင်္ဂလိပ်အစိုးရတို့ အုပ်ချုပ်နေကြပြီဖြစ်သည်။ အခါတစ်ပါးတွင် ထိုပြည်၌ တာဝန်ခံ အုပ်ချုပ်နေရသူသည် အင်္ဂလိပ်လူမျိုး မဟာမင်းကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူသည် စီရင်ဆုံးဖြတ်၍ မပြီးပြတ်နိုင်သော အမှုတစ်ခုကို ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံနေရသည်။ “ဘယ်ပုံပြုလုပ်ရပါမလဲ” ဟု တွေးဆနေရင်း နောက်ဆုံးတွင် အကြံတစ်ခုရသည်နှင့် တန်ခိုးကြီးကြောင်း လူအများ

အပေါ် သြဇာညောင်းကြောင်း သတင်းကြားရသောကြောင့် ဆရာတော်ကြီး ထံသို့ လာရောက်ချဉ်းကပ်သည်။ တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်နေရာသော အကြောင်းအရာကို ပြောပြပြီး ထိုအမှုကိုဆုံးဖြတ်ပေးပါရန် တောင်းပန်လေသည်။

ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးက “မခက်ပါဘူး၊ ဖြစ်ပါစေမယ်” ဟု ကတိဝန်ခံချက်ပေးလိုက်ပြီး သူ့အမြင်နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုပေးလိုက်ရာ အံ့ဩဖွယ်ရာ တရားလို တရားခံ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံးက ကျေနပ်စွာလက်ခံကြ၍ အလွယ်ပြီးပြတ်သွားလေတော့သည်။ အာသံပြည်မဟာမင်းကြီးသည် ဆရာတော်ကြီး၏ စွမ်းအင်သတ္တိ တန်ခိုးရှိပုံကို လက်တွေ့သိမြင်ရသောအခါ အလွန် ကျေးဇူးတင်စွာဖြင့် ဆရာတော်ကြီးအား ဘွဲ့တံဆိပ်လက်မှတ်များနှင့်တကွ အာဏာကိုပါ ပေးအပ်လှူဒါန်းထားလေသည်။ ထို့ပြင် ဆရာတော်ကြီးအလိုရှိလျှင် မည်သည့်အခွင့်အရေးမျိုးမဆို ရနိုင်ကြောင်းကိုလည်း လျှောက်ထားလေသည်။ (ထေရုပ္ပတ္တိ အပြည့်အစုံကို နောက်ဆက်တွဲ ကျောက်စာ၌လည်း ရှိပါ။)

မျက်မှောက်ခေတ် အာသံပြည်သာသနာ

မျက်မှောက်ခေတ် အာသံပြည် သာသနာနှင့်စပ်၍ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာများ ရှိနေသကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ကြည်နူးစရာများလည်း ရှိပါသေးသည်။

တောင်တန်းသာသနာပြုဆရာတော် အရှင်ဦးဥက္ကမသာရနှင့် တမူးမြို့ကုန်းပေါ်ကျောင်းဆရာတော် ဦးတေဇဝန္တ အရှင်မြတ်နှစ်ပါး ၁၃၁၃-ခုနှစ် တန်ခူးလက အာသံပြည်သို့ သာသနာပြု ခရီးထွက်တော်မူခဲ့ကြ၏။ ဦးတေဇဝန္တ ဆရာတော်မှာ အာသံပြည် ဗိုရ်ဟူလာရွာ ဇာတိဖြစ်၏။ ဆရာတော်၏ အဘိုးမှာ အသက် ၁၅၀၊ ဦးကြီးမှာ ၁၃၀-ကျော် နေကြရသည်။ ဦးတေဇဝန္တမှာ အာသံပြည် ဗုဒ္ဓသာသနာ ပယင်းတိုင်းဂိုဏ်းကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌလည်းဖြစ်တော်မူ၏။

လေးနိုင်ငံသာသနာပြု ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါး အာသံပြည်သို့ ရောက်ရှိသွားကြသောအခါ အထက်ကပြောခဲ့သည့်အတိုင်း ဝမ်းနည်းစရာများ တွေ့ရသကဲ့သို့ ဝမ်းသာစရာများကိုလည်း တွေ့တော်မူကြရသည်။ ဆရာတော်နှစ်ပါးသည် အာသံပြည်၌ သာသနာပြုတော်မူကြသော ဆရာတော်ကြီး ဦးနေမိန္ဒရာ၊ ကချင်အမျိုးသား ဦးသီလဝံသ၊ ရခိုင်ပြည်မှ ဦးသာဂရ၊ ဦးကောဝိန္ဒ၊ ဦးပညာဝံသ၊ ဦးဝိရိယ၊ ဦးသီရိန္ဒ၊ ဦးစန္ဒိမာ၊ ဦးဝိဇယ၊ ဦးဝိသုဒ္ဓိ၊ ဦးသုမန စသော ဒေသခံဆရာတော်များနှင့် တစ်ပါးပြီးတစ်ပါး တစ်ရွာပြီးတစ်ရွာ လှည့်လည်

ဗာရာဏသီဆရာတော်ကြီး ဦးနေမိန္ဒရ

ဆွေးနွေးတော်မူကြရာ အောက်ဖော်ပြပါ ဆရာတော် ဦးသီလဝံသ၏ စကားများမှာ မျက်မှောက်ခေတ် အာသံပြည် သာသနာရေး သမိုင်းတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

အာသံပြည် သံဃာတော်များ စာရင်း

ဦးဥတ္တမသာရမေး။ ဒီအာသံပြည်မှာ စုစုပေါင်း သံဃာ ဘယ်လောက်ရှိပါသလဲ။

ဦးသီလဝံသ ဖြေ။ အမြဲတော့ မရှိပါဘူးဘုရား။ ၁၃၁၀-ခုနှစ် ဖာရင်းအရ ရဟန်း၅၀၊ နောက် ၅၃-ပါးရှိပါတယ်။ ကိုရင်သာမဏေ

ကတော့ ဝါတုင်းမှာ ဆိုရင် ၁၀၀-လောက် ရှိတတ်ပါ
တယ်။ ဆရာတော်များ မြင် တဲ့ အထိုင်း ဝါပ မှာတော့
သင်္ကန်းရှားလို့ ဘိုးသူတော် ဝတ်နဲ့ နေကြတာက များပါ
တယ်။

ဒီအထဲမှာ သက်တော်ကြီး ဝါတော်ကြီး ငါးပါး
ရှိပါတယ်။ အင်ဒင်ရွာ ဆရာတော်၊ ဗာရာဏသီ ဆရာ
တော်၊ ဒီပရောင် ဆရာတော်၊ အင်ဘောင် ဆရာတော်၊
ပန်ခါးဆရာတော်ကြီးများ ဖြစ်ပါတယ်။ (အဲဒီအချိန်က)
အင်ဒင်ဆရာတော်ကြီးဟာ သက်တော် ၁၁၃-နှစ်၊ ၈၄-ဝါ
အကြီးဆုံးပါ။

မေး။ ရဟန်းတော်များရဲ့ အမျိုးအနွယ်ကကော။

ဖြေ။ လူမျိုးစုံပါပဲ ဘုရား။ စစ်တကောင်း၊ ဗရူးဝါး၊ ဗင်္ဂါလီက
၄-ပါး၊ မြန်မာ ၁-ပါး၊ မွန် ၁-ပါး၊ ရခိုင် ၁-ပါး၊ ကျန်
တာကတော့ အာသံပြည် တိုင်းရင်းသား ရှမ်း၊ ကချင်၊
ချင်းဖော မျိုးစုံပါပဲ။

သံဃာအား ချောင်းသစ်ပင်များ မဆန်သာ

မေး။ (ဆရာတော် ဦးဥတ္တမသာရသည် သိသင့်သလောက် သိထားပြီး
ဖြစ်သည့်အတိုင်း) ဦးသီလဝံသ၊ အာသံပြည် သံဃာတော်များ
အာသံ သံဃာသာမဂ္ဂီ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကြီး လုပ်ကြတဲ့
အချိန်ကနဲ့ မလုပ်မီကအခြေအနေ၊ သံဃာ့ဂိုဏ်းများအကြောင်း
ကြားသိ ကြည်ညိုရအောင် အမိန့်ရှိပါဦး။

ဖြေ။ တပည့်တော်တို့အာသံပြည်မှာ သံဃာ့ဂိုဏ်းသုံးဂိုဏ်းရှိပါတယ်။
ပယင်းတိုင်းဂိုဏ်း၊ ဆံခါပေါင်ဂိုဏ်း နှင့် ဗင်္ဂါလီ ဘရူးဝါး
အရှင်ဇိနရတနနှင့် အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တတို့ ဦးဆောင်တဲ့ ဗင်္ဂါလီ
ရဟန်း လေးပါး တစ်ဂိုဏ်းဖြစ်တဲ့ ဘူရဝါရီဂိုဏ်း ရယ်လို့
သုံးဂိုဏ်းရှိပါတယ်။ ဆံခါပေါင် ဂိုဏ်းကတော့ ပွဲကျောင်း
ဘုန်းကြီးဂိုဏ်းပေါ့ ဘုရား။

တပည့်တော်တို့ဆီမှာ သံဃာရိုသင့်သလောက် မရှိတဲ့ အကြောင်း တစ်ခုကတော့ တောထွက်များကို ရဟန်းခံခွင့် မပေးခဲ့ကြလို့ပါပဲ။

အာသံပြည်ရှိ သံဃာတော်များ ‘တပေါင်းတည်း ညီညွတ်စွာ နေကြပါစို့’ ဆိုပြီး ရှိစုမဲ့စု သံဃာတော်များ စုပေါင်းကာ ၁၃၀၅-ခုနှစ်က သံဃညီညွတ်ရေးကြီး လုပ်ခဲ့ ကြပါတယ်။ ဒကာများကလဲ အလွန်ပဲ ဝမ်းသာကြပါတယ်။ သံဃသာမဂ္ဂိပွဲကြီး ပြုလုပ်ပြီးတဲ့ အချိန်မှာတော့ အံ့ဩစရာ ကောင်းတာက ဒီနယ်တွေမှာ အလွန်ဝေးကွာပြီး စီးဆင်း ချင်ရာ စီးဆင်းနေတဲ့ ချောင်းတွေဟာ သံဃသာမဂ္ဂိကြီးကို ထောက်ခံ ကောင်းချီးပေးတဲ့ အနေနဲ့ တစ်စုတစ်ဝေးတည်း ပူးပေါင်းပြီး စီးကြတယ် ဘုရား။ အံ့ဩလို့မဆုံးပါဘူး။

ပြီးတော့...တစ်ချိန်က တစ်ဖက် တစ်ခြမ်းသာ သီးတဲ့ ပွင့်တဲ့ အပင်တွေဟာ သံဃသာမဂ္ဂိပွဲကြီး ပြီးတယ်ဆိုရင်ပဲ လေးဘက်လေးတန် ပင်လုံးကျွတ် သီးကြပွင့်ကြတာ မျက်မြင် ပါပဲ ဘုရား။ (ထိုချောင်းများ ဆုံစည်းပုံကိုပင် ပြသကြ၏။)

မြန်မာပြည်မှာ စာသင်လာဖို့ခက်

မေး။ အာသံပြည် သံဃသာမဂ္ဂိ အကြောင်းကတော့ ကြားရတဲ့သူ တိုင်း အားရဝမ်းမြောက်စရာကြီးပါပဲ။ အာသံပြည် အနာဂတ် သာသနာအတွက် ဘယ်လိုများ ရည်ရွယ်ထားကြပါသလဲ။

ဖြေ။ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ရှိထားကြပါတယ်ဘုရား။ အာသံပြည် သာသနာဟာ အစဉ်အလာကတည်းက အရှင်ဘုရားတို့ မြန်မာ ပြည်က သံဃာတော်များကိုသာ အားထားမှီခိုခဲ့ကြရပါတယ်။ အစိုးရကရော ဆရာတော်များကပါ ကူညီစောင့်ရှောက်ကြ မယ်ဆိုရင်တော့... အာသံပြည် အနာဂတ် သာသနာဟာ ထွန်းတောက်လာမှာ အမှန် ဖြစ်ပါတယ်။

လောလောဆယ် ရည်ရွယ်ထားတာကတော့ အာသံ ပြည်မှာ လူမျိုးစုံတို့ စိတ်ညွတ်လေးစားလာစေရန် စေတီတော်

ကြီးတစ်ဆူ ထီးထီးမားမား ရှိချင်ကြပါတယ်။ နောက်ပြီး သာသနာမျိုးဆက် ပြန့်ပွားနိုင်အောင် သင့်တော်ရာ မြို့ကြီးတစ်မြို့မှာ စာသင်တိုက်ကြီးတစ်ခု တည်ထောင်ပြီး စာချပေးနိုင်မယ့် ဆရာတော်တစ်ပါး လိုနေပါတယ်။

ခက်တာက ကိုရင်ဦးပဉ္စင်းများ မြန်မာပြည်မှာ စာသင်လွှတ်ဖို့အခက်အခဲတွေရှိလာပါတယ်။ ရှေးကလိုသွားလို့လာလို့ မလွယ်ကူတော့တဲ့အတွက် စာမသင်နိုင်ကြပါဘူး။ ပရိယတ္တိကို ဆက်ခံသင်ကြားမှုမှ မရှိရင်လဲ ဒီသာသနာဟာ ရေရှည်မခံနိုင်တာဆရာတော်များ သိပြီးဖြစ်ပါတယ်။ လောလောဆယ်ကတော့ အာသံပြည်မှ ရှင်ရဟန်းများ မြန်မာပြည်ကြွပြီး စာသင်နိုင်အောင် မြန်မာပြည်အစိုးရနဲ့ ဆရာတော်များက တတ်နိုင်သမျှ ကူညီကြစေချင်ပါတယ်။ တပည့်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဒကာ ဒကာမများမှာလဲ စီးပွားရေး မဖွံ့ဖြိုးကြရတဲ့အထဲက တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ အဝင်အထွက်အခက်အခဲ၊ နေထိုင်ခွင့်အခက်အခဲများကလဲ ရှိနေပါတယ်။ ဘုရားဖူးတောင် မလာနိုင်ကြအောင် ဖြစ်နေပါတယ် ဘုရား။

ဘုန်းကြီး ပူဆာနေသူများ

တောင်တန်း သာသနာပြု ဆရာတော် ဦးဥတ္တမသာရ အရှင်မြတ်သည် “ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်း” များဖြင့်သာ စွမ်းအားရှိသမျှ ရေးသားထုတ်ဖော် နှိုးဆော်တော်မူခဲ့ရ၏။ ဝမ်းသာ ဝမ်းနည်းဖြစ်ကာ နှိုးဆော်ရုံမှအပ ဘာမျှ မတတ်နိုင်ခဲ့ချေ။ လက်ရှိ တောင်တန်းသာသနာပြု ကိစ္စများကလည်း ရှိနေသေး၍ အကြံဉာဏ် ပေးရုံမှတစ်ပါး လူအားဖြင့်လည်း မကူညီနိုင်ခဲ့ပေ။

မည်သို့ဖြစ်စေ၊ ယခုအခါတွင် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ကြီး ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် အတန်ငယ် အားကိုး ဖြေသိမ့်ရာကား ရှိလာပေပြီ။ ယခင် သာသနာရေးဌာနမှ အာသံ သာသနာပြုလုပ်ငန်း ရှိခဲ့ဖူးသဖြင့် အာသံဦးပဉ္စင်း ကိုရင်များ မြန်မာပြည်သို့ စာသင်ခွင့် ရခဲ့ကြဖူးရာ၊ ယခု မည်သည့် အခြေအနေ ရှိသည်ကိုကားမသိရ။ မြန်မာပြည်၌ အာသံ စာသင်သား တစ်ပါး တလေမျှ ရှိပုံမရချေ။

ဆရာတော်များ ကြွစဉ်က အာသံပြည်၌ ဘုန်းကြီးမရှိသော ကျောင်းပေါင်းပင် သုံးဆယ်ကျော် ရှိနေရာ အာသံ ဒကာ ဒကာမများက....

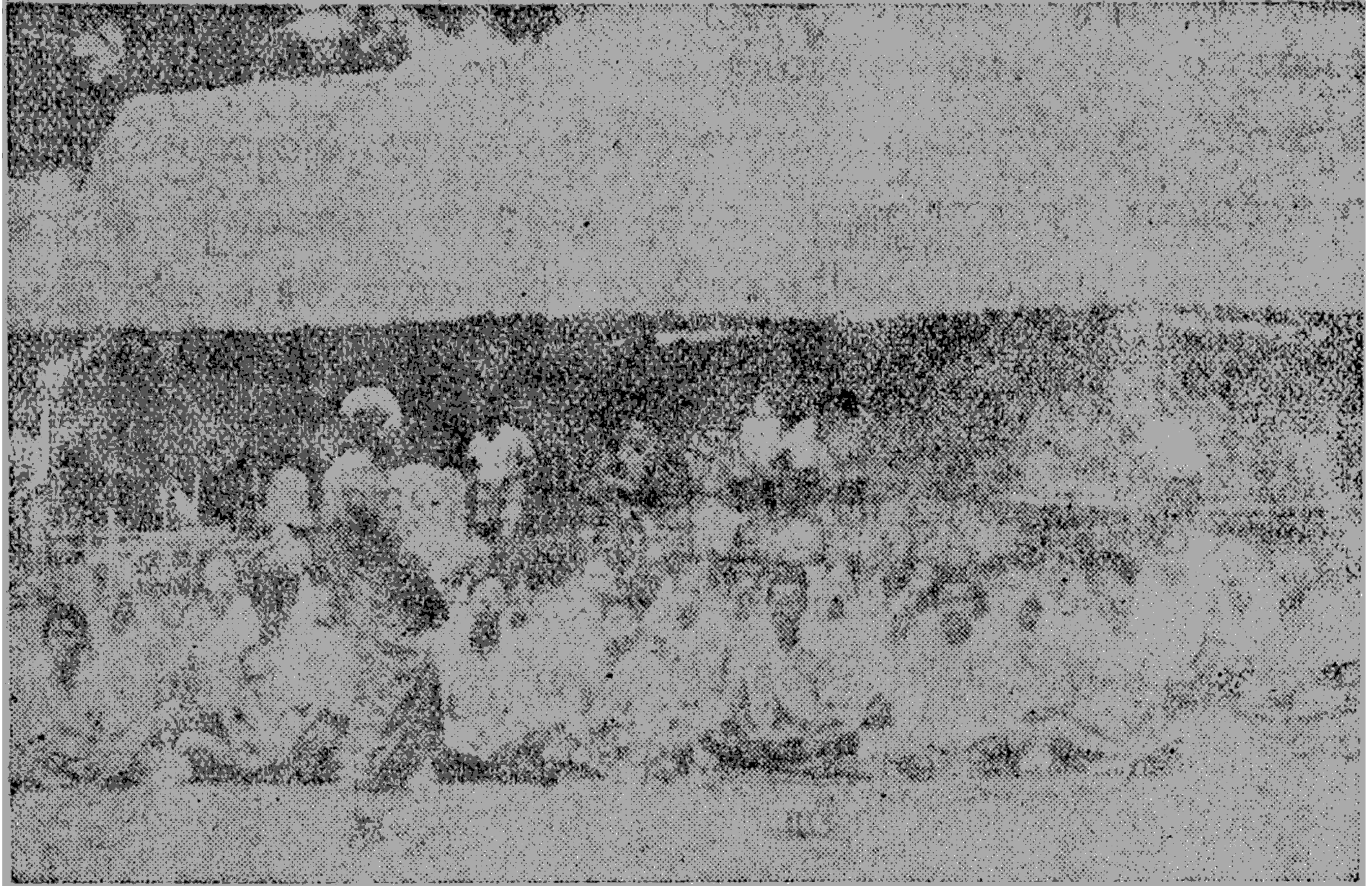
“မြန်မာပြည်မှာ ရှမ်းစကားတတ်တဲ့ ဘုန်းကြီး ကောင်းကောင်း တစ်ပါးလောက်များ မရနိုင်ဘူးလား ဘုရား” ဟု အားကိုးတကြီး လျှောက်ထား၍ ဘုန်းကြီး ပူဆာနေကြရှာ၏။ ထိုစကားထဲ၌.... ‘ဘုန်းကြီး ကောင်းကောင်း’ ဆိုသဖြင့် မကောင်းသော ဘုန်းကြီးမျိုးကိုလည်း တွေ့ကြုံဖူးကြဟန် တူသည်။

မြန်မာပြည် သံဃာတော်များအကြောင်းကို မေးလျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော်များက မန္တလေး-ရန်ကုန်-ပခုက္ကူ စသော မြို့ကြီးများ၌ တစ်ကျောင်း တိုက်တည်းမှာပင် သံဃာ ၅၀၀၊ တစ်ထောင်ခန့်ရှိပုံ၊ နှစ်စဉ် တိပိဋကဓရ၊ ဓမ္မာစရိယ စာမေးပွဲများ၌ မည်ရွှေ့မည်မျှ အောင်မြင်ကြပုံ စသည်များကို ဝမ်းမြောက်ကြည်ညိုနိုင်ရန် ဗဟုသုတအဖြစ် ပြောပြရာ ‘အော...အော’ ဟု ဆိုကာ စုတ်သပ်၍ မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင် အံ့ဩနေကြရှာလေသည်။

ပြောရသူ၊ ကြားရသူ နှစ်ဦးစလုံး ပထမသော် ဝမ်းသာရမလိုလိုနှင့် ဝမ်းနည်းစရာ ဖြစ်ရပြန်၏။ ဆရာတော် စိတ်ထဲ၌မူ ပယင်းတိုင်းဆရာတော်ကြီးကို အားကျကာ—

“ရေတွေ့ တင်းကြမ်း ပြည့်လျှံနေတဲ့ ရေကန်ကြီးထဲက ရေတစ်ပုံး နှစ်ပုံးလောက် ခပ်ယူ သောက်သုံးရလျှင် သောက်သုံးရသူများ လွန်စွာ အကျိုးများ၍ ရေကန်မှာလည်း ခပ်ယူလိုက်သော ရေတစ်ပုံး နှစ်ပုံးကြောင့် ယုတ်လျော့သွားရာ မထင်သလို မြန်မာပြည်က ရဟန်းတော်များ ဤလို ဘုန်းကြီး ဆာ၍ ငတ်၍၊ သာသနာကို မျှော်၍နေသူများထံ ပယင်းတိုင်း ဆရာတော်ကြီးကို ထောက်ဆ၍ ကြံနိုင်ကြသော် ကောင်းလေစွာ’ ဟုသာ အောက်မေ့တော် မူနေရ၏။

ယခုအခါ သိပ္ပံထွန်းကား၍ ကာမဂုဏ်စည်ကားသော အနောက်နိုင်ငံကြီးများကိုချည်း သာသနာပြုမြားဦးစိုက်နေကြရာ ‘အလင်’ ရှိပြီးသော ဒေသများကိုလည်း မမေ့ကျန်စကောင်းပါ။ ဆက်လက်မပံ့ပိုးနိုင်ပါလျှင် တစ်ယောက်တိုးသော်လည်း တစ်ရာလျော့သည်နှင့် အရှုံးအမြတ် မကာမိနိုင်ချေ။

ဆရာတော် ဦးတေဇဝန္တ ဣန်ပြု၍
အာသံယောဂီများ တရားရှုမှတ်နေကြပုံ

ဘုန်းကြီးမရှိသောကျောင်းက ဥပုသ်သည်များ

အာသံပြည်ရောက်စဉ်က ဆရာတော် ဦးတေဇဝန္တနှင့်အတူ ဘုန်းကြီးမရှိသော ဒူပိုရိုနီရွာ ကျောင်း၌ပင် တည်းခိုကြရာ လိုက်ပို့သောသူငယ်များက ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း ကျောင်းမှာအသင့်ရှိနေသောဖယောင်းတိုင်ဖြင့် ဘုရားရှေ့၌ မီးပူဇော်ပြီး ကျောင်းမှာ အဆင့်ဆင့် ဆွဲချိတ်ထားသော ကြေးစည်ထိုးဖောင်းများ တီးခတ်လိုက်ရာ ရွာထဲမှ ဒကာများ ဝမ်းသာအားရ ပြေးလာပူဇော်ကြသည်။ တရား နာကြသည်။ မိုးလင်းသောအခါ စားသောက်ဖွယ်များဖြင့် ဒကာ-ဒကာမများ စီတန်းရောက်လာကြပြန်၏။ သူတို့သည် ဗင်္ဂါလီစကား၊ အာသံစကား၊ ရှမ်းစကား စသည်တို့ကို ပြောဆိုကြရာ သူတို့အသံဖြင့် ဘုရားကန်တော့ကြသည်မှာ တစ်မျိုးကြည်နူးစရာ ဖြစ်နေလေသည်။

ဘုန်းကြီးပင် မရှိသော်လည်း အာသံပြည် ဝေသာလီ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တို့သည် ဥပုသ်နေ့ရောက်လျှင် ကြေးဗန်း ဒန်ဗန်းများအပေါ် ဖက်ရွက်စိမ်း အုပ်၍ စားစရာများယူဆောင်ကာ မိမိတို့ကျောင်းသို့ ဥပုသ်စောင့်သွားကြ၏။ ဘုရားပန်း ရေချမ်းကပ်လှူ သီလယူပြီးနောက် အသံနေ အသံထားဖြင့် စာဖတ် တတ်သူက ဗုဒ္ဓစာပေများကိုဖတ်၍ ဟောပြောနေသည်ကို နာယူကြရသည်။ ထိုသူကိုပင် ဘုန်းကြီးအရာ ထားကာ ရှိခိုး၍ နာယူလေ့ ရှိကြသည်။ ဗုဒ္ဓစာပေ များကိုလည်း ဂျပ်စက္ကူဖြူဖြူ၌ တတ်နိုင်သူများက စာရေး၍ ကျောင်းရှိ စာတိုက် သေတ္တာ၌ပင် လှူဒါန်းပူဇော် ထားရှိကြလေသည်။ ပျောက်ခြင်းမရှိ။

အဘိုးပြောတဲ့ ပုံပြင်ထဲက မြန်မာပြည်

ဝေသာလီ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တို့သည် နွားမွေးခြင်း၊ လယ်လုပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် အလုပ်အကိုင် အနေအထိုင်ရိုးသား၍ သက်မဲ့ဟင်းလျှာ အစား အစာများကိုသာ စားကြရာ အသက်ရာကျော် ရှည်ကြ၍ ၉၀-ကျော်များ အလုပ်လုပ်ကြတုန်းပင် ရှိသည်။

အရှင် ဦးဥတ္တမသာရ ဆရာတော်နှင့် ဆရာတော် ဦးဇောဇဝန္တတို့ နှစ်ပါး ဗန္ဓုလမျိုးခေါ် ရှေး မြန်မာကြီးများနေရာ၊ ‘ဂါရိုပဟားရ်’ ခေါ် ဂါရိုတောင် ဘူတာရုံအနီးရှိ ဒိုဗိုရီရွာသို့ ရောက်သွားကြရာ စကားပင်ပြောင်း သော်လည်း အဝတ်အစားမှာ ရှေးရိုးမြန်မာကြီးများအတိုင်းပင် ဝင်ဆင်ကြ သည်ကို တွေ့မြင်ကြရ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးများအား မန္တလေးမှလာသူများဟု သိမှတ်ထားကြသောကြောင့်လော မသိ။ ဘုန်းကြီးမြင်လျှင် ‘မန်း’ဟု ခေါ် ကြသည်။

ဆရာတော်နှစ်ပါး ကြွသွားသည်ကိုမြင်လျှင် ဒိုဗိုရီရွာမှ အာသံမြန်မာ ကြီးများသည် အပြေးအလွှား ရောက်လာကာ ခြေသလုံးဖက်၍ ရှိခိုးရင်း ‘မန်း...မန်း’ဟုသာ မြည်တမ်းကာ မျက်ရည်များ တတွေ့တွေ့ကျ၍ ငေးမော ကျန်နေရစ်ရှာကြလေသည်။ ငယ်စဉ်ကတည်းက ပုံပြင်ထဲမှာသာ ကြားခဲ့သော ဘိုးဘွားတို့ဌာနီကို မြင်ယောင်ကာ ဘိုးဘွားတို့ ဘာသာရေးကိုလည်း သူတို့၏ သွေးများက စကားပြောနေဟန် ရှိတော့သည်။

ရှေးယခင်က လေးငါးရက်မျှဖြင့် နယ်ခြား အရာရှိတို့၏ စာရွက်တို့ ကလေး တစ်ရွက်ကိုင်ကာ တောလမ်းမှ ဝင်ထွက်သွားလာနိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း

ယခုမူ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်သောဥပဒေများက တောင်တန်းမကြီး များထက်ပင် မြင့်မားကာ ဆက်သွယ်သွားလာရေး နီးလျက် ဝေးခဲ့ကြလေပြီ။

ယခုအခါ လက်ရှိ အာသံပြည်သာသနာရေးကို ပယင်းတွင်းဆရာတော် ကြီးသာ သိမြင်တော်မူပါလျှင် ပိဋကတစ်ပုံဆောင်၊ နှစ်ပုံဆောင်၊ ဓမ္မာစရိယ အောင်ပြီး အရှင်များထံ ကြွရောက်ကာ 'တစ်ယောက်တည်းနှင့်ပင် တစ်နိုင်ငံ သာသနာတည်နိုင်ကြောင်း' သာသနာပြု စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ်များ မွေးမြူ ကြရန် တိုက်တွန်း တောင်းပန်ရှာမည်ကို မြင်ယောင်မိပါတော့သည်။

ကျွန်ုပ်တို့အား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အမှောင်အတွင်းမှ အလင်းသို့ ရောက်အောင် အမျိုးမျိုး ဒုက္ခခံကာ ချီးမြှောက် ကယ်မတော်မူခဲ့ကြသော အရှင်သောဏ၊ အရှင် ဥတ္တရ စသော အရှင်မြတ်များအား အကြိမ်ကြိမ် ဦးညွှတ်လျက်—

(တောင်တန်းသာသနာပြုဆရာတော် အရှင်ဦးဥတ္တမသာရရေး၍ စိန်မြ စာပေမှ ထုတ်ဝေသော 'ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်း (၁၊ ၂)' နှင့် ဆရာတော်ကြီး ဆောင်းပါးများကိုအခြေခံလျက် သင့်ဘဝ ဦးကင်မောင်ရေး၍ စာပေဗိမာန်မှ ၁၉၇၇-ခုနှစ်က ထုတ်ဝေသော 'အလင်းဆောင်သူများအတွေ့အကြုံ' စာအုပ် များအရ ရေးသားတင်ပြ ကြည်ညိုစေပေးကြောင်း။)

ဌေးလှိုင်

နိဗ္ဗာနမစ္စယော ဟောတု။

ပထမဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၇-ရက်၊
၁၃၄၇-ခုနှစ်။

အမျှော်

သာသနာရေးကိစ္စ၊ လူမှုရေးကိစ္စအဖြာဖြာနှင့် ဒါန၊ သီလကို မဆိုထားဘိ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြံရာ၌ပင် တရားလောဘ ကြီးကြ၏။ ကလေးအချင်းချင်း မုန့်မျှော်သကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်ကိုပင် မျှော်ကြ၏။ ပို၍သိမ်မွေ့သော ဝိပဿနာအလုပ်၌ အလွန်အရေးကြီးသော စခန်းရောက်လေ အမျှော်ဝင်လျှင် ဝင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ချက်ချင်း အောက်ကျသွားလေ ဖြစ်သည်မှာ ပို၍ထင်ရှား၏။

အမျှော် လောဘ ဆန္ဒ၏ အနုတ်လက္ခဏာ အင်အားကို လည်း သိထားသင့်သည်။

ကိုယ် အားကိုယ်ကိုး

ကိုယ်ကျင့်သီလ၊ ကိုယ်ချင်းစာတရား၊ မိဘ၊ သားမယားနှင့် ရတနာသုံးပါးဝတ် ပြည့်စုံနေသူ၊ ကိုယ့်အားကိုယ် ယုံကြည်အားကိုးနေသူ၊ ရိုးသားနေသူသည် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများကို ရှာဖွေမျှော်လင့်နေရန်၊ ဝိဇ္ဇာ ဇော်ဂျီ တပသီတွေနှင့် တွေ့ဆုံ ကူညီမှုရဖို့ ပွဲထိုးစောင့်မျှော်နေရန်၊ မီးပွားရေး လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းမကောင်း၍ နတ်ကန္ဓာပေးရန် အဘယ်မှာ လိုပါတော့မည်နည်း။

ပယင်းတွင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၏
ထေရုပ္ပတ္တိကထာခေါ်

အာသံ သာသနာပြု ကျောက်စာတော်
မော်ကွန်း

အာသံ သာသနာပြု ကျောက်စာတော် မော်ကွန်း

အာသံပြည်၌ ယနေ့အထိ တည်လျက်ရှိသော တောင်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်ကို တည်ထောင် ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့သော ပဉ္စမသံဂါယနာတင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး၏ လက်ထက် သက္ကရာဇ် ၁၂၃၀-ပြည့်နှစ်တွင် ‘နရိန္ဒာ ဘိဇဇဓမ္မဝံသ သာသနာပိလ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု’ ပထမတံဆိပ်တော်နှင့် သားတော် သီဒပါမင်းတရားလက်ထက် သက္ကရာဇ် ၁၂၄၂-ခုနှစ် ‘နရိန္ဒာ ဘိဇဇ သိရိပဝရ သာသနာဇောတိက မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု’ ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော် နှစ်ထပ်ရ ပယင်းတိုင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ကျောက်စာ သံပိုင်းကို အာသံပြည်အထက်ပိုင်း မာဂရီထာမြို့မှ နာမ်မဟုတ် ချောင်းကမ်းရိုးတစ်လျှောက် အကောက်မိုင် ခြောက်မိုင်၊ အပြောင်မိုင် သုံးမိုင်ခွဲ ခန့်ရှိ ရှမ်းဘာသာဖြင့် ဖာကြယ်ခေါ်သော ရှာ၏ လက်ယာဘက် အဆိုပါ နာမ်မဟုတ် ချောင်းနှင့် မနီးမဝေး ကုန်းမြင့်ပေါ်တွင် တည်ထားသော ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အရိုးစေတီတော်အတွင်း၌ တွေ့ရှိရလေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ကြီး၏ အထောက်အပံ့ ဖြင့် မဟာသံဃအဖွဲ့ချုပ် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့ချုပ်တို့၏ တောင်တန်းသာသနာပြု အဖွဲ့ကြီးမှ စေလွှတ်ချက်အရ အာသံပြည် ဗုဒ္ဓသာသနာရေး အခြေအနေ များကိုသိရှိရန် အာသံပြည် အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်း တောင်ပိုင်း တောင်ပိုင်း စသည့်ဌာနဒေသများသို့ တစ်နှစ်ကျော်မျှနေထိုင်ခဲ့လျက် လှည့်လည်ပြီး စုံစမ်း သွားခဲ့ရာ မြန်မာဘာသာဖြင့် ဤကဲ့သို့ ရေးထိုးထားသည့် ကျောက်စာမှာ အာသံပြည် သာသနာဝင် မှတ်တမ်းတွင် ဤတစ်ခုမျှကိုသာ တွေ့ရှိရလေသည်။

၎င်းကျောက်စာကို သာသနာတော် ၂၄၀၀-ပြည့်နှစ် သက္ကရာဇ် ၁၂၆၈-ခုနှစ်တွင် ကသာဒိစတြိတ်မာန်လည်မြို့ ကျန်းပင်သာရွာတွင် ပျံလွန် တော် မှုခဲ့ပြီးနောက် အရိုးတော်ဓာတ်တို့ကို မာန်လည်မြို့မှ အာသံပြည်သို့ အရှင်ကဝိန္ဒသာရ မထေရ် ပင့်ဆောင်တော်မူခဲ့၍ အာသံပြည်တွင် ရှေးဦးစွာ သာသနာပြုတော်မူခဲ့သော အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် အဆိုပါ အရိုးတော်ဓာတ် အစုစုတို့ကိုဌာပနာလျက် စေတီတည်ထားတော်မူပြီးလျှင် ၎င်းအရိုးစေတီတော် အတွင်းတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာပြုမှတ်တမ်းနှင့် ထေရုပ္ပတ္တိ ကျောက်စာသံပိုင်းကို စိုက်ထူတော်မူခဲ့လေသည်။

ဤ ထေရုပ္ပတ္တိ ကျောက်စာတော်တွင် ကျောက်စာထူ ဆရာ၏ ပမာဒ လေခမှုကြောင့် ပါဠိစာပေ၌ လည်းကောင်း၊ မြန်မာစာပေ၌ လည်းကောင်း အက္ခရာသတ်ပုံ သတ်ညွှန်းချွတ်ယွင်းချက်များ ရှိနေသဖြင့် ပါဠိစာပေ မြန်မာ စာပေများ၏ ထုံးဥပဒေစည်းမျဉ်းအတိုင်း တည်းဖြတ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်လျက် အာသံပြည် ဗုဒ္ဓသာသနာရေးကို စိတ်ပါဝင်စားကြသော ဗုဒ္ဓသာသန သုဒတသီ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အာသံပြည် သာသနာပြု အာဇာနည် အရှင်များအတွက် အက္ခရာ သတ်ပုံသတ်ညွှန်းပြင်ရုံမှတစ်ပါး ကျောက်စာတော်၏ မူရင်းအတိုင်း ရေးကူးဖော်ပြအပ်ပါသတည်း။

အရှင်သီရိန္ဒရပဏ္ဍိတ
မာဂရိတာမြို့၊ အာသံပြည်အထက်ပိုင်း၊ အိန္ဒိယ။

ဇေယျတု။ ။ အစိန္တေယျ အပ္ပမေယျ ဒသဗလ ဆအသာ
 ဓာရဏ စသည် ဂုဏ်ထူး ချီးကျူးမကုန် သုံးဘုံသတ္တဝါ ဝေနေ
 ယျာတို့၏တမ္မတ် အထွတ်မှန်ကင်း တရားမင်းဖြစ်တော်မူသော
 သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရား၏ သာသနာတော်ဝယ် လက်ယာရံ
 အဂ္ဂသာဝက ဓမ္မသေနာပတိ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မဟာထေရ်
 မြတ်ကဲ့သို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်ခြင်းနင်း ဘုန်းတော်လင်းသော ပယင်းတွင်း
 ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏အတ္ထုပ္ပတ္တိအကြောင်းတော်သော်ကား
 သဒ္ဓါသီလ သုတစာဂီ ပါရမီရင့်ညောင်း မိန်းမကောင်းတို့၏
 လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော မယ်တော်မြတ်၏ နိတုံသိင်္ဂါ ကမ္မလာ
 ဂဗ္ဘ ဥဒယန္တိကံ ဥက္ကဋ္ဌသန္ဓေ သက်တည်နေ၍ သက္ကရာဇ်
 (၁၂၀၉) ခု၊ ကဆုန်လဆန်း (၁၀) ရက် စနေနေ့ နံနက်
 လေးချက်မတီးမီ တက်သစ်မင်္ဂလာ ကောင်းမြတ်သောအခါ
 တွင် မာတာမိခင် ကြည်လင်သန့်ရှင်း ဖွားမြင်ခြင်းဇာတိရှိတော်
 မူသတည်း။ ဖွားမြင်တော်မူပြီးနောက် မိဘတို့ ပြုအပ်ပြုရာ
 ကေသစ္စေဒန စသော ဆယ်ပါးသောမင်္ဂလာထို့ကို စီစဉ်ကာ
 ပြုပြီး၍ မန္တဒသက (၁၂) နှစ် အရွယ်ကျလျှင် ပညာဓိက
 ဘုရားမျိုးစေ့ ဓလေ့ဝသီ ကျင့်စာဂီနှင့် ပါရမီရှင်ဖြစ်သည်နှင့်
 အညီ (၁၂၂၀) ပြည့် ဝါဆိုလဆန်း(၈)ရက်နေ့ ပယင်းတွင်း
 မိုင်းခွန်မြို့နေ အိမ်ကြီးရှင်ကျာနှင့် ဇနီးယာကျာတို့က သာ
 မဏေရ ပဗ္ဗဇာဘုံရောက် ချီးမြှောက်သွတ်သွင်းလျက် အမည်ရင်း
 နာမ ကွယ်ပတိမ်ကော၍ ရှင်နရိန္ဒာဘိဇေဟူသော ဘွဲ့မည်
 မင်္ဂလာကို ဓမ္မာစရိယ ဥပဇ္ဈာစရိယ ဆရာမြတ်တို့က နှင်းအပ်
 တော်မူကြသဖြင့် သာမဏေရှစ်ဝါ ခုနစ်ဝါမြောက် သက်တော်
 (၁၉)နှစ်ကျော် ရောက်လတ်သောအခါ ဣန္ဒာဝုဓ သိကြား
 လက်နက် ဝရဇိန်စက်ကဲ့သို့ ထက်မြက်စူးရှသော ပညာဉာဏ်

ထက်သန်သည် အားလျော်စွာ ထိုထိုသို့သော ကျမ်းစာတို့ကို
လေ့လာတတ်မြောက် ကမ်းတဘက်ရောက်သဖြင့် ပါမောက်
အကျော် ဆရာတော် သံဃာတော်တို့သည် သင့်လျော် စည်း
ကြပ်၍ သိမ်ပရိသတ် ဥတ်ကမ္မဝါ ပဉ္စင်းလျာတည်းဟူသော
ပဉ္စင်အင်္ဂါ ညီညွတ်ပြည့်စုံစွာ သမ္မာဝါယာမ ရှက်ဆောင်
ချီးမြှင့်တော်မူကြသဖြင့် ရှင်သာမဏေအဖြစ်မှ မြင့်မြတ်သော
ဥပသမ္ပဒဘုံအမြင့်သို့ အောင်မြင်တက်ရောက် ပဗ္ဗဇ္ဇဒုလ္လဘကို
(၆) ဝါမြောက် ရသည့်နေ့ကစ၍ ဓမ္မပဒေသ ဂရုပဒေသ
မုဋ္ဌိ အာဂမ၊ လဒ္ဓေါပဒေသ ရရှိတော်မူသဖြင့် ပိဋကတ္ထယဓရ
ပိဋကတ္ထယဆေက ပိဋကတ္ထယဝိဒ္ဓ ပုဂ္ဂိုလ်တဆူဖြစ်သည့်အတိုင်း
ပယင်းတွင်း ဟော်ကောင်းနယ်များနှိုက် ပြမ်းတီးနေထိုင်ကြ
ကုန်သော ချင်းရိုင်း ကချင်ရိုင်း ရှမ်းရိုင်းများတို့သည် ယစ်မျိုး
ကို သောက်စားမြူးတူး၍ ကျွဲ နွား လူသတ္တဝါတို့အား သတ်
ဖြတ်လျက် ယစ်နတ်ပူဇော်ခြင်း စသော မိစ္ဆာဝါဒအယူများ
ကို ပပျောက်ခြေချွတ်တော်မူ၍ (၁၂၃၀) ပြည့်နှစ် ရတနာပုံ
ရွှေမြို့တော် သာသနာပြု ပခန်းကြီးဆရာတော်ထံ ခိုမှီ ရှင်ပြုံး
သီတင်းသုံးရာ ပဉ္စမသံဂါယနာတင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး
သည် သဒ္ဓါကြည်ညိုတော်မူလှ၍ ဉာဏ်တော် (၃) တောင်ရှိ
လျောင်းတော်မူ ဘုရားတဆူ၊ စာအင်္ဂါ(၃၃၀)ကျော် သင်္ကန်း
ပရိက္ခရာ စသောလှူဖွယ်အမျိုးမျိုးများနှင့် 'နရိန္ဒာဘိဓဇဓမ္မဝံသ
သာသနပါလ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု' ဟူသော ပထမတံဆိပ်
ကို အလှူတော်မြတ်ခံယူရခြင်း၊ (၁၂၄၂) ခုနှစ် ၎င်းရတနာပုံ
ရွှေမြို့တော်သို့ စုန်ဆင်းခဲ့ရာ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှပြန်သော ရွှေကျင်
ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့်ကျမ်းဝင်တွေ့ဆုံကြသဖြင့် မာရ်အောင်
ရတနာ စေတီတော်ဒါယကာ သီပေါမင်းတရားသည် သုံးတန်
သော စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းတော်မူ၍ ပယင်းတွင်းဆရာတော်
ဘုရားကြီးအား 'နရိန္ဒာဘိဓဇ သီရိပဝရသာသန ဇောတိက
မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု' ဟူသော ဒုတိယတံဆိပ် ခတ်နှိပ်
လှူဒါန်းတော်မူသည်ကို အလှူတော်မြတ်ခံယူရခြင်း၊ (၁၂၅၁)ခု

တန်ဆောင်မုန်းလသို့တိုင် ရောက်သောအခါ ခန္တီးပြည် လုတ်ခွန်
 စော်ဘွား စသော ခုနစ်ဦးသော စော်ဘွားမင်းတို့၏ ခြေရင်း
 ဝပ်လျှိုး ရှိခိုးပင့်လျှောက်ရာ လိုက်ပါကြသွား၍ တရားဓမ္မကို
 ပြသလှစ်ဖော်၍ သုံးနှစ်ကျော် သီတင်းသုံးခဲ့ပြီးနောက် ခန္တီး
 ပြည်မှ (၁၂၅၃)ခု နတ်တော်လဆန်း (၇)ရက်နေ့ ဝေသာလီ
 ပြည်သို့ ကြွရောက်၍ အာသံအဝင် အိမ်ထောင်မည်သော
 ဖာကြယ်ရွာမတွင် မိုးကောင်း၊ မလွန်၊ ဝလုတ်၊ တပေါင်၊
 နံတိုင်းဒေသ ရွာများကို ဂေါစရပြု၍ ဝေသာလီ၊ ကောသာလီ၊
 ခန္တီး၊ ဒေါနီယာ၊ ဖာကြယ်ရွာ စသော ချင်း၊ ကချင်လူမျိုး
 တို့ကို (၅၃) ခုနှစ်က (၆၂) ခုနှစ် နယုန်လပြည့်ကျော် (၄)
 ရက်နေ့တိုင် တရားရေအေး တိုက်ကျွေး [ကျောက်စာမျက်နှာ
 ဘက် (၃၈)ကြောင်း ရေးကူးပြီးပြီ] ဆုံးမဩဝါဒ ပေးတော်
 မူပြီးလျှင် (၁၂၆၂) ခုနှစ် တန်ခူးလပြည့်ကျော် ကျောင်းခန်း
 ရွာတွင် တစ်ခါတစ်ရံမျှမကြုံစူးအထူးဝိသေသဖြစ်သော မဟာ
 ခဏ္ဍ သိမ်သမုတ် တည်ထားတော်မူခြင်း၊ (၆၂) ခု ကဆုန်လ
 ပြည့်ကျော် (၁၁) ရက်နေ့ ဖာကြယ် အိမ်ထောင်ရွာ အာ
 ဗောဓာရာမတိုက်ကြီး တောင်မျက်နှာ တာ (၃၀) ကွာ
 သောအရပ်နှိုက် မဟာခဏ္ဍ သိမ်သမုတ်တော်မူပြန်၍ နယုန်
 လဆန်း (၁၂) ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် အန္တေဝါသိက တပည့်
 ကြီး ဖြစ်သော ဦးကဝိန္ဒသာရမထေရ်အား အာဗောဓာရာမ
 တိုက်နှင့်တကွ သာသနာ့ရိုက်ရာ အာဏာ တံဆိပ်တော်
 များကို နှင်းအပ်လှဲထား ပေးသနားတော်မူခဲ့၍ ဇာတိချက်
 ကြောရာ ပယင်းတွင်း မိုင်းခန့်မြို့သို့ အာသံပြည်၊ မဏိပူရ
 ပြည်များကို ကြွသွားလမ်းဖြတ်၍ ကင်းတပ်မြို့ ပဲခူးဆရာ
 ဘော်ကျောင်းတွင် ဒုတိယဝါကပ်ဆိုတော်မူလျက် တန်ဆောင်
 မုန်းလ မန္တလေးမြို့သို့ စုန်ဆင်း ကြွလှမ်း၍ နတ်တော်လဆန်း
 (၄)ရက်နေ့ မန္တလေးမြို့ရှိရဟန်းတော် သံဃာတော်(၁၀၀၀)
 ကျော်တို့အား သင့်လျော်ကောင်းမြတ်သော ဆွမ်းဘောဇဉ်
 အာဟာရ ကပ်လှူခဲ့၍ ဝဇီရာရာမဆရာတော်နှင့် နောက်ပါ

သံဃာတော်များစွာ ခြံရံလျက် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ စုယ်တော်ဖူး
 ကြွကူးပြန်ရောက်ရာ (၁၂၆၃) ခု တန်ခူးလ၊ မိုင်းခန့်မြို့ ကြွ
 ရောက်တော်မူ၍ ဒါယကာအပေါင်းတို့ ဆောက်လုပ်ကိုးကွယ်
 အပ်သော စုလစ်မုန်းချွန် ဇေတဝန်ပမာဏ ကြီးကျယ်ခမ်းနား
 သော မဟာဝိဟာရနိကာ (၆) နှစ်တိုင်တိုင် ကြန့်ခိုင်မားမား
 ဒေသနာမြတ်တရားကို ဟောကြား ခြေချွတ်တော်မူပြီးနောက်
 (၆၈)ခု နယုန်လ ပယင်းတွင်း မဟာဝိဟာရမှ ကသာဒိစတြိဒိ
 မာန်လည်မြို့မ ကျွန်းပင်သာ ဌာနတွင် ယာပထမျှချီ၍
 ပဌမ ဝါဆိုတော်မူသောအခါ ဝါခေါင် လပြည့်ကျော်
 (၁)ရက်နေ့တွင် ဗျာဓိတရား ဝေဒနာ (၉၆) ပါးတို့သည်
 တန်နားခြင်းမရှိ တရွေ့ရွေ့ကပ်ငြိ တိုးတက်ရာ တတ်သိ
 လိမ္မာလှစွာသော ဟူးရား အကျော် သမားတော်တို့နှင့်(၁၀)
 ရက်တိုင်တိုင်ကုသငြားသော်လည်း ဘုရားပစ္စေကာ ရဟန္တာတို့
 ကြွသွားရာလမ်းကြောင်း မတိမ်းစောင်းနိုင်သဖြင့်(၁၂၆၈)ခု
 ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် (၁၀)ရက် တနင်္လာနေ့ (၃) နာရီခွဲ
 အချိန်တွင် ရောင်ရှိန်ထွန်းတင် သူရိယာ နေလုလင်သည်
 ဂေါယာဝင်သကဲ့သို့ သာလျှင် ပိုင်းခြားအပ်သော ဇနက
 ကံတော်အဟုန်သည် ကုန်စင်သိမ်းအုပ်၍ စုတိကမ္မဇရုပ် ငြိမ်း
 ချုပ် ပျံ့လွန်တော်မူရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ခန္ဓာပူရဏ
 အနုပါဒိန္နက ဥတုဇရုပ်ဓာတ် အလောင်းတော်မြတ်ကို ပြာ
 သာဒိရထား တလားလောင်တိုက် ဆောင်းစိုက်ထီးဖြူ အဆူ
 ဆူသော မျက်နှာကျက်တို့ဖြင့် ကာယုက်အုပ်မိုးလျက် မာန်
 လည် မြို့အုပ်မင်းစသော ဒါယကာ-ဒါယိကာမအပေါင်းတို့
 သောင်းသောင်းငြီးသိမ့် မြေမိုးအိမ်မျှ နှစ်သိမ့်ကြည်ညို ပူဇော်
 ကြသည့်ပြင် ပယင်းတွင်း၊ ခန္တီ၊ ဝေသာလီနေ အန္တေဝါသိက
 တပည့်ကြီး ဦးကဝိန္ဒ၊ ဦးဉာဏ၊ ဦးဉာဏိန္ဒ၊ ဦးဣန္ဒ စသော
 တပည့်ကြီးငယ်တို့က ငွေဒင်္ဂါး (၂၀၀၀) ကျော်တန် ဖလ်
 မှန် ရှေ့ငွေအထွေထွေရောင် ဝင်းဝင်းပြောင်သော ခုနစ်

ဆောင်တွဲ ပြာသာဒ်တော်ကြီးမှာ (၁၀) ဆောင်တွဲ ပြာသာဒ်
 ငယ်တို့ဖြင့် ခြံရံကျင်းပ၍ (၁၂၆၈) ခု နောင်တန်ခူးလပြည့်
 ကျော် (၁၁)ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် အင်္ဂုပူဇော်သရီရတပန
 ကိစ္စကို လှပစွာ သာဓုကိဋ္ဌနသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပပြီးလျှင်
 ကြွင်းကျန်သော ရိုးတော်ခေတ်စုကို ဦးကဝိန္ဒအရှင်မြတ် ယူ
 ဆောင်ကြဉ်း၍ သန့်ရှင်းသော ဤနေရာဝယ် သေချာစွာ
 ကိုးကွယ် တည်ထားတော်မူသတည်း။

မင်္ဂလာမော်ကွန်း၊ နောင်တည်ထွန်းပိမ့်၊ ကောင်ကျွန်းသပြေ၊
 ဝင်ရိပ်မြေဝယ်၊ ကြက်သရေလျှလင်း၊ အမင်းမင်းတို့၊ ခွန်သွင်း
 ပဏ္ဍာ၊ ဆက်လာဝင်ရောက်၊ ထွန်းတောက်ဘုန်းရောင်၊ ကုန်း
 တောင်ဒသမ၊ လောကသမု၊ နတ်ကမ္မနှင့်၊ မျက်ရှုသားရင်း၊
 နေနှယ်လင်းသော၊ ထိုမင်းတရား၊ မင်းနှစ်ပါးတို့၊ ညွတ်တွား
 ဝန္တနာ၊ ရှိခိုးဖြာ၍၊ နရိန္ဒာဘိဇဇ၊ မဟာဓမ္မဝံသ၊ သာသန
 ပါလာ၊ မဟာဓမ္မ၊ ရာဇာဓိရာဇဂုရု၊ သွန်းထုခတ်နှိပ်၊ တံဆိပ်
 ပဋ္ဌမ၊ ဒုတိယမှာ၊ နရိန္ဒာဘိဇဇ၊ သာသနဇောတိကာ၊ သိရိပဝ
 ရ၊ မဟာဓမ္မ၊ ရာဇာဓိရာဇဂုရု၊ နှိုင်းတုမမြော်၊ တံဆိပ်တော်နှစ်
 တံ၊ အလှူခံသော၊ နာမံပြန်သင်း၊ ပယင်းတွင်းဆရာတော်၊
 တို့ဘုန်းမော်၏၊ ရိုးတော်ဝတ္ထု၊ အစုစုကို၊ တည်ပြုသိုထား၊
 အမျိုးသားတို့၊ ဝပ်တွားနောင်လာ၊ ဖူးစေငှာဟု၊ အာရုံပြု
 လျက်၊ ယခုသတ်မှတ်၊ ဤအရပ်တွင်၊ နာဂတ်မျှော်ကြည့်၊
 တပည့်သိသာ၊ ကဝိန္ဒဟု၊ ဆရာ့မေ့ခံ၊ နာမံမည်ခေါ်၊ ထေရ်
 ကျော်ပုဂ္ဂိုလ်၊ နှုတ်ခွန်းချိုသည်၊ မိန့်ဆိုရွှေစာသံပိုင်းတည်း။
 (ကျောက်စာကျောက် ၃၆- ကြောင်း ရေးကူးပြီးပြီ)

ပယင်းတွင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရ်ပုတ္တိ
 ကျောက်စာသံပိုင်းပြီး၏။

[၁၃၁၆-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ထုတ် သာသနာ့ရောင်ခြည်
 စာစောင်၊ အတွဲ (၃) အမှတ် (၄) စာမျက်နှာ (၁၇-၂၁)မှ မူရင်းအတိုင်း
 ကူးယူဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း။]

အနောက်ကမ္ဘာက

အရေးတကြီးတောင်းခံနေသော

မြန်မာ့အကူအညီ

ဓမ္မဒူတ

၁၃၄၇-ခု၊ ဒုတိယဝါဆိုလဆုတ် (၁၀)ရက် (၁၁-၈-၈၅)နေ့တွင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး လွန်တော်မူခဲ့သည်မှာ (၃)နှစ် ပြည့်မြောက်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့လည်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျေးဇူးတော် ဂုဏ်တော်တို့ကို အောက်မေ့လျက် မိမိ စွမ်းအား ရှိ သည့် အလျောက် ပူဇော်ရန်အတွက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့ရာ ရန်ကုန်မြို့ အမှတ် ၁၆၊ သာသနာ့ရိပ်သာလမ်းရှိ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး လွန်တော်မူသည့် (၃)နှစ်ပြည့် ပူဇော်ပွဲ အခမ်းအနားမှာ ထိုနေ့နံနက်တွင် ပြီးဆုံးခဲ့ပါသည်။ အခမ်းအနား ပြီးဆုံးပြီးနောက် ကျွန်ုပ်တို့လည်း ကမ္ဘာဌာနာစရိယဖြစ်သော သာသနာ့ရိပ်သာ နာယက မြန်အောင်ဆရာတော် ဦးဝါယမိန္ဒထံသို့ ဖူးမြော်ကန်တော့ရန် သွားရောက်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ထံ ရောက်ရှိပြီးချစ်မြတ်နိုးမိ ဆရာတော်ဘုရားက....

“အတော်ပဲ မင်းရောက်လာတာ၊ ပိဋကတ်တိုက်ထဲမှာ အမေရိကန်ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက အမေရိကန်သာသနာရေးအကြောင်း ဟောပြောမယ်တဲ့။ စောင့်သာနာချေတော့” ဟု သတင်းစကား မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါ၏။ ကြိုတင်သတင်းစကားမကြားသိရဘဲ တိုက်ဆိုင်လှစွာပင် အမေရိကန်နိုင်ငံ သာသနာရေး အခြေအနေကို ကျွန်ုပ်တို့ နာကြားခဲ့ရပါ၏။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရဟန်းရှင်လူသူတော်စင်အပေါင်းတို့အား သတင်းကောင်းပေးရန်အတွက် ဓမ္မဒူတတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခွင့် ရခဲ့ပြန်လေပြီ။

အောင်မြေထွတ်ချာ၊ အောင်ညီလာဝယ်

သာသနာ့ရိပ်သာဝင်းအတွင်းရှိ ဇေယျဝတီမြို့ သကြားစက်သူဌေးကြီး ဟာရိဂျီက ၁၃၁၁-ခုနှစ်တွင် ကျပ်ငွေ နှစ်သိန်းနီးပါး (၁၇၂,၄၉၂-ကျပ် ၁၃-ပြား) အကုန်အကျခံကာ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းထားသော ဗုဒ္ဓသာသနာ့ နဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်သည်ရာ ပိဋကတ်တိုက်ကား ရိပ်သာတည်စ ခုနှစ်ဌာန အပါအဝင် သာသနာ့အဖွဲ့ဝင် အောင်မြေအမှန်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ လွတ်လပ်ရေးခေတ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပိဋကတ်သုံးပုံ နှုတ်ငုံဆောင် အရှင်မြတ်များပေါ်ထွန်းရေး၊ ပဋိပတ္တိစံတော်ဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများပေါ်ထွန်းရေး၊ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ဆောင်ရေး စသည့် အရေးကြီးသည့် သာသနာရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ဤနေရာမှပင် ပေါက်ဖွားလာခဲ့ပါ၏။ မျက်မှောက်ခေတ်တွင်လည်း ပဋိပတ္တိ သာသနာတော် ထွန်းကား၍ သတ္တဝါအများ အသိမှန်ရလျက် ချမ်းသာကြစေရန် စွမ်းစွမ်းတမံ အားသွန်ကြီးပမ်းနေသော ဗဟို အချက်အချာ ဌာနကြီးပင်ဖြစ်ပါ၏။ ယနေ့လည်း ကမ္ဘာ့သာသနာပြု သမိုင်းဝင် ဟောပြောပွဲကြီး ကျင်းပလေပြီ။

အချိန်ကား နေ့လယ်တစ်နာရီခွဲ ဖြစ်ပါ၏။ ပိဋကတ်တိုက် ဧည့်ခန်းဆောင်တွင် ဗုဒ္ဓသာသနာ့နဂ္ဂဟအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌနှင့်အမှုဆောင်လူကြီးများ၊ ဟိတေသီအဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးယောဂီစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၊ ဗုဒ္ဓ

(၂၃-၄-၇၉) နေ့က အမေရိကန်ပြည်၊ ဝါရှင်တန်မြို့၊ ဗုဒ္ဓဝိဟာရ၌
မဟာစည်သာသနာပြုအဖွဲ့ သိမ်သမုတ်တော်မူကြပုံ

ဘာသာဝင် သူတော်စင်များ စုံညီစွာ ရောက်ရှိကြလေပြီ။ အမေရိကန်သား ရဟန်းတော် ဟောပြောမည့် အမေရိကန် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အခြေအနေကို စိတ်ဝင်တစား ငံ့လင့်လျက်ရှိ၏။ မှတ်တမ်းတင်ရန်အတွက် ဗွီဒီယိုကင်မရာအဖွဲ့၊ ဓာတ်ပုံအဖွဲ့၊ အသံသွင်းအဖွဲ့တို့လည်း အသင့်စောင့်ဆိုင်း၍ နေကြပါ၏။

အမေရိကန်ရဟန်းတော် ကြွရောက်လာချေပြီ။ ဖြူဝင်းစိုပြည်သော အသားအရေသည် သပ်ရပ်စွာ ရံ့၍ထားသော သင်္ကန်းရောင်နှင့် ဟပ်ကာ တဖိတ်ဖိတ်လက်နေသယောင် ထင်ရ၏။ ထိုတွင် သတိပဋ္ဌာန် ဣန္ဒြေက ဆဋီ ထားရာ လွန်စွာပင် တင့်တယ်ကြည်ညိုဖွယ် ဆောင်နေပါ၏။ (၃၀)ကျော်မျှ သော သက်တော်ကို အမှတ်မထား၊ မထေရ်ကြီးတစ်ပါးအလား ထင်မြင်ရ ပါ၏။ ပရိသတ်အားလုံး ရဟန်းတော်အား လက်အုပ်တချီချီနှင့် ကြည်ညို၍ မဆုံးကြဲပြီ။

‘နမောတဿ’ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို ရှိခိုးဦးထိပ်ထားကာ အခမ်း အနား စတင်လေပြီ။ ရဟန်းတော် ဦးသူရတ္တမသည် မြန်မာတို့ နားလည်နိုင် အောင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် တဖြည်းဖြည်းချင်း တည်ငြိမ်စွာ ဟောပြော နေ၏။ ရဟန်းတော်ကား စိတ်ပညာဖြင့် ပါရဂူဘွဲ့ (Ph.D.) ရရှိပြီးသူ ဖြစ် ပါ၏။ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမေရိကန်ကြွစဉ် ဆရာ တော် ဘုရားကြီး၏ ခြေတော်ရင်းတွင် သတိပဋ္ဌာန်တရားကို အားထုတ်ပြီး နောက် ရဟန်းပြုကာ ဓမ္မဖြင့်မွေ့လျော်ခဲ့သည်မှာ ရဟန်း(၃)ဝါပင် ရရှိခဲ့ လေပြီ။ ဝိပဿနာကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်အသိကို ထူထောင်ထားသူလည်းဖြစ်၊ အနောက် တိုင်း စိတ်ပညာတွင် ပါရဂူမြောက်အောင် လေ့ကျွမ်းမှုလည်းရှိသူ ဖြစ်သဖြင့် ရဟန်းတော်၏ ဟောပြောချက်များမှာ ထိမိ ပိုင်နိုင်လှပါ၏။

ရဟန်းတော်၏ ဟောပြောချက်ကို ဦးဂုဏသာရ (မဟာစည် သြဝါဒါ စရိယ ဆရာတော်နှင့် နာယကဆရာတော်များ ပြည်ပဓမ္မဂုဏ်ရည်ပြ ဓမ္မဒူတ ခရီးတွင် အစဉ်လိုက်ပါပြီး စကားပြန်လုပ်ခဲ့ရာမှ ယခုအခါ သာသနာ့ဘောင်သို့ အပြီးဝင်ရောက်ခဲ့သူ)က ဘာသာပြန်ဆို၍ ပေးပါ၏။ အမေရိကန် ရဟန်းတော် ၏ ဟောပြောချက် အပြည့်အစုံ (မြန်မာပြန်)ကား အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ် ပါ၏။

တရားဆာလောင်နေသော တိုင်းပြည်

“ဦးပဉ္စင်းတို့ အမေရိကန်နိုင်ငံဟာ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းအားဖြင့် အလွန် ကြွယ်ဝချမ်းသာတဲ့ နိုင်ငံကြီးတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စစ်မှန်တဲ့ တရားဓမ္မတွေကတော့ အလွန်ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ နိုင်ငံကြီးဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာ နိုင်ငံနဲ့ နှိုင်းစာရင် စစ်မှန်တဲ့ တရားဓမ္မကို ကြားနာဖို့ရာ အလွန်ပဲ ခဲယဉ်း လှပါတယ်။ တရားကို နားကြားဖို့ရာတောင်မှ မလွယ်ကူတော့ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ဖို့ရာ ဘယ်လောက် ခဲယဉ်းမယ်ဆိုတာ စဉ်းစားသာ ကြည့်ကြပါစော့။

အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓတရားတွေ ခေါင်းပါးနေတဲ့အတွက် အစာ ငတ်မှုတ်ခေါင်းပါးတဲ့အခါမှာ ရရာအစားအစာကို စားရသလို စစ်မှန်တဲ့ တရားကို ငတ်မှုတ်တဲ့အခါ ရရာတရားတွေကိုသာ ကျင့်သုံးနေရပါတယ်။ လွဲမှားတဲ့အယူဝါဒတွေကိုသာ သုံးဆောင်ပြီးနေရပါတယ်။ လွဲမှားတဲ့ အယူ ဝါဒတွေသာ ကျယ်ပြန့်စွာ လွှမ်းမိုးထားပါတယ်။

အမေရိကန်က ရောဂါဆိုးကြီး

မြန်မာနိုင်ငံမှာလို စစ်မှန်တဲ့ ဓမ္မဆေးတွေမရှိတဲ့အတွက် ဦးပဉ္စင်းတို့ နိုင်ငံမှာ ရောဂါဘယတွေ ထူးပြားနေပါတယ်။ အမေရိကန်မှာ ကြီးစွာသော ကပ်ရောဂါဆိုးကြီး ကျရောက်နေပါတယ်။ အဲဒါ ဘာလဲဆိုတော့ ကိလေသာ ရောဂါဆိုးကြီးပဲ။

ဒီရောဂါကြီးရှိနေတဲ့အတွက် လူတွေဟာ ရာဇဝတ်မှု အမျိုးမျိုးကို ကျူးလွန်ကြတယ်။ လူမှုရေးဖောက်ပြန်မှုတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ အမေရိကန်မှာ အိမ်ထောင်စု နှစ်ခုရှိရင် တစ်ခုက ပြိုကွဲနေတာပါပဲ။ အရွယ်ရောက်စ လူငယ် တွေမှာလဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေမှုတွေ အများကြီးဖြစ်နေတယ်။ လူငယ် တွေမှာ အားကိုးရာ ထောက်တည်ရာ ရှာမရဘဲ ဖြစ်နေကြရှာတယ်။

အဲဒါဟာ ဘာကြောင့်လဲ။

စစ်မှန်သောတရားကို ပြသပေးနိုင်တဲ့ ဆရာဝန်တည်းဟူသော ရဟန်း သံဃာတော်များ မရှိခြင်းကြောင့်ဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆေးကြောင့်ဖြစ်သော ရောဂါများ

ဒီလိုရောဂါတွေ ဖြစ်နေတဲ့အတွက် သက်သာရာ ရပါစေတော့လို့ ဆရာ ရှာတော့လဲ ဆရာရမ်းကုတော့နဲ့ပဲ တွေ့နေရတယ်။ အကူအညီမပေးနိုင်တဲ့ ဌာန တွေမှာ အကူအညီ တောင်းခံမိရက်သား ဖြစ်နေကြတယ်။

စိတ် ပြေရာပြေကြောင်းအတွက် မကောင်းတဲ့အာရုံခံစားမှုတွေဘက်ကို ဦးလှည့်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ ဆာလောင်နေတဲ့ ချမ်းသာမှုကို မရရှိကြ ဘူး။ လုံ့များတဲ့ ကုထုံးကြောင့် ရောဂါသာ ပိုပြီး ဆိုး ဆိုးလာပါတယ်။

အမေရိကန်မှာ စိတ်သောကပြေပျောက်ဖို့အတွက် နှစ်စဉ် ကုဋေပေါင်း များစွာ သုံးစွဲပြီး အယ်လ်အက်စ်ဒီ၊ ကုတ်ကင်း စတဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးတွေ သုံးစွဲနေကြတယ်။ ဒါဟာ မိမိတို့ ခံစားရတဲ့ ဒုက္ခတွေ ပြေပျောက်ဖို့အတွက် ပါပဲ။ မူးယစ်ဆေး သုံးစွဲမှုအပြင် အခြားလူမှုရေး ဖောက်ပြန်မှုတွေလဲ ရှိနေ ပါသေးတယ်။

ဒါဟာ အမေရိကန်တွေက လူဆိုးတွေမို့ ဖြစ်နေတာလား။

မဟုတ်ပါဘူး။ အမေရိကန်တွေဟာ လူဆိုးမဟုတ်ပါဘူး။ စိတ်ရှုပ်ထွေး နေတဲ့သူတွေ၊ ရောဂါသည်တွေ၊ အမွှာငယ်များ လမ်းပြမယ့်သူ ကင်းမဲ့နေတဲ့ သူတွေ၊ ဓမ္မရောင်ခြည်ကင်းမဲ့ နေသူတွေသာ ဖြစ်ပါတယ်။

အလှူပယ်ကြွယ်ဝချမ်းသာသော မြန်မာပြည်

ဦးပဉ္စင်းတို့ အမေရိကန်နဲ့နှိုင်းစာလျှင် မြန်မာနိုင်ငံဟာ စစ်မှန်သော ဓမ္မ တွေ့နဲ့ အလှူပယ် ကြွယ်ဝချမ်းသာတဲ့နိုင်ငံကြီးတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာဟာ တရားပဒေသာပင်ကြီးအဖြစ် တည်ရှိနေပါတယ်။ စစ် မှန်သော တရားရောင်ခြည်ထွန်းပနေတဲ့ ဌာနကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်မှန်သော တရား အစာအာဟာရတွေ၊ အစွမ်းထက်မြက်သော တရားဆေးတော်တွေ သုံး စားလို့ မကုန်နိုင်အောင် ပြည့်စုံလှပါတယ်။

အမေရိကန် ရဟန်းတော် 'ဦးသုရုတ္တမ' (ညာအစွန်) က
 'အမေရိကန်နိုင်ငံ သာသနာရေး အခြေအနေ' ကို
 ရှင်းလင်း ဟောကြားနေစဉ်
 (မစ္စက်ဆင်ဒီကာ ပုံဆွင် တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။)

ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ စွမ်းဆောင်ချက်တွေဟာ
 ဖြစ် ပြောပြလို့ ကုန်နိုင်ဖွယ် မရှိပါဘူး။ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးဟာ
 အစွမ်းထက်သော တရားဆေးတော်တွေကို တိုက်ကျွေးကုသခဲ့တဲ့အပြင် ကျွမ်း
 ကျင်သော တရားဆရာဝန်တွေကိုလည်း မွေးထုတ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒီဆရာဝန်တွေ
 ဟာလဲ ရောဂါဝေဒနာတွေကို ကောင်းမွန်စွာ ကုသပေးနေကြပါတယ်။

ဓမ္မ ဝိဇယ

လွန်ခဲ့သော ၇ နှစ်ခန့်က မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးဟာ တရား
 ဓမ္မတွေကို ဝေဠုသုံးစွဲဖို့အတွက် အမေရိကန်နိုင်ငံကို ဒေသစာရီ ကြွချီတော်မူ
 ခဲ့ပါတယ်။ မေတ္တာ ကရုဏာတော် ကြီးမားလှသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးနဲ့

အတူ တရားတည်းဟူသော ဆေးတော်တွေ၊ တရားဆရာဝန်တွေကိုပါခေါ်ဆောင် လာခဲ့ပါတယ်။ [ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ၁၉၇၉ ခု၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှ ဇွန်လ ၂၇ ရက်နေ့အထိ အာရှ-ဥရောပ(၁၁) နိုင်ငံ ဓမ္မဝိဇယ ခရီးစဉ်ကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။]

အမေရိကန်အများစုဟာ စစ်မှန်ပြီး ပြည့်ဝတဲ့ တရားဓမ္မတွေကို ပထမဆုံး အကြိမ် ခံယူခဲ့ရပါတယ်။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဓမ္မဝိဇယခရီးမှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ကြား ပြသတော်မူတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ရဲ့ အရသာတွေကို ကိုယ်တိုင် တွေ့သိခံစားကြရတာကြောင့် အမေရိကန်နိုင်ငံသား အတော်များများဟာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ပြည်တော်ပြန်ခရီးမှာ မြန်မာနိုင်ငံကို လိုက်ပါလာခဲ့ကြပါတယ်။ စတိစမစ်သ်၊ ကင်ဝေ၊ ရစ်၊ ဘာဘရာဂျ်နစ်၊ အယ်လင်ကလင်းမင့် စသူတို့နဲ့ ဦးပဉ္စင်းကိုယ်တိုင်လဲ အပါအဝင် ဖြစ်ပါတယ်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး မရှိသည့်နောက်မှာလဲ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ထွန်းကားစေလိုတဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဆန္ဒတော်ကို ဆက်လက် ဖြည့်စွမ်းရန်အတွက် ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ တပည့်ကြီး တစ်ပါးဟာ မနှစ်က အမေရိကန်နိုင်ငံကို ကြွရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ [ရန်ကုန်မြို့ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ သြဝါဒါစရိယဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတဘိဝံသ၏ အမေရိကန် ဓမ္မဒူတခရီး (၁၈-၄-၈၄ မှ ၉-၈-၈၄ ထိ)ကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။]

ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ တပည့်ကြီးပြသခဲ့တဲ့ တရားစခန်းဟာ အလွန်အောင်မြင်တဲ့ တရားစခန်းကြီးဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်မှာ အလွန် အောင်မြင်တဲ့ တရားပွဲတွေ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန် ဗုဒ္ဓသာသနာ့သမိုင်းမှာ ကြီးစွာသော ပြောင်းလဲမှုတွေ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါတယ်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ တရားစခန်းမှာ ဦးပဉ္စင်းကိုယ်တိုင်လဲ ပါဝင်အားထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ယခု ဒီနှစ် ဒီကိုဦးပဉ္စင်း ကြွလာခြင်းဟာလဲ ဆက်လက်ပြီး လက်ပွန်းတတီး အားထုတ်ချင်သေးလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာတော်ရဲ့ အမေရိကန် တရားစခန်းမှာ ဝင်ရောက်အားထုတ်ခဲ့တဲ့ အမျိုးသမီး ယောဂီတစ်ဦးကိုလဲ သူ တွေ့ကြုံခံစားရတဲ့ တရားမှန်တွေကို ပြောပြနိုင်ဖို့အတွက် ဒီအခမ်းအနားကို ဦးပဉ္စင်း ခေါ်ဆောင်ခဲ့ပါတယ်။

ဦးပဉ္စင်းက ဤသို့ ဟောပြောပြီးသောအခါ မဟာစည် သာသနာ့ ရိပ်သာတွင် တရား လာရောက်အားထုတ်နေသော အမေရိကန် အမျိုးသမီးယောဂီ

မစ္စက်ကယ်ရင် အယ်လ်စင်ဒီ (Mrs. Karen L. Sandy) က ဆက်လက်ပြီး သူမ၏ ခံစားချက် အသိအမြင်ကို အောက်ပါအတိုင်း ပြောပြခဲ့ပါသည်။

အိမ်ကိုရောင်းပြီး တရားအားထုတ်ရန်လာခဲ့သော
အမေရိကန် ဇနီးမောင်နှံ

“ကျွန်မဟာ မနှစ်က ဦးပဏ္ဍိတဆရာတော်ဘုရားရဲ့ အမေရိကန်(၃)လ တရားစခန်းမှာ ဝင်ရောက် အားထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဆရာတော်ဘုရား ကြံ့ရောက် ပြသခဲ့တဲ့ တရားဓမ္မတွေဟာ ကျွန်မဘဝကို အကြီးအကျယ် ပြောင်းလဲစေခဲ့ ပါတယ်။

တရား အားမထုတ်ခင်ကတော့ ကျွန်မဟာ စိတ်ချမ်းသာမှုရရှိအောင် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေအပေါ် မှာသာ မှီခိုခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အချိန်ပြည့် စိတ် ဆင်းရဲမှုတွေနဲ့သာ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါတယ်။ ဆရာတော်ဘုရား ယူဆောင်လာခဲ့တဲ့ စစ်မှန်တဲ့ တရားအရသာကို ခံစားရတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်မ အတွေးအမြင်တွေ လုံးဝ ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်မဖြင့် တရားအရသာကို အားကိုမရနိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီတရားကဲ့ ဆက်လက်တိုးတက်အောင် အားထုတ်ချင်လွန်းတဲ့အတွက် ကျွန်မနဲ့ ကျွန်မရဲ့ ခင်ပွန်းတို့ဟာ အမေရိကန်မှာရှိတဲ့အိမ်ကို ရောင်းချပြီး မြန်မာပြည် ကို လာခဲ့ကြပါတယ်။ (သူမ၏ ခင်ပွန်းအမည်မှာ မာ့ခ်စင်ဒီ Mr. Mark Sandy ဖြစ်၏။ တရားအားထုတ်မှု အရေးကြီးချိန်ဖြစ်နေ၍ ဤအခမ်းအနား သို့ မတက်ရောက်ခဲ့ပေ။ သူမတို့ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦးလုံးမှာ Physiotherapist ဆေးပညာရှင်များ ဖြစ်ကြ၏။)

ဒီနိုင်ငံကို လာခွင့်ရဖို့အတွက် ဗီဇာကို (ဂ) လကျော် စောင့်ခဲ့ရပါ တယ်။ ယခုလိုရောက်ရှိပြီး တရားအားထုတ်ခွင့်ရတဲ့အတွက် ကျွန်မ အထူးဝမ်း မြောက်မိပါတယ်။

ဆရာတော်ဘုရားရဲ့ အမေရိကန် ဓမ္မဒူတခရီးစဉ်ကြောင့် ကျွန်မဘဝ ပြောင်းလဲခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မလိုပဲ အမေရိကန်အတော်များများဟာ စစ်မှန်တဲ့ ဓမ္မကို ရယူလိုသူတွေ များစွာရှိနေကြပါတယ်။

အိမ်ကိုရောင်းချ၍ မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာ့ရိပ်သာသို့ တရားအားထုတ်
လာကြသူ အမေရိကန် ဇနီးမောင်နှံ

ဒီမှာ ကျွန်မ တရားကို အားထုတ်ပြီးရင် မြန်မာ့စာနဲ့ ပါဠိကို ဆက်
လက် လေ့လာပါမယ်။ (ထိုအမျိုးသမီးသည် ယခုအခါ မြန်မာစကားကို
အသင့်အတင့် ပြောဆိုနိုင်လေပြီဖြစ်သည်။) အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာ
တော် ပြန့်ပွားရေးအတွက် ကျွန်မ အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်းမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်
ထားပါတယ်ရှင်။”

ထိုအမျိုးသမီးယောဂီ၏ ဝန်ခံဖွင့်ဟချက်ပြီးဆုံးသောအခါ အမေရိကန်
ရဟန်းတော်က အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက် ဟောပြောပါသည်။

တသိတတန်းကြီး လာကြပြီ

“ယခု အမေရိကန် အတော်များများ ဒီရိပ်သာမှာ တရားအားထုတ်ဖို့ ရောက်ရှိနေကြပါတယ်။ အလွန်ထင်ရှားတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြဆရာကြီး ဂျိုးဇက် ဂိုးစတိန်း၊ မစ္စရှယ်ရှန်စတဲ့ အခြားအမေရိကန် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများလဲ ဒီမှာ အားထုတ်နေကြပါတယ်။ (ဂျိုးဇက်ဂိုးစတိန်းကား အနောက်ကမ္ဘာတစ်လွှား တွင် ထင်ရှားသော ကမ္မဋ္ဌာန်းပြဆရာကြီးဖြစ်၏။ မန်ဆာချူးဆက်ပြည်နယ် ကမ္ဘာကျော် ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်အလွန် ဘယ်ရှိမြို့အနီးတွင် ဧက(၈၀)ကျော် ကျယ်ဝန်းသော ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာကြီး ဖွင့်လှစ်ထားသည်။ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား အမေရိကန်သို့ ပင့်ဆောင်ပြီး တရား စခန်းများ ဖွင့်လှစ်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်၏။ THE EXPERIENCE OF INSIGHT အစရှိသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းများကိုလည်း ပြုစုခဲ့သူဖြစ်သည်။)

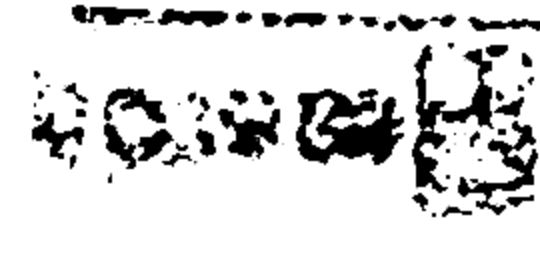
နောင်အနာဂတ်မှာလဲ အမေရိကန်တွေ ရောက်ရှိလာကြဦးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်မှာ တရားကို ဆာလောင်နေကြပါတယ်။ စစ်မှန်တဲ့ ဗုဒ္ဓ တရားတော်တွေကို ကြားနာ ကျင့်သုံးနိုင်ဖို့အတွက် အိုးအိမ်တွေ၊ လုပ်ငန်းတွေ ကို စွန့်ပစ်ပြီး မြန်မာပြည်ကို လာရောက်ကြပါလိမ့်မယ်။

အမှောင်ထဲက သန်း(၂၅၀)အတွက်

ဒါပေမယ့် ယခုလို အိုးအိမ်တွေ လုပ်ငန်းတွေကို စွန့်ပစ်လာနိုင်ကြတဲ့ အရေအတွက်က အလွန်နည်းပါးပါတယ်။ အမှောင်ထုအတွင်းမှာရှိနေကြတဲ့ သန်းပေါင်း (၂၅၀)နဲ့ နှိုင်းစာရင် အလွန်နည်းပါးသေးတယ်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် တပည့်ကြီးများရဲ့ ကျေးဇူးတော်ကြောင့် ချမ်းသာမှုအမှန်ကို ခံစားရဖို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတော် နည်းပါးပါးသေးတယ်။ ဒီတော့ အမေရိကန်မှာ မဟာစည်ဌာနခွဲကြီးတစ်ခု အခိုင်အမာ တည်ထောင် နိုင်လျှင် အမေရိကန်လူထု ဘယ်လောက် ချမ်းသာကြလိမ့်မလဲဆိုတာ စဉ်းစားသား ကြည့်ကြပါတော့။

အမေရိကန်မှာရှိနေကြတဲ့ လူအများစုသာ တရားစစ် တရားမှန်တွေ သိလာကြရင် အမေရိကန်ပြည်ကြီးဟာ အလွန်တိုးတက်လာမှာ အမှန်ပါပဲ။

ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတဘိဝံသ၏ 'အမေရိကန် ဝိပဿနာ သုံးလစခန်း' ၌
တရားထိုင်နေကြသော ယောဂီအချို့

(ညာအစွန်တွင် 'ရဟန်းတော်-ဦးသူရတ္တမ'ကို ဖူးတွေ့နိုင်ပါသည်။)

လွန်ခဲ့တဲ့ (၇) နှစ်က ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
မျိုးစေ့ချပေးခဲ့တဲ့ တရားပင်ပျိုကလေးတွေ ဆက်လက်ရှင်သန်ဖို့ အထူးလိုအပ်
နေပါပြီ။ ရေလောင်း ပေါင်းသင် စောင့်ရှောက်ပေးဖို့ရာ တောင်းဆိုနေကြ
ပါပြီ။

လွန်ခဲ့တဲ့ (၇) နှစ်က ဆရာတော်ဘုရားကြီး မွေးမြူခဲ့တဲ့ အမေရိကန်
ဓမ္မကလေးသူငယ်များ ကြီးထွားလာပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ မှန်ကန်မှုန်မြတ်တဲ့
တရားအစာအာဟာရတွေကိုသာ ဆက်လက် ကျွေးမွေးနိုင်ပါလျှင် အလွန်
သန်မာ ထွားကြိုင်းလာမှာ မုချဖြစ်ပါတယ်။

ဓမ္မဆေးရုံကြီး တည်ဆောက်ပေးပါ

ဒီလိုဆက်လက်ကြီးထွားအောင် မွေးမြူဖို့အတွက် နောင်နှစ်မှာ မဟာ
စည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ တပည့်ကြီးများ လာရောက်ပြီး တရားစခန်း

ဖွင့်လှစ်ပေးဖို့ အစီအစဉ်တွေရှိကြောင်း သိရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရေရှည် မှာတော့ ဒီတရားစခန်းမျိုးလောက်နဲ့ လောက်ငှမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

တရားတော်ကို တကယ်လိုလိုလားလား ဖြစ်နေကြတဲ့ လူသားများကို အမှောင်ထဲမှာ ပြန်လည် မနှစ်မြုပ်စေလိုပါဘူး။ အမေရိကန် ဓမ္မကလေး သူငယ်တွေကို လွဲမှားတဲ့ အယူဝါဒတွေက သွေးဆောင်ခေါ်ယူသွားဖို့ အသင့် ရှိနေပါတယ်။ သူတို့အတွက် လမ်းချော်စရာအကြောင်းတွေ အများကြီးရှိနေ ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် စစ်မှန်သော ဓမ္မလမ်းညွှန်မှုတွေကို ပေးအပ်ဖို့ လော လောဆယ် လိုအပ်နေပါပြီ။

ကိလေသာရောဂါဆိုးကြီး ဆက်လက် မဖြစ်ပွားအောင် တားဆီးရ ပါမယ်။ မမှန်မကန် ကုသပေးနေတဲ့ ဆေးဆရာတွေရဲ့လက်ထဲကို ကျေရောက် အောင်လဲ ကာကွယ်ပေးရပါမယ်။ မှန်ကန်တဲ့ ကုထုံးတွေနဲ့ ဆရာဝန်တွေ လောလောဆယ် လိုအပ်နေပါပြီ။

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမေရိကန်ကို ကြွရောက် ခဲ့တဲ့ တရားစခန်းနဲ့ မနှစ်က ဆရာတော်ဘုရားရဲ့ တပည့်ကြီး ဖွင့်လှစ်ခဲ့တဲ့ တရားစခန်းတွေကြောင့် ရရှိခဲ့တဲ့ ဓမ္မအင်အား အရှိန်အဟုန်ကို ဆက်လက် ရှင်သန်အောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးကြပါ။ နောင်နှစ်မှာဖွင့်မယ့် တရားစခန်း တစ်ခုတည်းနဲ့တော့ ဖြစ်မှာမဟုတ်ပါဘူး။

“အမေရိကန်မှာ ရိပ်သာခွဲကြီးတစ်ခု တည်ထောင်ဖို့ အရေးတကြီး လိုအပ်နေပါပြီ”

“ဓမ္မရေတွင်းကြီး တူးဖော်ပေးကြပါ”

“ဓမ္မအာဟာရတွေ၊ တရားဆေးတော်တွေ ပိုမိုလိုအပ်နေပါပြီ”

“တရားလယ်ယာမြေကောင်းကို ဆက်လက် ပြုစုပေးကြပါ”

“ယခုအချိန်အခါမှာ ဓမ္မဆေးရုံကြီးတည်ဆောက်ဖို့၊ ဆေးတက္ကသိုလ် ကြီး စတင်ထူထောင်ဖို့ အထူးလိုအပ်နေပါပြီ”

“အမေရိကန် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေကို ကူညီကြပါ”

ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ ကျေးဇူး

အနောက်နိုင်ငံများမှာ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရှဲ့ တရားတော်
တွေ ပျံ့နှံ့အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့တဲ့ အမေရိကန်မှာ ပြီးခဲ့တဲ့ လာမယ့် တရား
စခန်းတွေ ဖွင့်လှစ်နိုင်အောင် ထောက်ပံ့ကူညီ အကျိုးတော်ဆောင်ခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓ
သာသနာ နဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီးကိုလဲ အထူး ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ပြောကြားလို
ပါတယ်။

အမေရိကန်မှာ တရားစခန်းတွေ အစဉ်မပြတ်ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်းအားဖြင့်
စစ်မှန်သောတရားတွေ ထွန်းကားပါစေ။ မွန်မြတ်တဲ့ ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်ဖြင့်
လူသားတွေရဲ့ အတွင်းသန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ ထူပြောသော ကိလေသာတွေမှ
လွတ်မြောက်ချမ်းသာနိုင်ကြပါစေ”

သာဓု...သာဓု... သာဓု ...။

အနာဂတ် သာသနာရေးဆွေးနွေး
လျှောက်ထားချက်များ

အမေရိကန်ရဟန်းတော် ဟောပြောပြီးနောက် ဗုဒ္ဓသာသနာ နဂ္ဂဟ
အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဦးပွင့်ကောင်းနှင့် ရဟန်းတော်တို့ အောက်ပါအတိုင်း လျှောက်ထား
ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ဘုရားတပည့်တော်တို့ ကမ္ဘာ့သာသနာပြု လုပ်ငန်းတွေ
အတွက် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ အဲဒီလို ဆောင်
ရွက်ရာမှာ ဦးပွင့်တို့ အမေရိကန်နိုင်ငံကို ဦးစားပေး
ဆောင်ရွက်ပါ့မယ် ဘုရား။

ရဟန်းတော်။ ကောင်းပါတယ်၊ ဝမ်းသာပါတယ်၊ ဒီလုပ်ငန်းတွေဟာ
မျက်စိကန်းနေသူ တစ်ယောက်ကို မြင်လာအောင် ကုသ
ပေးသလို ကျေးဇူး ကြီးမားလှပါတယ်။ ဒီထက် မွန်မြတ်
တဲ့ လုပ်ငန်းမရှိပါဘူး။

ဥက္ကဋ္ဌ။ တပည့်တော်တို့ရဲ့ အခက်အခဲကတော့ အရည်အချင်းပြည့်ဝ တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော်တွေကို မြန်မာပြည်တွင်း အတွက်တော်ဝင် လုံလောက်အောင် မရရှိနိုင်သေးပါဘုရား။ မြန်မာနိုင်ငံမှာလဲ ဝိပဿနာ အားထုတ်မှုက အလွန်နည်းပါး ပါသေးဘယ်။ အစေရိတန်နဲ့ စာရင်တော့ များတာပေါ့ ဘုရား။ ဒီအတွက်လဲ ကြောင့်ကြ စိုက်နေကြရပါတယ်။

ရဟန်းတော်။ မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးရဲ့ ဘုန်းတော်၊ ကံတော် ဉာဏ်တော်ကြောင့် ဆရာကောင်းတွေ အများကြီး မွေးထုတ်နိုင်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌ။ မှန်ပါဘုရား။ ယခုလဲ တပည့်တော်တို့ ကြီးစားဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ ဟောပြောနိုင်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော်တွေရအောင် ဆောင်ရွက်နေပါတယ် ဘုရား။ (မဟာစည်သာသနာ့ ရိပ်သာတွင် ဓမ္မာစရိယအောင်မြင်ပြီး၊ သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ကျေနပ်လောက်အောင် အားထုတ်ပြီး ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ သင်တန်းတက်ရောက်ပြီးဖြစ်သော၊ သီလခိုင်မာ၍ သာသနာစိတ်ပြင်းပြထက်သန်သော၊ အရွယ်ညီသော လက်ရွေးစဉ် ရဟန်းတော်(၁၀) ပါးအား အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်ကြီးများက လွန်ခဲ့သော (၁) နှစ်ခန့်က စတင်ပြီး အင်္ဂလိပ်စာ သင်တန်းပေးလျက် ရှိလေပြီ။ စာရေးသူ။)

ရဟန်းတော်။ ကောင်းပါတယ်၊ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှုကတော့ အဓိကအချက် မဟုတ်ပါဘူးလေ။ သဘောတရားမိမိနဲ့ တရားကို ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်တွေ သိအောင် ပြသပေးနိုင်ဖို့က အရေးအကြီးဆုံးပါပဲ။ ဒီသင်တန်းဟာလဲ သာသနာ့ဘုန်းကံ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ဘုန်းကံကြောင့် အလွယ်တကူ ပြီးစီး အောင်မြင်သွားမှာပါပဲ။

အောက် (၆) ဦးဖြူတွင် ရှင်ဖြူ-ရဟန်းခံပွဲနှင့် တရားစခန်းဖွင့်ပွဲအထိမ်းအမှတ်
အဖြစ် သာသနာ့အလံတော်ကို ဦးဖြူ၏စော လွင့်တင်နေစဉ်
(ပရိသတ် ၂၀၀-ကျော်၊ သံဃာ ၃၀၊ ၂၅-၇-၇၉)

ဥက္ကဋ္ဌ။ အထူး လျှောက်ထားလိုတာကတော့ တပည့်တော်တို့
ဒီက ဆောင်ရွက်တာလဲ တစ်ပိုင်းပေါ့၊ အရှင်ဘုရားတို့
နိုင်ငံမှာလဲ ဒီကိုလာရောက်ကာ တရားကိုနိုင်နင်းအောင်
အားထုတ်ပြီး ပြန်လည် ပြသပေးနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ
ပေါ်ပေါက်အောင်လဲ ဆောင်ရွက်ကြ စေလိုပါတယ်
ဘုရား။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...

ဗုဒ္ဓအသံစဉ်

သာသနာတည်၍ သာသနာပြု

“ဗုဒ္ဓသာသနံ စီရံ တိဋ္ဌတု” လက်အုပ်ချီလျက် သံပြိုင်ရွတ်ဆိုကြသည်။

အခမ်းအနားပြီးဆုံး၍ သည်တစ်ခါ သံပြိုင်ရွတ်ဆိုပူဇော်ရသော အာသီသ ပတ္တနာသည် ကျွန်ုပ်တို့ရင်ထဲတွင် ခါတိုင်းထက် ပဲ့တင်ခတ်နေပါ၏။ ‘သူတော်ကောင်းဓာတ် တရားမြတ် လွမ်းပတ်ကမ္ဘာတည်ရမည်’ ဟူသော ဆန္ဒမုန်ကား ကျွန်ုပ်တို့ ရင်တွင်းသာမက မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံး၏ ရင်တွင်း မှာ ထာဝစဉ် ကိန်းနေခဲ့သော ဆန္ဒပင်ဖြစ်ပါသည်။

စင်စစ် ကျွန်ုပ်တို့လူမျိုးသည်ကား အလွန်ပင် သာသနာပြုလိုကြသော လူမျိုးများဖြစ်ပါ၏။ ဗုဒ္ဓပွင့်တော်မူခဲ့သည်မှစ၍ ယနေ့ခေတ်အထိ ကျွန်ုပ်တို့ နိုင်ငံသည် သာသနာတော် အဆက်မပြတ် အလွန် သန့်ရှင်းကြည်လင်စွာ ပွင့်ထွန်းခဲ့ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော် (၀၇) အဆုံးအမ တော်တို့သည်ကား တစ်လုံးတစ်ပါဒမျှ ကြားနာခွင့်ရရှိမှုဖြင့်ပင် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခွင့် ရစေပါ၏။ ထိုတရားတော်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးသည်ဆိုလျှင်ကား အထူး ဆိုဖွယ်မလိုချေ။ ဤသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာအများစုတွင် အထူး သင်တန်း ပို့ချဟောပြောရန်၊ နှိုးဆော်ရန်မလို၊ သွေးထဲသားထဲတွင် အလိုလို စိမ့်ဝင် တည်ကိန်းနေပြီး ဖြစ်ပါ၏။

ထိုသို့ သာသနာနှင့်စပ်၍ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ပိုင် ချမ်းသာမှုအမှန်ကို ရကြ သောကြောင့်လည်း မိမိချမ်းသာသကဲ့သို့ သူတစ်ပါးအား ကောင်းစားချမ်း သာစေလိုသော သမ္မာဆန္ဒမုန်ရှိကြသည့် မြန်မာအမျိုးသားတိုင်း သာသနာ တော်ကို ပြန့်ပွားစေလိုကြပါ၏။ သာသနာပြုလိုကြပါ၏။ ခေတ်အဆက်ဆက် ကပင် ကိုယ်တိုင်လည်း သာသနာတည်၍ သူတစ်ပါးကိုလည်း သာသနာတည် စေကြပါ၏။

ရတနာပုံခေတ် အောင်ပွဲ

အလျဉ်းသင့်၍ ဆိုရဦးတော့မည်။ လွန်ခဲ့သော အနှစ်တစ်ရာကျော်က မြန်မာတို့ကို မယဉ်ကျေးသော လူမျိုးစုဟု နှယ်ချဲ့ဥပါယ်ရှင် တစ်စုတို့က အကြောင်းပြကာ မြန်မာနိုင်ငံကို သိမ်းယူခဲ့ပါ၏။ ထိုမတိုင်မီလေးတွင် ပဉ္စမ သံဂါယနာတင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး၏ ပိဋကတ်တော် ပေမူတို့သည်

အင်္ဂလန်ပြည် ဝိတိုရိယဘုရင်မ၏ စာကြည့်တိုက်တော်သို့ သာသနာပြုကြွတော် မူခဲ့သည်ကို သူတို့ နောင်မှ သတိရရှာလေ၏။

မြန်မာနိုင်ငံကို ဗြိတိသျှတို့သိမ်းယူပြီးနောက် ပညာတတ် အနောက် တိုင်းသားတို့ ဝင်ရောက်လာသောအခါ အရိုင်းအစိုင်းဟူသော ယခင်က နား လည်ခဲ့သော မြန်မာတို့ပြည်တွင် နှစ်ပေါင်း ထောင်ချီ၍ ယဉ်ကျေးခဲ့သော မြန်မာ့ဖီလော်ဆော်ဖီနှင့် အနုပညာလက်ရာတို့ကို တအံ့တဩ တွေ့ရှိရကာ ပညာယူ၍မကုန် ဖြစ်ရ၏။ အချို့ ကျောက်စာဝန်ဖြစ်ကြ၏။ မြန်မာ့သမိုင်းကို အမှန်မမြင်နိုင်ဟု မြန်မာသမိုင်းပညာရှင်တို့ လက်ညှိုးထိုးခံရသော သမိုင်း ပါမောက္ခကြီး မစ္စတာလုစ်သည်ပင် “ငါ့သေရင် ဗမာပြည်မှာပဲ လူပြန်ဖြစ် ချင်တယ်”ဟု တောင့်တရတော့၏။

ဤမယဉ်ကျေးသေးဟု ဆိုကြကုန်သော မြန်မာတို့၏ ပဉ္စမသံဂါယနာ တင် ကျောက်စာတော်များသည်လည်း ဘိလပ်ရွှေပြည်တွင်ရှိ ပီ-တီ-အက်စ် ခေင် ပါဠိစာတော်မှအသင်းကြီး၏ ထောက်တည်ရာ ဖြစ်ခဲ့၏။ ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကား မြန်မာပြည်တွင်းမှာ သီတင်းသုံးလျက် ဥရောပ ကို အလင်းပြတော်မူခဲ့ပါ၏။ ထို့နောက် အာနန္ဒာမေတ္တယျ စသော အင်္ဂလိပ် အမျိုးသားတို့ မြန်မာပြည်တွင် လာရောက်ရဟန်းခံပြီး အင်္ဂလန်သာသနာကို အညွှန်လူစေခဲ့ပြန်ပါ၏။

ယနေ့ အင်္ဂလန်ကား မူလတန်းမှ တက္ကသိုလ်အထိ ဗုဒ္ဓဘာသာကို လေ့လာ၍ နေကြလေပြီ။

စစ်သမိုင်းပညာရှင်များ၊ စစ်ဘုရင်များက စစ်ပွဲဆိုသည်မှာ အယူဝါဒ ရေးရာ (ဝါ) ဖီလော်ဆော်ဖီတိုက်ပွဲဟူသော ဖွင့်ဆိုကြပါ၏။ အကြွင်းမဲ့ အောင် နိုင်သော စစ်ပွဲဆိုသည်မှာ မြေကိုသိမ်းပိုက်နိုင်ခြင်း မဟုတ်၊ သဘောတရား ရေးရာ လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း စစ်သမိုင်း၏ စာမျက်နှာများက ပြောကြားလျက် ရှိပါ၏။

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ စစ်ပွဲတွင် မြန်မာဘုရင်သည် အင်္ဂလိပ်တို့နောက်သို့ ပါတော်မူခဲ့ပါ၏။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် မြန်မာ့မြေကို ရာစုတစ်စုနီးပါး သိမ်းပိုက် ခဲ့ပါ၏။ သို့သော် မည်သူ နိုင်ခဲ့ပါသနည်း။

သာသနာ ၂၅၀၀ ခေတ် မော်ကွန်း

ဤသို့ သာသနာတော်ခေတ် စော၍ အဆက်မပြတ်လည်း ရှင်သန် တိုးတက်ခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံဝယ် သာသနာ ၂၅၀၀ ခေတ်တွင်လည်း အလွန်ပင် အရှိန်အဟုန်ကြီးမားစွာဖြင့် တိုးတက်ပွင့်ထွန်းခဲ့ပါ၏။ ပရိယတ် ပဋိပတ်မျှသာမက ပဋိဝေဓသာသနာပါ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသောကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။

ယနေ့ခေတ်၏ မြန်မာသာသနာအခြေအနေကို ကျွန်ုပ်တို့၏အမြင်မျှဖြင့် မတင်ပြလိုပါ။ သာသနာ (၃)ရာစုမှ စတင်ပြီး ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာ ခံတပ်ကြီးဟု ထင်ရှားခဲ့သော သီဟိုဠ်မှ သံဃာ့ခေါင်းဆောင် မထေရ်ကြီး တစ်ပါး၏ သုံးသပ်ချက်ကိုသာ တင်ပြလိုပါ၏။

ထိုဆရာတော်ကြီးကား ဆဋ္ဌသံဂါယနာတွင် သီဟိုဠ် သံဂီတိ ကာရက သံဃာ့ ကိုယ်စားလှယ် ခေါင်းဆောင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အာနန္ဒမေတ္တယျပင် ဖြစ်ပါ၏။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သံဂါယနာပွဲအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကြာမြင့်စွာနေထိုင်ခဲ့ရ၏။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးရာကား ရန်ကုန်မြို့ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာအတွင်း စံကျောင်းတွင်ဖြစ်၏။ ဆရာတော်ကြီးသည် မြန်မာ ရဟန်းတော်များ၊ လူ့ယောဂီများစွာတို့နှင့် နီးကပ်စွာ ထိတွေ့ဆက်ဆံ ခွင့်ရခဲ့၏။ မဟာစည်ဆရာတော် စသော ဆရာတော်ကြီးများနှင့်လည်းနီးနှော ခွင့်ရခဲ့၏။ ထိုနောက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မြန်မာ့ သာသနာအပေါ် အမြင်ကို ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓဘာသာခေါင်းဆောင်များ၏ အလယ်တွင် အောက်ပါ အတိုင်း သုံးသပ်ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ကမ္ဘာ့ ဦးဆောင်လမ်းညွှန်နိုင်ငံ

“မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗုဒ္ဓကဏ္ဍတော် မြင့်တင်ပြန့်ပွားရေး မျက်မှောက် လုပ်ဆောင်ချက်များအရ သီဟိုဠ် စသော ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတို့၏ ဦးဆောင်လမ်းညွှန် နိုင်ငံအဖြစ် ရောက်ရှိလာပါသည်။”

“ယခုအခါ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ထွန်းကား၍ သူတော်ကောင်း တရား များ ပြန့်ပွားလာစေရန် ရဟန်းရှင်လူတို့၏ ထက်သန်အားသစ်မှုများမှာလည်း ကမ္ဘာနှင့်အဝန်း ဆင့်ကဲ ဆင့်ကဲ တိုးတက်လာနေရိပ်ရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့

အထင်သော်... မဝေးတော့သော အနာဂတ်ကာလ တချိန်ချိန်မှာ ဗုဒ္ဓသာသနာ တော်သည် တစ်ကမ္ဘာလုံးကိုပင် တစ်ကျော့ပြန့်လွှမ်းသွားပါလိမ့်မည်။

“ထိုအခါ မြန်မာနိုင်ငံသည် မိမိဆောင်ရွက်ချက်အားလျော်စွာ ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံအားလုံး၏ သေးစားရိညွတ်ခြင်းကို မလွဲမသွေ ထိုက်ထိုက်တန်တန် ခံယူရ ပါလိမ့်ဦးမည်။

ရတနာသုံးပါးကျေးဇူး

“မြန်မာလူမျိုးတို့၏ တိုးတက်မှုဟူသမျှသည် ဗုဒ္ဓဝါဒ၌သာ အခြေခံ၍ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ကျရှုံးခြင်းပင်ဖြစ် ပါတော့သည်။

“ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းမှာကဲ့သို့သော ဆင်းရဲဒုက္ခမျိုးစုံကိုပင် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ စွန့်စွန့်စားစား၊ နိုးကြားထကြ၊ ဇုံလုံ့လဖြင့် ကြံကြံခံ တော်လှန်လှတ်မြောက် နိုင်ခဲ့ကြသည်အထိ မြန်မာလူမျိုးတို့အား သူရသတ္တိနှင့် ခံနိုင်စွမ်းရည်အင်အား များကို ပေးခဲ့သည်မှာ ယင်းသည့် ဗုဒ္ဓဝါဒသာလျှင် ဖြစ်ပါသည်။

“လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည်နှင့် အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးရေးဟင်္ဂျေကျေးမှုနှင့်အတူ သံဂါယနာတင်ခြင်း၊ သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားမြဲ ပြန့်ပွား အောင် ဆုံးဖြတ် လုပ်ဆောင်လိုက်နိုင်ခြင်းမှာလည်း ကွက်တိ လုပ်ရပ်မှန်ဖြစ်၍ ကမ္ဘာကို မြန်မာကိုက စံနမူနာ ပြုလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါတော့သည်။

ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ

“သာသနာဟူသည် သုံးမျိုးရှိရာ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်နှစ်မျိုးမှာ အခြား ထေရဝါဒနိုင်ငံများမှာလည်း အတန် ကျေနပ်ဖွယ် ဧတ္တမြင်ရပါ၏။ သို့သော် ပဋိဝေဓသာသနာမှာမူကား ချို့ တဲ့လျက်ပင် ရှိနေခဲ့ကြပါသေးသည်။

“မြန်မာနိုင်ငံမှာကား ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်သာမက ပဋိဝေဓပါ ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်နေကြောင်း ရဲရဲကြီးပြောဝံ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မြန်မာ နိုင်ငံတွင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးများ အနှံ့အပြားရှိနေကြမည်ကို ကျွန်ုပ်အနေ ဖြင့် အကြွင်းမဲ့စိတ်ချယုံကြည်နေပါသည်။

ဗုဒ္ဓဝါဒကို လေ့လာလိုပါလျှင်

“ဤသို့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးများ ရှိနေခြင်းကလည်း ကမ္ဘာမှာ မြန်မာက အသာစုနေကြောင်း ထင်ရှားစေပါသည်။ ထိုအချက်မျှဖြင့် ဤ မည်သော မြန်မာတို့အဖို့ အံ့ချီးဖွယ်မရှိပါ။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ အလေး အနက် ကပ်ဝပ်ခံယူထားသူများပင် သာသနာတော် ဆင်းရဲချမ်းသာ၊ ဥစ္စာနည်းများမဟူ၊ အသက်ကိုပင် စွန့်လှူ၍ အောင်ရှိနေသော လူမျိုးများဖြစ် ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဖြစ်ထိုက်၍ ဖြစ်ပေါ်လ ရသော ဆိုထုံးတမ်းစု တွင်ရှိနေပါသည်—

“သင်သည် ဗုဒ္ဓဝါဒကို အမှန်တကယ် စိတ်ပ ဖြတ်နိုး၍ လက် တွေ့ကျကျ အဟုတ်ကျင့်ကြံသည်ကိုလေ့လာလိုပါလျှင် မြန်မာ နိုင်ငံသို့ သွားပါ”

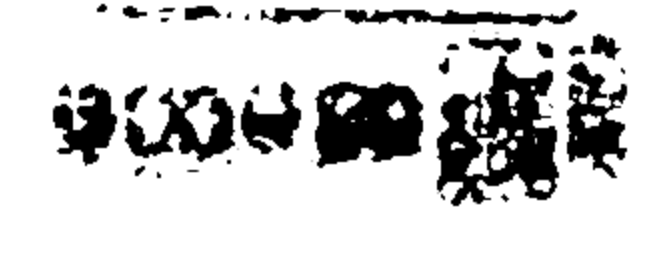
(၁၇၊ ၅၊ ၁၉၅၄-၅၆ ဆဋ္ဌသံဂါယနာမှတ်တမ်းမှ။)

အဟုတ်သိ၍ အဟုတ်ယုံသော ဆရာတော်ကြီး

သီဟိုဠ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏အမြင်ကားကြည်လပ်ပြတ်သားလှပါ၏။ သာသနာတော်ကိုမြတ်နိုးသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သာသနာတော် ထွန်းကားရာ ဤ မြန်မာနိုင်ငံကိုလည်း မြတ်နိုးတော်မူပါ၏။ သီဟိုဠ်ရောက် မြန်မာရဟန်းတော်များကိုအထူးကူညီစေခင့်ရှောက်တော်မူလေ့ရှိပါ၏။ မြန်မာ့ သာသနာတော်ကိုလည်း နှစ်ထောင်းအားခု တဖူဖူ ထုတ်ဖော်ချီးကျူးတော် မူလေ့ ရှိပါ၏။

မြန်မာနိုင်ငံပရိယတ်သာသနာနှင့်စပ်၍လည်း “မြန်မာနိုင်ငံမှာပိဋကတ် သုံးပုံဆောင် ဆရာတော်နှစ်ပါး တွေ့ခဲ့ရတယ်” ဟု ထုတ်ဖော် မိန့်ကြားလေ့ ရှိပါ၏။ ထိုခေတ်က မင်းကွန်းမွေ့နားဒ အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ဆရာတော် ဘုရားကြီး တစ်ပါးသာလျှင် ‘တိပိဋကဓရ’ ချဲ့တော် ရရှိသေးသော်လည်း မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကိုပါ ထည့်သွင်းရည်ညွှန်း ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မြန်မာ့သာသနာကို အဟုတ်သိ၍ အဟုတ် ယုံကြောင်း သူ၏ အပြောနှင့်အလုပ်က သိသာထင်ရှားစေခဲ့လေပြီ။

အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ မန်ဆာချူးဆက်ပြည်နယ်၊ ဘယ်ရီမြို့ရှိ
ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန (Insight Meditation Society)

ကိုယ်ပိုင်အင်အား မြင့်မားစွာ

မြန်မာနိုင်ငံ ပဋိပတ် သာသနာတော်နှင့် စပ်၍လည်း ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံမှ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော်များကို ပင့်ဆောင်၍ (သီဟိုဠ် ရဟန်းတော်အချို့ အပြင်းအထန် ဆန့်ကျင်သည်ကိုပင် သည်းခံ၍) သီဟိုဠ်တွင် သတိပဋ္ဌာန်ရိပ်သာများဖွင့်လှစ်ပေးရာ၌လည်း အထူးအားပေးတော်မူခဲ့ပါ၏။

သာသနာတော်ကို အစဉ်ဦးတိုက်၍ နေထိုင်ကြသောကြောင့် မြန်မာကို ကမ္ဘာက ထိုက်တန်စွာ နေရာပေးလာရကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ အမြင်မျှ တင်ပြ

ခဲ့လေပြီ။ ဤသည်မှာ 'တို့ဗမာ' ဟု ဇာတိမာန်တံခွန်လွှာက ဝင်ကြားရုံအတွက် မျှသာ ဖော်ပြ ရေးသားနေခြင်း မဟုတ်ပါ။ ကမ္ဘာ့အားအကိုးခံ မြန်မာတို့ မည်မျှ တာဝန် ကြီးမားလာကြောင်း သိမြင်ကြစေလိုရင်းသာ ဖြစ်ပါ၏။ ကမ္ဘာနှင့်ချီ၍ အားကိုးလောက်သော အရှင်မြတ်များ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက် ရေးအတွက် ပင့်လျှောက် တောင်းဆိုချက်ဟုလည်း သတ်မှတ်နိုင်ပါ၏။

အနန္တကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရား၊ ဝေဘူဆရာတော်ဘုရား၊ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား စသော ကျေးဇူးရှင်ကြီးများကား တာဝန်နှင့် လာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များပီပီ တာဝန်ကျေခဲ့ကြလေပြီ။ သာသနာ့ကျက်သရေ ဆောင် တောင်ပုလုဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ သက်တော် (၉၀) ပင်နိုးပြီဖြစ်သော ဦးသေဠိလဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့ကား အရွယ်တော်နှင့် ခန္ဓာကိုယ် ကျန်းမာ ရေးကိုပင် အလေးမမူအား (ဤစာကို ရေးသားနေသော အချိန်တွင်ပင်) အနောက်ကမ္ဘာတစ်လွှားသို့ ကြွချီကာ သာသနာ့ဝန်ကို အားသွန်ထမ်းဆောင် တော်မူကြဆဲ ဖြစ်ပါ၏။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးများကား အချို့ လွန်တော်မူကြပြီ။ အချို့ အရွယ်တော် ထောက်ကြလေပြီ။ ယနေ့သည်ကား ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ 'ဓမ္မဒါယာဒ' တရားအမွေခံ တပည့်ကြီးများက ဆင့်ကမ်း တာဝန်ယူရမည့် အချိန်ဖြစ်ပါ၏။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ဘုန်းတော်၊ ကံတော်၊ ဉာဏ်တော် တို့၏ အရိပ်ကို ခိုကာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ ခုတ်ထွင် ရှင်းလင်းခဲ့သော လမ်းကြောင်းကို ဆက်လက် ခိုင်မာအောင် တိုးချဲ့ စောင့်ရှောက်ရမည့်တာဝန် ကား လွန်စွာ ကြီးလေးလှပါဘိတောင်း။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများကိုယ်တိုင် အမှီခိုပြုခဲ့ကြသော "ဓမ္မ" တည်းဟူသော ကိုယ်ပိုင်အင်အားကိုသာ မြင့်မား အောင် ထူထောင်နိုင်ကြပါလျှင် ဤ ကြီးလေးသော တာဝန်ကို လွယ်ကူစွာ ပြီးမြောက်အောင် ထမ်းဆောင်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

ပြဆိုခဲ့သော အမေရိကန်ရဟန်းတော်နှင့် အမျိုးသမီးယောဂီတို့ တင်ပြ သည့် အနောက်ကမ္ဘာက သာသနာ့အခြေအနေနှင့် တောင်းဆိုချက်များသည် ကား ယနေ့ မြန်မာတို့၏တာဝန်ကို ထပ်လောင်းနှိုးဆော်လျက် ရှိလေပြီ။

အိမ်ရှင်တင်္ဂလား ဧည့်သည်တင်္ဂလား

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ်ကျော်က ရဟန္တာ အရှင်မြတ်ကြီး တစ်ပါးသည် ဤသို့လျှင် ဗျာဒိတ်တော် ထားခဲ့ပါ၏။

“သာသနာတော်ကြီးကတော့ အလွန်ကို အားရစရာ ကောင်းတယ်။ တစ်နေ့တော့ဖြင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီး၊ ဘာသာခြား လူမျိုးခြားတွေဟာ ဒီက သတင်းတွေ ကြားကြလိမ့်မယ်။ ကြားရတော့ သူ့ထက်ငါ ဦးအောင် လာကြမှာ”

“လာရောက်ပြီး လက်တွေ့ လုပ်ကြည့်ကြတော့ သူတို့အတိုင်းမသိ ဝမ်းသာကြလိမ့်မယ်။ တို့မလာခင်တုန်းက ကြားတာထက်တောင် သာလွန်မြင့်မြတ်နေပါကလားဆိုပြီး ဒီတရားတွေကို ရအောင်ကို ယူကြလိမ့်မယ်”

“ရပြီးတော့လဲ ကိုယ်တစ်ဦးတည်း ဝှက်ပြီး မခံစားဘူး။ ကိုယ့်ဆွေမျိုးတွေကိုလဲ ဝမ်းသာအားရ ပြန်ပြီး ပေးကြလိမ့်မယ်”

ထိုအရှင်မြတ်ကြီး ရည်ညွှန်းမိန့်ကြားခဲ့သော “တစ်နေ့တော့” ဟူသည် မှာ ယနေ့မဟုတ်ဟု မည်သူ ငြင်းဆိုနိုင်ပါအံ့နည်း။

ဤ၌ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မိန့်တော်မူချက် တစ်ခုကိုလည်း ဖော်ပြလိုပါ၏။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး လွန်တော်မူခါနီး ရက်ပိုင်းက ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ ဖလံယဉ်ဓမ္မာရုံကြီးတွင် “ဓမ္မစကြာတရားတော်ကြီး” ကို ဟောကြားခဲ့ပါ၏။ ဓမ္မစကြာတရားတော်ကြီးကား ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ စတင် ဖွင့်လှစ်စဉ် (၁၃၁၁) ခုနှစ်ကလည်း ဤသုတ်ကို ဟောကြားပြီး ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါ၏။ အခြားအရပ်ဒေသများတွင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန အသစ်ဖွင့်လှစ်တိုင်းလည်း ဤသုတ်ကိုသာ ဟောကြားဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါ၏။ အခြားဌာနများတွင်လည်း အကြိမ်များစွာ ဟောကြားခဲ့ပါ၏။ ဓမ္မစကြာတရားတော် အကျဉ်းချုပ်ကို မြန်မာ့အသံမှလည်း အသံလွှင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါ၏။ နောင်သော် ၁၃၂၄ ခု တော်သလင်းလကွယ်နေ့မှ တန်ခူးလပြည့်နေ့အထိ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ထိုတရားတော်ကို သာသနာ့ရိပ်သာ ဖလံယဉ်ဓမ္မာရုံ တွင်ပင် ရှစ်ပိုင်းခွဲကာ ထပ်မံ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါ၏။ ထိုတရားတော်ကို အသံသွင်းပြီး စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

ဤမျှ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အလေးအမြတ်ပြုသော တရားတော်ကို ထိုအချိန် လွန်တော်မူခါနီး ရက်ပိုင်းက ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားရာတွင် ပုံနှိပ်ထားသော စာအုပ်ကိုသာ ဖွင့်ဖတ် ဟောကြားတော်မူခဲ့၏။ ထိုဓမ္မစကြာ တရားတော်စာအုပ်ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကိုင်တွယ်ကာ စေ့ စေ့ စပ် စပ် ကြည့်ရှု စဉ်းစားပြီး အောက်ပါအတိုင်း လေးလေးကြီး မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါ၏။

“အင်း....ဒါတွေက နောင်တော့ သိပ် အဖိုးတန်မှာ”

“အင်း....ဒါတွေက နောင်တော့ သိပ် အဖိုးတန်မှာ”

အသိဉာဏ် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း၍ လင်းလင်းချင်းချင်းကြီး သိမြင်တော် မူသော သူတော်ကောင်းကြီးများ၏ စကားကို ကျွန်ုပ်တို့ ဘာသာပြန်ဆိုရန် အရာ မဟုတ်ချေ။ သိသောသူသည်သာ သိကြပေသည်။

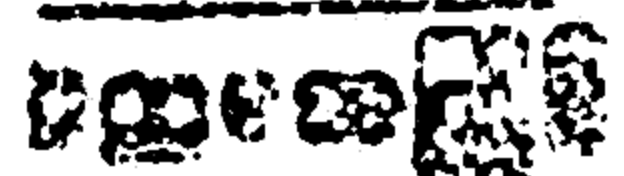
မည်သို့ဆိုစေ ယနေ့ခေတ်အခါတွင်လောဘ၊ဒေါသ၊မောဟတို့ကြောင့် ပိန်းပိတ်အောင် မှောင်ကျနေသော ကျွန်ုပ်တို့ ကမ္ဘာမြေကြီးတွင် လူများစု မသိမြင်ကြသေးသော်လည်း အလွန်လင်းချင်းသောနေမင်းကြီးတစ်ဆူထွက်ပြု၍ လာနေသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ ရှေး အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ်များ၏ ဉာဏ်တော်တွင် တွေ့မြင်ပြီးဖြစ်သော ‘ကမ္ဘာသစ်ကြီး’ ဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ခေတ်သာလျှင်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်ပါ၏။ ထိုကမ္ဘာသစ် သည် သာသနာ (ဝါ) မြန်မာတို့၏အင်အားကို ပိုင်လျှောက် တောင်းဆိုနေ ကြောင်း လက်ရှိ ကမ္ဘာ့အသံတို့က ထောက်ခံပြောကြားလျက်ရှိနေပါသည်။

မျက်စိနားရှိသောလူမျိုးအသီးသီးသည် ရှေးခဟောင်းမြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု ဟုသာ ယခင်က သူတို့နားလည်ခဲ့သော စေတီ၊ ပုထိုးခဟောင်းများအကြားတွင် နက်ရှိုင်းစွာ ကိန်းဝပ်တော်မူနေသော မြန်မာ့ရတနာအစစ်ကို ယခု သူတို့တွေ့ရှိ ကြလေပြီ။ ပိုင်ဆိုင်ရန် ကြိုးစားကြလေပြီ။ ဖြန့်ဝေရန် ကြိုးပမ်းကြလေပြီ။ တသိ တတန်းကြီး လာနေကြလေပြီ။ နောင်လည်း လာကြပေဦးမည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏နှလုံးသားတွင်ကားကျေးဇူးရှင်ဝေဘူဆရာတော်ဘုရား ကြီး မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သော ဗျာဒိတ်တော်စကားများသည်သာရစ်ဝဲလျက်ရှိပါ၏။ အချိန်အခါ ကမ္ဘာထုတ်ချင်း ဖောက်ထွင်းသိမြင်တော်မူသော ထိုသည့် အရှင် မြတ်ကြီးက အနာဂတ် သာသနာတော်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာများအား အောက်ပါအတိုင်း တာဝန်ချထားပေးတော်မူခဲ့ပါ၏။

“အိမ်ရှင်တော်ကလဲ သူတို့လိုချင်တာပေးနိုင်အောင် လုပ်ကြ ရလိမ့်မယ်၊ ဧည့်သည်လာရင် ပြုစုရမှာက အိမ်ရှင်တာလား၊ ဧည့်သည်တာလား”

ဂါမဏိ
၁၉၈၅၊ ဩဂုတ်လ ၁၆-ရက်၊

ကိုယ်ပိုင်သိမှ သဒ္ဓိဋ္ဌိက

- ဒါနကို သဘောပေါက်သည် အထိ လုပ်ဖူးက မလှုပ် မနေနိုင်။
- သီလကို ကိုယ်ပိုင် ခံစားမှုရှိအောင် ကျင့်သုံး ဖူးက မစောင့်ဘဲ မနေချင်။
- ဘာဝနာကို ကိုယ်တွေ့ အသိ အမြင် ဆိုက် အောင် ရှုမှတ်ဖူးက မရှုမှတ်ဘဲ မနေနိုင်။

ထို‘မနေနိုင်သောအဆင့်’ သို့ မရောက်သေး သမျှ မည်သည့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာမျှ သိသိ သာသာ အကျိုးမပေး၊ အလှုပ်မခံ။

(ဝေဖန်နှာ ၂၆၂-၅)

ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်

၏

ဓမ္မဒူတ

(ဒုတိယအုပ်)

ဆက်လက်ထွက်လာမည့် ဓမ္မဒူတ (ဒုတိယအုပ်)တွင် အခန်း ၅-ခန်း အလိုက် ရတနာသုံးပါးနှင့်စပ်သော အောက်ပါ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်မှန်များကို ဖတ်ရှုရပါမည်။

- ၁။ ရှိသမျှ အကုန်လှူသော ပါမောက္ခကြီး။
- ၂။ သံတော်ဆင့် မင်းကတော်ကြီး အဖွားသစ်။
- ၃။ နေ့စဉ် ပိဋကသုံးပုံကို ရှုတ်ဖတ်ပူဇော်သူများ (တိပိဋကဓရ ဆရာ တပည့်)။
- ၄။ သတ်၍မသေနိုင်သော ပဉ္စင်းလောင်း ဗိုလ်ချုပ်။
- ၅။ သတိပဋ္ဌာန်နှင့် ခွဲစိတ်ကုသခံမည့် ဒေါက်တာ။
- ၆။ အင်းဝမြို့ ဘုန်းကြီးလူထွက် ဆရာနှင့် ကျောင်းထိုင်ပြိတ္တာ။
- ၇။ ဝဋ်နှင့် ကြမ္မာ မလွတ်သာ။
- ၈။ အိုနာကျိုးကန်း ကံအစွမ်း။
- ၉။ မိဘကိုဆဲ၍ လောကရဲခံရသူ ဖွားရှင်တို့ သားအဖ။
- ၁၀။ အမေ့မေတ္တာ၊ အဖွယ်မေတ္တာ။
- ၁၁။ မြင်ကွန်းမြို့ ဆီဆုံဆရာကြီး ဆရာကြင်၏ ထမင်းတစ်လှက် ကုသိုလ်။

- ၁၂။ ယောဂီဘုန်းတော်ကြီး ဦးပဏ္ဍဝ။
- ၁၃။ ဗုဒ္ဓါနံ ဇီဝိတဿဝတ္ထု။
- ၁၄။ အဋ္ဌာနမေတံ ဝတ္ထုများ။
- ၁၅။ ရှိခိုးကန်တော့။
- ၁၆။ အရဟံဂုဏ်တော်ဖြင့် မှန်တိုင်းကို ဖြိုခွင်းသူ။
- ၁၇။ စစ်တွေ့မှန်တိုင်းနှင့် ရတနာသုံးပါးကံလှိုင်း။
- ၁၈။ အတိတ်ကံကိုကြည့်၍ဆေးကုသူ (အမေရိကန်မှ အမြင်ပေါက်သူ 'အဂ္ဂါကေစီ')
- ၁၉။ ဗန်းမောက်မြို့နယ်မှ ရဟန္တာဟု ကျော်ကြားသော အရည် ဝါသီ ဝေ့သုက္ခိဆရာတော်။
- ၂၀။ ဟန်လင်းသစ်ဆိမ့်ကြီးဆရာတော်ညီနောင် (ရဟန္တာအရှင်ဇဝန နှင့် အရှင်ဝိသုဒ္ဓါစာရ)
- ၂၁။ မောင်းထောင်သူဌေး (ဦးမြရာနှင့် စစ်ကိုင်း မန်ကျည်းစဉ် သူဌေး။)
- ၂၂။ တောပန်း မတင်ကြည်။
- ၂၃။ ငရဲပြန် ပုဏ္ဏားမောင်နှစ်မ။
- ၂၄။ ကိုယ်ပိုင်အသိဖြင့် ဘာသာပြောင်းသူ ဦးကာဆင်နှင့် မူဆလင် ကုန်သည်ကြီးတစ်ဦး။
- ၂၅။ သတိပဋ္ဌာန်နှင့်ဆေးကုနေရသော အင်္ဂလန်မှအထူးကုပါရဂူကြီး။
- ၂၆။ အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် နေရူး၊ ဒု-သမ္မတကြီး ရာဒါခရစ်ရှန် စသော အမြင်ကျယ်သော အိန္ဒိယ ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ ဗုဒ္ဓဝါဒအပေါ် သဘောထား။
- ၂၇။ မဇ္ဈိမဒေသ ဗုဒ္ဓပွင့်ရာ အိန္ဒိယ၌ သာသနာမျိုးစေ့ပြန်ချသူ 'ဦးစန္ဒြမဏိ (သာသနာ့အာဇာနည်) ဗာဗာဂျီး' စသည်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သာသနာသမိုင်းဝင် ဖြစ်ရပ်မှန်များကို မှတ် တမ်းတင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်

ရေးသားပြုစုသော ထွက်ပြားကျမ်းစာများ

ရတနာသုံးပါးကျေးဇူး (ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုများ)

● သားသမီးငယ်များအား စစ်မှန်စင်ကြယ်သော ဗုဒ္ဓအမှုကို ပေးလိုသော မိဘတိုင်းအတွက် ဘာသာရေးအခြေခံ အနိမ့်ဆုံးအဆင့်မှ သမထဝိပဿနာ အလုပ်ခွင်အထိ လက်တွေ့ကျသော ကျင့်စဉ်များ၊ ဒါနတန်ခိုး၊ သီလတန်ခိုး၊ မေတ္တာတန်ခိုး၊ သစ္စာစွမ်းရည်....မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင် အားကျဖွယ်၊ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုပေါင်း ၄၀-ခန့် ပါဝင်သည်။ လူတိုင်းအတွက် ကြီးပွားချမ်းသာရေး ကျမ်းကြီးဟု ဆိုနိုင်သော ‘ဆုတောင်းခန်း မြင်ကွင်းကျယ်’ စသည်ဖြင့် စာမျက်နှာ ၅၀၀-ကျော်။

(၃၀-ကျပ်)

အနာဂါမ် ဆရာသက်ကြီး

● အာနာပါန၊ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ကို စာဖတ်တတ်သူတိုင်း နားလည်အောင် အရှင်းဆုံး ရေးထားသောစာအုပ်။ သူ့ဘဝ-သူ့တရားနှင့် သူ့ကျေးဇူး အပိုင်းကြီးသုံးပိုင်း၊ နိုင်ငံရပ်ခြားမှ ပါမောက္ခကြီးများ၊ ပါရဂူကြီးများပင်လျှင် ဆရာသက်ကြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းဖြင့် ထူးခြားစွာ ပြောင်းလဲသွားကြပုံ ကိုယ်တွေ့ ရေးသားချက်များ၊ သမိုင်းဝင် ဓာတ်ပုံများကို ကြွေရောင်စက္ကူချောဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။

(၂၀-ကျပ်)

မေတ္တာဝါဒ (မြဟ္မဝိဟာရအဖွင့်)

နိကာယ်ငါးရပ်လာ မေတ္တာ၏ စွမ်းအားသတ္တိထူးများကို ဖော်ပြ၍ သိပ္ပံပညာ စိတ်ပညာတို့နှင့် နှိုင်းနှိုင်းစစ်ထမ်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများစွာ တို့၏ မေတ္တာလက်ပေ့ အသုံးချပုံများ၊ ကမ္ဘာဦးခေတ်မှ ယနေ့ခေတ် အထိ ထူးခြားသော မေတ္တာကိုယ်တွေ့ဇာတ်လမ်းများ၊ မေတ္တာဓာတ် ရိုက်ပုံ၊ မေတ္တာစျာန် ထူထောင်နည်း၊ မေတ္တာစျာန်မှ ဝိပဿနာ တက်ပုံ... မေတ္တာနှင့်စပ်၍ အရှင်းလင်းဆုံး၊ အလေးနက်ဆုံး၊ အလွယ် ကူဆုံး စာအုပ်။

(၂၂-ကျပ်)

သီဟိုဠ်ခေတ် စံတော်ဝင်အရိယာများ

ဤစာအုပ်ကား 'ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ထူး' ပထမတွဲအဖြစ် သမိုင်းကွင်းဆက် များနှင့်တကွ ဟန်လင်း၊ ဗိဿနိုး၊ သရေခေတ္တရာ ရှေးဦး မြန်မာ့ သာသနာကို နောက်တွေ့ သမိုင်းပစ္စည်း အထောက်အထားများ၊ ဓာတ်ပုံ၊ မြေပုံများဖြင့် တခမ်းတနား ဖော်ပြထားသည်။

အရှင် မဟာဗုဒ္ဓသောသနှင့် အဋ္ဌကထာသမိုင်း၊ သီဟိုဠ် မြန်မာ ဆက်ဆံရေး၊ သီဟိုဠ်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ၊ တရားအတွေ့အကြုံများ၊ သီဟိုဠ် သာသနာဝင်အပြည့်အစုံ၊ ထေရဝါဒသည် ဟိနယာနမဟုတ်၊ ရှင်ဥပ ဂုတ်ကား မဟာယာန၊ ဂေါတမဗုဒ္ဓသည် ဗမာလူမျိုး... စသော သမိုင်းစိစစ်ချက်၊ ဗုဒ္ဓဝါဒရေးရာ သဘောတရား စိစစ်ချက်များ များစွာပါဝင်သည်။

(၅၀-ကျပ်)

ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူလေ့ရှိသော

တရားအနှစ်သာရများ

THE ESSENCE OF
BUDDHA DHAMMA

By

The Venerable Webu Sayadaw.

သုံးဘာသာ—

* မြန်မာ

* ပါဠိ

* အင်္ဂလိပ်

[တစ်အုပ် ၂-ကျပ်၊ ဓမ္မဒါနပြုလိုသူများ အထူးနှုန်းပေးပါသည်။

ရဟန္တာ နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ

ဟန်လင်း၊ သရေခေတ္တရာ ပျူခေတ်မှ မျက်မှောက်ခေတ်အထိ မြန်မာ နိုင်ငံ၌ ထွန်းပေါ်ခဲ့သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးပေါင်း များစွာ၏ ထေရုပ္ပတ္တိနှင့် ကျင့်စဉ်များ၊ သာသနာရေးစီးကြောင်းနှင့် မဟာယာန အမူအကျင့်၊ ဂိုဏ်းဂဏ အဓမ္မဓာတ်များအကြောင်း ခြေခြေမြစ်မြစ် စိစစ်ပြထားသည်။ အလုပ်ခွင်သင်ခန်းစာ ရယူမှုကို ဦးစားပေး၍ ရေးသားထားသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးများ၏ ပုံတော်များလည်း ဖော်ပြထားရာ သင့်အိမ်၌ အမြဲပူဇော်ထားသင့်သော စာတစ်အုပ်။

(၅၅-ကျပ်)

မှတ်ချက်။ ။ အမြို့မြို့ကိုယ်စားလှယ်များထံတွင် မရမှသာလျှင် အောက်ပါအတိုင်း လိပ်စာတပ်၍ မှာကြားပါ။

ဗုဒ္ဓအသံစာပေ

စာတိုက်အမှတ် (၁၃၂၃)

ဗဟိုစာတိုက်ကြီး၊ ရန်ကုန်။

ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်

ထံ

မှတ်ပုံတင်စာများ ပေးပို့လိုလျှင်
အောက်ပါလိပ်စာကို အသုံးပြုပါရန်....

သို့/-

ဓမ္မာစရိယဦးဌေး

ခြံနံပါတ် ၁၉(စ)

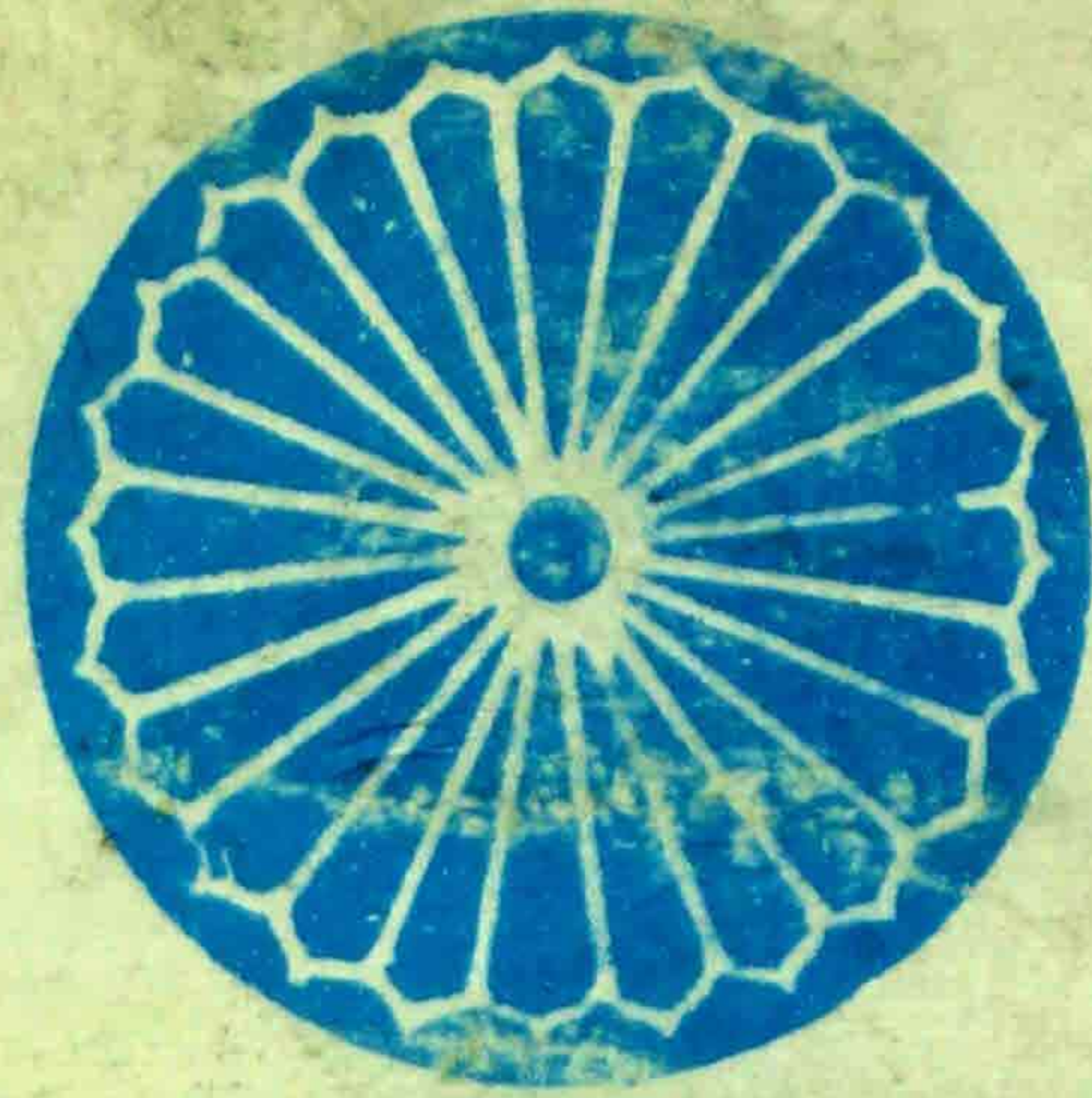
မြစပါယ်လမ်း

(၈)ရပ်ကွက် (ဇုံစုံ)

မရမ်းကုန်းမြို့နယ်

ကမ္ဘာအေးစာတိုက်

ရန်ကုန်။

ဓမ္မ ဋီတ ဩဝါဒတော်

စရထ ဘိက္ခုဝေ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ
ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ
ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ မာ ဇေကေန
ဒွေ အဂမိတ္ထ။

(ဝိနယ မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်)

ရဟန်းတို့၊ များစွာသောလူတို့၏ အစီးအပွား
ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ၊ လောကကို
စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှာ၊ နတ်လူတို့၏ အကျိုး
စီးပွားဖြစ်ခြင်း ချမ်းသာခြင်းငှာ ဒေသစာရိ
လှည့် လည် ကုန် လော့။ ခရီး တကြောင်းလျှင်
နှစ်ပါးမသွားကြကုန်လင့်။